

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΑ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑ,

ΕΚΔΙΔΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΟΥΝΤΟΣ Α. ΚΟΡΑΗ,

Φιλοτίμω δαπάνῃ τῶν ὁμογενῶν Χίων, ἐπ' ἀγαθῇ τῆς Ἑλλάδος.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Ι. Μ. ΕΒΕΡΑΡΤΟΥ.

SE TROUVE,

CHEZ THÉOPHILE BARROIS, PÈRE, LIBRAIRE, RUE HAUTEFEUILLE, N° 27.

ΑΩΙΖ.

ΠΡΩΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ εἰς τὸ μέσον ὁ δεύτερος εὗτος τόμος τοῦ Στράδωνος περιέχων, ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἕως τοῦ δεκάτου τρίτου, ἑπτὰ βιβλία τῆς Γεωγραφίας. Ὅστις τυπóνεται κατὰ τὸ παρὸν, τρίτος καὶ τελευταῖος, θέλει ἔχειν τὰ λοιπὰ τέσσαρα, τὸν Πίνακα, καὶ, ἂν ἡ δύναμίς μου συγχωρήσῃ, ὀλίγας τινὰς σημειώσεις, κριτικὰς πλέον παρὰ γεωγραφικὰς, ἢ ἱστορικὰς.

Ὅταν ἡ τύπωσις τοῦ δευτέρου ἐπλησίαζε τὸ τέλος, ἔλαβα ἀπὸ τὸν ἐξαίρετόν μου φίλον, Ἀλέξανδρον Βασιλείου, μικρὰν σημείωσιν διαφόρων γραφῶν τοῦ ἑννάτου βιβλίου τῆς Γεωγραφίας, τὰς ὁποίας ἀντέγραψεν ὁ λογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Γαζῆς ἀπὸ τὰς εὕρισκομένας εἰς τὴν Αὐτοκρατορικὴν τῆς Βιέννης βιβλιοθήκην Παρεκβολὰς τοῦ Γεμιστοῦ Πλήθωνος. Τὸ ἀντίγραφον, ὃθεν τὰς ἔλαβεν, εἶναι τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπαράβαλε διὰ τὸν Γερμανὸν ἐκδότην τοῦ Στράδωνος ὁ ἱατρὸς Οὐίγελης (Weigel). Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι τις διαφορὰ τῆς παραβολῆς τοῦ Ἀρχιμανδρίτου ἀπὸ τὴν παραβολὴν τοῦ ἱατροῦ, εὐλογον ἔκρινα νὰ ἐκθέσω ἐξῆς καὶ τὰς δύο. Τὸ προηγούμενον ἐκάστης γραφῆς K στοιχεῖον σημαίνει τὸ καίμενον τοῦ Γερμανοῦ ἐκδότου, τὸ W τὴν παραβολὴν τοῦ ἱατροῦ, καὶ τὸ Γ τὴν παραβολὴν τοῦ Γαζῆ. Ἡ ἑνωσις τοῦ W μετὰ τοῦ Γ σημαίνει ὅτι συμφωνοῦσι καὶ οἱ δύο εἰς τὴν σημείωσιν τῆς διαφορᾶς γραφῆς· ὅπου λείπει τὸ W, φαίνεται ὅτι μόνος

ὁ Γαζης τὴν ἐσημείωσεν. Ἡ λεῖψις αὐτῆς τὴν ὁποίαν δίκαιον δὲν εἶναι νὰ κατακριθῇ ὁ ἱατρὸς, ὅς τις δὲν ἐχρῶσται νὰ δώσῃ εἰς παραβολὴν ἀντιγράφων τὴν ἀναγκαίαν εἰς τὸ ἐπάγγελμά του προσοχὴν) βεβαιώνει μάλισα ὅτι ἔλεγα εἰς τὰ Προλεγόμενα τοῦ Στράβωνος (1) περὶ τοῦ ὁποίου τρέχουσιν οἱ ἐκδόται κινδύνου, ὅταν, μὴν ἔχοντες αὐτοὶ τὰντίγραφα, ἀναγκάζονται νὰ λαμβάνωσι τὰς διαφόρους γραφὰς ἀπὸ παραβολὴν ἄλλων.

ΣΕΛΙΔΙ 600 τοῦ τρίτου τόμου τῆς Γερμανικῆς ἐκδόσεως, στ. 5, K, Μεταξὺ αὐτῆς καὶ Λαμίας. W, Μεταξὺ αὐτῶν καὶ Λαμίας (2). Γ, Μεταξὺ αὐτῶν τε καὶ Λαμίας.

— 602, στ. 8, K, Τῷ Πηλεΐ. Ἀχαιοί (3). W, Τῷ πατρὶ Πηλεΐ, τῶν Αἰγινητῶν πρότερον Μυρμιδόνων κεκλημένων. Ἀχαιοί. Γ, Τῷ πατρὶ Πηλεΐ, τῶν Αἰγινητῶν ἔτι πρότερον Μυρμιδόνων κεκλημένων. Ἀχαιοί.

— 603, στ. 2, K, Μαλιέων ἀρξάμενοι. Γ, Ἀπὸ Μαλιέων ἀρξάμενοι (4).

ΣΕΛΙΔΙ 604, στ. 2, K, Καὶ τούτους ὁμωνύμους τοῖς Αἰτωλικοῖς. Γ, Ὅμωνύμους καὶ τούτους τοῖς Αἰτωλικοῖς.

— 610, στ. 6, K, Ἡ δ' αὐτὴ μὲν Πελασγία λεγομένη

(1) Μέρ. A, σελ. 6.-6ά.

(2) Ταύτην τὴν γραφὴν εἶχα εἰς τὴν ἐκδόσίν μου (σελ. 214 τοῦ παρόντ. τόμ.) ἥθελον προκρίνειν τὴν ἀκόλουθον, ἀντὶ τὴν ἐγνώρισκα.

(3) Ἡκόλουθισα (σελ. 214) τὰς πρὸ ἐμοῦ ἐκδόσεις.

(4) Οὕτως εἶχα διωρθωμένον (σελ. 214) χωρὶς ἀντιγράφων βοήθειαν.

καὶ Λάρισσα. W, Ἡ δ' αὐτὴ μὲν Πελασγία λεγομένη Λάρισσα.
Γ, Ἡ δ' αὐτὴ καὶ Πελασγία λεγομένη Λάρισσα (1).

— 623, στ. 9, K, Τὰς πλησίον ἑαυτῷ (2). Γ, Τὰς
πλησίον ἑαυτοῦ.

— 624, στ. 4, K, Τὴν Μακεδονίαν ἐποίησε. Γ, Μακε-
δονίαν ἐποίησε (3).

— 635, στ. 1, K, Καὶ ρεῖ δι' αὐτῶν ὁ Πηνειὸς καὶ ὁ Κου-
ραλῖος (4). Γ, Ρεῖ δὲ δι' αὐτῶν ὁ Πηνειὸς καὶ ὁ Κουάριος (5).

— 637, στ. 6, K, Τὸ μὲν οὖν Ὀρμένιον καλεῖται νῦν
Ὀρμίνιον· ἔστι δὲ ὑπὸ τῷ Πηλῷ κώμη κατὰ τὸν Παγασσητικὸν
κόλπον (6). WG, Τὸ μὲν οὖν Ὀρμένιον ἐστὶν ὑπὸ τῷ Πηλῷ
κώμη κατὰ τὸν Παγασσητικὸν κόλπον.

— 638, στ. 8, K, Σταδίους... τοὺς λοιποὺς εἴκοσι
σταδίους. WG, Σταδίοις... τοῖς λοιποῖς εἴκοσι.

— 644, στ. 6, K, Εἶτα ταπεινώσαντες ἐκείνους. WG,
Εἶτα ὠσάμενοι ἐκείνους (7). — K, Εἰς τὴν ἐν τὴν μεσογαίᾳ
ποταμίαν. Γ, Εἰς τὴν μεσογαίαν ποταμίαν.

(1) Οὕτως εἶχα διωρθωμένον (σελ. 216) ἀπὸ τοῦ ἀντίγραφου μου,
ἀριθμ. 1393.

(2) Ὡς τὸ κείμενον μου, σελ. 219.

(3) Οὕτως εἶχα διωρθωμένον (σελ. 219) ἀπ' ἄλλου ἀντίγραφου.

(4) Ὡς τὸ κείμενον μου, σελ. 220.

(5) Σημειώνει τὸ, Κουάριος, καὶ ὁ Γερμανὸς ἐκδότης, ἀπ' ἄλλου
ὅμως τοῦ Γεμιστοῦ ἀντίγραφου, ὅχι τὸ ἀπὸ τὸν W παραβαλλόμενον.

(6) Ὡς τὸ κείμενον μου, σελ. 221.

(7) Ἡ διόρθωσίς μου (σελ. 222), Εἶτα ἀπώσαντες ἐκεί-
νους, εἶναι πλησιεστέρα τῆς κακῆς γραφῆς, Εἶτα ταπεινώσαντες
ἐκείνους.

ΣΕΛΙΔΙ 661, στ. 7, K, Ἀπορίαν παρείχει. WF, Ἀπορίαν παρέχειν (1).

— 664, στ. 1, K, πλησίον οἰκοῦντας ἀλλήλων. Γ, Πλησίον ἀλλήλων οἰκοῦντας (2).

— 668, στ. 1, K, Ἀποδοτέον αὐτοῖς· εἴρηται δ' ἐν τοῖς Μακεδονικοῖς, ὅτι ἐςὶ πρὸς τῇ Ὄσση (3). WF, Ἀποδοτέον αὐτοῖς· ἐςὶ δὲ πρὸς τῇ Ὄσση. — Στ. 2, K, Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πηνειοῦ διὰ τῆς τῶν Τεμπῶν διεκβολῆς. Γ, Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς τοῦ Πηνειοῦ διὰ τῶν τεμπῶν διεκβολῆς (4). — Στ. 7, K, Καὶ τῇ ὑπὸ Εὐμήλῳ. Γ, Καὶ τὰ ὑπὸ Εὐμήλῳ (5).

— 669, στ. 5, K, Ὁ δ' εἰς Ἰπνοῦντα τόπον τραχύν. WF, Ὁ δὲ εἰς τινα τόπον τραχύν.

— 670, στ. 1, Τῶν περὶ Πήλιον. Γ, Περί Πήλιον.

672, στ. 1, K, Ἐν ᾧ Λάρισσα, καὶ Γυρτώνη, καὶ Φεραὶ, καὶ Μόψιον (6). WF, Ἐν Λαρίσση καὶ Γυρτωνικαῖς Φεραῖς. Τῆς δὲ [Γ, Τῆς τε] Πελασγιώτιδος ἐςὶ καὶ Μόψιον.

— 675, στ. 1, K, Ἀπὸ Ἄιμωνος. Γ, Ἀπὸ τοῦ Ἄιμωνος υἱοῦ.

(1) Οὕτως εἶχα διωρθωμένον (σελ. 226) ἐξ εἰκασίας.

(2) Τὴν ἐσημείωσε καὶ ὁ Γερμανὸς ἐκδότης, ἀπ' ἄλλο ὁμῶς ἀντίγραφον.

(3) Ὡς τὸ κείμενόν μου, σελ. 227.

(4) Αὕτη μόνη εἶναι ἡ ὀρθὴ γραφή, τὴν ὁποίαν ἐπρίπε νὰ νοήσω (σελ. 227), καὶ χωρὶς ἀντιγράφων βοήθειαν.

(5) Ὁρθὴ φαίνεται καὶ αὕτη.

(6) Ὡς τὸ κείμενόν μου, σελ. 228.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

BIBΛION ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ἐν τῷ ἑβδόμῳ λέγει τῆς Εὐρώπης τὰ λειπόμενα μέρη. Ἔστι δὲ τὰ πρὸς τὴν ἑω πέραν τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Ταναΐδος καὶ τοῦ στόματος τῆς Μαίωτιδος λίμνης, καὶ ὅσα, μεταξὺ τοῦ Ἀδρίου καὶ τῶν ἀριστερῶν τῆς Ποντικῆς θαλάσσης μερῶν, ἀπολαμβάνει πρὸς νότον μέχρι τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Προποντίδος ὁ Ἰστρος· ἐν οἷς καὶ Μακεδονία πᾶσα.

ΚΕΦ. Α.

§. 1.

Εἰρηκόσι δ' ἡμῖν περὶ τῆς Ἰβηρίας, καὶ τῶν Κελτικῶν 289. ἔθνων, καὶ τῶν Ἰταλικῶν, σὺν ταῖς πλησίον νήσοις, ἐφεξῆς ἀν εἶη λέγειν τὰ λειπόμενα τῆς Εὐρώπης μέρη, διελούσι τὸν ἐνδεχόμενον τρόπον. Λείπεται δὲ τὰ πρὸς ἑω τείνοντα πέραν τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Ταναΐδος, καὶ τοῦ στόματος τῆς Μαίωτιδος λίμνης· καὶ ὅσα μεταξὺ τοῦ Ἀδρίου καὶ τῶν ἀριστερῶν τῆς Ποντικῆς θαλάττης μερῶν ἀπολαμβάνει πρὸς νότον, μέχρι τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Προποντίδος, ὁ Ἰστρος. Διαίρει γὰρ οὗτος ἄπασαν ὡς ἐγγυτάτω δίχα τὴν λεγθεῖσαν γῆν, μέγιστος τῶν κατὰ

289. τὴν Εὐρώπην ποταμῶν, ῥέων πρὸς νότον καταρχάς, εἴτ' ἐπιστρέφων αὐθις ἀπὸ τῆς δύσεως ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὸν Πόντον. Ἀρχεται μὲν οὖν ἀπὸ τῶν Γερμανικῶν ἄκρων τῶν ἐσπερίων, πλησίον *ὁδὲ καὶ* τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδριατικοῦ, διέχων αὐτοῦ περὶ χιλίους [διακοσίους] σταδίους· τελευτᾷ δ' εἰς τὸν Πόντον, οὐ πολὺ ἄπωθεν τῶν τοῦ Τύρα καὶ τῶν τοῦ Βορυσθένου ἐκβολῶν, ἐκκλίνων πρὸς ἄρκτους. Προσάρκτια μὲν οὖν ἐστὶ τῷ Ἰσρῷ τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου, καὶ τῆς Κελτικῆς· ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ τε Γαλατικά ἔθνη, καὶ τὰ Γερμανικά μέχρι Βασαρῶν, καὶ Τυργετῶν, καὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Βορυσθένου, καὶ ὅσα μεταξὺ τούτου, καὶ Ταναΐδος, καὶ τοῦ εὐόματος τῆς Μαιώτιδος, εἰς τε τὴν μεσογαίαν ἀνατεινέει μέχρι τοῦ Ωκεανοῦ, καὶ τῇ Ποντικῇ κλύζεται θαλάττῃ. Μεσημβρινὰ δὲ τὰ τε Ἰλλυρικά, καὶ τὰ Θράκια, καὶ ὅσα τοῖς ἀναμέμικται τῶν Κελτικῶν, ἢ τινῶν ἄλλων, μέχρι τῆς Ἑλλάδος. Λέγωμεν δὲ πρῶτον περὶ τῶν ἐκτὸς τοῦ Ἰσρου· πολὺ γὰρ ἀπλούσερα τῶν ἐπὶ θάτερα μερῶν ἐστίν.

§. 2.

290. Εὐθὺς τοίνυν τὰ πέραν τοῦ Ῥήνου μετὰ τοὺς Κελτοὺς πρὸς τὴν ἔω κεκλιμένα Γερμανοὶ νέμονται, μικρὸν ἐξαλλάττοντες τοῦ Κελτικοῦ φύλου, τῷ τε πλεονασμῷ τῆς ἀγριότητος, καὶ τοῦ μεγέθους, καὶ τῆς ξανθότητος· τᾶλλα δὲ παραπλήσιοι καὶ μορφαῖς, καὶ ἡδυσί, καὶ βίοις ὄντες, οἷους εἰρήκαμεν τοὺς Κελτοὺς. Διὸ δίκαιά μοι δοκοῦσι Ῥωμαῖοι τοῦτο αὐτοῖς θέσθαι τοῦνομα, ὥς ἂν γνησίους Γαλάτας φράξω βουλόμενοι· γνήσιοι γὰρ οἱ Γερμανοὶ κατὰ τὴν Ῥωμαίων διαλεκτὸν.

§. 3.

Ἐστὶ δὲ τὰ μὲν πρῶτα μέρη τῆς χώρας ταύτης τὰ πρὸς τῷ Ῥήνῳ μέχρι τῶν ἐκβολῶν ἀπὸ τῆς πηγῆς ἀρξαμένοις· σχεδόν

διὰ τι καὶ τοῦτέστι τὸ ἐσπέριον τῆς χώρας πλάτος, ἡ ποταμία 290
 πᾶσα. Ταύτης δὲ τὰ μὲν εἰς τὴν Κελτικὴν μετῆγαγον Ῥωμαῖοι,
 τὰ δ' ἔφθη μετανασάαντα εἰς τὴν ἐν βάθει χώραν, καθάπερ Μαρ-
 σοί· λοιποὶ δ' εἰσὶν ὀλίγοι, καὶ τῶν Σουγάμβρων μέρος. Μετὰ
 δὲ τοὺς παραποταμίους, τᾶλλα ἐστὶν ἔθνη τὰ μεταξὺ τοῦ Ῥή-
 νου καὶ τοῦ Ἀλβιος ποταμοῦ· δὲ παράλληλός πῶς ἐκείνῳ ρεῖ
 πρὸς τὸν Ωκεανόν, οὐκ ἐλάττω χώραν διεξιὼν, ἥπερ ἐκεῖνος.
 Εἰσὶ δὲ μεταξὺ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ πλωτοὶ (ὧν ἐν τῷ Ἀμασίᾳ
 Δρουσοῦ Βρουκτέρους κατεναυμάχησε), ρέοντες ὡσαύτως ἀπὸ
 νότου πρὸς βορρᾶν καὶ τὸν Ωκεανόν. Ἐξήρται γὰρ ἡ χώρα πρὸς
 νότον, καὶ συνεχὴ ταῖς Ἀλπεσι ποιεῖ ῥάχιν τινα, πρὸς ἑν τε-
 ταμένην, ὥς ἂν μέρος οὖσαν τῶν Ἀλπεων· καὶ δὴ καὶ ἀπεφθ-
 ναντό τινες οὕτως, διὰ τε τὴν λεχθεῖσαν θέρσιν, καὶ διὰ τὸ τὴν
 αὐτὴν ὕλην ἐκφέρειν· οὐ μὴν ἐπὶ τοσοῦτόν γε ὕψος ἀνίσχει τὰ
 ταύτη μέρη. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ καὶ ὁ Ἐρκύνιος ὄρυμος, καὶ τὰ
 τῶν Σοήδων ἔθνη, τὰ μὲν οἰκοῦντα ἐντὸς τοῦ ὄρυμοῦ, καθάπερ
 τὰ τῶν Κολδοῦν· ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὸ Βούταιμον, τὸ τοῦ Μα-
 ροβούδου βασιλείου, εἰς δὲ ἐκεῖνος τόπον, ἄλλους τε μετα-
 ἔστησε πλείους, καὶ δὴ καὶ τοὺς ὁμοεθνεῖς ἑαυτῷ Μαρχομάνους.
 Ἐπέστη γὰρ τοῖς πράγμασιν οὗτος ἐξ ἰδιώτου, μετὰ τὴν ἐκ
 Ῥώμης ἐπαύνοδον· νέος γὰρ ἦν ἐνθάδε, καὶ εὐεργετεῖτο ὑπὸ
 τοῦ Σεβαστοῦ· ἐπαυελθὼν δὲ ἐδυνάστευσε, καὶ κατεκτήσατο,
 πρὸς οἷς εἶπον, Λουίους τε, μέγα ἔθνος, καὶ Ζούμους, καὶ
 Βούτυνας, καὶ Μουγίλυνας, καὶ Σιδινούς, καὶ τῶν Σοήδων
 αὐτῶν μέγα ἔθνος Σέμωνα. Πλὴν τὰ γε τῶν Σοήδων, ὥς
 ἔφην, ἔθνη, τὰ μὲν ἐντὸς οἰκεῖ, τὰ δὲ ἐκτὸς τοῦ ὄρυμοῦ, ὁμορα
 τοῖς Γέταις. Μέγιστον μὲν οὖν τὸ τῶν Σοήδων ἔθνος· διήκει γὰρ
 ἀπὸ τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Ἀλβιος· μέρος δὲ τι αὐτῶν, καὶ πέραν
 τοῦ Ἀλβιος νέμεται, καθάπερ Ἐρμόνδοροι καὶ Λαγκόσαργοι·
 νυνὶ δὲ καὶ τελέως εἰς τὴν περσίδα οὗτοί γε ἐκπεπτῶκασιν φεύ- 291.

291. γόντες. Κοινὸν δ' ἐστὶν ἅπασιν τοῖς ταύτῃ, τὸ καὶ τὰς μετανα-
στᾶσεις εὐμαρές, διὰ τὴν λιτότητα τοῦ βίου, καὶ διὰ τὸ μὴ
γεωργεῖν, μηδὲ θησαυρίζειν, ἀλλ' ἐν καλυβίοις οἰκεῖν ἐφήμερον
ἔχουσι παρασκευὴν τροφῇ δ' ἀπὸ τῶν θρεμμάτων ἢ πλείσῃ,
καθάπερ τοῖς Νομάσιν ὥς' ἐκείνους μιμούμενοι, τὰ οἰκία ταῖς
ἄρμαμάξαις ἐπάραντες, ὅποι ἂν δόξῃ, τρέπονται μετὰ τῶν
βοσκημάτων. Ἄλλα δ' ἐνδεέστερά ἐστιν ἔθνη Γερμανικά, Χη-
ροῦσκοί τε καὶ Χάττοι, καὶ Γαμαβριουῖοι, καὶ Χαττουάριοι·
πρὸς δὲ τῷ Ωκεανῷ Σούγαμβροί τε, καὶ Χαῦβοι, καὶ Βρού-
κτεροι, καὶ Κίμβροι, Καῦκοί τε καὶ Καούλκοι, καὶ Καμφιανοί,
καὶ ἄλλοι πλείους. Ἐπὶ ταῦτα δὲ τῷ Ἀμασίᾳ φέρονται Βίσουρ-
γίς τε, καὶ Λουπίας ποταμός, διέχων Ῥήνου περὶ ἑξακοσίους
σταδίους, ῥέων διὰ Βρουκτέρων τῶν ἐλαττόνων. Ἔστι δὲ καὶ Σά-
λας ποταμός, οὗ μετὰ καὶ τοῦ Ῥήνου, πολεμῶν καὶ κατορ-
θῶν, Δροῦσος ἐτελεύτησεν ὁ Γερμανικός. Ἐχειρώσατο δ' οὐ
μόνον τῶν ἐθνῶν τὰ πλείστα, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ παράπλῳ
νῆσους, ὧν ἐστὶ καὶ ἡ Βουρχανίς, ἣν ἐκ πολιορκίας εἴλε.

§. 4.

Γνώριμα δὲ ταῦτα κατέστη τὰ ἔθνη, πολεμοῦντα πρὸς Ῥω-
μαίους, εἴτ' ἐνδιδόντα, καὶ πάλιν ἀφιστάμενα, ἢ καὶ καταλεί-
ποντα τὰς κατοικίας· ἃν πλείω δὲ γνώριμα ὑπῆρξεν, εἰ ἐπέτρεπε
τοῖς στρατηγοῖς ὁ Σεβαστὸς διαβαίνειν τὸν Ἄλβιν, μειοῦσι τοὺς
ἐκείσε ἀπανισταμένους. Νυνὶ δ' εὐπορώτερον ὑπέλαβε στρατηγεῖν
τὸν ἐν χερσὶ πόλεμον, εἰ τῶν ἔξω τοῦ Ἀλβίου κατ' ἡσυχίαν
ὄντων ἀπέχοιτο, καὶ μὴ παροξύνει πρὸς τὴν κοινωνίαν τῆς
ἐχθρας. Ἡρξάντο δὲ τοῦ πολέμου Σούγαμβροι, πλησίον οἰκοῦντες
τοῦ Ῥήνου, Μέλωνα ἔχοντες ἡγεμόνα· κάκειθεν ἤδη διεδέχοντο
ἄλλοι' ἄλλοι, δυναστεύοντες καὶ καταλυόμενοι, πάλιν δ' ἀφιστά-
μενοι, προδιδόντες καὶ τὰ ὄμηρα καὶ τὰς πίτσεις. Πρὸς οὓς ἡ

μὲν ἀπιστία, ~~μή~~ οὐ φελοῦς· οἱ δὲ πιστευθέντες, τὰ μέγιστα κατ- 291. ~~μή~~
 ἔβλαψαν, καθάπερ οἱ Χηρούσκοι, καὶ οἱ τούτοις ὑπήκοοι· παρ'
 οἷς τρία τάγματα Ῥωμαίων μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Οὐάρου Κουϊν-
 τιλίου παρασπονδήθοντα, ἀπώλετο ἐξ ἐνέδρας. Ἔτισαν δὲ δίκας
 ἅπαντες, καὶ παρέσχον τῷ νεωτέρῳ Γερμανικῷ λαμπρότα-
 τον Θριάμβον, ἐν ᾧ ἐθριαμβεύθη τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν
 σώματα καὶ γυναικῶν, Σεμπελόντος τε ὁ Σεγέσου υἱός, Χηρού-
 σκων ἡγεμῶν, καὶ ἀδελφὴ αὐτοῦ, γυνὴ δ' Ἀρμενίου τοῦ πολε-
 μαρχήσαντος ἐν τοῖς Χηρούσκοις ἐν τῇ πρὸς Οὐάρου Κουϊντίλιον
 παρασπονδήσει, καὶ νῦν ἔτι συνέχοντος τὸν πόλεμον, ὄνομα 292.
 Θουσινέλδα, καὶ υἱὸς τριετῆς Θουμελικός· ἔτι δὲ Σεσίθακος
 Σιγμήρου υἱὸς τοῦ Χηρούσκων ἡγεμόνος, καὶ γυνὴ τούτου
 Ῥαμῖς, Οὐκρομίρου θυγάτηρ, ἡγεμόνος Βαττῶν, καὶ Δευδόριξ
 Βαιτόργος τοῦ Μέλωνος ἀδελφοῦ υἱὸς Σουγαμβρός. Σεγέσης
 δὲ ὁ πενθερὸς τοῦ Ἀρμενίου καὶ ἐξ ἀρχῆς διέβη πρὸς τὴν γνώ-
 μην αὐτοῦ, καὶ λαθὼν καιρὸν ἠὲ τομόλησε, καὶ τῷ Θριάμβῳ
 παρῆν τῶν φιλάτων, ἐν τιμῇ ἀγόμενος· ἐπόμεπευσε δὲ καὶ Λίδης
 τῶν Χάττων ἱερεὺς, καὶ ἄλλα δὲ σώματα ἐπομπεύθη ἐκ τῶν
 πεπορθημένων ἔθνων, Καθύλκων καὶ Ἀμφάνων, Βρουκτέρων,
 Νουσίπων, Χηρούσκων, *Χάττων*, Χαττουαρίων, Λανθῶν,
 Σουβαττίων. Διέχει δὲ τοῦ Ἄλβιος ὁ Ῥῆνος περὶ τρισχιλίους
 σταδίους, εἴ τις εὐθυπορούσας ἔχει τὰς ὁδοὺς· νυνὶ δὲ διὰ σκο-
 λίας καὶ ἐλώδους, καὶ ὄρυμνων, κυκλοπορεῖν ἀνάγκη.

§. 5.

Ὁ δὲ Ἐρκύνιος ὄρυμνος πυκνότερός τε ἐστὶ καὶ μεγαλόδενδρος,
 ἐν χωρίοις ἐρυμνοῖς, κύκλον περιλαμβάνων μέγαν· ἐν μέσῳ δὲ
 ἰδρυταὶ χώρα καλῶς οἰκείσθαι δυναμένη, περὶ ἧς εἰρήκαμεν.
 Ἐστὶ δὲ πλησίον αὐτῆς ἡ τε τοῦ Ἰξρου πηγὴ, καὶ ἡ τοῦ Ῥήνου,
 καὶ ἡ μεταξὺ ἀμφοῖν λίμνη. καὶ τὰ ἔλλα τὰ ἐκ τοῦ Ῥήνου δια-

292. *χεόμενα.* Ἔστι δ' ἡ λίμνη τὴν μὲν περίμετρον ~~καὶ~~ πλειόνων ἢ τριακοσίων διάρμα δὲ, ἐγγὺς διακοσίων. ἔχει δὲ καὶ νῆσον, ἣ ἐχρήσατο ὀρμητηρίῳ Τιθέριος ναυμαχῶν πρὸς Οὐϊνδελικοῦς. Νοτιωτέρα δ' ἐστὶ τῶν τοῦ Ἰσρου πηγῶν καὶ αὕτη, καὶ ὁ Ἑρκύνιος ὄρυμός, ὡς ἀνάγκη τῷ ἐκ τῆς Κελτικῆς ἐπὶ τὸν Ἑρκύνιον ὄρυμόν ἰόντι, πρῶτον μὲν διαπεράσαι τὴν λίμνην, ἔπειτα τὸν Ἰσρον, εἴτ' ἤδη δι' εὐπετεσέρων χωρίων ἐπὶ τὸν ὄρυμόν τὰς προβάσεις ποιῆσθαι δι' ὄροπεδίων. Ἡμερήσιον δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης προελθὼν ὁδὸν Τιθέριος, εἶδε τὰς τοῦ Ἰσρου πηγάς. Προσάπτονται δὲ τῆς λίμνης ἐπ' ὀλίγον μὲν οἱ Ραιτοί, τὸ δὲ πλεον Ἑλουήτιοι καὶ Οὐϊνδελικοί, καὶ ἡ Βοίῳν ἐρημία. Μέχρι Παννονίων πάντες, τὸ πλεον δ' Ἑλουήτιοι καὶ Οὐϊνδελικοί, οἰκοῦσαν ὄροπέδια. Ραιτοὶ δὲ καὶ Νωρακοὶ μέχρι τῶν Ἀλπειῶν ὑπερβολῶν ἀνίσχουσι, καὶ πρὸς τὴν Ἰταλίαν περινεύουσιν, οἱ μὲν Ἰνσουβροῖς συνάπτοντες, οἱ δὲ Κάρνοις, καὶ τοῖς περὶ τὴν Ἀκυλῆϊαν χωρίοις. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ὕλη μεγάλη Γάβρητα ἐπὶ ταύτῃ τῶν Σοήδων, ἐπέκεινα δ' ὁ Ἑρκύνιος ὄρυμός· ἔχεται δὲ κακείνος ὑπ' αὐτῶν.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

ΠΕΡΙ δὲ Κίμβρων τὰ μὲν οὐκ εὖ λέγεται, τὰ δ' ἔχει πιθανότηας μετρίας. Οὐδὲ γὰρ τὴν τοιαύτην αἰτίαν τοῦ πλάσματος γενέσθαι καὶ ληστρακοὺς ἀποδείξαιτ' ἂν τις, ὅτι, χερρόνησον οἰκοῦντες, μεγάλη πλημμυρίδι ἐξελαθεῖεν ἐκ τῶν τόπων· καὶ
293. γὰρ νῦν ἔχουσι τὴν χώραν, ἣν εἶχον πρότερον, καὶ ἐπεμψαν τῷ Σεβασῶ δῶρον, τὸν ἱερώτατον παρ' αὐτοῖς λέδητα, αἰτούμενοι φιλίαν, καὶ ἀμνησίαν τῶν ὑπηργμένων· τυχόντες δὲ ὧν ἡξίου, ἀπῆραν. Γελοῖον δὲ τῷ φυσικῷ καὶ αἰωνίῳ πάθει, δις ἐκάστης

ἡμέρας συμβαίνοντι, παρορμηθέντας ἀπελθεῖν ἐκ τοῦ τόπου. 295. Ἔοικε δὲ [καί] πλάσματι, τὸ συμβῆναί ποτε πλημμυρίδα ὑπερβαλλούσαν· ἐπιτάσεις μὲν γὰρ καὶ ἀνέσεις δέχεται, τεταγμένους δὲ καὶ περιοδικούσας ὁ Ὠκεανὸς ἐν τοῖς τοιούτοις πάθασιν. Οὐκ εὖ δ' οὐδ' ὁ φήσας ὅπλα αἵρεσθαι πρὸς τὰς πλημμυρίδας τοὺς Κίμβρους, οὐδ' ὅτι ἀφοδία· οἱ Κελτοὶ ἀσκούντες, κατακλύζεσθαι τὰς οἰκίας ὑπομένουσιν, εἴτ' ἀνοικοδομοῦσι, καὶ ὅτι πλείων αὐτοῖς συμβαίνει φθόρος ἐξ ὕδατος, ἢ πολέμου, ὅπερ Ἐφορὸς φησιν. Ἡ γὰρ τάξις ἢ τῶν πλημμυρίδων, καὶ τὸ τὴν ἐπικλυζομένην χώραν εἶναι γνώριμον, οὐκ ἔμελλε τοιαύτας ἀτοπίας παρέξειν. Δις γὰρ ἐκάστης ἡμέρας τούτου συμβαίνοντος, τὸ μὴδ' ἅπαξ αἰσθῆσθαι φυσικὴν οὖσαν τὴν καλὴν ῥοίαν καὶ ἀβλαβῆ, καὶ οὐ μόνοις τούτοις συμβαίνουσιν, ἀλλὰ τοῖς παρωκεανίταις πᾶσι, πῶς οὐκ ἀπίθανον; Οὐδὲ Κλείταρχος εὖ φησὶ γὰρ τοὺς ἱππέας ἰδόντας τὴν ἔφοδον τοῦ πελάγους ἀφίπασσασθαι, καὶ φεύγοντας ἐγγὺς γενέσθαι τοῦ περικαταληφθῆναι. Οὕτε δὲ τοσούτῳ τάχει τὴν ἐπίβασιν ὀρμωμένην ἱσοροῦμεν, ἀλλὰ λεληθότως προσιοῦσαν τὴν θαλάτταν· οὕτε τὸ καθ' ἡμέραν γηγνόμενον καὶ πᾶσιν ἑναυλον ἤδη ὃν τοῖς πλησιάζειν μέλλουσι, πρὶν ἢ θεάσασθαι, τοσούτον ἔμελλε παρέξεσθαι φόβον, ὥς φεύγειν, ὡς ἂν εἰ ἐξ ἀδοκῆτου προσέπεσε.

§. 2.

Ταῦτα δὲ δικαίως ἐπιτιμᾷ τοῖς συγγραφεῦσι Ποσειδώνιος, καὶ οὐ κακῶς εἰκάζει, ὅτι ληστρικοὶ ὄντες καὶ πλάητες οἱ Κίμβροι, καὶ μέχρι τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν ποιήσαντο στρατείας· ἀπ' ἐκείνων δὲ καὶ ὁ Κιμμέριος κληθεῖν Βόσπορος, οἷον Κιμβρικός, Κιμμερίου τοὺς Κίμβρους ὀνομασάντων τῶν Ἑλλήνων. Φησὶ δὲ καὶ Βοῖους τὸν Ἐρκύνιον ὄρυμὸν οἰκεῖν πρότερον· τοὺς δὲ Κίμβρους ὀρμήσαντας ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, ἀποκρουσθέντας

293. ὑπὸ τῶν Βοίων, ἐπὶ τὸν Ἰστρον καὶ τοὺς Σκορδάσκους Γαλάτας· καταβῆναι· εἰτ' ἐπὶ Ταυρίδας καὶ Ταυρίσκους, καὶ τούτους Γαλάτας· εἰτ' ἐπὶ Ἐλουητίους, πολυχρύσους μὲν ἀνδρας, εἰρηναίους δέ· ὀρώντας δὲ τὸν ἐκ τῶν ληστῆριων πλοῦτον, ὑπερβαλλόντα τοῦ παρ' ἑαυτοῖς, τοὺς Ἐλουητίους ἐπαρῶσθαι, μάλισα δ' αὐτῶν Τιγυρηνοὺς τε καὶ Τωῦγενεοὺς, ὥς τε καὶ συν-
294. ἐξορμῆσαι. Πάντες μέντοι κατελύθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, αὐτοὶ τε οἱ Κίμβροι, καὶ οἱ συναρᾶμενοι τούτοις, οἱ μὲν ὑπερβαλόντες τὰς Ἄλπεις εἰς τὴν Ἰταλίαν, οἱ δ' ἐξω τῶν Ἀλπεων.

§. 3.

Ἔθος δέ τι τῶν Κίμβρων δηγοῦνται τοιοῦτον, δτι ταῖς γυναιξὶν αὐτῶν συστρατευούσαις παρηκελούθουν προμαίνεις ἱερφαὶ πολιότριχες, λευχιμόνες, καρπασίνας ἐφαπτίδας ἐπιπεπορημέναι, ζῶσμα χαλκοῦν ἔχουσαι, γυμνόποδες· τοῖς οὖν αἰχμηλώτοις διὰ τοῦ στρατοπέδου συνήντων ξιφῆρεις· καταστῆλασαι δ' αὐτοὺς ἦγον ἐπὶ κρατῆρα χαλκοῦν, ὅσον ἀμφορέων εἴκοσι· εἶχον δὲ ἀναδάθραν, ἣν ἀναδᾶσαι ὑπερπετεῖς τοῦ λείδητος· ἐλαιμοτόμονν ἕκασον μετεωρισθέντα· ἐκ δὲ τοῦ προχεομένου αἵματος εἰς τὸν κρατῆρα μαυτεῖαν τινὰ ἐποιοῦντο· ἄλλαι δὲ διασχίσασαι ἐσπλάγγμευον, ἀναφθεγγόμεναι νύκτωρ τοῖς οἰκείοις. Ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσι ἐτυπεν τὰς βύρσας τὰς περιτεταμένας τοῖς γέβροισι τῶν ἀρμαμαξῶν, ὥς· ἀποτελεῖσθαι ψόφον ἐξαίσιον.

§. 4.

Τῶν δὲ Γερμανῶν, ὡς εἶπον, οἱ μὲν προσάρκτιοι παρήκουσι τῷ Ὀκεανῷ. Γνωρίζονται δ' ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥήνου λαβόντες τὴν ἀρχὴν, μέχρι τοῦ Ἀλβίου. Τούτων δ' εἰσὶ γνωριμώτατοι, Σούγαμβροί τε καὶ Κίμβροι. Τὰ δὲ πέραν τοῦ Ἀλβίου,

τὰ πρὸς τῷ Ὠκεανῷ, παντάπασιν ἄγνωστα ἡμῖν ἔσιν. Οὔτε γὰρ 294. Ὠκεανῷ
 τῶν προτέρων οὐδένως ἴσμεν τὸν παράπλουν τοῦτον πεποιημέ-
 νους πρὸς τὰ ἑωθινὰ μέρη, μέχρι τοῦ σώματος τῆς Κασπίας
 θαλάττης, οὐδ' οἱ Ῥωμαῖοι προήλθόν πω εἰς τὰ περαιτέρω τοῦ
 Ἄλβιος· ὡς δ' αὐτως οὐδὲ πεζῇ παρωδεύκασιν οὐδένης. Ἀλλ'
 ὅτι μὲν κατὰ μῆκος ἰοῦσιν ἐπὶ τὴν ἑω, τὰ κατὰ τὸν Βορυσθένη
 καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τοῦ Πόντου χωρία ἅπαντα, δῆλον ἐκ
 τῶν κλιμάτων καὶ τῶν παραλήλων διασημάτων. Τί δ' ἐστὶ
 πέραν τῆς Γερμανίας, καὶ τί τῶν ἄλλων τῶν ἐξῆς, εἴτε Βασάρ-
 νας χρὴ λέγειν, ὡς οἱ πλείους ὑπονοοῦσιν, εἴτ' ἄλλους μεταξὺ,
 ἢ Ἰάξυγας, ἢ Ῥωξολάνους, ἢ τινὰς ἄλλους τῶν ἀμαξοίκων,
 οὐ ράδιον εἰπεῖν· οὐδ' εἰ μέχρι τοῦ Ὠκεανοῦ παρήκουσι παρ'
 ἅπαν τὸ μῆκος, ἢ ἐστὶ τι ἀόκητον ὑπὸ ψύχους, ἢ ἄλλης αἰτίας,
 ἢ καὶ γένος ἀνθρώπων ἄλλο διαδέχεται μεταξὺ τῆς θαλάτ-
 της καὶ τῶν ἐψών Γερμανῶν ἰδρυμένον. Τοῦτο δὲ τὸ αὐτὸ ἀγνό-
 ημα καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐφεξῆς προσαρκτίων, [ῶν] ἔλεγον.
 Οὔτε γὰρ τοὺς Βασάρνας, οὔτε τοὺς Σαυρομάτας, καὶ ἀπλῶς
 τοὺς ὑπὲρ τὸν Πόντον οἰκοῦντας ἴσμεν, οὐδ' ὅποσον ἀπέχουσι
 τῆς Ἀτλαντικῆς θαλάττης, οὐτ' εἰ συνάπτουσιν αὐτῇ.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

Τὸ δὲ νότιον μέρος τῆς Γερμανίας, τὸ πέραν τοῦ Ἄλβιος,
 τὸ μὲν συνεχὲς ἀκμὴν ὑπὸ τῶν Σοήθων κατέχεται. Εἴτ' εὐθὺς
 ἢ τῶν Γετῶν συνάπτει γῆ, κατ' ἀρχὰς μὲν σενή, παρατετα- 295.
 μένη τῷ Ἰσρῷ κατὰ τὸ νότιον μέρος, κατὰ δὲ τοῦναντίον, τῇ
 παρωρείᾳ τοῦ Ἑρκυνίου ὀρυμοῦ, μέρος τι τῶν ὁρῶν καὶ αὐτὴ
 κατέχουσα· εἶτα πλατύνεται πρὸς τὰς ἄρκτους μέχρι Τυριγετῶν.

295. Τοὺς δὲ ἀκριβεῖς ὅρους οὐκ ἔχομεν φράζειν. Διὲς δὲ τὴν ἄγνοιαν τῶν τόπων τούτων, οἱ τὰ Ρίπαϊα ὄρη καὶ τοὺς Ὑπερβορείους μυθοποιούντες, λόγου ἡξίωται· καὶ ἡ Πυθίας, ὁ Μασσαλιώτης, κατεψεύσατο πάντα τῆς παρωκεαντίδος, προσχρήματι χρώμενος τῇ περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὰ μαθηματικὰ ἱστορίᾳ. Ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἐάσθωσαν. Οὐδὲ γάρ, εἴ τινα Σοφοκλῆς τραγωδίῃ περὶ τῆς Ωρεϊθυίας λέγων, ὡς ἀναρπαγεῖσα ὑπὸ Βορέου κομισθεῖη

Ἵπέρ τε πόντον πάντ' ἐπ' ἔσχατα χθονός,
Νυκτός τε πηγὰς οὐρανοῦ τ' ἀναπτυχάς,
Φοίβου τε παλαιὸν κῆπον·

οὐδὲν ἂν εἴη πρὸς τὰ νῦν, ἀλλ' ἐατέον ὥσπερ καὶ ἐν τῷ Φαίδρῳ ὁ Σωκράτης. Ἀ δὲ ἐκ τῆς παλαιᾶς ἱστορίας καὶ τῆς νῦν παρειδήσαμεν, ταῦτα λέγωμεν.

§ 2.

Οἱ τοίνυν Ἕλληνες, τοὺς Γέτας, Θράκας ὑπελάμβανον ὥκουν δ' ἐφ' ἐκάτερα τοῦ Ἰστροῦ καὶ οὗτοι, καὶ οἱ Μυσοί, Θράκες ὄντες καὶ αὐτοί, καὶ οὓς νῦν Μοισοὺς καλοῦσιν· ἀφ' ὧν ὠρμήθησαν καὶ οἱ νῦν μεταξὺ Λυθῶν καὶ Φρυγῶν καὶ Τρώων οἰκοῦντες Μυσοί. Καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Φρύγες Βερίγες εἰσὶ, Θρακίον τι ἔθνος, καθάπερ καὶ οἱ Μύθδονες, καὶ Βέβρυκες, καὶ Μαιδοβιθυνοί, καὶ Βιθυνοί, καὶ Θῦνοι· δοκῶ δὲ καὶ τοὺς Μαριανδυνούς. Οὗτοι μὲν οὖν τελέως ἐκλελοιπασιν πάντες τὴν Εὐρώπην, οἱ δὲ Μυσοὶ συνέμειναν. Καὶ Ὀμηρον δὲ ὀρθῶς εἰκάξεν μοι δοκεῖ Ποσειδώνιος τοὺς ἐν τῇ Εὐρώπῃ Μυσοὺς κατονομάζειν (λέγω δὲ τοὺς ἐν τῇ Θράκῃ), ὅταν φῇ·

— αὐτὰς δὲ πάλιν τρίπεν ὅσσε φαιινῶ,
Νόσφιν ἐφ' ἵπποπόλων Θρηκῶν καθορώμενος αἶαν,
Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων.

Ἐπεὶ, εἴ γε τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Μυσοὺς δέχοιτό τις, ἀπὸ τῆς

τημένος ἂν εἴη λόγος. Τὸ γὰρ ἀπὸ τῶν Τρώων τρέψαντα 2
 τὴν δρασιν ἐπὶ τὴν Θραιῶν γῆν, συγκαταλέγειν ταύτῃ τὴν τῶν
 Μυσῶν, τῶν οὐ νόσφιν ὄντων, ἀλλ' ὁμόρων τῇ Τρωάδι, καὶ
 ὀπισθεν αὐτῆς ἰδρυμένων καὶ ἐκατέρωθεν, διειρογομένων δ'
 ἀπὸ τῆς Θρακῆς πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ, συγγέοντος ἂν εἴη τὰς
 ἡπείρους, καὶ ἅμα τῆς φράσεως οὐκ αἰοῦντος. Τὸ γὰρ, Πάλιν
 τρέπεν, μάλισα μὲν ἔστιν εἰς τοῦπίσω· ὁ δ' ἀπὸ τῶν Τρώων
 μεταφέρων τὴν ὁψίν, ἐπὶ τοὺς μὴ ὀπισθεν αὐτῶν, ἢ ἐκ πλα-
 γίων ὄντας, προσωτέρω μὲν μεταφέρει, εἰς τοῦπίσω δ' οὐ πᾶν.
 Καὶ τὸ ἐπιφερόμενον δὲ τούτου μαρτύριον, ὅτι τοὺς Ἰππη-
 μολγούς, καὶ Γαλακτοφάγους, καὶ Ἀβίους, συνῆψεν αὐτοῖς·
 οἵπερ εἰσὶν οἱ ἀμάξιοι Σκύθαι, καὶ Σαρμάται. Καὶ γὰρ νῦν
 ἀναμύμνεται ταῦτα τὰ ἔθνη τοῖς Θραξί, καὶ τὰ Βακαρινὰ,
 μᾶλλον μὲν τοῖς ἐκτὸς Ἰστροῦ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐντός. Τοῦτοις δὲ
 καὶ τὰ Κελτικὰ, οἳ τε Βόιοι, καὶ Σκορδίσκοι, καὶ Ταυρίσκοι.
 Τοὺς δὲ Σκορδίσκους ἔνιοι Σκορδίσκας καλοῦσι· καὶ τοὺς Ταυ-
 ρίσκους δὲ Τυρίσκους καὶ Ταυρίσας φασί.

§. 3.

Λέγει δὲ τοὺς Μυσοὺς ὁ Ποσειδώνιος, καὶ ἐμψύχων ἀπέχε-
 σθαι κατ' εὐσέβειαν, διὰ δὲ τοῦτο καὶ θρεμμάτων. μέλιτι δὲ
 χοῆσθαι, καὶ γάλακτι, καὶ τυρῷ, ζῶντας καὶ ἡσυχίαν· διὰ δὲ
 τοῦτο καλεῖσθαι Θεοσεβεῖς τε καὶ Καπνοβάτας· εἶναι δὲ τινὰς
 τῶν Θραιῶν, οἱ χωρὶς γυναικὸς ζῶσιν, οὓς Κτίσας καλεῖ-
 σθαι, ἀνιερώσθαι τε διὰ τιμὴν, καὶ μετὰ ἀδείας ζῆν· τούτους
 δὲ συλλέξδην ἅπαντας τὸν Ποιητὴν εἰπεῖν, Ἀγαυοὺς ἰππη-
 μολγούς, γλακτοφάγους, ἀβίους τε, δικαιοτάτους
 ἀνδρώπους. Ἀβίους δὲ προσαγορεύειν μάλισα, ὅτι χωρὶς
 γυναικῶν, ἡγούμενον ἡμιτελῆ τινα βίον τὸν χῆρον, καθάπερ
 καὶ τὸν οἶκον ἡμιτελῆ τὸν Πρωτεσιλάου, διότι χῆρος· ἀρχε-

296. μάχους δὲ τοὺς Μυσοὺς, ὅτι ἀπόρρητοι, καθόχαι ἀγαθοὶ πολεμισαί· διὸ δὲ ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ ἐγγράφειν, [Μοισῶν τ' ἀγχεμάχων], ἀντὶ τοῦ, Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων.

§. 4.

Τὸ μὲν οὖν τὴν γραφὴν κινεῖν ἐκ τοσούτων ἐτῶν εὐδοκίμασσαν, περιττὸν ἴσως. Πολὺ γὰρ πιθανώτερον ὠνομάσθαι μὲν ἐξ ἀρχῆς Μυσοὺς, μετωνομάσθαι δὲ Μοισοὺς νῦν. Τοὺς Ἀβίους δὲ τοὺς χήρους οὐ μᾶλλον, ἢ τοὺς ἀνεσίους καὶ τοὺς ἀμαξοίκους δέξαιτ' ἂν τις· μάλιστα γὰρ περὶ τὰ συμβόλαια, καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἐγκτησιν συνισαμένων τῶν ἀδοκημάτων, τοὺς οὕτως ἀπ' ὀλίγων εὐτελῶς ζῶντας, δικαιολόγους εὐλογον κληθῆναι. Ἐπεὶ καὶ οἱ φιλόσοφοι τῇ σωφροσύνῃ τὴν δικαιοσύνην ἐγγυτάτω τιθέντες, τὸ αὐταρκες καὶ τὸ λιτὸν ἐν τοῖς πρώτοις ἐξήλωσαν· ἀφ' οὗ καὶ κατὰ προέκπτωσιν τινὲς αὐτῶν παρεώσθησαν ἐπὶ τὸν κυνισμόν. Τὸ δὲ χήρους γυναικῶν οἰκεῖν, οὐδεμίαν τοιαύτην ἔμφασιν ὑπογράφει, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς Θραξί, καὶ τούτων τοῖς Γέταις. Ὅρα δ' ἃ λέγει Μένανδρος περὶ αὐτῶν, οὐ πλάσας, ὡς εἰκός, ἀλλ' ἐξ ἰστορίας λαβὼν·

297. Πάντες μὲν οἱ Θράκες, μάλιστα δ' οἱ Γέται.
 Ἡμεῖς ἀπάντων (καὶ γὰρ αὐτὸς εὐχομαι
 Ἐκεῖθεν εἶναι τὸ γένος), οὐ σφόδρ' ἐγχατεῖς
 ἔσμεν.

Καὶ ὑποβάς μικρὸν, τῆς περὶ τὰς γυναῖκας ἀκρασίας τιθῆσι παραδείγματα·

Γαμῆ γὰρ ἡμῶν οὐδὲ εἷς, εἰ μὴ δίκ', ἢ
 Ἐνδεκα γυναῖκας, δώδεκά τε πλείους τινές.
 Ἄν τέτταρας δ', ἢ πέντε, γεγαμηκῶς τύχη
 Καταστροφῆς τις, ἀνυμέναιος, ἄθλιος,
 Ἄνυμρος, οὗτος ἐπικαλεῖτ' ἐν τοῖς ἐκεῖ.

Ταῦτα γὰρ ὁμολογεῖται μὲν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων. Οὐκ εἰκὸς δὲ 297. ἀπολογεῖ
 τοὺς αὐτοὺς, ἅμα μὲν ἄθλιον νομίζειν βίον τὸν μὴ μετὰ πολ-
 λῶν γυναικῶν, ἅμα δὲ σπουδαῖον καὶ δίκαιον τὸν τῶν γυναικῶν
 χήρον. Τὸ δὲ δὴ καὶ Θεοσεβεῖς νομίζειν, καὶ Καπνοβάτας, τοὺς
 ἐρήμους γυναικῶν, σφόδρα ἐναντιοῦται ταῖς κοιναῖς ὑπολήψεσιν.
 Ἀπαντες γὰρ τῆς δεισιδαιμονίας ἀρχηγοὺς οἶονται τὰς γυναικας·
 αὐταὶ δὲ κατὰ τοὺς ἀνδρας προκαλοῦνται, πρὸς τὰς ἐπὶ πλέον
 Θεραπειας τῶν Θεῶν, καὶ ἑορτὰς, καὶ ποτνιασμούς· σπάνιον
 ὃ εἰ τις ἀνὴρ κατ' αὐτὸν ζῶν εὐρίσκεται τοιοῦτος. Ὅρα δὲ
 πάλιν τὸν αὐτὸν ποιητὴν, ὃς λέγει, εἰσάγων τὸν ἀχθόμενον ταῖς
 περὶ τὰς Θυσίας τῶν γυναικῶν δαπάναις, καὶ λέγοντα·

Ἐπιτρέβουσι δ' ἡμᾶς οἱ Θεοὶ
 Μάλιστ' αὖ τοὺς γήμαντας· αἰεὶ γάρ τινα
 Ἄγειν ἑορτὴν ἐς' ἀνάγκη.

Τὸν δὲ μισογύνην, αὐτὰ ταῦτα αἰτιώμενον·

Ἐθύομεν δὲ πεντάκις τῆς ἡμέρας,
 Ἐκυρβάλλισον δ' ἑπτὰ Θεράπαιναι κύκλῳ,
 Κάνωλόλυζον.

Τὸ μὲν οὖν ἰδίως τοὺς ἀγύνους τῶν Γετῶν εὐσεβεῖς νομίζεσθαι,
 παραλογόν τι ἐμφαίνει· τὸ δ' ἰσχύειν ἐν τῷ ἔθνει τοῦτω τὴν
 περὶ τὸ Θεῖον σπουδὴν, ὥς καὶ ἐμφύχων ἀπέχεσθαι δι' εὐ-
 σέβειαν, ἐκ θ' ὧν εἶπε Ποσειδώνιος, οὐκ ἀπισητέον, καὶ ἐκ τῆς
 ἄλλης ἱστορίας.

§. 5.

Λέγεται γάρ τινα τῶν Γετῶν, ὄνομα Ζάμολξιν, δουλεῦσαι
 Πυθαγόρᾳ· καὶ τινα τῶν οὐρανίων παρ' ἐκείνου μαθεῖν, τὰ
 δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίων, πλανηθέντα καὶ μέχρι δεῦρο· ἐπανελ-
 θόντα δ' εἰς τὴν οἰκίαν, σπουδασθῆναι παρὰ τοῖς ἡγεμόσι,
 καὶ τῷ ἔθνει, προλέγοντα τὰς ἐπισημασίας· τελευτῶντα δὲ,
 πεῖσαι τὸν βασιλέα κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς λαβεῖν αὐτὸν, ὥς τὰ

297. παρὰ τῶν θεῶν ἐξαγγέλλειν ἱκανόν· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἱερέα κατα-
 σταθῆναι τοῦ μάλιστα τιμωμένου παρ' αὐτοῖς θεοῦ· μετὰ ταῦτα
 298. δὲ καὶ θεὸν προσαγορευθῆναι, καὶ καταλαβόντα ἀντρώδεις τι-
 χωρίων ἄδατον τοῖς ἄλλοις, ἐνταῦθα διατᾶσθαι, σπόνιον ἐν-
 τυγχάνοντα τοῖς ἐκτός, πλὴν τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν θερα-
 πόντων· συμπράττειν δὲ τὸν βασιλέα, ὁρῶντα τοὺς ἀνθρώ-
 πους προσέχοντας ἑαυτῷ πολὺ πλεόν, ἢ πρότερον, ὥς ἐκφέροντι
 τὰ προσάγματα κατὰ συμβουλήν θεῶν. Τοῦτί δὲ τὸ ἔθος διέτει-
 νεν ἄχρι καὶ εἰς ἡμᾶς, αἰεὶ τινος εὕρισκομένου τοιοῦτου τὸ
 ἦθος, ὃς τῷ μὲν βασιλεῖ σύμβουλος ὑπῆρχε, παρὰ δὲ τοῖς
 Γέταις ὠνομάζετο Θεός. Καὶ τὸ ὄρος ὑπελήφθη ἱερόν, καὶ
 προσαγορεύουσιν οὕτως· ὄνομα δ' αὐτῷ Κωγαίωνον, ὁμώνυ-
 μον τῷ παραρρέοντι ποταμῷ. Καὶ δὴ, ὅτε Βοιρεθίδας ἦρχε τῶν
 Γετῶν, ἐφ' ὃν ἤδη παρεσκευάσατο Καῖσαρ ὁ θεὸς στρατεύειν,
 Δεκαίνεος εἶχε ταύτην τὴν τιμὴν· καὶ πως τὸ τῶν ἐμφύχων
 ἀπέχεσθαι Πυθαγόρειον ὑπὸ τοῦ Ζαμόλεως ἔμεινε παραδοθέν.

§. 6.

Ταῦτα μὲν οὖν οὐ κακῶς ἂν τις διαποροίη περὶ τῶν κειμένων
 παρὰ τῷ Ποιητῇ, περὶ τε Μυσῶν καὶ ἀγαθῶν Ἰππημολγῶν. Ἄ
 δ' Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ δευτέρῳ Περί νεῶν προοιμιαζόμενος εἴ-
 ρηκεν, ἥκιστα λέγοιτ' ἂν. Ἐπαινεῖ γὰρ Ἑρατοσθένους ἀπόφασιν·
 ὅτι φησὶν ἐκεῖνος καὶ Ὀμηρον, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παλαιούς, τὰ
 μὲν Ἑλληνικὰ εἰδέναι, τῶν δὲ πόρρω πολλὴν ἔχειν ἀπειρίαν, ἀπεί-
 ρους μὲν μακρῶν ὁδῶν ὄντας, ἀπείρους δὲ τοῦ ναυτίλλεσθαι.
 Συναγορῶν δὲ τούτοις, Ὀμηρὸν φησι τὴν μὲν Αὐλίδαν καλεῖν
 Πιερήεσσαν, ὥσπερ καὶ ἐστὶ· Πολύκνημον δὲ τὸν Ἑτεωνόν, Πολυ-
 τρήμωνα δὲ τὴν Θίσιον, Ποιήεντα δὲ τὸν Ἀλίαρτον· τὰ δ'
 ἄπωθεν οὐτ' αὐτὸν εἰδέναι, οὔτε τοὺς ἄλλους. Ποταμῶν γοῦν
 περὶ τετραράκοντα ῥέοντων εἰς τὸν Πόντον, μὴδὲ τῶν ἐνδοξο-

τάτων μηδενὸς μεμνησθαι, οἷον Ἰςρου, Ταναΐδος, Βορυσθένου, 298.
 Ὑπάνιος, Φάσις, Θερμώδοντος, Ἄλιος· ἐτι δὲ Σκυθῶν μὲν
 μὴ μεμνησθαι, πλάττειν δ' Ἀγανούς τινας Ἰππημελγούς, καὶ
 Γαλακτοφάγους, Ἀβίους τε. Παφλαγόνας τε τοὺς [μὲν] ἐν τῇ
 μεσογαίᾳ ἰσορρηκέναι παρὰ τῶν περὶ τοῖς τόποις πλησιασάντων·
 τὴν παραλίαν δὲ ἀγνοεῖν· καὶ εἰκότως γε. Ἄπλουν γὰρ εἶναι τότε
 τὴν θαλάτταν ταύτην, καὶ καλεῖσθαι Ἀξενον, διὰ τὸ δυσχε-
 μερον καὶ τὴν ἀγριότητα τῶν περιουκούντων ἐθνῶν, καὶ μάλιστα
 τῶν Σκυθικῶν, ξενοδυτούντων, καὶ σαρκοφαγούντων, καὶ τοῖς
 κρανίοις ἐκπώμασι χρωμένων· ὕστερον δ' Εὐξείνου κεκλησθαι,
 τῶν Ἰώνων ἐν τῇ παραλίᾳ πόλεις κτισάντων. Ὁμοίως δ' ἀγνοεῖν 299.
 καὶ τὰ περὶ Αἰγυπτου καὶ Λιβύην, οἷον τὰς ἀναβάσεις τοῦ
 Νείλου, καὶ προσχώσεις τοῦ πελάγους· ὧν οὐδαμοῦ μεμνησθαι,
 οὐδὲ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ τῆς Ἐρυθρᾶς καὶ τῆς Αἰγυπτίας
 θαλάττης, οὐδὲ τῶν κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ Αἰθιοπίαν, καὶ τὸν
 Ὠκεανόν· εἰ μὴ Ζήνωνι τῷ φιλοσόφῳ προσεκτέον γράφοντι·

Αἰθιοπίας δ' ἰκόμεν, καὶ Σιδονίους, Ἀραβίας τε.

Οὐ θαυμαστὸν δ' εἶναι περὶ Ὀμήρου· καὶ γὰρ τοὺς ἐτι νεωτέ-
 ρους ἐκείνου πολλὰ ἀγνοεῖν καὶ τερατολογεῖν· Ἡσίοδον μὲν
 Ἠμίκυνας λέγοντα, καὶ Μεγαλοκεφαλούς, καὶ Πυγμαίους·
 Ἀλκμήνα δὲ Στεγανόποδας· Αἰσχύλον δὲ Κυνοκεφαλούς, καὶ
 Στερνοφάλους, καὶ Μονομάτους, καὶ ἄλλα μυρία. Ἀπὸ
 δὲ τούτων ἐπὶ τοὺς συγγραφεῆς βαδίζει, Ριπαῖα ὄρη λέγον-
 τας, καὶ τὸ Ὠγύγιον ὄρος, καὶ τὴν τῶν Γοργόνων καὶ Ἐσπε-
 ρίδων κατοικίαν, καὶ τὴν παρὰ Θεοπόμπῳ Μεροπίδα γῆν,
 παρ' Ἐκαταίῳ δὲ Κιμμερίδα πόλιν, παρ' Εὐημέρῳ δὲ τὴν Παγ-
 χαίην γῆν, παρ' Ἀριστοτέλει δὲ ποταμίους λίθους ἐξ ἄμμου,
 ἐκ δὲ τῶν ὄμβρων τήκεσθαι· ἐν δὲ τῇ Λιβύῃ Διονύσου πόλιν
 εἶναι, ταύτην δ' οὐκ ἐνδέχεσθαι δις τὸν αὐτὸν ἐξευρεῖν. Ἐπι-
 τιμᾷ δὲ καὶ τοῖς περὶ Σικελίαν τὴν πλάνην λέγουσι κατ' Ὀμηρον

299. τὴν Ὀδυσσεώς· εἰ γάρ, ἂν χρῆναι τὴν μὲν πλάην ἐκεῖ γε-
 νῆναι φάσκειν· τὸν δὲ Ποιητὴν ἐξωκεανέναι μυθολογίας χάριν·
 καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις συγγνώμην εἶναι, Καλλιμάχῳ δὲ μὴ πάνυ,
 μεταποιουμένῳ γε γραμματικῆς· δὲ τὴν μὲν Γαυδον, Καλυ-
 ψοῦς νῆσόν φησι· τὴν δὲ Κόρκυραν, Σχερίαν· ἄλλους δ' αἰ-
 τιᾶται ψεύσασθαι περὶ Γερήνων, καὶ τοῦ Ἀκακησίου, καὶ Δή-
 μου ἐν Ἰθάκῃ, Πελεθρονίου δ' ἐν Πηλῷ, Γλαυκωπίου δ' ἐν
 Ἀθῆναις. Τούτοις δὲ μικρά τινα προσθεῖς τοιαῦτα, παύεται,
 τὰ πλεῖστα μετενέγκας παρὰ τοῦ Ἐρατοσθένους, ὡς καὶ πρό-
 τερον ἐμνήσθημεν, οὐκ εὖ εἰρημένα. Τὸ μὲν γὰρ τοὺς ὕστερον
 ἐμπειροτέρους γεγονέναι τῶν παλαι περὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ Ἐρα-
 τοσθένη καὶ τούτῳ δοτέον· τὸ δ' οὕτω πέραν τοῦ μετρίου
 προάγειν, καὶ μάλιστα ἐφ' Ὀμήρου, δοκεῖ μοι καὶ ἐπιπληξαί τις
 δικαίως, καὶ τὸυναντίον εἰπεῖν, ὡς περὶ ὧν ἄγνοοῦσιν αὐτοί,
 300. περὶ τούτων τῷ Ποιητῇ προφέρουσι. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐν τοῖς
 κατ' ἕκαστα οἰκείας μνήμης τυγχάνει, τὰ δ' ἐν τοῖς καθόλου.

§. 7.

Νυνὶ δὲ περὶ Θρακῶν ἐλέγομεν,

Μυστῶν τ' ἀγχιμαχῶν καὶ ἀγαυῶν ἱππημολγῶν,
 Γλακτοφάγων, Ἀδίων τε, δικαιωτάτων ἀνθρώπων,

βουλόμενοι συγκρίναι τὰ τε ὑφ' ἡμῶν, καὶ τὰ ὑπὸ Ποσειδωνίου
 λεχθέντα, καὶ τὰ ὑπὸ τούτων· πρότερον δ' ὅτι τὴν ἐπιχείρησιν
 ὑπεναντίαν τοῖς προτεθείσιν πεποιήνται. Προῦθεντο μὲν γὰρ δι-
 δάξαι, ὅτι τῶν πόρρω τῆς Ἑλλάδος πλείων ἦν ἄγνοια τοῖς
 πρεσβυτέροις, ἢ τοῖς νεωτέροις· ἐδειξαν δὲ τάναντία· καὶ οὐ
 τὰ πόρρω μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι. Ἀλλ', ὡς
 ἔφην, τὰ ἄλλα μὲν ὑπερκείσθω, τὰ δὲ νῦν σκοπῶμεν. Σκυθῶν
 μὲν γὰρ μὴ μεμνησθαι κατ' ἄγνοιάν φασι, μηδὲ τῆς περὶ τοὺς
 ξένους ὠμότητος αὐτῶν, καταθύνων, καὶ σαρκοφαγούνων,

καὶ

καὶ τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρωμένων, δι' οὓς Ἄξενος ὠνόμαζον· 300.
 ζετο ὁ πόντος· πλάττειν δ' ἀγαυοὺς τινὰς ἱππημολγούς, γαλακτοφάγους, ἀβίους τε, δικαιοτάτους ἀνθρώπους, τοὺς οὐδαμοῦ γῆς ὄντας. Πῶς οὖν Ἄξενον ὠνόμαζον, εἰ μὴ ᾔδεισαν τὴν ἀγριότητα, μὴδ' αὐτοὺς τοὺς μάλισα τοιούτους; οὗτοι δ' εἰσὶ δῆπου οἱ Σκυθαί· πρότερον δ' οὐδ' ἱππημολγοὶ ἦσαν οἱ ἐπέκεινα τῶν Μυσῶν, καὶ Θρακῶν, καὶ Γετῶν, οὐδὲ γαλακτοφάγοι καὶ ἄβιοι; Ἀλλὰ καὶ νῦν εἰσιν ἀμάξιοι, καὶ Νομάδες καλούμενοι, ζῶντες ἀπὸ θρεμμάτων, καὶ γάλακτος, καὶ τυροῦ, καὶ μάλισα ἱππεῖον· Σησαυρισμὸν δ' οὐκ εἰδότες, οὐδὲ καπηλείαν, πλὴν ἢ φόρτον ἀντί·φόρτου. Πῶς οὖν ἠγνῶει τοὺς Σκύθας ὁ Ποιητής, ἱππημολγούς καὶ γαλακτοφάγους τινὰς προσαγορεύων; Ὅτι γὰρ οἱ τότε τούτους ἱππημολγούς ἐκαλοῦν, καὶ Ησίοδος μάρτυς ἐν τοῖς ὑπ' Ἐρατοσθένους παρατεθειῖσιν ἐπεσιν·

Λιθίπας, Λιβυάς τ', ἠδὲ Σκύθας ἱππημολγούς.

Τί δὲ θαυμασθόν, εἰ διὰ τὸ πλεονάζειν παρ' ἡμῖν τὰ συμβόλαια καὶ τὴν περὶ αὐτὰ ἀδικίαν, δικαιοτάτους εἶπε καὶ ἀγαυοὺς, τοὺς ἠκισα ἐν τοῖς συμβολαίοις καὶ τῷ ἀργυρισμῷ ζῶντας, ἀλλὰ *καὶ* κοινὰ κεκτημένους πάντα πλὴν ξίφους, καὶ ποτηρίου· ἐν δὲ τοῖς πρώτον καὶ τὰς γυναῖκας Πλατωνικῶς ἔχοντας κοινὰς, καὶ τὰ τέκνα. Καὶ Αἰσχύλος δ' ἐμφαίνει συνηγορῶν τῷ Ποιητῇ, φήσας περὶ τῶν Σκυθῶν,

Ἀλλ' ἱππάρχης βρωτῆρες εὐνομοὶ Σκύθαι.

301

Αὕτη δ' ἡ ὑπόληψις καὶ νῦν ἐτι συμμένει παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. Ἀπλούς·ότους τε γὰρ αὐτοὺς νομίζομεν, καὶ ἠκισα κακεντρεχεῖς, ευελεσερέους τε πολὺ ἡμῶν, καὶ αὐταρκεςέρους· καίτοι ὁ γε καθ' ἡμᾶς βίος, εἰς πάντα σχεδὸν τι διατέτακε τὴν πρὸς τὸ χεῖρον μεταβολὴν, τρυφὴν, καὶ ἡδονὰς, καὶ κακοτεχνίας εἰς πλεονεξίας μυρίας *πρὸς ταῦτ'* εἰσάγων. Πολὺ οὖν τῆς τοιαύτης

301. κραιῖας καὶ εἰς τοὺς βαρβάρους ἐμπέπτωκε, τοὺς τε ἄλλους, καὶ τοὺς Νομάδας. Καὶ γὰρ θαλάττης ἀψάμενοι, χεῖρους γεγόνασιν, λησύνοντες καὶ ξενοκτονοῦντες· καὶ ἐπιπλεκόμενοι πολλοῖς, μεταλαμβάνουσι τῆς ἐκείνων πολυτελείας, καὶ καπηλείας· ἃ δοκεῖ μὲν εἰς ἡμερότητα συντείνειν, διαφθείρει δὲ τὰ ἤδη, καὶ ποικιλίαν ἀντὶ τῆς ἀπλότητος τῆς ἄρτι λεχθείσης εἰσάγει.

§. 8.

Οἱ μέντοι πρὸ ἡμῶν, καὶ μάλιστα οἱ ἐγγυὲς τοῖς Ὀμήρου χρόνοις, τοιοῦτοί τινες ἦσαν, καὶ ὑπελαμβάνοντο παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὁποίους Ὀμηρὸς φησιν. Ὅρα δὲ ἃ λέγει Ἡρόδοτος περὶ τοῦ τῶν Σκυθῶν βασιλέως, ἐφ' ὃν ἐςράτευσε Δαρειῖος, καὶ τὰ ἐπεσπασμένα παρ' αὐτοῦ. Ὅρα δὲ καὶ ἃ λέγει Χρύσιππος περὶ τῶν τοῦ Βοσπόρου βασιλέων, τῶν περὶ [Σάτυρον καὶ] Λεύκωνα. Πλήρεις δὲ καὶ αἱ Περσικαὶ ἐπιστολαὶ τῆς ἀπλότητος, ἧς λέγω, καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων καὶ Βαβυλωνίων καὶ Ἰνδῶν ἀπομνημονευόμενα. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ Ἀνάχαρσις, καὶ Ἄβαρις, καὶ τινες ἄλλοι τοιοῦτοι παρὰ ταῖς Ἕλλησιν εὐδοκίμουν· ὅτι ἐθνικὸν τινα χαρὰ κτῆρα ἐπέφαινον εὐκολίας, καὶ λιτότητος, καὶ δικαιοσύνης. Καὶ τί δεῖ τοὺς πάλαι λέγειν; Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ Φιλίππου, κατὰ τὴν ἐπὶ Ὀρχίας τοὺς ὑπὲρ τοῦ Αἵμου στρατείαν, ἐμβαλὼν εἰς Τριβαλλοὺς, ὁρῶν μέχρι τοῦ Ἰσρου καθήκοντας, καὶ τῆς ἐν αὐτῷ νήσου Πεύκης, τὰ πέραν δὲ Γέτας ἔχοντας, ἀφῆχθαι λέγεται μέχρι δεῦρο· καὶ εἰς μὲν τὴν νῆσον ἀποβῆναι μὴ δύνασθαι σπᾶναι πλοίων· ἐκείσε γὰρ καταφυγόντα τὸν τῶν Τριβαλλῶν βασιλέα Σύρμον, ἀντισχεῖν πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν· εἰς δὲ τοὺς Γέτας διαβάστα, εἰλεῖν τὴν αὐτῶν πόλιν, καὶ ἀνασρέψαι διὰ ταχέως εἰς τὴν οἰκίαν, λαβόντα δῶρα [παρὰ] τῶν Ἑθνῶν, καὶ παρὰ τοῦ Σύρμου. Φησὶ δὲ Πτολεμαῖος ὁ Λάχου, κατὰ ταύτην τῇ

στρατείαυ συμμίζῃ τῷ Ἀλεξάνδρῳ Κελτοὺς τοὺς περὶ τὸν Ἀδρίαν, 301. φιλίας καὶ ξενίας χάριν· δεξάμενον δὲ αὐτοὺς φιλοφρόνως τὸν 302. βασιλέα, ἐρέσθαι παρὰ πότον, τί μάλιστα εἶη, ὃ φοβοῖντο, νομίζοντα αὐτὸν ἐρεῖν· αὐτοὺς δ' ἀποκρίνασθαι, ὅτι οὐδένα, πλὴν εἰ ἄρα μὴ ὁ οὐρανὸς αὐτοῖς ἐπιπέσοι· φιλίαν γε μὴν ἀνδρὸς τοιούτου περὶ παντὸς τίθεσθαι. Ταῦτα δὲ ἀπλότητος τῆς τῶν βαρβάρων ἐς τὴν σημεία· τοῦ τε μὴ συγχωρήσαντος μὲν τὴν ἀπόβασιν τὴν εἰς τὴν νῆσον, δῶρα δὲ πέμψαντος, καὶ συνθεμένου φιλίαν, καὶ τῶν φοβεῖσθαι μὲν οὐδένα φαμένων, φιλίαν δὲ περὶ παντὸς τίθεσθαι μεγάλων ἀνδρῶν. Ὁ τε Δρομιχαίτης κατὰ τοὺς διαδόχους ἦν τοῦ Ἀλεξάνδρου Γετῶν βασιλεύς· ἐκεῖνος τοῖνυν λαβὼν ζωγρίαν Λυσίμαχον, ἐπιστρατεύσαντα αὐτῷ, δείξας τὴν πενίαν τὴν τε ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ ἔθνους, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν αὐτάρκειαν, ἐκέλευσε τοῖς τοιούτοις μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις χρῆσθαι· ταῦτα δ' εἰπὼν, ξενίσας, καὶ συνζέμενος φιλίαν, ἀπέλυσεν αὐτόν. Καὶ Πλάτων δ' ἐν τῇ πολιτείᾳ τὴν θάλατταν, ὡς πονηροδιδάσκαλον, φεύγειν οἶεται δεῖν ὅτι πορρωτάτῳ τοὺς εὖ πολιτευσομένους, καὶ μὴ οἰκεῖν ἐπ' αὐτῇ.

§. 9.

Ἐφορος δ', ἐν τῇ τετάρτῃ μὲν τῆς ἱστορίας, Εὐρώπῃ δ' ἐπιγραφομένη, βίβλῳ, περιοδεύσας τὴν Εὐρώπην μέχρι Σκυθῶν, ἐπὶ τῇ φησὶν, εἶναι τῶν τε ἄλλων Σκυθῶν καὶ τῶν Σαυροματῶν τοὺς βίους ἀνομοίους· τοὺς μὲν γὰρ εἶναι χαλεποὺς, ὥς τε καὶ ἀνθρωποφαγεῖν· τοὺς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἀπέχεσθαι. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, φησί, τὰ περὶ τῆς ὁμότητος αὐτῶν λέγουσιν, εἰδότες τὸ δεινὸν καὶ τὸ θαυμαστὸν, ἐκπληκτικὸν ὂν· δεῖν δὲ τἀναντία καὶ λέγειν καὶ παραδείγματα ποιεῖσθαι. Καὶ αὐτὸς οὖν περὶ τῶν δικαιωτάτοις ἡδέσι χρωμένων ποιήσεσθαι τοὺς λόγους· εἶναι γὰρ τινὰς τῶν Νομάδων Σκυθῶν γαλακτι

302. τρεφομένους ἵππων, τῇ τε δικαιοσύνῃ πάντων διαφέρειν. Μεμνησθαι δ' αὐτῶν τοὺς ποιητάς· Ὀμηρον μὲν,

Γλαυτοφάγων, Ἀλίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων

φῆσαντα τὴν γῆν καθερᾶν, τὸν Ἡσίοδον δὲ, ἐν τῇ καλουμένῃ
Γῆς περιόδῳ, τὸν Φινέα ὑπὸ τῶν Ἀρπυιῶν ἄγρεσθαι

Γλαυτοφάγων εἰς αἶαν, ἀπῆναις οἰκ' ἐχόντων.

Εἴτα αἰτιολογεῖ, διότι ταῖς διαίταις εὐτελεῖς ὄντες, καὶ οὐ χρηματισαί, πρὸς τε ἀλλήλους εὐνομοῦνται, κοινὰ πάντα ἔχοντες τὰ τε ἄλλα, καὶ γυναῖκας, καὶ τέκνα, καὶ τὴν ὅλην συγγέ-

303. νειαν· πρὸς τε τοὺς ἐκτὸς ἄμαχοί εἰσι, καὶ ἀνύκτοι, οὐδὲν ἔχοντες, ὑπὲρ οὗ δουλεύσουσι. Καλεῖ δὲ καὶ Χοιρίλον, εἰπόντα ἐν τῇ διαδάσει τῆς σχεδίας, ἣν ἐξευξε Δαρεῖος,

Μηλονόμοι τε Σάκι, γενεᾷ Σκύθαι· αὐτὰρ ἔνχιον

Ἀσιᾶ πυροφόρον· Νομάδων γε μὲν ἔσπευ ἄποικοι,

Ἀνθρώπων νομίμων.

Καὶ τὸν Ἀναχάρσιν δὲ σοφὸν καλῶν ὁ Ἐφορος, τούτου φησιν εἶναι τοῦ γένους· νομισθῆναι δὲ καὶ [τῶν] ἑπτὰ σοφῶν ἓνα, ἐπ' εὐτελείᾳ, σωφροσύνῃ, καὶ συνέσει· εὐρήματα τε αὐτοῦ λέγει τὰ τε ζώπυρα, καὶ τὴν ἀμφίβολον ἄγκυραν, καὶ τὸν κεραμεικὸν τροχόν. Ταῦτα δὲ λέγω, σαφῶς μὲν εἰδώς, ὅτι καὶ οὗτος αὐτὸς οὐ τάληθέςατα λέγει περὶ πάντων, καὶ δὴ καὶ τὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος. Πῶς γὰρ ὁ τροχὸς εὐρημα αὐτοῦ, ὃν οἶδεν Ὀμηρος, πρεσβύτερος ὢν;

Ὡς δ' ὅτε τις κεραιμὺς τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃ,

καὶ τὰ ἐξῆς. Ἄλλ' ἐκείνα διασημῆναι βουλόμενος, ὅτι κοινῇ τινι φήμῃ καὶ ὑπὸ τῶν παλαιῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ὑστερον, πεπισεύσθαι συνέβαινε· τὸ τῶν Νομάδων τοὺς μάλιστα ἀπωκισμένους ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, γλαυτοφάγους τε εἶναι καὶ ἀδίους καὶ δικαιοτάτους, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ Ὀμήρου πεπλάττει.

§. 10.

Περὶ τε τῶν Μυσῶν, δίκαιός ἐστιν ὑποσχεῖν λόγον τῶν ἐν 302. τοῖς ἔπεισι λεγομένων Ἀπολλόδωρος, πότερ' ἡγεῖται; καὶ τοῦ-
τους εἶναι πλάσματα, ὅταν φῇ ὁ Ποιητής,

Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων καὶ ἀγαυῶν ἱππημολγῶν,
ἢ τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ δέχεται; Τοὺς μὲν οὖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ δε-
χόμενος, παρερμηνεύσει τὸν Ποιητὴν, ὡς προεῖρηται· πλάσμα
[δὲ] λέγων, ὡς μὴ ὄντων ἐν τῇ Θράκῃ Μυσῶν, παρὰ τὰ
ὄντα [ἔρετ']. Ἐτι γὰρ ἐφ' ἡμῶν Ἀἴλιος Κάτος μετόπισεν ἐκ τῆς
περαιᾶς τοῦ Ἰσρου πέντε μυριάδας σωμαίων παρὰ τῶν Γετῶν,
ὁμογλώττου τοῖς Θραξίν ἔθνοους, εἰς τὴν Θράκην. Καὶ νῦν
οἰκοῦσιν αὐτόθι, Μοισοὶ καλούμενοι· ἤτοι καὶ τῶν πρότερον
οὕτω καλουμένων, ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ Μυσῶν μετονομασθέντων, ἢ
(ὑπερ οἰκειότερόν ἐστι τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ποιητοῦ καὶ τῇ ἀποφάσει)
τῶν ἐν τῇ Θράκῃ Μυσῶν καλουμένων πρότερον. Περὶ μὲν δὴ
τούτων ἄλλος· ἐπάνειμεν δὲ ἐπὶ τὴν ἐξῆς περιήγησιν.

§. 11.

Τῶν δὲ Γετῶν τὰ μὲν παλαιὰ ἀφείδω, τὰ δ' εἰς ἡμᾶς
ἤδη τοιαῦτα ὑπῆρξε. Βοιρεβίσας, ἀνὴρ Γέτης, ἐπιστὰς ἐπὶ τὴν
τοῦ ἔθνους ἐπιστάσιαν, ἀνέλαβε κεκακωμένους τοὺς ἀνθρώπους
ὑπὸ συχρῶν πολέμων, καὶ τοσοῦτον ἐπῆρεν ἀσκήσει καὶ νήψει,
καὶ τῷ προσέχειν τοῖς πράγμασιν, ὥς' ὀλίγων ἐτῶν μεγάλην 304-
ἀρχὴν κατεσχέσατο, καὶ τῶν ὁμόρων τοὺς πλείους ὑπέταξε
τοῖς Γέταις· ἤδη δὲ καὶ Ῥωμαίοις φοβερός ἦν, διαδοίνων ἀδελῶς
τὸν Ἰσρον, καὶ τὴν Θράκην λεηλατῶν μέχρι Μακεδονίας καὶ
τῆς Ἰλλυρίδος. Τοὺς τε Κελτοὺς τοὺς ἀναμεμιγμένους τοῖς τε
Θραξὶ καὶ τοῖς Ἰλλυριοῖς ἐξεπόρθησε, Βοῖους δὲ καὶ ἄρδην ἠφά-

504. νῆστε τοὺς ὑπὸ Κριτασίρῳ, καὶ Ταυρίσκους. Πρὸς δὲ τὴν εὐπεί-
 θειαν τοῦ ἔθνους συναγωνιστὴν ἔσχε Δεκαίνεον, ἄνδρα γόητα,
 καὶ πεπλανημένον κατὰ τὴν Αἴγυπτον, καὶ προσημασίας ἐκμε-
 μαθηκότα τινάς, δι' ὧν ὑπεκρίνετο τὰ θεία· καὶ δι' ὀλίγου
 καθίστατο θεὸς, καθάπερ ἔφαμεν περὶ τοῦ Ζαμόλξιος διηγού-
 μενοι. Τῆς δ' εὐπειθείας σημεῖον· ἐπεΐσθησαν γὰρ ἐκκόψαι τὴν
 ἄμπελον, καὶ ζῆν οἶνου χωρὶς. Ὁ μὲν οὖν Βοιρεβίστας ἔφθη
 καταλυθεὶς, ἐπαναστάτων αὐτῷ τινων, πρὶν ἢ Ῥωμαίους σείλαι
 στρατιῶν ἐπ' αὐτόν. Οἱ δὲ διαδεξάμενοι τὴν ἀρχὴν εἰς πλείω
 μέρη διέσκησαν· καὶ δὴ καὶ νῦν, ἥνικα ἔπεμψεν ἐπ' αὐτοὺς στρα-
 τιῶν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ, εἰς πέντε μερίδας, τότε δὲ εἰς τέτ-
 ταρας, διεσώτες ἐτύγγανον. οἱ μὲν οὖν τοιοῦτοι μερισμοὶ πρόσ-
 καιροι, καὶ ἄλλοι ἄλλοι.

§. 12.

Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος τῆς χώρας μερισμὸς συμμένων ἐκ πα-
 λαιοῦ· τοὺς μὲν γὰρ Δάκους προσαγορεύουσι, τοὺς δὲ Γέτας.
 Γέτας μὲν, τοὺς πρὸς τὸν Πόντον κεκλιμένους καὶ πρὸς τὴν
 ἑω, Δάκους δὲ τοὺς εἰς τὰναντία πρὸς Γερμανίαν καὶ τὰς τοῦ
 Ἰστροῦ πηγάς, οὓς οἶμαι Δάους καλεῖσθαι τὸ παλαιόν· ἀφ' οὗ
 καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐπεπόλασε τὰ τῶν οἰκετῶν ὀνόματα
 Γέται καὶ Δάοι. Τοῦτο γὰρ πιθανώτερον, ἢ ἀπὸ τῶν Σκυθῶν,
 οὓς καλοῦσι Δάας· πόρρω γὰρ ἐκεῖνοι περὶ τὴν Ὑρκανίαν· καὶ
 οὐκ εἰκὸς ἐκεῖθεν κομίζεσθαι ἀνδράποδα εἰς τὴν Ἀττικὴν. Ἐξ
 ὧν γὰρ ἐκομίζετο, ἢ τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις ὁμωνύμους ἐκάλουν
 τοὺς οἰκέτας, ὡς Λυθὸν, καὶ Σύρον, ἢ τοῖς ἐπιπολάζουσιν ἐκεῖ
 ὀνόμασι προσηγόρευον, ὡς Μάνην, ἢ Μίδαν, τὸν Φρύγα, Τί-
 βιον δὲ, τὸν Παφλαγόνα. Ἐπὶ τοσοῦτον δ' ὑπὸ τοῦ Βοιρεβίστα
 τὸ ἔθνος ἐξαρθεῖν, ἐταπεινώθη τελέως ὑπὸ τε τῶν σάσεων,

καὶ τῶν Ῥωμαίων· ἱκανοὶ δ' ὁμῶς εἰσὶν ἐτι καὶ νῦν σέλλειν τέτ- 304.
ταρας μυριάδας.

§. 13.

Ρεῖ δὲ δι' αὐτῶν Μάρισος ποταμὸς εἰς τὸν Δανούδιον, ὃ
τὰς παρασκευὰς ἀνεκόμενον οἱ Ῥωμαῖοι τὰς πρὸς τὸν πόλεμον.
Καὶ γὰρ τοῦ ποταμοῦ τὰ μὲν ἄνω καὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς μέρη,
μέχρι τῶν καταρράκτων, Δανούδιον προσηγόρευον, ἃ μάλιστα
διὰ τῶν Δάκων φέρεται· τὰ δὲ κάτω μέχρι τοῦ Πόντου τὰ περὶ 305.
τοὺς Γέτας, καλοῦσιν Ἰσρον. Ομόγλωττοι δ' εἰσὶν οἱ Δάκοι τοῖς
Γέταις. Παρὰ μὲν οὖν τοῖς Ἑλλήσιν οἱ Γέται γνωρίζονται μάλ-
λον, διὰ τὸ συνεχεῖς τὰς μετανασάσεις ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Ἰσρου
ποιεῖσθαι, καὶ τοῖς Θραξὶ καὶ τοῖς Μυσοῖς ἀναμεμῆχθαι. Καὶ
τὸ τῶν Τριβαλλῶν δ' ἔθνος, Θρακικὸν ὄν, τὸ αὐτὸ πέπονθε τοῦτο.
Μετανασάσεις γὰρ δέδεκται, τῶν πλησιοχώρων εἰς τοὺς ἀσθε-
νερέους ἐξασπράντων, τῶν μὲν ἐκ τῆς περαιᾶς, Σκυθῶν καὶ
Βασαρνῶν, καὶ Σαυροματῶν ἐπικρατούντων πολλάκις, ὥς
καὶ ἐπιδιαβαίνειν τοῖς ἐξελαθεῖσι, καὶ καταμένειν τινὰς αὐτῶν
ἢ ἐν ταῖς νήσοις, ἢ ἐν τῇ Θράκῃ· τῶν δ' ἐκ θατέρου μέρους
ὑπ' Ἰλλυριῶν μάλιστα κατισχυομένων. Αὐξηθέντες οὖν ἐπὶ
πλείστον οἱ τε Γέται, οἱ τε Δάκοι, ὥς καὶ εἴκοσι μυριάδας
ἐκπέμπειν στρατιᾶς, νῦν ὅσον εἰς τέτταρας μυριάδας συνεσθ-
μένοι τυγχάνουσι. Καὶ ἐγγὺς μὲν ἤκουσι τοῦ ὑπακούειν Ῥωμαίων·
οὕτω δ' εἰσὶν ὑποχείριοι τελείως, διὰ τὰς ἐκ τῶν Γερμανῶν
ἐλπίδας, πολεμίων ὄντων τοῖς Ῥωμαίοις.

§. 14.

Μεταξὺ δὲ τῆς Ποντικῆς θαλάττης τῆς ἀπὸ τοῦ Ἰσρου ἐπὶ
Τύραν καὶ ἡ τῶν Γετῶν ἐρημία πρόκειται, πεδιάς πάσα καὶ
ἀνυδρὸς· ἐν ἡ Δαρεῖος ἀποληφθεὶς ὁ Ὑδάσπεω, κατ' ὃν καιρὸν

305. διέβη τὸν Ἰστρον ἐπὶ τοὺς Σκύθας, ἐκινδύνευσεν πανστρατιά διΐψει διαλυθῆναι· συνῆκε δ' ὅψε, καὶ ἀνέστρεψε. Λυσίμαχος δ' ὕστερον στρατεύσας ἐπὶ Γέτας, καὶ τὸν βασιλέα Δρομιχαίτην, οὐκ ἐκινδύνευσεν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑάλω ζωγρίαν· πάλιν δ' ἐσώθη, τυχὼν εὐγνώμονος τοῦ βαρβάρου, καθάπερ εἶπον πρότερον.

§. 15.

Πρὸς δὲ ταῖς ἐκβολαῖς μεγάλη νῆσός ἐστι ἡ Πεύκη· κατασχόντες δ' αὐτὴν Βασάρναι, Πευκινοὶ προσηγορεύθησαν. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι νῆσοι πολὺ ἐλάττους, αἱ μὲν ἀνωτέρω ταύτης, αἱ δὲ πρὸς τῇ θαλάττῃ. Ἑπτάσομος γάρ ἐστι μέγιστον δὲ τὸ ἱερὸν σόμα καλούμενον, δι' οὗ σαδίων ἀνάπλους ἐπὶ τὴν Πεύκην, ἑκατὸν εἴκοσι ἥς κατὰ τὸ κάτω μέρος ἐποίησε τὸ ζευγμα Δαρειῶς· δύναται δ' ἂν ζευχθῆναι καὶ κατὰ τὸ ἄνω. Τοῦτο δὲ καὶ πρῶτόν ἐστι σόμα ἐν ἄριζερα εἰσπλέοντι εἰς τὸν Πόντον· τὰ δ' ἐξῆς ἐν παράπλῳ τῷ ἐπὶ τὸν Τύραν διέχει δ' ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἑβδομον σόμα περὶ τριακοσίου σαδίων. Γίνονται οὖν μεταξύ τῶν σομάτων νησίδες. Τὰ μὲν δὴ τρία σόματα, τὰ ἐφεξῆς τῷ ἱερῷ σόματι, ἐστὶ μικρά· τὰ δὲ λοιπὰ τοῦ μὲν πολὺ ἐλάττονα, τῶν δὲ μείζονα. Ἐφορος δὲ πεντάσομον εἶρηκε τὸν Ἰστρον. Ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ Τύραν, ποταμὸν πλωτὸν, ἐνσακόσιοι 306. σαδιοὶ. Ἐν δὲ τῷ μεταξύ δύο λίμναι μεγάλαι, ἡ μὲν, ἀνωγμένη πρὸς τὴν θαλάτταν, ὥς καὶ λιμένι χρῆσθαι ἢ δ', ἄσομος.

§. 16.

Ἐπὶ δὲ τῷ σόματι τοῦ Τύρα πύργος ἐστὶ Νεοπτολέμου καλούμενος, καὶ κώμη Ἑρμιόνακτος λεγομένη. Ἀναπλεύσαντι δὲ ἑκατὸν τεσσαράκοντα σαδίων, ἐφ' ἑκάτερα πόλεις, ἡ μὲν, Νικωνία, ἢ δ' ἐν ἄριζερα, Ὀφιοῦσσα· οἱ δὲ προσαικούντες τῷ ποταμῷ πόλιν φασίν, ἀνιόντι ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σαδίων. Διέχει

δὲ τοῦ εἰσόδου ἢ τῆς νῆσος ἢ Λευκῆ, διάγραμμα πεντακοσίων 5α-306.
δίων, ἱερὰ τοῦ Ἀχιλλέως, πελαγία.

§. 17.

Εἴτα Βορυσθένης, ποταμὸς πλωτὸς ἐφ' ἑξακοσίους σταδίους· καὶ πλησίον ἄλλος ποταμὸς Ἰπανίς· καὶ νῆσος πρὸ τοῦ εἰσόδου τοῦ Βορυσθένου ἔχουσα λιμένα. Πλεύσαντι δὲ τὸν Βορυσθένη σταδίους διακοσίους, ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ πόλις· ἢ δ' αὐτὴ καὶ Ὀλβία καλεῖται, μέγα ἐμπορεῖον, κτίσμα Μιθησίων. Ἡ δ' ὑπερκειμένη πᾶσα χώρα τοῦ λεχθέντος μεταξὺ Βορυσθένου καὶ Ἰσρου, πρώτη μὲν ἐστὶν ἡ τῶν Γετῶν ἐρημία· ἔπειτα οἱ Τυριγέται, μετ' οὓς οἱ Ἰάξυγες Σαρμάται, καὶ οἱ Βασίλαιοι λεγόμενοι, καὶ Οὐργοί, τὸ μὲν πλεον νομάδες, ὀλίγοι δὲ καὶ γεωργίας ἐπιμελούμενοι· τούτους φασὶ καὶ παρὰ τὸν Ἰσρον οἰκεῖν ἐφ' ἑκάτερα πολλάκις. Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ Βασάρναι μὲν τοῖς Τυριγέταις ὁμοροὶ καὶ Γερμανοῖς, σχεδὸν τι καὶ αὐτοὶ τοῦ Γερμανικοῦ γένους ὄντες, εἰς πλείω φύλα διηρημένοι. Καὶ γὰρ Ἀτμονοὶ λέγονται τινες, καὶ Σιδόνες· οἱ δὲ τὴν Πεύκην κατασχόντες, τὴν ἐν τῷ Ἰσρῷ νῆσον, Πευκίνοι· Ρῶξολάνοι δ', ἀρκτικώτατοι, τὰ μεταξὺ τοῦ Ταναΐδος καὶ τοῦ Βορυσθένου νεμόμενοι πεδία. Ἡ γὰρ προσάρκτιος πᾶσα ἀπὸ Γερμανίας μέχρι τῆς Κασπίας πεδιάς ἐστὶν, ἣν ἴσμεν· ὑπὲρ δὲ τῶν Ρῶξολάνων εἰ τινες οἰκοῦσιν, οὐκ ἴσμεν. Οἱ δὲ Ρῶξολάνοι, καὶ πρὸς τοὺς Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος στρατηγούς ἐπολέμουν, ἔχοντες ἡγεμόνα Τάσιον· ἦκον δ' ἐπὶ Παλάκιον συμμαχήσαντες τῷ Σκιλοῦρῳ. Καὶ ἐδόκουν μὲν εἶναι μάχιμοι· πρὸς μὲντοι συντεταγμένην φάλαγγα, καὶ ὠπλισμένην καλῶς, τὸ βάρβαρον φύλον ἀσθενές πάν ἐσι καὶ τὸ γυμνητικόν. Ἐκεῖνοι γοῦν περὶ πέντε μυριάδας πρὸς ἑξακισχιλίους τοὺς Διοφάντῳ, τῷ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγῷ, συμπαραταξαμένους, οὐκ· ἀντέσχον, ἀλλ' οἱ πλείεσσι διεφθάρησαν.

306. Χρῶνται δὲ ὠμβροῖνοις κρᾶνεσι, καὶ θώραξι, γέρροφόροι, ἀμυν-
τήρια ἔχοντες λόγχας, καὶ ξίφος, καὶ τόξον· τοιοῦτοι δὲ καὶ
307. τῶν ἄλλων οἱ πλείους. Τῶν δὲ Νομάδων αἱ σκηναί, πλω-
ταὶ πεπήγασιν ἐπὶ ταῖς ἀμάξαις, ἐν αἷς διαιτῶνται· περὶ δὲ τὰς
σκηναὺς τὰ βοσκήματα, ἀφ' ὧν τρέφονται καὶ γάλακτι καὶ τυρῷ,
καὶ κρέατι· ἀκολουθοῦσι δὲ ταῖς νεμαῖς μεταλαμβάνοντες τό-
πους αἰεὶ τοὺς ἔχοντας πόαν, χειμῶνος μὲν, ἐν τοῖς ἔλεσι τοῖς
περὶ τὴν Μαιώτιν, θέρους δὲ, ἐν τοῖς πεδίοις.

§. 18.

Ἄπαντα δ' ἡ χώρα δυσχείμερός ἐστι μέχρι τῶν ἐπὶ θαλάττῃ
τόπων τῶν μεταξὺ Βορυσθένους καὶ τοῦ σόματος τῆς Μαιώτι-
δος· αὐτῶν δὲ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ τὰ ἀρκτικώτατα τὸ τε σόμα
τῆς Μαιώτιδος, καὶ ἔτι μᾶλλον τὸ τοῦ Βορυσθένους, καὶ ὁ
μυχὸς τοῦ Ταμυράκου κόλπου, [τοῦ] καὶ Καρκινίτου, καὶ ὃν
ὁ ἰσθμὸς τῆς μεγάλης Χερρόνησου. Δηλοὶ δὲ τὰ ψύχη, καίπερ
ἐν πεδίοις οἰκοῦντων. ὄνους τε γὰρ οὐ τρέφουσι· δύσριγον γὰρ
τὸ ζῶον· οἱ τε βόες, οἱ μὲν ἄκρω γεννῶνται, τῶν δ' ἀπορι-
νῶσι τὰ κέρατα· καὶ γὰρ τοῦτο δύσριγον τὸ μέρος· οἱ τε ἵπποι
μυροὶ, τὰ δὲ πρόβατα μεγάλα· ῥήττονται δὲ χαλκαὶ ὑδρίαί, τὰ
δ' ἐνόντα συμπήττεται. Τῶν δὲ πάγων ἡ σφοδρότης μάλιστα ἐκ
τῶν συμβαινόντων περὶ τὸ σόμα τῆς Μαιώτιδος δηλὸς ἐστίν·
ἀμαξεύεται γὰρ ὁ διάπλους ὁ εἰς Φαναγορίαν ἐκ τοῦ Παντικα-
παίου, ὥστε καὶ πλοῦν εἶναι καὶ ὁδὸν· ὀρυκτοὶ τέ εἰσιν ἰχθύες,
οἱ ἀποληφθέντες ἐν τῷ κρυσάλλῳ, τῇ προσαγορευομένῃ γαγ-
γάμη; καὶ μάλιστα οἱ ἀντακαῖοι, δελφῖσι πάρισοι τὸ μέγεθος.
Νεοπτόλεμον δὲ φασί, τὸν τοῦ Μιθριδάτου στρατηγόν, ἐν τῷ
αὐτῷ πόρῳ, θέρους μὲν ναυμαχίᾳ περιγενέσθαι τῶν βαρβάρων,
χειμῶνος δ' ἵππομαχίᾳ. Φασὶ δὲ καὶ τὴν ἄμπελον ἐν τῷ Βοσ-
πόρῳ κατορύττεσθαι χειμῶνος, ἐπαμώντων πολλῇν τῆς γῆς.

Λέγεται δὲ καὶ τὰ καύματα σφοδρὰ γίνεσθαι, τάχα μὲν τῶν 507. σωμάτων ἀηθίζομένων, τάχα δὲ τῶν πεδίων νηνεμούντων τότε, ἢ καὶ τοῦ πάχους τοῦ ἀέρος ἐκθερμαινομένου πλεον, καθάπερ ἐν τοῖς νέφεσιν οἱ παρήλαιοι ποιοῦσιν. Ἀτέας δὲ δοκεῖ τῶν πλείστων ἄρξαι τῶν ταύτῃ βαρβάρων, ὁ πρὸς Φίλιππον πολεμήσας τὸν Ἀμύντου.

§. 19.

Μετὰ δὲ τὴν πρὸ τοῦ Βορυσθένους νῆσον, ἐξῆς πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ὁ πλοῦς ἐστὶν ἐπὶ ἄκρᾳ τὴν τοῦ Ἀχιλλείου Δρόμου, ψιλὸν μὲν χωρίον, καλούμενον δ' ἄλσος, ἱερὸν Ἀχιλλέως. Εἴτ' ὁ Ἀχιλλεῖος δρόμος, ἁλιτενῆς χειρρόνησος. Ἐστὶ γὰρ ταινία τις, ὅσον χιλίων σαδίων μῆκος ἐπὶ τὴν ἑω' πλάτος δὲ τὸ μέγιστον, δυεῖν σαδίων· ἐλάχιστον τεσσάρων πλέθρων· διέχουσα τῆς ἐκατέρωθεν τοῦ αὐχένος ἡπείρου σαδίους ἐξήκοντα· ἀμμώδης, ὕδωρ ἔχουσα ὀρυκτὸν· κατὰ μέσσην δ' ὁ τοῦ ἰσθμοῦ αὐχὴν, ὅσον τετ- 308. τaráκοντα σαδίων· τελευτᾷ δὲ πρὸς ἄκρᾳ, ἣν Ταμυράκην καλοῦσιν, ἔχουσαν ὕφορμον, βλέποντα πρὸς τὴν ἡπειρον. Μεθ' ἣν ὁ Καρκινίτης κόλπος, εὐμεγέθης, ἀνέχων πρὸς τὰς ἄρκτους ὅσον ἐπὶ χιλίους σαδίους, οἱ δὲ καὶ τριπλασίους φασί, μέχρι τοῦ μυχοῦ. . . καλοῦνται δὲ Τάφριοι. Τὸν δὲ κόλπον, καὶ Ταμυράκην καλοῦσιν, ὁμωνύμως τῇ ἄκρᾳ.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

ΕΝΤΑΥΘΑ δ' ἐστὶν ὁ ἰσθμὸς, ὁ διείργων τὴν Σαπρὰν λεγομένην λίμνην ἀπὸ τῆς θαλάττης, σαδίων τετταράκοντα, καὶ ποιῶν τὴν Ταυρικὴν καὶ Σκυθικὴν λεγομένην χειρρόνησον· οἱ

308. δὲ τριακοσίων ἐξήκοντα, τὸ πλάτος τοῦ ἰσθμοῦ φασιν. Ἡ δὲ Σαπρὰ λίμνη, σαθίων μὲν καὶ τετρακισχιλίων λέγεται· μέρος δ' ἐστὶ τῆς Μαιώτιδος τὸ πρὸς δύσιν. συνεσόμενται γὰρ αὐτῇ, σόματι μεγάλῳ. Ἐλώδης δ' ἐστὶ σφόδρα, καὶ ραπτοῖς πλοίοις μόγις πλώϊμος· οἱ γὰρ ἀνεμοὶ τὰ τενάγῃ ραδίως ἀνακαλύπτουσιν, εἴτα πάλιν πληροῦσιν, ὥστε τὰ ἔλη τοῖς μείζονσι σκάφεσιν οὐ περάσιμα ἐσιν. ἔχει δ' ὁ κόλπος νησίδια τρία, καὶ προσθραχῇ τινα καὶ χοιραδῶδη ὀλέγα, κατὰ τὸν παράπλουν.

§. 2.

Ἐκπλέοντι δ' ἐν ἀριστερᾷ πολίχνῃ, καὶ Καλὸς λιμὴν Χερρόνησιτών. ἔκειται γὰρ ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἄκρα μεγάλη κατὰ τὸν παράπλουν ἐφεξῆς, μέρος οὖσα τῆς ὅλης Χερρόνησου· ἐφ' ἣ ἰδρύται πόλις, Ἡρακλεωτῶν ἀποικὸς τῶν ἐν τῷ Πόντῳ, αὐτὸ τοῦτο καλουμένη Χερρόνησος, διέχουσα τοῦ Τύρα παράπλουν σαθίων τετρακισχιλίων τετρακοσίων· ἐν ἣ τὸ τῆς Παρθένου ἱερὸν, δαίμονός τινος, ἧς ἐπώνυμος καὶ ἡ ἄκρα ἢ πρὸ τῆς πόλεως ἐστὶν ἐν σαθίοις ἑκατὸν, καλουμένη Παρθένιον, ἔχον νεῶν τῆς δαίμονος καὶ ξόανον. Μεταξὺ δὲ τῆς πόλεως καὶ τῆς ἄκρας λιμένες τρεῖς· εἰδ' ἡ παλαιὰ Χερρόνητος κατεσκαμμένη, καὶ μετ' αὐτὴν, λιμὴν σενόσομος· καδ' ὃν μαλιστα οἱ Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος, τὰ ληστήρια συνίσταντο, τοῖς καταφεύγουσιν ἐπ' αὐτὸν ἐπιχειροῦντες· καλεῖται δὲ Συμβόλων λιμὴν. Οὗτος δὲ ποιῇ πρὸς ἄλλον λιμένα, Κτενοῦντα καλούμενον, τετταράκοντα σαθίων ἰσθμόν· οὗτος δ' ἐστὶν ὁ ἰσθμὸς ὁ κλείων τὴν μικρὰν Χερρόνησον, ἣν ἔφαμεν τῆς μεγάλης Χερρόνησου μέρος, ἔχουσαν ἐν αὐτῇ τὴν ὁμωνύμως λεγομένην πόλιν Χερρόνησον.

§. 3.

Αὕτη δ' ἦν πρότερον αὐτόνομος· πορθομένη δὲ ὑπὸ τῶν

βαρβάρων ἠναγνάσθη προσάτην ἐλέσθαι Μιθριδάτην τὸν Εὐ- 308. *ἠναγνάσθη*
 πάτορα, στρατηγιῶντα ἐπὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ ἱσθμοῦ μέχρι Βορυ- 309.
 σθένους βαρβάρους, καὶ τοῦ Ἀδρίου· ταῦτα δ' ἦν ἐπὶ Ῥωμαίους
 παρασκευή. Ἐκεῖνος μὲν οὖν κατὰ ταύτας τὰς ἐλπίδας, ἄσμενος
 πέμψας εἰς τὴν Χερρόνησον στρατιάν, ἅμα πρὸς τε τοὺς Σκύθας
 ἐπολέμει, Σκίλουρον τε, καὶ τοὺς Σκιλοῦρου παῖδας τοὺς περὶ
 Παλάκιον· οὓς Ποσειδώνιος μὲν πεντήκοντά φησιν, Ἀπολλω-
 νίδης δὲ ὀγδοήκοντα· ἅμα δὲ τούτους τε ἐχειρώσατο βία, καὶ
 Βοσπόρου κατέστη κύριος παρ' ἐκόντος λαβὼν Παιρισάδου τοῦ
 κατέχοντος. Ἐξ ἐκείνου δὴ τοῦ χρόνου τοῖς τοῦ Βοσπόρου δυνά-
 σαις ἡ τῶν Χερρόνησιτῶν πόλις ὑπήκοος μέχρι νῦν ἐστίν. Τὸ
 δ' ἴσον ὁ Κτενοῦς διέχει τῆς τε τῶν Χερρόνησιτῶν πόλεως,
 καὶ τοῦ Συμβόλων λιμένος. Μετὰ δὲ τὸν τῶν Συμβόλων λιμένα
 τοῦτον μέχρι Θεοδοσίας πόλεως ἡ Ταυρικὴ παραλία, χιλίων
 πονταρίων τὸ μῆκος, τραχεῖα καὶ ὀρεινὴ καὶ καταγιγίζουσα
 τοῖς βορέαις, ἰδρυταί. Πρόκειται δ' αὐτῆς ἄκρα πολὺ πρὸς τὸ
 πέλαγος καὶ τὴν μεσημβρίαν ἐκκειμένη κατὰ Παφλαγονίαν, καὶ
 Ἄμασριν πόλιν· καλεῖται δὲ Κριοῦ μέτωπον. Ἀντίκειται δ' αὐτῇ
 τὸ τῶν Παφλαγόνων ἀκρωτήριον, ἡ Κάραμβις, τὸ διαιροῦν εἰς
 πελάγη δύο τὸν Εὐξείνιον πόντον, τῷ ἐκατέρωθεν σφηγγόμενον
 πορθμῷ. Διέσθηκε δ' ἡ Κάραμβις τῆς μὲν τῶν Χερρόνησιτῶν
 πόλεως σαδίους δισχιλίους καὶ πεντακοσίους· τοῦ δὲ Κριοῦ
 μετώπου, πολὺ ἐλάττους τὸν ἀριθμόν· συχνοὶ γοῦν τῶν δια-
 πλευσάντων τὸν πορθμὸν ἅμα φασὶν ἀμφοτέρας ἰδεῖν τὰς ἄκρας
 ἐκατέρωθεν. Ἐν δὲ τῇ ὀρεινῇ τῶν Ταύρων καὶ τὸ ὄρος ἐστὶν ὁ
 Τραπεζοῦς, ὁμώνυμον τῇ πόλει, τῇ περὶ τὴν Τιβαρηνίαν, καὶ τὴν
 Κολχίδαν· καὶ ἄλλο δ' ἐστὶν ὄρος Κιμμέριον κατὰ τὴν αὐτὴν
 ὀρεινὴν, δυνασσευσάντων ποτὲ τῶν Κιμμερίων ἐν τῷ Βοσπόρῳ·
 καθὸ καὶ Κιμμερικὸς κόλπος καλεῖται τοῦ πορθμοῦ πᾶν, ὃ
 ἐπέχει τὸ σῶμα τῆς Μαιώτιδος.

§. 4.

309. Μετά δὲ τὴν ὄρεινὴν τὴν λεχθεῖσαν, ἡ Θεοδοσία κεῖται πόλις, πεδίων εὐγαιον ἔχουσα, καὶ λιμένα ναυσὶ καὶ ἑκατὸν ἐπιτήθειον. Οὗτος δὲ ὄρος ἦν πρότερον τῆς τῶν Βοσπορανῶν καὶ Ταύρων γῆς. Καὶ ἡ ἐξῆς δ' ἐστὶν εὐγαιος χώρα μέχρι Παντικαπαίου τῆς μητροπόλεως τῶν Βοσπορανῶν, ἰδρυμένης ἐπὶ τῷ ζώματι τῆς λίμνης τῆς Μαιώτιδος. Ἐστὶ δὲ τὸ μεταξὺ τῆς Θεοδοσίας καὶ τοῦ Παντικαπαίου σαδίοι περὶ πεντακοσίους καὶ τριάκοντα· χώρα πᾶσα σιτοφόρος, κώμας ἔχουσα, καὶ πόλιν εὐλίμενον, τὸ Νυμφαῖον καλούμενον. Τὸ δὲ Παντικαπαῖον λόφος ἐστὶ πάντῃ περιουκούμενος ἐν κύκλῳ σαδίων εἰκοσι· πρὸς ἑὼ δ' ἔχει λιμένα, καὶ νεώρια, ὅσον τριάκοντα νεῶν· ἔχει δὲ
310. καὶ ἀκρόπολιν. Κτίσμα δ' ἐστὶ Μιλησίων. Ἐμοναρχεῖτο δὲ πολὺν χρόνον ὑπὸ δυναστῶν τῶν περὶ Λεύκωνα, καὶ Σάτυρον, καὶ Παιρισάδην, αὕτη τε καὶ αἱ πλησιόχωροι κατοικίαι πᾶσαι, αἱ περὶ τὸ ζῶμα τῆς Μαιώτιδος ἐκατέρωθεν, μέχρι Παιρισάδου, τοῦ Μιθριδάτῃ παραδόντος τὴν ἀρχήν. Ἐκαλοῦντο δὲ τύραννοι, καίπερ οἱ πλείους ἐπιεικεῖς γεγονότες, ἀρξάμενοι ἀπὸ Παιρισάδου καὶ Λεύκωνος. Παιρισάδης δὲ καὶ θεὸς νενομίσαι· τούτῳ δ' ὁμώνυμος καὶ ὁ ὕψατος, ὃς οὐχ οἶός τε ὦν ἀντέχειν πρὸς τοὺς βαρβάρους, φόρον πρᾶττομένους μείζω τοῦ πρότερον, Μιθριδάτῃ τῷ Εὐπάτορι παρέδωκε τὴν ἀρχήν· ἐξ ἐκείνου δ' ἡ βασιλεία γεγένηται Ῥωμαίοις ὑπὸ ἡγετον. Τὸ μὲν οὖν πλεον αὐτῆς μέρος ἐστὶν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, μέρος δὲ τι καὶ ἐπὶ τῆς Ἀσίας.

§. 5.

Τὸ δὲ ζῶμα τῆς Μαιώτιδος καλεῖται μὲν Κιμμερικὸς Βόσπορος, ἀρχεται δὲ ἀπὸ μείζονος πλάτους, ἀπὸ ἐβδομήκοντα πού σαδίων κατ' ὃ διαίρουσιν ἐκ τῶν περὶ Παντικαπαίου τόπων,

εἰς τὴν ἐγγυτάτῳ πόλει τῆς Ἀσίας, τὴν Φαναγορίαν· τελευτᾷ 310.
 δ' εἰς πολὺ γενώτερον πορθμόν. Διαιρεῖ δ' ὁ γενωπὸς οὗτος
 τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας, καὶ ὁ Τάναϊς ποταμὸς, κατ-
 αντικρὺ ῥέων ἀπὸ τῶν ἄρκτων εἰς τε τὴν λίμνην, καὶ τὸ σόμα
 αὐτῆς. Δύο δ' ἔχει τὰς εἰς τὴν λίμνην ἐκβολὰς διεχούσας ἀλ-
 λήλων ὅσον σαδίους ἐξήκοντα. Ἔστι δὲ καὶ πόλις ὁμώνυμος τῷ
 ποταμῷ, μέγιστον τῶν βαρβάρων ἐμπορεῖον, μετὰ τὸ Παντι-
 κάπαιον. Ἐν ἀρισερᾷ δ' εἰσπλέοντι τὸν Κιμμερικὸν Βόσπορον,
 πολίχνιον ἐστὶ Μυρμηκίον ἐν εἴκοσι σαδίοις ἀπὸ τοῦ Παντικα-
 πείου. Τοῦ δὲ Μυρμηκίου διπλάσιον διέχει κώμη Παρθένιον·
 κατ' ἣν γενώτατος ὁ εἰσπλους ἐστίν, ὅσον εἴκοσι σαδίων, ἔχων
 ἀντικειμένην ἐν τῇ Ἀσίᾳ κώμην, Ἀχίλλειον καλουμένην. Ἐντεῦ-
 θεν δ' εὐθυπλοία μὲν ἐπὶ τὸν Τάναϊν, καὶ τὴν κατὰ τὰς ἐκβο-
 λὰς νῆσον, σαδιοὶ δισχίλιοι διακόσιοι, μικρὸν δ' ὑπερβάλλει
 τοῦ ἀριθμοῦ τούτου πλέοντι παρὰ τὴν Ἀσίαν· πλέον δ' ἢ τρι-
 πλάσιον, ἐν ἀρισερᾷ πλέοντι μέχρι τοῦ Τανάϊδος, ἐν ᾧ παρά-
 πλω καὶ ὁ ἰσθμὸς ἰδρυταί. Οὗτος μὲν οὖν ὁ παράπλους ἔρημος
 πᾶς ὁ παρὰ τὴν Εὐρώπην· ὁ δ' ἐν δεξιᾷ οὐκ ἔρημος. Ὁ δὲ
 σύμπας τῆς λίμνης κύκλος ἐννακισχιλίων ἰσορεῖται σαδίων. Ἡ
 δὲ μεγάλη Χερρόνησος τῇ Πελοποννήσῳ προσέεικε καὶ τὸ σχῆμα
 καὶ τὸ μέγεθος. ἔχουσι δ' αὐτὴν οἱ τοῦ Βοσπόρου δυνάσται
 κεκακωμένην πᾶσαν ὑπὸ τῶν συνεχῶν πολέμων. Πρότερον δ'
 εἶχον ὀλίγην μὲν τὴν πρὸς τῷ σόματι τῆς Μαιώτιδος, καὶ τῷ
 Παντικαπαῖν μέχρι Θεοδοσίας τῶν Βοσπορίων τύραννοι· τὴν 311.
 δὲ πλείστην μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Καρκινίτου,
 Σκυθικὸν ἔθνος, Ταῦροι. Καὶ ἐκαλεῖτο ἡ χώρα αὕτη πᾶσα,
 σχεδὸν δέ τι καὶ ἡ ἔξω τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι Βορυσθένους, μικρὰ
 Σκυθία· διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐνθενδε περαιουμένων τὸν τε
 Τύραν, καὶ τὸν Ἴστρον, καὶ ἐποικούντων τὴν γῆν, καὶ ταύτης
 οὐκ ὀλίγη μικρὰ πρᾶσηγορεύθη Σκυθία, τῶν Θρακικῶν τὰ μὲν

311. τῇ βίᾳ συγχωρούντων, τὰ δὲ τῇ κακίᾳ τῆς χώρας· ἐλώδης γάρ ἐστιν ἡ πολλὴ αὐτῆς.

§. 6.

Τῆς δὲ χερρόνησου, πλὴν τῆς ὀρεινῆς τῆς ἐπὶ θαλάττῃ μέχρι Θεοδοσίας, ἡ γε ἄλλη πεδιάς καὶ εὐγαιὸς ἐστὶ πάσα, σίτῳ δὲ καὶ σφόδρα εὐτυχής· τριάκοντα γοῦν ἀποδίδωσι, διὰ τοῦ τυ-
χόντος ὀρύκτου σχιζομένη. Φόρον τε ἐτέλουν, ὀκτωκαίδεκα μυ-
ριάδας μεδίμνων Μιθριδάτῃ· ταλάντα δ' ἀργυρίου διακοσία,
σὺν τοῖς Ἀσιανοῖς χωρίοις τοῖς περὶ τὴν Σινδυάν. Κὰν τοῖς
πρόσθεν χρόνοις ἐντεῦθεν ἦν τὰ σιτοπομπεῖα τοῖς Ἕλλησι,
καθάπερ ἐκ τῆς λίμνης αἱ ταρχειῖαι. Λεύκωνα δὲ φασιν ἐκ τῆς
Θεοδοσίας Ἀθηναίοις πέμψαι μυριάδας μεδίμνων διακοσίας καὶ
δέκα. Οἱ δ' αὐτοὶ οὗτοι καὶ Γεωργοὶ ἐκαλοῦντο ἰδίως, διὰ τὸ
τοὺς ὑπερκειμένους Νομάδας εἶναι, τρεφομένους κρέασιν, ἄλ-
λοις τε καὶ ἵππειοις, ἵππειῳ δὲ καὶ τυρῳ, καὶ γάλακτι, καὶ
ὀξυγάλακτι (τοῦτο δὲ καὶ ὄψημά ἐστιν αὐτοῖς κατασκευασθέν
πως)· διόπερ ὁ Ποιητὴς ἅπαντας εἵρηκε τοὺς ταύτῃ Γαλακτο-
φάγους. Οἱ μὲν οὖν Νομάδες πολεμισταὶ μᾶλλον εἰσιν, ἢ ληστρικοί·
πολεμοῦσι δὲ ὑπὲρ τῶν φόρων. Ἐπιτρέψαντες γὰρ ἔχειν τὴν γῆν
τοῖς ἐθέλουσι γεωργεῖν, ἀντὶ ταύτης ἀγαπῶσι φόρους λαμβά-
νοντες τοὺς συντεταγμένους, μετρίους τινάς, οὐκ εἰς περιου-
σίαν, ἀλλ' εἰς τὰ ἐφήμερα καὶ τὰ ἀναγκαῖα τοῦ βίου· μὴ δι-
δόντων δὲ, αὐτοῖς πολεμοῦσιν. Οὕτω δὲ καὶ δικαίους ἄμα, καὶ
ἀδίκους ὁ Ποιητὴς εἵρηκε τοὺς αὐτοὺς τούτους ἄνδρας· ἐπεὶ,
τῶν γε φόρων ἀπειτακτουμένων, οὐδ' ἂν καθίσαντο εἰς πόλεμον.
Οὐκ ἀπειτακτοῦσι δὲ, δυνάμει πεποιθότες, ὥς ἐ ἡ ἀμύνασθαι
ῥαδίως ἐπιόντας, ἢ κωλύσαι τὴν ἔξοδον· καθάπερ Ἀσάνδρον
ποτῆσαί φησιν Ὑψικράτης, ἀποτειχίσαντα τὸν ἰσθμὸν τῆς Χερ-
ρόνησου, τὸν πρὸς τῇ Μαιώτιδι, τριακοσίων ὄντα καὶ ἐξήκοντα
σταδίων,

σαδίων, ἐπισήσαντα πύργους καθ' ἕκαστον σάδιον δέκα. Οἱ δὲ 311.
Γεωργοὶ ταύτη μὲν, ἡμερώτεροί τε ἅμα καὶ πολιτικώτεροι νομί-
ζονται εἶναι· χρηματίζαί δ' ὄντες καὶ θαλάττης ἀπτόμενοι,
λησηρίων οὐκ ἀπέχονται, οὐδὲ τῶν τοιούτων ἀδικιῶν καὶ 312.
πλεονεξιῶν.

§. 7.

Πρὸς δὲ τοῖς καταριθμηθεῖσι τόποις ἐν τῇ Χερρόνησῳ
καὶ τὰ φρούρια ὑπῆρξεν, ἃ κατεσκεύασε Σκίλουρος καὶ οἱ παῖ-
δες, οἷσπερ καὶ ὀρμητηρίοις ἐχρῶντο πρὸς τοὺς Μιθριδάτου
στρατηγοὺς, Παλάκιόν τε, καὶ Χαῦον, καὶ Νεάπολις· ἦν δὲ καὶ
Εὐπατόριόν τι, κτίσαντος Διοφάντου, Μιθριδάτῃ στρατηγού-
τος. Ἔστι δ' ἄκρα διέχουσα τοῦ τῶν Χερρόνησιτῶν τείχους, ὅσον
πεντεκαίδεκα σάδιους, κόλπον ποιοῦσα εὐμεγέθη, νεύοντα πρὸς
τὴν πόλιν· τούτου δ' ὑπέρεκται λιμνοθάλαττα, ἀλοπήγιον ἔχου-
σα· ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Κτενοῦς ἦν. Ἰν' οὖν ἀντέχοιεν οἱ βασιλικοὶ
πολιορκούμενοι, τῇ τε ἄκρᾳ τῇ λεχθείσῃ φρουρὰν ἐγκατέστησαν,
τειχίσαντες τὸν τόπον, καὶ τὸ σῶμα τοῦ κόλπου τὸ μέχρι τῆς
πόλεως διέχωσαν, ὥς τε πεξεύεσθαι ῥαδίως, καὶ τρόπον τινά
μίαν εἶναι πόλιν ἐξ ἀμφοῖν· ἐκ δὲ τούτου ῥᾶον ἀπεκρούοντο τοὺς
Σκύθας. Ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ διατειχίσματι τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ πρὸς τῷ
Κτενοῦντι προσέβαλον, καὶ τὴν τάφρον ἐνέχουν καλὰ μῶ, τὸ
μεθ' ἡμέραν γεφυρωθὲν μέρος, νύκτωρ ἐνεπίμπρασαν οἱ βασι-
λικοὶ, καὶ ἀντείχον τέως, ἕως ἐπεκράτησαν. Καὶ νῦν ὑπὸ τοῖς
τῶν Βοσπορανῶν βασιλεῦσιν, οὓς ἂν Ῥωμαῖοι καταστήσωσιν,
ἅπαντά ἐστιν.

§. 8.

Ἰδίον δὲ τοῦ Σκυθικοῦ καὶ τοῦ Σαρματικοῦ παντὸς ἔθνους
τὸ τοὺς ἵππους ἐκτέμνειν, εὐπειθείας χάριν· μικροὶ μὲν γάρ εἰσιν,

512. ὁξεῖς δὲ σφόδρα καὶ δυσπείθεες. Θῆραι δ' εἰσὶν ἐν μὲν τοῖς ὄρεσιν ἐλάφων καὶ σιαγρῶν· ἐν δὲ τοῖς πεδίοις, ὀνάγρων καὶ δορκάδων. Ἰδιον δὲ τι καὶ τὸ αἰτὸν μὴ γίνεσθαι ἐν τοῖς τόποις. Ἔστι δὲ τῶν τετραπόδων ὁ καλούμενος κῶλος μεταξύ ἐλάφου καὶ κριοῦ τὸ μέγεθος, λευκός, ὀξύτερος τούτων τῷ ὁρώμῳ, πίνων τοῖς ῥώθωσιν εἰς τὴν κεφαλὴν, εἰτ' ἐντεῦθεν εἰς ἡμέρας ταμιεύων πλείους, ὥς' ἐν τῇ ἀνύδρῳ νέμεσθαι ῥαδίως. Τοιαύτη μὲν ἡ ἐκτὸς Ἰσρου πᾶσα, ἡ μεταξὺ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ, μέχρι τῆς Ποντικῆς θαλάττης καὶ τῆς Μαιώτιδος.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

Λοιπὴ δ' ἐστὶ τῆς Εὐρώπης ἡ ἐντὸς τοῦ Ἰσρου καὶ τῆς κύκλῳ θαλάττης, ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδριατικοῦ, μέχρι τοῦ ἱεροῦ σόματος τοῦ Ἰσρου, ἐν ᾗ ἐστὶν ἡ τε Ἑλλὰς καὶ τὰ τῶν Μακεδόνων, καὶ τῶν Ἡπειρωτῶν ἔθνη, καὶ τὰ ὑπὲρ
313. τούτων πρὸς τὸν Ἰσρον καθήκοντα, καὶ πρὸς τὴν ἐφ' ἑκάτερα θαλάτταν, τὴν τε Ἀδριατικὴν καὶ τὴν Ποντικὴν· πρὸς μὲν τὴν Ἀδριατικὴν, τὰ Ἰλλυρικά· πρὸς δὲ τὴν ἑτέραν μέχρι Προποντίδος καὶ Ἑλλησπόντου, τὰ Θράκια, καὶ εἴ τινα τούτοις ἀνχμέμαται, Σκυθικά, ἢ Κελτικά. Δεῖ δ' ἀπὸ τοῦ Ἰσρου τὴν ἀρχὴν ποίσασθαι, τὰ ἐφεξῆς λέγοντας τοῖς περιοδευθεῖσι τόποις· ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ συνεχῇ τῇ Ἰταλίᾳ τε καὶ ταῖς Ἀλπεσι, καὶ Γερμανοῖς, καὶ Δάκοις, καὶ Γέταις. Δίχα δ' ἂν τις καὶ ταῦτα διέλοι. Τρόπον γάρ τινα τῷ Ἰσρῷ παραλληλὰ ἐστὶ τὰ τε Ἰλλυρικά καὶ τὰ Παιονικά καὶ τὰ Θράκια ὄρη, μίαν πῶς γραμμὴν ἀποτελοῦντα, διήκουσαν ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου μέχρι πρὸς τὸν Πόντον· ἥς προσάρκτια μὲν ἐστὶ μέρη τὰ μεταξὺ τοῦ Ἰσρου καὶ τῶν

ὁρῶν· πρὸς νότον δ' ἡ τε Ἑλλάς καὶ ἡ συνεχὴς βάρβαρος μέχρι 313.
 τῆς ὀρεινῆς. Πρὸς μὲν οὖν τῷ Πόντῳ τὸ Αἰμόν ἐστι ὄρος,
 μέγιστον τῶν ταύτῃ καὶ ὑψηλότετον, μέσην πῶς διαιροῦν τὴν
 Θράκην, ἀφ' οὗ φησὶν ὁ Πολύβιος, ἀμφοτέρως κωδοῦσθαι
 τὰς θαλάττας, οὐκ ἀληθῆ λέγων· καὶ γὰρ τὸ διάστημα μέγα τὸ
 πρὸς τὸν Ἀδρίαν, καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα πολλά. Πρὸς δὲ τῷ Ἀδρίᾳ
 πᾶσα ἡ Ἀρδιά σχεδόν τι, μέση δ' ἡ Παιονία, καὶ αὐτὴ πᾶσα
 ὑψηλή. Ἐφ' ἑκάτερα δ' αὐτῆς ἐπὶ μὲν τὰ Θράκια ἡ Ροδόπη,
 ὁμορον ὑψηλὸν ὄρος μετὰ τὸν Αἶμον, ἐπὶ δὲ θάτερα πρὸς
 ἄρκτον τὰ Ἰλλυρικά, ἡ τε τῶν Αὐταριατῶν χώρα, καὶ ἡ Δαρ-
 δανική. Λέγωμεν δὴ τὰ Ἰλλυρικά πρῶτα, συνάπτοντα τῷ τε
 Ἰσρῳ, καὶ ταῖς Ἀλπεσιν, ἃ κεῖται μετὰ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς
 Γερμανίας, ἀρξάμενα ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς κατὰ τοὺς Οὐίνδε-
 λικοὺς καὶ Ραιτοὺς καὶ Ἐλουητίους.

§. 2.

Μέρος μὲν δὴ τι τῆς χώρας ταύτης ἡρήμωσαν οἱ Δάκοι,
 καταπολεμήσαντες Βοίους καὶ Ταυρίσκους ἔθνη Κελτικά, τὰ
 ὑπὸ Κριτασίρῳ, φάσκοντες εἶναι τὴν χώραν σφετέραν, καί-
 περ ποταμοῦ διείργοντος τοῦ Μαρίσου, ῥέοντος ἀπὸ τῶν ὄρων
 ἐπὶ τὸν Ἰσρον κατὰ τοὺς Σκορδίσκους καλουμένους Γαλάτας·
 καὶ γὰρ οὗτοι τοῖς Ἰλλυρικοῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς Θρακίοις ὤκησαν
 ἀναμίξ. Ἀλλ' ἐκείνους μὲν οἱ Δάκοι κατέλυσαν, τούτοις δὲ καὶ
 συμμάχοις ἐχρήσαντο πολλάκις. Τὸ δὲ λοιπὸν ἔχουσι Παννονίοι
 μέχρι Σεγεσικῆς καὶ Ἰσρου πρὸς ἄρκτον καὶ ἔω· πρὸς δὲ τὰλλα
 μέρη ἐπὶ πλεον διατείνουσιν. Ἡ δὲ Σεγεσικὴ πόλις ἐστὶ Παννο-
 νίων ἐν συμβολῇ ποταμῶν πλείονων, ἀπάντων πλωτῶν, εὐφυὲς
 ὁρμητήριον τῷ πρὸς Δάκους πολέμῳ· ὑποπέπτωκε γὰρ ταῖς
 Ἀλπεσιν· αἱ διατείνουσι μέχρι τῶν Ἰαπόδων, Κελτικοῦ τε ἄμα
 καὶ Ἰλλυρικοῦ ἔθρους. Ἔντευθεν δὲ καὶ ποταμοὶ ῥέουσι πολλοί, 314.

514. καταφέροντες εἰς αὐτὴν τὸν τε ἄλλον καὶ τὸν ἐκ τῆς Ἰταλίας φόρτον. Εἰς γὰρ Ναύπορτον ἐξ Ἀκυληίας ὑπερθεῖσι τὴν Ὀκραν εἰσὶ σαθροὶ τριακόσιοι πεντήκοντα, εἰς ἣν αἱ ἀρμάμαξαι κατὰγονται, τῶν Ταυρίσκων οὖσαν κατοικίαν· ἔνιοι δὲ φασὶ πεντακοσίους. Ἡ δ' Ὀκρα ταπεινότατον μέρος τῶν Ἀλπεῶν ἐστὶ τῶν διατεινουσῶν ἀπὸ τῆς Ραιτικῆς μέχρι Ἰαπόδων· ἐντεῦθεν δ' ἐξαίρεται τὰ ὄρη πάλιν ἐν τοῖς Ἰάποσι, καὶ καλεῖται Ἀλβια. Ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ Τεργεσῶν, κώμης Καρνικῆς, ὑπέρθεσιν εἰς διὰ τῆς Ὀκρας εἰς ἔλος Λούγεον καλούμενον. Πλησίον δὲ τοῦ Ναυπόρτου ποταμός ἐστι Καρκόρας, ὁ δεχόμενος τὰ φορτία. Οὗτος μὲν οὖν εἰς τὸν Σάον ἐμβαλλει, ἐκεῖνος δ' εἰς τὸν Δράβον· ὁ δὲ εἰς τὸν Νόαρον, κατὰ τὴν Σεγεσικήν. Ἐντεῦθεν δ' ἤδη ὁ Νόαρος πλωτὸς προσλαδὼν τὸν διὰ τῶν Ἰαπόδων ῥέοντα ἐκ τοῦ Ἀλβίου ὄρους Κόλαπιν, συμβαλλει τῷ Δανουβίῳ κατὰ τοὺς Σκορδίσκους. Ὁ δὲ πλοῦς τὰ πολλὰ τοῖς ποταμοῖς ἐπὶ τὰς ἄρκτους ἐξίω· ὁδὸς [δ'] ἀπὸ Τεργεσῶν ἐπὶ τὸν Δανουβίον σαθίων ὅσον χιλίων καὶ διακοσίων. Ἐγγὺς δὲ τῆς Σεγεσικῆς ἐστὶ καὶ ἡ Σισκία· φρούριον, καὶ Σίρμιον, ἐν ὁδῷ κείμενα τῇ εἰς Ἰταλίαν.

§. 3.

Ἐξῆς δ' ἐστὶ τῶν Παννονίων Βρεῦκοι, καὶ Ἀνδιζήτιοι, καὶ Διτίωνες, καὶ Πειρούσαι, καὶ Μαζαῖοι, καὶ Δαισιτιάται, ὧν Βάτων ἡγεμῶν ἦν, καὶ ἄλλα ἀσημότερα συστήματα μικρά, & διατείνει μέχρι καὶ Δαλματίας, σχεδὸν δὲ τι καὶ Ἀρδιαίων, ἰόντι πρὸς νότον. Ἀπασα [δ'] ἡ ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδρίου παρήκουσα, ὄρεινῃ, μέχρι τοῦ Ρίζονικοῦ κόλπου καὶ τῆς Ἀρδιαίων γῆς, μεταξὺ πίπτουσα τῆς τε θαλάττης καὶ τῶν Παννονίων ἔθνων. Σχεδὸν δὲ τι καὶ ἐντεῦθεν ποιητέον τὴν ἀρχὴν τῆς συνεχοῦς περιοδείας, ἀναλαβοῦσι μικρὰ τῶν λεχθέντων πρότερον. Ἐφαμεν δὲ ἐν τῇ περιοδείᾳ τῆς Ἰταλίας Ἰστρους εἶναι πρώτους τῆς

Ψλυρικῆς παραλίας, συνεχεῖς τῇ Ἰταλίᾳ, καὶ τοῖς Κάρονις· 314. καὶ διότι μέχρ' Πόλας, Ἰσρικῆς πόλεως, προήγαγον οἱ νῦν ἡγεμόνες τοὺς τῆς Ἰταλίας ὄρους. Οὗτοι μὲν οὖν περὶ ὀκτακοσίους σταδίους εἰσὶν ἀπὸ τοῦ μυχοῦ. Τοσοῦται δ' εἰσὶ καὶ ἀπὸ τῆς ἀκρας τῶν πρὸ τῆς Πόλας ἐπὶ Ἀγκῶνα ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν Ἐνεταίην. Ὁ δὲ πᾶς Ἰσρικός παράπλους χιλίων τριακοσίων.

§. 4.

Ἐξῆς δ' ἐστὶν ὁ Ἰαποδικὸς παράπλους χιλίων σταδίων· ἰδρυνται γὰρ οἱ Ἰάποδες ἐπὶ τῷ Ἀλδίῳ ὄρει, τελευταίῳ τῶν Ἀλπεων ὄντι, ὑψηλῷ σφόδρα, τῇ μὲν ἐπὶ τοὺς Παννονίους καὶ τὸν Ἰσρον καθήκοντες, τῇ δ' ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν, ἀρειμάνιοι μὲν, ἐκπεπονημένοι δὲ ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος τελέως. Πόλεις δ' αὐτῶν Μέτουλον, Ἀρούπεινον, Μονήτιον, Οὐένδων· λυπρὰ δὲ τὰ χωρία, *καὶ* ζεῖα καὶ κέγχρω τὰ πολλὰ τραφομένων. 315. Ὁ δ' ὅπλισμός Κελτικῆς· κατάσκιτοι δ' ὁμοίως τοῖς ἄλλοις Ἰλλυριοῖς καὶ Θραξί. Μετὰ δὲ τὸν τῶν Ἰαπόδων ὁ Λιθυρνακὸς παράπλους ἐστὶ, μείζων τοῦ προτέρου σταδίοις πεντακοσίοις... Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ ποταμὸς, φορτίοις ἀνάπλουν ἔχων μέχρ' Δαλματέων, καὶ Σκάρδων Λιθυρνή πόλις.

§. 5.

Παρ' ὅλην δ' ἦν εἶπον παραλίαν, νῆσοι μὲν αἱ Ἀψύρτιδες, περὶ ἃς ἡ Μήδεια λέγεται διαφθεῖραι τὸν ἀδελφὸν Ἀψυρτον διώκοντα αὐτήν. Ἐπειτα ἡ Κυρακιτικὴ κατὰ τοὺς Ἰάποδας· εἰς αἱ Λιθυρνίδες περὶ τετταράκοντα τὸν ἀριθμὸν· εἰτ' ἄλλαι νῆσοι, γνωριμώταται δ' Ἰσσα, Τραγούριον, Ἰσσέων κτίσμα, Φάρος, ἡ πρότερον Πάρος, Παρίων κτίσμα· ἐξ ἧς Δημήτριος ὁ Φάριος.

§. 6.

315. Ἐπειτα ἡ τῶν Δαλματέων παραλία, καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτῶν Σάλων. Ἐστὶ δὲ τῶν πολὺν χρόνον πολεμησάντων πρὸς Ῥωμαίους τὸ ἔθνος τοῦτο· κατοικίας δ' ἔσχευ ἀξιολόγους εἰς πεντήκοντα, ὧν τινες καὶ πόλεις, Σάλωνα τε καὶ Πριάμωνα καὶ Νινίαν καὶ Σινώτιον, τό τε νέον καὶ τὸ παλαιόν, ἃς ἐνέπρησεν ὁ Σεβαστός. Ἐστὶ δὲ καὶ Ἀνδήτηριον ἐρυμνὸν χωρίον. Δάλμιον δὲ, μεγάλη πόλις, ἧς ἐπώνυμον τὸ ἔθνος· μικράν δ' ἐποίησε Νασικᾶς, καὶ τὸ πεδίου μηλόεσσαν, διὰ τὴν πλεονεξίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἰδίον δὲ τῶν Δαλματέων τὸ διὰ ὀκταετηρίδος χώρας ἀναδυσμὸν ποιῆσθαι· τὸ δὲ μὴ χοῦσθαι νομίσματι, πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ παραλίᾳ ταύτῃ ἴδιον· πρὸς ἄλλους δὲ τῶν βραδύρων πολλοὺς κοινόν. Ἄρδιον δὲ ὄρος ἐστὶ, μέσσην τέμνον τὴν Δαλματικὴν, τὴν μὲν ἐπιθαλάττιον, τὴν δ' ἐπὶ θάτερα. Εἰθ' ὁ Νάρων ποταμός, καὶ οἱ περὶ αὐτὸν Δαόριζοι, καὶ Ἀρδιαῖοι, καὶ Πληραῖοι, ὧν τοῖς μὲν πλησιάζει νῆσος ἡ Μελαινα Κόρκυρα καλουμένη, καὶ πόλις, Κυνιδίων κτίσμα· τοῖς δὲ Ἀρδιαίοις ἡ Φάρος, Πάρος λεγομένη πρότερον. Παρίων γάρ ἐστι κτίσμα.

§. 7.

Οὐαρδαίους δ' οἱ ὕστερον ἐκάλεσαν τοὺς Ἀρδιαίους· ἀπέωσαν δ' αὐτοὺς εἰς τὴν μεσογαίαν ἀπὸ τῆς θαλάττης Ῥωμαῖοι, λυμαινομένους αὐτὴν διὰ τῶν λησθηρίων, καὶ ἠνάγκασαν γεωργεῖν. Τραχεῖα δ' ἡ χώρα καὶ λυπρά, καὶ οὐ γεωργῶν ἀνθρώπων· ὥς' ἐξέφθαρται τελέως, μικροῦ δὲ καὶ ἐκλέλοιπε. Τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι τοῖς ταύτῃ συνέβη· οἱ γὰρ πλεῖστον δυνάμενοι πρότερον. τελέως ἐταπεινώθησαν καὶ ἐξέλιπον, Γαλατῶν μὲν Βόιοι καὶ Σκορδίσκοι, Ἰλλυριῶν δὲ Αὐταριαῖται καὶ Ἀρδιαῖοι καὶ

316. Δαρδάνιοι, Θρακῶν δὲ Τριβαλλοί, ὑπ' ἀλλήλων μὲν ἐξ ἀρχῆς,

ὑστερον δὲ ὑπὸ Μακεδόνων καὶ Ῥωμαίων ἐπολεμούμενοι. 316.

§. 8.

Μετὰ δ' οὖν τὴν τῶν Ἀρδιαίων καὶ Πληραίων παραλίαν, ὁ Ῥιζαίων κόλπος ἐστὶ, καὶ Ῥίζων πόλις, καὶ ἄλλα ποίεχνα, καὶ Δρίλων ποταμός, ἀνάπλουν ἔχων πρὸς ἑω μέχρι τῆς Δαρδανικῆς· ἡ συνάπτει τοῖς Μακεδονικοῖς ἔθνεσι καὶ τοῖς Παιονικοῖς πρὸς μεσημβρίαν, καθάπερ καὶ οἱ Αὐταριᾶται καὶ Δασσαρήτιοι, ἄλλοι κατ' ἄλλα μέρη συνεχεῖς ἀλλήλοις ὄντες καὶ τοῖς Δαρδανιάταις. Τῶν δὲ Δαρδανιατῶν εἰσι καὶ οἱ Γαλάβριοι, παρ' οἷς πόλις ἀρχαία· καὶ οἱ Θουνάται, Μαΐδοις, ἔθνεϊ Θρακίῳ, πρὸς ἑω συνάπτοντες. Ἄγριοι δ' ὄντες οἱ Δαρδάνιοι τελέως, ὥσθ' ὑπὸ ταῖς κοπρίαις ὀρύξαντες σπήλαια, ἐνταῦθα [τάς] διαίτας ποιεῖσθαι, μουσικῆς δ' ὁμῶς ἐπεμελήθησαν, μουσικοῖς ἀεὶ χρώμενοι καὶ αὐλοῖς καὶ τοῖς ἐντατοῖς ὀργάνοις. Οὗτοι μὲν οὖν ἐν τῇ μεσογαίᾳ μνησθησόμεθα δ' αὐτῶν καὶ ὕστερον.

§. 9.

Μετὰ δὲ τὸν Ῥιζονικὸν κόλπον, Λισσός ἐστι πόλις, καὶ Ἀκρόλισσος, καὶ Ἐπίδαμνος Κορκυραίων κτίσμα, ἡ νῦν Δυρράχιον ὁμωνύμως τῇ χερρόνησῳ λεγομένη, ἐφ' ἧς ἱδρύται. Εἰς δ' Ἄψος πεταμός, καὶ ὁ Ἄωος, ἐφ' ᾧ Ἀπολλωνία πόλις εὐνομοτάτη, κτίσμα Κορινθίων καὶ Κορκυραίων, τοῦ ποταμοῦ μὲν ἀπέχουσα σαδίους δέκα, τῆς θαλάττης δὲ ἐξήκοντα. Τὸν δ' Ἄωον Αἶαντα καλεῖ Ἑκαταῖος, καὶ φησιν, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τόπου, τοῦ περὶ Λάκμον, μᾶλλον δὲ τοῦ αὐτοῦ μυχοῦ, τὸν τε Ἰναχον ρεῖν εἰς Ἄργος πρὸς νότον, καὶ τὸν Αἶαντα πρὸς ἐσπέραν εἰς τὸν Ἀδρίαν. Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῶν Ἀπολλωνιατῶν καλεῖται τι Νυμφαῖον πέτρα δ' ἐστὶ πῦρ ἀναδιδοῦσα· ὑπ' αὐτῇ δὲ κρῆναι ρέουσι χιλιαροῦ, καὶ ἀσφάλτου, τηκομένης, ὡς εἰκὸς, τῆς βώ-

316. λου τῆς ἀσφαλτίτιδος· μέταλλον δ' αὐτῆς ἐστὶ πλησίον ἐπὶ λόφου· τὸ δὲ ἐκτετηθεὶν ἐκπληροῦται πάλιν τῷ χρόνῳ, τῆς ἐγγωννυμένης εἰς τὰ ὀρύγματα γῆς μεταβαλλούσης εἰς ἀσφαλτον, ὥς φησι Ποσειδώνιος. Λέγει δ' ἐκεῖνος καὶ τὴν ἀμπελῆτιν γῆν ἀσφαλτώδη, τὴν ἐν Σελευκείᾳ τῇ Πιερίᾳ μεταλλευομένην, ἅκος τῆς φθειρώσης ἀμπέλου· χριθθεῖσιν γὰρ μετ' ἐλαίου, ρθεῖρειν τὸ θηρίον, πρὶν ἐπὶ τοὺς βλαστούς [ἀπὸ] τῆς ῥίζης ἀναδῆναι· τοιαύτην δ' εὐρεθῆναι καὶ ἐν Ρόδῳ, πρωτανεύοντος αὐτοῦ, πλείονος δ' ἐλαίου δεῖσθαι. Μετὰ δ' Ἀπολλωνίαν Βυλλιακὴ καὶ Ὠρικὸν, καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτοῦ ὁ Πάνορμος, καὶ τὰ Κεραύνια ὄρη, ἡ ἀρχὴ τοῦ σώματος τοῦ Ἰονίου κόλπου καὶ τοῦ Ἀδρίου.

§. 10.

317. Τὸ μὲν οὖν σῶμα κοινὸν ἀμφοῖν ἐστὶ· διαφέρει δὲ ὁ Ἰόνιος, διότι τοῦ πρώτου μέρους τῆς θαλάττης ταύτης ὄνομα τοῦτ' ἐστίν, ὁ δ' Ἀδρίας τῆς ἐντὸς μέχρι τοῦ μυχοῦ, νυνὶ δὲ καὶ τῆς συμπάσης. Φησὶ δὲ ὁ Θεόπομπος τῶν ὀνομάτων τὸ μὲν ἦκειν ἀπὸ ἀνδρὸς ἡγησαμένου τῶν τόπων, ἐξ Ἰσσης τὸ γένος· τὸν Ἀδρίαν δὲ ποταμοῦ ἐπώνυμον γεγονέναι. Στάδιοι δ' ἀπὸ τῶν Λιθυρνῶν ἐπὶ τὰ Κεραύνια μικρῷ πλείους, ἢ δισχίλιοι. Θεόπομπος δὲ τὸν πάντα ἀπὸ τοῦ μυχοῦ πλοῦν ἡμερῶν ἑξ εἶρηκε· πεζῇ δὲ τὸ μῆκος τῆς Ἰλλυρίδος καὶ τριάκοντα· πλεονάζειν δὲ μοι δοκεῖ. Καὶ ἄλλα δ' οὐ πιστὰ λέγει· τό τε συντετρησθαι τὰ πελάγη, ἀπὸ τοῦ εὐρίσκεσθαι κέραμον [τόν] τε Χῆον καὶ Θάσιον ἐν τῷ Νάρωνι· καὶ τὸ ἄμφω κατοπτεύεσθαι τὰ πελάγη ἀπὸ τινος ὄρους, καὶ τῶν νήσων τῶν Λιθυρνίδων τὴν θέσιν, ὥς κύκλον ἔχειν καὶ πεντακοσίων σταδίων, καὶ τὸ τὸν Ἰστρον ἐνὶ τῶν σωμαμάτων εἰς τὸν Ἀδρίαν ἐμβαλλεῖν. Τοιαῦτα δὲ καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους ἐνία παρακρούσματά ἐστι λαοδογματικά, καθάπερ

Πολύβιδος φησι, καὶ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων λέγων συγ- 317.
γραφέων.

§. 41.

Τὸν μὲν οὖν παράπλου ἀπαντα τὸν Ἰλλυρικὸν σφόδρα
εὐλίμενον εἶναι συμβαίνει, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συνεχοῦς ἡδόνος,
καὶ ἐκ τῶν πλησίον νήσων, ὑπεναπτίως τῷ Ἰταλικῷ τῷ ἀντι-
κειμένῳ, ἀλιμένῳ ὄντι. Ἀλεινοὶ δὲ καὶ χρηστόκαρποι ὁμοίως·
ἐλαιόφυτοι γὰρ καὶ εὐάμπελοι, πλὴν εἰ πού τι σπάνιον ἐκτετρά-
χυνται τελέως. Τοιαύτη δ' οὕσα ὠλιγωρεῖτο πρότερον ἢ Ἰλλυ-
ρικῇ παραλίᾳ· τάχα μὲν καὶ κατ' ἀγνοίαν τῆς ἀρετῆς, τὸ μέντοι
πλέον διὰ τὴν ἀγριότητα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ληστρικὸν ἔθος.
Ἡ δ' ὑπερκειμένη ταύτης πᾶσα ὀρεινὴ καὶ ψυχρὰ καὶ νιφο-
βόλος ἐστίν· ἢ δὲ προσάρκτιος καὶ μᾶλλον· ὥστε καὶ τῶν ἀμ-
πέλων σπάνιν εἶναι καὶ ἐν ταῖς ὑψώσεσι, καὶ ἐν τοῖς ἐπιπεδω-
τέροις. Οὐροπέδια δ' ἐς ταῦτα, ἃ κατέχουσιν οἱ Παυόνιοι,
πρὸς νότον μὲν μέχρι Δαλματέων καὶ Ἀρδιαίων διατείνοντα,
πρὸς ἄρκτον δὲ ἐπὶ τὸν Ἰστρον τελευτῶντα, πρὸς ἑω δὲ Σκορ-
δίσκοις συνάπτοντα... τῇ δὲ, παρὰ τὰ ὄρη τῶν Μακεδόνων καὶ
Θρακῶν·

§. 12.

Αὐταριᾶται μὲν οὖν τὸ μέγιστον καὶ ἄριστον τῶν Ἰλλυριῶν
ἔθνος ὑπῆρξεν· δ πρότερον μὲν πρὸς Ἀρδιαίους συνεχῶς ἐπο-
λέμει περὶ ἁλῶν, ἐν μεθορίοις πηγνυμένων ἐξ ὕδατος ῥέοντος
ὑπὸ ἄγκει τινὶ τοῦ ἔαρος· ἀρυσσάμενοις γὰρ καὶ ἀποθεῖσιν ἡμέρας
πέντε ἐξεπήγνυντο οἱ ἄλεις. Συνέκειτο δὲ παρὰ μέρος χρῆσθαι
τῷ ἀλοπηγίῳ· παραβαίνοντες δὲ τὰ συγκείμενα ἐπολέμουν· κατα- 318.
σρεψάμενοι δὲ ποτε οἱ Αὐταριᾶται Τριβαλλοὺς ἀπὸ Ἀγριαίων
μέχρι τοῦ Ἰστροῦ καθῆκοντας ἡμερῶν πεντεκαίδεκα ὁδόν, ἐπῆρξαν

318. καὶ τῶν ἄλλων Θρακῶν τε καὶ Ἰλλυριῶν· κατελύθησαν δ' ὑπὸ Σκορδίσκων πρότερον, ὕστερον δ' ὑπὸ Ῥωμαίων, οἱ καὶ τοὺς Σκορδίσκους αὐτοὺς κατεπολέμησαν πολὺν χρόνον ἰσχύσαντας.

§. 13.

Ἰκησαν δ' οὗτοι παρά τὸν Ἰστρον, διηρημένοι διχα, οἱ μὲν μεγάλοι Σκορδίσκοι καλούμενοι, οἱ δὲ μικροί· οἱ μὲν μεταξὺ δυεῖν ποταμῶν οἰκοῦντες, ἐμβαλλόντων εἰς τὸν Ἰστρον, τοῦ τε Νοάρου τοῦ παρά τὴν Σεγεσικὴν ῥέοντος, καὶ τοῦ Μάρτου (τινὲς δὲ Μάργον φασίν)· οἱ δὲ μικροὶ τούτου πέραν, συνάπτοντες Τριδαλλοῖς καὶ Μυσοῖς. Εἶχον δὲ καὶ τῶν νήσων τινὰς οἱ Σκορδίσκοι· ἐπὶ τοσοῦτον δ' ἠϋξήθησαν, ὥς καὶ μέχρι τῶν Ἰλλυρικῶν καὶ τῶν Παιονικῶν καὶ τῶν Θρακίων προήλθον ὁρῶν· κατέσχον οὖν καὶ τὰς νήσους τὰς ἐν τῷ Ἰσρῷ τὰς πλείους· ἦσαν δὲ καὶ πόλεις αὐτοῖς Ἐόρτα καὶ Καπέδουνον. Μετὰ δὲ τὴν τῶν Σκορδίσκων χώραν, παρά μὲν τὸν Ἰστρον ἢ τῶν Τριδαλλῶν καὶ Μυσῶν ἔστιν, ὣν ἐμνήσθημεν πρότερον, καὶ τὰ ἔλη τὰ τῆς μικρᾶς καλουμένης Σκυθίας, τῆς ἐντὸς Ἰστροῦ· καὶ τούτων ἐμνήσθημεν. Ἰπεροικοῦσι δ' οὗτοί τε καὶ Κρόβυζοι, καὶ οἱ Τρωγλοδῦται λεγόμενοι, τῶν περὶ Καλλατιν καὶ Τόμιν καὶ Ἰστρον τόπων. Εἰδ' οἱ περὶ τὸν Αἴμον, καὶ οἱ ὑπ' αὐτῷ οἰκοῦντες μέχρι τοῦ Πόντου, Κόραλλοι καὶ Βέσσοι, καὶ Μαίδων τινὲς καὶ Δανθηλητῶν. Πάντα μὲν οὖν ταῦτα ληστρικώτατα ἔσθνη. Βέσσοι δὲ ὑπὲρ τὸ πλεον τοῦ ὄρους νέμονται τοῦ Αἴμου, καὶ ἀπὸ τῶν ληστειῶν Λησαὶ προσαγορεύονται, καλυβίται τινες καὶ λυπρόδιοι, συνάπτοντες τῇ τε Ῥοδόπῃ καὶ τοῖς Παίοσι, καὶ τῶν Ἰλλυριῶν τοῖς τε Αὐταριάταις, καὶ τοῖς Δαρδανίοις. Μεταξὺ δὲ τούτων τε καὶ τῶν Ἀρδιαίων, οἱ Δασσαρήτιοί εἰσι καὶ Ἰβριᾶνες, καὶ ἄλλα ἄσθημα ἔσθνη, ἃ ἐπόρθουν οἱ Σκορδίσκοι, μέχρις ἡρή-

μωσαν τὴν χώραν, καὶ ὀρυμῶν ἀδάτων ἐφ' ἡμέρας πλείους 318.
ἐποίησαν μεσὴν.

ΚΕΦ. Ζ.

§. 1.

ΛΟΙΠὴ δ' ἐστὶ τῆς μεταξὺ Ἰσρου καὶ τῶν ὄρων τῶν ἐφ' ἑκάτερα τῆς Παιονίας, ἡ Ποντικὴ παραλία, ἡ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ζόματος τοῦ Ἰσρου μέχρι τῆς περὶ τὸν Αἴμον ὄρεινης, καὶ μέχρι τοῦ ζόματος τοῦ κατὰ Βυζάντιον. Καθάπερ δὲ, τὴν Ἰλλυρικὴν παραλίαν ἐπιόντες, μέχρι τῶν Κεραυνίων ὄρων προῦθημεν, ἔξω τῆς Ἰλλυρικῆς πιπτόντων ὄρεινης, ἐχόντων δὲ τι οἰκεῖον πέρασ, τὰ μεσόγαια δ' ἔθνη τούτοις ἀφωρίσμεθα, νομίζοντες σημειωδερῶς ἔσεσθαι τὰς τοιαύτας περιγραφάς, καὶ πρὸς τὰ νῦν καὶ πρὸς τὰ ὑσερον' οὕτω κἀνταῦθα ἡ παραλία, κἀν ὑπερπίπτῃ τὴν ὄρεινὴν γραμμὴν, ὁμῶς εἰς οἰκεῖον τι πέρασ τελευτήσῃ, τὸ τοῦ Πόντου ζόμα, καὶ πρὸς τὰ νῦν καὶ πρὸς τὰ ἐφεξῆς. 319.
Ἔσιν οὖν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ζόματος τοῦ Ἰσρου, ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν συνεχῇ παραλίαν, Ἰσρος πολίχμιον ἐν πεντακοσίοις σταδίοις, Μιλησίων κτίσμα· εἰτα Τόμις, ἕτερον πολίχμιον ἐν διακοσίοις πεντήκοντα σταδίοις· εἰτα πόλις Καλλάτις ἐν διακοσίοις ὀγδοήκοντα, Ἡρακλεωτῶν ἄποικος· εἰτ' Ἀπολλωνία, ἐν χιλίοις τριακοσίοις σταδίοις, ἄποικος Μιλησίων, τὸ πλεόν τοῦ κτίσματος ἰδρυμένον ἔχουσα ἐν νησίῳ τινί, ὅπου ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἐξ οὗ Μάρκος Λεύκολλος, τὸν κολοσσὸν ἤρε, καὶ ἀνέθηκεν ἐν τῷ Καπετωλίῳ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, Καλάμιδος ἔργον. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ διαστήματι τῷ ἀπὸ Καλλάτιδος εἰς Ἀπολλωνίαν, Βιζώνη τέ ἐστιν, ἧς κατεπόδη πολὺ μέρος ὑπὸ σεισμῶν, καὶ Κρουνοί, καὶ Ὀδησσὸς Μιλησίων ἄποικος, καὶ Ναύλοχος Μεσημβριανῶν πολίχμιον. Εἰτα τὸ Αἴμον ὄρος μέχρι τῆς δεῦρο

319. Θαλάττης θάλακον. Εἴτα Μεσημβρία, Μεγαρέων ἄποικος, πρό-
 τερον δὲ Μενεβρία, οἷον Μενάπολις, τοῦ κτίσαντος Μένα κα-
 λουμένου, τῆς δὲ πόλεως Βρίας καλουμένης Θρακισί· ὡς καὶ ἡ
 τοῦ Σήλκους πόλις Σηλυβρία προσηγόρευται, ἣ τε Αἶνος Πολ-
 τυοβρία ποτὲ ὠνομάζετο. Εἴτ' Ἀγχιάλη, πολίχμιον Ἀπολλω-
 νιατῶν, καὶ αὐτὴ ἡ Ἀπολλωνία. Ἐν δὲ ταύτῃ τῇ παραλίᾳ ἐστὶ
 καὶ ἡ Τίριζις ἄκρα, χωρίον ἐρυμνὸν, ᾧ ποτε καὶ Λυσίμαχος
 ἐχρήσατο γαζοφυλακίῳ. Πάλιν δ' ἀπὸ τῆς Ἀπολλωνίας ἐπὶ
 Κυανέας ἡ δίοδοί εἰσι περὶ χιλίους καὶ πεντακοσίους· ἐν δὲ τῷ
 μεταξύ ἡ τε Θυνιάς, τῶν Ἀπολλωνιατῶν χώρα *καὶ Ἀγχιάλη,
 καὶ αὐτὴ Ἀπολλωνιατῶν*, καὶ Φινόπολις καὶ Ἀνδριάκη, συν-
 ἀπτουσαι τῷ Σαλμυδῆσσῳ. Ἔστι δ' οὗτος ἐρημος αἰγιαλὸς καὶ
 λιθώδης, ἀλίμενος, ἀναπεπταμένος πολὺς πρὸς τοὺς βορέας,
 ἡ δίοδος ὅσον ἐπτακοσίων μέχρι Κυανέων τὸ μήκος· πρὸς δὲ οἱ
 ἐκπίπτοντες ὑπὸ τῶν Ἀσίων διαρπάζονται τῶν ὑπερκειμένων,
 Θρακίου ἔθρους. Αἱ δὲ Κυανέαι πρὸς τῷ σώματι τοῦ Πόντου
 εἰσὶ δύο νησιῖδια, τὸ μὲν τῇ Εὐρώπῃ προσεχές, τὸ δὲ τῇ Ἀσίᾳ,
 πορθμῷ διειργόμενα ὅσον εἴκοσι ἡμέραις. Τοσοῦτον δὲ διέχει
 καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Βυζαντίων, καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίων,
 οὐπὲρ ἐστὶ τοῦ σώματος τοῦ Εὐξείνου τὸ σενώτατον προϊόντι γὰρ
 δέκα ἡμέραις, ἄκρα ἐστὶ πεντασάδιον ποιούσα τὸν πορθμὸν,
 εἴτα διίσταται ἐπὶ πλεόν, καὶ ποιεῖν ἄρχεται τὴν Προποντίδα.

§. 2.

Ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἁκρας τῆς τὸ πεντασάδιον ποιούσης, ἐπὶ
 τὸν ὑπὸ τῇ Συκῇ καλούμενον λιμένα, ἡμέραι πέντε καὶ τριάκον-
 τα· ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὸ Κέρας τὸ Βυζαντίων πέντε. Ἔστι δὲ τὸ
 320. Κέρας, προσεχές τῷ Βυζαντίων τείχει, κόλπος ἀνέχων ὡς πρὸς
 ὄσιν ἐπὶ ἡμέρας ἐξήκοντα, ὅμοιος ἐλάφου κέρατι· εἰς γὰρ
 πλείους σχίζεται κόλπους, ὡς ἂν κλάδους τινας, εἰς οὓς

ἐμπίπτουσα ἡ πηλαμύς, ἀλίσκεται ῥαδίως, διὰ τε τὸ πλῆθος 320. αὐτῆς, καὶ τὴν βίαν τοῦ συνελαύνοντος ῥοῦ, καὶ τὴν σενότητα τῶν κόλπων, ὥς τε καὶ χερσὶν ἀλίσκεσθαι διὰ τὴν σενοχωρίαν. Γεννᾶται μὲν οὖν τὸ ζῶον ἐν τοῖς ἐλεσι τῆς Μαιώτιδος· ἰσχύσαν δὲ μικρὸν, ἐκπίπτει διὰ τοῦ σώματος ἀγέληδόν, καὶ φέρεται παρὰ τὴν Ἀσιανὴν ἡῖονα μέχρι Τραπεζοῦντος καὶ Φαρνακίας. Ἐνταῦθα δὲ πρῶτον συνίσσασθαι συμβαίνει τὴν Σήραν· οὐ πολλὴ δ' ἐστίν· οὐ γὰρ πῶς τὸ προσῆκον ἔχει μέγεθος· εἰς δὲ Σινώπην προϊοῦσα, ὠραιότερα πρὸς τε τὴν Σήραν καὶ τὴν ταριχεῖαν ἐστίν. Ἐπειδὴν δὲ ἤδη συνάψῃ ταῖς Κυανέαις, καὶ παραλλᾶξ τούτων, ἐκ τῆς Χαλκηδονικῆς ἀκτῆς λευκὴ τις πέτρα προπίτουσα φοβεῖ τὸ ζῶον, ὥς' εὐθὺς εἰς τὴν περαιάν τρέπασθαι· παραλαβὼν δ' ὁ ἐνταῦθα ῥοῦς, ἅμα καὶ τῶν τόπων εὐφυῶν ὄντων πρὸς τὸ τὸν ἐκεῖ ῥοῦν τῆς θαλάττης ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ τὸ πρὸς αὐτῷ Κέρας τετράφθαι φυσικῶς, συνελαύνεται δεῦρο, καὶ παρέχει τοῖς Βυζαντίοις καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ῥωμαίων πρόσοδον ἀξιόλογον. Χαλκηδόνιοι δ' ἐπὶ τῆς περαιᾶς ἰδρυμένοι πλησίον, οὐ μετέχουσι τῆς εὐπορίας ταύτης, διὰ τὸ μὴ προσπελάζειν τοῖς λιμέσιν αὐτῶν τὴν πηλαμύδα. Ἡ δὲ καὶ τὸν Ἀπόλλω φασὶ τοῖς κτίσασιν τὸ Βυζάντιον ὕψερρον, μετὰ τὴν ὑπὸ Μεγαρέων Χαλκηδόνης κτίσιν, χρηστηριαζομένοις προσάξει πορίσασθαι τὴν ἰδρυσιν ἀπεναντίον τῶν τυφλῶν, τυφλοὺς καλέσαντα τοὺς Χαλκηδόνιους, ὅτι πρότεροι πλεύσαντες εἰς τοὺς τόπους, ἀφέντες τὴν περαιάν κατασχεῖν, τοσοῦτον πλοῦτον ἔχουσαν, εἴλοντο τὴν λυπροτέραν. Μέχρι μὲν δὴ Βυζαντίου προήλθομεν, ἐπειδὴ πόλις ἐπιφανής, πλησιάζουσα μάλιστα τῷ σώματι, εἰς γνωριμώτερον πέρας ἀπὸ τοῦ Ἰστροῦ τὸν παράπλουον τελευτῶντα ἀπέφαιεν. Ὑπέρκειται δὲ τοῦ Βυζαντίου τὸ τῶν Ἀσῶν ἔθνος, ἐν ᾧ πόλις Καλύβη, Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου τοὺς πονηροτάτους ἐνταῦθα ἰδρύσαντος.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

320. **Τ**ὰ μὲν οὖν ἀφοριζόμενα ἔστιν τῷ τε Ἰσρῶ καὶ τοῖς Ἰλνυρικοῖς ὄρεσι καὶ Θρακίοις, ταῦτ' ἐστὶν, ὧν ἄξιον μνησθῆναι, κατέχοντα τὴν Ἀδριατικὴν παραλίαν πᾶσαν, ἀπὸ τοῦ μυχοῦ ἀρξάμενα, καὶ τὴν κατὰ τὰ ἀριστερὰ τοῦ Πόντου λεγομένην ἀπὸ Ἰσρου ποταμοῦ μέχρι Βυζαντίου. Λοιπὰ δὲ ἐστὶ τὰ νότια μέρη
321. τῆς λεχθείσης ὀρεσθῆς, καὶ ἐξῆς τὰ ὑποπίπτοντα χωρία· ἐν οἷς ἔστιν ἡ τε Ἑλλὰς καὶ ἡ προσεχὴς Βάρβαρος, μέχρι τῶν ὄρων. Ἐκαταῖος μὲν οὖν ὁ Μιλήσιος περὶ τῆς Πελοποννήσου φησὶν, ὅτι πρὸ τῶν Ἑλλήνων ὤκησαν αὐτὴν Βάρβαροι. Σχεδὸν δὲ τι καὶ ἡ σύμπασα Ἑλλὰς κατοικία Βαρβάρων ὑπῆρξε τὸ παλαιόν, ἀπ' αὐτῶν λογιζομένοις τῶν μνημονευομένων· Πέλοπος μὲν ἐκ τῆς Φρυγίας ἐπαγαγομένου λαὸν εἰς τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Πελοπόννησον, Δαναοῦ δὲ ἐξ Αἰγύπτου, Δρυόπων δὲ καὶ Καυκῶνων καὶ Πελασγῶν καὶ Λελέγων, καὶ ἄλλων τοιούτων, κατανεμαμένων τὰ ἐντὸς ἰσθμοῦ, καὶ τὰ ἐκτὸς δέ. Τὴν μὲν γὰρ Ἀττικὴν οἱ μετὰ Εὐμόλπου Θραῖκες ἔσχον, τῆς δὲ Φωκίδος τὴν Δαυλίδαν Τηρεὺς, τὴν δὲ Καδμείαν οἱ μετὰ Κάδμου Φοῖνικες, αὐτὴν δὲ τὴν Βοιωτίαν Ἄονες καὶ Τέμμικες καὶ Ὑάντες· ὡς καὶ Πίνδαρός φησιν·

Ἦν ὅτε ὕψις Βοιώτιον ἔθνος ἔνεπον.

Καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων δὲ ἐνίων τὸ βάρβαρον ἐμφαίνεται, Κέρροψ, καὶ Κόδρος, καὶ Αἶκλος, καὶ Κόδος, καὶ Δρύμας, καὶ Κρίνακος. Οἱ δὲ Θραῖκες, καὶ Ἰλνυριοί, καὶ Ἡπειρώται, καὶ μέχρι νῦν ἐν πλευραῖς εἰσι. Ἔτι μέντοι μᾶλλον πρότερον, ἢ νῦν· ὅπου γε καὶ τῆς ἐν τῷ παρόντι Ἑλλάδος ἀναντιλέκτως οὔσης

τὴν πολλὴν οἱ βάρβαροι κατέχουσι, Μακεδονίαν μὲν Θρᾶκας 321.
καὶ τινὰ μέρη τῆς Θετταλίας, Ἀκαρνανίας δὲ καὶ Αἰτωλίας ἄνω,
Θεσπρωτοὶ, καὶ Κασσωπαῖοι, καὶ Ἀμφίλοχοι, καὶ Μολοττοὶ,
καὶ Ἀθαμᾶνες, Ἡπειρωτικὰ ἔθνη.

§. 2.

Περὶ μὲν οὖν Πελασγῶν εἴρηται. Τοὺς δὲ Λελέγας τινὲς μὲν
τοὺς αὐτοὺς Καρσίιν εἰκάζουσιν· οἱ δὲ συνοίκους μόνον καὶ
συστρατιώτας· διόπερ ἐν τῇ Μιλησίᾳ Λελέγων κατοικίας λέγε-
σθαί τινας, πολλαχοῦ δὲ τῆς Καρίας τὰς τοὺς Λελέγων καὶ ἐρύ-
ματα ἔρημα, Λελέγια καλούμενα. Ἡ τε νῦν Ἰωνία λεγομένη
πᾶσα ὑπὸ Καρῶν ὤκειτο καὶ Λελέγων· ἐκβαλόντες δὲ τούτους
οἱ Ἴωνες, αὐτοὶ τὴν χώραν κατέσχον· ἔτι δὲ πρότερον οἱ τὴν
Τροίαν ἐλόντες, ἐξήλασαν τοὺς Λελέγας ἐκ τῶν περὶ τὴν Ἰδην
τόπων τῶν κατὰ Πήδασον καὶ τὸν Σατνιόνετα ποταμόν. Ὅτι
μὲν οὖν βάρβαροι ἦσαν οὗτοι, καὶ αὐτὸ τὸ κοινωνῆσαι τοῖς
Καρσί, νομίζοιτ' ὦν σημεῖον. Ὅτι δὲ πλάνητες, καὶ μετ' ἐκείνων,
καὶ χωρὶς, καὶ ἐκ παλαιοῦ, καὶ αἱ Ἀριστοτέλους πολιτεῖαι δη-
λοῦσιν. Ἐν μὲν γάρ τῃ Ἀκαρνανῶν φησί, τὸ μὲν ἔχειν αὐτῆς
Κουρήτας, τὸ δὲ προσεσπέριον Λελέγας, εἰτα Τηλεβόας· ἐν
δὲ τῇ τῶν Αἰτωλῶν, τοὺς νῦν Λοκροὺς, Λελέγας καλεῖ· κατα- 322.
σχεῖν δὲ καὶ τὴν Βοιωτίαν αὐτοὺς φησὶν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῇ
Ὀπουντίων καὶ Μεγαρέων· ἐν δὲ τῇ Δευκαδίων καὶ αὐτόχθονά
τινα Λελέγα ὀνομάζει, τούτου δὲ θυγατρίδου Τηλεβόαν· τοῦ
δὲ παῖδας δύο καὶ εἴκοσι Τηλεβόας· ὧν τινὰς οἰκῆσαι τὴν Δευ-
κάδα. Μάλιστα δ' ἂν τις Ἡσιόδῳ πιστεύσειεν οὕτως περὶ αὐτῶν
εἰπόντι·

Ἦτοι γὰρ Λοκρὸς Λελέγων ἡγήσατο λαῶν,
Τοὺς ῥά ποτε Κρονίδης Ζεὺς, ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς,
Λεκτοὺς ἐκ γαίης ἀλίας πόρε Δευκαλίωνι.

522. Τῇ γὰρ ἐτυμολογίᾳ τὸ συλλέκτους γεγονέναι τινὰς ἐκ παλαιοῦ καὶ μιγάδας, αἰνίττεσθαι μοι δοκεῖ· καὶ διὰ τοῦτο ἐκλελοιπέναι τὸ γένος· ἅπερ ἂν τις καὶ περὶ Καυκίωνων λέγοι, νῦν οὐδαμοῦ ὄντων, πρότερον δ' ἐν πλείοσι τόποις κατοικισμένων.

§. 3.

Πρότερον μὲν οὖν, καίπερ μικρῶν καὶ πολλῶν καὶ ἀδόξων ὄντων τῶν ἔθνων, ὅμως διὰ τὴν εὐανδρίαν, καὶ τὸ βασιλεύεσθαι κατὰ σφᾶς, οὐ πάνυ ἦν χαλεπὸν διαλαβεῖν τοὺς ὅρους αὐτῶν. Νυνὶ δ', ἐρήμου τῆς πλείστης χώρας γεγενημένης, καὶ τῶν κατοικιῶν, καὶ μάλιστα τῶν πόλεων, ἡφανισμένων, οὐδ' εἰ δύναιτό τις ἀκριβοῦν ταῦτα, οὐδὲν ἂν ποιοίη χρήσιμον, διὰ τὴν ἀδόξίαν καὶ τὸν ἀφανισμόν αὐτῶν· ὅς ἐκ πολλοῦ χρόνου λαδὼν τὴν ἀρχὴν, οὐδὲ νῦν πω πέπαιται κατὰ πολλὰ μέρη διὰ τὰς ἀποσάσεις· ἀλλ' ἐνσρατοπεδεύουσιν αὐτῶν Ῥωμαῖοι τοῖς οἴκοις, κατασαθέντες ὑπ' αὐτῶν δυνάσαι. Τῶν δ' οὖν Ἡπειρωτῶν ἐξδομήκοντα πόλεις Πολύδιός φησιν ἀνατρέψαι Παῦλον τὸν Αἰμίλιον μετὰ τὴν Μακεδόνων καὶ Περσέως καταλύσιν (Μολοττῶν δ' ὑπάρχει τὰς πλείστας), πέντε δὲ καὶ δέκα μυριάδας ἀνθρώπων ἐξανδραποδίσασθαι. Ὅμως δ' οὖν ἐγχειρήσομεν, ἐφ' ὅσον τῇ γραφῇ τε προσήκει, καὶ ἡμῖν ἐφικτὸν, ἐπελθεῖν τὰ κατ' ἑκάστα, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Ἰόνιον κόλπον παραλίας· αὕτη δ' ἐστίν, εἰς ἣν ὁ ἐκπλους ὁ ἐκ τοῦ Ἀδρίου τελευτᾷ.

§. 4.

Ταύτης δὴ τὰ πρῶτα μέρη τὰ περὶ Ἐπίδαμνον καὶ Ἀπολλωνίαν ἐστίν. Ἐκ δὲ τῆς Ἀπολλωνίας εἰς Μακεδониαν ἢ Ἐγνατίαν ἐστίν ὁδὸς πρὸς ἔω, βεβηματισμένη κατὰ μίλιον, καὶ κατεσῆλωμένη μέχρι Κυψέλου καὶ Ἐβρου ποταμοῦ· μιλίων δ' ἐστὶ πεντακοσίων τριάνοντα πέντε. Λογισομένῳ δὲ, ὥς μὲν οἱ πολλοί, τὸ

τὸ μίλιον ὀκτασάδιον, τετρακισχίλιοι ἂν εἴεν σάδιοι, καὶ ἐπ' 322. αὐτοῖς διακόσιοι ὀγδοήκοντα· ὥς δὲ Πολύβιος, προσεθεῖς τῷ ὀκτασάδιῳ διπλεῖσθον, ὃ ἐστὶ τρίτον σάδιον, προσθετέον ἄλλους σάδιους ἑκατὸν ἐβδομήκοντα ὀκτὼ, τὸ τρίτον τοῦ τῶν μιλίων ἀριθμοῦ. Συμβαίνει δ' ἀπὸ ἴσου διαστήματος συμπίπτειν εἰς τὴν 323. αὐτὴν ὁδὸν, τοὺς τ' ἐκ τῆς Ἀπολλωνίας ὀρμηθέντας καὶ τοὺς ἐξ Ἐπιδάμνου. Ἡ μὲν οὖν πᾶσα Ἑγνατία καλεῖται ἢ δὲ πρώτη ἐπὶ Κανδοουίας λέγεται, ὅρους Ἰλλυρικοῦ, διὰ Λυχνιδοῦ πόλεως καὶ Πυλῶνος, τόπου ὀρίζοντος ἐν τῇ ὁδῷ τὴν τε Ἰλλυριδα καὶ τὴν Μακεδονίαν. Ἐκεῖθεν δ' ἐςὶ παρὰ Βαρνουῦντα, διὰ Ἡρακλείας καὶ Λυγκησῶν καὶ Ἑορδῶν, εἰς Ἐδεσσαν καὶ Πέλλαν μέχρι Θεσσαλονικείας· μίλια δ' ἐστὶ, φησὶ Πελύβιος, ταῦτα διακόσια ἐξήκοντα ἑπτὰ. Ταύτην δὴ τὴν ὁδὸν ἐκ τῶν περὶ τὴν Ἐπιδάμνον καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν τόπων ἰούσιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἐστὶ τὰ Ἡπειρωτικὰ ἔθνη, κλυζόμενα τῷ Σικελικῷ πελάγει, μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου· ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὰ ὄρη τὰ τῶν Ἰλλυρίων, ἃ προδιήλθομεν, καὶ τὰ ἔθνη τὰ παραικούντα μέχρι Μακεδονίας καὶ Παιόνων. Εἶτα ἀπὸ μὲν Ἀμβρακικοῦ κόλπου τὰ νέοντα ἐφεξῆς πρὸς ἑω, τὰ ἀντιπαρῆκοντα τῇ Πελοποννήσῳ, τῆς Ἑλλάδος ἐξίν· εἴτ' ἐκπίπτει εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἀποκικόντα ἐν δεξιᾷ τὴν Πελοπόννησον ὅλην. Ἀπὸ δὲ τῆς ἀρχῆς τῶν Μακεδονικῶν ἔθνων καὶ τῶν Παιονικῶν μέχρι Στρυμόνος ποταμοῦ, Μακεδόνες τε οἰκοῦσι καὶ Παῖονες, καὶ τινες τῶν ὀρεινῶν Ὀρεγκῶν· τὰ δὲ πέραν Στρυμόνος ἤδη, μέχρι τοῦ Ποντικοῦ γόματος καὶ τοῦ Αἴμου, πάντα Ὀρεγκῶν ἐστὶ, πλὴν τῆς παραλίας· αὕτη δ' ὑφ' Ἑλλήνων οἰκεῖται, τῶν μὲν ἐπὶ τῇ Προποντίδι ἰδρυμένων, τῶν δὲ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ καὶ τῷ Μέλανι κόλπῳ, τῶν δὲ ἐπὶ τῷ Αἰγαίῳ. Τὸ δ' Αἰγαῖον πέλαγος δύο κλύζει πλευράς· τῆς Ἑλλάδος, τὴν μὲν πρὸς ἑω βλέπουσαν, τείνουσαν δὲ ἀπὸ τοῦ Σουνίου πρὸς τὴν ἄρκτον μέχρι τοῦ

513. Θερμαίου κόλπου καὶ Θεσσαλονικείας, Μακεδονικῆς πόλεως, ἢ νῦν *μαλιστα* τῶν ἄλλων *εὐανδροεῖ* τὴν δὲ πρὸς νότον, τὴν Μακεδονικὴν, ἀπὸ Θεσσαλονικείας μέχρι Στρυμόνος. Τινὲς δὲ καὶ τὴν ἀπὸ Στρυμόνος μέχρι Νέσου τῆ Μακεδονίᾳ προσέμουσιν· ἐπειδὴ Φίλιππος ἐσπούδασε διαφερόντως περὶ ταῦτα τὰ χωρία, ὥς' ἐξιδιώσασθαι, καὶ συνεστῆσθε προσόδους μεγίστας ἐκ τῶν μεταλλῶν καὶ τῆς ἄλλης εὐφυίας τῶν τόπων. Ἀπὸ δὲ Σουνίου μέχρι Πελοποννήσου τὸ Μυρτώδον ἔστι καὶ Κρητικὸν πέλαγος καὶ Λιβυκὸν σὺν τοῖς κόλποις μέχρι τοῦ Σικελικοῦ· τοῦτο δὲ καὶ τὸν Ἀμβρακικὸν καὶ Κορινθιακὸν καὶ Κρισσαῖον ἐκπληροῖ κόλπον.

§. 5.

Τῶν μὲν οὖν Ἠπειρωτῶν ἔθνη φησὶν εἶναι Θεόπομπος τεταρσεσκαίδεα· τούτων δ' ἐνδοξότατα, Χάονες, καὶ Μολοττοί, διὰ τὸ ἄρξαι ποτὲ πάσης τῆς Ἠπειρώτιδος, πρότερον μὲν 521. Χάονας, ὕστερον δὲ Μολοττοὺς, οἱ καὶ διὰ τὴν συγγένειαν τῶν βασιλέων ἐπὶ πλείον ἠϋξήθησαν (τῶν γὰρ Αἰακιδῶν ἦσαν), καὶ διὰ τὸ παρὰ τούτοις εἶναι τὸ ἐν Δωδώνῃ μαγτεῖον, παλαιὸν τε καὶ ὀνομαστὸν ὄν. Χάονες μὲν οὖν καὶ Θεσπρωτοί, καὶ μετὰ τούτους ἐφεξῆς Κασσωπαῖοι (καὶ οὗτοι δ' εἰσὶ Θεσπρωτοί), τὴν ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὁρῶν μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου παραλίαν νέμονται, χώραν εὐδαίμονα ἔχοντες· ὁ δὲ πλοῦς ἀπὸ τῶν Χαόνων ἀρξαμένῳ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, καὶ πρὸς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον καὶ τὸν Κορινθιακὸν, ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὸ Ἀυσόνιον πέλαγος, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν Ἠπειρον, εἰσὶ χίλιοι καὶ τριακόσιοι σταδίοι ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου. Ἐν τούτῳ δ' ἐστὶ τῷ διαστήματι Πάνορμος τε, λιμὴν μέγας ἐν μέσσις τοῖς Κεραυνίοις ὄρεσι· καὶ μετὰ ταῦτα Ὀρχησμος, λιμὴν ἄλλος, καὶ ὃν τὰ δυσμικὰ ἄκρα τῆς

Κορκυραίας ἀντίκειται· καὶ πάλιν ἄλλος, Κασσώπη, ἀφ' οὗ 324.
ἐπὶ Βρεντέσιον χίλιοι ἑπτακόσιοι σταδίους οἱ δ' ἴσοι καὶ ἐπὶ Τά-
ραντα ἀπὸ ἄλλου ἀκρωτηρίου νοτιωτέρου τῆς Κασσώπης, δ
καλοῦσι Φαλακρόν. Μετὰ δὲ Ὀγγησμον, Ποσειδῖον, καὶ Βου-
θρωτὸν, ἐπὶ τῷ εἴματι τοῦ καλουμένου Πηλώδους λιμένος,
ἰδρυμένον ἐν τόπῳ χερρόνησιζοντι, ἐποίκους ἔχον Ῥωμαίους,
καὶ τὰ Σύβοτα. Εἰσὶ δὲ νησίδες τὰ Σύβοτα, τῆς μὲν Ἠπείρου
μικρὸν ἀπέχουσαι, κατὰ δὲ τὸ ἐὼν ἄκρον τῆς Κορκυραίας, τὴν
Λευκίμμην, κείμεναι. Καὶ ἄλλαι δ' ἐν τῷ παράπλῳ νησίδες
εἰσὶν οὐκ ἄξιαι μνήμης. Ἐπειτα ἄκρα Χειμέριον, καὶ Γλυκὺς
λιμὴν, εἰς ὃν ἐμβάλλει ὁ Ἀχέρων ποταμὸς, ῥέων ἐκ τῆς Ἀχε-
ρουσίας λίμνης, καὶ δεχόμενος πλείους ποταμούς, ὥστε καὶ
γλυκαίνειν τὸν κόλπον· ῥεῖ δὲ καὶ ὁ Θύαμις πλησίον. Ὑπέρκειται
δὲ τούτου μὲν τοῦ κόλπου Κίχυρος, ἢ πρότερον Ἐφυρα, πόλις
Θεσπρωτῶν· τοῦ δὲ κατὰ Βουθρωτὸν ἡ Φοινίκη. Ἐγγὺς δὲ
τῆς Κιχύρου πολέχιον Βουχαίτιον Κασσωπαίων, μικρὸν ὑπὲρ
τῆς θαλάττης ὄν· καὶ Ἐλατρία, καὶ Πανδοσία, καὶ Βατία· ἐν
μεσογαίᾳ· καθήκει δ' αὐτῶν ἡ χώρα μέχρι τοῦ κόλπου. Μετὰ
δὲ Γλυκὺν λιμένα ἐφεξῆς εἰσὶ δύο ἄλλοι λιμένες, ὁ μὲν ἐγγύ-
τέρῳ καὶ ἐλάττω Κόμαρος, ἰσθμὸν ποιῶν ἐξήκοντα σταδίων
πρὸς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον, καὶ τὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος
κτίσμα, τὴν Νικόπολιν· ὁ δὲ ἀπωτέρῳ, καὶ μείζων καὶ ἀμείνων,
πλησίον τοῦ εἴματος τοῦ κόλπου, διέχων τῆς Νικεπολέως ὅσον
δωδεκα σταδίους.

§. 6.

Ἐφεξῆς δὲ τὸ εἶμα τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου· τούτου δὲ τοῦ
κόλπου τὸ μὲν εἶμα μικρὸν τοῦ τετρασταδίου μείζον, ὁ δὲ κύ- 325.
κλος καὶ τριακοσίων σταδίων· εὐλίμενος δὲ πᾶς. Οἰκοῦσι δὲ τοῖς
μὲν ἐν δεξιᾷ εἰσπλήουσι τῶν Ἑλλήνων Ἀκαρονῆες· καὶ ἱερὸν τοῦ

325. Ἀκτίου Ἀπόλλωνος ἐνταῦθα ἐστὶ, πλησίον τοῦ γόματος, λόφος τις, ἐφ' ᾧ ὁ νεὼς, καὶ ὑπ' αὐτῷ πεδῖον, ἄλσος ἔχον, καὶ νεώρια· ἐν οἷς ἀνέσθηκε Καῖσαρ τὴν δεκανέαν ἀκροθίνιον, ἀπὸ μονοκρότου μέχρι δεκῆρους· ὑπὸ πυρὸς δ' ἠφρανίσθαι καὶ οἱ νεώστοικοι λέγονται καὶ τὰ πλοῖα. Ἐν ἀριστερᾷ δὲ ἡ Νικόπολις, καὶ τῶν ἡπειρωτῶν οἱ Κασσωπαῖοι μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ κατὰ Ἀμβρακίαν· ὑπέρεκται δὲ αὕτη τοῦ μυχοῦ μικρὸν, Γόργου τοῦ Κυψέλου κτίσμα· παραδῶρεϊ δ' αὐτὴν ὁ Ἀραχθὸς ποταμὸς, ἀνάπλουν ἔχων ἐκ θαλάττης εἰς αὐτὴν, ὀλίγων σαδίων, ἀρχόμενος ἐκ Τύμης ὄρους καὶ τῆς Παρωραίας. Εὐτύχει μὲν οὖν καὶ πρότερον ἡ πόλις αὕτη διαφερόντως· τὴν γοῦν ἐπωνυμίαν ἐντεῦθεν ἔσχηκεν ὁ κόλπος· μάλιστα δ' ἐκόσμησεν αὐτὴν Πύρρος, βασιλεὺς χρησάμενος τῷ τόπῳ. Μακεδόνες δ' ὕστερον καὶ Ῥωμαῖοι, καὶ ταύτην, καὶ τὰς ἄλλας κατεπόνησαν τοῖς συνεχέσι πολέμοις, διὰ τὴν ἀπείθειαν ὥς τε τὸ τελευταῖον ὁ Σεβαστὸς ὄρων, ἐκλειμμένως τελῶς τὰς πόλεις, εἰς μίαν συνώκισε τὴν ὑπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Νικόπολιν ἐν τῷ κόλπῳ τούτῳ· ἐκάλεσε δ' ἐπωνυμιον τῆς νίκης, ἐν ᾗ κατεναυμαίχησεν Ἀντώνιον πρὸ τοῦ γόματος τοῦ κόλπου, καὶ τὴν Αἰγυπτίῳ βασίλισσαν Κλεοπάτρᾳ, παροῦσαν ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ αὐτὴν. Ἡ μὲν οὖν Νικόπολις εὐανδρεῖ, καὶ λαμβάνει κατ' ἡμέραν ἐπίδοσιν, χώραν τε ἔχουσα πολλήν, καὶ τὸν ἐκ τῶν λαφύρων κόσμον· τό τε κατασκευασθὲν τέμενος ἐν τῷ προαεῖῳ τὸ μὲν εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν πεντετηρικὸν ἐν ἄλσει, ἔχοντι γυμνάσιόν τε καὶ σάδιον, τὸ δ' ἐν τῷ ὑπερκειμένῳ τοῦ ἄλσους ἱερῷ λόφῳ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀποδέδεικται δ' ὁ ἀγὼν Ὀλύμπιος, τὰ Ἄκτια, ἱερὸς τοῦ Ἀκτίου Ἀπόλλωνος· τὴν δ' ἐπιμελείαν ἔχουσιν αὐτοῦ Λακεδαιμόνιοι. Αἱ δ' ἄλλαι κατοικίαι περιπόλιοι τῆς Νικοπόλεως εἰσιν. Ἦγετο δὲ καὶ πρότερον τὰ Ἄκτια τῷ Σεῷ, σεφικῆς ἀγῶνι, ὑπὸ τῶν περιοίκων· νῦν δ' ἐντιμότερον ἐποίησεν ὁ Καῖσαρ.

§. 7.

Μετά δὲ τὴν Ἀμβρακίαν τὸ Ἄργος ἐς τὸ Ἀμφιλοχικόν, 325.
κτίσμα Ἀλκμαίωνος καὶ τῶν παίδων. Ἐφορος μὲν οὖν φησι τὸν
Ἀλκμαίωνα μετὰ τὴν Ἐπερόνων ἐπὶ τὰς Θήβας στρατείας, παρα-
κληθέντα ὑπὸ Διομήδους, συνελθεῖν εἰς Αἰτωλίαν αὐτῷ, καὶ
συγκατακτῆσασθαι ταύτην τε καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν· καλοῦντος
δ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον Ἀγαμέμνωνος, τὸν μὲν
Διομήδην πορευθῆναι· τὸν δ' Ἀλκμαίωνα, μέιναντα ἐν τῇ Ἀκαρ- 326.
νανίᾳ, τὸ Ἄργος κτίσαι· καλέσαι δ' Ἀμφιλοχικὸν ἐπώνυμον τοῦ
ἀδελφοῦ. Ἰναχον δὲ τὸν διὰ τῆς χώρας ρέοντα ποταμὸν εἰς
τὸν κόλπον, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν Ἀργείαν προσαγορευθῆναι. Θού-
κυδίδης δὲ φησιν αὐτὸν Ἀμφιλοχον, μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπάνο-
δον, δυσαρεσούντα τοῖς ἐν Ἀργεῖ, παρελθεῖν εἰς τὴν Ἀκαρνα-
νίαν· διαδεξάμενον δὲ τὴν τοῦ ἀδελφοῦ δυναστείαν, κτίσαι τὴν
πόλιν ἐπώνυμον ἑαυτοῦ.

§. 8.

Ηπειρώται δ' εἰσὶ καὶ Ἀμφιλοχοί, καὶ οἱ ὑπερμέμεινοι καὶ
συνάπτοντες τοῖς Ἰλλυρικοῖς ὄρεσι, τραχεῖαν οἰκοῦντες χώραν,
Μολοττοὶ τε καὶ Ἀθαμᾶνες καὶ Αἰθίκες, καὶ Τυρφαῖοι, καὶ
Ὀρέσαι, Παρωραῖοι τε καὶ Αἰνυτᾶνες, οἱ μὲν πλησιάζοντες τοῖς
Μακεδόσι μᾶλλον, οἱ δὲ τῷ Ἰονικῷ κόλπῳ. Λέγεται δὲ τὴν
Ὀρεσιάδα κατασχεῖν ποτε Ὀρέξης, φεύγων τὸν τῆς μητρὸς
φόνον, καὶ καταλιπεῖν ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὴν χώραν· κτίται δὲ
καὶ πόλιν, καλεῖσθαι δ' αὐτὴν Ἄργος Ὀρεσικόν. Ἀναμέμικται,
δὲ τούτοις τὰ Ἰλλυρικά ἔθνη, τὰ πρὸς τῷ νοτίῳ μέρει τῆς ὀρει-
νης καὶ τὰ ὑπὲρ τοῦ Ἰονίου κόλπου· τῆς γὰρ Ἐπιδάμνου καὶ
τῆς Ἀπολλωνίας, μέχρι Κεραυνίων, ὑπεροικοῦσι Βυλλιόνες τε
καὶ Ταυλάντιοι, καὶ Παρθινοὶ, καὶ Βρύγοι· πλησίον δὲ που

526. καὶ τὰ ἀργυρεῖα τὰ ἐν Δαμασίῳ, [οὗ] Περισάδιες συνεστήσαντο τὴν δυναστείαν, οὓς καὶ Ἑγγελίους καὶ Σεσαρασίους καλοῦσι· πρὸς δὲ τούτοις Λυγκησαί τε καὶ ἡ Δευρίοπος, καὶ ἡ τριπολίτις Πελαγονία, καὶ Ἑορδοί, καὶ Ἐλίμεια, καὶ Ἐράτυρα. Ταῦτα δὲ πρότερον μὲν κατεδυναστεύετο ἕκαστα, ὧν ἐν τοῖς Ἑγγελίοις, οἱ Κάδμου καὶ Ἀρμονίας ἀπόγονοι ἦρχον, καὶ τὰ μυθεύόμενα περὶ αὐτῶν ἐκεῖ δείκνυται. Οὗτοι μὲν οὖν οὐχ ὑπὸ Ἰθαγενῶν ἤρχοντο· οἱ τε Λυγκησαί ὑπ' Ἀρραβαίῳ ἐγένοντο, τοῦ Βασιλιάδων γένους ὄντι· τούτου δ' ἦν θυγατριδῇ ἡ Φιλίππου μήτηρ [τοῦ] Ἀμύντου, Εὐρυδίκη, Ἰῶρα δὲ θυγάτηρ· καὶ τῶν Ἠπειρωτῶν δὲ Μολοττοί, ὑπὸ Πύρρῳ τῷ Νεοπτολέμῳ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ, Θετταλοῖς οὖσι, γεγονότες. Οἱ λοιποὶ δὲ ὑπὸ Ἰθαγενῶν ἤρχοντο· εἴτ' ἐπικρατούντων ἀσὶ τῶν κατέστρεψεν ἅπαντα εἰς τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν, πλὴν ὀλίγων τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἰονίου κόλπου. Καὶ ὅθι καὶ τὰ περὶ Λυγκησῶν, καὶ Πελαγονίαν, καὶ Ὀρεσιάδα, καὶ Ἐλίμειαν, τὴν ἄνω Μακεδονίαν ἐκαλοῦν· οἱ δ' ὕστερον καὶ ἑλευθέραν. Ἕνιοι δὲ καὶ σύμπασαν τὴν μέχρι Κορκύρας, Μακεδονίαν προσαγορεύουσιν, αἰτιολο-
527. γοῦντες ἅμα, ὅτι καὶ κουρᾶ, καὶ διαλέκτῳ, καὶ χλαμῦδι, καὶ ἄλλοις τοιούτοις χρῶνται παραπλησίσις· Ἕνιοι δὲ καὶ διγλωττοὶ εἰσι. Καταλυθείσης δὲ τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς, ὑπὸ Ῥωμαίοις ἔπεσε. Διὰ δὲ τούτων ἐς τῶν ἑθνῶν ἡ Ἑγνατία ὁδὸς, ἐξ Ἐπιδάμνου καὶ Ἀπολλωνίας· περὶ δὲ τὴν ἐπὶ Κανθαουίας ὁδὸν αἱ τε λίμναι εἰσὶν αἱ περὶ Λυχνιδῶν, ταριχείας ἰχθύων αὐτάρχεις ἔχουσαι· καὶ ποταμοί, οἱ τε εἰς τὸν Ἰόνιον κόλπον ἐκπίπτοντες, καὶ οἱ ἐπὶ τὰ νότια μέρη, ὃ τ' Ἰναχος καὶ ὁ Ρατώος, καὶ ὁ Ἀχελῷος, καὶ ὁ Εὐῆνος, ὁ Λυκόρμας πρότερον καλούμενος, ὁ μὲν εἰς τὸν κόλπον τὸν Ἀμβρακικὸν ἐμβαλλων, ὁ δὲ εἰς τὸν Ἀχελῷον· αὐτὸς δὲ ὁ Ἀχελῷος εἰς τὴν θαλάτταν καὶ ὁ Εὐῆνος, ὁ μὲν τὴν Ἀκαρνανίαν διεξιὼν, ὁ δὲ τὴν Αἰτωλίαν. Ὁ

δὲ Ἑργῶν πολλὰ δεξάμενος ρεύματα ἐκ τῶν Ἰλλυρικῶν ὁρῶν, 527.
καὶ Λυγκησῶν, καὶ Βρυγῶν, καὶ Δευριόπων, καὶ Πελαγονίων,
εἰς τὸν Ἀξιὸν ἐκδιῶσι.

§. 9.

Πρότερον μὲν οὖν καὶ πόλεις ἦσαν ἐν τοῖς ἔθνεσι ταύτοις.
Τριπολίτις γοῦν ἡ Πελαγονία ἐλέγετο, ἧς καὶ Ἀζωρος ἦν, καὶ
ἐπὶ τῷ Ἑργῶνι πᾶσαι αἱ τῶν Δευριόπων πόλεις ὤκνητο, ὅν
τὸ Βρυάκιον καὶ Ἀλκομεναὶ καὶ Στύμβαρα. Κύδραι δὲ Βρυ-
γῶν, Αἰγίνιον δὲ Τυμφαίων, ὁμορον Αἰθιχία καὶ Τρίκκη· πλη-
σίον δ' ἤδη τῆς τε Μακεδονίας καὶ τῆς Θετταλίας, περὶ τὸ
Ποῖον ὄρος καὶ τὸν Πίνδον, Αἰθικὲς τε καὶ αἱ τοῦ Πηνειοῦ
πηγαί· ὧν ἀμφισβητοῦσι Τυμφαῖοι τε καὶ οἱ ὑπὸ τῇ Πίνδῳ Θετ-
ταλοί· καὶ πόλις Οἰζύνεια παρὰ τὸν Ἴονα ποταμὸν, ἀπέχουσα
Ἀζώρου τῆς Τριπολίτιδος σαδέιους εἴκοσι καὶ ἑκατὸν· πλησίον
δὲ καὶ αἱ Ἀλκομεναὶ καὶ Αἰγίνιον, καὶ Εὐρωπος, καὶ αἱ τοῦ
Ἴονος εἰς τὸν Πηνειὸν συμβολαί. Τότε μὲν οὖν, ὡς εἶπον, καί-
περ οὐσα τραχεῖα καὶ ὁρῶν πλήρης, Ταμάρου καὶ Πολυάνου
καὶ ἄλλων πλείυνων, ὅμως εὐάνδρῳι ἡ τε Ἠπειρος πᾶσα, καὶ ἡ
Ἰλλυρίς· νῦν δὲ τὰ πολλὰ μὲν ἐρημία κατέχει, τὰ δ' οἰκούμενα
κωμηδὸν καὶ ἐν ἐρείποις λείπεται. Ἐκλελοιπε δὲ πως καὶ τὸ
μαντεῖον τὸ ἐν Δωδώνῃ, καθάπερ καὶ ἄλλα.

§. 10.

Ἔστι δὲ, ὡς φησὶν Ἐφορος, Πελασγῶν ἱδρυμα· οἱ δὲ Πελασ-
γοὶ τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα δυναστευσάντων ἀρχαιότατοι λέγον-
ται· καὶ ὁ Ποιητής φησιν οὕτω·

Ζεῦ ἄνα, Δωδωνάϊε, Πελασγιέ.

Ὁ δ' Ἡσίοδος·

Δωδώνην φηγὸν τε Πελασγῶν ἱδρανὸν ᾔεν.

328. Περὶ μὲν οὖν τῶν Πελασγῶν, ἐν τοῖς Τυρρηνικοῖς εἴρηται. Περὶ δὲ Δωδώνης, τοὺς μὲν περιοικοῦντας τὸ ἱερόν, διότι βάρβαροι, διασαφεῖ καὶ Ὀμηρος ἐκ τῆς διαίτης, ἀνιπτόποδας, χαμαιεύνας, λέγων. Πότερον δὲ χρὴ λέγειν Ἑλλοὺς, ὡς Πίνδαρος, ἢ Σελλοὺς, ὡς ὑπονοοῦσι παρ' Ὀμήρῳ κεῖσθαι, ἢ γραφὴ ἀμφίβολος οὕσα οὐκ ἔα δυσχυρίζεσθαι. Φιλόχορος δὲ φησι καὶ τὸν περὶ Δωδώνην τόπον, ὥσπερ τὴν Εὐβοίαν, Ἑλλοπίαν κληθῆναι· καὶ γὰρ Ἡσίοδον οὕτω λέγειν·

Ἔστι τις Ἑλλοπία, πολυλήϊος ἢ δ' εὐλείμων·

Εὐθάδε Δωδώνη τις ἐπ' ἑσχατιῇ πεπολιςται.

Οἴονται δὲ, φησὶν ὁ Ἀπολλόδωρος, ἀπὸ τῶν ἐλῶν τῶν περὶ τὸ ἱερόν, οὕτω καλεῖσθαι τὸν μέντοι Ποιητὴν οὐ λέγειν Ἑλλοὺς, ἀλλὰ Σελλοὺς, ὑπολαμβάνει τοὺς περὶ τὸ ἱερόν, προσθεῖς, ὅτι καὶ Σελλήεντά τινα ὀνομάζει ποταμόν. Ὀνομάζει μὲν οὖν, ὅταν φῇ,

Τηλόθεν ἔξ Εὐρύρης, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος·

οὐ τῆς ἐν Θεσπρωτοῖς δ' Εὐρύρας, ἀλλὰ τῆς ἐν τοῖς Ἠλείοις· ἐκεῖ γὰρ εἶναι τὸν Σελλήεντα· ἐν δὲ Θεσπρωτοῖς οὐδέναι, οὐδ' ἐν Μολοττοῖς. Τὰ δὲ μυθεύόμενα περὶ τῆς ὀρυγῆς καὶ τῶν πελειῶν, καὶ εἴ τινα ἄλλα τοιαῦτα, καθάπερ καὶ περὶ Δελφῶν, τὰ μὲν ποιητικωτέρως ἐστὶ διατριβῆς, τὰ δ' οἰκειὰ τῆς νῦν περιοδείας.

§. 11.

Ἡ Δωδώνη τοίνυν τὸ μὲν παλαιὸν ὑπὸ Θεσπρωτοῖς ἦν, καὶ τὸ ὄρος ὃ Τόμαρος, ἢ Τμάρος (ἀμφοτέρως γὰρ λέγεται), ὑφ' ᾧ κεῖται τὸ ἱερόν· καὶ οἱ τραγικοὶ δὲ, καὶ Πίνδαρος, Θεσπρωτὶδὰ εἰρήκασιν τὴν Δωδώνην· ὕστερον δὲ ὑπὸ Μολοττοῖς ἐγένετο. Ἀπὸ δὲ τοῦ Τομάρου τοὺς ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγομένους ὑποφῆτας τοῦ Διὸς οὐς καὶ ἀνιπτόποδας, χαμαιεύνας καλεῖ, Τομεύρους φασὶ λεχθῆναι· καὶ ἐν μὲν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ, οὕτω γράφουσι

τινες, ἃ φησιν Ἀμφίνομος, συμβουλεύων τοῖς μνηστῆρσι, μὴ 328.
πρότερον ἐπιτιθέσθαι τῷ Τηλεμάχῳ, πρὶν ἂν τὸν Δία ἔρῳνται·

Ἦν μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγαλοιο Τομοῦροι,
Αὐτὸς τε κτενέω, τοὺς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
Εἰ δέ κ' ἀποτροπῶσι θεοὶ, παύσασθαι ἄνωγα.

Βέλτιον γὰρ εἶναι Τομοῦρους, ἢ Θέμισας γράφειν· οὐδαμοῦ γοῦν
τὰ μαντεῖα Θέμισας λέγεσθαι παρὰ τῷ Ποιητῇ, ἀλλὰ τὰς βου-
λὰς καὶ τὰ πολιτεύματα καὶ νομοθετήματα· Τομοῦρους δ' εἰ-
ρησθαι ἐπιτετμημένως τοὺς Τομαρούρους, οἷον Τομαροφύλακας. 329.
Οἱ μὲν οὖν νεώτεροι λέγουσι Τομοῦρους· παρ' Ὀμήρῳ δ' ἀπλού-
ξερον δεῖ δέχεσθαι Θέμισας [καί] καταχρηστικῶς, [ὥς] καὶ
Βουλὰς, τὰ προσάγματα καὶ τὰ βουλήματα τὰ μαντικά
καθάπερ καὶ τὰ νόμιμα· τοιοῦτον γὰρ καὶ τὸ,
Ἐκ θρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακοῦσαι.

§. 12.

Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἄνδρες ἦσαν οἱ προφητεύοντες· καὶ τοῦτ'
ἴσως καὶ ὁ Ποιητὴς ἐμφαίνει· ὑποφίτας γὰρ καλεῖ, ἐν οἷς τάτ-
τοιοντ' ἂν καὶ οἱ προφῆται· ὕσερον δ' ἀπεδείχθησαν τρεῖς γραῖαι,
ἐπειδὴ καὶ σύνναος τῷ Διὶ προσαπεδείχθη καὶ ἡ Διώνη. Σουί-
δας δ' ἐν τοῖς Θετταλικοῖς, μυθώδεις λόγους προσχαριζόμενος,
ἐκεῖθεν τέ φησιν εἶναι τὸ ἱερὸν μετενηνεγμένον ἐκ τῆς περὶ Σκο-
τοῦσαν Πελασγίας· ἔστι δ' ἡ Σκοτοῦσσα τῆς Πελασγώτιδος
Θετταλίας· συνακολουθῆσαι δὲ γυναῖκας *τὰς* πλείστας, ὧν
ἀπογόνους εἶναι τὰς νῦν προφήτιδας· ἀπὸ δὲ τούτου καὶ Πελασ-
γικὸν Δία κεκλησθαι. Κινέας δ' ἐτι μυθωδέξερον.....

ΛΕΙΠΕΙ Τὸ ΤΕΛΟΣ.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΙ

ΕΚ ΤΟΥ Ζ. ΒΙΒΛΙΟΥ.

329. 1. **ΟΤΙ** ἡ παροιμία, Τὸ ἐν Δωδώνῃ χαλκεῖον, ἐντεῦθεν ὠνομάσθη· χαλκεῖον ἦν ἐν τῷ ἱερῷ, ἔχον ὑπερκείμενον ἀνδριάντα, κρατοῦντα μάλιστα χαλκῆν, ἀνάθημα Κορκυραίων· ἡ δὲ μᾶσις ἦν τριπλῇ, ἀλυσιδωτῇ, ἀπηρτημένους ἔχουσα ἐξ αὐτῆς ἄσρα-γάλους· αἱ πλήττοντες τὸ χαλκεῖον συνεχῶς, ὅποτε αἰωροῖντο ὑπὸ τῶν ἀνέμων, μακροὺς ἤχους ἀπειργάζοντο· ἕως ὃ μετρῶν τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἤχου μέχρι τέλους, καὶ ἐπὶ τετρακόσια προέλθοι· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία ἐλέχθη, Ἡ Κορκυραίων μᾶσις·

2. **ΟΤΙ** ἡ Κόρκυρα τὸ παλαιὸν εὐτυχὴς ἦν, καὶ δύναμιν ναυτικὴν πλείστην εἶχεν, ἀλλ' ὑπὸ πολέμων τινῶν καὶ τυράννων ἐφθάρη· καὶ ὕστερον ὑπὸ Ῥωμαίων ἐλευθερωθεῖσα, οὐκ ἐπηνέσθη, ἀλλ' ἐπὶ λοιδορίᾳ παροιμίαν ἐλαβεν·

Ἐλευθερία Κόρκυρα, χεῖρ' ὅπου θέλεις.

3. **ΟΤΙ** ἡ Μακεδονία περιορίζεται, ἐκ μὲν δυσμῶν, τῇ παραλίᾳ τοῦ Ἀδρίου· ἐξ ἀνατολῶν δὲ, τῇ παραλλήλῳ ταύτης μεσημβρινῇ γραμμῇ, τῇ διὰ τῶν ἐκβολῶν Ἐβρου ποταμοῦ καὶ Κυψέλων πόλεως· ἐκ βορρᾶ δὲ, τῇ νοουμένη εὐθείᾳ γραμμῇ τῇ διὰ Βερτίσκου ὄρους, καὶ Σκάρδου, καὶ Ὀρβήλου, καὶ Ῥοδόπης, καὶ Αἴμου (τὰ γὰρ ὅρη ταῦτα, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ Ἀδρίου, διήκει κατὰ εὐθείαν γραμμὴν ἕως τοῦ Εὐξείνου, ποιοῦντα χερρόνησον μεγάλην πρὸς νότον, τήν τε Θράκην ὁμοῦ καὶ Μακεδονίαν καὶ Ἡπειρον καὶ Ἀχαΐαν)· ἐκ νότου δὲ, τῇ Ἐγνατίᾳ ὁδῷ, ἀπὸ Δυρράχίου πόλεως πρὸς ἀνατολὰς ἰοῦσιν,

ἕως Θεσσαλονικείας· καὶ ἔστι τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς Μακεδονίας, 529.
 παραλληλογράμμου ἑγγιστα.

4. ὍΤΙ ὁ Πηνειὸς ποταμὸς, ῥέων διὰ τῶν Τεμπῶν καὶ ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Πίνδου ὄρους, καὶ διὰ μέσης Θεσσαλίας καὶ τῶν Λαπιθῶν καὶ Πεῤῥαιθῶν, δεχόμενός τε τὸν Εὐρώταν ποταμὸν, ἐν Ὀμηρῳ Τιταρήσιον ὠνόμασε, διορίζει Μακεδονίαν μὲν πρὸς βορρᾶν· Θεσσαλίαν δὲ πρὸς νότον· αἱ δὲ τοῦ Εὐρώτα ποταμοῦ πηγαὶ ἐκ τοῦ Τιταρίου ὄρους ἀρχονται, ὃ ἔστι συνεχὲς τῷ Ὀλύμπῳ· καὶ ἔστιν ὁ μὲν Ὀλυμπος, τῆς Μακεδονίας· ἡ δὲ Ὄσσα, τῆς Θεσσαλίας, καὶ τὸ Πήλιον.

5. ὍΤΙ ὑπὸ ταῖς ὑπωρεΐαις τοῦ Ὀλύμπου, παρὰ τὸν Πηνειὸν ποταμὸν, Γυρτῶν ἔστι πόλις Πεῤῥαιδική, καὶ Μαγνητικὴ· ἐν ἣ Πειρίθου τε καὶ Ἰξίων ἥρξαν· ἀπέχει δὲ τῆς Γυρτῶνος [σταδίου 350. ἑκατὸν ἢ] πόλις Κραννῶν· καὶ φαίνεται, ὅταν εἴπῃ ὁ Ποιητής.

Τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης.

Ἐφύρους μὲν λέγεσθαι τοὺς Κρανωνίους· Φλεγύας δὲ τοὺς Γυρτωνίους.

6. ὍΤΙ τὸ Δίον ἡ πόλις οὐκ ἐν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Θερμαίου κόλπου ἔστιν, ἐν ταῖς ὑπωρεΐαις τοῦ Ὀλύμπου, ἀλλ' ὅσον ἐπτά ἀπέχει σταδίου· ἔχει δ' ἡ πόλις τὸ Δίον κώμην πλησίον Πίμπλειαν, ἐνθα Ὀρφεὺς διέτριβεν.

7. ὍΤΙ τὸ παλαιὸν οἱ μάντις καὶ μουσικὴν εἰσγάζοντο.

8. ὍΤΙ μετὰ τὸ Δίον πόλιν, ὁ Ἀλιάκμων ποταμὸς ἔστιν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαῖον κόλπον· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ἡ πρὸς βορρᾶν τοῦ κόλπου παραλία Πιερία καλεῖται, ἕως τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ· ἐν ἣ καὶ πόλις Πύδνα, ἡ νῦν Κίτρον καλεῖται· εἰτα Μεθώνη καὶ Ἄλωρος πόλις· εἰτα Εριγῶν καὶ Λουδίας ποταμοί. Ἀπὸ δὲ Λουδίου εἰς Πέλλαν πόλιν ἀνάπλους, σταδία ἑκατὸν εἴκοσι. Ἀπέχει δ' ἡ Μεθώνη τῆς μὲν Πύδνης, σταδία τετταράκοντα, τῆς Ἀλώρου δὲ, ἐξοδμήκοντα σταδία. Ἡ μὲν οὖν Πύδνα, Πιερικὴ

530. ἐστὶ πόλις· ἡ δὲ Ἄλωρος, Βοτταϊκή. Ἐν μὲν οὖν τῷ πρὸ τῆς Πύδνης πεδίῳ, Ῥωμαῖοι Περσέα καταπολεμήσαντες, καθεῖλον τὴν τῶν Μακεδόνων βασιλείαν· ἐν δὲ τῷ πρὸ τῆς Μεθώνης πεδίῳ, γενέσθαι συνέθι τῷ Φιλίππῳ τῷ Ἀμύντου τὴν ἐκκοπὴν τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ καταπελτικῶ βέλει, κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως.

9. ὍΤΙ τὴν Πέλλαν, οὖσαν μικρὰν πρότερον, Φίλιππος εἰς μῆκος ἠύξησε τραφεῖς ἐν αὐτῇ· ἔχει δὲ λίμνην πρὸ αὐτῆς, ἐξ ἧς ὁ Λουδίας ποταμὸς ρεῖ· τὴν δὲ λίμνην πληροῖ τοῦ Ἀξιοῦ τι ποταμοῦ ἀπόσπασμα· εἴτα ὁ Ἀξιὸς, διαιρῶν τὴν τε Βοτταϊαίαν καὶ τὴν Ἀμφαξίτιν γῆν· καὶ παραλαβὼν τὸν Ἐργῶνα ποταμὸν, ἐξίησι μετὰ Χαλᾶσρας καὶ Θέρμης. Ἐπίκειται δὲ τῷ Ἀξιῷ ποταμῷ χωρίον, ὅπερ Ὀμηρος Ἀμυθῶνα καλεῖ· καὶ φησι τοὺς Παιῶνας ἐντεῦθεν εἰς Τροίαν ἐπικούρους ἐλθεῖν·

Τηλόθεν ἐξ Ἀμυθῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρυρίοντες.

Ἀλλ' ἐπεὶ ὁ μὲν Ἀξιὸς θολερός ἐστὶ, κρήνη δὲ τις ἐξ Ἀμυθῶνος ἀνίσχουσα καὶ ἐπιμυγνυμένη αὐτῷ καλλίςου ὕδατος, διὰ τοῦτο τὸν ἐξῆς σίχον,

Ἀξιοῦ, οὗ καλλίςον ὕδωρ ἐπικίδνεται αἶαν,
μεταγράφουσιν οὕτως·

Ἀξιοῦ, ὃ καλλίςον ὕδωρ ἐπικίδνεται Αἴης·

οὐ γὰρ τὸ τοῦ Ἀξιοῦ ὕδωρ καλλίςον τῆς γῆς τῇ ὕψει ἐπικίδνεται, ἀλλὰ [τὸ] τῆς πηγῆς τῷ Ἀξιῷ.

10. ὍΤΙ μετὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ πόλις, ἡ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο· κτίσμα δ' ἐστὶ Κασσιάνδρου, ὃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, παιδὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ὠνόμασε· μετώκισε δὲ τὰ περίεξ πολέμια εἰς αὐτήν, οἷον Χαλᾶσραν, Αἰνεῖαν, Κισσὸν καὶ τινα * καὶ * ἄλλα. Ἐκ δὲ τοῦ Κισσοῦ τούτου ὑπονοήσειεν ἂν τις γενέσθαι καὶ τὸν παρ' Ὀμήρῳ Ἰφιδάμαντα, οὗ ὁ πάππος Κισσεὺς ἐθρεψεν αὐτὸν, φησὶν, ἐν Θρήκῃ, ἡ νῦν Μακεδονία καλεῖται.

11. ΟΤΙ ἡ Βέροια πόλις, ἐν ταῖς ὑπωρεΐαις κεῖται τοῦ Βερ- 330.
μίου ὄρους.

12. ΟΤΙ ἡ Παλλήνη χερρόνησος (ἥς ἐν τῷ ἰσθμῷ κεῖται
ἡ πρὶν μὲν Ποτίδαια, νῦν δὲ Κασσάνδρεια), Φλέγρα τὸ πρὶν
ἐκαλεῖτο· ὥρουν δ' αὐτὴν οἱ μυθεύμενοι γίγαντες, ἔθνος ἀσεδῆς
καὶ ἄνομον, οὗς Ἡρακλῆς διέφθειρεν. ἔχει δὲ πόλεις τέτταρας,
Ἄφρυν, Μένδην, Σκιώνην, Σάνην.

13. ΟΤΙ τῆς Ὀλύμπου ἐπίνειόν ἐστι Μηκύδερνα ἐν τῷ Το-
ρωναίῳ κόλπῳ.

14. ΟΤΙ πλησίον Ὀλύμπου χωρίον ἐστὶ κοῖλον, καλούμενον
Κανθαρώλειθρον, ἐκ τοῦ συμβεβηκότος· τὸ γὰρ ἔων ὁ Κάν-
θαρος πέριξ τῆς χώρας γινόμενος, ἥνικα ψαύσῃ τοῦ χωρίου
ἐκείνου, διαφθείρεται.

15. ΟΤΙ ἀντικρὺ Κανάστρου, ἄκρου τῆς Παλλήνης, ἡ Δέρρις
ἐστὶν ἄκρα, πλησίον Κωφοῦ λιμένος· καὶ ὁ Τορωναῖος κόλπος
ὑπὸ τούτων ἀφορίζεται. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς κεῖται τὸ
ἄκρον τοῦ Ἄθωνος, ὃ ἀφορίζει τὸν Σιγγιτικὸν κόλπον· ὥς
εἶναι ἐφεξῆς κόλπους τοῦ Αἰγαίου πελάγους πρὸς βορρᾶν,
ἀλλήλων ἀπέχοντας οὕτως· Μαλιακὸν, Παγασσητικὸν, Θερ-
μαῖον, Τορωναῖον, Σιγγιτικὸν, Στρυμονικόν· τὰ δὲ ἄκρα,
Ποσειδίου μὲν, τὸ μεταξύ Μαλιακοῦ καὶ Παγασσητικοῦ, τὸ δὲ
ἐφεξῆς πρὸς βορρᾶν, Σηπιάς, εἶτα τὸ ἐν Παλλήνῃ Κανάστρον,
εἶτα, Δέρρις· εἶτα, Νύμφαιον ἐν τῷ Ἄθωνι, πρὸς τῷ Σιγγι-
τικῷ· τὸ δὲ πρὸς τῷ Στρυμονικῷ, Ἀκράθως ἄκρον· ὧν μεταξύ,
ὁ Ἄθων· οὗ πρὸς ἀνατολὰς, ἡ Αἴμος· πρὸς δὲ βορρᾶν ἀφορί-
ζει τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, ἡ Νεάπολις.

16. ΟΤΙ Ἀκανθος πόλις ἐν τῷ Σιγγιτικῷ κόλπῳ ἐστὶ παρά- 331.
λιος, πλησίον τῆς τοῦ Ξέρξου διώρυχος· ἔχει δ' ὁ Ἄθων πέντε
πόλεις, Δίον, Κλεωνάς, Θύσσον, Ολόφυξον, Ἀκραθώους·
αὕτη δὲ, πρὸς τῇ κορυφῇ τοῦ Ἄθωνος κεῖται. Ἐστὶ δ' ὁ Ἄθων

331. ὄρος μασειδές, ὀξύτατον, ὑψηλότατον· οὐ οἱ τὴν κορυφὴν οἰκοῦντες, ὁρῶσι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα πρὸ ὤρων τριῶν τῆς ἐν τῇ παραλίᾳ ἀνατολῆς· καὶ ἔστι ἀπὸ πόλεως τῆς Ἀκάνθου ὁ περίπλους τῆς Χερρόνησου, ἕως Σταγείρου πέλειος τοῦ Ἀριστελούς, σάδια τετρακόσια. Ἐν ἡ λιμὴν ὄνομα Κάπρος, καὶ νησίον ὁμώνυμον τῷ λιμένι· εἴτα αἱ τοῦ Στρυμόνος ἐκβολαί· εἴτα Φάργης, Γαληψός, Ἀπολλωνία, πᾶσαι πόλεις· εἴτα τὸ Νέσου σόμα, τοῦ διορίζοντος Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὡς Φίλιππος καὶ Ἀλέξανδρος, ὁ τούτου παῖς, διώριζον ἐν τοῖς κατ' αὐτοὺς χρόνοις. Εἰσὶ δὲ περὶ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον πόλεις καὶ ἑτεραι, οἷον Μύρκενος, Ἀργίλος, Δραβήσκος, Δάτον· ὅπερ καὶ ἀρίστην ἔχει χώραν καὶ εὐκαρπον, καὶ ναυπήγια, καὶ χρυσοῦ μέταλλα· ἀφ' οὗ καὶ παροιμία, Δάτον ἀγαθῶν, ὡς καὶ, Ἀγαθῶν ἀγαθίδες.

17. ὍΤΙ πλεῖστα μέταλλά ἐστι χρυσοῦ ἐν ταῖς Κρηναῖσι, ὅπου νῦν οἱ Φίλιπποι πόλεις ἰδρυταί, πλησίον τοῦ Παγγαίου ὄρους. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Παγγαῖον ὄρος, χρύσεια καὶ ἀργύρεα ἔχει μέταλλα, καὶ ἡ πέραν, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, μέχρι Παιονίας· φασι δὲ καὶ τοὺς τὴν Παιονίαν γῆν ἀρουντας εὐρίσκειν χρυσοῦ τινα μόρια.

18. ὍΤΙ ὁ Στρυμὼν ποταμὸς ἄρχεται ἐκ τῶν περὶ τὴν Ροδόπην Ἀγριαίνων.

19. ὍΤΙ ὁ παρ' Ὀμήρῳ Ἀσεροπαῖος, υἱὸς Πηλεγόνοιο, ἐκ Παιονίας ὢν τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἰσορεῖται· διὸ καὶ Πηλεγόνοιο υἱός· οἱ γὰρ Παῖονες Πελαγόνες ἐκαλοῦντο.

20. ὍΤΙ οἱ νῦν Φίλιπποι πόλεις Κρηνίδες ἐκαλοῦντο τὸ παλαιόν.

21. ὍΤΙ Σιντοὶ ἔθνος Θρακικὸν κατῴκει τὴν Λῆμνον νῆσον· ὅθεν Ὀμηρος Σίντιας αὐτοὺς καλεῖ, λέγων·

Ἐνθα με Σίντιες ἄνδρες.

22. ὍΤΙ μετὰ τὸν Νέσον ποταμὸν πρὸς ἀνατολὰς, Ἀθήρα

πόλις ἐπώνυμος Ἀβδήρου, ὃν οἱ τοῦ Διομήδους ἵπποι ἔφαγον· 332.
 εἶτα Δίκαια πόλις πλησίον ἥ ὑπέρκειται λίμνη μεγάλη ἡ Βισο-
 νίς· εἶτα πόλις Μαρώνεια.

23. ὍΤΙ ὁ νῦν ποταμὸς Ῥηγίνα ἐν Θράκῃ καλούμενος,
 Ἐργῆνος ἦν καλούμενος.

24. ὍΤΙ τὴν Σαμοθράκην Ἰασίων καὶ Δάρδανος ἀδελφοὶ
 ὤκουν· κεραυνωθέντος δὲ Ἰασίου διὰ τὴν εἰς Δήμητρα ἀμαρ-
 τίαν, ὁ Δάρδανος, ἀπάρας ἐκ Σαμοθράκης, ἐλθὼν ὤκισεν ἐν
 τῇ ὑπωρεΐᾳ τῆς Ἰδῆς τὴν πόλιν, Δαρδανίαν καλέσας· καὶ
 ἐδίδαξε τοὺς Τρῶας τὰ ἐν Σαμοθράκῃ μυστήρια· ἐκαλεῖτο δὲ
 ἡ Σαμοθράκη Σάμος πρὶν.

25. ὍΤΙ ἡ ἐν Θράκῃ χερσόνησος, τρεῖς ποιεῖ θαλάσσας·
 Προποντίδα ἐκ βορρᾶ, Ἑλλήσποντον ἐξ ἀνατολῶν, καὶ τὸν Μί-
 λαν κόλπον ἐκ νότου· ὅπου καὶ ὁ Μέλαις ποταμὸς εἰσβάλλει,
 ὁμώνυμος τῷ κόλπῳ.

26. ὍΤΙ ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς χερσονήσου τρεῖς πόλεις κεῖν-
 ται· πρὸς μὲν τῷ Μέλαι κόλπῳ, Καρδία, πρὸς δὲ τῇ Προ-
 ποντίδι, Πακτύη, πρὸς δὲ τῇ μεσσογείᾳ, Λυσιμαχία· μῆκος
 τοῦ ἰσθμοῦ εἴδω τεταράκοντα.

27. ὍΤΙ ἡ πόλις ὁ Ἐλεοῦς, ἀρσενικῶς λέγεται· τάχα δὲ
 καὶ ὁ Τραπεζοῦς.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

BIBΛION ΟΓΔΟΟΝ.

Ἐν τῷ ὀγδόῳ τὰ περὶ τῆς Εὐρώπης, Μακεδονίας τὰ λειπόμενα, καὶ Ἑλλάδα πᾶσαν· ἐν ᾗ καὶ ἐγχερονίζει διὰ τὸ πολύγωνον τῆς χώρας, διακριθῶν καὶ εὐκρινῇ ποιῶν τὰ ἀδιακρίτως καὶ ἀδιορίζως ὑπὸ τῶν ποιητῶν τε καὶ ἱστορικῶν περὶ τῶν ταύτῃ πόλεων εἰρημένα· καὶ μάλιστα τὰ ἐν τῷ Καταλόγῳ τε καὶ ἄλλοις πολλαχοῦ τῆς ποιήσεως.

ΚΕΦ. Α.

§. Ι.

Ἐπεὶ δ' ἐπιόντες ἀπὸ τῶν τῆς Εὐρώπης ἐσπερίων μερῶν, 332. ὅσα τῇ θαλάττῃ περιέχεται τῇ ἐντὸς καὶ τῇ ἐκτὸς, τὰ τε βάρβαρα ἔθνη περιωδεύσαμεν πάντα ἐν αὐτῇ μέχρι τοῦ Ταναΐδος, καὶ τῆς Ἑλλάδος οὐ πολὺ μέρος τῆς Μακεδονίας, ἀποδώσωμεν νυνὶ τὰ λοιπὰ τῆς Ἑλλαδικῆς γεωγραφίας. Ἄπερ Ὅμηρος μὲν πρῶτος, ἔπειτα καὶ ἄλλοι πλείους, ἐπραγματεύσαντο· οἱ μὲν ἰδίᾳ Λιμένας, ἡ Περίπλους, ἡ Περίοδος γῆς, ἡ τι τοιοῦτον ἄλλο ἐπιγράψαντες, ἐν οἷς καὶ τὰ Ἑλλαδικὰ περιέχεται· οἱ δ' ἐν τῇ κοινῇ τῆς ἱστορίας γραφῇ χωρὶς ἀποδείξαντες τὴν τῶν ἡπείρων τοπογραφίαν, καθάπερ Ἐφορός τε ἐποίησε καὶ Πολύβιος·

552. ἄλλοι δ' εἰς τὸν φυσικὸν τόπον καὶ τὸν μαθηματικὸν προσ-
 ελαβόν τινα καὶ τῶν τοιούτων, καθάπερ Ποσειδώνιός τε καὶ
 Ἰππαρχος. Τὰ μὲν οὖν τῶν ἄλλων εὐδιαίτητα ἐστὶ· τὰ δ' Ὀμήρου
 σκέψεως δεῖται κριτικῆς ποιητικῶς τε λέγοντος, καὶ οὐ τὰ νῦν,
 ἀλλὰ τὰ ἀρχαῖα, ὧν ὁ χρόνος ἡμαῦρσκε τὰ πολλὰ. Ὡς δ' οὖν
 δυνατόν ἐγγχειρητέον, ἀρξαμένοις ἀφ' ὧνπερ ἀπελίπομεν. Ἐτε-
 λεύτα δ' ἡμῖν ὁ λόγος ἀπὸ μὲν τῆς ἐσπέρας καὶ τῶν ἄρκτων,
 εἰς τὰ Ἡπειρωτικὰ ἔθνη καὶ τὰ τῶν Ἰλλυριῶν ἀπὸ δὲ τῆς ἑω,
 εἰς τὰ τῶν Μακεδόνων μέχρι Βυζαντίου. Μετὰ μὲν οὖν τοὺς
 Ἡπειρώτας καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς, τῶν Ἑλλήνων Ἀκαρνανές εἰσι,
 καὶ Αἰτωλοί, καὶ Λοκροὶ οἱ Ὀξόλαι· πρὸς δὲ τούτοις Φωκεῖς τε
 καὶ Βοιωτοί· τούτοις δ' ἀντίπορθμός ἐστι ἡ Πελοπόννησος,
 ἀπολαμβάνουσα μεταξὺ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, καὶ σχηματί-
 553. ζουσα τε τοῦτον, καὶ σχηματιζομένη ὑπ' αὐτοῦ. Μετὰ δὲ
 Μακεδονίαν, Θετταλοὶ μέχρι Μαλιέων καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 ἐκτὸς ἰσθμοῦ καὶ αὐτῶν τῶν ἐντός.

§. 2.

Ἰδίᾳ μὲν οὖν πολλὰ ἔθνη γεγένηται· τὰ δ' ἀνωτάτω το-
 σαῦτα, ὅσας καὶ διαλέκτους παρειλήφαμεν τὰς Ἑλληνίδας.
 Τούτων δ' αὐτῶν τεττάρων οὐσῶν, τὴν μὲν Ἰάδα τῇ παλαιᾷ
 Ἀττιδί τὴν αὐτὴν φασίν· καὶ γὰρ Ἴωνες ἐκαλοῦντο οἱ τότε Ἀτ-
 τικοί, καὶ ἐκεῖθεν εἰσιν οἱ τὴν Ἀσίαν ἐποικίσαντες Ἴωνες, καὶ
 χρησάμενοι τῇ νῦν λεγομένη γλώττῃ Ἰάδι· τὴν δὲ Δωριίδα τῇ
 Αἰολίδι πάντες γὰρ οἱ ἐκτὸς ἰσθμοῦ, πλὴν Ἀθηναίων καὶ Με-
 γαρέων, καὶ τῶν περὶ τὸν Παρνασσὸν Δωριέων, καὶ νῦν ἔτι
 Αἰολεῖς καλοῦνται καὶ τοὺς Δωριέας δὲ ἐλίγους ὄντας, καὶ
 τραχυτάτην οἰκοῦντας χώραν, εἰκὸς ἐστὶ τῷ ἀνεπιμίκτῳ παρα-
 τρέψαι τὴν γλῶτταν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη πρὸς τὸ μὴ ὁμογενεῖς,
 ὁμογενεῖς πρότερον ὄντας. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις

συνέβη, λεπτογέων τε καὶ τραχεῖαν οἰκοῦντας χώραν, ἀπορθή- 333.
 τους μὲν εἶναι, καὶ αὐτόχθονας νομισθῆναι διὰ τοῦτο, φησὶν ὁ
 Θουκυδίδης, κατέχοντας τὴν αὐτὴν αἰεὶ, μηδενὸς ἐξελαύνοντος
 αὐτούς, μηδ' ἐπιθυμοῦντος ἔχειν τὴν ἐκείνων· τοῦτο τοῖνυν
 αὐτὸ καὶ τοῦ ἑτερογλώττου καὶ τοῦ ἑτεροεθνοῦς αἴτιον, ὡς
 εἰκός, ὑπῆρξε, καίπερ ὀλίγοις οὔσιν. Οὕτω δὲ τοῦ Αἰολικοῦ
 πληθους ἐπικρατοῦντος ἐν τοῖς ἐκτὸς ἰσθμοῦ, καὶ οἱ ἐντὸς
 Αἰολεῖς πρότερον ἦσαν, εἴτ' ἐμίχθησαν, Ἰώνων μὲν ἐκ τῆς Ἀτ-
 τικῆς τὸν Αἰγιαλὸν κατασχόντων, τῶν δ' Ἡρακλειδῶν τοὺς Δω-
 ριάας καταγαγόντων, ὑφ' ὧν τὰ τε Μέγαρα ὠκίσθη, καὶ πολ-
 λαὶ τῶν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ πόλεων. Οἱ μὲν οὖν Ἴωνες ἐξέπε-
 σον πάλιν ταχέως ὑπὸ Ἀχαιῶν Αἰολικοῦ ἔθνους· ἐλείφθη δ' ἐν
 τῇ Πελοποννήσῳ τὰ δύο ἔθνη, τό τε Αἰολικόν, καὶ τὸ Δω-
 ρικόν. Ὅσοι μὲν οὖν ἦττον τοῖς Δωριεῦσιν ἐπεπλέκοντο, καθάπερ
 συνέβη τοῖς τε Ἀρκάσι καὶ τοῖς Ἠλείοις, τοῖς μὲν ὀρεινοῖς
 τελέως οὔσι, καὶ οὐκ ἐμπεπτωκόσιν εἰς τὸν κλῆρον, τοῖς δ'
 ἱεροῖς νομισθεῖσι τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, καὶ καθ' αὐτούς εἰ-
 ρήνην ἄγουσι πολὺν χρόνον, ἄλλως τε καὶ τοῦ Αἰολικοῦ γέ-
 νους οὔσι, καὶ δεδεγμένοις τὴν Ὀξύλῳ συγκατελθοῦσαν στρατίαν
 περὶ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν καθοδὸν, οὗτοι Αἰολιστὶ διελέχθησαν·
 οἱ δ' ἄλλοι μικτῇ τινι ἐχρήσαντο ἐξ ἀμφοῖν, οἱ μὲν μᾶλλον, οἱ
 δ' ἦττον αἰολίζοντες· σχεδὸν δὲ τι καὶ νῦν κατὰ πόλεις, ἄλλοι
 ἄλλως διαλέγονται, δοκοῦσι δὲ δωρίζειν ἅπαντες διὰ τὴν συμ-
 βᾶσαν ἐπικράτειαν. Τοσαῦτα μὲν οὖν τὰ τῶν Ἑλλήνων ἔθνη, 334.
 καὶ οὕτως, ὡς τύπῳ εἰπεῖν, ἀφωρισμένα. Λέγωμεν δὴ ἰδίᾳ
 ἀναλαβόντες, ὃν χρὴ τρόπον, τῇ τάξει περὶ αὐτῶν.

§ 3.

Ἐφορος μὲν οὖν ἀρχὴν εἶναι τῆς Ἑλλάδος τὴν Ἀκαρνανίαν
 φησὶν ἀπὸ τῶν ἐσπερίων μερῶν· ταύτην γὰρ συνάπτειν πρώτην

554 ταῖς Ἡπειρωτικοῖς ἔσνεσιν. Ἀλλ' ὥσπερ οὗτος, τῇ παραλίᾳ
 χρώμενος μέτρῳ, ἐντεῦθεν ποιεῖται τὴν ἀρχὴν, ἡγεμονικόν τι τὴν
 θαλάτταν χρίνων πρὸς τὰς τοπογραφίας, ἐπεὶ ἄλλως γ' ἐνεχώρει
 κατ' αὐτὴν τὴν Μακεδόνων καὶ Θετταλῶν γῆν τὴν ἀρχὴν ἀπο-
 φαίνεσθαι τῆς Ἑλλάδος· οὕτω καὶ ἡμῖν προσήκει, ἀκολουθοῦσι
 τῇ φύσει τῶν τόπων, σύμβολον ποιεῖσθαι τὴν θαλάτταν. Αὕτη
 δ' ἐκ τοῦ Σικελικοῦ πελάγους προπεσοῦσα, τῇ μὲν ἀναχεῖται
 πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, τῇ δ' ἀποτελεῖ χερρόνησον με-
 γάλην τὴν Πελοπόννησον, ἰσθμῷ στενῷ κλειομένην. Ἔστι δὲ
 ταῦτα δύο μέγιστα συστήματα τῆς Ἑλλάδος, τό τε ἐντὸς ἰσθμοῦ,
 καὶ τὸ ἐκτὸς *πυλῶν* μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ·
 τοῦτο δ' ἐς τὸ Θετταλικόν· ἔστι δὲ μείζον καὶ ἐπιφανέ-
 σερον τὸ ἐντὸς ἰσθμοῦ· σχεδὸν δὲ τι καὶ ἀκρόπολιν ἔστιν ἡ
 Πελοπόννησος συμπασης τῆς Ἑλλάδος. Χωρὶς γὰρ τῆς λαμπρό-
 τητος καὶ δυναμείας τῶν ἐνοικησάντων ἐθνῶν, αὕτη ἡ τῶν
 τύπων θέσις ὑπογράφει τὴν ἡγεμονίαν ταύτην, κόλποις τε καὶ
 ἄκραις πολλαῖς, καὶ ταῖς σημειωδεστάταις χερρόνησοις μεγά-
 λαις, διαπεποικυμένη, [ὧν] ἐκ διαδοχῆς ἑτέρα τὴν ἑτέραν ἔχει.
 Ἔστι δὲ πρώτη μὲν τῶν χερρόνησων ἡ Πελοπόννησος, ἰσθμῷ
 κλειομένη τετταράκιοντα σταδίων. Δευτέρα δὲ ἡ καὶ ταύτην περι-
 ἐχουσα· ἥς ἰσθμὸς ἔστω ὁ ἐκ Παγῶν τῶν Μεγαρικῶν, εἰς Νί-
 σσιαν τὸ Μεγαρέων ἐπίνειον, ὑπερβολῇ σταδίων ἑκατὸν εἴκοσι
 ἀπὸ θαλάττης ἐπὶ θαλάτταν. Τρίτη δ' ἡ καὶ ταύτην περιέχου-
 σα, ἥς ἰσθμὸς ἀπὸ μυχοῦ τοῦ Κρισσαίου κόλπου μέχρι Θερ-
 μοπυλῶν· ἡ δ' ἐπισυρούμενη εὐθεία γραμμὴ, ὅσον πεντακοσίων
 ὀκτὼ σταδίων, τὴν μὲν Βοιωτίαν ἀπασαν ἐντὸς ἀπολαμβάνουσα,
 τὴν δὲ Φωκίαν τέμνουσα λοξὴν καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίου· τε-
 τάρτη δὲ ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, διὰ τῆς Οἰτῆς καὶ
 τῆς Τραχινίας εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον κατὰ ἥκοντα ἔχουσα τὸν
 ἰσθμὸν καὶ τὰς Θερμοπύλας, ὅσον ὀκτακοσίων ὄντα σταδίων.

Πλειόνων δ' ἢ χιλίων ἄλλος ἐστίν, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κόλπου τοῦ 334.
 Ἀμβρακικοῦ διὰ Θετταλῶν καὶ Μακεδόνων, εἰς τὸν Θερμαῖον
 διήκων μυχόν. Ὑπογορεύει δὴ τινα τάξιν οὐ φαύλην ἢ τῶν
 χερρόνησων διαδοχῇ· δεῖ δ' ἀπὸ τῆς ἐλαχίστης ἄρξασθαι, *καί*
 ὡς ἐπιφανεστάτης.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

ΕΣΤΙ τοίνυν ἡ Πελοπόννησος εἰκυῖα φύλλῳ πλατάνου τὸ 355.
 σχῆμα, ἴση σχεδόν τι κατὰ μήκος καὶ κατὰ πλάτος, ὅσον
 χιλίων καὶ τετρακοσίων σταδίων· τὸ μὲν ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐπὶ
 τὴν ἑω, τοῦτο δ' ἐς τὸ ἀπὸ τοῦ Χελωνάτα δι' Ὀλυμπίας καὶ
 τῆς Μεγαλοπολίτιδος ἐπὶ τὸν ἰσθμόν· τὸ δ' ἀπὸ τοῦ νότου
 πρὸς τὴν ἄρκτον, ὃ ἐς τὸ ἀπὸ Μαλειῶν δι' Ἀρκαδίας εἰς
 Αἴγιον. Ἡ δὲ περίμετρος, μὴ κατακολπίζοντι, τετρακισχιλίων
 σταδίων, ὡς Πολύδιος. Ἀρτεμίδωρος δὲ καὶ τετρακοσίους προσέ-
 θησι· κατακολπίζοντι δὲ πλείους τῶν ἑξακοσίων ἐπὶ τοῖς πεντακι-
 σχιλίοις. Ὁ δ' ἰσθμός (1) εἴρηται, ὅτι τετταράκοντα σταδίων ἐστίν.

§. 2.

ἔχουσι δὲ τῆς ἑρρόνησου ταύτης τὸ μὲν ἐσπέριον μέρος
 Ἠλείοι καὶ Μεσσήνιοι, κλυζόμενοι τῷ Σικελικῷ πελάγει· προσ-
 λαμβάνουσι δὲ καὶ τῆς ἐκατέρωθεν παραλίας, ἡ μὲν Ἠλεία
 πρὸς ἄρκτον ἐπιστρέφουσα, καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ
 κόλπου μέχρις ἄκρας Ἀράξου, καθ' ἣν ἀντίπορθμός ἐστιν ἡ τε
 Ἀκαρνανία καὶ αἱ προκειμένοι νῆσοι, Ζάκυνθος καὶ Κεφαλλην-
 νία καὶ Ἰθάκη, καὶ [αἱ] Ἐχινάδες, ὧν ἐστὶ καὶ τὸ Δουλίχιον· τῆς

(1) Τὰ μεταξὺ τοῦ, ἰσθμός, καὶ, εἴρηται, ἐν ταῖς ἐκδόσεσι φερό-
 μενα ταῦτα, «κατὰ τὸν διολκον, δι' οὗ τὰ πορθμεῖα ὑπερυωλιχοῦσιν
 ἢ ἀπὸ τῆς ἐτέρας εἰς τὴν ἐτέραν θάλατταν», ἀπεχώρισα τοῦ κειμένου,
 ὡς μὴ γνήσια τοῦ Στράβωνος ῥήματα, πρὸς δὲ, καὶ ὡς ἐν πολλοῖς
 τῶν ἀντιγράφων παρὰλειπόμενα.

535. δὲ Μεσσηνίας τὸ πλεόν, ἀνεωγμένον πρὸς νότον, καὶ τὸ Λιθυκὸν πέλαγος, μέχρι τῶν καλουμένων Θυρίδων πλησίον Ταινάρου. Ἐξῆς δὲ μετὰ τὴν Ἠλείαν ἐς τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος πρὸς ἄρκτους βλέπον, καὶ τῷ Κορινθιακῷ κόλῳ παρατεῖνον· τελευτᾷ δ' εἰς τὴν Σακυωνίαν. Ἐντεῦθεν δὲ Σακυῶν καὶ Κόρινθος ἐκδέχεται μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ. Μετὰ δὲ τὴν Μεσσηνίαν ἡ Λακωνικὴ καὶ ἡ Ἀργεῖα, μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ καὶ αὕτη.

§. 3.

Κόλποι δ' εἰσὶν ἐνταῦθα ὅ,τε Μεσσηνιακός, καὶ ὁ Λακωνικός, καὶ τρίτος ὁ Ἀργολικός· τέταρτος δ' ὁ Ἑρμιονικός, καὶ ὁ Σαρωνικός· οἱ δὲ Σαλαμινιακὸν καλοῦσιν· ὧν τοὺς μὲν ἡ Λιθυκὴ, τοὺς δ' ἡ Κρητικὴ θάλαττα πληροῖ, καὶ τὸ Μυρτῶν πέλαγος· τινὲς δὲ καὶ τὸν Σαρωνικὸν πόρον πέλαγος ὀνομάζουσιν. Μέση δ' ἐστὶν ἡ Ἀρκαδία, πᾶσι ἐπικειμένη, καὶ γεινῶσα τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν. Ὁ δὲ Κορινθιακὸς κόλπος ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐήνου (τινὲς δὲ φασὶν Ἀχελῶου τοῦ ὀρίζοντος Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλούς) καὶ Ἀράξου. Ἐνταῦθα γὰρ πρῶτον ἀξιόλογον συναγωγὴν λαμβάνουσι πρὸς ἀλλήλας αἱ ἐκατέρωθεν ὅκται· προϊῶσαι δὲ πλεόν, τελέως συμπίπτουσι κατὰ τὸ Ρίον καὶ Ἀντίρριον, ὅσον δὴ πέντε σταδίῳ ἀπολείπουσαι πορθμόν. Ἐς τὸ μὲν Ρίον τῶν Ἀχαιῶν ἀλιτενὴς ἄκρα, δρεπανοειδὴ τινα ἐπιστροφὴν εἰς τὸ ἐντὸς ἔχουσα, καὶ δὴ καλεῖται Δρέπανον· κεῖται δὲ μεταξύ Πατρῶν καὶ Αἰγίου,

336. Ποσειδῶνος ἱερὸν ἔχουσα. Τὸ δ' Ἀντίρριον ἐν μεθορίοις τῆς Αἰτωλίας καὶ τῆς Λοκρίδος ἱδρύται· καλοῦσι δὲ Μολύκριον Ρίον. Ἐῖτα ἐντεῦθεν διίσταται πάλιν ἡ παραλία μετρίως ἐκατέρωθεν· προϊῶσα δ' εἰς τὸν Κρισσαῖον κόλπον, ἐνταῦθα τελευτᾷ, κλεισμένη τοῖς προτεσπερίοις τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Μεγαρικῆς τέρμασιν. ἔχει δὲ τὴν περίμετρον ὁ Κορινθιακὸς κόλπος, ἀπὸ

μὲν τοῦ Εὐήνου μέχρι τοῦ Ἀράξου σαδίων δισχιλίων διακο- 356.
σίων τριάκοντα· εἰ δ' ἀπὸ τοῦ Ἀχελώου, πλεονάζει ἅν που
ἐκατὸν σαδίους. Ἀπὸ δὲ Ἀχελώου ἐπὶ τὸν Εὐήνον Ἀχαρνᾶνες
εἰσιν· εἴθ' ἐξῆς ἐπὶ τὸ Ἀντιρρόριον, Αἰτωλοί· τὸ δὲ λοιπὸν μέχρι
ἰσθμοῦ Λοκρῶν ἐστὶ καὶ Φωκέων, καὶ Βοιωτῶν, καὶ τῆς Με-
γαρίδος, σαδιοὶ χίλιοι ἐκατὸν εἴκοσι, δυοῖν δέοντες. Ἡ δὲ ἀπὸ
τοῦ Ἀντιρρόριου μέχρι ἰσθμοῦ Θαλαττα Ἀλκυονίδες καλεῖται, μέρος
οὗσα τοῦ Κρισσαίου κόλπου, διέχουσα ἀπὸ τοῦ ἰσθμοῦ μέχρι τοῦ
Ἀράξου, σαδίους τριάκοντα ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Ὡς μὲν οὖν τύπῳ
εἰπεῖν, τοιαύτη τις καὶ τοσαύτη ἢ τῆς Πελοποννήσου θέσις ἐστὶ
καὶ τῆς ἀντιπόρθμου γῆς μέχρι τοῦ μυχοῦ· τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ
μεταξὺ ἀμφοῖν κόλπος. Μετὰ δὲ ταῦτα τὰ κατ' ἕκαστα ἐροῦμεν,
τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ἠλείας ποιησάμενοι.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

Νῦν μὲν δὴ πᾶσαν Ἠλείαν ὀνομάζουσι, τὴν μεταξὺ Ἀχαιῶν
τε καὶ Μεσσηνίων παραλίαν, ἀνέχουσιν εἰς τὴν μεσογαίαν τὴν
πρὸς Ἀρκαδίᾳ τῇ κατὰ Φολόην, καὶ Ἀζᾶνας, καὶ Παρρασίους.
Τὸ δὲ παλαιὸν εἰς πλείους δυναστείας διήρητο· εἴτ' εἰς δύο,
τὴν τε τῶν Ἐπειῶν, καὶ τὴν ὑπὸ Νέστορι τῷ Νηλέως· καθάπερ
καὶ Ὅμηρος εἶρηκε, τὴν μὲν τῶν Ἐπειῶν ὀνομάζων Ἥλιν·

Ἡ εἰς Ἥλιδα διαν, ὅθι κρατεύουσιν Ἐπειοί·

τὴν δ' ὑπὸ τῷ Νέστορι Πύλον, δι' ἧς τὸν Ἀλφειὸν ρεῖν φησιν,
Ἀλφειοῦ, ὅστις εὐρὺ ρεῖσι Πυλίων διὰ γαίης.

Πύλον μὲν οὖν καὶ πόλιν οἶδεν ὁ Ποιητής·

Οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος εὐκαίμενον πτολίεθρον,
ἶξον.

336. Οὐ διὰ τῆς πόλεως δὲ, οὐδὲ παρ' αὐτὴν, ρεῖ ὁ Ἀλφειός· ἀλλὰ παρ' αὐτὴν μὲν ἕτερος; ὃν οἱ μὲν Πάμισον, οἱ δὲ Ἀμαθὼν κελοῦσιν· ἀφ' οὗ καὶ ὁ Πύλος Ἡμαθόεις εἰρησθαι οὗτος δοκεῖ· διὰ δὲ τῆς χώρας τῆς Πυλίας ὁ Ἀλφειός.

§. 2.

Ἦλις δὲ ἡ νῦν πόλις οὐπω ἔκτιστο κατ' Ὅμηρον, ἀλλ' ἡ χώρα κωμηθὼν ὠκεῖτο· ἐκαλεῖτο δὲ Κοίλῃ Ἦλις ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος· τοιαύτη γάρ ἐστιν ἡ πλείστη καὶ ἀρίστη· ὅψὲ δὲ ποτε συνήλθον εἰς τὴν νῦν πόλιν τὴν Ἦλιν, μετὰ τὰ Περσικά, ἐκ πολλῶν δῆμων. Σχεδὸν δὲ καὶ τοὺς ἄλλοις τόπους τοὺς κατὰ

337. Πελοπόννησον πλὴν ὀλίγων, οὓς κατέλεξεν ὁ Ποιητής, οὐ πόλεις, ἀλλὰ χώρας ὀνομαῖζει, συστήματα δῆμων ἔχουσιν ἐκάστην πλείω, ἐξ ὧν ὕστερον αἱ γνωριζόμεναι πόλεις συνεκίσθησαν, οἷον τῆς Ἀρκαδίας Μαντύνεια μὲν ἐκ πέντε δῆμων ὑπ' Ἀργείων συνεκίσθη· Τεγέα δ' ἐξ ἐννέα· ἐκ τοσούτων δὲ καὶ Ἡραία ὑπὸ Κλεομβρότου, ἡ ὑπὸ Κλεωνύμου· ὥς δ' αὖτως Αἴγιον ἐξ ἐπτά ἢ ὀκτὼ δῆμων συνεπολίσθη· Πάτραι δὲ ἐξ ἐπτά, Δύμη δὲ ἐξ ὀκτώ· οὕτω δὲ καὶ ἡ Ἦλις ἐκ τῶν περιουκίδων συνεπολίσθη [ὀκτὼ], μία τούτων [οὔσα]. Ρεῖ δὲ διὰ τῆς πόλεως ὁ Πηνειὸς ποταμὸς παρὰ τὸ γυμνάσιον αὐτῆς· ἔπραξαν δὲ τοῦτο Ἠλείοι χρόνοις ὕστερον πολλοῖς τῆς εἰς αὐτοὺς μετασάσεως τῶν χωρίων τῶν ὑπὸ τῇ Νέσορι.

§. 3.

Ἦν δὲ ταῦτα ἡ τε Πισᾶτις, ἧς ἡ Ὀλυμπία μέρος, καὶ ἡ Τριφυλία, καὶ ἡ τῶν Καυκῶνων. Τριφυλίοι δ' ἐκλήθησαν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ἀπὸ τοῦ τρία φύλλα συνεληλυθέναι, τό τε τῶν ἀπ' ἀρχῆς Ἐπειῶν, καὶ τὸ τῶν ἐποικησάντων ὕστερον Μινυῶν, καὶ τὸ τῶν ὕστατα ἐπικρατησάντων Ἠλείων. Οἱ δ' ἀντί

τῶν Μινυῶν Ἀρκάδας φασίν, ἀμφισβητήσαντας τῆς χώρας πολ- 337.
 λάκις, ἀφ' οὗ καὶ Ἀρκαδικὸς Πύλος ἐκλήθη ὁ αὐτὸς καὶ Τρι-
 φυλιακός. Ὀμηρος δὲ ταύτην ἄπασαν τὴν χώραν μέχρι Μεσ-
 σήνης καλεῖ Πύλον, ὁμωνύμως τῇ πόλει. Ὅτι δὲ διώριστο ἡ
 Κοίλη Ἥλις ἀπὸ τῶν ὑπὸ τῷ Νέστορι τόπων, ὁ τῶν νεῶν
 κατάλογος δηλοῖ τοῖς τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν κατοικιῶν ὀνόμασι.
 Λέγω δὲ ταῦτα, συμβάλλων τὰ τε νῦν καὶ τὰ ὑφ' Ὀμήρου
 λεγόμενα· ἀνάγκη γὰρ ἀντεξετάζεσθαι ταῦτα ἐκείνοις, διὰ τὴν
 τοῦ Ποιητοῦ δόξαν, καὶ συντροφίαν πρὸς ἡμᾶς, τότε νομίζον-
 τος ἐκάστου κατορθοῦσθαι τὴν παροῦσαν πρόθεσιν, ὅταν ἢ
 μηδὲν ἀντιπίπτου τοῖς οὕτω σφόδρα πιευνθεῖσι περὶ τῶν αὐτῶν
 λόγοις. Δεῖ δὴ τὰ τε ὄντα λέγειν, καὶ τὰ τοῦ Ποιητοῦ, παρα-
 τιθέντας ἐφ' ὅσον προσήκει προσσκοπεῖν.

§. 4.

Ἔστι δ' ἄκρα τις τῆς Ἠλείας πρόσβορρος ἀπὸ ἐξήκοντα σα-
 δίων Δύμης Ἀχαιῆς πόλεως Ἀραξός. Ταύτην μὲν οὖν ἀρχὴν
 τίθεμεν τῆς τῶν Ἠλείων παραλίας· μετὰ δὲ ταύτην ἐστὶν ἐπὶ
 ἐσπέρας προΐουσι, τὸ τῶν Ἠλείων ἐπίνειον ἡ Κυλλήνη, ἀνάστα-
 σιν ἔχουσα ἐπὶ τὴν νῦν πόλιν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σαδίων. Μέμ-
 νηται δὲ τῆς Κυλλήνης ταύτης καὶ Ὀμηρος λέγων,

— ὦτον Κυλλήνιον,

ἀρχὸν Ἐπειῶν.

Οὐ γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους ὄντα ἔμελλεν ἡγεμόνα
 τῶν Ἐπειῶν ἀποφῆναι. Ἔστι δὲ κώμη μετρία, τὸν Ἀσκληπιὸν
 ἔχουσα τὸν Κολώτου, Θαυμαστὸν ἰδεῖν ξόανον ἐλεφάντινον.
 Μετὰ δὲ Κυλλήνην ἀκρωτήριόν ἐστιν ὁ Χελωνάτας, δυσμικῶ- 358.
 τату τῆς Πελοποννήσου σημείου. Πρόκειται δ' αὐτοῦ νησίον
 καὶ βράχεια, ἐν μεθορίοις τῆς τε Κοίλης Ἥλιδος καὶ τῆς τῶν
 Πισατῶν, ὅθεν εἰς Κεφαλληνίαν πλέοντι *ἐκ Κυλλήνης* εἰσι

338. ῥάδιοι ὀγδοήκοντα. Αὐτοῦ δὲ που καὶ ὁ Ἐλίσσων *ἡ Ἐλισσα*
ῥεῖ ποταμὸς ἐν τῇ λεχθεΐσῃ μεθορίᾳ.

§. 5.

Μεταξὺ δὲ τοῦ Χελωνάτα καὶ τῆς Κυλλήνης ὁ τε Πηνειὸς
ἐκδίδωσι ποταμὸς, καὶ ὁ Σελλήεις ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγόμενος,
ῥέων ἐκ τῆς Φολόης· ἐφ' ᾧ Ἐφυρα πόλις, ἑτέρα τῆς Θεσπρω-
τικῆς καὶ Θετταλικῆς, καὶ τῆς Κορίνθου, τετάρτη τις ἐπὶ τῇ
ὁδῷ κειμένη τῇ ἐπὶ Θαλατταν, ἥτοι ἡ αὐτὴ οὖσα τῇ Βοινῶα
(τὴν γὰρ Οἰνόην οὕτω καλεῖν εἰώθασιν), ἡ πλησίον ἐκείνης,
διέχουσα τῆς Ἠλείων πόλεως ῥαδίους ἑκατὸν εἴκοσι· ἐξ ἧς ἡ τε
Τληπολέμου τοῦ Ἡρακλέους δοκεῖ γενέσθαι μήτηρ· ἐπεὶ γὰρ
μᾶλλον αἱ τοῦ Ἡρακλέους στρατεῖαι·

Τὴν ἄγετ' ἐξ Εὐρύρης, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος·
πρὸς ἐκείναις δὲ οὐδαίς ποταμὸς Σελλήεις. Καὶ ὁ τοῦ Μέγητος
[Ἰώραξ],

Τὸν ποτε Φυλεὺς

Ἠγάγευ ἐξ Εὐρύρης, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

Ἐξ ἧς καὶ τὰ φάρμακα τὰ ἀνδροφόνια· εἰς Ἐφυραν γὰρ ἀφίχθαι
ρησι τὸν Ὀδυσσεά,

Φάρμακον ἀνδροφόνιον διζήμενον.

Καὶ τὸν Τηλέμαχον οἱ μνηστῆρες,

Ἡ καὶ εἰς Εὐρύρην ἐθέλει πίσιον ἀρουραν

Ἐλθεῖν,

ρασίην,

ὅφρ' ἐνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκη.

Καὶ γὰρ τὴν Αὐγέου θυγατέρα τοῦ τῶν Ἐπειῶν βασιλέως ὁ Νέ-
στωρ ἐν τῇ διαγῆσει τοῦ πρὸς αὐτοὺς πολέμου φαρμακίᾳ εἰσάγει,

Πρῶτος ἐγὼ ἔλυν ἄνδρα,

φῆσας,

Μούλιον αἰχμητὴν· γαμβρὸς δ' ἦν Αὐγείῳ,

Πρεσβυτάτην δὲ Θύγατρ' εἶχε ξανθὴν Ἀγαμήδην,
ἥ τόσα φάρμακα ἤδη, ὅσα τρέφει εὐρεία χθών.

338.

Ἔστι δὲ καὶ περὶ Σικυῶνα Σελλήεις ποταμός, καὶ Ἐφυρα πλησίον κώμη· καὶ ἐν τῇ Ἀγραίᾳ τῆς Αἰτωλίας Ἐφυρα κώμη· οἱ δ' ἀπ' αὐτῆς Ἐφυροὶ· καὶ ἄλλοι οἱ Περρραιδῶν πρὸς Μακεδονίαν· καὶ οἱ Κρανώνιοι, καὶ οἱ Θεσπρωτικοί, οἱ ἐκ Κιχύρου τῆς πρότερον Ἐφύρας.

§. 6.

Απολλόδωρος δὲ διδάσκων, ὃν τρόπον ὁ Ποιητὴς εἶωθε διαξέλλεσθαι τὰς ὁμωνυμίας, οἷον ἐπὶ τοῦ Ὀρχομενοῦ, τὸν μὲν Ἀρκαδικὸν πολύμηλον καλῶν, τὸν δὲ Βοιωτικὸν Μινύειον, καὶ Σάμου Θρηϊκίην συντιθεῖς, [ἢ προστιθεῖς],

Μεσσηγύς δὲ Σάμου τε καὶ Ἰμβρου,

339.

ἵνα χωρίσῃ ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς, οὕτω φησί καὶ τὴν Θεσπρωτικὴν Ἐφυραν διαξέλλεσθαι τῷ τε Τηλόδεω καὶ τῷ,

— ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

Ταῦτα δ' οὐχ ὁμολογεῖ τοῖς ὑπὸ τοῦ Σκηψίου Δημητρίου λεγομένοις, παρ' οὗ μεταφέρει τὰ πλεῖστα. Ἐκεῖνος γὰρ οὐ φησιν εἶναι Σελλήεντα ἐν Θεσπρωτοῖς ποταμόν· ἀλλ' ἐν τῇ Ηλείᾳ παρὰ τὴν ἐκεῖ Ἐφυραν, ὡς προείπομεν. Τοῦτό τε οὖν εἴρηκε σκέψεως δεόμενον, καὶ περὶ τῆς Οἰχαλίας, ὅτι φησὶν, οὐ μιᾶς οὔσης, μίαν εἶναι πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος. Δῆλον οὖν, ὅτι τὴν Θετταλικὴν, ἐφ' ἧς φησιν·

Οἱ τ' ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.

Τίς οὖν ἐστίν, ἐξ ἧς ὀρμηθέντα αἱ Μοῦσαι

Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς;

φησί γάρ,

Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.

Εἰ μὲν γὰρ ἦν [ἡ] Θετταλική, οὐκ εὖ πάλιν ὁ Σκηψιος, Ἀρκα-

339. δικήν τινα λέγων, ἣν νῦν Ἀνδανίαν καλοῦσιν· Εἰ δ' οὗτος εὖ, καὶ ἡ Ἀρκαδικὴ πόλις Εὐρύτου εἶρηται, ὥς' οὐ μία μόνον· ἐκεῖνος δὲ μίαν μόνην φησί.

§. 7.

Μεταξὺ δὲ τῆς τοῦ Πηνειοῦ καὶ τοῦ Σελλήεντος ἐκβολῆς Πύλος ὠκεῖτο, κατὰ τὸν Σκόλλιν, οὐχ ἡ τοῦ Νέσσορος πόλις, ἀλλ' ἑτέρα τις, ἥς τῇ πρὸς τὸν Ἀλφειὸν οὐδέν ἐστι κοινὸν κώμη, οὐδὲ τῇ πρὸς τὸν Παμισον, εἴτε Ἀμαθον χρὴ καλεῖν. Βιάζονται δ' ἔνιοι μνηστειόμενοι τὴν Νέσσορος δόξαν καὶ τὴν εὐγένειαν. Τριῶν γάρ Πύλων ἰσορουμένων ἐν Πελοποννήσῳ, καθότι καὶ καὶ τὸ ἔπος εἶρηται τοῦτο,

Ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο· Πύλος γε μὲν ἐστὶ καὶ ἄλλος, τούτου τε, καὶ τοῦ Λεπρεατικοῦ τοῦ ἐν Τριφυλίᾳ, τρίτου δὲ τοῦ Μεσσηνιακοῦ τοῦ κατὰ Κορυθᾶσιον, ἕκαστοι τὸν παρὰ σφίσιν Ἡμαθόντα πειρῶνται δεικνύναι, καὶ τὴν τοῦ Νέσσορος πατρίδα τοῦτον ἀποφαίνουσιν. Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῶν νεωτέρων συγγραφέων καὶ ποιητῶν Μεσσηνίον φασὶ τὸν Νέσσορα, τῷ συζομένῳ μέχρι εἰς αὐτοὺς προσιδέμενοι. Οἱ δ' Ὀμηρικώτεροι, τοῖς ἔπεσιν ἀκολουθοῦντες, τοῦτον εἶναι φασὶ τὸν τοῦ Νέσσορος Πύλον, οὗ τὴν χώραν διέξεισιν ὁ Ἀλφειός· διέξεισι δὲ τὴν Πισᾶτιν 340. καὶ τὴν Τριφυλίαν. Οἱ δ' οὖν ἐκ τῆς Κοίλης Ἠλίδος, καὶ τριακῆτην φιλοτιμίαν προσετίθεσαν τῷ παρ' αὐτοῖς Πύλῳ, καὶ γνώρισμα δεικνύντες, Γέρανον τόπον, καὶ Γέροντα ποταμὸν, καὶ ἄλλον Γερῆνιον· εἴτ' ἀπὸ τούτων ἐπιθέτως Γερῆνιον εἰρησθαι πισοῦμενοι τὸν Νέσσορα. Τοῦτο δ' αὐτὸ καὶ οἱ Μεσσηνιοὶ πεποιθήκασιν, καὶ πιθανώτεροί γε φαίνονται· μάλλον γὰρ γνώριμά φασιν εἶναι τὰ παρ' ἐκείνοις Γέρηνα, συνοικουμένα ποτε εὖ. Τοιαῦτα μὲν τὰ περὶ τὴν Κοίλην Ἠλιν ὑπάρχοντα νυνί.

§. 8.

Ὁ δὲ Ποιητὴς εἰς τέτταρα μέρη διελὼν τήνδε τὴν χώραν, 340.
τέτταρας δὲ καὶ τοὺς ἡγεμόνας εἰπὼν, οὐ σαφῶς εἴρηκεν·

Οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἡλιδα δῖαν ἔναιον,
Ὅσσον ἔφ' Ὑρμίνη καὶ Μύρσινος ἐσχατόωσα,
Πέτρη τ' Ἀλινίη, καὶ Ἀλείσιον ἐντὸς εἰργαί·
Τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν· δέκα δ' ἀνδρὶ ἐκάσῳ
Νῆες ἔποντο Δοαί· πολέες δ' ἔμβατον Ἐπειοί.

Τῷ μὲν γὰρ Ἐπειοὺς ἀμφοτέρους προσαγορεύειν τοὺς τε Βουπρασιεῖς καὶ τοὺς Ἡλείους, Ἡλείους δὲ μηκέτι καλεῖν τοὺς Βουπρασιεῖς, οὐ τὴν Ἡλείαν δόξειεν ἂν εἰς τέτταρα μέρη διαιρεῖν, ἀλλὰ τὴν τῶν Ἐπειῶν, ἣν εἰς δύο μέρη διέιλε πρότερον· οὐδ' ἂν μέρος εἴη τῆς Ἡλίδος τὸ Βουπράσιον, ἀλλὰ τῶν Ἐπειῶν μᾶλλον. Ὅτι γὰρ Ἐπειοὺς καλεῖ τοὺς Βουπρασιεῖς, δῆλον·

ὡς ὁπότε κρίοντ' Ἀμρυγκίᾳ θάπτον Ἐπειοί
Βουπρασίῳ.

Τὸ δὲ Βουπράσιον εἶναι τινα χώραν τῆς Ἠλείας, κατοικίαν ἔχουσαν ὁμώνυμον, καὶ νυνὶ φαίνεται τῆς Ἡλίδος ὅν μέρος καὶ τοῦτο. Πάλιν δὲ τῷ συγκαταριθμεῖσθαι, Βουπράσιόν τε καὶ Ἡλιδα δῖαν, λέγοντα, εἴτ' εἰς τέτταρας διαιρεῖν μερίδας, ὡς ἂν κοινῷ δοκεῖ, τῷ τε Βουπρασίῳ καὶ τῇ Ἡλιδι, αὐτὰς ὑποτάττειν. Ἦν δ', ὡς εἴκει, κατοικία τῆς Ἠλείας τὸ Βουπράσιον ἀξιολογος, ἢ νῦν οὐκέτ' ἐστίν· ἢ δὲ χώρα καλεῖται μόνον οὕτως ἢ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ Δύμην, ἐξ Ἡλίδος τῆς νῦν πόλεως. Ὑπολάβοι δ' ἂν τις καὶ ὑπεροχὴν τινα ἔχειν τότε τὸ Βουπράσιον παρὰ τὴν Ἥλιν, ὡς καὶ οἱ Ἐπειοὶ παρὰ τούτους· ὕστερον δ' ἀντ' Ἐπειῶν Ἡλεῖοι ἐκλήθησαν. Καὶ τὸ Βουπράσιον μὲν δὴ μέρος ἦν τῆς Ἡλίδος· ποιητικῶς δὲ τινι σχήματι συγκαταλέγειν τὸ μέρος τῷ ὅλῳ φατὶ τὸν Ὀμηρον, ὡς τὸ,

540.

Ἀν' Ἑλλάδα καὶ μίσην Ἀργος·

καί,

Ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε·

καί,

Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί·

καί,

Οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου, Ἐχινάων δ' ἱερῶν.

Καὶ γὰρ τὸ Δουλίχιον τῶν Ἐχινάδων. Χρῶνται δὲ καὶ οἱ
νεώτεροι, Ἰππώναξ μὲν,

Κυπρίων βέκος φαγοῦσι καὶ Ἀμαθουσίων πυρόν·

541. Κύπριοι γὰρ καὶ οἱ Ἀμαθούσιοι. Ἀλκμάν δέ,

Κύπρον ἱμερτὰν λιποῖσα καὶ Πάφον περιόρουσαν·

καὶ Αἰσχύλος·

Κύπρου Πάφου τ' ἔχουσα πάντα κλῆρον.

Εἰ δ' οὐκ εἶρηκεν Ἠλείους τοὺς Βουπρασίους, οὐδ' ἄλλα πολλὰ
τῶν ὄντων, φήσομεν· ἀλλὰ τοῦτ' οὐκ ἔστιν ἀποδείξεις τοῦ μὴ
εἶναι, ἀλλὰ τοῦ μὴ εἰπεῖν μόνον.

§. 9.

Ἐκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος ἐτέρους λέγει τῶν Ἠλείων τοὺς
Ἐπειούς· τῷ γοῦν Ἡρακλεῖ συστρατεῦσαι τοὺς Ἐπειούς ἐπὶ
Αὐγέαν καὶ συνανελεῖν αὐτῷ τὸν τε Αὐγέαυ καὶ τὴν Ἥλιν· φησὶ
δὲ καὶ τὴν Δύμην, Ἐπειῖδα καὶ Ἀχαιίδα. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ
μὴ ὄντα λέγουσιν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, συντετραμμένοι τῷ
ψεύδει διὰ τὰς μυθολογίας· διὰ δὲ τοῦτο καὶ οὐχ ὁμολογοῦσι
πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν αὐτῶν. Οὐ μέντοι ἄπιστον, οὐδ' εἰ
ποτε τοῖς Ἠλείοις διάφοροι ὄντες οἱ Ἐπειοί, καὶ ἑτεροεθνεῖς,
εἰς ταῦτο συνήρχοντο κατ' ἐπικράτειαν, καὶ κοινὴν ἐνέμοντο
πολιτείαν· ἐπεκράτουν δὲ καὶ μέχρι Δύμης. Ὁ μὲν γὰρ Ποιητής
οὐκ οὐνόμαζε τὴν Δύμην· οὐκ ἀπείκός δ' ἐστὶ τότε μὲν αὐτὴν

ὑπὸ τοῖς Ἐπειοῖς ὑπάρξαι, ὕστερον δὲ τοῖς Ἰωσιν, ἡ μὲν δ' ἐκεῖ- 341.
νοις, ἀλλὰ τοῖς τὴν ἐκείνων χώραν κατασχοῦσιν Ἀχαιοῖς. Τῶν
δὲ τεττάρων μερίδων, ὧν ἓν ἐστὶ καὶ τὸ Βουπρασίον, ἡ μὲν
Ἵρμῖν καὶ ἡ Μύρσινος τῆς Ἠλείας ἐστίν· αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπὶ τῶν
ὄρων ἤδη τῆς Πισάτιδος, ὡς οἴονται τινες.

§. 10.

Ἵρμῖν μὲν οὖν πολίχνην ἦν· νῦν δ' οὐκ ἔστιν· ἀλλ' ἀκρω-
τήριον πλησίον Κυλλήνης ὀρεινόν, καλούμενον Ὀρμυνα, ἡ
Ἵρμυνα. Μύρσινος δὲ τὸ νῦν Μυρτούντιον, ἐπὶ θάλατταν καθ-
ήκουσα κατὰ τὴν ἐκ Δύμης εἰς Ἡλιν ὁδὸν κατοικία, σταδία
τῆς Ἠλείων πόλεως διέχουσα ἐβδομήκοντα. Πέτρην δ' Ὠλενίην
εἰκάζουσι τὴν νῦν Σκόλλιν. Ἀνάγκη γὰρ εἰκότα λέγειν, καὶ τῶν
τόπων καὶ τῶν ὀνομάτων μεταβεβλημένων, ἐκείνου τε μὴ σφόδρα
ἐπὶ πολλῶν σαφηνίζοντος. Ἐστὶ δ' ὄρος πετρῶδες κοινὸν Δυμαίων
τε καὶ Τριταίων καὶ Ἠλείων, ἐχόμενον ἐτέρου τινὸς Ἀρκαδικοῦ
ὄρους Λαμπείας, ὃ τῆς Ἡλίδος μὲν διέσκηκεν ἑκατὸν πρὸς τοῖς
τριάκοντα σταδίους, Τριταίας δὲ ἑκατὸν, καὶ ἐκ Δύμης δὲ τοὺς
ἴσους, Ἀχαιϊκῶν πόλεων. Τὸ δ' Ἀλείσιον ἐστὶ τὸ νῦν Ἀλειαῖον,
χώρα παρὰ τὴν Ἀμφιβολίδα, ἐνθα κατὰ μῆνα ἀγορὰν συνάγουσιν
οἱ περίοικοι· κεῖται δὲ ἐπὶ τῆς ὀρεινῆς ὁδοῦ τῆς ἐξ Ἡλίδος εἰς
Ὀλυμπίαν. Πρώτερον δ' ἦν πόλις τῆς Πισάτιδος, ἄλλοτε ἄλλως
τῶν ὄρων ἐπαλλαττόντων, διὰ τὰς τῶν ἡγεμόνων μεταβολάς· τὸ δ'
Ἀλείσιον καὶ Ἀλείσιον κολώνην ὁ Ποιητὴς καλεῖ, ὅταν φῇ·

Ὀρρ' ἐπὶ Βουπρασίῳ πολυπύργῳ βήσαμεν ἵππους,
Πέτρης τ' Ὠλενίης, καὶ Ἀλεισίου ἐνθα κολώνη
Κέκληται —.

342.

Ἵπερδατῶς γὰρ δεῖ δέξασθαι, ἴσον τῷ, Καὶ ἐνθα Ἀλεισίου
κολώνη κέκληται· ἐνιοὶ δὲ καὶ ποταμὸν δεικνύουσιν Ἀλείσιον.

§. 11.

342. Λεγομένων δέ τινων ἐν τῇ Τριφυλίᾳ Καυκίωνων πρὸς τῇ Μεσσηνίᾳ, λεγομένης δὲ καὶ τῆς Δύμης Καυκωνίδος ὑπὸ τινων, οὗτος δὲ καὶ ποταμοῦ ἐν τῇ Δυμαίᾳ μεταξὺ Δύμης καὶ Τριταίας, ὃς καλεῖται Καύκων *Θηλυκῶς*, ζητοῦσι περὶ τῶν Καυκίωνων, μὴ διττοὶ λέγονται, οἱ μὲν περὶ τὴν Τριφυλίαν, οἱ δὲ περὶ Δύμην καὶ Ἠλιν, καὶ τὸν Καύκωνα· ἐμβαλλεῖ δ' οὗτος εἰς ἕτερον, ὃς Τευθέας ἀρσενικῶς καλεῖται, ὁμώνυμος πολίχνῃ τινὶ τῶν εἰς τὴν Δύμην συνωκισμένων· πλὴν ὅτι χωρὶς τοῦ σ' Τευθέα λέγεται Θηλυκῶς αὕτη, ἐκτεινόντων τὴν ἐσχάτην συλλαβὴν, ὅπου τὸ τῆς Νεμιδίας Ἀρτέμιδος ἱερὸν. Ὁ δὲ Τευθέας εἰς τὸν Ἀχελῶον ἐμβαλλεῖ τὸν κατὰ Δύμην ῥέοντα, ὁμώνυμον τῷ κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, καλούμενον καὶ Πεῖρον. Τοῦ δ' Ἡσιόδου εἰπόντος,

ἦκε δ' Ὀλυνθίην πέτρην ποταμοῖο παρ' ὄχθας
Εὐρώης Πείροιο,

μεταγράφουσί τινες Πόροιο, οὐκ εὖ. Περὶ δὲ τῶν Καυκίωνων ζητοῦσι, φησὶν, ὅτι τῆς Ἀθηνᾶς τῆς τῷ Μέντορι ὁμοιωμένης, εἰπούσης πρὸς Νέσσορα,

Νῦν· ἀτὰρ ἤωδεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
Εἴμ', ἔνθα χροῖός μοι ὀρέλλεται,

δοκεῖ σημαίνεσθαι χώρα τις ἐν τῇ τῶν Ἐπειῶν, ἣν οἱ Καύκωνες εἶχον, ἕτεροι ὄντες τῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ, ἐπεκτείνοντες καὶ μέχρι Δυμαίας τυχόν. Οὔτε δὲ τὴν Δύμην, ὁπόθεν Καυκωνίδα εἰρῆσθαι συμβέβηκε, παραλιπεῖν ἄξιον, οὔτε τὸν ποταμὸν, ὁπόθεν Καύκων εἴρηται, διὰ τὸ τοὺς Καύκωνας παρέχειν ζήτησιν, οἱ τινὲς ποτέ εἰσιν, ὅπου φησὶν ἡ Ἀθηνᾶ βαδίζειν, κατὰ τὴν τοῦ γρέους κομιδὴν. Εἰ γὰρ δὴ δεχοίμεθα τοὺς ἐν

τῇ

τῇ Τριφυλίᾳ λέγεσθαι τοὺς περὶ Λέπρεον, οὐκ οἶδ' ὅπως πι- 341.
θανὸς ἔσαι ὁ λόγος· διὸ καὶ χράφουσέ τινας·

— ἔνθα χρεῖός μοι ὀφείλλεται Ἡλῶι δῖη,
οὐκ ὀλίγον.

Δῖον δὲ μᾶλλον τοῦτ' ἔσαι, ἐπειδὴν τὴν Πισάτιν καὶ τὴν ἐξῆς
Τριφυλίαν διεξίωμεν μέχρι τῆς τῶν Μεσσηνίων μεθορίας.

§. 12.

Μετὰ δὲ τὸν Χελωνάταν ὁ τῶν Πισατῶν αἰγιαλὸς πολὺς·
εἴτ' ἄκρα Φειά· ἦν δὲ καὶ πολίχνη·

Φειᾶς παρ' τείχεσσι, Ἰαρδάνου ἄμφι ρέεθρα·

ἔσι γὰρ καὶ ποτάμιον πλησίον. Ἐνιοὶ δ' ἀρχὴν τῆς Πισάτι-
δος τὴν Φειάν φασί· πρόκειται δὲ ταύτης νησίον καὶ λιμὴν, 343.

ἐνθεν εἰς Ὀλυμπίαν τῷ ἐγγυτάτῳ ἐκ θαλάττης σάδιοι ἑκα-
τὸν εἴκοσι. Εἴτ' ἄλλη ἄκρα αὐθις, ἐπὶ πολὺ προὔχουσα ἐπὶ
τὴν δύσιν, καθάπερ ὁ Χελωνάτας, ἀφ' ἧς ἐπὶ τὴν Κεφα-
ληνίαν σάδιοι ἑκατὸν εἴκοσι. Εἴθ' ὁ Ἀλφειὸς ἐκδίδωσι, διέχων
τοῦ Χελωνάτα σαδίους διακοσίους ὀγδοήκοντα, Ἀράξου δὲ πεν-
τακοσίους τετταράκοντα πέντε. Ρεῖ δ' ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων, ἐξ
ᾧ καὶ ὁ Εὐρώτας· καλεῖται δὲ Ἀσέα, κώμη τῆς Μεγαλοπο-
λίτιδος, πλησίον ἀλλήλων ἔχουσα δύο πηγάς, ἐξ ᾧν ρέουσιν
οἱ λεχθέντες ποταμοί· δύντες δ' ὑπὸ γῆν ἐπὶ συχνοὺς σαδίους,
ἀνατέλλουσι πάλιν, εἴθ' ὁ μὲν εἰς τὴν Λακωνικὴν, ὁ δ' εἰς
τὴν Πισάτιν κατὰγεται. Ὁ μὲν οὖν Εὐρώτας κατὰ τὴν ἀρχὴν
τῆς Βλεμνατίδος ἀναδείξας τὸ ρεῖθρον, παρ' αὐτὴν τὴν Σπάρτην
ρυεῖς, καὶ διεξιὼν αὐλῶνά τε καὶ μακρὸν κατὰ τὸ ἔλος, οὐ μέ-
μνηται καὶ ὁ Ποιητής, ἐκδίδωσι μετὰ τὸν Γυθίου τοῦ τῆς Σπάρτης
ἐπινείου, καὶ Ἀκριῶν. Ὁ δ' Ἀλφειὸς, παραλαβὼν τὸν τε Κελά-
δοντα καὶ τὸν Εὐρύμανθον, καὶ ἄλλους ἀσημοτέρους, διὰ τῆς
*Φρίξης καὶ τῆς * Πισάτιδος καὶ Τριφυλίας ἐνεχθεῖς, παρ'

543. αὐτὴν τὴν Ὀλυμπίαν, ἐπὶ θαλάτταν τὴν Σικελικὴν ἐκπίπτει μεταξὺ Φειᾶς τε καὶ Πιτάνης. Πρὸς δὲ τῇ ἐκβολῇ τὸ τῆς Ἀλφειονίας Ἀρτέμιδος, ἡ Ἀλφειούσης, ἄλσος ἐστὶ (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως), ἀπέχον τῆς Ὀλυμπίας εἰς ὀγδοήκοντα σταδίους. Ταύτῃ δὲ τῇ θεῷ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ κατ' ἔτος συντελεῖται πανήγυρις, καθάπερ καὶ τῇ Ελαφίᾳ καὶ τῇ Δαφνίᾳ. Μεσῇ δ' ἐστὶν ἡ γῆ πᾶσα Ἀρτεμισίων τε καὶ Ἀφροδισίων, καὶ Νυμφαίων, ἐν ἁλσεσιν αἰθέων ὥς τὸ πολὺ, διὰ τὴν εὐϋδρίαν· συχνὰ δὲ καὶ Ἑρμείᾳ ἐν ταῖς ὁδοῖς, Ποσειδίᾳ δ' ἐπὶ ταῖς ἀκταῖς. Ἐν δὲ τῷ τῆς Ἀλφειονίας ἱερῷ γραφαὶ Κλεάνθους τε καὶ Ἀρήγοντος, ἀνδρῶν Κορινθίων, τοῦ μὲν Τροίας ἄλωσης, καὶ Ἀθηνᾶς γοναί, τοῦ δ' Ἀρτεμις ἀναφερομένη ἐπὶ γουπὸς, σφοδρὰ εὐδόκιμοι.

§. 13.

Εἶτα τὸ διέρχον ὄρος τῆς Τριφυλίας τὴν Μακισίαν ἀπὸ τῆς Πισατίδος· εἴτ' ἄλλος ποταμὸς Χαλκίς, καὶ κρήνη Κρουνοί, καὶ κατοικία Χαλκίς, καὶ τὸ Σαμικὸν μετὰ ταῦτα, ὅπου τὸ μάλισα τιμώμενον τοῦ Σαμίου Ποσειδῶνος ἱερὸν· ἐστὶ δ' ἄλσος ἀγριελαίων πλέων. Επεμελοῦντο δ' αὐτοῦ Μακίσιοι· οὗτοι δὲ καὶ τὴν ἐκχειρίαν ἐπήγγελλον, ἣν καλοῦσι Σάμιον· συντελοῦσι δ' εἰς τὸ ἱερὸν πάντες Τριφύλιοι.

§. 14.

Κατὰ ταῦτα δὲ πῶς τὰ ἱερὰ ὑπέρεται τῆς θαλάττης, ἐν τριάκοντα ἢ μικρῷ πλείοσι σταδίοις, ὁ Τριφυλιακὸς Πύλος καὶ 544. Λεπρεατικὸς, ὃν καλεῖ ὁ Ποιητὴς Ἡμαθόεντα, καὶ παραδίδωσι τοῦ Νέσωρος πατρίδα, ὡς ἂν τις ἐκ τῶν ἐπῶν τῶν Ὀμήρου τευμαίροιτο· εἴτε τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ πρὸς ἄρκτον Ἀμάθου καλουμένου πρότερον, ὃς νῦν Μάμαχος καὶ Ἀρκαδικὸς καλεῖται, ὥς' ἐντεῦθεν Ἡμαθόεντα κεκληῖσθαι· εἴτε τούτου μὲν

Παμίσσου καλουμένου ὁμωνύμως τοῖς ἐν τῇ Μεισσηνίᾳ δυοῖ, τῆς 344
 δὲ πόλεως ἀθλὸν ἐχούσης τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ ἐπιθέτου· καὶ
 γὰρ τὸ ἀμαθώδῃ τὸν ποταμὸν, ἢ τὴν χώραν εἶναι, ψευδός
 φασι. Καὶ τὸ τῆς Σκιλλουντίας δὲ Ἀθηναῖς ἱερὸν τὸ περὶ Σκιλ-
 λοῦντα τῶν ἐπιφανῶν ἐστίν, Ὀλυμπίας πλησίον κατὰ τὸν Φελ-
 λωνα. Πρὸς ἑω δ' ἐστὶν ὄρος, τοῦ Πύλου πλησίον, ἐπώνυμον
 Μίνθης, ἣν μυθεύουσι παλλακὴν τοῦ Ἄδου γενομένην, πατη-
 θείσαν ὑπὸ τῆς Κόρης, εἰς τὴν κηπαίαν μίνθην μεταβαλεῖν
 ἦν τινες ἡδύσμον καλοῦσι. Καὶ δὴ καὶ τέμενός ἐστιν Ἄδου
 πρὸς τῷ ὄρει, τιμώμενον ὑπὸ Μακισίων· καὶ Δημητρος ἄλσος
 ὑπερκειμένη τοῦ Πυλίου πεδίου. Τὸ δὲ πεδίων εὐγαίῳ ἐστὶ
 τοῦτο· τῇ θαλάττῃ δὲ συνάψαν, παρατείνει παρ' ἅπαν τὸ μεταξὺ
 τοῦ τε Σαμικοῦ καὶ ποταμοῦ Νέδας διάστημα. Θινώδης δὲ
 καὶ ξενός ἐστιν ὁ τῆς θαλάττης αἰγιαλός, ὥς' οὐκ ἂν ἀπογνοίῃ
 τις ἐντεῦθεν Ἡμαθόεντα ὠνομάσθαι τὸν Πύλον.

§. 15.

Πρὸς ἄρκτον δ' ὁμορὰ ἦν τῷ Πύλῳ δύο πολίδια Τριφυ-
 λιακά, Ἰππανα καὶ Τυπαναίαι, ὧν τὸ μὲν εἰς Ἥλιν συνωκίσθη,
 τὸ δὲ διέμενε. Καὶ ποταμοὶ δύο ἐγγὺς ρέουσιν, ὃ τε Δα-
 λίων καὶ ὁ Ἀχέρων, ἐμβαλλόντες εἰς τὸν Ἀλφειόν. Ὁ δὲ Ἀχέρων
 κατὰ τὴν πρὸς τὸν Ἄδην οἰκαότητα ὠνόμασται. Ἐκτετίμηται γὰρ
 δὴ σφόδρα τὰ τε τῆς Δημητρος καὶ τῆς Κόρης ἱερὰ ἐπαυῖδα,
 καὶ τὰ τοῦ Ἄδου· τάχα διὰ τὰς ὑπερστυγίας, ὥς φησιν ὁ
 Σκῆψιος Δημήτριος. Καὶ γὰρ εὐκαρπὸς ἐστὶ, καὶ ἐρυσίθην γενναῖ
 καὶ θρύον ἢ Τριφυλία· διόπερ ἀντὶ μεγάλης φορᾶς πυκνὰς
 ἀφορίας γίνεσθαι συμβαίνει κατὰ τοὺς τόπους.

§. 16.

Τοῦ δὲ Πύλου πρὸς νότον ἐστὶ τὸ Λέπρεον. Ἦν δὲ καὶ αὕτη

344. πόλις ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἐν τετταράκοντα σταδίοις· μεταξύ δὲ τοῦ Λεπρέου καὶ τοῦ Ἀνίγρου τὸ ἱερὸν τοῦ Σαρμίου Ποσειδῶνός ἐστιν, ἑκατὸν σταδίους ἑκατέρου διέχον· Τοῦτο δὲ ἐς τὸ ἱερὸν, ἐν ᾧ καταληφθῆναί φησιν ὁ Ποιητὴς ὑπὸ Τηλεμάχου τὴν θυσίαν συντελοῦντας τοὺς Πυλίους·

Οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος εὐκτίμενον πτολίεθρον,

ἴξον· τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἰερά ρέζον·

Ταύρους παρμύλαντες, Εὐοσίχθονι κυανοχαίτῃ.

345. Πάρεσι μὲν γὰρ τῷ Ποιητῇ καὶ πλάττειν τὰ μὴ ὄντα· ὅταν δ' ἡ δυνατόν ἐφαρμόττειν τοῖς οὖσι τὰ ἔπη, καὶ σώζειν τὴν ἀλήθειαν, τότε δ' ἀπέχεσθαι προσήκει μᾶλλον. Χώραν δ' εἶχον εὐδαίμονα οἱ Λεπρεάται· τούτοις δ' ὁμοιοὶ Κυπαρισσιεῖς. Ἀμφω δὲ τὰ χωρία ταῦτα Καύκωνες κατεῖχον, καὶ τὸν Μάκιον δὲ, ὃν τινες Πλαταινοῦντα καλοῦσιν· ὁμώνυμον τῇ χώρᾳ δ' ἐστὶ πόλισμα. Φασὶ δ' ἐν τῇ Λεπρεάτιδι καὶ Καύκωνος εἶναι μῆμα, εἴτ' ἀρχηγέτου τινός, εἴτ' ἄλλως ὁμωνύμου τῷ ἔθνει.

§. 17.

Πλείους δ' εἰσὶ λόγοι περὶ Καυκῶνων. Καὶ γὰρ Ἀρκαδὸν ἔθνος φασὶ, καθάπερ τὸ Πελασγικόν, καὶ πλαυητικόν ἄλλως, ὥσπερ ἐκεῖνο. Ἰσορεῖ γοῦν ὁ Ποιητὴς καὶ τοῖς Τρωσὶν ἀφγμένους συμμάχους· πόθεν δ', οὐ λέγει· δοκοῦσι δ' ἐκ Παφλαγονίας. Ἐκεῖ γὰρ ὀνομάζουσι Καυκωνιάτας τινὰς Μαριανδυνοὺς ὁμοίους, οἱ καὶ αὐτοὶ Παφλαγόνες εἰσὶ. Μνησθησόμεθα δ' αὐτῶν ἐπὶ πλείον, ὅταν εἰς ἐκεῖνον περισῇ τὸν τόπον ἡ γραφή. Νυνὶ δὲ περὶ τῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ Καυκῶνων ἔτι καὶ ταῦτα προσιςορητέον. Οἱ μὲν γὰρ καὶ ὅλην τὴν νῦν Ἠλείαν, ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας μέχρι Δύμης, Καυκωνίαν λεχθῆναί φασιν· Ἀντίμαχος γοῦν καὶ Ἐπειοὺς καὶ Καύκωνας ἀπαντας προσαγορεύει. Τινὲς δὲ, ὅλην μὲν μὴ κατασχεῖν αὐτοῦς, διχὰς δὲ μεμερισμένους

οἰκεῖν, τοὺς μὲν πρὸς τῇ Μεσσηνίᾳ κατὰ τὴν Τριφυλίαν, τοὺς 345.
 δὲ πρὸς τῇ Δύμῃ κατὰ τὴν Βουπρασίδα καὶ τὴν Κοίλην Ἠλιν.
 Ἀριστοτέλης δ' ἐνταῦθα μάλισα οἶδεν ἰδρυμένους αὐτούς. Καὶ
 δὴ τοῖς ὑφ' Ὀμήρου λεγομένοις ὁμολογεῖ μᾶλλον ἢ ὑσάτη ἀπό-
 φασις· τό τε ζητούμενον πρότερον λαμβάνει λύσιν. Ὁ μὲν γὰρ
 Νέστωρ ὑπόκειται τὸν Τριφυλικὸν οἰκῶν Πύλον, τὰ τε πρὸς
 νότον καὶ τὰ ἐωθινά. Ταῦτα δ' ἐς τὰ συγκυροῦντα πρὸς τὴν
 Μεσσηνίαν καὶ τὴν Λακωνικὴν, & ὑπ' ἐκείνῳ ἐσίν, ἔχουσι
 δ' οἱ Καύκωνες, ὥστε τοῖς ἀπὸ Πύλου βαδίζουσιν εἰς Λακε-
 δαίμονα, ἀνάγκη διὰ Καυκόνων εἶναι τὴν ὁδόν. Τὸ δ' ἱερὸν τοῦ
 Σαμίου Ποσειδῶνος, καὶ ὁ κατ' αὐτὸ ὄρμος, εἰς ὃν κατήχθη
 Τηλέμαχος, πρὸς ὅσιν καὶ πρὸς ἄρκτον ἀπονέυει. Εἰ μὲν
 τοίνυν οἱ Καύκωνες ἐνταῦθα μόνον οἰκοῦσιν, οὐ σώζεται τῷ
 Ποιητῇ ὁ λόγος. Κελεύει γὰρ ἢ μὲν Ἀθηναῖα κατὰ τὴν Ὀδύσσειαν
 τῷ Νέστορι, τὸν μὲν Τηλέμαχον εἰς τὴν Λακεδαιμόνα πέμψαι
 σὺν δίφρῳ τε καὶ ὑιῇ, εἰς τὰ πρὸς ἑω μέρη· αὐτὴ δ' ἐπὶ ναῦν
 βαδιεῖσθαι νυκτερεύσουσά φησιν, ἐπὶ τὴν δύσιν καὶ εἰς τοῦπίσω·

— ἀτὰρ ἡῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους

πορεύεσθαι ἐπὶ τὸ χρέος, πάλιν εἰς τοῦμπροσθεν. Τίς οὖν ὁ
 τρόπος; παρῇν γὰρ τῷ Νέστορι λέγειν· « Ἄλλ' οἱ γε Καύκωνες 346.
 » ὑπ' ἐμοί εἰσι, καὶ πρὸ ὁδοῦ τοῖς εἰς Λακεδαιμόνα βαδίζουσιν·
 » ὥς τε τί οὐ συνοδεύεις τοῖς περὶ Τηλέμαχον, ἀλλ' ἀναχωρεῖς
 » εἰς τοῦπίσω » ; Ἄμα δ' οἰκεῖον ἦν τῷ βαδίζοντι ἐπὶ χρέους κο-
 μιδῇν, οὐκ ὀλέγου, ὥς φησι, πρὸς ἀνθρώπους ὑπὸ τῷ Νέστορι
 ὄντας, αἰτήσασθαι τινα παρ' αὐτοῦ βοήθειαν, εἴ τι ἀγνωμονοῖτο
 (ὥσπερ εἶωθε) περὶ τὸ συμβόλαιον· οὐ γέγονε δὲ τοῦτο. Εἰ
 μὲν τοίνυν ἐνταῦθα μόνον οἰκοῖεν οἱ Καύκωνες, ταῦτ' ἂν συμ-
 βαίνοι τὰ ἄτοπα· μεμερισμένων δὲ τινων καὶ εἰς τοὺς πρὸς
 Δύμην τόπους τῆς Ἠλείας, ἐκείσε· ἂν εἴη λέγουσα τὴν ἐφοδὸν
 ἢ Ἀθηναῖα, καὶ οὐκ ἂν ἔτι οὕθ' ἢ εἰς τὴν ναῦν καταβάσις

346. ἔχοι τι ἀπεμφαῖνον, οὐδ' ὁ τῆς συνοδίας ἀποσπασμός, εἰς τάναντία τῆς ὁδοῦ οὐσης. Παραπλησίως δ' ἂν καὶ τὰ περὶ τοῦ Πύλου διαπορούμενα τύχοι τῆς πρεσηκούσης διαίτης, ἐπελθούσι μὲν ἔτι τῆς χωρογραφίας μέχρι τοῦ Πύλου τοῦ Μεσσηνιακοῦ.

§. 18.

Ελέγοντο δὲ {καὶ} Παρωρεάται τινὲς τῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ κατέχοντες ὄρη, περὶ τὸ Λέπρεον καὶ τὸ Μάκισον, καθήκοντα ἐπὶ Θαλαττῶν πλησίον τοῦ Σαμικοῦ Ποσειδίου.

§. 19.

Υπὸ τούτοις ἐστὶν ἐν τῇ παραλίᾳ δύο ἄντρα, τὸ μὲν νυμφῶν Ἀνγυριάδων, τὸ δὲ, ἐν ᾧ τὰ περὶ τὰς Ἀτλαντίδας καὶ τὴν Δαρδάνου γένεσιν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ ἄλλα, τὸ τε Ἐνδυμιωναῖον καὶ τὸ Εὐρυκύδιον. Τὸ μὲν οὖν Σαμικόν ἐστὶν ἔρυμα· πρότερον δὲ καὶ πόλις, Σάμος προσαγορευομένη, διὰ τὸ ὕψος ἴσως, ἐπεὶ δὴ σάμους ἐκάλουεν τὰ ὕψη· τάχα δὲ καὶ τῆς Ἀρήνης ἀκρόπολις ἦν τοῦτο, ἧς ἐν τῷ Καταλόγῳ μένηται ὁ Ποιότης·

Οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἑρατεινήν.

Οὐδαμοῦ γὰρ σαφῶς εὐρίσκοντες, ἐνταῦθα μάλιστα εἰκάξουσι τὴν Ἀρήνην, ὅπου καὶ ὁ παρακείμενος Ἀνγρος ποταμός, καλούμενος πρότερον Μινύειος, ἐκδίδωσιν· οὐ μὲν ὅσον σημεῖον· λέγει γὰρ ὁ Ποιότης.

Ἔστι δὲ τις ποταμὸς Μενυήϊος εἰς ἅλα βέλλων,
Ἐγγύθεν Ἀρήνης.

Πρὸς γὰρ δὴ τῷ ἄντρῳ τῶν Ἀνγυριάδων νυμφῶν ἐστὶ πηγή, ὑφ' ἧς ἔλειον καὶ τιφῶδες τὸ ὑπαπίπτειν γίνεται χωρίον· ὑποδέχεται δὲ τὸ πλεῖστον τοῦ ὕδατος ὁ Ἀνγρος, βραχὺς καὶ ἥπιος ὢν, ὥς ἐ λημνάζειν· θρυώδης δ' ὢν ὁ τόπος ἐξ εἰκοσι

γαδίῳν βραρεῖαν ὁσμὴν παρέχεται, καὶ τοὺς ἐχθύας ἀβρώτους 346.
 ποιῇ. Μυθεύουσι δ', οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ τῶν τετρωμένων Κεν-
 ταύρων τινὰς ἐνταῦθ' ἀπονίψασθαι τὸν ἐκ τῆς ὑδρας ἰόν,
 οἱ δ' ἀπὸ τοῦ Μελάμποδα τοῖς ὑδασι τούτοις καθαρσίοις
 χρῆσασθαι πρὸς τὸν τῶν Προϊτιδῶν καθαρμόν· ἀλφούς δὲ καὶ
 λεύκας· καὶ λειχῆνας ἰχταὶ τὸ ἐντεῦθεν λουτρὸν. Φασὶ δὲ καὶ 347.

τὸν Ἀλφειὸν ἀπὸ τῆς τῶν ἀλφῶν θεραπείας οὕτως ὠνομάσθαι.
 Ἐπεὶ οὖν ἡ τε ὑπτιότης τοῦ Ἀνίγρου καὶ αἱ ἀνακοπαὶ τῆς
 θαλάττης μόνην μάλλον, ἢ ῥύσιν παρέχουσι τοῖς ὑδασι, Μι-
 μυηΐφν φασιν εἰρησθαι πρότερον· παρατρέψαι δὲ τινὰς τοῦνομα,
 καὶ ἀντ' αὐτοῦ ποιεῖν Μινυΐον. Ἐχει δ' ἡ ἐτυμότης καὶ ἄλλας
 ἀφορμὰς· εἴτ' ἀπὸ τῶν μετὰ Χλωρίδος τῆς Νέσσορος μητρὸς
 ἐξ Ὀρχομενοῦ τοῦ Μινυεῖου ἐλθόντων, εἴτ' ἀπὸ τῶν Μινυῶν,
 οἱ, τῶν Ἀργοναυτῶν ἀπόγονοι ὄντες, ἐκ Λήμνου μὲν εἰς Λακκι-
 daίμονα ἐξέπεσον, ἐντεῦθεν δ' εἰς Τριφυλίαν, καὶ ὤκησαν περὶ
 τὴν Ἀρήνην ἐν τῇ χώρᾳ τῇ νῦν Ὑπαισία καλουμένη, οὐκ ἐχούσῃ
 οὐκέτι τὰ τῶν Μινυῶν κτίσματα ὧν τινες, μετὰ Θήρᾳ τοῦ
 Αὐτεσίωνος (ἦν δ' οὗτος Πολυνείκους ἀπόγονος) πλεύσαντες
 εἰς τὴν μεταξὺ Κυρηνάας καὶ Κρήτης νήσον,

Καλλίτην τὸ πάροιθε, τὸ δ' ὕστερον οὖνομα Θήρην,

ὥς φησι Καλλίμαχος, ἐκτίσας τὴν μητρόπολιν τῆς Κυρήνης
 Θήραν, ὁμώνυμον δ' ἀπέδειξεν τῇ πόλει καὶ τῇ νήσῳ.

§. 20.

Μεταξὺ δὲ τοῦ Ἀνίγρου καὶ τοῦ ὄρους, ἐξ οὗ ῥεῖ ὁ Ἰαργάτης,
 λειμῶν δεικνύται, καὶ ἡρίον ἐπιφανές, καὶ [αἱ] Ἀχαιαί· εἰσι δὲ
 πέτραι ἀπότομοι τοῦ αὐτοῦ ὄρους, ὑπὲρ ὧν ἡ Σάμος, ὡς ἔφαμεν,
 γέγονε πόλις, ἥ δὴ οὐ πάνυ ὑπὸ τῶν τοὺς Περίπλους γραφάντων
 μνημονεύεται· τάχα μὲν διὰ τὸ παλαι κατεσπᾶσθαι, τάχα δὲ καὶ
 διὰ τὴν θέσιν, ὅτι ἐν ἀφανεί κεῖται. Τὸ μὲν γὰρ Ποσειδῖον, ἄλσος

547. ἔσιν, ὥς εἴρηται, πρὸς τῇ θαλάττῃ· ὑπέρκειται δ' αὐτοῦ λόφος ὑψηλός, ἐπίπροσθεν ὧν τοῦ νῦν Σαμικοῦ, ἐφ' οὗ ἦν ἡ Σάμος, ὥστε ἐκ θαλάττης μὴ ὁρᾶσθαι. Καὶ πεδῖον δ' αὐτόθι καλεῖται Σαμικόν· ἐξ οὗ δὴ καὶ μάλιστα ἂν τις τεκμαίροιτο πόλιν ὑπάρξει ποτὲ τὴν Σάμον. Καὶ ἡ Ραδινὴ δέ, ἣν Στησίχορος ποιῆσαι δοκεῖ, ἥς ἀρχή,

Ἄγε, Μῶσα λεγαῖε, ἄρξον ἀοιδᾶς, ἑρατῶν

ὕμνους Σαμίων περὶ παίδων

Ἑρατᾶ φθεγγομένα λύρα,

ἐντεῦθεν λέγει τοὺς παῖδας. Ἐκδοθεῖσαν γάρ τὴν Ραδινὴν εἰς Κόρινθον τυράνῳ (φησὶν) ἐκ τῆς Σάμου πλεῦσαι, πνέοντος ζεφύρου, οὗ δῆπουθεν τῆς Ἰωνικῆς Σάμου· τῷ δ' αὐτῷ ἀνέμῳ καὶ ἀρχιθέωρον εἰς Δελφοὺς, ὄντα ἀδελφὸν αὐτῆς, ἐλθεῖν· καὶ τὸν ἀνεψιὸν ἐρῶντα αὐτῆς ἄρματι εἰς Κόρινθον ἐξορμησάμενον παρ' αὐτὴν· ὃ τε τύραννος, κτείνας ἀμφοτέρους, ἄρματι ἀποπέμπει τὰ σώματα, μεταγνοὺς δ' ἀνακαλεῖ καὶ θάπτει.

§. 21.

348. Ἀπὸ δὲ τοῦ Πύλου τούτου καὶ τοῦ Λεπρέου τετρακοσίων ποντομετρίων ἐστὶ διάστημα ἐπὶ τὸν Μεσσηνιακὸν Πύλον, καὶ τὸ Κορυφάσιον, ἐπὶ θαλάττῃ κείμενα φρούρια, καὶ τὴν παρακειμένην Σφαγίαν νῆσον· ἀπὸ δὲ Ἀλφειοῦ ἑπτακοσίων πεντήκοντα· ἀπὸ δὲ τοῦ Χελωνάτα χυλίων τριάκοντα. Ἐν δὲ τῷ μεταξύ τό τε τοῦ Μαιζίου Ἡρακλέους ἱερὸν ἐστὶ καὶ ὁ Ἀκίδων ποταμός. Ρεῖ δὲ παρὰ τάφον Ἰαρδάνου καὶ Χάαν, πόλιν ποτὲ ὑπάρξασαν πλησίον Λεπρέου, ὅπου καὶ τὸ πεδῖον τὸ Αἰπάσιον. Περί ταύτης δὲ τῆς Χάας γενέσθαι φασιν ἔνιοι τὸν πόλεμον τοῖς Ἀρκάσι πρὸς τοὺς Πυλῖους, ὃν ἔγραψεν Ὀμηρος· καὶ δεῖν οἰεῖντα γράφειν,

Ἡβῶμ'! ὥς δ' ἐπ' ὠκυρόφ' Ἀκιδῶνι μάχοντο

Ἀγρόμενοι Πύλιοι τε καὶ Ἀρκάδες ἐγχισίμωροι,
ΧΑΔΣ παρ τείχεσσι·

348.

οὐ ΚΕΛΑΔΟΝΤΙ, οὐδὲ ΦΕΙΑΣ· τῷ γὰρ τάφῳ τοῦ Ἰαρθάνου
τοῦτον πλησιάζειν καὶ τοῖς Ἀρκάσι τὸν τόπον μάλλον, ἢ ἐκεῖνον.

§. 22.

Κυπαρισσία τέ ἐστιν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ τῇ Τριφυλικῇ, καὶ
Πύργοι, καὶ ὁ Ἀκίδων ποταμός, καὶ Νέδα. Νυνὶ μὲν οὖν τῇ
Τριφυλίᾳ πρὸς τὴν Μεσσηνίαν θοιὸν ἐστὶ τὸ τῆς Νέδας ρεῦμα,
λάβρον ἐκ τοῦ Λυκαίου κατιόν, Ἀρκαδοῦ ὄρους, ἐκ πηγῆς,
ἣν ἀναρρήξει τεκοῦσαν τὸν Δία μυθεύεται Ρέαν, νίπτρων χάριν.
Ρεῖ δὲ παρὰ Φιγαλίαν, καθ' ὃ γειτνιῶσι Πυργίται, Τριφυλίων
ἑσχατοί, Κυπαρισσιεῦσι πρῶτοις Μεσσηνίων. Τὸ δὲ παλαιὸν ἄλ-
λως διώριζο, ὥς καὶ τινες τῶν πέραν τῆς Νέδας ὑπὸ τῷ Νέ-
σορι εἶναι, τὸν τε Κυπαρισσήεντα καὶ ἄλλα τινὰ ἐπέκεινα· καθ-
άπερ καὶ τὴν θαλαττίαν τὴν Πυλίαν ὁ Ποιητής ἐπεκτείνει μέχρι
τῶν ἑπτὰ πόλεων, ἃς ὑπέσχετο Ἀγαμέμνων τῷ Ἀχιλλεῖ·

Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νίαται Πύλου ἡμαθόεντος.

Ταῦτο γὰρ ἴσον τῷ, ἐγγὺς ἁλὸς τῆς Πυλίας.

§. 23.

Ἐπεξῆς δ' οὖν τῷ Κυπαρισσήεντι ἐπὶ τὸν Μεσσηνιακὸν Πύλον
παραπλέοντι τὸ Κορυφάσιον, ἢ τε Ἐραναῖ ἐστιν, ἣν τινες οὐκ
εὖ Ἀρήνην νομίζουσι κεκλησθαι πρότερον, ὁμωνύμως τῇ Πυ-
λικῇ. Ἐστὶ δὲ καὶ Πλαταμώδης, ἀφ' ἧς ἐπὶ τὸ Κορυφάσιον
καὶ τὴν νῦν καλουμένην Πύλον ράδιαι ἑκατὸν εἴκοσι. Ἐστὶ δὲ
καὶ κενήριον, καὶ ἐπ' αὐτῷ πολίχνιον τι ὁμωνύμως καλούμενον.
Οὐκ ἂν δ' ἐξητάζομεν ἴσως ἐπὶ τοσοῦτον τὰ παλαιὰ, ἀλλ' ἥκει
λέγειν, ὥς ἔχει νῦν ἕκαστα, εἰ μὴ τις ἦν ἐκ παίδων ἡμῶν φήμη
παραδεδομένη περὶ τούτων· ἄλλων δ' ἄλλα εἰπόντων, ἀνάγκη

348. διαιτῶν. Πιστεύονται δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἐνδοξότατοί τε καὶ πρεσβύτατοι καὶ κατ' ἐμπειρίαν πρῶτοι. Ομήρου δ' εἰς ταῦτα
349. ὑπερβεβλημένου πάντας, ἀνάγκη συνεπισκοπεῖν καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνου λεχθέντα, καὶ συγκρίνειν πρὸς τὰ νῦν, καθάπερ καὶ μικρὸν πρόσθεν ἔφαμεν. Περὶ μὲν οὖν τῆς Κοίλης Ἠλίδος καὶ τοῦ Βουπρασίου τὰ ὑφ' Ομήρου λεχθέντα προεπέσκεπται ἡμῖν.

§. 24.

Περὶ δὲ τῆς ὑπὸ τῷ Νέστορι οὕτω φησίν·

Οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἱρατεινήν,
Καὶ Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ εὐκτιτον Αἶπυ,
Καὶ Κυπαρισσηνὰ καὶ Ἀμφηγένειαν ἑναιον,
Καὶ Πτελεὸν καὶ Ἐλος καὶ Δώριον· ἔνθα τε Μοῦσαι
Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν αἰοῶντες,
Οἰχαλῆθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος·

Πύλος μὲν οὖν ἐστὶ, περὶ ἧς ἡ ζήτησις· αὐτίκα δ' ἐπισκεψόμεθα περὶ αὐτῆς. Περὶ δὲ Ἀρήνης εἴρηται. Ἦν δὲ νῦν λέγει Θρύον, ἐν ἄλλοις καλεῖ Θρυόεσσαν·

Ἔστι δὲ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰεὶς κολώνη,
Τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ.

Ἀλφειοῦ δὲ πόρον φησίν, ὅτι περὶ περατὸς εἶναι δοκεῖ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον· καλεῖται δὲ νῦν Ἐπιτάλιον, τῆς Μακισίας χωρίον. Τὸ εὐκτιτον δ' Αἶπυ, ἔνιοι μὲν ζητοῦσι πότερον ποτέρου ἐπιθετον, καὶ τίς ἡ πόλις, καὶ εἰ αἱ νῦν Μαργαλαὶ τῆς Ἀμφιδολίας· αὗται μὲν οὖν οὐ φυσικὸν ἔρυμα· ἕτερον δὲ δέκνυται φυσικὸν ἐν τῇ Μακισίᾳ. Ο μὲν οὖν τοῦδ' ὑπονοῶν φράζεσθαι, ὀνομά φησι τῆς πόλεως τὸ Αἶπυ, ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος φυσικῶς, ὡς Ἐλος, καὶ Αἰγιαλὸν, καὶ ἄλλα πλείω· ὁ δὲ τὴν Μαργαλάν, τοῦμπάλιν ἴσως. Θρύον δὲ καὶ Θρυόεσσαν τὸ Ἐπιτάλιον φασιν, ὅτι πᾶσα μὲν αὕτη ἡ χώρα Θρυώδης, μάλιστα δ' αἱ ποταμοί· ἐπὶ πλέον δὲ διαφαίνεται τοῦτο κατὰ τοὺς περατοὺς

τοῦ ρείθρου τόπους. Τάχα δὲ φασὶ Θρύον μὲν εἰρησθαι τὸν 549.
 πόρον, εὐκτετον δ' Αἴπυ, τὸ Ἐπιτάλιον· ἐστὶ γὰρ ἐρυμνὸν φύσει·
 καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις αἰπείαν κολώνην λέγει·

Ἐστὶ δὲ τὴν Θρυόισσα πόλιν, αἰπὴν κολώνην,
 Τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ νιάτῃ Πύλου ἡμαθόεντες.

§. 25.

Ὁ δὲ Κυπαρισσῆις ἐστὶ μὲν περὶ τὴν πρότερον Μαυρίαν,
 ἡνίκα καὶ πέραν τῆς Νέδας ἔτι ἦν [ἡ] Μαυρία· ἀλλ' οὐκ οἰκεῖται,
 ὡς οὐδὲ τὸ Μάυριον. Ἄλλη δ' ἐστὶν ἡ Μεσσηνιακὴ Κυπαρισσία·
 ὁμωνύμως μὲν οὖν, ὁμοίως δὲ νῦν καλεῖται λέγεται Κυπαρισσία,
 ἐνικῶς τε καὶ θηλυκῶς· ὁ δὲ ποταμὸς Κυπαρισσῆις· καὶ
 Ἀμυγίνεια δὲ τῆς Μαυρίας ἐστὶ περὶ τὸν Ὑψόντα, ὅπου τὸ
 τῆς Λητοῦς ἱερὸν. Τὸ δὲ Πτελεῖν κτίσμα μὲν γέγονε τῶν ἐκ
 Πτελεοῦ τοῦ Θετταλικοῦ ἐποικησάντων. Λέγεται γὰρ καλεῖ·

Ἀγχιάλον τ' Ἀντρώνα ἰδὲ Πτελεῖον λεχέπολιν·

350.

ἐστὶ δὲ ὀρυμῶδες χωρίον ἀοίκητον, Πτελεάσιμην καλούμενον.
 Ἔλος δ', οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀλφειὸν χώραν τινα φασιν, οἱ δὲ
 καὶ πόλιν, ὡς τὴν Λακωνικὴν·

— Ἔλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον·

οἱ δὲ τὸ περὶ τὸ Ἀλώριον ἔλος, οὗ τὸ τῆς Ἐλείας Ἀρτέμιδος
 ἱερὸν, τῆς ὑπὸ τοῖς Ἀρκάσιν· ἐκεῖνοι γὰρ ἔσχον τὴν ἱερωσύνην.
 Δώριον δὲ οἱ μὲν ὄρος, οἱ δὲ πεδῖον φασίν· οὐδὲν δὲ νῦν δεί-
 κνυται· ὅμως δὲ ἔνιοι τὴν νῦν Ὀλουριν, ἢ Ὀλευρον, ἐν τῷ κα-
 λούμενῳ Αὐλῶνι τῆς Μεσσηνίας κειμένην, Δώριον λέγουσιν.
 Αὐτοῦ δὲ που καὶ ἡ Οἰχαλία ἐστὶν ἡ τοῦ Εὐρύτου, ἢ νῦν Ἀν-
 θακία, πολίχνην Ἀρκαδικὴν, ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ καὶ τῷ
 Εὐβοικῷ· ὅθεν φησὶν ὁ Ποιητὴς εἰς τὸ Δώριον ἀφαιρόμενον
 Θάμυριν τὸν Θράκα ὑπὸ Μουσῶν ἀφαιρεθῆναι τὴν μουσικὴν.

§. 26.

350. Ἐκ δὲ τούτων δὴλον, ὡς ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Ἀλφειοῦ ἡ ὑπὸ Νέστορι χώρα ἐστίν, ἣν πᾶσαν ὀνομάζει Πυλίων γῆν· οὐδαμοῦ δὲ ὁ Ἀλφειὸς οὔτε τῆς Μεσσηνίας ἐφάπτεται, οὔτε τῆς κοίτης Ἡλίδος. Ἐν ταύτῃ γάρ τῃ χώρᾳ ἐστίν ἡ πατρίς τοῦ Νέστορος, ἣν φαμεν Τριφυλιακὸν Πύλον, καὶ Ἀρκαδικόν, καὶ Λεπρεατικόν. Καὶ γὰρ θῆ οἱ μὲν ἄλλοι Πύλοι ἐπὶ θαλάττῃ δεικνυνται· οὗτος δὲ πλείους ἢ τριάκοντα σταδίους ὑπὲρ αὐτῆς, ὅπερ καὶ ἐκ τῶν ἐπῶν δὴλον. Ἐπὶ τε γὰρ τοὺς Τηλεμάχου ἐταίρους ἀγγελος πέμπεται πρὸς τὸ πλοῖον, καλῶν ἐπὶ ξενίαν ὃ τε Τηλέμαχος κατὰ τὴν ἐκ Σπάρτης ἐπάνοδον τὸν Πεισίστρατον οὐκ ἔὰ πρὸς τὴν πόλιν ἐλαύνειν, ἀλλὰ παρατρέψαντα ἐπὶ τὴν ναῦν σπεύδειν, ὡς οὐ τὴν αὐτὴν οὖσαν ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν ὄρμον [ὁδόν]. Ὁ τε ἀπόπλους τοῦ Τηλεμάχου οὕτως ἂν οἰκείως λέγοιτο·

Βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καλλιροΐεθρον.

Δύσετό τ' ἡέλιος, σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·

Ἡ δὲ Φιάς ἐπέβαλλεν, ἀγαλλομένη Διὸς οὐρῳ,

Ἡδὲ παρ' Ἡλίδας διαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.

Μέχρι μὲν δὴ δεῦρο πρὸς τὴν ἄρκτον ὁ πλοῦς· ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὸ πρὸς ἑὸ μέρος ἐπιστρέφει. Παρίησι δὲ τὸν εὐθὺν πλοῦν ἡ ναῦς καὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς, καὶ τὸν εἰς Ἰθάκην, διὰ τὸ τοὺς μνηστῆρας ἐκεῖ τὴν ἐνέδραν θέσθαι,

Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε.

Ἐνθὲν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροΐησι θοῆσι.

351. Θοὰς δὲ εἶρηκε τάς ὁξείας· τῶν Ἑλινάδων δ' εἰσὶν αὗται, πλησιάζουσαι τῇ ἀρχῇ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, καὶ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἀχελώου. Παραλλάξας δὲ τὴν Ἰθάκην, ὥς τε κατὰ κώτου γενέσθαι, κάμπτει πάλιν πρὸς τὸν οἰκεῖον ὁδόν· τὸν μεταξὺ τῆς Ἀκαρυντίας καὶ τῆς Ἰθάκης, καὶ κατὰ θάτερα μέρη τῆς

νήσου ποιεῖται τὴν καταγωγὴν, οὐ κατὰ τὸν πορθμὸν τὸν Κε- 351.
φαλληνιακὸν, ὃν ἐφρούρουν οἱ μνηστῆρες.

§. 27.

Εἴτ' οὖν τὸν Ἠλειακὸν Πύλον εἶναι τις τὸν Νέσφορος ἐπι-
νοήσειεν, οὐκ ἂν οἰκείως λέγοιτο ἢ ἐντεῦθεν ἀναχθεῖσα ναῦς
παρὰ Κρουνοὺς ἐνεχθῆναι καὶ Χαλκίδα μέχρι δύσεως, εἴτα
Φεαῖς ἐπιδαλεῖν νύκτωρ, καὶ τότε τὴν Ἠλείαν παραπλεῖν· οὔτοι
γάρ οἱ τόποι πρὸς νότον τῆς Ἠλείας εἰσὶ· πρῶται μὲν αἱ Φεαί,
εἰθ' ἡ Χαλκίς, εἰθ' οἱ Κρουνοί, εἰθ' ὁ Πύλος ὁ Τριφυλιακὸς καὶ
τὸ Σαμικόν. Τῷ μὲν οὖν πρὸς νότον πλέοντι ἐκ τοῦ Ἠλειακοῦ
Πύλου οὗτος ἂν ὁ πλοῦς εἴη· τῷ δὲ πρὸς ἄρκτον, ὅπου ἐστὶν
ἡ Ἰθάκη, ταῦτα μὲν πάντα ὀπίσω λείπεται· αὐτὴ δὲ ἡ Ἠλεῖα
παραπλευσέα ἦν· καὶ πρὸ·δύσεώς γε· ὁ δὲ φησι μετὰ δύσιν.
Καὶ μὴν εἰ *καί* πάλιν ὑποθεῖτό τις τὸν Μεσσηνιακὸν Πύλον καὶ
τὸ Κορυφασίον ἀρχὴν τοῦ παρὰ Νέσφορος πλοῦ, πολὺ ἂν
εἴη τὸ διάστημα, καὶ πλείονος χρόνου. Αὐτὸ γοῦν τὸ ἐπὶ τὸν
Τριφυλιακὸν Πύλον καὶ τὸ Σαμικὸν Ποσειδῖον τετρακοσίων ἐς
σταδίων· καὶ ὁ παράπλους οὐ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα
καὶ Φεαῶν, ἀδόξων [τόπων καί] ποταμῶν ὀνόματα, μάλλον
δὲ ὀχετῶν· ἀλλὰ παρὰ τὴν Νέδαν πρῶτον, εἴτ' Ἀκιδῶνα, ἔπειτα
Ἀλφειὸν, καὶ τόπους τούτων τοὺς μεταξὺ ὕστερον δ', εἰ ἄρα,
κάκεινων ἐχρῆν μνησθῆναι· καὶ γὰρ παρ' ἐκείνους ὑπῆρχεν ὁ
πλοῦς.

§. 28.

Καὶ μὴν ἡ γε τοῦ Νέσφορος διήγησις, ἣν διατίθεται πρὸς
Πάτροκλον περὶ τοῦ γενομένου τοῖς Πυλίου πρὸς Ἠλείους πο-
λέμου, συνηγορεῖ τοῖς ὑφ' ἡμῶν ἐπιχειρουμένοις, ἐὰν σκοπῇ
τις τὰ ἔπη. Φησὶ γὰρ ἐν αὐτοῖς, ὅτι πορθήσας τοις Ἡρακλέους

551. τὴν Πυλίαν, ὥς τε τὴν νεότητά ἐκλειφθῆναι πᾶσαν, δώδεκα δὲ παίδων ὄντων τῷ Νηλεΐ, μόνον αὐτῷ περιγεσθῆναι τὸν Νέσσορα, νέον τελέως· καταφρονήσαντες δ' οἱ Ἐπειοὶ τοῦ Νηλέως διὰ γῆρας καὶ ἐρημίαν, ὑπερηφάνως καὶ ὑβριστικῶς ἐχρῶντο τοῖς Πυλίοις. Ἀντὶ τούτων οὖν ὁ Νέσσορ συναγαγὼν τοὺς οἰχείους, ὅσους οἷός τε ἦν, ἐπελθεῖν φησιν ἐπὶ τὴν Ἠλείαν, καὶ περιελάσσει παμπόλλην λείαν,

Πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα κῶα οἰῶν,

Τόσσα συῶν σὺδύσια,

τοσαῦτα δὲ καὶ αἰπόλια· ἵππους δὲ ξανθὰς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, ὑποπόλους τὰς πλείστας.

552. Καὶ τὰ μὲν ἡλασάμεσθα Πύλον,

φησὶ,

Νηληϊὸν εἴσω,

Ἐννύχιον προτὶ ἄστυ·

ὥς μετ' ἡμέραν μὲν τῆς λεηλασίας γενομένης καὶ τῆς τροπῆς τῶν ἐκδοθησάντων, ὅτε κτανεῖν λέγει τὸν Ἴτυμονέα· νύκτωρ δὲ, τῆς ἀφύου *γενομένης*, ὥς' ἐννυχίους πρὸς τὸ ἄστυ γενέσθαι. Περὶ δὲ τὴν διανομὴν καὶ θυσίαν ὄντων, οἱ Ἐπειοὶ τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν, κατὰ πλῆθος ἀθροισθέντες πεζοὶ τε καὶ ἵππεῖς, ἀντεπεξήλθον, καὶ τὸ Θρύον ἐπὶ τῷ Ἀλφειῷ κείμενον περιεσφατοπέδευσαν. Αἰσθόμενοι δ' εὐθύς οἱ Πύλιοι βοηθεῖν ὤρμησαν· νυκτερεύσαντες δὲ περὶ τὸν Μινύειον ποταμὸν ἐγγύθεν Ἀρήνης, ἐντεῦθεν ἐνδιὸι πρὸς τὸν Ἀλφειὸν ἀφικνοῦνται· τοῦτο δ' ἐςὶ κατὰ μεσημβρίαν· θύσαντες δὲ τοῖς θεοῖς, καὶ νυκτερεύσαντες ἐπὶ τῷ ποταμῷ, συμβαλλουσιν εἰς μάχην εὐθύς ἔωθεν λαμπράς· δὲ τῆς τροπῆς γενομένης, οὐκ ἐπαύσαντο διώκοντές τε καὶ κτείνοντες, πρὶν Βουπρασίου ἐπέβησαν,

Πέτρος τ' Ὠλενίης, καὶ Ἀλκισίου ἐνθα κολώνη

Κέληται· ὅθεν αὐτὶς ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη.

Καὶ ὑποβάς,

352.

Αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

Ἄψ' ἀπὸ Βουπρασίου Πύλονδ' ἔχον ὠκέας ἵππους.

§. 29.

Ἐκ τούτων δὴ πῶς ἂν ἡ τὸν Ἡλειακὸν Πύλον ὑπολάβοι τις,
ἢ τὸν Μεσσηνιακὸν λέγεσθαι; τὸν μὲν Ἡλειακὸν, ὅτι, τούτου
πορθουμένου, συνεπορθεῖτο καὶ ἡ τῶν Ἐπειῶν ὑφ' Ἡρακλέους·
αὕτη δ' ἐστὶν ἡ Ἠλεία πῶς οὖν ἐμελλον οἱ συμπεπορθημένοι
καὶ ὁμόφυλοι τοιαύτην ὑπερηφάνειαν καὶ ὕβριν κτήσασθαι κατὰ
τῶν συναδικηθέντων; πῶς δ' ἂν τὴν οἰκίαν κατέτρεχον καὶ
ἐλεηλάτουν; πῶς δ' ἂν ἅμα καὶ Αὐγείας ἦρχε τῶν αὐτῶν καὶ
Νηλεὺς, ἐχθροὶ ὄντες ἀλλήλων; εἶγε τῷ Νηλεΐ

— χρεῖος μὲγ' ὀφείλετ' ἐν Ἡλιδι δέη,
Τέσσαρες ἀδελφόβοι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσθιν,
Ἐλθόντες μετ' αἰθλα. Περὶ τρίποδος γὰρ ἐμελλον
Θύσσεσθαι· τοὺς δ' αὖθι ἀναξ ἀνδρῶν Αὐγείας
Κάσχεδε· τὸν δ' Ἰλατῆρ' ἀφίει.

Εἰ δ' ἐνταῦθα ὦκει ὁ Νηλεὺς, ἐνταῦθα καὶ ὁ Νέστωρ ἐπῆρχε.
Πῶς οὖν τῶν μὲν Ἠλείων καὶ Βουπρασίων

— τέσσαρες ἄρχοι ἔσαν· δέκα δ' ἀνδρὶ ἐκάσῳ
Νῆες ἱκόντο θοαί, πολέες δ' ἐμβαινον Ἐπειοί;

εἰς τέτταρα δὲ καὶ ἡ χώρα διήρητο, ὣν οὐθενὸς ἐπῆρχεν ὁ
Νέστωρ;

Οἱ δὲ Πύλον τ' ἐτίμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινήν,
καὶ τὰ ἐξῆς τὰ μέγχι Μεσσήνης. Οἱ δὲ *δὴ* ἀντεπεξίστοντες Ἐπειοὶ
τοῖς Πυλίοις, πῶς ἐπὶ τὸν Ἀλφειὸν ἐξορμῶσι, καὶ τὸ Θρύον;
πῶς δ', ἐκεῖ τῆς μάχης γενομένης, τρεφθέντες ἐπὶ Βουπρασίου
φεύγουσι; Πάλιν δ' εἰ τὸν Μεσσηνιακὸν Πύλον ἐπόρθησεν ὁ 353.
Ἡρακλῆς, πῶς οἱ τοσοῦτον ἀφεσώτως ὕβριζον εἰς αὐτοὺς,

353. καὶ ἐν συμβολαίοις ἦσαν πολλοῖς, καὶ ταῦτ' ἀπεσέρον χρεωκοποῦντες, ὥς τε διὰ ταῦτα συμβῆναι τὸν πόλεμον; πῶς δ' ἐπὶ τὴν λεηλασίαν ἐξίω Νέσωρ, τοσαύτην περιελάσας λείαν συνῶν τε καὶ προβάτων, ὧν οὐδὲν ὠκυπρρεῖν, οὐδὲ μακροπορεῖν δύναται, πλείονων ἢ χιλίων σαθίων ὁδὸν διήνυσεν εἰς τὴν πρὸς τῷ Κορυφασίῳ Πύλον; οἱ δὲ τρίτῳ ἡματι πάντες ἐπὶ τὴν Θρυόεσσαν καὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἀλφειὸν ἤκουσι, πολιορκήσαντες τὸ ὄρουριον; πῶς δὲ ταῦτα τὰ χωρία προσήκοντα ἦν τοῖς ἐν Μεσσηνίᾳ δυναστεύουσιν, ἐχόντων Καυκίωνων καὶ Τριφυλίων καὶ Πισατῶν; Τὰ δὲ Γέρηνα, ἢ τὴν Γερηνίαν (ἀμφοτέρως γὰρ λέγεται) τάχα μὲν ἐπίτηδες ὠνόμασάν τινες· δύναται δὲ καὶ κατὰ τύχην οὕτως ὠνομάσθαι τὸ χωρίον. Τὸ δὲ ὅλον, τῆς Μεσσηνίας ὑπὸ Μενελάῳ τεταγμένης, ὑφ' ᾧ καὶ ἡ Λακωνικὴ ἐτέτακτο (ὡς δῆλον ἔσαι καὶ ἐκ τῶν ὕστερον), καὶ τοῦ μὲν Παμίσου ρέοντος διὰ ταύτης, καὶ τοῦ Νέδωνος, Ἀλφειοῦ δ' οὐδαμῶς, ὅς τ' εὐρὺ ρέει Πυλίων διὰ γαίης, ἧς ἐπῆρχεν ὁ Νέσωρ, τίς ἂν γένοιτο πιθανὸς λόγος, εἰς τὴν ἀλλοτρίαν ἀρχὴν ἐκδιδάζων τὸν ἄνδρα, ἀφαιρούμενος δὲ τὰς συγκαταλεγείσας αὐτῷ πόλεις, καὶ πάντ' ὑπ' ἐκείνῳ ποιῶν;

§. 30.

Λοιπὸν δ' ἐστὶν εἰπεῖν περὶ τῆς Ὀλυμπίας καὶ τῆς εἰς τοὺς Ἡλείους ἀπάντων μεταπτώσεως. Ἔστι δ' ἐν τῇ Πισάτιδι τὸ ἱερὸν, σαθίους τῆς Ἡλίδος ἐλάττους ἢ τριακοσίους διέχον· πρόκειται δ' ἄλσος ἀγριελαίων, ἐν ᾧ τὸ σαθίον· παραρρεῖ δ' ὁ Ἀλφειὸς ἐκ τῆς Ἀρακθίας ῥέων εἰς τὴν Τριφυλικὴν θάλασσαν μετὰ ξὺν ὄψεως καὶ μεσημβρίας. Τὴν δ' ἐπιφάνειαν ἔσχεν, ἐξ ἀρχῆς μὲν διὰ τὸ μαντεῖον τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς· ἐκείνου δ' ἐκλειψθέντος, οὐδὲν ἤττον συνέμεινεν ἡ δόξα τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὴν αὐξήτην, ὅττην ἔσμεν, ἔλαθε διὰ τε τὴν πανήγυριν καὶ τὸν ἀγῶνα

τὸν

τὸν Ὀλυμπιακὸν, σεφανίτην τε καὶ ἱερὸν νομισθέντα, μέγισον 353.
 τῶν πάντων. Ἐκοσμήθη δ' ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀναδημάτων,
 ἅπερ ἐκ πάσης ἀνείθετο τῆς Ἑλλάδος· ὧν ἦν καὶ ὁ χρυσοῦς
 σφυρηλάτος Ζεὺς, ἀνάδημα Κυψέλου τοῦ Κορινθίων τυράν-
 νου. Μέγιστον δὲ τούτων ὑπῆρξε τὸ τοῦ Διὸς ξόανον, ὃ ἐποίησε
 Φειδίας Χαρμίδου Ἀθηναῖος ἐλεφάντινον, τηλικούτον τὸ μέ-
 γεθος, ὥς, καίπερ μεγίστου ὄντος τοῦ νεῶ, δοκεῖν ἀσχοῦσαι τῆς
 συμμετρίας τὸν τεχνίτην, καθήμενον [μὲν] ποιήσαντα, ἀπτόμενον
 δὲ σχεδὸν τι τῇ κορυφῇ τῆς ὀροφῆς· ὥς' ἔμφασιν ποιεῖν, ἐάν
 ὄρθος γένηται διαναστάς, ἀποσεγάσειν τὸν νεῶν. Ἀνέγραψαν
 δὲ τινες τὰ μέτρα τοῦ ξοάνου, καὶ Καλλίμαχος ἐν ἰάμβῳ τινί 354.
 ἐξείπε. Πολλὰ δὲ συνέπραξε τῷ Φειδίᾳ Πάναινος ὁ ζωγρά-
 φος, ἀδελφιδοῦς ὧν αὐτοῦ καὶ συνεργολάβος, πρὸς τὴν τοῦ
 ξοάνου διὰ τῶν χρωμάτων κόσμησιν, καὶ μάλιστα τῆς ἐσθῆτος.
 Δείκνυνται δὲ καὶ γραφαὶ πολλαὶ τε καὶ θαυμασταὶ περὶ τὸ
 ἱερὸν, ἐκείνου ἔργα. Ἀπομνημονεύουσι δὲ καὶ τοῦ Φειδίου, διότι
 πρὸς τὸν Πάναινον εἶπε πυνθανόμενον, πρὸς τί παράδειγμα
 μέλλοι ποιεῖν τὴν εἰκόνα τοῦ Διὸς, ὅτι πρὸς τὴν Ὀμήρου δι'
 ἐπῶν ἐκτεθεῖσαν τούτων·

Ἢ, καὶ κυανέησιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·

Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεβρόσαντο ἄνακτος

Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπόν.

Εἰρησθαι γὰρ μάλα δοκεῖ καλῶς· ἐκ τε τῶν ἄλλων, καὶ τῶν
 ὀφρύων· ὅτι προκαλεῖται τὴν διάνοιαν ὁ Ποιητὴς ἀναζωγραφεῖν
 μέγαν τινὰ τύπον, καὶ μεγάλην δύναμιν ἀξίαν τοῦ Διὸς· καθάπερ
 καὶ ἐπὶ τῆς Ἥρας, ἅμα φυλάττων τὸ ἐφ' ἑκατέρῳ πρέπον· φησὶ
 γάρ,

Σείσατο δ' εἶνι θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὀλυμπόν.

Τὸ δὲ ἐπ' ἐκείνης συμβάν ὅλης κινηθείσης, τοῦτ' ἐπὶ τοῦ Διὸς
 ἱπαντῆσαι ταῖς ὀφρύσι μόνον νεύσαντος, συμπαθούσης δὴ τι

354. καὶ τῆς κόμης. Κομφῶς δ' εἴρηται καὶ τὸ, « Ὁ τὰς τῶν Θεῶν » εἰκόνες, ἢ μόνος ἰδὼν, ἢ μόνος θείξας ». Ἄξιοι δὲ μάλιστα τὴν αἰτίαν ἔχειν τῆς περὶ τὸ Ὀλυμπίῳ ἱερὸν μεγαλοπρεπείας τε καὶ τιμῆς Ἡλεῖοι. Κατὰ μὲν γὰρ τὰ Τρωϊκὰ, καὶ ἔτι πρὸ τούτων οὐκ ἠτύχουν, ὑπὸ τε τῶν Πυλίων ταπεινωθέντες, καὶ ὑφ' Ἡρακλέους ὕπερον, ἥνικα Αὐγέας ὁ βασιλεύων αὐτῶν κατελύθη. Σημεῖον δέ· εἰς γὰρ τὴν Τροίαν ἐκεῖνοι μὲν τετραράκοντα ναῦς ἐξεῖλαν, Πύλιοι δὲ καὶ Νέστωρ ἐννεμήκοντα. Ὑπερον δέ, μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν ἀνάσθησιν, συνέβη τάναντία. Αἰτωλοὶ γὰρ συγκατελύοντες τοῖς Ἡρακλειδαῖς μετὰ Ὀξύλου, καὶ συνοικήσαντες Ἐπειοῖς κατὰ συγγένειαν παλαιάν, ἠύξησαν τὴν Κοίλην Ἠλιν, καὶ τῆς τε Πισατίδος ἀφείλοντο πολλήν, καὶ Ὀλυμπία ὑπ' ἐκείνοις ἐγένετο· καὶ δὴ καὶ ὁ ἀγὼν εὐρημαῖ ἐς τὴν ἐκείνων Ὀλυμπιακὸς, καὶ τὰς Ὀλυμπιάδας τὰς πρώτας ἐκεῖνοι συνετέλουν. Ἔσται γὰρ δεῖ τὰ παλαιὰ, καὶ περὶ τῆς κτίσεως
355. τοῦ ἱεροῦ, καὶ περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀγῶνος· τῶν μὲν ἓνα τῶν ἰθαίων δακτύλων Ἡρακλέα λεγόντων ἀρχηγέτην τούτων· τῶν δὲ τὸν Ἀλκμήνης καὶ Διὸς, ὃν καὶ ἀγωνίσασθαι πρῶτον καὶ νικῆσαι· τὰ γὰρ τοιαῦτα πολλαχῶς λέγεται, καὶ οὐ πάνυ πιεύεται. Ἐγγυτέρω δὲ πίσεως, ὅτι μέχρι τῆς ἑκτῆς καὶ εἰκοστῆς Ὀλυμπιάδος ἀπὸ τῆς πρώτης, ἐν ἣ Κόροιβος ἐνίκασεν Ἡλεῖος, τὴν προσασίαν εἶχον τοῦ τε ἱεροῦ καὶ τοῦ ἀγῶνος Ἡλεῖοι. Κατὰ δὲ τὰ Τρωϊκὰ, ἢ οὐκ ἦν ἀγὼν σεφανίτης, ἢ οὐκ ἐνδοξος, οὔθ' οὗτος, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν νῦν ἐνδόξων· οὔτε μέμνηται τούτων Ὀμηρος οὐδενός· ἀλλ' ἐτέρων τινῶν ἐπιταφίων. Καίτοι δοκεῖ τισι τοῦ Ὀλυμπιακοῦ μεμνησθαι, ὅταν φῇ τὸν Αὐγέα ἀποσερῆσαι τέσσαρας ἀθλοφόρους ἵππους, ἐλθόντας μετ' ἅεθλα· φασὶ τε τοὺς Πισάτας μὴ μετασχῆναι τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ἱεροῦς νομισθέντας τοῦ Διός. Ἀλλ' οὔθ' ἢ Πισάτις ὑπὸ Αὐγέα τόθ' ὑπῆρχεν, ἐν ἣ ἐστὶ καὶ ἡ

Ὀλυμπία, ἀλλ' ἡ Ἡλεία μόνον· οὐτ' ἐν Ἡλείᾳ συνετελέσθη ὁ Ὀλυμ- 355.
πιακὸς ἀγὼν, οὐδ' ἅπαξ, ἀλλ' αἰεὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ. Ὁ δὲ νῦν παρα-
τεθείς ἐν Ἡλιδι φαίνεται γενόμενος, ἐν ᾗ καὶ τὸ χρέος ὠφείλετο·

Καὶ γὰρ τῷ χρεῖος μέγ' ὀφείλετ' ἐν Ἡλιδι δῆ,
Τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι.

Καὶ οὗτος μὲν οὐ σφραγίτης· περὶ τρίποδος γὰρ ἐμελλον θεύ-
σεσθαι· ἐκεῖνος δέ. Μετὰ δὲ τὴν ἑκτὴν καὶ εἰκοστὴν Ὀλυμπιάδα
οἱ Πισάται τὴν οἰκείαν ἀπολαβόντες, αὐτοὶ συνετέλουν τὸν
ἀγῶνα, ὀρῶντες εὐδοκιμοῦντα· χρόνοις δ' ὕστερον, μεταπεσούσης
πάλιν τῆς Πισάτιδος εἰς τοὺς Ἡλείους, μετέπεσε πάλιν εἰς
αὐτοὺς καὶ ἡ ἀγωνοθεσία. Συνέπραξαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι
μετὰ τὴν ἐσχάτην κατάλυσιν τῶν Μεσσηνίων, συμμαχήσασιν
αὐτοῖς, τάναντία τῶν Νέσσορος ἀπογόνων καὶ τῶν Ἀργαδῶν,
συμπολεμησάντων τοῖς Μεσσηνίοις· καὶ ἐπὶ τοσοῦτον γε συν-
έπραξαν, ὥστε τὴν χώραν ἅπασαν τὴν μέχρι Μεσσήνης Ἡλείαν
ῥηθῆναι, καὶ διαμεῖναι μέχρι καὶ νῦν Πισατῶν δὲ καὶ Τρι-
φυλίων καὶ Καυκῶνων μὴδ' ὄνομα λειφθῆναι. Καὶ αὐτὸν δὲ
τὸν Πύλον τὸν ἡμαρτόντα εἰς τὸ Λέπρεον συνώκισαν, χαριζό-
μενοι τοῖς Λεπρεάταις οὐ κοινωνήσασιν τοῦ πολέμου, καὶ ἄλλας
πολλὰς τῶν κατοικιῶν κατέσπασαν, ὅσας γ' ἐώρων αὐτοπρα-
γεῖν ἐθέλουσας, καὶ φόρους ἐπράξαντο.

§. 31.

Διωνομάσθη δὲ πλείστον ἡ Πισάτις, τὸ μὲν πρῶτον διὰ
τοὺς ἡγεμόνας, δυνηθέντας πλείστον, Οἰνύμαόν τε καὶ Πέλοπα, 356
τὸν ἐκεῖνον διαδεξάμενον, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πολλοὺς γε-
νομένους. Καὶ ὁ Σαλμωνεὺς δὲ ἐνταῦθα βασιλεῦσαι λέγεται· εἰς
γούν ὁπῶ πόλεις μεριζομένης τῆς Πισάτιδος, μία τούτων λέ-
γεται καὶ ἡ Σαλμώνη. Διὰ ταῦτά τε δὴ, καὶ διὰ τὸ ἱερὸν τὸ
Ὀλυμπίᾳσι, διατεθρύλληται σφόδρα ἡ χώρα. Δεῖ δὲ τῶν παλαιῶν

356. ἰστοριῶν ἀκούειν οὕτως, ὥς μὴ ὁμολογουμένων σφόδρα· οἱ γὰρ νεώτεροι πολλάκις νομίζουσι καὶ τάνυχία λέγειν· οἶον τὸν μὲν Λύγέα τῆς Πισατίδος ἄρξει, τὸν δ' Οἰνόμαον καὶ τὸν Σαλμωνέα τῆς Ἡλείας· ἐνιοὶ δ' εἰς ταῦτ' ἀναγάγουσι τὰ ἔθνη. Δεῖ δὲ τοῖς ὁμολογουμένοις ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀκολουθεῖν· ἐπεὶ οὐδὲ τοῦνομα τὴν Πισάτην ἐτυμολογοῦσιν ὁμοίως· οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ Πίσσης ὁμωνύμου τῇ κρήνῃ πόλεως· τὴν δὲ κρήνην, Πίσαν εἰρησθαι, οἶον Πίσραν, ὅπερ ἐς ἰοτιέσραν· τὴν δὲ πόλιν ἰδρυμένην ἐφ' ὕψους δεικνύουσι μεταξὺ δυεῖν ὄρων, Ὄσσης καὶ Ὀλύμπου, ὁμωνύμων τοῖς ἐν Θετταλίᾳ. Τινὲς δὲ πόλιν μὲν οὐδεμίαν γεγονέναι Πίσαν φασίν· εἶναι γὰρ ἂν μίαν τῶν ὀκτώ· κρήνην δὲ μόνην, ἣν νῦν καλεῖσθαι Βῖσαν, Κυκησίου πλησίον πόλεως μεγίστης τῶν ὀκτώ. Στησίχορος δὲ καλεῖ πόλιν τὴν χώραν Πίσαν λεγομένην· ὥς ὁ Ποιητὴς τὴν Λέσβον, Μάκαρος πόλιν. Εὐριπίδης δ' ἐν Ἴωνι,

Εὐβοί' Ἀθήναις ἐς ἰ τις γείτων πόλιν·

καὶ ἐν Ραδαμάνθυϊ,

Οἱ γῆν ἔχουσ' Εὐβοῖδα πρόσχωρον πόλιν·

Σοφοκλῆς δ' ἐν Μυσοῖς,

Ἀσία μὲν ἡ σύμπασα κλέζεται, ξένη,

Πόλιν δὲ Μυσῶν Μυσία προσήγορος.

§. 32.

Ἡ δὲ Σαλμώνη πλησίον ἐς τῆς ὁμωνύμου κρήνης, ἐξ ἧς ῥεῖ ὁ Ἐνipeύς· ἐμβαλλει δ' εἰς τὸν Ἀλφειὸν, καλεῖται δὲ νῦν Βαρνίχιος· τούτου δ' ἐρασθῆναι τὴν Τυρῶ φασιν·

Ἡ ποταμοῦ ἡράσσειατ' Ἐνipeῆος Δείλιο.

Ἐνταῦθα γὰρ βασιλεῦσαι τὸν πατέρα αὐτῆς Σαλμωνέα, καθάπερ καὶ Εὐριπίδης ἐν Αἰδῶ φησί. Τὸν δ' ἐν τῇ Θετταλίᾳ Ἐνipeά γράφουσιν· ὃς ἀπὸ τῆς Ὀθρυος ῥέων, δέχεται τὸν Ἀπιδανὸν

κατενεχθέντα ἐκ Φαρσάλου. Ἐγγὺς δὲ τῆς Σαλμώνης Ἡράκλεια, 556.
καὶ αὕτη μία τῶν ὀκτώ, διέχουσα περὶ τετταράκοντα σταδίους
τῆς Ὀλυμπίας, κειμένη δὲ παρὰ τὸν Κυθήριον ποταμὸν, οὗ
τὸ τῶν Ἰωνιάδων νυμφῶν ἱερὸν, τῶν πεπιστευμένων Σεραπεύειν
νόσους τοῖς ὕδασι. Παρὰ δὲ τὴν Ὀλυμπίαν ἐστὶ καὶ ἡ Ἀρπινα, καὶ
αὕτη τῶν ὀκτώ, δι' ἧς ῥεῖ ποταμὸς Παρθενίας, ὡς εἰς Φηραῖαν 557.
ἰόντων· ἡ δὲ Φηραῖα ἐστὶ τῆς Ἀρκαδίας· ὑπέρκειται δὲ τῆς Δυ-
μαίας, καὶ τοῦ Βουπρασίου καὶ [τῆς] Ἠλίδος, ὅπερ ἐστὶ πρὸς
ἄρκτον τῇ Πισατίδι. Αὐτοῦ δὲ ἐστὶ καὶ τὸ Κυκήσιον τῶν ὀκτώ· καὶ
τὸ Δυσπόντιον κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐξ Ἠλίδος εἰς Ὀλυμπίαν, ἐν
πεδίῳ κείμενον· ἐξηλείφθη δὲ, καὶ ἀπῆραν οἱ πλείους εἰς Ἐπί-
δαμνον καὶ Ἀπολλωνίαν. Καὶ ἡ Φολὴ δ' ὑπέρκειται τῆς Ὀλυμ-
πίας ἐγγυτάτω, ὅρος Ἀρκαδικὸν, ὥστε τὰς ὑπωρείας τῆς Πι-
σατίδος εἶναι, Καὶ πᾶσα δ' ἡ Πισατις καὶ τῆς Τριφυλίας τὰ
πλεῖστα ὁμορεῖ τῇ Ἀρκαδίᾳ· διὰ τοῦτο δὲ καὶ Ἀρκαδικὰ εἶναι
δοκεῖ τὰ πλεῖστα τῶν Πυλῶν ἐν Καταλόγῳ φραζομένων χω-
ρίων· οὐ μέντοι φασὶν οἱ ἔμπειροι. Τὸν γὰρ Ἐρύμανθον εἶναι,
τὸν ὀρίζοντα τὴν Ἀρκαδίαν, τῶν εἰς τὸν Ἀλφειὸν ἐμπίπτοντων
ποταμῶν· ἔξω δ' ἐκείνου τὰ χωρία ἰδρύνσθαι ταῦτα.

§. 33.

Ἐφορος δὲ φησὶν Αἰτωλὸν, ἐκπεσόντα ὑπὸ Σαλμωνέως, τοῦ
βασιλέως Ἐπειῶν τε καὶ Πισατῶν, ἐκ τῆς Ἠλείας εἰς τὴν Αἰ-
τωλίαν, ὀνομάσαι τε ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν χώραν, καὶ συνοικίσαι
τὰς αὐτόθι πόλεις· τούτου δ' ἀπόγονον ὑπάρξαντα Ὄξυλον
φίλον τοῖς περὶ Τήμενον Ἡρακλείδαις, ἡγήσασθαι τε τῶν ὁδῶν
κατιούσιν εἰς Πελοπόννησον, καὶ μερίσαι τὴν πολεμίαν αὐτοῖς
χώραν, καὶ τᾶλλα ὑποδέσθαι τὰ περὶ τὴν κατοίκησιν τῆς
χώρας· ὥτι δὲ τούτων λαβεῖν χάριν τὴν εἰς τὴν Ἠλείαν κάθο-
δον, προγονικὴν οὖσαν· κατελθεῖν δὲ ἀδροίσκοντα στρατὸν ἐξ

357. Αἰτωλίας ἐπὶ τοὺς κατέχοντας Ἐπειοὺς τὴν Ἥλιν. Ἀπαντησάντων δὲ τῶν Ἐπειῶν μεθ' ὀπλων, ἐπειδὴ ἀντίπαλοι ἦσαν αἱ δυνάμεις, εἰς μονομαχίαν προελθεῖν, κατὰ ἔθος τι παλαιὸν τῶν Ἑλλήνων, Πυραϊχμὴν Αἰτωλὸν, Δέγμενον τ' Ἐπειόν· τὸν μὲν Δέγμενον μετὰ τόξου ψαλόν, ὥς περιεσόμενον ῥαδίως ὀπλίτου διὰ τῆς ἐκβολίας· τὸν δὲ μετὰ σφενδόνης καὶ πήρας λίθων, ἐπειδὴ κατέμαθε τὸν δόλον· τυχεῖν δὲ νεωσὶ ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν εὐρημένον τὸ τῆς σφενδόνης εἶδος. Μακροβολωτέρας δ' οὐσης τῆς σφενδόνης, πεσεῖν τὸν Δέγμενον, καὶ κατασχεῖν τοὺς Αἰτωλοὺς· τὴν γῆν, ἐκβαλόντας τοὺς Ἐπειοὺς· παραλαβεῖν δὲ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ὀλυμπίασιν, ἣν εἶχον οἱ Ἀχαιοί· διὰ τε τὴν Ὀξύλου φιλίαν πρὸς τοὺς Ἡρακλείδας, συνομολογηθῆναι
358. ῥαδίως ἐκ πάντων μεθ' ὅρκου τὴν Ἠλείαν ἱεράν εἶναι τοῦ Διὸς, τὸν δ' ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώραν ταύτην μεθ' ὀπλων, ἐναγῇ εἶναι· ὥς δ' αὐτως ἐναγῇ καὶ τὸν μὴ ἐπαμύνοντα εἰς δυνάμιν. Ἐκ δὲ τούτου καὶ τοὺς κτίσαντας τὴν Ἠλείων πόλιν ὕψερρον, ἀτείχισον ἔασαι, καὶ τοὺς δι' αὐτῆς τῆς χώρας ἰόντας στρατοπέδῳ, τὰ ὅπλα παραδόντας, ἀπολαμβάνειν μετὰ τὴν ἐκ τῶν ὄρων ἐκδασιν· Ἰφίτον τε θεῖναι τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα, ἱερῶν ὄντων τῶν Ἠλείων. Ἐκ δὲ τῶν τοιούτων αὐξήσιν λαβεῖν τοὺς ἀνθρώπους· τῶν γὰρ ἄλλων αἰεὶ πολεμούντων πρὸς ἀλλήλους, μόνοις ὑπάρξαι πολλὴν εἰρήνην, οὐκ αὐτοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ξένοις· ὥς τε καὶ εὐανδρῆσαι μάλιστα πάντων παρὰ τοῦτο. Φειδῶνα δὲ τὸν Ἀργεῖον, δέκατον μὲν ὄντα ἀπὸ Τημένου, δυνάμει δ' ὑπερβεβλημένον τοὺς κατ' αὐτὸν (ἀφ' ἧς τὴν τε λῆξιν ὀλην ἀνέλαβε τὴν Τημένου διεσπασμένην εἰς πλείω μέρη, καὶ μέτρα ἐξεῦρε τὰ Φειδώνεια καλούμενα, καὶ σαθμοὺς, καὶ νόμισμα κεχαρσμένον, τό τε ἄλλο, καὶ τὸ ἀργυροῦν), πρὸς τούτοις ἐπιθέσθαι καὶ ταῖς ὑφ' Ἡρακλέους αἰρεθείσαις πόλεσι, καὶ τοὺς ἀγῶνας ἀξιῶν τιθέναι αὐτὸν, οὗς ἐκεῖνος ἔθηκε· τούτων

δὲ εἶναι καὶ τὸν Ὀλυμπιακόν. Καὶ δὴ βιασάμενον ἐπελθόντα 558.
 θῆναι αὐτόν, οὔτε τῶν Ἡλείων ἐχόντων ὄπλα ὥστε καλύειν,
 διὰ τὴν εἰρήνην, τῶν τε ἄλλων κρατουμένων τῇ δυναστείᾳ· οὐ
 μὴν τοὺς γε Ἡλείους ἀναγράψαι τὴν θῆσιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ
 ὄπλα κτήσασθαι διὰ τοῦτο, καὶ ἀρξαμένους ἐπικουρεῖν σφίσι
 αὐτοῖς· συμπράττειν δὲ καὶ Λακεδαιμονίους, εἴτε φθονήσαντας
 τῇ διὰ τὴν εἰρήνην εὐτυχίᾳ, εἴτε καὶ συνεργοὺς ἔξαι νομί-
 σαντας πρὸς τὸ καταλύσαι τὸν Φεῖδωνα, ἀφρημένον αὐτοὺς
 τὴν ἡγεμονίαν τῶν Πελοποννησίων, ἣν ἐκεῖνοι προεκέκτηντο.
 Καὶ δὴ καὶ συγκαταλύσαι τὸν Φεῖδωνα· τοὺς δὲ συγκατασκευάσαι
 τοῖς Ἡλείοις τὴν τε Πισάτιν, καὶ τὴν Τριφυλίαν. Ὁ δὲ παρά-
 πλους ἅπας ὁ τῆς νῦν Ἡλείας, μὴ κατακολπίζοντι, χιλίων
 ὁμοῦ καὶ διακοσίων ἐς ἑξαδίων. Ταῦτα μὲν περὶ τῆς Ἡλείας.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

Ἡ δὲ Μεσσηνία συνεχὴς ἐστὶ τῇ Ἡλείᾳ, περινεύουσα τὸ πλέον
 ἐπὶ τὸν νότον καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος. Αὕτη δ' ἐπὶ μὲν τῶν
 Τρωϊκῶν ὑπὸ Μενελάῳ ἐτέτακτο, μέρος οὖσα τῆς Λακωνικῆς·
 ἐκαλεῖτο δ' ἡ χώρα Μεσσήνη· τὴν δὲ νῦν ὀνομαζομένην πόλιν
 Μεσσήνην, ἥς ἀκρόπολις ἡ Ἰθώμη ὑπῆρξεν, οὕτω συνέβαινε
 ἐκτίσθαι· μετὰ δὲ τὴν Μενελάου τελευτήν, ἐξασθενησάντων 559.
 τῶν διαδεξαμένων τὴν Λακωνικὴν, οἱ Νηλεΐδαι τῆς Μεσσηνιας
 ἐπῆρχον. Καὶ δὴ κατὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κἀδοδόν, καὶ τὸν
 τότε γενηθέντα μερισμὸν τῆς χώρας, ἦν Μελανθὸς βασιλεὺς
 τῶν Μεσσηνίων, καθ' αὐτοὺς ταττομένων· πρότερον δ' ὑπήκοοι
 ἦσαν τοῦ Μενελάου. Σημεῖον δέ· ἐκ γὰρ τοῦ Μεσσηνιακοῦ
 κόλπου καὶ τοῦ συνεχοῦς Ἀσιναίου λεγομένου ἀπὸ τῆς Μεσ-

359. σηνιακῆς Ἀσίης, αἱ ἐπτά ἦσαν πόλεις, ἃς ὑπέσχετο δώσειν ὁ Ἀγαμέμνων τῷ Ἀχιλλεΐ·

Καρδαμύλην, Εὐόπην τε καὶ Ἰρήν ποτίεσσαν,
Φηράς τε ζαθείας ἡδ' Ἀνθείαν βαθύλιμον,
Καλὴν τ' Αἴπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν·

οὐκ ἂν τὰς γε μὴ προσηκούσας μὴτ' αὐτῷ, μῆτε τῷ ἀδελφῷ, ὑποσχόμενος. Ἐκ δὲ τῶν Φηρῶν καὶ συστρατεύσαντας τῷ Με-
νελάῳ ὁλοὶ ὁ Ποιητής, τὸ μὲν, συγκαταλέγων [ἐν] τῷ Λακω-
νικῷ καταλόγῳ, τὸ δὲ, ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ κόλπῳ. Ἔστι δὲ ἡ
Μεσσήνη μετὰ Τριφυλίαν· κοινὴ δ' ἐστὶν ἀμφοῦν ἄκρα, μεθ' ἣν
τὸ Κορυφάσιον καὶ ἡ Κυπαρισσία· ὑπέρεκται δ' ὄρος ἐν ἐπτά
ζαδίοις τὸ Αἰγαλέον τούτου τε καὶ τῆς θαλάττης.

§. 2.

Ἡ μὲν οὖν παλαιὰ Πύλος ἡ Μεσσηνιακὴ, ὑπὸ τῷ Αἰγαλέῳ
πόλεις ἦν· κατεσπασμένης δὲ ταύτης, ἐπὶ τῷ Κορυφασίῳ τινὲς
αὐτῶν ὥκησαν· προσέκτισαν δ' αὐτὴν Ἀθηναῖοι, τὸ δεύτερον
ἐπὶ Σκελίᾳ πλέοντες μετ' Εὐρυμέδοντος καὶ Σοφοκλέους,
ἐπιτείχισμα τοῖς Λακεδαιμονίοις. Αὐτοῦ δ' ἐστὶ καὶ ἡ Κυπα-
ρισσία ἡ Μεσσηνιακὴ· καὶ ἡ προκειμένη πλησίον τοῦ Πύλου
Σφαγία νῆσος, ἡ δ' αὐτὴ καὶ Σφακτηρία λεγομένη, περὶ ἣν
ἀπέβαλον ζωγρίᾳ Λακεδαιμόνιοι τριακοσίους ἐξ ἑαυτῶν ἄνδρας
ὑπ' Ἀθηναίων ἐκπολιορκηθέντας. Κατὰ δὲ τὴν παραλίαν ταύτην
αἱ τῶν Κυπαριστίων πελάγμαι πρόκεινται δύο νῆσοι, προσαγο-
ρευόμεναι Στροφάδες, τετρακοσίους ἀπέχουσαι μάλιστα πῶς
τῆς ἡπείρου ζαδίου, ἐν τῷ Λιδυκῷ καὶ μεσημβρινῷ πελόγει.
Φησὶ δὲ Θουκυδίδης ναύσταθμον ὑπάρχει τῶν Μεσσηνίων ταύ-
την τὴν Πύλον· διέχει δὲ Σπάρτης ζαδίου τετρακοσίους.

§. 3.

Ἐξῆς δ' ἐςὶ Μεθώνη ταύτην δ' εἶναι φασὶ τὴν ὑπὸ τοῦ 359. Ποιητοῦ Πήδασον προσαγορευομένην μίαν τῶν ἑπτὰ, ὧν ὑπέσχετο τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ Ἀγαμέμνων· ἐνταῦθα Ἀγρίππας τὸν τῶν Μαυρουσίων βασιλέα, τῆς Ἀντωνίου ζάσεως ὄντα, Βέγον, κατὰ τὸν πόλεμον τὸν Ἀκτιακὸν διέφθειρε, λαβὼν ἐξ ἐπίπλου τὸ χωρίον.

§. 4.

Τῇ δὲ Μεθώνῃ συνεχῆς ἐστὶν ὁ Ἀκρίτας, ἀρχὴ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου· καλοῦσι δ' αὐτὸν καὶ Ἀσναῖον, ἀπὸ Ἀσίνης πόλιντος πρώτης ἐν τῷ κόλπῳ, ὁμωνύμου τῇ Ἑρμιονικῇ. Αὕτη 360. μὲν οὖν ἡ ἀρχὴ πρὸς δύσιν τοῦ κόλπου ἐςί· πρὸς ἑω δὲ αἱ καλούμεναι Θουρίδες, ὁμοροὶ τῇ νῦν Λακωνικῇ τῇ κατὰ Κιναιθίου καὶ Ταβάρων. Μεταξὺ δ' ἀπὸ τῶν Θουρίδων ἀρξαμένοις Οἰτυλος ἐςί· καλεῖται δ' ὑπὸ τινων καὶ Τύλος· εἴτα Λεῦκτρον τῶν ἐν Βοιωτίᾳ Λεύκτρων ἀποικος· εἴτ' ἐπὶ πέτρας ἐρυμνῆς ἰδρύται Καρδαμύλη· εἴτα Φηραὶ, ὁμορος Θουρίᾳ καὶ Γερήνοις, ἀφ' οὗ τόπου Γερήνιον τὸν Νέσσορα κληθῆναί φασι, διὰ τὸ ἐνταῦθα σωθῆναι αὐτὸν, ὡς προειρήκαμεν. Δείκνυται δ' ἐν τῇ Γερηνίᾳ Τρικκαίου ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ, ἀφίδρυμα τοῦ ἐν τῇ Θετταλικῇ Τρίκκῃ. Οἰκίσαι δὲ λέγεται Πέλοψ τό τε Λεῦκτρον, καὶ Χαράδραν, καὶ Θαλάμας, τοὺς νῦν Βοιωτοὺς καλουμένους, τὴν ἀδελφὴν Νιόβην ἐκδούς Ἀμφίονι, καὶ ἐκ Βοιωτίας ἀγαγόμενός τινας. Παρὰ δὲ Φηράς Νέδων ἐκβάλλει, ῥέων διὰ τῆς Λακωνικῆς, ἕτερος ὧν τῆς Νέδας· ἔχει δ' ἱερὸν ἐπίσημον Ἀθηνᾶς Νεδουσίας. Καὶ ἐν Ποιήεσση δ' ἐστὶν Ἀθηνᾶς Νεδουσίας ἱερὸν, ἐπώνυμον τόπου τινὸς Νέδοντος· ἐξ οὗ φασιν οἰκίσαι Τηλέκλον Ποιήεσαν, καὶ Ἐχειᾶς, καὶ Τράγιον.

§. 5.

360. Τῶν δὲ προταθεισῶν ἑπτὰ πόλεων τῷ Ἀχιλλεΐ, περὶ μὲν Καρδαμύλης καὶ Φηρῶν εἰρήκαμεν, καὶ Πηδάσου. Ἐνόπην δ', οἱ μὲν τὰ Πέλαγ' αἰετοῖν, οἱ δὲ τόπον τινα περὶ Καρδαμύλην, οἱ δὲ τὴν Γεσηνίαν. Τὴν δὲ Ἰρὴν κατὰ τὸ ὄρος δεικνύουσι τὸ κατὰ τὴν Μεγαλόπολιν τῆς Ἀρκαδίας ὡς ἐπὶ τὴν Ἀνδανίαν ἰόντι, ἣν ἔφαμεν Οἰχαλίαν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ κεκλησθαι· οἱ δὲ τὴν νῦν Μεσσηνίαν οὕτω καλεῖσθαι φασί, καθήκουσαν εἰς τὸν μεταξὺ κόλπον τοῦ Ταυγέτου καὶ τῆς Μεσσηνίας. Ἡ δ' Αἴπεια νῦν Θουρία καλεῖται, ἣν ἔφαμεν ὁμορον Φηραῖς· ἰδρυταὶ δ' ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα. Ἀπὸ δὲ τῆς Θουρίας, καὶ ὁ Θουριάτης κόλπος· ἐν ᾧ πόλις μία ἦν, τοῦνομα Ρίον, ἀπεναντίον Ταυάρου. Ἀνδρείαν δὲ, οἱ μὲν αὐτὴν τὴν Θουρίαν φασί, Αἴπειαν δὲ τὴν Μεθώνην· οἱ δὲ τὴν μεταξὺ Ἀσίην, τῶν Μεσσηνίων πόλεων, οἰκειότατα βραθυλείμων λεχθεῖσαν, ἥς πρὸς Σαλαττὴ πόλις Κορώνη καὶ ταύτην δὲ τινες Πηδάσον λεχθῆναι φασί ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ.

Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἀλός·

361. Καρδαμύλη μὲν ἐπ' αὐτῇ· Φηραὶ δ' ἀπὸ πέντε σταδίων, ὑφορμὸν ἔχουσα θεινόν· αἱ δ' ἄλλαι ὀνωμάλοις κέχρηται τοῖς ἀπὸ Σαλαττῆς διαστήμασι.

§. 6.

Πησίον δὲ τῆς Κορώνης, κατὰ μέσον πῶς τὸν κόλπον, ὁ Παμίσιος ποταμὸς ἐκβάλλει, ταύτην μὲν ἐν δεξιᾷ ἔχων καὶ τὰς ἐξῆς, ὧν εἰσὶν ἑσχαταὶ πρὸς δύσιν Πύλος καὶ Κυπαρισσία· μέτρη δὲ τούτων Ἔρανα (ἣν οὐκ εὖ τινας Ἀρήνην καλεῖσθαι νενομίκασι πρότερον), Θουρίαν δὲ καὶ Φηράς ἐν ἀριστερᾷ. Μέγιστος δ' ἐξὶ τῶν ἐντὸς ἰσθμοῦ ποταμῶν, καίπερ οὐ πλείους ἢ ἑκατὸν σταδίους ἐκ τῶν πηγῶν ῥυεῖς, τῷ ὕδατι θαψιλῆς,

διὰ τοῦ Μεσσηνιακοῦ πεδίου καὶ τῆς Μακαρίας καλουμένης· 361.
ἀφέστητέ τε τῆς νῦν Μεσσηνίων πόλεως ὁ ποταμὸς σαθίους
διακοσίους καὶ πεντήκοντα. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος Πάμισος χα-
ρῶντης, μικρὸς, περὶ Λεῦκτρον ῥέων τὸ Λακωνικόν, περὶ οὗ
χρίσιν ἔσχον Μεσσήνιοι πρὸς Λακεδαιμονίους ἐπὶ Φιλίππου· τὸν
δὲ Πάμισον Ἀμαθὸν τινες ὠνόμασαν, ὡς προείπομεν.

§. 7.

Ἐφορος δὲ τὸν Κρεσφόντην, ἐπειδὴ εἴλε Μεσσήνην, διελεύ-
θησιν, *ὡς προειρήκαμεν*, εἰς πέντε πόλεις αὐτῇ, ὥστε
Στενύκλαρον μὲν ἐν τῷ μέσῳ τῆς χώρας ταύτης κειμένην,
ἀποδεῖξαι βασιλείῳ αὐτῷ *τῆς βασιλείας*· ἐντεῦθεν δὲ Ἰαμίτην
πέμψαι πρεσβευτὴν εἰς Πύλον καὶ Ῥίον, τοὺς Μεσσηνίους
ἅπαντας τοῖς Δωριεῦσιν ἰσυνόμεους ποιήσονται· ἀναξιοπαθούτων
δὲ τῶν Δωριέων, μεταγνόντα μόνον τὸν Στενύκλαρον νομίσαι
πολεῖν· εἰς τοῦτον δὲ τοὺς Δωριέας συναγαγεῖν πάντας.

§. 8.

Ἡ δὲ Μεσσηνίων πόλις ἔοικε Κορίνθῳ· ὑπέρκειται γὰρ τῆς
πόλεως ἑκατέρας ὁρος ὑψηλὸν καὶ ἀπότομον, τείχει κοινῷ περι-
ειλημμένον, ὥς' ἀκροπόλει χρῆσθαι· τὸ μὲν καλούμενον Ἰθώ-
μη, τὸ δὲ Ἀκροκόρινθος· ὥς' οἰκείως δοκεῖ Δημητρίῳ ὁ Φά-
ριος πρὸς Φίλιππον εἰπεῖν τὸν Δημητρίου, παρακλενόμενος
τούτων ἔχουσιν τῶν πόλεων ἀμφοῖν, ἐπιθυμοῦντα τῆς Πελο-
ποννήσου· « Τῶν κεράτων γὰρ ἀμφοῖν (ἔφη) κρατήσας, καθέξεις
» τὴν βοῦν », κέρατα μὲν λέγων τὴν Ἰθώμην καὶ τὸν Ἀκροκόριν-
θον, βοῦν δὲ τὴν Πελοπόννησον. Καὶ δὴ διὰ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην
ἀμφήριςτοι γεγόνασιν αἱ πόλεις αὗται. Κόρινθον μὲν οὖν κατ-
έσκαψαν Ῥωμαῖοι, καὶ ἀνέστησαν πάλιν· Μεσσήνην δὲ ἀνείλον
μὲν Λακεδαιμόνιοι, πάλιν δ' ἀνέλαβον Θηβαῖοι, καὶ μετὰ

361. ταῦτα Φίλιππος Ἀμύντου· αἱ δ' ἀκροπόλεις αὐούητοι διέμεναν.

§. 9.

362. Τὸ δ' ἐν Λίμναις τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν, ἐφ' ᾧ Μεσσηνιοὶ περὶ τὰς παρθένους ὑβρίσαι δοκοῦσι τὰς ἀφγμένους ἐπὶ τὴν Θυσίαν, ἐν μεθορίοις ἐς τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς Μεσσηνίας, ὅπου κοινὴν συνετέλουν πατήγυριν καὶ Θυσίαν ἀμφοτέροι· μετὰ δὲ τὴν ὑβριν, οὐ διδόντων δίκας τῶν Μεσσηνίων, συστῆναί φασι τὸν πόλεμον. Ἀπὸ δὲ τῶν Λιμνῶν τούτων καὶ τὸ ἐν Σπάρτῃ Λιμναῖον εἴρηται τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν.

§. 10.

Πελοπόννησος δ' ἐπολέμησαν διὰ τὰς ἀποστάσεις τῶν Μεσσηνίων· Τὴν μὲν οὖν πρώτην κατάκτησιν αὐτῶν φησι Τυρταῖος ἐν τοῖς ποιήμασι κατὰ τοὺς τῶν πατέρων πατέρας γενέσθαι· τὴν δὲ δευτέραν, καθ' ἣν ἐλόμενοι συμμαχοῦς Ἠλείους [καὶ Ἀρκάδας] καὶ Ἀργείους καὶ Πισάτας ἀπέσκησαν, Ἀρκάδων μὲν Ἀριστοκράτην τὸν Ὀρχομενοῦ βασιλέα παρεχομένων στρατηγόν, Πισατῶν δὲ Πανταλέοντα τὸν Ὀμφαλίωνος· ἥνικα φησὶν αὐτὸς στρατηγήσαι τὸν πόλεμον τοῖς Λακεδαιμονίοις [ἐλθὼν ἐξ Ἐρινεοῦ]· καὶ γὰρ εἶναί φησιν ἐκεῖθεν ἐν τῇ ἐλεγείᾳ, ἣν ἐπιγράφουσιν Εὐνομίαν·

Αὐτὸς γὰρ Κρονίων καλλιζεφάνου πόσις Ἥρης,

Ζεὺς, Ἡρακλείδαις τήνδ' ἐδῶκε πόλιν.

Οἷσιν ἄμα προλιπόντες Ἐρινεὸν ἠνιμόεντα,

Εὐρείαν Πέλοπος νῆσον ἀρικόμεθα.

Ὡς ἐ ταῦτα ἠγύρωται τὰ ἐλεγεία, ἡ Φιλοχόρῳ ἀπισητέον, καὶ Καλλισθένει, καὶ ἄλλοις πλείοσιν, εἰποῦσιν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ἀφιδνῶν ἀφικέσθαι, δευτέρων Λακεδαιμονίων κατὰ χρησμόν· ὃς ἐπέταττε παρ' Ἀθηναίων λαβεῖν ἡγεμόνα. Ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ Τυρταίου ὁ δεύτερος ὑπῆρξε πόλεμος· Τρίτον δὲ καὶ τέταρτον

συζηναί φασιν, ἐν ᾧ κατελύθησαν οἱ Μεσσηνιοί. Ὁ δὲ πᾶς 362.
παράπλους ὁ Μεσσηνιακὸς σταδίους ὀκτακόσιοί που κατακολ-
πίζονται.

§. 11.

Ἀλλὰ γὰρ εἰς πλείω λόγον τοῦ μετρίου πρόβιμεν, ἀκολου-
θοῦντες τῷ πλήθει τῶν ἰσορουμένων περὶ χώρας ἐκλειμμένης
τῆς πλείστης· ὅπου γε καὶ ἡ Λακωνικὴ λειπανδρεῖ, κρινομένη
πρὸς τὴν παλαιὰν εὐανδρίαν. Ἐξω γὰρ τῆς Σπάρτης, αἱ λοιπαὶ
πολίχναι τινὲς εἰσι περὶ τριάκοντα τὸν ἀριθμόν· τὸ δὲ παλαιὸν
ἐκατόμπολιν φασιν αὐτὴν καλεῖσθαι· καὶ τὰ ἑκατόμβοια διὰ
τοῦτο θύεσθαι παρ' αὐτοῖς κατ' ἔτος.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

Ἔστι δ' οὖν μετὰ τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον ὁ Λακωνικὸς
μεταξὺ Ταινάρου καὶ Μαλεῶν, ἐκκλίνων μικρὸν ἀπὸ μεσημ-
βρίας πρὸς ἄνω. Διέχουσι δὲ σταδίους ἑκατὸν τριάκοντα αἱ Θυ-
ρίδες τοῦ Ταινάρου ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ οὖσαι κόλπῳ, βοώδης
κρημνός. Τούτων δ' ὑπέρεκειται τὸ Ταυγέτον· ἔστι δ' ὄρος μικρὸν 363.
ὑπὲρ τῆς θαλάττης ὑψηλόν τε καὶ ὄρθιον, συνάπτου κατὰ τὰ
προσάρκτια μέρη ταῖς Ἀρκαδικαῖς ὑπωρεῖαις· ὥστε καταλείπεσθαι
μεταξὺ αὐλῶνα, καθ' ὃν ἡ Μεσσηνία συνεχὴς ἔστι τῇ Λακωνικῇ.
Ἰποπέπτωκε δὲ τῷ Ταυγέτῳ ἡ Σπάρτη ἐν μεσογαίᾳ, καὶ Ἀμύ-
κλαι, οὗ τὸ τοῦ Ἀπολλωνος ἱερόν, καὶ ἡ Φάρις. Ἔστι μὲν οὖν
ἐν κοιλοτέρῳ χωρίῳ τὸ τῆς πόλεως ἕδαφος, καίπερ ἀπολαμ-
βάνον ὄρη μεταξὺ· ἀλλ' οὐδὲν γε μέρος αὐτοῦ λιμνάζει· τὸ δὲ
παλαιὸν ἐλίμναζε τὸ προάσειον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ Λίμνας.

365. Καὶ τὸ τοῦ Διονύσου ἱερὸν ἐν Λίμναις ἐφ' ὕγρου βεβηκὸς ἐτύγχανε· νῦν δ' ἐπὶ ξηροῦ τὴν ἰδρυσιν ἔχει. Ἐν δὲ τῷ κόλπῳ τῆς παραλίας τὸ μὲν Ταΐναρον ἀκτὴ ἐστὶν ἐκκειμένη, τὸ ἱερὸν ἔχουσα τοῦ Ποσειδῶνος, ἐν ἄλσει ἰδρυμένον· πλησίον δ' ἐστὶν ἄντρον, δι' οὗ τὸν Κέρβερον ἀναχθῆναι μυθεύουσιν ὑφ' Ἡρακλέους ἐξ αἰθου. Ἐντεῦθεν δ', εἰς μὲν Φυκοῦντα, ἄκραν τῆς Κυρηναίας πρὸς νότον, διάρμα ἐστὶ σαδίων τρισχιλίων· εἰς δὲ Πάχυνον πρὸς δύσιν, τὸ τῆς Σακελίας ἀκρωτήριον, τετρακισχιλίων ἐξακοσίων· τινὲς δὲ τετρακισχιλίων φασίν· εἰς δὲ Μαλεάς πρὸς ἑὼ ἐξακοσίων ἐβδόμηκοντα κατοικολπίζοντι· εἰς δὲ Ὀνου γνάθον, ταπεινὴν χερρόνησον ἐνδοτέρῳ τῶν Μαλεῶν, πεντακοσίων εἴκοσι.

§. 2.

Πρόκειται δὲ καὶ τοῦτου Κύθηρα ἐν τετταράκοντα σαδίοις, νῆσος εὐλίμενος, πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον· ἦν ἔσχεν Εὐρυκλῆς ἐν μέρει κτήσεως ἰδίας, ὁ καθ' ἡμᾶς τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμῶν· περικείται δὲ νησιῖθα πλείῳ, τὰ μὲν ἐγγύς, τὰ δὲ μικρὸν ἀπωτέρω. Εἰς δὲ Κώρυκον ἄκραν τῆς Κρήτης ἐγγυτάτω πλοῦς ἐστὶ σαδίων διακοσίων καὶ πεντήκοντα. Μετὰ δὲ Ταΐναρον, πλέοντι ἐπὶ τὴν Ὀνου γνάθον καὶ Μαλεάς, Ἀμαθοῦς ἐστὶ πόλις· εἴτα Ἀσίγη, καὶ Γυθίον τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον, ἐν διακοσίοις καὶ τετταράκοντα σαδίοις ἰδρυμένον· ἔχει δ', ὥς φασι, τὸ ναύ-σαρμον ὀρυκτόν· εἰδ' ὁ Εὐρώτας ἐκδίδωσι μεταξὺ Γυθίου καὶ Ἀκρῶν. Τέως μὲν οὖν ὁ πλοῦς ἐστὶ παρ' αἰγιαλόν, ὅσον διακοσίων καὶ τετταράκοντα σαδίων· εἰδ' ἐλῶδες ὑπέρκειται χωρίον καὶ κόρη Ἑλος· πρότερον δ' ἦν πόλις, καθάπερ καὶ Ὀμηρὸς φησιν·

Οἳ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἑλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον·

Κτίσμα δ' Ἑλίου φασὶ τοῦ Περσέως. Ἐστὶ δὲ καὶ πεδῖον καλούμενον Λεύκη· εἴτα πόλις ἐπὶ χερρόνησου ἰδρυμένη Κυπρισσαία,

λιμένα ἔχουσα· εἴτα ἡ Ὀνου γνάθος, λιμένα ἔχουσα· εἴτα 364.
Βοία πόλις, εἴτα Μαλεαί· ῥάδιοι δ' εἰς αὐτάς ἀπὸ τῆς Ὀνου
γνάθου πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἔστι δὲ καὶ Ἀσωπὸς πόλις ἐν
τῇ Λακωνικῇ.

§. 3.

Τῶν δ' ὑφ' Ὀμήρου καταλεγόμενων, τὴν μὲν Μέσσην οὐ-
δαμοῦ δείκνυσθαι φασι· Μεσσόαν δ' οὐ τῆς χώρας εἶναι μέρος,
ἀλλὰ τῆς Σπάρτης, καθάπερ καὶ τὸ Λιμναῖον. Ἕνιοι δὲ κατὰ
ἀποκοπὴν δέχονται τὴν Μεσσήνην· εἴρηται γάρ, ὅτι καὶ αὕτη
μέρος ἦν τῆς Λακωνικῆς. Παραδείγμασι δὲ χρῶνται τοῦ μὲν
Ποιητοῦ, τῷ Κριῖ, καὶ Δῶ, καὶ Μάψ· καὶ ἔτι,

Ἴππους δ' Αὐτομέδων τε καὶ Ἀλκιμος,
ἀντί τοῦ Ἀλκιμέδων· Ἡσιόδου δὲ, ὅτι τὸ βριθῦ, καὶ τὸ βριαρὸν
Βριῖ λέγει. Σοφοκλῆς δὲ καὶ Ἴων τὸ ῥάδιον, Ῥά. Ἐπίχαρμος δὲ
τὸ λίαν, Λί· Συρακῶ δὲ, τὰς Συρακούσας. Παρ' Ἐμπεδο-
κλεῖ δὲ,

— μία γίνεται ἀμφοτέρων ὄψ,
ἡ ὄψις· καὶ παρ' Ἀντιμάχῳ,
Δήμητρος τοι Εὐσευεινὴς ἐσὶν ὄψ·
καὶ τὸ ἄλφιτον, Ἄλφι. Εὐφορίων δὲ καὶ τὸν ἥλον λέγει Ἡλ.
Παρά Φιλητᾶ δὲ,

Δμωίδες εἰς ταλάρους λευκὸν ἄγουσιν Ἐρι·
τὸ ἔριον.

Εἰς ἀνεμόν δὲ τὰ Πηδᾶ,
τὰ πηδάλια, Ἄρατός φησι· Δωδῶ δὲ, τὴν Δωδώνην Σιμμίας.
Τῶν δ' ἄλλων τῶν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ κατωνομασμένων, τὰ μὲν
ἀνήρηται, τῶν δ' ἵχνη λείπεται, τὰ δὲ μετωνόμασαι, καθάπερ
αἱ Αἰγυαί, Αἰγαιαί· αἱ γὰρ ἐν τῇ Λοκρίδι οὐδ' ὅλως περὶεσι.
Τὴν δὲ Λαῶν οἱ Διόσκουροί ποτε ἐκ πολιορκίας ἐλεῖν ἰσορροῦν-

364. ται, ἀφ' οὗ δὴ Λαπέρσαι προσηγορεύθησαν· καὶ Σοφοκλῆς λέγει που·

Νῆ τὼ Λαπίρσα, νῆ τὸν Εὐρώταν τρίτον,
Νῆ τοὺς ἐν Ἀργεὶ καὶ κατὰ Σπάρτην θεοὺς.

§. 4.

Φησὶ δ' Ἐφορος τοὺς κατασχόντας τὴν Λακωνικὴν Ἡρακλείδας, Εὐρυσθένη τε καὶ Προκλῆ, διελεῖν εἰς ἕξ μέρη, καὶ πόλειςαι τὴν χώραν. Μίαν μὲν οὖν τῶν μερίδων, τὰς Ἀμύκλας, ἐξαίρετον δοῦναι τῷ προδόντι αὐτοῖς τὴν Λακωνικὴν, καὶ πείσασαι τὸν κατέχοντα αὐτήν, ὑπόσπονδον ἀπελθεῖν μετὰ τῶν Ἀχαιῶν εἰς τὴν Ἰωνίαν· τὴν δὲ Σπάρτην βασιλείον ἀποφῆναι σφίσιν αὐτοῖς· εἰς δὲ τὰς ἄλλας πέμψαι βασιλέας, ἐπιτρέψαντας δέχεσθαι συνοίκους τοὺς βουλομένους τῶν ξένων, διὰ τὴν λειπανδρίαν· χρῆσθαι δὲ λαϊμένῳ.
εὐλίμενον αἰτῇ δὲ πρὸς τοὺς πολέμους.
γὰρ ὁμορεῖν τοῖς κύκλῳ Φεραία δὲ.
ἀπὸ τῶν ἐντὸς ἀσφαλείαν ἐχούσῃ. Ὑπακούοντας δ' ἅπαντας

365. τοὺς περιοίκους Σπαρτιατῶν, ὅμως ἰσονόμους εἶναι, μετέχοντας καὶ πολιτείας καὶ ἀρχῶν· καλεῖσθαι δὲ Εἰλωτας· Ἄγιν δὲ τὸν Εὐρυσθένην ἀφελέσθαι τὴν ἰσοτιμίαν, καὶ συντελεῖν προσάξει τῇ Σπάρτῃ. Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὑπακοῦσαι, τοὺς δ' Ἐλείους, τοὺς ἔχοντας τὸ ἔλος, ποιησαμένους ἀπόσασιν, κατὰ κράτος ἀλῶναι πολέμῳ, καὶ κριθῆναι δούλους ἐπὶ τακτοῖς τισιν, ὥς τε τὸν ἔχοντα μὴτ' ἐλευθεροῦν ἐξεῖναι, μῆτε πωλεῖν ἔξω τῶν ὄρων τούτους· τοῦτον δὲ λεχθῆναι τὸν πρὸς τοὺς Εἰλωτας πόλεμον. Σχεδὸν δὲ τι καὶ τὴν εἰλωτείαν, τὴν ὕστερον συμμαίνας, μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας οἱ περὶ Ἄγιν εἰσὶν οἱ καταδείξαντες· τρόπον γὰρ τινα δημοσίους δούλους εἶχον

εἶχον οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους, κατοικίας τινὰς αὐτοῖς ἀπο- 365.
δείξαντες καὶ λειτουργίας ἰδίας.

§. 5.

Περὶ δὲ τῆς Λακωνίων πολιτείας, καὶ τῶν γενομένων παρ' αὐτοῖς μεταβολῶν, τὰ μὲν πολλὰ παρίοι τις ἂν διὰ τὸ γυνώριμον· τινῶν δ' ἄξιον ἴσως μνησθῆναι. Ἀχαιοὺς γὰρ τοὺς Φθιώτας φασί, συγκατελθόντας Πέλοπι εἰς τὴν Πελοπόννησον, οἰκῆσαι τὴν Λακωνικὴν· τοσοῦτον δ' ἀρετὴ διενεγκεῖν, ὥς τὴν Πελοπόννησον, ἐκ πολλῶν ἤδη χρόνων Ἄργος λεγομένην, τότε Ἀχαικὸν Ἄργος λεχθῆναι· καὶ οὐ μόνον γε τὴν Πελοπόννησον, ἀλλὰ καὶ ἰδίως τὴν Λακωνικὴν οὕτω προσαγορευθῆναι· τὸ γοῦν τοῦ Ποιητοῦ,

Ποῦ Μενέλαος ἦν;

Ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαικοῦ;

δέχονται τινες οὕτως, Ἢ οὐκ ἦν ἐν τῇ Λακωνικῇ; Κατὰ δὲ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, Φιλονόμου προδόντος τὴν χώραν τοῖς Δωριεῦσι, μετανήθησαν ἐκ τῆς Λακωνικῆς εἰς τὴν τῶν Ἰώνων, τὴν νῦν Ἀχαΐαν καλουμένην· ἐροῦμεν δὲ περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς Ἀχαικοῖς. Οἱ δὲ κατασχόντες τὴν Λακωνικὴν *καὶ* κατ' ἀρχὰς μὲν ἐσωφρόνουν· ἐπεὶ δὲ Λυκούργῳ τὴν πολιτείαν ἐπέτρεψαν, τοσοῦτον ὑπερεβάλλοντο τοὺς ἄλλους, ὥς μόνον τῶν Ἑλλήνων καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἐπῆρξαν, διστέλεσάν τε ἄρχοντες τῶν Ἑλλήνων, ἕως ἀφείλοντο αὐτοὺς τὴν ἡγεμονίαν Θηβαῖοι, καὶ μετ' ἐκείνους εὐθὺς Μακεδόνες. Οὐ μὴν τελῶς γε οὐδὲ τούτοις εἶξαν, ἀλλὰ, φυλάττοντες τὴν αὐτονομίαν, ἔριν εἶχον περὶ πρωτείων αἰεὶ, πρὸς τε τοὺς ἄλλους Ἕλληνας καὶ πρὸς τοὺς τῶν Μακεδόνων βασιλέας· καταλυθέντων δὲ τούτων ὑπὸ Ῥωμαίων, μικρὰ μὲν τινα προσέκρουσαν τοῖς πεμπομένοις ὑπὸ Ῥωμαίων στρατηγοῖς, τυραννοῦμενοι τότε καὶ πολιτευόμενοι μοχθηρῶς· ἀναλαβόντες δὲ σφᾶς, ἐτιμύθησαν διαφερόντως,

365. καὶ ἔμειναν ἐλεύθεροι, πλὴν τῶν φιλικῶν λειτουργικῶν ἄλλο

366. συντελοῦντες οὐδέν. Νεωστὶ δ' Εὐρυκλῆς αὐτοὺς ἐτάραξε, δόξας ἀποχρήσασθαι τῇ Καίσαρος φιλίᾳ πέρα τοῦ μετρίου, πρὸς τὴν ἐπιστάσιαν αὐτῶν· ἐπαύσατο δ' ἡ ταραχὴ ταχέως, ἐκείνου μὲν παραχωρήσαντος εἰς τὸ χρεῶν τοῦ δ' υἱοῦ τὴν φιλίαν ἀπερηρῆενον ταύτην πάσαν. Συνέβη δὲ καὶ τοὺς Ἐλευθερολάκωνας λαβεῖν τινα τάξιν πολιτείας, ἐπειδὴ Ῥωμαίοις προσέθεντο πρῶτοι οἱ περίοικοι, τυραννουμένης τῆς Σπάρτης, οἱ τε ἄλλοι, καὶ οἱ Εἰλωτες. Ἐλλάνκος μὲν οὖν Εὐρυσθένη καὶ Προκλέα φησὶ διατάξαι τὴν πολιτείαν. Ἐφορος δ' ἐπιτιμᾷ, φήσας, Λυκούργου μὲν αὐτὸν μηδαμοῦ μεμνησθαι, τὰ δ' ἐκείνου ἔργα τοῖς μὴ προσήκουσιν ἀνατιθέναι· μόνῳ γοῦν Λυκούργῳ ἱερὸν ἰδρύσθαι, καὶ θύεσθαι κατ' ἔτος· ἐκείνοις δὲ, καίπερ οἰκισαῖς γενομένοις, μὴδὲ τοῦτο δεδόσθαι ὥς τε τοὺς ἀπ' αὐτῶν, τοὺς μὲν Εὐρυσθενίδας, τοὺς δὲ Προκλείδας καλεῖσθαι· οὐδ' ἀρχηγέτας νομισθῆναι, ὅπερ πᾶσιν ἀποδέδοται τοῖς οἰκισαῖς· Ἀγιάδας δὲ, ἀπὸ Ἀγιδος τοῦ Εὐρυσθένους, τοὺς δ', [Εὐρυπωντίδας, ἀ]πὸ Εὐρυπῶντος τοῦ Προκλέους. Τοὺς μὲν [γὰρ δυνασεῦ]σαι δικαίως, τοὺς δὲ, δεξαμένους ἐπὶ ἡλυδας ἀνθρώπους, δι' ἐκείνων δυνασεῦσαι. [Παυ]σανίαν τε... τῶν Εὐρυπω[ντι]δῶν, ἐκπεσόν[τα τῆς] οἰκείας, ἐν τῇ φυγῇ συντάξαι λόγον, νόμου ὄντος τῆς ἐκβαλούσης....

§. 6.

Περὶ δὲ τῆς φύσεως τῶν τόπων, καὶ τούτων καὶ τῶν Μεσσηνιακῶν, ταῦτα μὲν ἀποδεκτέον λέγοντος Εὐριπίδου· τὴν γὰρ Λακωνικὴν φησιν ἔχειν

Πολλὴν μὲν ἀροτὸν, ἐκπονεῖν δ' οὐ ῥάδιον·
Κοίλῃ γὰρ, ὄρεσι περιδρομος, τραχεῖά τε,
Δυσεῖσθολός τε πολεμίους·

τὴν δὲ Μεσσηνιακὴν,

καλλίκαρπον. . .

Κατὰ ῥῥυτὴν τε μυρίοισι νάμκσι,

Καὶ βουσί καὶ ποίμναισιν εὐβοτωτάτην,
 Οὐτ' ἐν πνοαῖσι χειμᾶτος δυσχείμερον,
 Οὐτ' αὖ τεθρίπποις ἡλίου θερμὴν ἄγαν.

Καὶ ὑποδαίς, τῶν πάλων φησὶν, ὧν οἱ Ἡρακλειῖδαι περὶ τῆς
 χώρας ἐποίησαντο, τὸν μὲν πρότερον γενέσθαι

Γαίης Λακαίνης κύριον, φαύλου χθονός,
 τὸν δὲ δεύτερον Μεσσηνίας,

Ἄρετὴν ἐχούσης μίζον', ἢ λόγῳ φράσαι,
 οἶαν καὶ ὁ Τυρταῖος φράζει. Τὴν δὲ Λακωνικὴν καὶ τὴν Μεσ-
 σηνίαν ὀρίζειν αὐτοῦ φήσαντος,

Πάμισον εἰς θάλασσαν ἐξορμώμενον,
 οὐ συγχωρητέον, ὃς διὰ μέσης ρεῖ τῆς Μεσσηνίας, οὐδαμοῦ
 τῆς νῦν Λακωνικῆς ἀπτόμενος. Οὐκ εὖ δὲ οὐδ' ὅτι, τῆς Μεσ-
 σηνίας ὁμοίως ἐπιθαλαττίας οὔσης τῇ Λακωνικῇ, φησὶν αὐ-
 τὴν πρόσω ναυτίλοισιν εἶναι. Ἄλλ' οὐδὲ τὴν Ἥλιον εὖ ὁρίζει,

Πρόσω δὲ βάντι ποταμὸν Ἥλις, ἡ Διὸς

Γεῖτων, κάθηται·

καὶ ἐπάγει καὶ τὸν ἔλεγχον ἡμῖν οὐκ ἀναγκαῖον ὄντα. Εἴτε
 γὰρ τὴν νῦν Ἠλείαν βούλεται λέγειν, ἥτις ὁμορεῖ τῇ Μεσ- 367.
 σηνίᾳ, ταύτης οὐ προσάπτεται ὁ Πάμισος, ὥσπερ γε οὐδὲ τῆς
 Λακωνικῆς· εἴρηται γὰρ, ὅτι διὰ μέσης ρεῖ τῆς Μεσσηνίας.
 Εἴτε τὴν παλαιὰν τὴν κοίλην καλουμένην, πολὺ μᾶλλον ἐκ-
 πίπτει τῆς ἀληθείας· διαβᾶσί τε τὸν Πάμισον, ἔξι πολλῇ τῆς
 Μεσσηνίας, εἰθ' ἡ τῶν Φηρῶν ἐπαρχία ἅπασα, καὶ Μεσ-
 σαίων, ἣν Τριφυλίαν ἐκάλουν, εἰθ' ἡ Πισατίας, καὶ ἡ Ὀλυμ-
 πία, εἴτα μετὰ τριακοσίους σταδίους ἡ Ἥλις.

§. 7.

Γραφόντων δὲ, τῶν μὲν Λακεδαιμόνα κητώεσσαν, τῶν δὲ,
 καιετᾶεσσαν, ζητοῦσι, τὴν κητώεσσαν τίνα δέχεσθαι χρὴ, εἴτε

367. ἀπὸ τῶν κητῶν, εἴτε μεγάλην, ὅπερ δοκεῖ πιθανότερον εἶναι. Τὴν τε καιετάσσαν οἱ μὲν καλαμινθώδη δέχονται, οἱ δὲ, ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν σεισμῶν ῥωχοὶ καιετοὶ λέγονται· καὶ ὁ καιέτας τὸ δεσμωτήριον ἐντεῦθεν τὸ παρὰ Λακεδαιμονίοις, σπήλαιόν τι. Ἕνιοι δὲ κώους μᾶλλον τὰ τοιαῦτα κοιλώματα λέγεσθαι φασιν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ,

Φηρσὶν ὀρισκῶσι.

Εὐσεισος δ' ἡ Λακωνική· καὶ δὴ τοῦ Ταῦγέτου κορυφᾶς τινας ἀπορρήγαγῃναι τινὲς μνημονεύουσιν. Εἰσὶ δὲ λατομίαι λίθου πολυτελοῦς, τοῦ μὲν Ταιναρίου ἐν Ταινάρῳ παλαιαί· νεωστὶ δὲ καὶ ἐν τῷ Ταῦγέτῳ μέταλλον ἀνέωξαν τινες εὐμέγεθες, χορηγὸν ἔχοντες τὴν τῶν Ῥωμαίων πολυτέλειαν.

§. 8.

Ὅτι δὲ Λακεδαίμων ὁμωνύμως λέγεται καὶ ἡ χώρα, καὶ ἡ πόλις, ὁλοὶ καὶ Ὀμηρος· λέγω δὲ χώραν σὺν τῇ Μεσσηνίᾳ. Περὶ μὲν δὴ τῶν τόξων ὅταν λέγῃ,

Δῶρα, τὰ οἱ ξείνος Λακεδαῖμονι δῶκε τυχήσας,

Ἴφιτος Εὐρυτίδης,

εἴτ' ἐπενέγκῃ,

Τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ συμβλήτην ἀλλήλοισιν

Οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο,

τῆς Φηρῆς τὴν χώραν λέγει, ἡ μέρος ἦν τῆς Μεσσηνίας. Οὐ δ᾿ ἄνεγκεν οὖν αὐτῷ καὶ οὕτως εἰπεῖν,

ξείνος Λακεδαῖμονι δῶκε τυχήσας,

καί,

Τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ συμβλήτην·

ὅτι γὰρ αἱ Φηραί εἰσιν ὁ τοῦ Ὀρτιλόχου οἶκος, ὅλον·

Ἐς Φηράς δ' ἴκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,

Υἱός Ὀρτιλόχοιο,

δε Τηλέμαχος καὶ ὁ Πεισίστρατος· αἱ δὲ Φηραί τῆς Μεσσηνίας 367.
εἰσίν. Ὄταν δ' ἐκ τῶν Φηρῶν ὀρμηθέντας τοὺς περὶ Τηλέμαχον
πασημερίους φῆ σείειν ζυγόν, εἴτ' εἶπη,

Δύσστα τ' ἥλιος,

Οἱ δ' ἔξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώισσαν·

Πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου,

τὴν πόλιν δεῖ δέχεσθαι· εἰ δὲ μὴ, ἐκ Λακεδαίμονος εἰς Λακε- 368.
δαίμονα φανεῖται λέγων τὴν ἄφιξιν· ἄλλως τε οὐ πιθανόν, μὴ
ἐν Σπάρτῃ τὴν οἶκσιν εἶναι τοῦ Μενελάου, μὴδ' οὔσης ἐκεῖ
τὸν Τηλέμαχον λέγειν,

Εἴμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον.

Δοκεῖ γὰρ συμπίπτειν τοῦτο τοῖς τῆς χώρας ἐπιθέτοις ἄν...
εἰ μὴ νῆ Δία ποιητικῇ τις τοῦτο συγχωρήσει ἐξουσία. . .
ἐναντίον γὰρ τὴν Μεσσήνην μετὰ τῆς Λακωνικῆς καὶ Πύλου τῆς
ὑπὸ τῷ Νέστορι, μὴδὲ δὴ καθ' αὐτὴν τάττεσθαι ἐν τῷ κατα-
λόγῳ, μὴδὲ κοινωνοῦσαν τῆς στρατείας.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

ΜΕΤΑ δὲ Μαλεᾶς ὁ Ἀργολικὸς ἐκδέχεται κόλπος καὶ ὁ
Ἑρμονικὸς· ὁ μὲν μέχρι τοῦ Σκυλλαίου πλέοντι ὥς πρὸς ἔω
βλέπων καὶ πρὸς τὰς Κυκλάδας· ὁ δὲ ἐωθινώτερος τούτου μέχρι
πρὸς Αἴγινα καὶ τὴν Ἐπίδαυρίαν. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τοῦ Ἀργο-
λικοῦ Λακίωνες ἔχουσι, τὰ δὲ λοιπὰ Ἀργεῖοι· ἐν οἷς ἐστὶ τῶν
μὲν Λακίωνων τὸ Δῆλιον, ἱερὸν Ἀπόλλωνος, ὁμώνυμον τῷ
Βοιωτικῷ· καὶ Μινῶα φρούριον, ὁμώνυμος καὶ αὕτη τῇ Μεγα-
ρικῇ· καὶ ἡ λιμηρὰ Ἐπίδαυρος, ὥς Ἀρτεμίδωρός φησιν. Ἀπολ-

368. λόδωρος δὲ Κυθήρων πλησίον ἰσορεῖ ταύτην· εὐλίμενον δὲ οὖσαν, βραχέως καὶ ἐπιτετμημένως λιμηρὰν εἰρησθαι, ὡς ἀν λιμενηρὰν, μεταβεβληκέναι δὲ τοῦνομα. Ἔστι δὲ τραχὺς ὁ παράπλους εὐθὺς ἀπὸ Μαλειῶν ἀρξάμενος μέχρι πολλοῦ ὁ Λακωνικός· ἔχει δ' ὁμῶς ὑφόρμους καὶ λιμένας. Ἡ λοιπὴ δ' ἐστὶ παραλία εὐλίμενος· νησιδία τε πολλὰ πρόκειται αὐτῆς οὐκ ἄξια μνήμης.

§. 2.

Τῶν δ' Ἀργείων αἱ τε Πρασιαὶ καὶ τὸ Τημένιον, ἐν ᾧ τέθαιπται Τήμενος· καὶ ἔτι πρότερον τὸ χωρίον, δι' οὗ ῥεῖ ποταμὸς ἡ Λέρνη καλουμένη, ὁμώνυμος τῇ λίμνῃ, ἐν ᾗ μεμύθευται τὰ περὶ τὴν Ἰδραν. Τὸ δὲ Τημένιον ἀπέχει τοῦ Ἄργους ἑξ καὶ εἴκοσι σταδίους ὑπὲρ τῆς θαλάττης, ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀργους εἰς τὸ Ἡραῖον τετταράκοντα, ἐνθεν δὲ εἰς Μυκῆνας ὅδεκα. Μετὰ δὲ τὸ Τημένιον ἡ Ναυπλία τὸ τῶν Ἀργείων ναύσταθμον· τὸ δ' ἔτυμον ἀπὸ τοῦ ταῖς ναυσὶ προσπλείσθαι. Ἀπὸ τούτου δὲ πεπλάσθαι φασι τὸν Ναυπλιον καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παρὰ τοῖς νεωτέροις· οὐ γὰρ Ὀμηρον ἀμνημονῆσαι ἀν τούτων, τοῦ μὲν Παλαμήδους τοσαύτην σοφίαν καὶ σύνεσιν ἐπιδειγμένου, δολοφονηθέντος δὲ ἀδίκως, τοῦ δὲ Ναυπλίου τοσοῦτον ἀπεργασαμένου φθόρον ἀνθρώπων περὶ τὸν Καφηρέα. Ἡ δὲ γενεαλογία πρὸς τῷ μυθῶδι καὶ τοῖς χρόνοις διημάρτηται· δεδόσθω γὰρ Ποσειδῶνος εἶναι, Ἀμυμώνης δὲ πῶς, τὸν κατὰ τὰ Τρωϊκὰ 369. ἔτι ζῶντα; Ἐφεξῆς δὲ τῇ Ναυπλίᾳ τὰ σπήλαια καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς οἰκοδομητοὶ λαδύριβοι, Κυκλώπεια δ' ὀνομάζουσιν.

§ 3.

Εἴτ' ἄλλα χωρία, καὶ ἐφεξῆς ὁ Ἑρμιονικός κόλπος· καὶ [γὰρ] τοῦτον τοῦ Ποιητοῦ τάξαντος ὑπὸ τῇ Ἀργείᾳ, καὶ ἡμῖν οὐ παρ-

οπτεός ἐνέφηεν ὁ μερισμὸς τῆς περιοδείας οὗτος. Ἀρχεται δ' 369.
ἀπὸ Ἀσίνης πολέχνης· εἰδ' Ἑρμῖνῃ καὶ Τροίξῃ· ἐν παράπλῳ δὲ
πρόκειται καὶ Καλαυρία, νῆσος κύκλον ἔχουσα τριάκοντα στα-
δίων, πορθμῷ δὲ τετρασταδίῳ διεσῶσα τῆς ἡπείρου.

§. 4.

Εἰδ' ὁ Σαρωνικὸς κόλπος· οἱ δὲ πόντον λέγουσιν, οἱ δὲ
πόρον, καθ' ὃ καὶ πέλαγος λέγεται Σαρωνικόν· καλεῖται δὲ
πᾶς ὁ συνάπτων πόρος ἀπὸ τῆς Ἑρμιονικῆς καὶ τῆς περὶ τὸν
ἰσθμὸν θαλάττης τῷ τε Μυρτώῳ πελάγει καὶ τῷ Κρητικῷ. Τοῦ
δὲ Σαρωνικοῦ Ἐπίδαυρός τε ἐστὶ καὶ ἡ προκειμένη νῆσος Αἴγινα·
εἶτα Κεγχρεαὶ τὸ τῶν Κορινθίων ἐπὶ τὰ πρὸς ἑω μέρη ναύ-
σταθμον· εἶτα λιμὴν Σχοινοῦς πλεύσαντι πέντε καὶ τετταρά-
κοντα σταδίου· ἀπὸ δὲ Μαλεῶν τοὺς πάντας περὶ χιλίους καὶ
ὀκτακοσίους. Κατὰ δὲ τὸν Σχοινοῦντα ὁ Διόλκος, τὸ σενώτατον
τοῦ ἰσθμοῦ, περὶ δὲ τὸ τοῦ Ἰσθμοῦ Ποσειδῶνος ἱερόν. Ἀλλὰ
νῦν τὰ μὲν ὑπερκεῖσθω· ἔξω γὰρ ἐστὶ τῆς Ἀργείας. Ἀναλαβόντες
δ' ἐφοδεύσωμεν πάλιν τὰ κατὰ τὴν Ἀργεῖαν.

§. 5.

Καὶ πρῶτον ποσαχῶς λέγεται παρὰ τῷ Ποιητῇ τὸ Ἄργος,
καὶ καθ' αὐτὸ, καὶ μετὰ τοῦ ἐπιθέτου, Ἀχαιϊκὸν Ἄργος καλοῦν-
τος, ἢ Ἰασον, ἢ Ἴππιον, ἢ Ἰππόδοτον, ἢ Πελασγικόν. Καὶ
γὰρ ἡ πόλις Ἄργος λέγεται,

Ἄργος τε, Σπάρτη τε,
οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθά τε.

Καὶ ἡ Πελοπόννησος,

Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἀργεῖ·

οὐ γὰρ ἡ πόλις γε ἦν οἶκος αὐτοῦ. Καὶ ὅλη ἡ Ἑλλάς· Ἀργεῖους
γούν πάντας καλεῖ, καθάπερ καὶ Δαναοὺς καὶ Ἀχαιοὺς. Τὴν

369. γοῦν ὁμωνυμίαν τοῖς ἐπιθέτοις διασέλλεται, τὴν μὲν Θετταλίαν
Πελασγικὸν Ἄργος καλῶν,

Νῦν δ' αὖ τοὺς, ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον
τὴν δὲ Πελοπόννησον,

Εἰ δέ κεν Ἄργος ἰκοίμην Ἀχαιϊκόν,
Ἡ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιϊκοῦ;

σημαίνων ἐνταῦθα, ὅτι καὶ Ἀχαιοὶ ἰδίως ὠνομάζοντο οἱ Πελο-
ποννήσιοι κατ' ἄλλην σημασίαν. Ἰάσον τε Ἄργος τὴν Πελοπόν-
νησον λέγει,

Εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἄν' Ἰάσον Ἄργος Ἀχαιοί,
τὴν Πηνελόπην, ὅτι πλείους ἂν λάβοι μνηστῆρας. Οὐ γὰρ τοὺς
370. ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος εἰκός· ἀλλὰ τοὺς ἐγγύς. Ἰππόδοτον δὲ καὶ
Ἴππιον κοινῶς εἴρηκε.

§. 6.

Περὶ δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἑλλήνων καὶ Πανελλήνων ἀντιλέ-
γεται. Θουκυδίδης μὲν γὰρ τὸν Ποιητὴν μηδαμοῦ βαρβάρους
εἶπεῖν φησι, διὰ τὸ μηδὲ Ἑλληνας πω τὸ ἀντίπαλον εἰς ἓν
ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. Καὶ Ἀπολλόδωρος δὲ μόνους τοὺς ἐν τῇ
Θετταλίᾳ καλεῖσθαι φησιν Ἑλληνας·

Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες.

Ἡσίοδον μέντοι καὶ Ἀρχιλόχον ἤδη εἰδέναι καὶ Ἑλληνας λεγο-
μένους τοὺς σύμπαντας καὶ Πανελλήνας· τὸν μὲν, περὶ τῶν
Προϊτίδων λέγοντα, ὡς Πανελλήνες ἐμνήστευον αὐτάς, τὸν δὲ,
ὡς Πανελλήνων οἷζυς ἐς Θάσον συνέδραμεν. Ἄλλοι δ' ἀντι-
τιθέασιν, ὅτι καὶ βαρβάρους εἴρηκεν, εἰπὼν γε βαρβαροφώνους
τοὺς Κᾶρας· καὶ Ἑλληνας τοὺς πάντας,

Ἄνδρες, τοῦ κλέος εὐρὺ καὶ Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.

§. 7.

Ἡ μὲν οὖν πόλις ἡ τῶν Ἀργείων ἐν χωρίοις ἐπιπέδοις ἰδρυται 570.
 τὸ πλεόν' ἄραια δ' ἔχει τὴν καλουμένην Λάρισσαν, λόφον
 εὐερκῇ μετρίως, ἔχοντα ἱερὸν Διός. Πρὶ δ' αὐτῆς πλησίον ὁ
 Ἰναχος, χαραδρῶδης ποταμός, ἔχων τὰς πηγὰς ἐκ Λυρκείου
 τοῦ κατὰ τὴν Κυνουρίαν ὄρους τῆς Ἀρκαδίας. Περὶ δὲ τῶν
 μυθευομένων πηγῶν εἴρηται, ὅτι πλάσματα ποιητῶν ἐστὶ
 Πλάσμα δὲ καὶ τὸ, Ἄργος ἄνυδρον

— Θεοὶ δ' αὖ τίσαν Ἄργος ἄνυδρον,

τῆς τε χώρας κοίλης οὔσης, καὶ ποταμοῖς διαρρέομένης, καὶ
 ἔλη καὶ λίμνας παρεχομένης, καὶ τῆς πόλεως εὐπορουμένης
 ὑδασι φρεάτων πολλῶν καὶ ἐπιπολαίων. Αἰτιῶνται δὲ τῆς ἀπά-
 της τὸ,

Καὶ κεν ἐλέγχιστος πολυτίψιον Ἄργος ἐκοίμην.

Τοῦτο δ' ἦτοι ἀντὶ τοῦ πολυπόδῃτον κείται, ἡ χωρὶς τοῦ δ',
 ἀντὶ τοῦ πολυτίψιον, ὥς,

Πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε,

φησὶ Σοφοκλῆς· τὸ γὰρ Προϊάψαι καὶ τὸ ἰάψαι καὶ τὸ ἱψασθαι
 φθοράν τινα καὶ βλάβην σημαίνει·

Νῦν μὲν πειράται, τάχα δ' ἱψεται υἷας Ἀχαιῶν
 καὶ τὸ,

Χρόα καλὸν ἰάπτει·

καί,

Ἄϊδι προϊάψεν.

Ἄλλως τε οὐ τὴν πόλιν λέγει τὸ Ἄργος· οὐ γὰρ ἐκεῖσε ἐμελλεν
 ἀφίξασθαι· ἀλλὰ τὴν Πελοπόννησον, οὐδήπου καὶ ταύτην δι-
 ψηράν οὔσαν. Καὶ σὺν τῷ δ' δὲ ὑπερβολῶς δέχονται κατὰ συν-
 αλοιφήν μετὰ τοῦ συνδέσμου τοῦ δέ· ἢ ἢ οὕτως,

Καὶ κεν ἐλέγχιστος πολὺν ἴψιον Ἄργος ἐκοίμην,

370. ἀπὶ τοῦ, εἰς Ἀργος.

§. 8.

371. Εἰς μὲν δὴ Ἰναχὸς ἔσεν ὁ διαρρέων τὴν Ἀργεῖαν· ἄλλος δὲ ποταμὸς Ἐρασῖνος ἐν τῇ Ἀργείᾳ ἔσιν. Οὗτος δὲ τὰς ἀρχὰς ἐκ Στυμφαλίου τῆς Ἀркаδίας λαμβάνει, καὶ τῆς ἐκεῖ λίμνης τῆς καλουμένης Στυμφαλίδος, ἐν ἣ τὰς ὄρνεις μυθολογοῦσι τὰς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους τοξεύμασιν ἢ τυμπάνοις ἐξελαθεῖσας, [ἃς] καὶ αὐτὰς καλοῦσι Στυμφαλίδας· δύντα δ' ὑπὸ γῆν φασὶ τοῦτον τὸν ποταμὸν, ἐκπίπτειν εἰς τὴν Ἀργεῖαν, καὶ ποιεῖν ἐπὶ ῥύτον τὸ πεδίον· τὸν δ' Ἐρασῖνον καλοῦσι καὶ Ἀρσίνον. Ρεῖ δὲ καὶ ἄλλος ὁμώνυμος ἐκ τῆς Ἀркаδίας εἰς τὸν κατὰ Βοῦραν αἰγιαλόν· ἄλλος δ' ἔσιν ὁ Ερστρικὸς, καὶ ὁ ἐν τῇ Ἀττικῇ κατὰ Βραυρωνίαν. Δείκνυται δὲ καὶ Ἀμυμώνη τις κρήνη κατὰ Λέριν. Ἡ δὲ Λέρη λίμνη τῆς Ἀργείας ἔστι, καὶ τῆς Μυκηναίας, ἐν ἣ τὴν Ἰδραν ἱσοροῦσι· διὰ δὲ τοὺς γενομένους καθαρμούς ἐν αὐτῇ, παροιμία τις ἐξέπεσε, Λέρη κακίων. Τὴν μὲν οὖν χώραν συγχωροῦσιν εὐὺδρεῖν· αὐτὴν δὲ τὴν πόλιν ἐν ἀνύδρῳ χωρίῳ κείσθαι· φρεάτων δ' εὐπορεῖν, ἃ ταῖς Δαναΐσιν ἀνάπτουσι, ὥς ἐκείνων ἐξευρουσῶν· ἃρ' οὐ καὶ τὸ ἔπος εἶπεῖν τοῦτο·

Ἄργος ἄνυδρον εἶν Δαναὶ δίσαν Ἄργος ἔνυδρον·

τῶν δὲ φρεάτων τέτταρα, καὶ ἱερὰ ἀποδειχθῆναι, καὶ τιμᾶσθαι διαφερόντως, [ὥς] ἐν ἀπορίᾳ ὑδάτων εὐπορίαν εἰσάγοντα.

§. 9.

Τὴν δ' ἀκρόπολιν τῶν Ἀργείων οἰκίσαι λέγεται Δαναὸς, ὃς τοσοῦτον τοὺς πρὸ αὐτοῦ δυναστεύοντας ἐν τοῖς τόποις ὑπερβαλέσθαι δοκεῖ, ὥς, κατ' Εὐριπίδην,

Πελασγίωτας ὠνομασμένους τὸ πρὶν,
Δακνούς καλεῖσθαι νόμον ἔθνη' ἀν' Ἑλλάδα.

Ἔστι δὲ καὶ τάφος αὐτοῦ κατὰ μέσην τὴν τῶν Ἀργείων ἀγοράν· 371.
καλεῖται δὲ Πάλιπτος. Οἶμαι δ' ὅτι καὶ Πελασγίωτας καὶ Δα-
ναοὺς, ὥσπερ καὶ Ἀργεῖους, ἡ δόξα τῆς πόλεως ταύτης ἀπ'
αὐτῆς καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας καλεῖσθαι παρεσκεύασεν· οὕτω
δὲ καὶ Ἰασίδας, καὶ Ἰασον Ἄργος, καὶ Ἀπίαν, καὶ Ἀπιδόνας
οἱ νεώτεροί φασιν. Ὀμηρος δ' Ἀπιδόνας μὲν οὐ λέγει· ἀπίαν
δὲ τὴν πόρρω μάλλον. Ὅτι δ' Ἄργος τὴν Πελοπόννησον λέγει,
προσλαβεῖν ἔστι καὶ τάδε,

Ἀργεῖη Ἑλένη,

καί,

Ἔστι πόλις Ἐφύρη μυχῶ Ἄργεος,

καί,

μίσον Ἄργος,

καί,

Πολλῆσιν νήσοισι καὶ Ἀργεῖ παντὶ ἀνάσσειν.

Ἄργος δὲ καὶ τὸ πεδῖον λέγεται παρὰ τοῖς νεωτέροις, παρ' 372.
Ὀμήρῳ δ' οὐδ' ἅπαξ· μάλισα δ' οἶονται Μακεδονικὴν καὶ Θε-
ταλικὸν εἶναι [τοῦνομα].

§. 10.

Τῶν δ' ἀπογόνων τοῦ Δαναοῦ διαδεξαμένων τὴν ἐν Ἀργεῖ
δυναστείαν, ἐπιμεχθέντων δὲ τούτοις τῶν Ἀμυθαονιδῶν, ὠρμη-
μένων ἐκ τῆς Πισάτιδος καὶ τῆς Τριφυλίας, οὐκ ἂν θαυμά-
σαιέ τις, εἰ, συγγενεῖς ὄντες, οὕτω διείλοντο τὴν χώραν εἰς δύο
βασιλείας τὸ πρῶτον, ὥσε τὰς ἡγεμονίδας οὔσας ἐν αὐταῖς δύο
πόλεις ἀποδειχθῆναι πλησίον ἀλλήλων ἰδρυμένας, ἐν ἐλάττωσιν
ἢ πεντήκοντα σταδίοις, τό τε Ἄργος καὶ τὰς Μυκήνας, καὶ τὸ
Ἡραῖον εἶναι κοινὸν ἱερὸν ἀμφοῖν τὸ πρὸς ταῖς Μυκήναις· ἐν ᾧ
τὰ Πολυκλείτου ξόανα, τῇ μὲν τέχνῃ κάλλιστα τῶν πάντων,
πολυτελεῖα δὲ καὶ μεγέθει, τῶν Φειδίου λειπόμενα. Κατ' ἀρχάς

372. μὲν οὖν τὸ Ἄργος ἐπεκράτει μᾶλλον· εἰδ' αἱ Μυκῆναι, μείζονα ἐπιδόσιν λαβούσαι διὰ τὴν τῶν Πελοπιδῶν εἰς αὐτάς μεθιδρύσιν. Περιστάντων γὰρ εἰς τοὺς Ἀτρέως παῖδας ἀπάντων, Ἀγαμέμνων ὢν προσβύτερος, παραλαβὼν τὴν ἐξουσίαν, ἅμα τύχη τε καὶ ἀρετῇ πρὸς τοῖς οὖσι πολλὴν προσεκτήσατο τῆς χώρας· καὶ δὴ καὶ τὴν Ἀργολικὴν τῇ Μυκηναίᾳ προσέθηκε. Μενέλαος μὲν δὴ τὴν Λακωνικὴν ἔσχε· Μυκῆνας δὲ, καὶ τὰ μέχρι Κορίνθου καὶ Σικυῶνος, καὶ τῆς Ἰώνων μὲν τότε καὶ Αἰγιάλεων καλουμένης, Ἀχαιῶν δ' ὕψερρον, Ἀγαμέμνων παρελαβε. Μετὰ δὲ τὰ Τρωϊκά, τῆς Ἀγαμέμνονος ἀρχῆς καταλυθείσης, ταπεινωθῆναι Μυκῆνας συνέβη, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδον. Κατασχόντες γὰρ οὗτοι τὴν Πελοπόννησον, ἐξέβαλον τοὺς πρότερον κρατοῦντας, ὥσθ' οἱ τὸ Ἄργος ἔχοντες, εἶχον καὶ τὰς Μυκῆνας συντελούσας εἰς ἓν χρόνοις δ' ὕψερρον κατεσκάφησαν ὑπ' Ἀργείων, ὥς· νῦν μὲν ἴχνος εὐρίσκεισθαι τῆς Μυκηναίων πόλεως. Ὅπου δὲ Μυκῆναι τοιαῦτα πεπόνθασιν, οὐ δεῖ θαυμάζειν, οὐδ' εἰ τινες τῶν ὑπὸ τῇ Ἀργεὶ καταλεγόμενων ἀφανεῖς νῦν εἰσιν. Ὁ μὲν δὴ καταλογος ἔχει οὕτως·

Οἱ δ' Ἄργος· τ' εἶχον, Τίρυνθ' αὖτε τειχιόισσαν,
 Ἐρμιόνην, Ἀσίνην τε, βλάδυν κατὰ κόλπον ἔχούσας,
 Τροίαν', Ἠϊόνας τε καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον,
 Οἱ τ' ἔχον Αἰγίαν, Μάσητά τε, κοῦροι Ἀχαιῶν.

Τούτων δὲ, περὶ μὲν τοῦ Ἀργους εἴρηται· περὶ δὲ τῶν ἄλλων λεκτέον.

§. 11.

Τῇ μὲν οὖν Τίρυνθι ὀρμητηρίῳ χρῆσασθαι δοκεῖ Προῖτας, καὶ
 373. τειχίσαι διὰ Κυκλώπων· οὗς ἑπτὰ μὲν εἶναι, καλεῖσθαι δὲ Γασερόχειρας, [ὥς] τρεφομένους ἐκ τῆς τέχνης· ἦκειν δὲ μεταπέμπτους ἐκ Λυκίας· καὶ ἴσως τὰ σπηλαιοὶ τὰ περὶ τὴν Ναυπλίαν, καὶ

τὰ ἐν αὐτοῖς ἔργα τούτων ἐπώνυμά ἐστιν. Ἡ δὲ ἀκρόπολις Λι- 373.
κύμνα ἐπώνυμος Λικυμνίου· διέχει δὲ τῆς Ναυπλίας περὶ δώ-
δεκα σταδία· ἔρημος δ' ἐστὶ κακείνη καὶ ἡ πλησίον Μιδέα, ἑτέρα
οὖσα τῆς Βοιωτικῆς· ἐκείνη γάρ ἐστι Μιδέα, ὥς πρόνοια· αὕτη
δὲ Μιδέα, ὥς Τεγέα. Ταύτη δ' ὁμορος Πρόσυμνα, καὶ αὕτη
ἱερὸν ἔχουσα Ἡρας· ἡρῆμωσαν δὲ τὰς πλείστας οἱ Ἀργεῖοι ἀπει-
θούσας. Οἱ δ' οἰκήτορες, οἱ μὲν ἐκ Τίρυνθος εἰς Ἐπίδωρον
ἀφίκοντο, οἱ δὲ ἐκ τῆς Ἑρμιόνης, εἰς τοὺς Ἀλιεῖς καλουμέ-
νους, οἱ δ' ἐκ τῆς Ἀσίνης (καὶ αὕτη δὲ κώμη τῆς Ἀργείας πλη-
σίον Ναυπλίας) εἰς τὴν Μεσσηνίαν μετωκίσθησαν, [ἐν] ἡ ἐς αὐ-
τὸν ὁμώνυμος τῇ Ἀργολικῇ Ἀσίῃ πολίχνη. Οἱ γάρ Λακεδαιμό-
νιοι, ὡς φησὶν ὁ Θεόπομπος, πολλὴν κατακτησάμενοι τῆς
ἀλλοτρίας, εἰς ταύτην κατώκιζον οὓς αὖ ὑποδέξαντο τῶν
φυγόντων ἐπ' αὐτούς. Καὶ οἱ ἐκ τῆς Ναυπλίας [δὲ] ἐκεῖσε
ἀνεχώρησαν.

§. 12.

Ἑρμιόνη δ' ἐστὶ τῶν οὐκ ἀσήμεν πόλεων· ἥς τὴν παραλίαν
ἔχουσιν Ἀλιεῖς λεγόμενοι, θαλαττουργοὶ τινες ἄνδρες. Παρ' Ἑρ-
μιονεῦσι δὲ τεθρύλληται τὴν εἰς ἄθου κατάβασιν σύντομον
εἶναι· διόπερ οὐκ ἐντιθέασιν ἐνταῦθα τοῖς νεκροῖς ναῦλον.

§. 13.

Δρυόπων δ' οἰκητήριόν φασὶ καὶ τὴν Ἀσίνην· εἴτ' ἐκ τῶν περὶ
Σπερχεῖον τόπων ὄντας αὐτοὺς Δρύοπος τοῦ Ἀρκάδος κατοικί-
σατος ἐνταῦθα, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν· ἡ Ἡρακλέους ἐκ τῆς
περὶ τὸν Παρνασσὸν Δωρίδος ἐξελάσαντος αὐτούς. Τὸ δὲ Σκύλ-
λαιον, τὸ ἐν τῇ Ἑρμιόῃ, ὠνομάσθαι φασὶν ἀπὸ Σκύλλης τῆς
Νίσου θυγατρὸς, ἣν ἐξ ἔρωτος προδοῦσαν Μίνῳ τὴν Νίσαιαν
καταποντωθῆναι φασὶν ὑπ' αὐτοῦ, δεῦρο δ' ἐκκυμαίνεσθαι,

373. ταφῆς τυχεῖν. *Ηῖόνες δὲ κώμη τις ἦν, ἣν ἐρημώσαντες Μυκηναῖοι ναύσταθμον ἐποίησαν· ἀφανισθεῖσα δ' ὕστερον, οὐδὲ ναύσταθμόν ἐστι.*

§. 14.

Τροιζήν δὲ ἱερά ἐστι Ποσειδῶνος, ἀφ' οὗ καὶ Ποσειδωνία ποτὲ ἐλέγετο· ὑπέρεκειται δὲ τῆς θαλάττης εἰς πεντεκαίδεκα σταδίου, οὐδ' αὐτὴ ἄσημος πόλις. Πρόκειται δὲ τοῦ λιμένος αὐτῆς, Πώγωνος τοῦνομα, Καλαυρία νησιδίον ὅσον τριάκοντα σταδίων ἔχον τὸν κύκλον· ἐνταῦθα ἦν ἄσυλον Ποσειδῶνος ἱερὸν. Καὶ φασὶ τὸν Θεὸν τοῦτον ἀλλάξασθαι πρὸς μὲν Ἀθητῶ τῇν
374 Καλαυρίαν, ἀντιδύοντα Δῆλον, πρὸς Ἀπόλλωνα δὲ Ταΐναρον, ἀντιδύοντα Πυθώ. Ἐφορος δὲ καὶ τὸν χρησμὸν λέγει·

Ἴσον τοι Δηλὸν τε Καλαυρείαν τε νέμεσθαι,
Πυθῶ τ' ἡγαθήν, καὶ Ταΐναρον ἡνιμόντα.

Ἦν δὲ καὶ Ἀμφικτυονία τις περὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο, ἑπτὰ πόλεων, αἱ μετεῖχον τῆς θυσίας· ἦσαν δὲ Ἑρμιόνη, Ἐπίδαυρος, Αἴγινα, Ἀθήναι, Πρασιεῖς, Ναυπλιεῖς, Ὀρχομενὸς ὁ Μινύειος· ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν Ναυπλίων Ἀργεῖοι συνετέλουν, ὑπὲρ Πρασιέων δὲ Λακεδαιμόνιοι. Οὕτω δ' ἐπεκράτησεν ἡ τιμὴ τοῦ Θεοῦ τοῦτου παρὰ τοῖς Ἕλλησι, ὥς τε καὶ Μακεδόνες δυναστεύοντες ἤδη μέχρι δεῦρο ἐφύλαττον ὁμῶς τὴν ἀσυλίαν, καὶ τοὺς ἐκέλευε ἀποσπᾶν ἡδύναντο τοὺς εἰς Καλαυρίαν καταφυγόντας· ὅπου γε οὐδὲ Δημοσθένης ἐξάρρησεν Ἀρχίας βιάσασθαι στρατιώτας ἔχων, ὃ προσετέτακτο ὑπὸ Ἀντιπάτρου ζῶντα ἀγαγεῖν κάκεινον, καὶ τῶν ἄλλων ῥητόρων ὃν ἂν εὖρη τῶν ἐν αἰτίαις ὄντων παραπλησίαις· ἀλλὰ πείθειν ἐπειράτο· οὐ μὲν ἐπεισέ γε, ἀλλ' ἔφθη φαρμάκῳ παραλύσας ἑαυτὸν τοῦ ζῆν. Τροιζήν δὲ καὶ Πιτθεύς, οἱ Πέλοπος, ὁρμηθέντες ἐκ τῆς Πισατίας, ὁ μὲν τὴν πόλιν ὁμώνυμον ἑαυτοῦ κατέλιπεν, ὁ δὲ Πιτθεύς ἐβασίλευσεν, ἐκείνους

διαδεξάμενος. Ἄνδρες δ' ὁ προκατέχων πλεύσας Ἀλικαρνασσὸν 374.
ἔτισεν· ἐροῦμεν δ' ἐν τοῖς Καρικοῖς καὶ τοῖς Τρωϊκοῖς.

§. 15.

Ἡ Ἐπίδαυρος δ' ἐκαλεῖτο Ἐπίκαρος. Φησὶ γὰρ Ἀριστοτέλης
κατασχέειν αὐτὴν Κᾶρας, ὥσπερ καὶ Ἑρμιόνην· τῶν δ' Ἡρα-
κλειδῶν κατελθόντων, Ἴωνας αὐτοῖς συνουῆσαι, τοὺς ἐκ τῆς
Ἀττικῆς τετραπόλεως συνεπομένους εἰς Ἄργος. Καὶ αὕτη δ'
οὐκ ἄσκημος ἡ πόλις, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ἀσ-
κληπιοῦ, Θερραπέυειν νόσους παντοδαπὰς πεπιστευμένου, καὶ τὸ
ιερὸν πλήρες ἔχοντος αἰεὶ τῶν τε καμνόντων καὶ τῶν ἀνακειμέ-
νων πινάκων, ἐν οἷς ἀναγεγραμμέναι τυγχάνουσιν αἱ Θερρα-
πείαι, καθάπερ ἐν Κῶ τε καὶ Τρίκῃ. Κεῖται δ' ἡ πόλις ἐν
μυχῷ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, τὸν παράπλου ἔχουσα σαδίων
πεντακαίδεκα, βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς Θερρινάς· περικλείεται
δ' ὄρεσιν ὑψηλοῖς μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν, ὥς' ἐρυμνὴ κατε-
σκεύασαι φυσικῶς πανταχόθεν. Μεταξὺ δὲ Τροιζήνης καὶ Ἐπι-
δαύρου χωρίον ἦν ἐρυμνὸν, Μέθανα, καὶ χερρόνησος ὁμώνυμος
τούτῳ. Παρὰ Θουκυδίδῃ δὲ, ἐν τισιν ἀντιγράφοις, Μεθώνη φέ-
ρεται, ὁμώνυμος τῇ Μακεδονικῇ, ἐν ἣ Φίλιππος ἐξέκλιπεν τὸν
ὀφθαλμὸν πολιορκῶν· διόπερ οἶσται τινὰς ἑξαπατηθέντας ὁ 375.
Σκίψιος Δημέτριος τὴν ἐν τῇ Τροιζήνι Μεθώνην ὑπονοεῖν,
καθ' ἧς ἀράσασθαι λέγεται τοὺς ὑπὸ Ἀγαμέμνονος πεμφθέντας
καυτολόγους, μηδέποτε παύσασθαι τειχοδομεῖν· οὐ τούτων,
ἀλλὰ τῶν Μακεδόνων ἀνακρουσάντων, ὥς φησι Θεόπομπος· τού-
τους δ' οὐκ εἰκὸς, ἐγγὺς ὄντας, ἀπειθῆσαι.

§. 16.

Αἴγιναν δ', ἔστι μὲν καὶ τόπος τις τῆς Ἐπιδαυρίας· ἔστι δὲ καὶ

375. νῆσος πρὸ τῆς ἡπείρου ταύτης, ἣν ἐν τοῖς ἀρτίως παρατεθεῖσιν ἔπеси βούλεται φράζειν ὁ Ποιητής· διὸ καὶ γράφουσί τινες,

Νῆσόν τ' Αἴγιοναν,

ἀντὶ τοῦ,

Οἱ τ' ἔχον Αἴγιοναν,

διασελλόμενοι τὴν ὁμωνυμίαν. Ὅτι μὲν οὖν τῶν σφόδρα γνωρίμων ἐστὶν ἡ νῆσος, τί δεῖ λέγειν; ἐντεῦθεν γὰρ Αἰακάς τε λέγεται καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ. Αὕτη δ' ἐστὶν ἡ καὶ Θαλαττοκρατήσασά ποτε, καὶ περὶ πρωτείων ἀμφισβητήσασα πρὸς Ἀθηναίους ἐν τῇ περὶ Σαλαμίνα ναυμαχίᾳ κατὰ τὰ Περσικά. Λέγεται δὲ σαδίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὁ κύκλος τῆς νήσου· πόλιν δ' ὁμώνυμον ἔχει τετραμμένην πρὸς Αἶβα. Περιέχουσι δ' αὐτὴν ἡ τε Ἀττικὴ, καὶ ἡ Μεγαρίς, καὶ τῆς Πελοποννήσου τὰ μέχρι Ἐπιδάουρου, σχεδὸν τι ἑκατὸν σαδίους ἐκάστη διέχουσα· τὸ δὲ ἐωθινὸν μέρος καὶ τὸ νότιον πελάγει κλύζεται τῷ τε Μυρτώῳ καὶ τῷ Κρητικῷ. Νησιῖδια δὲ περικείται πολλὰ μὲν πρὸς τῇ ἡπείρῳ, Βέλβια δὲ πρὸς τὸ πελαγὸς ἀνατείνουσα. Ἡ δὲ χώρα αὐτῆς κατὰ βάρους μὲν γεωδὴς ἐστὶ, πετρώδης δ' ἐπιπολῆς, καὶ μάλισα ἡ πεδιάς· διόπερ ψυχὴ πᾶσα ἐστὶ, κριθοφόρος δὲ ἱκανῶς. Μυρμιδόνας δὲ κληθῆναί φασιν, οὐχ' ὥς ὁ μῦθος, τοὺς Αἰγυπῆτας, ὅτι, λοιμοῦ μεγάλου συμπεσόντος, οἱ μύρμηκες ἄνθρωποι γένοιντο κατ' εὐχὴν Αἰακοῦ· ἀλλ' ὅτι μυρμηκῶν τρόπον ὀρύττοντες τὴν γῆν, ἐπιφέροιν ἐπὶ τὰς πέτρας, ὥς ἔχειν γεωργεῖν, ἐν δὲ τοῖς ὀρύγμασιν οἰκεῖν, φειδόμενοι πλίνθων. Ὡνομάζετο δ' Οἰκῶν παλαι... ὁμωνύμως δυοὶ δήμοις τῆς Ἀττικῆς, τῷ τε πρὸς Ἐλευθεραῖς,

Οἰνός

Σύγχορτα ναίειν πεδία ταῖς Ἐλευθεραῖς

καὶ μᾶ τῶν ἐκ τετραπόλεως τῆς περὶ Μαραθῶνα, καδ' ἥς ἡ παροιμία, Οἰνὴ τὴν χαράδραν. Ἐπώκησαν δ' αὐτὴν Ἀργεῖοι,

καὶ Κρήτες, καὶ Ἐπιδαύριοι, καὶ Δωριεῖς· ὕστερον δὲ κατεκλή- 375.
 ρούχησαν τὴν νῆσον Ἀθηναῖοι· ἀφελόμενοι δὲ Λακεδαιμόνιοι 376.
 τοὺς Ἀθηναίους τὴν νῆσον, ἀπέδωσαν τοῖς ἀρχαίοις οὐκῆτορσιν.
 Ἀποίκους δ' ἔξειλαν Αἰγινήται, εἰς τε Κυδωνίαν τὴν ἐν Κρήτῃ, .
 καὶ εἰς Ομβριαούς. Ἐφορος δ' ἐν Αἰγίνῃ ἄργυρον πρῶτον κο-
 πῆναί φησιν ὑπὸ Φεῖδωνος· ἐμπορεῖον γὰρ γενέσθαι διὰ τὴν
 λυπρότητα τῆς χώρας, τῶν ἀνθρώπων θαλαττουργούντων ἐμ-
 ποριῶς· ἀφ' οὗ τὸν ῥῶπον Αἰγινάϊα ἐμπολὴν λέγεσθαι.

§. 17.

Ὁ δὲ Ποιητὴς ἔνια μὲν χωρία λέγει συνεχῶς, ὥσπερ καὶ
 κεῖται·

Οἱ δ' Ἴρην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδᾳ,
 καὶ,

Οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθ' αὖ τε τειχιόεσσαν,
 Ἐρμιόνην, Ἀσίην τε, βαδύν' ἀνὰ κόλπον ἔχουσας,
 Τροίξην, Ἠϊόνας τε.

Ἄλλοτε δ' οὐχ ὥς ἔστι τῇ τάξει,
 Σχοῖνόν τε, Σκόλόν τε,
 Θίσπειαν, Γραϊάν τε.

Τὰ τ' ἐν ἡπείρῳ ταῖς νήσοις συμφράζει,
 Οἱ δ' Ἰθάκην εἶχον,
 Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο·

τὰ γὰρ Κροκύλεια ἐν τοῖς Ἀκαρναῶσιν. Οὕτω δὲ καὶ νῦν τῇ
 Αἰγίνῃ τὸν Μάσσητα συνῆψεν, ὄντα τῆς Ἀργολικῆς ἡπείρου.
 Θυρέας δὲ Ὀμηρος μὲν οὐκ ὠνόμασεν, οἱ δ' ἄλλοι Θρυλλοῦσι·
 περὶ ὧν Ἀργείοις καὶ Λακεδαιμονίοις συνέστη ἄγων, τριακοσίοις
 πρὸς τριακοσίοις· ἐνίκων δὲ Λακεδαιμόνιοι, στρατηγούντος
 Ὀδρυάδα· εἶναι δὲ φησι τὸ χωρίον τοῦτο Θουκυδίδης ἐν τῇ
 Κυνουριά κατὰ τὴν μεθορίαν τῆς Ἀργείας καὶ τῆς Λακωνικῆς.

376. Εἰσὶ δὲ καὶ Ἰταῖαι, τόπος γνῶριμος τῆς Ἀργολικῆς· καὶ Κεχραιαί, αἱ κεῖνται ἐπὶ τῇ ὁδῷ τῇ ἐκ Τεγέας εἰς Ἄργος, διὰ τοῦ Παρθενίου ὄρους καὶ τοῦ Κρεοπώλου. Ὀμηρος δ' αὐτάς· σὺν οἶδεν, οὐδὲ τὸ Λυκούργιον, οὐδ' Ὀρνεάς· κῶμαι δ' εἰσὶ τῆς Ἀργείας, ἡ μὲν ὁμώνυμος τῷ ὄρει τῷ... αἱ δὲ ταῖς Ὀρνεαῖς, ταῖς μετὰ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος ἰδρυμέναις.

§. 18.

Τῶν δὲ κατὰ Πελοπόννησον πόλεων ἐνδοξόταται γεγόνασαι καὶ μέχρι νῦν εἰσιν Ἄργος τε Σπάρτη τε· διὰ δὲ τὸ πολυθρύλ-
λητον ἦκιστα δεῖ μακρολογεῖν περὶ αὐτῶν· τὰ γὰρ ὑπὸ πάντων εἰρημένα λέγω δόξομεν. Τὸ παλαιὸν μὲν οὖν ἠυδοκίμει τὸ Ἄργος μᾶλλον· ὕστερον δὲ καὶ μέχρι παντός ὑπερεβάλλοντο Λακεδαιμόνιοι, καὶ διετέλεσαν τὴν αὐτονομίαν φυλάττοντες· πλὴν εἴ τι που μικρὸν προσπταίειν αὐτοὺς συνέβαινεν. Ἀργεῖοι δὲ Πύρρον μὲν οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ τείχους ἔπεσε, γραϊδίου τινός, ὡς εἶοικε, κεραμίδα ἀφέντος ἄνωγεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν·
377. ὑπ' ἄλλοις δ' ἐγένοντο βασιλεῦσι. Μετασχόντες δὲ τοῦ τῶν Ἀχαιῶν συστήματος, σὺν ἐκείνοις εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων ἐξουσίαν ἦλθον· καὶ νῦν συνέστηκεν ἡ πόλις, δευτερεύουσα τῇ τάξει μετὰ τὴν Σπάρτην.

§. 19.

Ἐξῆς δὲ λέγωμεν περὶ τῶν ὑπὸ Μυκήναις καὶ τῷ Ἀγαμέμνονι τεταγμένων τόπων ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν νεῶν· ἔχει δ' οὕτως τὰ ἔτη·

Οἱ δὲ Μυκήνας εἶχον, εὐκτιμένον πτολίεθρον,
Ἄφνειόν τε Κόρινθον, εὐκτιμένας τε Κλειωνάς,
Ὀρνεάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιδυρήν τ' Ἰρατεινήν,
Καὶ Σικυῶν', ὅθ' ἄρ' Ἀδριατικὸς πρῶτον ἐμβασίλευεν,

Οἱ δ' Ὑπερησίων τε, καὶ αἰπεινὴν Γουόεσσαν,
Πελλήνην τ' εἶχον, ἣδ' Αἰγίου ἀμφενέμοντο,
Αἰγυλιὸν τ' ἀνὰ πάντα, καὶ ἀμφ' Εὐκλιν εὐοείκων.

577.

Αἱ μὲν οὖν Μυκῆναι νῦν οὐκέτι εἰσὶν· ἔκτισε δ' αὐτάς Περσεύς,
διεδέξατο δὲ Σθένελος, εἰτ' Εὐρυσθεύς· οἱ δ' αὐτοὶ καὶ τοῦ
Ἄργους ἦρξαν. Εὐρυσθεύς μὲν οὖν στρατεύσας εἰς Μαραθῶνα
ἐπὶ τοὺς Ἡρακλέους παῖδας καὶ Ἰόλαιον, βοηθησάντων Ἀθη-
ναίων, ἰσορεῖται πεσεῖν ἐν τῇ μάχῃ· καὶ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα
Γαργηττοῖ ταφῆναι, τὴν δὲ κεφαλὴν χωρὶς ἐν Τρικυρούθῳ,
ἀποκόψαντος αὐτὴν Ἰολάου περὶ τὴν κρήνην τὴν Μακαρίαν, ὑπὸ
[τὸν] ἀμαξιτόν· καὶ ὁ τόπος καλεῖται Εὐρυσθέως κεφαλὴ. Αἱ δὲ
Μυκῆναι μετέπεσον εἰς τοὺς Πελοπίδας, ὁρμηθέντας ἐκ τῆς Πι-
σάτιδος· εἰτ' εἰς τοὺς Ἡρακλείδας, τοὺς καὶ τὸ Ἄργος ἔχοντας.
Μετὰ δὲ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Ἀργεῖοι μετὰ Κλεωναίων
καὶ Τεγεατῶν ἐπελθόντες ἄρδην τὰς Μυκῆνας ἀνείλυν, καὶ
τὴν χώραν διενείμαντο. Διὰ δὲ τὴν ἐγγύτητα, τὰς δύο πόλεις ὡς
μία οἱ τραγικοὶ συνωνύμως προσαγορεύουσιν· Εὐριπίδης δὲ
καὶ ἐν τῷ αὐτῷ δράματι, τοτὲ μὲν Μυκῆνας καλῶν, τοτὲ δ'
Ἄργος τὴν αὐτὴν πόλιν, καθάπερ ἐν Ἰφιγενείᾳ καὶ Ὀρέσῃ.
Κλεωναὶ δ' εἰσὶ πόλισμα ἐπὶ τῇ ὁδῷ κείμενον τῇ ἐξ Ἀργους εἰς
Κορίνθον ἐπὶ λόφου περιουκουμένου πανταχόθεν, καὶ τετειχι-
σμένου καλῶς· ὥς' οἰκείως εἰρησθαι μοι δοκεῖ τὸ, Εὐκτιμένας
Κλεωνάς. Εὐταῦθα δὲ καὶ ἡ Νεμέα μεταξὺ Κλεωνῶν καὶ
Φλιοῦντος, καὶ τὸ ἄλσος, ἐν ᾧ καὶ τὰ Νέμεα συντελεῖν ἔθος
τοῖς Ἀργείοις, καὶ τὰ περὶ τὸν Νεμεαῖον λέοντα μυθεύόμενα,
καὶ ἡ Βέμβινα κώμη· διέχουσι δ' αἱ Κλεωναὶ τοῦ μὲν Ἀργους
σαθίους εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, Κορίνθου δὲ ὀγδοήκοντα. Καὶ
ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Ἀκροκορίνθου κατωπτεύσαμεν τὸ κτίσμα.

§. 20.

378. Ο δὲ ΚΟΡΙΝΘΟΣ ἀφνειὸς μὲν λέγεται διὰ τὸ ἐμπορεῖον, ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ καίμενος, καὶ θυεῖν λιμένων κύριος, ὧν ὁ μὲν τῆς Ἀσίας, ὁ δὲ τῆς Ἰταλίας ἐγγύς ἐστι· καὶ ῥαδίως ποιεῖ τὰς ἐκατέρωθεν ἀμοιβὰς τῶν φορτίων πρὸς ἀλλήλους τοῖς τοσοῦτον ἀφεςῶσιν. Ἦν δ' ὥσπερ ὁ πορθμὸς οὐκ εὐπλοῦς ὁ κατὰ τὴν Σικελίαν τὸ παλαιόν, οὕτω καὶ τὰ πελάγη, καὶ μάλιστα τὸ ὑπὲρ τῶν Μαλεῶν, διὰ τὰς ἀντιπνοίας· ἀφ' οὗ καὶ παροιμιάζονται·
Μαλεῖας δὲ κάμψας, ἐπιλάθου τῶν οἰκῶδε.

Ἀγαπητὸν οὖν ἐκατέροις ἦν, τοῖς τε ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ τοῖς ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐμπόροις, ἀφεῖσι τὸν ἐπὶ Μαλεῶν πλοῦν, εἰς Κόρινθον κατὰγεσθαι τὸν φόρτον αὐτόθι· [δοθι] καὶ πεζῇ τῶν ἐκκομιζομένων ἐκ τῆς Πελοποννήσου, καὶ τῶν εἰσαγομένων, ἐπιπτε τὰ τέλη τοῖς τὰ κλειῖθρα ἔχουσι. Διέμενε δὲ τοῦτο καὶ εἰς ὕστερον μέχρι παντός· τοῖς δ' ὕστερον καὶ πλείω προσεγένετο πλεονεκτήματα. Καὶ γὰρ ὁ Ἰσθμιακὸς ἀγὼν ἐκεῖ συντελούμενος ὄχλους ἐπήγετο· καὶ οἱ Βακχιάδαι τυραννήσαντες, πλούσιοι καὶ πολλοί, καὶ γένος λαμπροί, διακόσια ἔτη σχεδὸν τι κατέσχον τὴν ἀρχήν, καὶ τὸ ἐμπορεῖον ἀδεῶς ἐκαρπώσαντο. Τούτους δὲ Κύψελος καταλύσας αὐτὸς ἐτυράνησε, καὶ μέχρι τριγονίας ὁ οἶκος αὐτοῦ συνέμεινε. Τοῦ δὲ περὶ τὸν οἶκον τοῦτον πλούτου μαρτύριον, τὸ Ὀλυμπίασιν ἀνάθημα Κυψέλου, σφυρήλατος χρυσοῦς ἀνδριάς εὐμεγέθης. Δημάρατος τε εἰς τῶν ἐν Κορίνθῳ θυνασσευσάντων, φεύγων τὰς ἐκεῖ σάσεις, τοσοῦτον ἠνέγκατο πλοῦτον οἰκοῦν εἰς τὴν Τυόρηνιαν, ὥστε αὐτὸς μὲν ἤρξε τῆς δεξαμένης αὐτὸν πόλεως· ὁ δ' υἱὸς αὐτοῦ καὶ Ῥωμαίων κατέστη βασιλεὺς. Τό τε τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν οὕτω πλούσιον ὑπῆρξεν, ὥστε πλείους ἢ χιλιάς ἱεροδούλους ἐκέκτητο ἐταίρας, ἃς ἀνετίθισαν τῇ θεῷ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Καὶ διὰ ταύτας οὖν

ἐπολινοχλείτο ἡ πόλις καὶ ἐπλουτίζετο· οἱ γὰρ ναύκληροι ῥα- 378.
δίως ἐξανηλίσκοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἡ παροιμία φησὶν·

Οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς.

Καὶ ὅτῃ καὶ μνημενεύεται τις ἐταῖρα πρὸς τὴν ὀνειδίζουσιν,
ὅτι οὐ φιλεργὸς εἴη, οὐδ' ἐρίων ἄπτοίτο, εἰπεῖν, « Ἐγὼ μέντοι
» ἡ τοιαύτη τρεῖς ἡδὴ καθεῖλον ἰσούς ἐν βραχεῖ χρόνῳ τούτῳ ».

§. 21.

Τὴν δὲ τοποθεσίαν τῆς πόλεως, ἐξ ὧν Ἱερώνυμος τε εἴρηκε
καὶ Εὐδόξος καὶ ἄλλοι, καὶ αὐτοὶ δὲ εἶδομεν, νεωστὶ ἀναλη- 379.
φθείσης ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, τοιάνδε εἶναι συμβαίνει. Ὅρος ὑψη-
λὸν ὅσον τριῶν ἡμισυ σαδίων ἔχον τὴν κάθετον, τὴν δ' ἀνάδασιν
καὶ τριάκοντα σαδίων, εἰς ὁξείαν τελευτᾷ κορυφὴν· καλεῖται
δὲ Ἀκροκόρινθος, οὗ τὸ μὲν πρὸς ἄρκτον μέρος ἐστὶ τὸ μάλισα
ὄρθιον· ὑφ' ᾧ κεῖται ἡ πόλις ἐπὶ τραπεζώδους ἐπιπέδου χω-
ρίου πρὸς αὐτῇ τῇ ρίζῃ τοῦ Ἀκροκόρινθου. Αὐτῆς μὲν οὖν
τῆς πόλεως ὁ κύκλος καὶ τετταράκοντα σαδίων ὑπῆρχεν· ἐτε-
τείχιστο δ' ὅσον τῆς πόλεως γυμνὸν ἦν τοῦ ὄρους. Συμπεριεί-
ληπτο δὲ τῷ περιβόλῳ τούτῳ καὶ τὸ ὄρος αὐτὸ ὁ Ἀκροκόρινθος,
ἢ δυνατόν ἦν τειχισμὸν δέξασθαι, καὶ ἡμεῖν ἀναδαίνουσιν ἦν
ὅτλα τὰ ἐρείπια τῆς σχοινίας· ὥσθ' ἡ πᾶσα περίμετρος ἐγίνετο
περὶ πέντε καὶ ὀγδοήκοντα σαδίου. Ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων μερῶν
ἦττον ὄρθιον ἐστὶ τὸ ὄρος· ἀνατέταται μέντοι καὶ ἐνθένδε ἰκανῶς,
καὶ περίοπτόν ἐστι. Ἡ μὲν οὖν κορυφὴ ναίδιον ἔχει Ἀφροδίτης·
ὑπὸ δὲ τῇ κορυφῇ τὴν τε Πειρήνην εἶναι συμβαίνει κρήνην,
ἐκρυσιν μὲν οὐκ ἔχουσιν, μεστὴν δ' αἰεὶ διαυγοῦς καὶ ποτίμου
ὑδατος. Φασὶ δὲ καὶ ἐνθένδε καὶ ἐξ ἄλλων ὑπονόμων τινῶν
φλεβίων συνθλίβεσθαι τὴν πρὸς τῇ ρίζῃ τοῦ ὄρους κρήνην,
ἐκρέουσιν εἰς τὴν πόλιν, ὥσθ' ἰκανῶς ἀπ' αὐτῆς ὑδρεύεσθαι.
Ἐστὶ δὲ καὶ φρεάτων εὐπορία κατὰ τὴν πόλιν· λέγουσι δὲ καὶ

379. κατὰ τὸν Ἀχροκόρινθον· οὐ μὲν ἡμεῖς γε εἶδομεν. Τοῦ δ' οὖν
Εὐριπίδου φήσαντος οὕτως,

Ἦκω περίκλυτον προλιποῦσ'

Ἀκρον Κόρινθον

Ἰερὸν ὄχθον, πόλιν Ἀφροδίτας,

τὸ περίκλυτον ἦτοι κατὰ βάθους δεκτέον, ἐπεὶ καὶ φρέατα καὶ
ὑπόνομοι λιθάδες διήκουσι δι' αὐτοῦ· ἢ τὸ παλαιὸν ὑπολη-
πτέον τὴν Πειρήνην ἐπιπολάζειν, καὶ κατάρρυτον ποιεῖν τὸ ὄρος.
Ἐνταῦθα δὲ φασὶ πίνοντα τὸν Πήγασον ἀλῶναι ὑπὸ Βελλερο-
φόντου, πτηνὸν ἵππον ἐκ τοῦ τραχήλου τῆς Μεδούσης ἀναπα-
λέντα κατὰ τὴν Γοργομίαν· τὸν δ' αὐτὸν φασὶ καὶ τὴν Ἴπ-
που κρήνην ἀναβαλεῖν ἐν τῷ Ἐλικῶνι, πλήξαντα τῷ ὄνυχι τὴν
ὑποῦσαν πέτραν. Ὑπὸ δὲ τῇ Πειρήνῃ τὸ Σισύφειόν ἐστιν,
ἱεροῦ τινος ἢ βασιλείου, λευκολίδου πεποιημένου, διασώζον
ἐρείπια οὐκ ὀλίγα. Ἀπὸ δὲ τῆς κορυφῆς πρὸς ἄρκτον *μὲν* ἀφ-
ορᾷται ὃ τε Παρνασσὸς καὶ ὁ Ἐλικῶν, ὄρη ὑψηλὰ καὶ νιφόβολα,
καὶ ὁ Κρισσαῖος κόλπος ὑποπεπτωκῶς ἀμφοτέροις, περιεχό-
μενος ὑπὸ τῆς Φωκίδος καὶ τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Μεγαρί-
δος, καὶ τῆς ἀντιπόρῃμου τῇ Φωκίδι Κορινθίας, καὶ Σικυωνίας
380. πρὸς ἐσπέραν. Ὑπέρκειται δὲ τούτων ἀπάντων τὰ καλούμενα
Ὄνεια ὄρη, διατείνοντα μέχρι Βοιωτίας καὶ Κιθαιρώνος ἀπὸ
τῶν Σκειρωνιδῶν πετρῶν, καὶ τῆς παρὰ ταύτας ὁδοῦ πρὸς
τὴν Ἀττικὴν.

§. 22.

Ἀρχὴ δὲ τῆς παραλίας ἑκατέρας, τῆς μὲν τὸ Λέχαιον, τῆς
δὲ Κεγχρεαὶ κόμη καὶ λιμὴν, ἀπέχων τῆς πόλεως ὅσον ἐβδό-
μήκοντα στάδια· τούτῳ μὲν οὖν χρῶνται πρὸς τοὺς ἐκ τῆς
Ἀσίας· πρὸς δὲ τοὺς ἐκ τῆς Ἰταλίας τῷ Λεχαίῳ. Τὸ δὲ Λέ-
χαιον ὑποπέπτωκε τῇ πόλει κατοικίαν ἔχον οὐ πολλήν· σκέλη

δὲ καθελκυσαι σαδίων περί δώδεκα ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τῆς 580.
 παρὰ τὸ Λέχαιον. Ἐντεῦθεν δὲ παρεκτείνουσα ἡ ἡὶὼν μέχρι
 Παγῶν τῆς Μεγαρίδος, κλύζεται μὲν ὑπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ
 κόλπου· κοίλη δ' ἐστὶ, καὶ ποιεῖ τὸν Διόλκον πρὸς τὴν ἐτέραν
 ἡὶὼνα τὴν κατὰ Σχοινοῦντα πλησίον ὄντα τῶν Κεγχρεῶν. Ἐν
 δὲ τῷ μεταξὺ τοῦ Λεχαίου καὶ Παγῶν τὸ τῆς Ἀκραίας μαν-
 τεῖον Ἡρας ὑπῆρχε τὸ παλαιόν· καὶ αἱ Ὀλμῆαι τὸ ποιοῦν ἀνρω-
 τήριον τὸν κόλπον, ἐν ᾧ ἦ τε Οἰνὴ καὶ Παγαί, τὸ μὲν τῶν
 Μεγαρέων φρούριον, ἡ δὲ Οἰνὴ τῶν Κορινθίων. Ἀπὸ δὲ τῶν
 Κεγχρεῶν ὁ Σχοινοῦς, κατ' ὃν τὸ γένον τοῦ Διόλκου· ἐπειθ' ἡ
 Κρομμυωνία. Πρόκειται δὲ τῆς ἡὶὼνος ταύτης ὁ τε Σαρωνικός
 κόλπος· καὶ ὁ Ἐλευσινιακός, τρόπον τινὰ ὁ αὐτὸς ὢν, συνεχῆς
 τῷ Ἑρμιονικῷ. Ἐπὶ δὲ τῷ ἰσθμῷ καὶ τὸ τοῦ Ἰσθμοῦ Ποσει-
 δῶνος ἱερὸν; ἄλσει πιτυώδει συνηρεφές, ὅπου τὸν ἀγῶνα τῶν
 Ἰσθμίων Κορίνθιοι συνετέλουν. Ἡ δὲ Κρομμυῶν ἐστὶ κώμη τῆς
 Κορινθίας, πρότερον δὲ τῆς Μεγαρίδος· ἐν ἣ μυθεύουσι τὰ
 περὶ τὴν Κρομμυωνίαν ὕν, ἣν μητέρα τοῦ Καλυδωνίου κόμπρου
 φασί, καὶ τῶν Θησέως ἄδελφον ἕνα τοῦτον παραδιδόασιν τὴν τῆς
 υἱὸς ταύτης ἐξάφρουν. Καὶ ἡ Τενέα δ' ἐστὶ κώμη τῆς Κοριν-
 θίας, ἐν ἣ [τὸ] τοῦ Τενεάτου Ἀπόλλωνος ἱερὸν. Λέγεται δὲ καὶ
 Ἀρχία, τῷ σείλαντι τὴν εἰς Συρακούσας ἀποικίαν, τοὺς πλεί-
 στους τῶν ἐργαίων ἐντεῦθεν συνεπακολουθήσαι· καὶ μετὰ ταῦτα
 εὐθηνεῖν μάλιστα τῶν ἄλλων τὴν κατοικίαν ταύτην, τὰ δ' ὕστατα
 καὶ κατ' αὐτοὺς πολιτεύεσθαι· προσθέσθαι τε τοῖς Ῥωμαίοις
 ἀποστάντας Κορινθίων, καὶ, κατασκαφείσης τῆς πόλεως, συμ-
 μείναι. Φέρεται δὲ καὶ χρησμὸς ὁ δοθεὶς τινι τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας
 ἐρωτῶντι, εἰ λῳῖον εἴη μετοικεῖν εἰς Κόρινθον·

Εὐδαίμων ὁ Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἶην Τενεάτης!

ὅπερ κατ' ἄγνοιάν τινες παρατρέπουσιν, «Ἐγὼ δ' εἶην Τεγεάτης!»
 Λέγεται δ' ἐνταῦθα ἐκθρέψαι Πόλυβος τὸν Οἰδίπουν. Δοκεῖ

580. δὲ καὶ συγγένειά τις εἶναι Τενεδίοις πρὸς τούτους ἀπὸ Τέννου τοῦ Κύνου, καθάπερ εἶρηκεν Ἀριστοτέλης· καὶ ἡ τοῦ Απόλλωνος δὲ τιμὴ, παρ' ἀμφοτέροις ὁμοία οὔσα, δίδωσιν οὐ μικρά σημεῖα.

§. 23.

381. Κορινθιοὶ δὲ ὑπὸ Φιλίππῳ ὄντες ἐκείνῳ τε συνεφιλονείκησαν, καὶ ἰδίᾳ πρὸς Ῥωμαίους ὑπεροπτικῶς εἶχον, ὥς τε τινὲς καὶ τῶν πρέσβων, παριόντων τὴν οἰκίαν αὐτῶν, ἐξάρρησεν κατακτελῆσαι βόρβορον. Ἀντὶ τούτων μὲν οὖν καὶ ἄλλων, ὧν ἐξήμαρτον, ἔτισαν δίκας αὐτίκα· πεμφθεῖσης γὰρ ἀξιολόγου στρατιᾶς, αὐτῇ τε κατέσκαπτο ὑπὸ Λευκίου Μομμίου, καὶ τὰλλα μέχρι Μακεδονίας ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐγένετο, ἐν ἄλλοις ἄλλων πεμπομένων στρατηγῶν. Τὴν δὲ χώραν ἔσχον, Σικυῶνιοι τὴν πλείσιν τῆς Κορινθίας. Πολύδιος δὲ τὰ συμβάντα περὶ τὴν ἀλωσιν ἐν οἴκου μέρει λέγων, προσέειπεν καὶ τὴν στρατιωτικὴν ὀλιγωρίαν τὴν περὶ τὰ τῶν τεχνῶν ἔργα καὶ τὰ ἀναθήματα. Φησὶ γὰρ ἰδεῖν παρὼν ἐρριμμένους πῦνακας ἐπ' ἐδάφους, πεττεύοντας δὲ τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τούτων. Ονομάζει δ' αὐτῶν Ἀρισείδου γραφὴν τοῦ Διονύσου, ἐφ' οὗ τινες εἰρήσθαι φασὶ τὸ, Οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον· καὶ τὸν Ηρακλέα τὸν καταπονούμενον τῷ τῆς Δηϊανείρας χιτῶνι. Τοῦτον μὲν οὖν οὐχ ἐωράκαμεν ἡμεῖς, τὸν δὲ Διόνυσον ἀνακείμενον ἐν τῷ Δημητρεῖῳ τῷ ἐν Ῥώμῃ καλλιῶν ἔργον ἐωρῶμεν. Ἐμπρησθέντος δὲ τοῦ νεῶ, συνηφανίσθη καὶ ἡ γραφὴ νεωσί. Σχεδὸν δὲ τι καὶ τῶν ἄλλων ἀναθημάτων τῶν ἐν Ῥώμῃ τὰ πλείστα καὶ ἄριστα ἐντεῦθεν ἀφ' ἑκται· τινὰ δὲ καὶ αἱ κύκλῳ τῆς Ῥώμης πόλεις ἔσχον. Μεγαλόφρων γὰρ ὧν μάλλον ἢ φιλότεχνος ὁ Μόμμιος, ὡς φασὶ, μετεδίδου ραδίως τοῖς δεηθεῖσι. Λεύκολλος δὲ, κατασπενδάσας τὸ τῆς Εὐτυχίας ἱερὸν καὶ σταῖν τινα, χρῆσιν ἡτήσατο ὧν εἶχεν ἀνδριάντων ὁ Μόμμιος, ὡς κοσμήσων τὸ ἱερὸν μέχρι ἀναδείξεως,

εἴτ' ἀποδώσων· οὐκ ἀπέδωκε δὲ, ἀλλ' ἀνέβηκε, κελεύσας αἰ- 381.
 ρειν, εἰ βούλεται· πράως δ' ἤνεγκεν ἐκεῖνος, οὐ φροντίσας οὐ-
 δέν· ὥστ' ἠυδοκίμει τοῦ ἀναθέντος μᾶλλον. Πολὺν δὲ χρόνον
 ἐρήμη μέινασα ἡ Κόρινθος, ἀνελήφθη πάλιν ὑπὸ Καίσαρος
 τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν εὐφυΐαν, ἐποίκους πέμψαντος τοῦ ἀπελευ-
 θερακοῦ γένους πλείστους· οἱ τὰ ἐρείπια κινοῦντες, καὶ τοὺς
 τάφους συνανασκάπτοντες, εὗρισκον ὀστράκινα τορευήματα παμ-
 πληθῆ, πολλὰ δὲ καὶ χαλκώματα· θαυμάζοντες δὲ τὴν κατα-
 σκευὴν, οὐδένα τάφον ἀσκευώρητον εἶασαν, ὥς· εὐπορήσαντες
 τῶν τοιούτων, καὶ διατιθέμενοι πολλοῦ, Νεκροκορινθίων ἐπλή- 382.
 ρώσαν τὴν Ῥώμην· οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὰ ἐκ τῶν τάφων λη-
 φθέντα, καὶ μάλιστα τὰ ὀστράκινα. Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἐτιμῆθη
 σφόδρα ὁμοίως τοῖς χαλκώμασι τοῖς Κορινθιουργέσι, εἴτ'
 ἐπαύσαντο τῆς σπουδῆς, ἐκλιπόντων τῶν ὀστράκων, καὶ οὐδὲ
 κατωρθωμένων τῶν πλείστων. Ἡ μὲν δὴ πόλις ἡ τῶν Κορινθίων
 μεγάλη τε καὶ πλουσία διὰ παντὸς ὑπῆρξεν, ἀνδρῶν τε ἡυπό-
 ρησεν ἀγαθῶν εἰς τε τὰ πολιτικά καὶ εἰς τὰς τέχνας τὰς δη-
 μιουργικάς· μάλιστα γὰρ καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν Σικυῶνι ἠυξήθη
 γραφικὴ τε καὶ πλασικὴ, καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη δημιουργία. Χώραν
 δ' ἔσχεν οὐκ εὐγεῶν σφόδρα, ἀλλὰ σκολιάν τε καὶ τραχεῖαν·
 ἀφ' οὗ πάντες ὀφρουόεντα Κόρινθον εἰρήκασι, καὶ παροιμιάζονται,
 Κόρινθος ὀφρυᾶ τε καὶ κοιλαίνεται.

§. 24.

Ὀρνεαὶ δ' εἰσὶν ἐπώνυμοι τῷ παραρρέοντι ποταμῷ· νῦν μὲν
 ἔρημοι, πρότερον δ' οἰκούμεναι καλῶς, ἱερὸν ἔχουσαι Πριάπην
 τιμώμενον· ἀφ' ὧν καὶ ὁ τὰ Πριάπεια ποιήσας Εὐφρόνιος Ὀρ-
 νεάτην καλεῖ τὸν Θεόν· κεῖνται δ' ὑπὲρ τοῦ πεδίου τοῦ Σικυωνίων·
 τὴν δὲ χώραν ἔσχον Ἀργεῖοι. Ἀραιθυρέα δ' ἐστὶν ἡ νῦν καλου-
 μένη Φλιασία· πόλιν δ' εἶχεν ὁμώνυμον τῇ χώρᾳ πρὸς ὅρει

382. Κηλώσση· οἱ δ' ὕστερον ἀναστάντες ἐκείθεν, πρὸς τριακόντα σταδίων ἐκτίσαν πόλιν, ἣν ἐκάλεσαν Φλιούντα. Τῆς δὲ Κηλώσσης μέρος ὁ Καρνεάτης, ὃθεν λαμβάνει τὴν ἀρχὴν Ἀσωπὸς ὁ παραδρέων τὴν Σικυωνίαν, καὶ ποίῳν τὴν Ἀσωπίαν χώραν, μέρος οὖσαν τῆς Σικυωνίας. Ἔστι δ' Ἀσωπὸς καὶ ὁ παρὰ Θήβας ῥέων, καὶ Πλαταιάς, καὶ Τανάγραν· ἄλλος δ' ἐστὶν ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ, παρὰ κώμην ῥέων, ἣν Παρασωπίους ὀνομάζουσι· τέταρτος δ' ὁ ἐν Πάρῳ. Κεῖται δ' ὁ Φλιοῦς ἐν μέσῳ Σικυωνίας, Ἀργείας, Κλεωνῶν καὶ Στυμφαλοῦ, κύκλῳ περιεχόμενος· τιμᾶται δ' ἐν Φλιούντι καὶ Σικυῶνι τὸ τῆς Δίας ἱερόν· καλοῦσι δ' οὕτω τὴν Ἡθην.

§. 25.

- Τὴν δὲ Σικυῶνα πρότερον Μηγώνην ἐκάλεον, ἔτι δὲ πρότερον Αἰγιάλους· ἀνῴκισε δ' αὐτὴν ἀπὸ θαλάττης ὅσον εἰκοσι σταδίους, οἱ δὲ δώδεκά φασιν, ἐπὶ λόφον ἐρυμνὸν Δημήτριος· τὸ δὲ παλαιὸν κτίσμα ἐπίνειόν ἐστιν ἔχον λιμένα. Ὅριζι δὲ τὴν Σικυωνίαν καὶ τὴν Κορινθίαν ποταμὸς Νεμέα. Ἐτυραννήδῃ δὲ πλείστον χρόνον· ἀλλ' αἰεὶ τοὺς τυράννους ἐπιεικεῖς ἄνδρας ἔσχεν. Ἄρατον δ' ἐπιφανεστάτον, ὃς καὶ τὴν πόλιν ἡλευθέρωσε, καὶ Ἀχαιῶν ἤρξε, παρ' ἐκόντων λαβὼν τὴν ἐξουσίαν· καὶ τὸ σύστημα ἡύξησε, προσθεῖς αὐτῷ τὴν τε πατρίδα καὶ τὰς ἄλλας πόλεις
385. τὰς ἐγγύς. Ὑπερησίην δὲ καὶ τὰς ἐξῆς πόλεις, ἃς λέγει ὁ Ποιητής, καὶ τὸν Αἰγιάλον, τῶν Ἀχαιῶν ἤδη συμβέβηκεν εἶναι μέχρι Δύμης καὶ τῶν ὄρων τῆς Ἠλείας.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

ΤΑΥΤΗΣ δὲ τῆς χώρας τὸ μὲν παλαιὸν Ἴωνες ἐκράτουν, 383.
 ἐξ Ἀθηναίων τὸ γένος ὄντες· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ μὲν παλαιὸν,
 Αἰγιαλεια, καὶ οἱ ἐνοικοῦντες, Αἰγιαλεῖς· ὕστερον δ' ἀπ' ἐκείνων
 Ἰωνία, καθάπερ καὶ ἡ Ἀττικὴ, ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ξούδου. Φασὶ
 δὲ Δευκαλίωνος μὲν Ἕλληνα εἶναι· τοῦτον δὲ περὶ τὴν Φθίαν
 τὴν μεταξὺ Πηνειοῦ καὶ Ἀσωποῦ δυναστεύοντα τῷ πρεσβυτάτῳ
 τῶν παίδων παραδοῦναι τὴν ἀρχήν· τοὺς δ' ἄλλους ἐξω δια-
 πέμψαι, ζητήσοντας ἰδρύσιν ἕκασον αὐτῷ. Ὡν Δῶρος μὲν τοὺς
 περὶ Παρνασὸν Δωριέας συνοικίσας, κατέλιπεν ἐπώνυμους αὐ-
 τοῦ· Ξούδος δὲ, τὴν Ἐρεχθέως θυγατέρα γήμας, ὤκισε τὴν
 Τετράπολιν τῆς Ἀττικῆς, Οἰνόην, Μαραθῶνα, Προβαλινθον,
 καὶ Τρικύρουπον. Τῶν δὲ τούτου παίδων Ἀχαιοὺς μὲν φύλον
 ἀκούσιον πράξας, ἔφυγεν εἰς Λακεδαίμονα, καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς
 ἐκεῖ κληθῆναι παρεσκεύασεν· Ἴων δὲ, τοὺς μετ' Εὐμήλπου
 νικήσας Θρᾶκας, οὕτως ἡυδοκίμησεν, ὥς· ἐπέτρεψεν αὐτῷ τὴν
 πολιτείαν Ἀθηναῖοι. Ὁ δὲ πρῶτον μὲν εἰς τέσσαρας φυλάς διεῖλε
 τὸ πλῆθος, εἶτα εἰς τέτταρας βίους· τοὺς μὲν γὰρ γεωργοὺς
 ἀπέδειξε, τοὺς δὲ δημιουργοὺς, τοὺς δὲ ἱεροποιούς, τετάρτους
 δὲ τοὺς φύλακας· τοιαῦτα δὲ πλείω διατάξας, τὴν χώραν ἐπώ-
 νυμον ἑαυτοῦ κατέλιπεν. Οὕτω δὲ πολυανθρῆσαι τὴν χώραν
 συνέπεσε τότε, ὥς· καὶ ὀποιάν τῶν Ἰόνων ἐξείλαν εἰς Πελο-
 πόννησεν Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν χώραν, ἣν κατέσχον, ἐπώνυμον
 ἑαυτῶν ἐποίησαν, Ἰωνίαν ἀντ' Αἰγιαλείας κληθεῖσάν· οἱ τε
 ἄνδρες· ἀντὶ Αἰγιαλέων Ἴωνες προσηγορεύθησαν, εἰς δώδεκα
 πόλεις μερισθέντες. Μετὰ δὲ τὴν Ἡρακλειδῶν καθοδόν, ὑπ'

363. Ἀχαιῶν ἐξελαθέντες, ἐπανήλθον πάλιν εἰς Ἀθήνας· ἐκεῖθεν δὲ μετὰ τῶν Κοδριδῶν ἔσειλαν τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν εἰς τὴν Ἀσίαν· ἔκτισαν δὲ θῶδεκα πόλεις ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Καρίας καὶ τῆς Λυδίας· εἰς τοσαῦτα μέρη διελόντες σφᾶς, ὅσα καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ κατεῖχον. Οἱ δ' Ἀχαιοὶ Φθιώται μὲν ἦσαν τὸ γένος, ὤκησαν δ' ἐν Λακεδαιμόνι· τῶν δ' Ἡρακλειδῶν ἐπικρατησάντων, ἀναληφθέντες ὑπὸ Τισαμενοῦ, τοῦ Ὀρέσου παιδὸς, ὡς προειρήκαμεν, τοῖς Ἴωσιν ἐπέθεντο· καὶ γενόμενοι κρείττους, τοὺς μὲν ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ κατέσχον τὴν γῆν, καὶ διεφύλαξαν τὸν
384. αὐτὸν τῆς χώρας μερισμὸν, ὃνπερ καὶ παρέλαβον. Οὕτω δ' ἴσχυσαν, ὥς τε τὴν ἄλλην Πελοπόννησον ἐχόντων τῶν Ἡρακλειδῶν, ὧν ἀπέστησαν, ἀντεῖχον ὅμως πρὸς ἅπαντας, Ἀχαιῶν ὀνομάσαντες τὴν χώραν. Ἀπὸ μὲν οὖν Τισαμενοῦ μέχρι Ὠγύγου βασιλευόμενοι διετέλεσαν· εἴτα δημοκρατηθέντες, τοσοῦτον ἡυδοκίμησαν περὶ τὰς πολιτείας, ὥς τε τοὺς Ἰταλιώτας, μετὰ τὴν σάσιν τὴν πρὸς τοὺς Πυθαγορείους, τὰ πλεῖστα τῶν νομίμων μετενέγκασθαι παρὰ τούτων συνέβη. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην ἐπέτρεψαν Θηβαῖοι τούτοις τὴν δίαίταν περὶ τῶν ἀντιλεγομένων ταῖς πόλεσι πρὸς ἀλλήλας. Ὑστερον δ' ὑπὸ τῶν Μακεδόνων λυθείσης τῆς κοινωνίας, ἀνέλαβον σφᾶς πάλιν κατὰ μικρόν· ἤρξαν δὲ, Πύρρου σφατεύσαντος εἰς τὴν Ἰταλίαν, τεταρτες συνιοῦσαι πόλεις, ὧν ἦσαν Πάτραι καὶ Δύμη· εἴτα προσελάβανόν τινες τῶν θῶδεκα, πλὴν Ὠλένου καὶ Εὐβάκης· τῆς μὲν οὐ συνελθούσης, τῆς δ' ἀφανισθείσης ὑπὸ κύματος.

§. 2.

Ἐξαρξέν γάρ ὑπὸ σεισμοῦ τὸ πέλαγος, κατέκλυσε καὶ αὐτὴν, καὶ τὸ ἱερόν τοῦ Ἐλικωνίου Ποσειδῶνος, ὃ καὶ νῦν ἐτι τιμῶσι Ἴωνες, καὶ θύουσιν ἐκεῖ τὰ Πανιώνια. Μέννηται δ', ὡς ὑπαγοῦσί τινες, ταύτης τῆς θυσίας Ὀμηρος, ὅταν φῇ·

Αὐτὰρ ὁ θυμὸν αἶσθε καὶ ἥρουν, ὥς ὅτε ταῦρος
ἥρουν, ἐλκόμενος Ἑλικώνιον ἀμφὶ ἀνακτα.

384.

Τεκμαίρονται τε νεώτερον εἶναι τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας τὸν Ποιητὴν, μεμνημένον γε τῆς Πανιωνικῆς Θυσίας, ἣν ἐν τῇ Πρηνέων χώρᾳ συντελοῦσιν Ἴωνες τῷ Ἑλικωνίῳ Ποσειδῶνι. Ἐπεὶ καὶ αὐτοὶ οἱ Πρηνεῖς ἐξ Ἑλίκης εἶναι λέγονται· καὶ δὴ πρὸς τὴν Θυσίαν ταύτην βασιλέα καθισᾶσιν ἄνδρα νέον Πρηνέα, τὸν τῶν ἱερῶν ἐπιμελησόμενον. Τεκμηριοῦνται δ' ἔτι μᾶλλον τὸ προκειμένον ἐκ τῶν περὶ τοῦ ταύρου πεφρασμένων· τότε γὰρ νομίζουσι καλλιχερεῖν περὶ τὴν Θυσίαν ταύτην Ἴωνες, ὅταν θυόμενος ὁ ταῦρος μυκήσῃται. Οἱ δ' ἀντιλέγοντες μεταφέρουσιν εἰς τὴν Ἑλίκην τὰ λεχθέντα τεκμήρια περὶ τοῦ ταύρου καὶ τῆς Θυσίας· ὥς ἐκεῖ νεομισμένων τούτων, καὶ τοῦ Ποιητοῦ παραβαλλόντος τὰ ἐκεῖ συντελούμενα. Κατεκλύσθη δὲ ἡ Ἑλίκη θυσὶν ἔτεσι πρὸ τῶν Λευκτρικῶν. Ἐρατοσθένης δὲ καὶ αὐτὸς ἰδεῖν φησι τὸν τόπον, καὶ τοὺς πορθμέας λέγειν, ὥς ἐν τῷ πόρῳ ὀρθὸς ἐστήκει Ποσειδῶν χαλκεος, ἔχων ἱππόκαμπον ἐν τῇ χειρὶ, κίνδυνον φέροντα τοῖς δικτυεῦσιν. Ἡρακλείδης δὲ φησι κατ' αὐτὸν γενέσθαι τὸ πάθος νύκτωρ, δώδεκα σταδίους διεχούσης τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάττης, καὶ τούτου τοῦ χωρίου παντὸς σὺν τῇ πόλει κα- 385, λυφθέντος· δισχιλίους δὲ παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πεμφθέντας, ἀνελέσθαι μὲν τοὺς νεκροὺς μὴ δύνασθαι· τοῖς δ' ὁμόροις νεῖμαι τὴν χώραν· συμβῆναι δὲ τὸ πάθος κατὰ μῆνιν Ποσειδῶνος. Τοὺς γὰρ ἐκ τῆς Ἑλίκης ἐκπεσόντας Ἴωνας αἰτεῖν πέμψαντας παρὰ τῶν Ἑλικέων, μάλισα μὲν τὸ βρέτας τοῦ Ποσειδῶνος, εἰ δὲ μὴ, τοῦ γε ἱεροῦ τὴν ἀφίδρυσιν· οὐ δόντων δὲ, πέμψαι πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἀχαιῶν· τῶν δὲ ψηφισαμένων, οὐδ' ὥς ὑπακοῦσαι· τῷ δ' ἐξῆς χειμῶνι συμβῆναι τὸ πάθος· τοὺς δ' Ἀχαιοὺς ὕστερον δοῦναι τοῖς Ἴωσι τὴν ἀφίδρυσιν. Ἡσίοδος δὲ καὶ ἄλλης Ἑλίκης μέμνηται Θετταλικῆς.

§. 3.

585. Ἐίκοσι μὲν δὴ [καὶ πέντε] ἔτη διετέλεσαν γραμματεῖα κοινὸν ἔχοντες καὶ στρατηγούς δύο κατ' ἐνιαυτὸν οἱ Ἀχαιοί, καὶ κοινοβούλιον εἰς ἓνα τόπον συνήγετο αὐτοῖς, ἐκαλεῖτο δὲ Ὀμάριον, ἐν ᾧ τὰ κοινὰ ἐ χρηματίζον καὶ οὗτοι καὶ οἱ Ἴωνες πρότερον· εἴτα ἔδοξεν ἓνα χειροτονεῖσθαι στρατηγόν. Ἄρατος δὲ στρατηγήσας, ἀφείλετο Ἀντίγονον τὸν Ἀκροκόρινθον, καὶ τὴν πόλιν τοῖς Ἀχαιοῖς προσέδωκε, καθάπερ καὶ τὴν πατρίδα· προσελάβετο δὲ καὶ Μεγαρέας· καὶ τὰς παρ' ἐκάστοις τυραννίδας καταλύων, Ἀχαιοὺς ἐποίει τοὺς ἐλευθερωθέντας· *καὶ μετ' ὀλίγα* τὴν δὲ Πελοπόννησον ἡλευθέρωσε τῶν τυραννίδων, ὥς τε καὶ Ἄργος καὶ Ἑρμιόνη καὶ Φλιοῦς καὶ Μεγαλόπολις, ἡ μεγίστη τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ, προσετέθησαν τοῖς Ἀχαιοῖς, ὅτε δὴ καὶ πλεῖστον ἤνυσεντο. Ἦν δ' ὁ καιρὸς, ἦν τε αἱ Ῥωμαῖοι Καρχηδονίους ἐκ τῆς Σικελίας ἐκβαλόντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Πάδον Γαλάτας. Μέχρι δὲ τῆς Φιλοποίμενος στρατηγίας συμμείναντες ἰκανῶς οἱ Ἀχαιοί, διελύθησαν κατ' ὀλίγον, ἤδη Ῥωμαίων ἐχόντων τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν, καὶ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκάστοις χρωμένων, ἀλλὰ τοὺς μὲν συνέχειν, τοὺς δὲ καταλύειν βουλομένων. *Εἴτα λέγει αἰτίαν τοῦ ἐμπλατύνεσθαι τοῖς περὶ Ἀχαιῶν λόγοις, τὸ, ἐπὶ τοσοῦτον αὐξηθέντας, ὥς καὶ Λακεδαιμονίους ὑπερβαλέσθαι, μὴ ἀξίως γνωρίζεσθαι*.

§. 4.

Ἡ δὲ τάξις τῶν τόπων, οὓς κατώκουν, εἰς δώδεκα μέρη διηρημένοι, τοιαύτη τίς ἐστι. Μετὰ Σκυῶνα Πελλήνη κεῖται· εἴτα Αἰγείρα δευτέρα· τρίτη Αἰγαί, Ποσειδῶνος ἱερὸν ἔχουσα· τετάρτη, Βοῦρα· μετ' αὐτὴν Εὐάκη, εἰς ἣν καταπεφεύγεισαν Ἴωνες, μάχη προηχθέντες ὑπ' Ἀχαιῶν καὶ τὸ τελευταῖον ἐξέπεσον

ἐνθενδε· μετὰ δὲ Ἑλλάκην Αἴγιον, καὶ Ῥύπες, καὶ Πατρεῖς, 385.
καὶ Φαρεῖς· εἰτ' Ὠλένος, παρ' ὃν [Πεῖρος], ποταμὸς μέγας· εἴτα 386.
Δύμη καὶ Τριταιεῖς. Οἱ μὲν οὖν Ἴωνες κωμηδὸν ὥκουν. Οἱ δ'
Ἀχαιοὶ πόλεις ἔκτισαν, ὧν εἰς τινὰς ὕστερον συνώκισαν καὶ ἐκ
τῶν ἄλλων μερίδων ἐνίας· καθάπερ τὰς Αἰγὰς εἰς Αἴγειραν·
Αἰγαῖοι δ' ἐλέγοντο οἱ ἐνικοῦντες· Ὠλενον δὲ εἰς Δύμην. Δεί-
κνυται δ' ἔχνος μεταξύ Πατρῶν καὶ Δύμης τοῦ παλαιοῦ τῶν
Ὠλενίων κτίσματος· αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερὸν ἐπί-
σημον, Δύμης μὲν ἀπέχον τετταράκοντα σταδίους, Πατρῶν δὲ
ὀγδοήκοντα. Οὐμῶνυμοι δ' εἰσὶ ταῖς μὲν Αἰγαῖς ταύταις αἱ ἐν
Εὐβοίᾳ· τῷ δὲ Ὠλένῳ τὸ ἐν Αἰτωλίᾳ κτίσμα, καὶ αὐτὸ ἔχρη
σῶζον μόνον. Ὁ δὲ Ποιητὴς τοῦ μὲν ἐν Ἀχαΐᾳ Ὠλένου οὐ μέ-
μνηται· ὥσπερ οὐδ' ἄλλων πλειόνων τῶν περὶ τὸν Αἰγιαλὸν οἰ-
κούντων· ἀλλὰ κοινότερον λέγει·

Αἰγιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα, καὶ ἄμφ' Ἑλλάκην εὐρείαν.

Τοῦ δ' Αἰτωλικοῦ μέμνηται, ὅταν φῇ,

Οἱ Πλευρῶν' ἐνέμοντο καὶ Ὠλενόν.

Τὰς Αἰγὰς δὲ ἀμφοτέρας λέγει· τὴν μὲν Ἀχαϊκὴν,

Οἱ δέ τοι εἰς Ἑλλάκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσι.

Ὅταν δὲ φῇ,

Αἰγὰς· ἐνθα δὲ οἱ κλυτὰ δώματα βένθεσι λίμνης·

Ἐνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων,

βελτίον δέχεσθαι τὰς ἐν Εὐβοίᾳ· ἀφ' ὧν εἰκὸς καὶ τὸ πέλαγος
Αἰγαῖον λεχθῆναι· ἐκεῖ δὲ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἡ πραγματεία πε-
ποιήται ἡ περὶ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον. Πρὸς δὲ ταῖς Ἀχαϊκαῖς
Αἰγαῖς ὁ Κράδης ρεῖ ποταμὸς, ἐκ θυεῖν ποταμῶν αὐξόμενος,
ἀπὸ τοῦ κίρνασθαι τὴν ὀνομασίαν ἔχων· ἀφ' οὗ καὶ ὁ ἐν Ἰτα-
λία Κράδης.

§. 5.

386. Ἐκάστη δὲ τῶν δώδεκα μερίδων ἐκ δῆμων συνεισῆκει ἐπτά ἢ ὀκτώ· τοσοῦτον εὐανδρεῖν τὴν χώραν συνέβαινεν. Ἐστὶ δ' ἡ Πελλήνη γὰδία ἐξήκοντα τῆς θαλάττης ὑπερκειμένη, φρούριον ἐρυμνόν. Ἐστὶ δὲ καὶ κώμη Πελλήνη, ὅθεν καὶ αἱ Πελλήνηκαι χλαῖναι, ἃς καὶ ἄλλα ἐτίθесαι ἐν τοῖς ἀγῶσι· κεῖται δὲ μεταξὺ Αἰγῶν καὶ Πελλήνης· τὰ δὲ Πέλλανα ἑτέρα τούτων ἐστὶ, Λακωνικὸν χωρίον, ὡς πρὸς τὴν Μεγαλοπολίτην νεῦον. Αἰγείρα δὲ ἐπὶ βουνοῦ κεῖται. Βοῦρα δ' ὑπέρεται τῆς θαλάττης ἐν τετταράκοντά· που γαδίοις, ἣν ὑπὸ σεισμῶν καταποθῆναι συνέβη. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐνταῦθα κρήνης Συδαρίδος τὸν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ποταμὸν ὀνομασθῆναι φασιν. Ἡ δ' Αἰγά (καὶ γὰρ οὕτω λέγουσι τὰς Αἰγὰς) νῦν μὲν οὐκ οἰκεῖται· τὴν δὲ χώραν ἔχουσιν Αἰγίεις. Αἰγιον δὲ ἱκανῶς οἰκεῖται. Ἰσοροῦσι δ' ἐνταῦθα καὶ τὸν Δία ὑπ' αἰγὸς τραφῆναι, καθάπερ φησὶ καὶ Ἀρατος·

Αἰξ ἱερή, τὴν μὲν τε λόγος Διὶ μαζὸν ἐπισχῖν.

Ἐπιλέγει δὲ καὶ ὅτι,

Ωλένιον δὲ μὲν αἶγα Διὸς καλέουσ' ὑποφῆται,

δηλῶν τὸν τόπον, διότι πλησίον Ωλένου. Αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ Κερύνεια, ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς ἰδρυμένη. Αἰγίεων δ' ἐστὶ καὶ ταῦτα, καὶ Ἐλέη, καὶ τὸ τοῦ Διὸς ἄλσος τὸ Ομαρίον, ὅπου συνήεσαν οἱ Ἀχαιοὶ βουλευσόμενοι περὶ τῶν κοινῶν. Πρὶ δὲ διὰ τῆς Αἰγίεων πόλεως ποταμὸς Σελινοῦς, ὁμώνυμος τῷ τε ἐν Ἐφέσῳ παρὰ τὸ Ἀρτεμίσιον ῥέοντι, καὶ τῷ ἐν τῇ νῦν Ἠλείᾳ τῷ παραρρέοντι τὸ χωρίον, ὃ φησιν ὠνήσασθαι τῇ Ἀρτέμιδι Ξενοφῶν κατὰ χρησμόν· ἄλλος δὲ Σελινοῦς ὁ παρὰ τοῖς Ὑβλαίοις Μεγαρεῦσιν, οὓς ἀνέστησαν Καρχηδόνιοι. Τῶν δὲ λοιπῶν πόλεων τῶν Ἀχαϊῶν, εἴτε μερίδων, Ρύπες μὲν οὐκ οἰκοῦνται· τὴν δὲ χώραν
Ρυπίδα

Ῥυπίδα καλουμένην ἔσχον Αἰγίει· καὶ Φαρεῖς· καὶ Αἰσχύλος 387.
δὲ λέγει· που·

Βούρην ἱερὰν τε καὶ κεραυνίας Ῥύπας.

Ἐκ δὲ τῶν Ῥυπῶν ἦν ὁ Μύσκελλος, Κρότωνος οὐκιστής. Τῆς δὲ Ῥυπίδος καὶ τὸ Λεῦκτρον ἦν δῆμος τῶν Ῥυπῶν. Μετὰ δὲ τούτους Πάτραι, πόλις ἀξιόλογος. Μεταξὺ δὲ τὸ Ρίον, κατὰ τὸ Ἀντίρριον, ἀπέχον Πατρῶν σάδια τεσσαράκοντα. Ῥωμαῖοι δὲ νεωστὶ μετὰ τὴν Ἀκτιακὴν νύκην ἰδρυσαν αὐτόθι τῆς στρατιάς μέρος ἀξιόλογον· καὶ διαφερόντως εὐανδρεῖ νῦν, ἀποκαίᾳ Ῥωμαίων οὖσα· ἔχει δὲ ὑφορμον μέτριον. Ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ἡ Δύμη πόλις ἀλίμενος, πασῶν δυσμικωτάτη, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα· πρότερον δ' ἐκαλεῖτο Στρατός. Διαιρεῖ δὲ αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἠλείας κατὰ τὸ Βουπράσιον ὁ Λάρισος ποταμός, ῥέων ἐξ ὄρους· τοῦτο δ' οἱ μὲν Σκόλλην καλοῦσιν, Ὅμηρος δὲ Πέτρην Ὠληνῆν. Τοῦ δ' Ἀντιμάχου Καυκωνίδα τὴν Δύμην εἰπόντος, οἱ μὲν ἐδέξαντο ἀπὸ τῶν Καυκωνίων ἐπιθέτως εἰρησθαι αὐτῷ, μέχοι δ' εὐρο καθηκόντων, καθάπερ ἐπάνω προείπομεν· οἱ δ' ἀπὸ Καύκωνος ποταμοῦ τινος, ὡς αἱ Θῆβαι Διρκαῖαι καὶ Ἀσωπίδες, Ἄργος δ' Ἰνάχειον, Τροία δὲ Σιμωνντίς. Δέδεκται δ' οἰκήτορας καὶ ἡ Δύμη μικρὸν πρὸ ἡμῶν, ἀνθρώπους μιγάδας, οὓς ἀπὸ τοῦ 388. πειρατικοῦ πληθους περιλιπεῖς ἔσχε Πομπήιος, καταλύσας τὰ ληστῆρια· καὶ ἰδρύσας τοὺς μὲν ἐν Σόλοις τοῖς Κιλικίοις, τοὺς δ' ἄλλοθι καὶ ὅθι καὶ ἐνταῦθα. Ἡ δὲ Φάρα συνορεῖ μὲν τῇ Δυμαίᾳ· καλοῦνται δὲ οἱ μὲν ἐκ ταύτης τῆς Φάρας, Φαρεῖς· οἱ δ' ἐκ τῆς Μεσσηνιακῆς, Φαράται. Ἔστι δ' ἐν τῇ Φαραῶν Δίρκῃ κρήνη ὁμώνυμος τῇ ἐν Θήβαις. Ἡ δ' Ὠλῆνος ἐστὶ μὲν ἔρημος· κεῖται δὲ μεταξύ Πατρῶν καὶ Δύμης· ἔχουσι δὲ Ῥωμαῖοι τὴν χώραν. Εἴτ' Ἄραξος, τὸ ἀκρωτήριον τῆς Ἠλείας, ἀπὸ ἰσθμοῦ σάδια χίλια.

Κ Ε Φ. Η.

§. 1.

388. ἈΡΚΑΔΙΑ δ' ἐστὶν ἐν μέσῳ μὲν τῆς Πελοποννήσου, πλείστην δὲ χώραν ὁρεινὴν ἀποτεμένεται. Μέγιστον δ' ὄρος ἐν αὐτῇ Κυλλίνη· τὴν γοῦν καθετοὺς οἱ μὲν εἰσὶν ἑσπέρων φασίν, οἱ δ' ὅσον πεντεκίδεκα. Δοκεῖ δὲ παλαιότατα ἔθνη εἶναι τὰ Ἀρκαδικὰ τῶν Ἑλλήνων Ἀχαιοί τε καὶ Παρράσιοι, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι. Διὰ δὲ τὴν τῆς χώρας παντελῇ κάκωσιν οὐκ ἂν προσήκοι μακρολογεῖν περὶ αὐτῶν. Αἱ τε γὰρ πόλεις ὑπὸ τῶν συνεχῶν πολέμων ἠφανίσθησαν, ἐνδοχοὶ γενόμεναι πρότερον· τὴν τε χώραν οἱ γεωργήσαντες ἐκλελοίπασιν ἐξ ἐκείνων ἔτι τῶν χρόνων, ἐξ ὧν εἰς τὴν προσαγορευθεῖσαν Μεγαλόπολιν αἱ πλείεσται συνωκίσθησαν. Νυνὶ δὲ καὶ αὕτη ἡ Μεγαλόπολις τὸ τοῦ κωμικοῦ πέπονθε, καὶ

ἔρημια μεγάλη ὅτι ἡ Μεγάλη πόλις.

Βοσκήμασι δ' εἰσὶ νομαὶ θαψιλεῖς, καὶ μάλιστα ἵπποις, καὶ ὄνοις τοῖς ἵπποδάταις· ἔστι δὲ καὶ τὸ γένος τῶν ἵππων ἄριστον τὸ Ἀρκαδικόν, καθάπερ καὶ τὸ Ἀργολικόν καὶ τὸ Ἐπιδαύριον. Καὶ ἡ τῶν Αἰτωλῶν δὲ καὶ Ἀκαονίων ἔρημια πρὸς ἵπποτροφίαν εὐφυῆς γέγονεν οὐχ ἥττον τῆς Θετταλίας.

§. 2.

Μαυτινέαν μὲν οὖν ἐποίησεν ἐνδοχὸν Ἐπαμεινώνδας, τῇ δευτέρᾳ νυκτίσας μάχῃ Λακεδαιμονίους, ἐν ᾗ καὶ αὐτὸς ἐτελεύτα. Καὶ αὕτη δὲ, καὶ Ὀρχομενὸς, καὶ Ἡραία, καὶ Κλεῖτωρ, καὶ Φενεὸς, καὶ Στύμφαλος, καὶ Μαῖναλος, καὶ Μεθύθριον, καὶ Καρυεῖς, καὶ Κύναιδα, ἣ οὐκέτ' εἰσὶν, ἢ μόλις αὐτῶν ἔχγη

φαίνεται καὶ σημεία. Τεγέα δ' ἔτι μετρίως συμμίνει, καὶ τὸ 388.
 ἱερὸν τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς. Τιμάται δ' ἔτι μικρὸν, καὶ τὸ τοῦ
 Λυκαίου Διὸς ἱερὸν κατὰ τὸ Λύκαιον ὄρος. Τῶν δ' ὑπὸ τοῦ
 Ποιητοῦ λεγομένων,

Ῥήτην τε, Στρατίνην τε καὶ ἡνεμόεσσαν Ἐνίσπην·
 εὐρεῖν τε χαλεπὸν, καὶ εὐρουῖσιν οὐδὲν ὄφελος διὰ τὴν ἐρημίαν.

§. 3.

Ὀρη δ' ἐπιφανῆ πρὸς τῇ Κυλλήνῃ Φολόη τε καὶ Λύκαιον,
 καὶ Μαίναλον, καὶ τὸ Παρθένιον καλούμενον, καθήκον ἐπὶ τὴν 389.
 Ἀργείαν ἀπὸ τῆς Τεγεάτιδος.

§. 4.

Περὶ δὲ τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ Εὐρώτα τὸ συμβεβηκὸς παράδοξον
 εἴρηται, καὶ τὸ περὶ Ἐρασίνου τὸν ἐκδιδόντα ἐκ τῆς Στυμφα-
 λίδος λίμνης εἰς τὴν Ἀργείαν νυνί, πρότερον δ' οὐκ ἔχοντα
 ἔκρυσιν, τῶν βερέθρων, ἃ καλοῦσιν οἱ Ἀρκάδες ζέρεθρα,
 τυφλῶν ὄντων, καὶ μὴ δεχομένων ἀπέραςιν, ὥς τε τὴν τῶν
 Στυμφαλίων πόλιν, νῦν μὲν καὶ πεντήκοντα διέχειν σαθίους
 ἀπὸ τῆς λίμνης, τότε δ' ἐπ' αὐτῆς κείσθαι. Τάναντία δ' ὁ Λά-
 δων ἔπαυε, τοῦ ρεύματος ἐπισχεθέντος ποτὶ διὰ τὴν ἔμφραξιν
 τῶν πηγῶν· συμπεσόντα γὰρ τὰ περὶ Φενεὸν βέρεθρα ὑπὸ
 σεισμοῦ, δι' ὧν ἦν ἡ φορὰ, μονὴν ἐποίησε τοῦ ρεύματος,
 μέχρι τῶν κατὰ βάζους φλεβῶν τῆς πηγῆς. Καὶ οἱ μὲν οὕτω
 λέγουσιν. Ἐρατοσθένης δέ φησι, περὶ Φενεὸν μὲν, τὸν Ἀνίαν
 καλούμενον ποταμὸν λιμνάζειν τὰ πρὸ τῆς πόλεως, καταδύεσθαι
 δ' εἰς τινὰς ἰσθμούς, οὓς καλεῖσθαι ζέρεθρα· τούτων δ' ἐμ-
 φραχθέντων, ἔσθ' ὅτε ὑπερχεῖσθαι τὸ ὕδωρ εἰς τὰ πεδία· πά-
 λι δ' ἀνασομουμένων, ἄθρουν ἐκ τῶν πεδίων ἐκπεσόν, εἰς τὸν
 Λάδωνα καὶ εἰς τὸν Ἀλφειὸν ἐμβάλλειν, ὥς τε καὶ τῆς Ὀλυμπίας

589. ποτὲ κλυσθῆναι τὴν περὶ τὸ ἱερόν γῆν, τὴν δὲ λίμνην συσταλῆναι. Τὸν Ἑρασπῖνον δὲ περὶ Στύμφαλον ῥέοντα, ὑποδύντα ὑπὸ τὸ ὄρος, ἐν τῇ Ἀργείᾳ πάλιν ἀναφανῆναι· διὸ δὴ καὶ Ἰφικράτη πολιορκοῦντα τὸν Στύμφαλον, καὶ μηδὲν περαίνοντα, ἐπεχειρῆσαι τὴν καταδύσασθαι ἀποφράξαι, σπόγγους πορισάμενον πολλοὺς· παύσασθαι δὲ διοσημίας γενομένης. Περὶ Φενεὸν δ' ἐς· καὶ τὸ καλούμενον Στυγὸς ὕδωρ, λιβάδιον Ὀλεθρίου ὕδατος, νομιζόμενον ἱερόν. Τοσαῦτα καὶ περὶ Ἀρκαδίας εἰρήσω.

§. 5.

Πολυβίου δ' εἰρηκότος τὸ ἀπὸ Μαλεῶν ἐπὶ τὰς ἄρκτους μέχρι τοῦ Ἰστροῦ διάστημα περὶ μυρίους σταδίους, εὐθύνει τοῦτο ὁ Ἀρτεμίδωρος οὐκ ἀτόπως, ἐπὶ μὲν Ἀγρίον χιλίους καὶ [πεντακοσ]ίους εἶναι λέγων ἐκ Μαλεῶν ὁδὸν, ἐνθεν δ' εἰς... διακοσίων... ἐνθεν δὲ διὰ Ἡρακλείας... πεντακοσίων ὁδὸν, εἴτα εἰς Λάρισσαν τριακοσίων τετταράκοντα, εἴτα διὰ... [ἐπὶ] Πηνειοῦ ἐκβολὰς διακοσίων τετταράκοντα, [εἴτα εἰς Θεσσαλο]νίκειαν ἐξακοσίων ἐξήκοντα· ἐντεῦθεν [διὰ]... νῆς καὶ Στόβων καὶ Δαρδανίων [εἰς Ἰστρον] τρισχιλίους· κατ' ἐκεῖνον γὰρ συμβαίνειν ἐξακισχιλίων πεντακοσίων. Αἴτιον δὲ τούτου τὸ μὴ τὴν σύντομον καταμετρεῖν, ἀλλὰ τὴν τυχοῦσαν, ἣν ἐπορεύθη τῶν στρατηγῶν τις. Οὐκ ἄτοπον δ' ἴσως καὶ τοὺς οἰκιστὰς προσθεῖναι τῶν τὴν Πελοπόννησον οἰκούντων, οὓς εἶπεν Ἐφορος τοὺς μετὰ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον· Κορίνθου μὲν Ἀλήτην, Σακυῶνος δὲ Φάληρον, Ἀχαΐας δὲ Τισαμενὸν, Ἠλίδος δ' Ὀξύλον, Μεσσήνης δὲ Κρεσφόντην, Λακεδαιμόνος δ' Εὐρυσθένη καὶ Προκλῆ, Ἀργούς δὲ Τήμενον, καὶ τῶν περὶ τὴν Ἀκτὴν Αἰγαῖον καὶ Δηϊφόντην.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

BIBΛΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Ἐν τῷ ἐννάτῳ τὰ περὶ τῆς Ἑλλάδος, Ἀθηνῶν μάλιστα πανηγυρικὴν
ἔκφρασιν· καὶ Βοιωτίαν καὶ Θετταλίαν μετὰ τῆς παραλίας αὐτῆς.

ΚΕΦ. Α.

§. Ι.

ΠΕΡΙΩΔΕΥΚΟΣΙ δὲ τὴν Πελοπόννησον, ἣν πρώτην ἔφαμεν 3^ο.
καὶ ἐλαχίστην τῶν συντεθεισῶν τὴν Ἑλλάδα χερρόνησων, ἐφεξῆς
ἂν εἴη τὰς συνεχεῖς ἐπελθεῖν. Ἦν δὲ δευτέρα μὲν, ἡ προσι-
θεῖσα τῇ Πελοποννήσῳ τὴν Μεγαρίδα· τρίτη δὲ ἡ πρὸς ταύτη
προσλαμβάνουσα τὴν Ἀττικὴν, καὶ τὴν Βοιωτίαν, καὶ τῆς Φω-
κίδος τι μέρος, καὶ τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, ὥς τε τὸν
Κρομμυῶνα τῶν Μεγαρέων εἶναι, καὶ μὴ Κορινθίων. Περὶ
τούτων οὖν λεκτέον νῦν. Φησὶ δ' Εὐδόξος, εἴ τις νοήσειεν ἀπὸ
τῶν Κεραυνίων ὁρῶν ἐπὶ Σούνιον, τὸ τῆς Ἀττικῆς ἄκρον, ἐπὶ
τὰ πρὸς ἑὸ μέρη τεταμένην εὐθείαν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἀπολεύψει
τὴν Πελοπόννησον ὅλην πρὸς νότον, ἐν ἀριστερᾷ δὲ καὶ πρὸς

390. τὴν ἄρκτον τὴν ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὁρῶν συνεχῇ παραλίαν μέχρι τοῦ Κρυσσαίου κόλπου καὶ τῆς Μεγαρίδος καὶ συμπάσης τῆς Ἀττικῆς. Νομίζει δ' οὐδ' ἄν... τὴν ἡϊόνα τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρι... ἔχειν ἐπιστροφὴν, εἰ μὴ προσῇ τῇ... τὰ συνεχῇ τῷ ἰσθμῷ χωρία τὸ... Ἑρμιονικὸν καὶ τὴν Ἀκτὴν ὥς δ' αὐτως... ἰὼν ἐπὶ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἔχειν τινα τοιαύτην... ἔφθην· ὥς κολαίνεσθαι κολποειδῶς κατ' αὐτὸν, ὅπου τὸ Ῥεῖον καὶ τὸ Ἀντιῆριον συναγόμενα εἰς ζενὸν, ὥς ποιεῖν τὴν ἔμφασιν ταύτην ὁμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὸν... μυχόν, εἰς ἃ καταλήγειν συμβαίνει τὴν θάλατταν.

§. 2.

Οὕτω δ' εἰρηκότος Εὐδόξου, μαθηματικοῦ ἀνδρὸς, καὶ 391. σχημάτων ἐμπείρου καὶ κλιμάτων, καὶ τοὺς τόπους τούτους εἰδὼτος, δεῖ νοεῖν τὴν πλευρὰν τῆς Ἀττικῆς σὺν τῇ Μεγαρίδι τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρι ἰσθμοῦ κοίλην μὲν, ἀλλ' ἐπὶ μικρόν. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ κατὰ μέσην που τὴν λεχθεῖσαν γραμμὴν ὁ Πειραιεύς, τὸ τῶν Ἀθηνῶν ἐπίνειον. Διέχει γὰρ τοῦ μὲν Σχοινοῦντος τοῦ κατὰ τὸν ἰσθμὸν περὶ τριακοσίους καὶ πεντήκοντα σταδίους· τοῦ δὲ Σουνίου τριάκοντα καὶ τριακοσίους· τοσούτον πῶς ἐστὶ διάστημα καὶ τὸ ἐπὶ Παγὰς ἀπὸ τοῦ Πειραιῶς, ὅσον περ καὶ ἐπὶ Σχοινοῦντα· δέκα δ' ὁμῶς σταδίοις πλεονάζειν φασί. Καμψακτι δὲ τὸ Σούνιον, πρὸς... ἄρκτον μὲν ὁ πλοῦς ἐκκλίνων πρὸς δύσιν.

§. 3.

Ἀκτὴ δ' ἐστὶν ἀμφιθαλτος, ζενὴ τὸ πρῶτον, εἴτ' εἰς τὴν μεσογαίαν πλατύνεται, μνηοειδῇ δ' οὐδὲν ἦττον ἐπιστροφὴν λαμβάνει πρὸς Ὠρωπὸν τῆς Βοιωτίας, τὸ κυρτὸν ἔχουσα πρὸς θάλαττην. Τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ δεῦτερον πλευρὸν ἐῶν τῆς Ἀττικῆς.

Τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη τὸ προσάρχιόν ἐστι πλευρὸν, ἀπὸ τῆς 391. Ἰβρωπίας ἐπὶ δύσιν παρατεῖνον μέχρι τῆς Μεγαρίδος, ἡ Ἀττικὴ ὄρεινῇ, πολυώνυμός τις, διείργουσα τὴν Βοιωτίαν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς· ὥσθ', ὅπερ εἶπον ἐν τοῖς πρόσθεν, ἰσθμὸν γίνεσθαι τὴν Βοιωτίαν, ἀμφιθαλάττον οὖσαν, τῆς τρίτης χερρόνησου τῆς λεχθεΐσης, ἀπολαμβάνοντα ἐντὸς τὰ πρὸς τῇ Πελοποννήσῳ, τὴν τε Μεγαρίδα καὶ τὴν Ἀττικὴν. Διὰ δὲ τοῦτο καὶ Ἀκτὴν φασὶ λεχθῆναι τὸ παλαιόν, καὶ Ἀκτικὴν τὴν νῦν Ἀττικὴν παρ-
ονομασθεῖσαν, ὅτι τοῖς ὄρεσιν ὑποπέπτωκε τὸ πλείστον μέρος αὐτῆς ἀλιτενὲς καὶ ξενὸν, μήκει δ' ἀξιολόγῳ κεκρημένον, προ-
πεπτωκὸς μέχρι τοῦ Σουνίου. Ταύτας οὖν διέξιμεν ἀναλαβόντες τὰς παραλίας, ἀφ' ἧσπερ ἀπελίπομεν.

§. 4.

Μετὰ δὲ Κρομμυῶνα ὑπέρκεινται τῆς Ἀττικῆς αἱ Σχειρωνίδες πέτραι, πάροδον οὐκ ἀπολείπουσαι πρὸς Θαλάττη· ὑπὲρ αὐτῶν δ' ἐστὶν ἡ ὁδὸς, ἡ ἐπὶ Μεγάρων καὶ τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ τοῦ ἰσθμοῦ· οὕτω δὲ σφόδρα πλησιάζει ταῖς πέτραις ἡ ὁδὸς, ὥς τε πολλαχοῦ καὶ παρακρημνός ἐστι, διὰ τὸ ὑπερκείμενον ὄρος, δύσ-
βατόν τε καὶ ὑψηλὸν [όν]. Ἐνταῦθα δὲ μυθεύεται τὰ περὶ τοῦ Σχειρωνος καὶ τοῦ Πιτυοκάμπτου τῶν ληΐζομένων τὴν λεχθεΐσαν ὄρεινῃν, οὓς καθεῖλε Θησεύς. Ἀπὸ δὲ τῶν αἰρων τούτων κατ-
αιγίζοντα σκαιὸν τὸν Ἀργέστην, Σχειρῶνα προσηγορεύεασιν Ἀθη-
ναῖοι. Μετὰ δὲ τὰς Σχειρωνίδας πέτρας ἄκρα πρόκειται Μανῶα, ποιοῦσα τὸν ἐν τῇ Νισαίᾳ λιμένα. Ἡ δὲ Νισαία ἐστὶν ἐπίνειον τῶν Μεγάρων δέκα καὶ ὀκτὼ σταδίους τῆς πόλεως διέχον, σκέ-
λεσιν ἐκατέρωθεν συναπτόμενον πρὸς αὐτήν· ἐκαλεῖτο δὲ καὶ 392.
τοῦτο Μανῶα.

§. 5.

392. Τὸ παλαιὸν μὲν οὖν Ἴωνες εἶχον τὴν χώραν ταύτην, οἵπερ καὶ τὴν Ἀττικὴν, οὕτω τῶν Μεγάρων ἐκτισμένων· διόπερ οὐδ' ὁ Ποιητὴς μέμνηται τῶν τόπων τούτων ἰδίως, ἀλλ' Ἀθηναίους καλῶν τοὺς ἐν τῇ Ἀττικῇ πάντας, συμπεριεῖληψε καὶ τούτους τῷ κοινῷ ὀνόματι Ἀθηναίους νομίζων· ὥς ὅταν φῇ ἐν τῷ Καταλόγῳ,

Οἱ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον, εὐκτίμενον πεδίομαρον,
δέχεσθαι δεῖ καὶ τοὺς νῦν Μεγαρέας, ὥς καὶ αὐτοὺς μετα-
σχόντας τῆς στρατείας. Σημεῖον δέ· ἡ γὰρ Ἀττικὴ τὸ παλαιὸν Ἰωνία καὶ Ἰᾶς ἐκαλεῖτο· καὶ ὁ Ποιητὴς ὅταν φῇ,

Ἔνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰᾶνες,
τοὺς Ἀθηναίους λέγει· ταύτης δ' ἦν καὶ ἡ Μεγαρὶς μέρος.

§. 6.

Καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν ὁρίων ἀμφισβητοῦντες πολλάκις οἱ τε Πελοποννήσιοι καὶ οἱ Ἴωνες, ἐν οἷς ἦν καὶ ἡ Κρομμυωνία, συνέβησαν, καὶ στήλην ἔστησαν ἐπὶ τοῦ συνομολογηθέντος τόπου περὶ αὐτὸν τὸν ἰσθμὸν, ἐπιγραφὴν ἔχουσιν ἐπὶ μὲν τοῦ πρὸς τὴν Πελοπόννησον μέρους,

Τάδ' ἐς Πειλοπόννησος, οὐκ Ἰωνία·
ἐπὶ δὲ τοῦ πρὸς τὰ Μέγαρα,

Τάδ' οὐχὶ Πειλοπόννησος, ἀλλ' Ἰωνία.

Οἱ τε δὴ τὴν Ἀτθίδα συγγράψαντες, πολλὰ διαφωνοῦντες, τοῦτό γε ὁμολογοῦσιν, οἱ γε λόγου ἄξιοι, ὅτι, τῶν Πανδιονιδῶν τεττάρων ὄντων, Αἰγέως τε, καὶ Λύκου, καὶ Παλλαντος, καὶ τετάρτου Νίσου· καὶ τῆς Ἀττικῆς εἰς τέτταρα μέρη διαιρεθείσης, ὁ Νίσος τὴν Μεγαρίδα λάχοι, καὶ κτίσαι τὴν Νίσαιαν. Φιλόχορος μὲν οὖν ἀπὸ ἰσθμοῦ μέχρι τοῦ Πυθίου δῆκεν

αὐτοῦ φησι τὴν ἀρχήν. Ἄνδρων δὲ μέχρι Ἐλευσίνης καὶ τοῦ 391.
Θριασίου πεδίου. Τὴν δ' εἰς τέτταρα μέρη διανομήν, ἄλλων
ἄλλως εἰρηκότων, ἀρκεῖ ταῦτα παρὰ Σοφοκλέους λαβεῖν· φησὶ
δ' ὁ Αἰγέυς, ὅτι ὁ πατήρ ὥρισεν,

Ἐμοὶ μὲν ἀπελθεῖν εἰς ἀκτὰς τῆσδε γῆς,
Προσεῖτα νείμας· τῷ δὲ Λύκῳ —
Τὸν ἀντίπλευρον κῆπον Εὐβοίης νέμει·
Νίσῳ δὲ τὴν ὁμῶρον ἑξαιρεῖ χθόνα
Σκυρίωνος ἀκτῆς· τῆς δὲ γῆς τὸ πρὸς νότον
Ὁ σκληρὸς οὗτος καὶ γίγαντας ἐκτρέφων
Ἐλήχῃ Πάλλας.

Ὅτι μὲν οὖν ἡ Μεγαρίς τῆς Ἀττικῆς μέρος ἦν, τούτοις χρῶν-
ται τεκμηρίοις.

§. 7.

Μετὰ δὲ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κἀθοδον, καὶ τὸν τῆς χώρας
μερισμὸν ὑπ' αὐτῶν καὶ τῶν συγκατελθόντων αὐτοῖς Δωριέων,
ἐκπεσεῖν τῆς οἰκείας συνέβη πολλοὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὧν ἦν 393.
καὶ ὁ τῆς Μεσσήνης βασιλεὺς Μελάνθος· οὗτος δὲ καὶ τῶν
Ἀθηναίων ἐδασίλευσεν ἐκόντων, νικήσας ἐκ μονομαχίας τὸν τῶν
Βοιωτῶν βασιλέα Ξάνθον. Εὐανδρούσης δὲ τῆς Ἀττικῆς διὰ
τοὺς φυγάδας, φοβηθέντες οἱ Ἡρακλεῖδαι, παροξυνόντων αὐ-
τοὺς μάλιστα τῶν ἐν Κορίνθῳ καὶ τῶν ἐν Μεσσήνῃ, τῶν μὲν
διὰ τὴν γειτνίασιν, τῶν δὲ, ὅτι Κρόδρος ἐδασίλευε τῆς Ἀττικῆς
τότε ὁ τοῦ Μελάνθου παῖς, ἐσβράτευσαν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν· ἡ-
τηθέντες δὲ μάχῃ, τῆς μὲν ἄλλης ἐξέστησαν γῆς, τὴν Μεγαρικὴν
δὲ κατέσχον, καὶ τὴν τε πόλιν ἔκτισαν τὰ Μέγαρα, καὶ τοὺς
ἀνθρώπους Δωριέας ἀντὶ Ἰώνων ἐποίησαν· ἠφάνισαν δὲ καὶ τὴν
εἰλην τὴν ὀρίζουσιν τοὺς τε Ἴωνας καὶ τοὺς Πελοποννησίους.

§. 8.

395. Πολλαῖς δὲ κέχρηται μεταβολαῖς ἡ τῶν Μεγαρέων πόλις·
 συμμένει δ' ὁμῶς μέχρι καὶ νῦν. Ἔσχε δὲ ποτε καὶ φιλοσόφων
 διατριβὰς τῶν προσαγορευθέντων Μεγαρικῶν, Εὐκλείδην διαδε-
 ξαμένων Σωκρατικὸν ἄνδρα, Μεγαρέα τὸ γένος· καθάπερ καὶ
 Φαίδωνα μὲν τὸν Ἠλείον οἱ Ἠλείακοι διεδέξαντο, καὶ τοῦτου
 Σωκρατικόν, ὧν ἦν καὶ Πύρρων· Μενέδημον δὲ τὸν Ἐρετριέα
 οἱ Ἐρετριακοί. Ἔστι δ' ἡ χώρα τῶν Μεγαρέων παραλυπρος,
 καθάπερ καὶ ἡ Ἀττικὴ, καὶ τὸ πλεον αὐτῆς ἐπέχει τὰ καλού-
 μενα ὄνια ὄρη, ῥάχαις τις μηχανομένη μὲν ἀπὸ τῶν Σχειρω-
 νίδων πετρῶν ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν καὶ τὸν Κιθαιρῶνα, διείργουσα
 δὲ τὴν κατὰ Νίσαιαν θάλατταν ἀπὸ τῆς κατὰ Κρίσσαν Ἀλ-
 κωνοίδος προσαγορευομένης.

§. 9.

Πρόκειται δ' ἀπὸ Νισαίας πλέοντι εἰς τὴν Ἀττικὴν πέντε
 νησία. Εἴτα Σαλαμῖς ἐβδομήκοντά που σταδίων οὖσα τὸ μήκος,
 οἱ δ' ὀγδοήκοντά φασι· ἔχει δ' ὁμώνυμον πόλιν, τὴν μὲν ἀρ-
 χαίαν, ἔρημον πρὸς Αἴγινα τετραμμένην καὶ πρὸς νότον, καθ-
 ἀπερ καὶ Αἰσχύλος εἶρηκεν,

Αἴγινα δ' αὕτη πρὸς νότον κεῖται πρυάς·

τὴν δὲ νῦν, ἐν κόλπῳ κειμένην ἐπὶ χερρόνησοειδοῦς τόπου συν-
 ἄπτοντος πρὸς τὴν Ἀττικὴν. Ἐκαλεῖτο δ' ἑτέροις ὀνόμασι τὸ
 παλαιόν· καὶ γὰρ Σκιρὰς, καὶ Κυχρεΐα, ἀπὸ τινων ἡρώων,
 ὧν ἀφ' οὗ μὲν, Ἀθηναῖα τε λέγεται Σκιρὰς, καὶ τόπος Σκίρα ἐν
 τῇ Ἀττικῇ, καὶ ἐτι Σκίρα ἱεροποιία τις, καὶ ὁ μὲν ὁ Σκιρ-
 φορίων· ἀφ' οὗ δὲ, ... καὶ Κυχρεΐδης ὄρις, ὃν φησιν Ἡσίοδος
 τραφέντα ὑπὸ Κυχρέως ἐξελαθῆναι ὑπὸ Εὐρυλόχου, λυματινὸν
 μένεν τὴν νῆσον, ὑποδέξασθαι δὲ αὐτὸν τὴν Δήμητραν εἰ

Ἐλευσίνα, καὶ γενέσθαι ταύτης ἀμφίπολον. Ὡνομάσθη δὲ καὶ 394.
Πιτυοῦσσα ἀπὸ τοῦ φυτοῦ. Ἐπιφανὴς δὲ ἡ νῆσος· ὑπῆρξε διὰ
τε τοὺς Αἰακίδας ἐπάρξαντας αὐτῆς, καὶ μάλιστα δι' Αἶαντα
τὸν Τελαμῶνος, καὶ διὰ τὸ περὶ τὴν νῆσον ταύτην καταναυ-
μαχηθῆναι Ξέρξην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, καὶ φυγεῖν εἰς τὴν οἰ-
κίαν. Συναπέλαυσαν δὲ καὶ Αἰγυπῆται τῆς περὶ τὸν ἀγῶνα
τοῦτον δόξης, γείτονές τε ὄντες καὶ ναυτικὸν ἀξιόλογον παρα-
σχόμενοι. Βῳκαρος δ' ἐστὶν ἐν Σαλαμῖνι ποταμὸς, ὁ νῦν Βω-
καλίας καλούμενος.

§. 10.

Καὶ νῦν μὲν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι τὴν νῆσον· τὸ δὲ παλαιὸν
πρὸς Μεγαρέας ὑπῆρξεν αὐτοῖς ἔρις περὶ αὐτῆς· καὶ φασὶν οἱ
μὲν Πεισίστρατον, οἱ δὲ Σόλωνα, παρεγγράψαντα ἐν τῷ Νεῶν
καταλόγῳ μετὰ τὸ ἔπος τοῦτο,

Αἶας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγειν δυοκαίδεκα νῆας,
ἐξῆς τοῦτο,

Στήσῃ δ' ἄγων, ἐν' Ἀθηναίων ἔσαντο φάλαγγες,
μάρτυρι χρῆσασθαι τῷ Ποιητῇ τοῦ τὴν νῆσον ἐξ ἀρχῆς Ἀθη-
ναίων ὑπάρξαι. Οὐ παραδέχονται δὲ τοῦθ' οἱ κριτικοί, διὰ τὸ
πολλὰ τῶν ἐπῶν ἀντιμαρτυρεῖν αὐτοῖς. Διὰ τί γὰρ ναυλοχῶν
ἔσχατος φαίνεται ὁ Αἶας, οὐ μετ' Ἀθηναίων, ἀλλὰ μετὰ τῶν
ὑπὸ Πρωτεσιδάω Θετταλῶν;

Ἐνθ' ἔσαν Αἶαντός τε νῆες καὶ Πρωτεσιδάου.

Καὶ ἐν τῇ Ἐπιπώλῃσει Ἀγαμέμνων·

Εὐρ' υἱὸν Πριτωῦ Μενεσθεῖα πλήξιππον,
Ἐταότ' ἀμφὶ δ' Ἀθηναῖοι, μῆσῳρες αὐτῆς·
Αὐτὰρ ὁ πλησίον ἐσέκει πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Πάρ δ' ἐκ Κεφαλλήνων ἀμφὶ σίχες.

394. Ἐπὶ δὲ τὸν Αἴαντα καὶ τοὺς Σαλαμινίους πάλιν·

ἦλθε δ' ἐπ' Αἰάντεσσι.

Καὶ παρ' αὐτούς·

ἰδομένους δ' ἐτέρωθεν,

οὐ Μενεσθεύς. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι τοιαύτην τινὰ σκήψασθαι μαρτυρίαν παρ' Ὁμήρου δοκοῦσιν· οἱ δὲ Μεγαρεῖς ἀντιπαρ-
ωδῆσαι αὐτοῖς οὕτως·

Αἶψα δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγην νίας, ἐκ τε Πολύχνης,

Ἐκ τ' Αἰγειρούσσης, Νισαῖος τε, Τριπόδων τε·

ἃ ἐς χωρία Μεγαρικὰ, ὧν οἱ Τρίποδες Τριποδίσκιον λέγονται,
καθ' ὃ ἡ νῦν ἀγορὰ τῶν Μεγαρέων κεῖται.

§. 11.

Τινὲς δ' ἀπὸ τοῦ τὴν Ἱέρειαν τῆς Πολιάδος Ἀθηναῖς χλωροῦ
395. τυροῦ, τοῦ μὲν ἐπιχωρίου μὴ ἄπτεσθαι, ξενικὸν δὲ μόνον
προσφέρεσθαι, χρῆσθαι δὲ καὶ τῷ Σαλαμινίῳ, ξένην φασὶ τῆς
Ἀττικῆς τὴν Σαλαμῖνα· οὐκ εὖ· καὶ γὰρ τὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων
νήσων τῶν ὁμολογουμένως τῇ Ἀττικῇ προσχώρον προσφέρεται,
ξενικὸν πάντα τὸν διαπόντιον νοησάντων τῶν ἀρξάντων τοῦ
ἔθους τούτου. Ἔοικε δὲ τὸ παλαιὸν ἢ νῦν Σαλαμῖς καθ' αὐτὴν
τάττεσθαι, τὰ δὲ Μέγαρα τῆς Ἀττικῆς ὑπάρξει μέρος. Ἐν δὲ
τῇ παραλίᾳ τῇ κατὰ Σαλαμῖνα κεῖσθαι συμβαίνει τὰ ὄρια τῆς τε
Μεγαρικῆς καὶ τῆς Ἀττικῆς, ὅρη δύο, ἃ καλοῦσι Κέρατα.

§. 12.

Ἐλτ' Ἐλευσίς πόλις, ἐν ἣ τὸ τῆς Δήμητρος ἱερὸν τῆς Ἐλευ-
σινίας· καὶ ὁ μυσικὸς σηκὸς, ὃν κατεσκεύασεν Ἰκτινος, ὃχλον
θεάτρου δέξασθαι δυνάμενον, ὃς καὶ τὸν Παρθενῶνα ἐποίησε
τὸν ἐν ἀγορῇ τῇ Ἀθηνᾶ, Περικλέους ἐπιστατοῦντος τῶν
ἔργων. Ἐν δὲ τοῖς δήμοις καταριζμεῖται ἡ πόλις.

§. 13.

Εἶτα τὸ Θριάσιον πεδίον, καὶ ὁμώνυμος αἰγιαλὸς καὶ δῆμος· 395.
εἰδ' ἡ ἄκρα ἡ Ἀμφιάλη, καὶ τὸ ὑπερκείμενον λατόμιον, καὶ ὁ
εἰς Σαλαμῖνα πορθμὸς, ὅσον δις ἄδιος, ἐν διαχοῦν ἐπειράτο
Ξέρξης, ἔφθη δὲ ἡ ναυμαχία γενομένη, καὶ ἡ φυγὴ τῶν Περ-
σῶν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ αἱ Φαρμακοῦσαι δύο νησίαι, ὧν ἐν τῷ
μείζονι Κίρκης τάφος δέικνυται.

§. 14.

Ὑπὲρ δὲ τῆς ἀκτῆς ταύτης ὄρος ἐστίν, ὃ καλεῖται Κορυ-
θαλὸς, καὶ ὁ δῆμος οἱ Κορυθαλαῖς· εἰδ' ὁ Φώρων λιμὴν καὶ
ἡ Ψυτταλία, νησίον ἔρημον πετρῶδες, ὃ τινες εἶπον λήμην τοῦ
Πειραιῶς· πλησίον δὲ καὶ ἡ Ἀταλάντη, ὁμώνυμος τῇ περι Εὐ-
βοίαν καὶ Λοκρούς· καὶ ἄλλο νησίον, ὁμοιον τῇ Ψυτταλίᾳ καὶ
τούτῳ· εἰδ' ὁ Πειραιεύς, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δῆμοις ταττόμενος,
καὶ ἡ Μουνυχία.

§. 15.

Λόφος δ' ἐστὶν ἡ Μουνυχία χερρόνησιαῖζων, καὶ κοῖλος, καὶ
ὑπόνομος πολὺ μέρος φύσει τε καὶ ἐπίτηδες, ὥς' οἰκίσσεις θέ-
χουσαι, σομῶ δὲ μικρῶ τὴν εἴσοδον ἔχων· ὑποπίπτουσι δ'
αὐτῷ λιμένες τρεῖς. Τὸ μὲν οὖν παλαιὸν ἐτετείχιστο καὶ συνώκιστο
ἡ Μουνυχία παραπλησίως, ὥσπερ ἡ τῶν Ροδίων πόλις, πρασι-
ληφυῖα τῷ περιδῶλῳ τὸν Πειραιᾶ καὶ τοὺς λιμένας πλήρεις
νεωρίων, ἐν οἷς καὶ ἡ ὀπλοθήκη, Φίλωνος ἔργον· ἀξιὸν τε ἦν
ναύσταθμον ταῖς τετρακοσίαις ναυσίν, ὧν οὐκ ἐλάττους ἔσελλον
Ἀθηναῖοι. Τῷ δὲ τείχει τούτῳ συνῆπτε τὰ καθεικνυσμένα ἐκ
τοῦ ἄστεος σκέλη· ταῦτα δ' ἦν μακρὰ τείχη, τετταράκοντα
σταθίων τὸ μῆκος, συνάπτοντα τὸ ἄστυ τῷ Πειραιεῖ. Οἱ δὲ

395. πολλοὶ πόλεμοι τὸ τεῖχος κατήρειψαν, καὶ τὸ τῆς Μουνυχίας ἔρυμα, τὸν τε Πειραιᾶ συνέσειλαν εἰς ἐλίγην κατοικίαν, τὴν
 396. περὶ τοὺς λιμένας, καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ Σωτῆρος· τοῦ δὲ ἱεροῦ τὰ μὲν σοῖδια ἔχει πίνακας θαυμασοὺς, ἔργα τῶν ἐπιφανῶν τεχνιτῶν· τὸ δ' ὑπαιθρον ἀνδριάντας. Κατέσπασαι δὲ καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη, Λακεδαιμονίων μὲν καθελόντων πρότερον, Ῥωμαίων δ' ὕψερον, ἥνικα Σύλλας ἐκ πολιορκίας εἴλε καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸ Ἄσυ.

§. 16.

Τὸ δ' Ἄσυ αὐτὸ πέτρα ἐστὶν ἐν πεδίῳ περιουκουμένη κύκλῳ· ἐπὶ δὲ τῇ πέτρᾳ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν, ὃ τε ἀρχαῖος νεὼς ὁ τῆς Πελιάδος, ἐν ᾧ ὁ ἄσβεστος λύχνος· καὶ ὁ Παρθενών, ὃν ἐποίησεν Ἰκτινος, ἐν ᾧ τὸ τοῦ Φειδίου ἔργον ἐλεφάντινον, ἡ Ἀθηνᾶ. Ἀλλὰ γάρ, εἰς πληθὺς ἐμπίπτων τῶν περὶ τῆς πόλεως ταύτης ὑμνουμένων τε καὶ διαβοωμένων, ὁκνῶ πλεονάζειν, μὴ συμβῇ τῆς προδέσεως ἐκπεσεῖν τὴν γραφὴν. Ἐπεισι γάρ, ὃ γησιῶν Ἡγησίας, «Ὀρῶ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὸ περὶ τῆς τριαίνης» ἐκεῖ σημεῖον· ὀρῶ τὴν Ἐλευσίνα, καὶ τῶν ἱερῶν γέγονα» μύσης· ἐκεῖνο Λεωκόριον τοῦτο Θησεῖον. Οὐ δύναμαι δηλῶσαι κατ' ἐν ἑκάστων· ἡ γὰρ Αἰτιακὴ θεῶν ἐστὶ κτίσμα καὶ προγόνων ἡρώων». Ἀλλ' οὗτος μὲν ἐνὸς μόνου ξαάνου τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει μέμνηται· Πολέμων δὲ ὁ περιηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε Περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει· τὸ δ' ἀνάλογον συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μερῶν τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας. Ἐλευσίνα τε εἰπὼν, ἕνα τῶν ἑκατὸν καὶ ἐβδομήκοντα δήμων, πρὸς δὲ καὶ τεττάρων, ὥς φασιν, οὐδένα τῶν ἄλλων ὠνόμακεν.

§. 17.

Ἐχουσι δὲ, καὶ εἰ μὴ πάντες, οἳ γε πολλοὶ μυθοποιῶσι

συχνὰς καὶ ἰσορίας· καθάπερ Ἀφιδνα μὲν τὴν τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴν 395.
 ὑπὸ Θησέως, καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Διοσκούρων ἐκπόρθησιν αὐτῆς,
 καὶ ἀνακομιδὴν τῆς ἀδελφῆς· Μαραθῶν δὲ τὸν Περσικὸν ἀγῶνα·
 Ῥαμνοῦς δὲ τὸ τῆς Νεμέσεως ξόανον, ὃ τινὲς μὲν Διοδότου φασὶν
 ἔργον, τινὲς δὲ Ἀγορακρίτου τοῦ Παρίου, καὶ μεγέθει καὶ καλλεῖ
 σφόδρα κατωρθωμένον, καὶ ἐνάμλλον τοῖς Φειδίου ἔργοις. Οὕτω
 δὲ καὶ Δεκελεία μὲν ὄρμητήριον τῶν Πελοποννησίων κατὰ τὸν
 Δεκελεικὸν πόλεμον· Φυλὴ δὲ, ὃθεν ἐπήγαγε τὸν δῆμον Θρα-
 σύδουλος εἰς Πειραιᾶ, κάκειθεν εἰς Ἄγυ. Οὕτω καὶ ἐπ' ἄλλων
 πλείονων ἐστὶν ἰσορεῖν πολλὰ, καὶ εἰς τὸ Λεωκῆριον, καὶ τὸ
 Θησεῖον *οὗς ἔχει* καὶ τὸ Λυκεῖον, καὶ αὐτὸ τὸ Ὀλύμπιον,
 ὅπερ ἡμετέλης κατέλιπε τελευτῶν ὁ ἀναθεις βασιλεύς· ὁμοίως
 δὲ καὶ ἡ Ἀκαδημία, καὶ οἱ κῆποι τῶν φιλοσόφων, καὶ τὸ Ἰλδεῖον,
 καὶ ἡ Ποικίλη σοᾶ, καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἱερά, ἔχοντα πάντα
 ἔργα τεχνιτῶν μνήμης ἀξίων.

§. 18.

Πολὺ δ' αὖ πλείων εἴη λόγος, εἰ τοὺς ἀρχηγέτας τοῦ κτίσματος 397.
 τοις ἐξετάζοι τις, ἀρξάμενος ἀπὸ Κέκροπος· οὐδὲ γὰρ ὁμοίως
 λέγουσιν ἅπαντες. Τοῦτο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων δῆλον.
 Ἀττικὴν μὲν γὰρ ἀπὸ Ἀτταίωνός φασιν Ἀτθίδα δὲ καὶ Ἀτ-
 τικὴν ἀπὸ Ἀτθίδος τῆς Κραναοῦ, ἀφ' οὗ καὶ Κραναοὶ οἱ ἐνοί-
 κοι. Μοφοπίαν δὲ ἀπὸ Μοψόπου, Ἰωνίαν δὲ ἀπὸ Ἰωνος τοῦ
 Εὐρύτου· Ποσειδωνίαν δὲ καὶ Ἀθήνας ἀπὸ τῶν ἐπωνύμων θεῶν.
 Εἴρηται δ' ὅτι κἀνατῆς φαίνεται τὸ τῶν Πελασγῶν ἔθνος ἐπι-
 δημησάν· καὶ ὅτι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν Πελασγοὶ προσηγορεύθησαν,
 διὰ τὴν πλάνην.

§. 19.

Ὅσω δὲ πλέον ἐστὶ τὸ φιλότιμον περὶ τὰ ἐνδοξά, καὶ πλείους

397. οἱ λαλήσαντές τι περὶ αὐτῶν, τοσῶδε μείζων ὁ ἔλεγχος, ἐὰν μὴ κρατῇ τις τῆς ἰστορίας. Οἶον ἐν τῇ Συναγωγῇ τῶν ποταμῶν ὁ Καλλίμαχος γελᾶν φησιν, εἰ τις θαρρῆν γράφειν τὰς τῶν Ἀθηναίων παρθένους,

— ἀψύσσασθαι καθαρὸν γένος Ἡριδανοῖο,

οὗ καὶ τὰ βοσκήματα ἀπόσχοιτ' ἄν. Εἰσὶ μὲν οὖν αἱ πηγαὶ καθαροῦ καὶ ποτίμου ὕδατος, ὥς φασιν; ἐκτὸς τῶν Διοχάρους καλουμένων πυλῶν, πλησίον τοῦ Λυκείου· πρότερον δὲ καὶ κρήνη κατεσκευάσθαι τις πλησίον πολλοῦ καὶ καλοῦ ὕδατος· εἰ δὲ μὴ νῦν, τί ἂν εἴη θαυμαστὸν, εἰ παλαι πολὺ καὶ καθαρὸν ἦν, ὥς τε καὶ πότιμον εἶναι, μετέβαλε δὲ ὕσερον; Ἐν μὲν οὖν τοῖς καθ' ἕκαστα, τοσοῦτοις οὔσαι, οὐκ ἐνδέχεται διατρίβειν, οὐ μὲν οὐδὲ σιγῇ παρελθεῖν, ὥς τε μὴδ' ἐν κεφαλαίῳ μνησθῆναι τινων.

§. 20.

Τοσαῦτ' οὖν ἀπόχρη προσθεῖσθαι ὅτι φησὶ Φιλόχορος, πορευομένης τῆς χώρας ἐκ θαλάττης μὲν ὑπὸ Καρῶν, ἐκ γῆς δὲ ὑπὸ Βοιωτῶν, οὓς ἐκάλουν Ἄονας, Κέκροπα πρῶτον εἰς δυοκαίδεκα πόλεις συνοικίσαι τὸ πλῆθος, ὧν ὀνόματα, Κεκροπία, Τετράπολις, Ἐπακρία, Δεκέλεια, Ἐλευσίς, Ἀφιδνα, (λέγουσι δὲ καὶ πληθυντικῶς Ἀφιδνας) Θόρικος, Βραυρῶν, Κύθηρος, Σφηττός, Κηφισία, Φαληρός. Πάλιν δ' ὕσερον εἰς μίαν πόλιν συναγαγεῖν λέγεται τὴν νῦν τὰς δώδεκα Θεσεύς. Ἐδρασιεύοντο μὲν οὖν Ἀθηναῖοι πρότερον· εἴτ' εἰς δημοκρατίαν μετέστησαν τυράννων δ' ἐπιθεμένων αὐτοῖς, Πεισιγράτου καὶ τῶν παίδων, ὕσερόν τε ὀλιγαρχίας γενομένης, τῆς τε τῶν τετρακοσίων καὶ τῆς τῶν τριακόντα τυράννων, οὓς ἐπέστησαν Λακεδαιμόνιοι, τούτους μὲν διεκρούσαντο ῥαδίως, ἐφύλαξαν δὲ τὴν δημοκρατίαν μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας. Καὶ γὰρ εἰ τι μικρὸν

ὑπὸ τῶν Μακεδονικῶν βασιλέων παρελυπήθησαν, ὥστ' ὑπα- 398.
 κούειν αὐτῶν ἀναγκασθῆναι, τὸν γε ὁλοσχερῇ τύπον τῆς πολι-
 τείας τὸν αὐτὸν διετήρουν. Ἕνιοι δὲ φασὶ καὶ βέλτιον τότε
 αὐτοὺς πολιτεύσασθαι δεκάτῃ χρόνον, ὃν ἤρχε Μακεδόνων
 Κάσσανδρος. Οὗτος γὰρ ὁ ἀνὴρ πρὸς μὲν τὰ ἄλλα δοκεῖ τυ-
 ραννικώτερος γενέσθαι, πρὸς Ἀθηναίους δὲ ἡγνυμένῃσιν λαβὼν
 ὑπήκοον τὴν πόλιν· ἐπέστησε γὰρ τῶν πολιτῶν Δημήτριον τὸν
 Φαληρέα, τῶν Θεοφράστου τοῦ φιλοσόφου γνωρίμων, δὲ οὐ
 μόνον οὐ κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπηνώρῳσε.
 Δηλοῖ δὲ τὰ ὑπομνήματα, ἃ συνέγραψε περὶ τῆς πολιτείας
 ταύτης ἐκεῖνος. Ἀλλ' οὕτως ὁ φθόνος ἴσχυσε, καὶ ἡ πρὸς
 ὀλίγους ἀπέχθεια, ὥστε μετὰ τὴν Κασσάνδρου τελευτὴν ἠναγ-
 κάσθη φυγεῖν εἰς Αἴγυπτον· τὰς δ' εἰκόνας αὐτοῦ πλείους ἢ
 τριακοσίας κατέσπασαν οἱ ἐπαναστάντες, καὶ κατεχώνευσαν·
 Ἕνιοι δὲ προσιδέασιν, ὅτι καὶ εἰς ἀμίδας. Ῥωμαῖοι δ' οὖν παρα-
 λαβόντες αὐτοὺς δημοκρατουμένους, ἐφύλαξαν τὴν αὐτονομίαν
 αὐτοῖς καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Ἐπιπεσὼν δ' ὁ Μιθριδατικός πό-
 λεμος, τυράννους αὐτοῖς κατέστησεν, οὓς ὁ βασιλεὺς ἐβούλετο·
 τὸν δ' ἰσχύσαντα μάλιστα, τὸν Ἀριστίωνα, καὶ ταύτην βιασάμενον
 τὴν πόλιν, ἐκ πολιορκίας ἐλὼν Σύλλας, ὁ τῶν Ῥωμαίων ἡγε-
 μών, ἐκόλασε· τῇ πόλει δὲ συγγνώμην ἔνειμε· καὶ μέχρι νῦν
 ἐν ἐλευθερίᾳ τέ ἐστι καὶ τιμῇ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις.

§. 21.

Μετὰ δὲ τὸν Πειραιᾶ Φαληρεῖς, δῆμος ἐν τῇ ἐφεξῆς παρα-
 λία· εἰδ' Ἀλιμύσιοι, Αἰξωνεῖς, Ἀλαιοὶ οἱ Αἰξωνικοί, Ἀναγυ-
 ράσιοι· εἰτα Θορεῖς, Λαυπρεῖς, Αἰγυλιεῖς, Ἀναφλύσιοι, Ἀζηνιεῖς·
 οὗτοι μὲν οἱ μέχρι τῆς ἄκρας τοῦ Σουνίου. Μεταξὺ δὲ τῶν
 λεχθέντων δῆμων μακρὰ ἄκρα πρώτη μετὰ τοὺς Αἰξωνεῖς,
 Ζωστήρ· εἰτ' ἄλλη μετὰ Θορέας, Ἀστυπαλαία, ὧν τῆς μὲν

398. πρόκειται νῆσος Φάδρα, τῆς δὲ Ἐλσοῦσσα· καὶ κατὰ τοὺς Αἰ-
 ξωνέας δ' ἐστὶν Ὑδροῦσσα. Περὶ δὲ Ἀνάφλυσόν ἐστι καὶ τὸ Πα-
 νεῖον, καὶ τὸ τῆς Κωλιάδος Ἀφροδίτης ἱερὸν, εἰς δὲ τὸν τόπον
 ἐκκυμανθῆναι τὰ τελευταῖα τὰ ἐκ τῆς περὶ Σαλαμῖνα ναυμα-
 χίας τῆς Περσικῆς ναυαγία φασι· περὶ ὧν καὶ τὸν Ἀπόλλω
 προειπεῖν·

Κωλιάδες δὲ γυναῖκες ἐρετμοῖσι φρίζουσι.

Πρόκειται δὲ καὶ τούτων τῶν τόπων Βέλδινα νῆσος, οὐ πολὺ
 ἄπωθεν, καὶ ὁ Πατρόκλου χάραξ· ἔρημοι δ' αἱ πλείσαι τούτων.

§. 22.

Κάμψοντι δὲ τὴν κατὰ τὸ Σούνιον ἄκραν, ἀξιόλογος δῆμος
 Σούνιον· εἴτα Θόρικος, εἴτα Ποταμὸς δῆμος οὕτω καλούμενος,
 399. ἐξ οὗ οἱ ἄνδρες Ποτάμιοι· εἴτα Πρασία, Στερία, Βραυρῶν, ὅπου
 τὸ τῆς Βραυρωνίας Ἀρτέμιδος ἱερὸν, [καὶ Ἀλαί Ἀραφῇ] νίδες, ὅπου
 τὸ τῆς Ταυροπόλου· εἴτα Μυρβίνους, Προβαλινθος, Μαρα-
 θῶν, ὅπου Μιλτιάδης τὰς μετὰ Δάτιος τοῦ Πέρσου δυνάμεις
 ἄρδην διέφθειρεν, οὐ περιμένοντας ὑπερίζοντας Λακεδαιμονίους
 διὰ τὴν πανσέληνον. Ἐνταῦθα μεμυθεύκασι καὶ τὸν Μαρα-
 θῶνιον ταῦρον, δὲν ἀνείλε Θησεύς. Μετὰ δὲ Μαραθῶνα Τρι-
 κόρυθος, εἴτα Ραμνοῦς, ὅπου τὸ τῆς Νεμέσεως ἱερὸν· εἴτα
 Ψαρίς ἢ τῶν Ὠρωπίων· ἐνταῦθα δὲ που καὶ τὸ Ἀμφιάρειόν
 ἐστὶ τετιμημένον ποτὲ μαντεῖον, ὅπου φυγόντα τὸν Ἀμφιάρεω,
 ὥς φησι Σοφοκλῆς,

Ἐδέχτο ραγεῖσα Θηδία κόνις,

Αὐτοῖσιν ὅπλοις καὶ τετρωρίσῃ δίφρῳ.

Ὠρωπὸς δ' ἐν ἀμφισθητησίμῳ γεγένηται πολλάκις· ἱδρύται γὰρ
 ἐν μεθορίῳ τῆς τε Ἀττικῆς καὶ τῆς Βοιωτίας. Πρόκειται δὲ τῆς
 παραλίας ταύτης, πρὸ μὲν τοῦ Θορίκου καὶ τοῦ Σουνίου, νῆσος
 Ἐλένη, τραχεῖα καὶ ἔρημος, παραμυθήκης ὅσον ἐξήκοντα σταδίους

τὸ μῆκος· ἥς φασι μεμνησθαι τὸν Ποιητὴν, ἐν οἷς Ἀλέξανδρος 399.
λέγει πρὸς τὴν Ἑλένην·

Οὐδ' ὅτε σε πρῶτον Λακεδαιμόνος ἐξ ἑρατεινῆς
Ἐπλεον ἀρπάξας ἐν ποντοπόροις νείσσειν,
Νήσω δ' ἐν Κρανάῃ ἐμίγην φιλότῃ καὶ εὐνῇ.

Ταύτην γὰρ λέγει Κρανάην τὴν νῦν Ἑλένην, ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ γε-
νέσθαι τὴν μίξιν. Μετὰ δὲ τὴν Ἑλένην ἡ Εὐβοία πρόκειται τῆς
ἐξῆς παραλίας, ὁμοίως σενὴ καὶ μακρὰ, καὶ κατὰ μῆκος τῇ
ἡπείρῳ παραβεβλημένη, καθάπερ ἡ Ἑλένη. Ἔστι δὲ ἀπὸ Σου-
νίου πρὸς τὸ νότιον τῆς Εὐβοίας ἄκρον, ὃ καλοῦσι Λευκὴν
ἀκτὴν, σαθίων τριακοσίων πλοῦς. Ἀλλὰ περὶ Εὐβοίας μὲν εἰ-
ρήσεται ὕστερον. Τοὺς δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ δήμους τῆς Ἀττικῆς
μακρὸν εἰπεῖν διὰ τὸ πλῆθος.

§. 23.

Τῶν δ' ὁρῶν, τὰ μὲν ἐν ὀνόματι μάλιστα ἔστιν, ὃ τε Ὑμηττός,
καὶ Βριλησσός, καὶ Λυκαβηττός, ἔτι δὲ Πάρνης καὶ Κορυ-
θαλός. Μαρμαῖρου δ' ἐστὶ τῆς τε Ὑμηττίας καὶ τῆς Πεντελικῆς
καλλιστὰ μέταλλα πλησίον τῆς πόλεως· ὃ δ' Ὑμηττός καὶ μέλι
ἄριστον ποιεῖ. Τὰ δ' ἀργυρεῖα τὰ ἐν τῇ Ἀττικῇ κατ' ἀρχὰς μὲν
ἦν ἀξιόλογα, νυνὶ δ' ἐκλείπει· καὶ δὴ καὶ οἱ ἐργαζόμενοι, τῆς
μεταλλείας ἀσθενῶς ὑπακουούσης, τὴν παλαιὰν ἐκβολάδα καὶ
σκωρίαν ἀναχωνεύοντες, εὗρισκον ἔτι ἐξ αὐτῆς ἀποκαθαίρου-
μενον ἀργύριον, τῶν ἀρχαίων ἀπείρως καμινεόντων. Τοῦ
δὲ μέλιτος ἀρίστου ὄντος τῶν πάντων τοῦ Ἀττικοῦ, πολὺ βέλ-
τιστόν φασι τὸ ἐν τοῖς ἀργυρείοις, ὃ καὶ ἀνάπνισον καλοῦσιν 400.
ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς σμευασίας.

§. 24.

Ποταμοὶ δ' εἰσὶν, ὃ μὲν Κηφισσὸς ἐκ Τρινημιῶν τὰς ἀρχὰς

400. ἔχων, ῥέων δὲ διὰ τοῦ πεδίου, ἐφ' οὗ καὶ ἡ Γέφυρα καὶ οἱ Γεφυρισμοί· διὰ δὲ τῶν σκελῶν τῶν ἀπὸ τοῦ ἄσπεος εἰς τὸν Πειραιᾶ καθηκόντων, ἐκδιδῶσιν εἰς τὸ Φαληρικόν, χειμαρῶδης τὸ πλεόν, θέρους δὲ μειοῦται τελέως. Ἐπὶ δὲ τοιοῦτος μάλλον ὁ Πισσός, ἐκ θατέρου μέρους τοῦ ἄσπεος ῥέων εἰς τὴν αὐτὴν παραλίαν, ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς Ἀγρας καὶ τοῦ Λυκείου μερῶν, καὶ τῆς πηγῆς, ἣν ὕμνηκεν ἐν Φαίδρῳ Πλάτων. Περὶ μὲν τῆς Ἀττικῆς ταῦτα.

Κ Ε Φ. Β

§. 1.

ἘΞΗΣ ὃ ἐστὶν ἡ Βοιωτία· περὶ ἧς λέγοντα, καὶ περὶ τῶν συν-
εχῶν ἐθνῶν ἀνάμνησιν ποιήσασθαι χορή, τοῦ σαφοῦς χάριν, ὧν
εἵπομεν πρότερον. Ἐλέγομεν δὲ τὴν ἀπὸ Σουνίου παραλίαν μέχρι
Θεσσαλονίκης ἐπὶ τὰς ἄρκτους τετάσθαι, μικρὸν ἐκκλίνου-
σαν. ἔχουσιν τὴν θαλάτταν πρὸς ἑω' τὰ δ' ὑπερκείμενα
πρὸς δύσιν, ὡς ἂν ταινίας τινας, διὰ τῆς χώρας ἐκάστης τετα-
μένης παραλλήλους. Ὡς πρώτη ἐστὶν ἡ ἀπὸ Μεγαρίδος, ὡς ἂν
ταινία τις· τὸ μὲν ἑωθενὸν μέρος ταινιοῦσα τὴν ἀπὸ Σουνίου
μέχρι Ὠρωποῦ καὶ τῆς ταύτης παραλίας, τὸ δ' ἐσπέριον, τὸν τε
ισθμὸν, καὶ τὴν Ἀλκυονίδα θαλάτταν, τὴν κατὰ Παγὰς μέχρι
τῶν. . . . τῶν περὶ Κρέουσιν· τὰ δὲ λοιπὰ τὴν μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ
παραλίαν καὶ τὴν ὡς ἂν. . . . ὀρεινὴν, τὴν διεύρουσαν ἀπὸ
τῆς [Βοιωτίας τὴν Ἀττικὴν]. Δευτέρα δ' ἐστὶν ἡ Βοιωτία, ἀπὸ τῆς
ἑω ἐπὶ δύσιν τεταμένη ταινία τις ἀπὸ τῆς κατ' Εὐβοίαν θαλάττης
ἐπὶ θαλάτταν τὴν κατὰ τὸν Κρυσσαῖον κόλπον, ἰσομήκης πῶς
τῇ Ἀττικῇ, ἥ καὶ ἐλάττων κατὰ μῆκος· ἀρετὴ μὲντοι τῆς χώρας
πάμπλου διαφέρουσα.

§. 2.

Ἐφορος δὲ καὶ ταύτῃ κρείττω τὴν Βοιωτίαν ἀπαρτάνει τῶν 400. ὁμόρων ἔθνων· καὶ ὅτι μόνη τριθάλαττός ἐστι καὶ λιμένων εὐπορεῖ πλειόνων· ἐπὶ μὲν τῷ Κρῖσσι καὶ κόλπῳ καὶ τῷ Κορινθιαῷ τὰ ἐκ τῆς Ἰταλίας, καὶ Σικελίας, καὶ τῆς Λιβύης δεχομένη· ἐπὶ δὲ τῶν πρὸς Εὐβοίαν μερῶν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Εὐρίπου σχιζομένης τῆς παραλίας· τῇ μὲν ἐπὶ τὴν Αὐλίδαν καὶ τὴν Ταναγραίαν, τῇ δ' ἐπὶ τὸν Σαλγανέα καὶ τὴν Ἀνθηδόνα, τῇ μὲν εἶναι συνεχῇ τὴν κατ' Αἴγυπτον καὶ Κύπρον καὶ τὰς νήσους θαλάτταν· τῇ δὲ τὴν κατὰ Μακεδόνας καὶ τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλήσποντον. Προσίστησι δὲ, ὅτι καὶ τὴν Εὐβοίαν τρόπον τινα μέρος αὐτῆς πεποίηκεν ὁ Εὐριπος, οὕτως γὰρ ὢν, καὶ γεφύρα συνεζευγμένος πρὸς αὐτὴν διπλέθρων. Τὴν μὲν οὖν χώραν ἐπαινεῖ διὰ ταῦτα, καὶ φησὶ πρὸς ἡγεμονίαν εὐφυῶς ἔχειν ἀγωγῇ δὲ καὶ παιδείᾳ μὴ χρησαμένους ἐπιτηδείᾳ τοὺς αἰεὶ προΐσαμένους αὐτῆς, εἰ καὶ ποτέ[τι] κατώρθωσαν, ἐπὶ μικρὸν τὸν χρόνον συμμεῖναι· καθάπερ Ἐπαμινώνδας ἔδειξε. Τελευτήσαντος γὰρ ἐκείνου, τὴν ἡγεμονίαν ἀποβαλεῖν εὐθὺς τοὺς Θηβαίους, γεγενημένους αὐτῆς μόνον· αἴτιον δὲ εἶναι τὸ λόγων καὶ ὁμιλίας τῆς πρὸς ἀνθρώπους ὀλιγορῆσαι, μόνως δ' ἐπιμεληθῆναι τῆς κατὰ πόλεμον ἀρετῆς. Ἔδει δὲ προσθεῖναι, ὅτι τοῦτο πρὸς Ἕλληνας μάλιστα χρήσιμόν ἐστιν· ἐπεὶ πρὸς γε τοὺς βρεβάρους βία λόγου κρείττων ἐστὶ. Καὶ Ῥωμαῖοι δὲ τὸ παλαιὸν μὲν, ἀγριωτέροις ἔθνεσι πολεμοῦντες, οὐδὲν ἐδέοντο τῶν τοιούτων παιδευμάτων· ἀφ' οὗ δὲ ἤρξαντο πρὸς ἡμερώτερα ἔθνη καὶ φύλα τὴν πραγματείαν ἔχειν, ἐπέθεντο καὶ ταύτῃ τῇ ἀγωγῇ, καὶ κατέστησαν πάντων κύριοι.

§. 3.

401. Ἡ δ' οὖν Βοιωτία πρότερον μὲν ὑπὸ βαρβάρων ὤκειτο Ἀόνων καὶ Τεμνίκων, ἐκ τοῦ Σουνίου πεπλανημένων, καὶ Λελέγων, καὶ Ἰάντων. Εἶτα Φοῖνικες ἔσχον οἱ μετὰ Κάδμου, ὃς τὴν τε Καδμείαν ἐτείχισε, καὶ τὴν ἀρχὴν τοῖς ἐγγόνις ἀπέλιπεν. Ἐκεῖνοι δὲ τὰς Θήβας τῇ Καδμείᾳ προσέκτισαν, καὶ συνεφύλαξαν τὴν ἀρχὴν, ἡγούμενοι τῶν πλείων Βοιωτῶν ἕως τῆς τῶν Ἐπιγόνων στρατείας. Κατὰ δὲ τούτους ὀλίγον χρόνον ἐκλιπόντες τὰς Θήβας, ἐπανῆλθον πάλιν· ὡς δ' αὐτῶς ὑπὸ Θρακῶν καὶ Πελασγῶν ἐκπεσόντες ἐν Θετταλίᾳ συνεσχίσαντο τὴν ἀρχὴν μετὰ Ἀρναίων ἐπὶ πολὺν χρόνον, ὥς τε καὶ Βοιωτοὺς κληθῆναι ἅπαντας. Εἶτ' ἀνέστρεψαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἥδη τοῦ Αἰολικοῦ σόλου παρεσκευασμένου περὶ Αὐλίδᾳ τῆς Βοιωτίας, ὃν ἔξελλον εἰς τὴν Ἀσίαν οἱ τοῦ Ὀρέσου παῖδες. Προσθέντες δὲ τῇ Βοιωτίᾳ τὴν Ὀρχομενίαν (οὐ γὰρ ἦσαν κοινῶν πρότερον, οὐδ' Ὀμηρος μετὰ Βοιωτῶν αὐτοὺς κατέλεξεν, ἀλλ' ἰδίᾳ, Μινύας προσαγορεύσας), μετ' ἐκείνων ἐξέβαλον τοὺς μὲν Πελασγοὺς εἰς Ἀθήνας (ἀφ' ὧν ἐκλήθη μέρος τι τῆς πόλεως Πελασγικόν· ὠκισαν δὲ ὑπὸ τῷ Ὑμητῷ), τοὺς δὲ Θρακὰς εἰς τὴν Παρνασσόν. Ἰάντες δὲ τῆς Φωκίδος Ἰάμπολιν ὤκισαν.

§. 4.

Φησὶ δ' Ἐφορος, τοὺς μὲν Θρακὰς, ποιησαμένους σπονδὰς πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς, ἐπιθέσθαι νύκτωρ στρατοπεδεύουσιν ὀλιγωρότερον, ὥς εἰρήνης γεγонуίης· διακρουσαμένων [δ'] αὐτοὺς, αἰτιωμένων τε ἅμα, ὅτι τὰς σπονδὰς παρέβαινον, μὴ παραδῆναι 402. φάσκειν ἐκείνους· συνθέσθαι γὰρ ἡμέρας, νύκτωρ δ' ἐπιθέσθαι ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὴν παροιμίαν εἰρῆσθαι, Θρακία παρεύρεσις. Τοὺς δὲ Πελασγοὺς, μένοντος ἔτι τοῦ πολέμου, χρηστῆ-

ριαστομένους ἀπελθεῖν· ἀπελθεῖν δὲ καὶ τοὺς Βοιωτοὺς. Τὸν 402.
 μὲν οὖν τοῖς Πελασγοῖς δοθέντα χρησμὸν ἔφη μὴ ἔχειν εἰπεῖν·
 τοῖς δὲ Βοιωτοῖς ἀνελεῖν τὴν προφητίαν, ἀσεβήσαντας εὖ πρά-
 ξειν· τοὺς δὲ Θεωροὺς, ὑπόνοήσαντας χαριζομένην τοῖς Πε-
 λασγοῖς τὴν προφητίαν διὰ τὸ συγγενὲς (ἐπεὶ καὶ τὸ ἱερὸν
 Πελασγικὸν ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξεν), οὕτως ἀνελεῖν, ἀρπάσαντας
 τὴν ἀνδρωπον εἰς πυρὰν ἐμβαλεῖν· ἐνδυμηθέντας, εἴτε κα-
 κουργήσασαν, εἴτε μὴ, πρὸς ἀμφοτέρα ὁρθῶς ἔχειν· εἰ μὲν
 παρεχρησθήρισε, κολασθείσης αὐτῆς· εἰ δ' οὐδὲν ἐκακούρ-
 γησε, τὸ προσταχθέν αὐτῶν πραξάντων. Τοὺς δὲ περὶ τὸ
 ἱερὸν, τὸ μὲν ἀκρίτους κτείνειν τοὺς πράξαντας, καὶ ταῦτ'
 ἐν ἱερῷ, μὴ δοκιμάσαι, καθιστάναι δ' εἰς κρίσιν· καλεῖν δ'
 ἐπὶ τὰς ἱερείας, ταύτας δὲ εἶναι τὰς προφήτιδας, αἱ λοιπαὶ
 τριῶν οὐσῶν περιῆσαν. Λεγόντων δ', ὡς οὐθαμοῦ νόμος εἴη
 δικάζειν γυναῖκας, προσελέσθαι καὶ ἀνδρας ἴσους ταῖς γυ-
 ναιξὶ τὸν ἀριθμόν· τοὺς μὲν οὖν ἀνδρας ἀπογυνῶναι, τὰς δὲ
 γυναῖκας καταγυνῶναι· ἴσων δὲ τῶν ψήφων γενομένων, τὰς ἀπο-
 λυούσας νικῆσαι· ἐκ δὲ τούτου Βοιωτοῖς μόνοις ἀνδρας προ-
 δεσπίζειν ἐν Δωδώνῃ. Τὰς μέντοι προφήτιδας, ἐξηγουμένας
 τὸ μαντεῖον, εἰπεῖν, ὅτι προσάττοι ὁ Θεὸς τοῖς Βοιωτοῖς, τοὺς
 παρ' αὐτοῖς τρίποδας συλλέγοντας εἰς Δωδώνην πέμπειν κατ'
 ἔτος· καὶ δὴ ποιεῖν τοῦτο· αἰεὶ γάρ τινα τῶν ἀνακειμένων τρι-
 πόδων νύκτωρ καθαιροῦντας καὶ κατακαλύπτοντας ἱματίοις, ὥς
 ἂν λάθρα τριποδηφορεῖν εἰς Δωδώνην.

§. 5.

Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Αἰολικὴν ἀποικίαν συνέπραξαν τοῖς περὶ
 Πενθίλον, πλείους ἐξ ἑαυτῶν συμπέμπσαντες, ὥς τε καὶ Βοιωτι-
 κὴν προσαγορευθῆναι. Ὑστερον δὲ χρόνοις πολλοῖς ὁ Περσικὸς
 πόλεμος περὶ Πλαταιάς γενόμενος διελυμῆνατο τὴν χώραν.

402. Εἴτ' ἀνέλαβον σφᾶς πάλιν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥς καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆς ἀμφισβητῆσαι Θηβαίους δυοὶ μάχαις κρατήσαντας Λακεδαιμονίους. Ἐπαμινώνδα δὲ πεσόντος ἐν τῇ μάχῃ, τῆς μὲν τῆς ἐλπίδος διεσφάλησαν· ὑπὲρ δὲ τῶν Ἑλλήνων ὁμῶς ἐπολέμησαν πρὸς Φωκέας τοὺς τὸ ἱερὸν συλῆσαντας τὸ κοινόν.
403. Κακωθέντες δ' ὑπὸ τε τοῦ πολέμου, καὶ τῶν Μακεδόνων ἐπιβεμένων τοῖς Ἕλλησιν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ ἀπέβαλον τὴν πόλιν κατασκαφεῖσαν, καὶ ἀνέλαβον ἀνακτισθεῖσαν. Ἐξ ἐκείνου δ' ἤδη πράττοντες ἐνδεέστερον αἰεὶ μέχρι εἰς ἡμᾶς, οὐδὲ κώμης ἀξιολόγου τύπον σώζουσι. Καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις ἀνάλογον ἔχουσι, πλὴν Τανάγρας καὶ Θεσπιῶν· αὗται δ' ἰκανῶς συμμένουσι πρὸς ἐκείνας κρινόμεναι.

§. 6.

Ἐξῆς δὲ τὴν περιήγησιν τῆς χώρας ποιητέον, ἀρχαμένους ἀπὸ τῆς πρὸς Εὐβοίαν παραλίας τῆς συνεχοῦς τῇ Ἀττικῇ. Ἀρχὴ δ' ὁ Ὠρωπὸς καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν, ὃν καλοῦσι Δελφίνιον, καὶ ὃν ἡ παλαιὰ Ἑρέτρια ἐν τῇ Εὐβοίᾳ, διάπλους ἔχουσα ἐξήκοντα σταδίῳ. Μετὰ δὲ τὸ Δελφίνιον ἐστὶν ὁ Ὠρωπὸς ἐν εἴκοσι σταδίοις· κατὰ δὲ τοῦτόν ἐστιν ἡ νῦν Ἑρέτρια· διάπλους δ' ἐπ' αὐτὴν σταδιοὶ τετταράκοντα.

§. 7.

Εἴτα Δήλιον τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ Δήλου ἀφιδρυμένον, Ταναγραίων πολίχμιον, Αὐλίδος διέχον σταδίους τριάκοντα· ὅπου μάχῃ λειψθέντες Ἀθηναῖοι προτροπαδὴν ἔφυγον· ἐν δὲ τῇ φυγῇ πεσόντα ἀφ' ἵππου Ξενοφῶντα τὸν Γρύλλου ἰδὼν κείμενον Σωκράτης ὁ φιλόσοφος, στρατεύων πεζὸς, τοῦ ἵππου γεγονότος ἐκποδῶν, ἀνέλαβε τοῖς ὤμοις αὐτοῦ, καὶ ἔσωσεν ἐπὶ πολλοὺς σταδίους, ἕως ἐπαύσατο ἡ φυγή.

§. 8.

Εἶτα λιμὴν μέγας, ὃν καλοῦσι Βαθὺν λιμένα. Εἰδ' ἡ Αὐλὶς 403.
 πετρῶδες χωρίον, καὶ κώμη Ταναγραίων· λιμὴν δ' ἐστὶ πεντή-
 κοντα πλοίοις· ὥς' εἰκὸς τὸν ναύσταθμον τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ
 μεγάλῳ ὑπάρξει λιμένι. Καὶ ὁ Εὐρίπος δ' ἐστὶ πλησίον ὁ Χαλκι-
 δικός, εἰς ὃν ἀπὸ Σουνίου σάδιοι ἐβδομήκοντα. Ἔστι δ' ἐπ' αὐτῷ
 γέφυρα δίπλεδρος, ὡς εἶρηκα· πύργος δ' ἐκατέρωθεν ἐφέστη-
 κεν, ὁ μὲν ἐκ τῆς Χαλκίδος, ὁ δ' ἐκ τῆς Βοιωτίας· διωκοδό-
 μηται δ' εἰς αὐτὸν σύριγξ. Περὶ δὲ τῆς παλιόρουρας τοῦ Εὐρί-
 που, τοσοῦτον μόνον εἰπεῖν ἱκανόν, ὅτι ἐπτάκις μεταβάλλειν
 φασὶ καδ' ἡμέραν ἐκάστην καὶ νύκτα· τὴν δ' αἰτίαν ἐν ἄλλοις
 σκεπτέον.

§. 9.

Πλησίον δ' ἐστὶν ἐφ' ὕψους κείμενον χωρίον Σαλγανεύς,
 ἐπώνυμον τοῦ ταφέντος ἐπ' αὐτῷ Σαλγανέως, ἀνδρὸς Βοιωτίου,
 κατηγησαμένου τοῖς Πέρσαις εἰσπλέουσιν εἰς τὸν διάπλου
 τοῦτον ἐκ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου· ὃν φασιν ἀναιρεθῆναι, πρὶν
 ἢ τῷ Εὐρίπῳ συνάπτειν, ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Μεγαβάτου, νο-
 μισθέντα κακοῦργον, ὡς ἐξ ἀπάτης ἐμβαλόντα τὸν σῶλον εἰς
 τυφλὸν τῆς θαλάττης σενωπόν· αἰσθόμενον δὲ τὸν βάρβαρον
 τὴν περὶ αὐτὸν ἀπάτην μεταγνῶναί τε, καὶ ταφῆς ἀξιῶσαι τὸν
 ἀναιτίως ἀποθανόντα.

§. 10.

Καὶ ἡ Γραῖα δ' ἐστὶ τόπος Ὠρωποῦ πλησίον, καὶ τὸ ἱερὸν 404.
 τοῦ Ἀμφιαράου, καὶ τὸ Ναρκίσσου τοῦ Ἐρετριέως μνήμα, ὃ
 καλεῖται Σίγηλοῦ, ἐπεὶ σιγῶσι παριόντες· τινὲς δὲ τῇ Τανάγρα
 τὴν αὐτὴν φασιν· ἡ Ποιμανδρίς δ' ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῇ Ταναγραίῃ.

404. Καλοῦνται δὲ καὶ Γεφυραῖοι οἱ Ταναγραῖοι. Ἐκ Κνωπίας δὲ τῆς Θηβαΐδος μεσιδρυμένον δεῦρο τὸ Ἀμφιάρειον.

§. 11.

Καὶ ὁ Μυκαλησσὸς δὲ κώμη τῆς Ταναγρακῆς· κεῖται δὲ παρ' ὁδὸν τὴν Θηβῶν εἰς Χαλκίδα· καλοῦσι δὲ Βοιωτικῶς Μυκαλητόν. Ὡς δ' αὐτως καὶ τὸ Ἄρμα, τῆς Ταναγρακῆς κώμη ἔρημος περὶ Μυκαληττὸν, ἀπὸ τοῦ Ἀμφιαράου ἄρματος λαβοῦσα τοῦνομα, ἑτέρα οὖσα τοῦ Ἄρματος τοῦ κατὰ τὴν Ἀττικὴν, ὃ ἐστὶ περὶ Φυλὴν δῆμον τῆς Ἀττικῆς, ὁμορον τῇ Ταναγρακῇ. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ παροιμία τὴν ἀρχὴν ἔσχεν ἢ λέγουσα· ὁπόταν δι' Ἄρματος ἀσράψῃ· ἀσραπὴν τινα σημειουμένων κατὰ χρησμόν τῶν λεγόμενων Πυθαϊσῶν, βλέπόντων ὡς ἐπὶ τὸ Ἄρμα, καὶ τότε πεμπόντων τὴν θυσίαν εἰς Δελφοὺς, ὅταν ἀσράψαντα ἴδωσιν· ἐτήρουν δ' ἐπὶ τρεῖς μῆνας, καθ' ἕκαστον μῆνα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ νύκτας, ἀπὸ τῆς ἐσχάρας τοῦ Ἀσραπαίου Διός· ἔτι δ' αὕτη ἐν τῷ τείχει μεταξὺ τοῦ Πυθίου καὶ τοῦ Ὀλυμπίου. Περὶ δὲ τοῦ Ἄρματος τοῦ Βοιωτικοῦ, οἱ μὲν φασιν, ἐκπεσόντος ἐκ τοῦ ἄρματος ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ἀμφιαράου κατὰ τὸν τόπον, οὗ νῦν ἐστὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ, τὸ ἄρμα ἔρημον ἐνεχθῆναι ἐπὶ τὸν ὁμώνυμον τόπον· οἱ δὲ τοῦ Ἀδράσου συντριβῆναι τὸ ἄρμα φεύγοντός φασιν ἐνταῦθα, τὸν δὲ διὰ τοῦ Ἀρείονος σωθῆναι. Φιλόχορος δ' ὑπὸ τῶν κωμητῶν σωθῆναι φησὶ αὐτόν· καὶ διὰ τοῦτο ἰσοπολιτεῖαν αὐτοῖς παρὰ τῶν Ἀργείων ὑπάρξαι.

§. 12.

Ἔστι δὲ τῷ ἐκ Θηβῶν εἰς Ἄργος ἀπionτι ἐν ἀριστερᾷ ἡ Τάναγρα· ἐν [δὲ] δεξιᾷ κεῖται [ἡ Ὑρία]. Καὶ ἡ Ὑρία δὲ τῆς Ταναγραίας νῦν ἐστὶ, πρότερον δὲ τῆς Θηβαΐδος· ὅπου ὁ Ὑριεύς μεμύθεται καὶ ἡ τοῦ Ἀρίωνος γένεσις, ἣν φησὶ Πίνδαρος ἐν τοῖς διθυράμβοις·

κεῖται δ' ἔγγυς Αὐλίδος. Ἐνιοὶ δὲ τὰς Ὑσιὰς Ὑρίην λέγεσθαι 404
 φασι, τῆς Παρασωπίας οὔσαν ὑπὸ τῷ Κιθαιρῶνι πλησίον
 Ἐρυθρῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ, ἀποικον Ὑριέων, κτίσμα δὲ Νυκ-
 τέως, τοῦ Ἀντιόπης πατρός. Εἰσὶ δὲ καὶ ἐν τῇ Ἀργείᾳ Ὑσιαι
 οἱ δ' ἐξ αὐτῆς Ὑσιάται λέγονται. Τῶν δ' Ἐρυθρῶν τούτων
 ἀποικοὶ αἱ ἐν Ἰωνίᾳ Ἐρυθραί. Καὶ ὁ Ἐλεὼν δὲ, κώμη Τανα-
 γρικῇ, ἀπὸ τῶν ἐλῶν ὠνομασμένη.

§. 13.

Μετὰ δὲ Σαλγαυέα Ἀνθηδών, πόλις λιμένα ἔχουσα, ἐσχάτη
 τῆς Βοιωτικῆς παραλίας τῆς πρὸς Εὐβοίαν· καθάπερ καὶ ὁ
 Ποιητῆς εἴρηκεν,

Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατώσαν.

405.

Εἰσὶ μέντοι ἔτι προϊόντι μικρὸν πολίχνην δύο τῶν Βοιωτῶν,
 Λάρυμνά τε, παρ' ἣν ὁ Κηφιστὸς ἐκδίδωσι, καὶ ἔτι ἐπέκεινα
 Ἀλαί ὁμώνυμοι τοῖς Ἀττικοῖς δήμοις. Κατὰ δὲ τὴν παραλίαν
 ταύτην κεῖσθαι φασιν Αἰγὰς τὰς ἐν Εὐβοίᾳ, ἐν αἷς τὸ τοῦ
 Ποσειδῶνος ἱερὸν τοῦ Αἰγαίου ἐμνήσθημεν δ' αὐτοῦ καὶ πρό-
 τερον. Διάγραμμα δ' ἐστὶν ἀπὸ μὲν τῆς Ἀνθηδόνης εἰς Αἰγὰς ἑκατὸν
 εἴκοσι σταδίους· ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων τόπων πολὺ ἐλάττους· κεῖται
 δ' ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ τὸ ἱερὸν ἦν δὲ ποτε καὶ πόλις. Ἐγγὺς δὲ
 τῶν Αἰγῶν καὶ αἱ Ὀρόβιαι. Ἐν δὲ τῇ Ἀνθηδονίᾳ Μεσσάπιον
 ὄρος ἐστίν, ἀπὸ Μεσσάπου, ὅς, εἰς τὴν Ἰαπυγίαν ἐλθὼν,
 Μεσσαπίαν τὴν χώραν ἐκάλεσεν. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ περὶ τὸν
 Γλαῦκον μυθεύεται τὸν Ἀνθηδόνιον, ὃν φασιν εἰς κῆτος μετα-
 βλεῖν.

§. 14.

Πλησίον δ' ἐστὶν Ἀνθηδόνης ἱεροπρεπὲς τόπος τῆς Βοιωτίας,

405. ἔχρη πολέως ἔχων, ὁ καλούμενος Ἴσος, συσέλλοντι τὴν πρώτην συλλαβὴν. Οἶονταί δέ τινες δεῖν γράφειν,
 Ἴσόν τε ζαδίην, Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατώσαν,
 ἐκτείνοντες τὴν πρώτην συλλαβὴν ποιητικῶς διὰ τὸ μέτρον,
 ἀντί τοῦ,

Νῆσαν τε ζαδίην·

ἡ γὰρ Νῆσα οὐδαμοῦ φαίνεται τῆς Βοιωτίας, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ νεῶν ὥς' οὐκ ἂν εἴη, εἰ μὴ τὴν Ἴσον οὕτως εἴρηκεν· ἦν γὰρ ὁ Ἴσος πόλις ἐν τῇ Μεγαρικῇ, ἐκεῖθεν ἀπωκισμένη... αἰρωῶνος· ἐκλείπεται δὲ νῦν. Τινὲς δὲ γράφουσι,

Κρεῦσαν τε ζαδίην,

τὴν νῦν Κρέουσιν δεχόμενοι, τὸ τῶν Θεσπιῶν ἐπίνειον, ἐν τῷ Κρυσσαίῳ κόλπῳ ἰδρυμένον. Ἄλλοι δὲ,

Φαράς τε ζαδέας·

ἔστι δὲ τῆς τετρακωμίας τῆς περὶ Τάνακρον, Ἐλεῶνος, Ἄρματος, Μυκαλησσοῦ, Φαρῶν. Γράφουσι δὲ καὶ τοῦτο,

Νῦσαν τε ζαδίην·

κώμη δ' ἐστὶ τοῦ Ἐλαιῶνος ἡ Νῦσα. Ἡ μὲν οὖν παραλία τοιαύτη τις ἢ πρὸς Εὐβοίαν.

§. 15.

Τὰ δ' ἐξῆς ἐν τῇ μεσογαίᾳ πεδία ἐστὶ κοῖλα, πάντοθεν ἐκ τῶν ἄλλων μερῶν ὕρεσι περιεχόμενα, τοῖς Ἀττικοῖς μὲν πρὸς νότον, πρὸς ἄρκτον δὲ τοῖς Φωκικοῖς· ἀπὸ δὲ τῆς ἐσπέρας ὁ Κιθαίων λοξὸς ἐμπίπτει μικρὸν ὑπὲρ τῆς Κρυσσαίας θαλάττης, ἔχων τὴν ἀρχὴν συνεχῇ τοῖς Μεγαρικοῖς καὶ τοῖς Ἀττικοῖς ὕρεσιν, εἰτ' ἐπιστρέφων εἰς τὰ πεδία, παυόμενος δὲ περὶ τὴν Θηβαίαν.

§. 16.

406. Τῶν δὲ πεδίων τούτων τὰ μὲν λιμνάζει, ποταμῶν ἀναχεο-

μένων εἰς αὐτὰ, τῶν δ' ἐπιπιπτόντων, εἴτα ἐκρύσει λαμβά- 406.
 νόντων· τὰ δὲ ἀνέψνκται, καὶ γεωργεῖται παντοδαπῶς, διὰ
 τὴν εὐκαρπίαν. Ὑπάντρου δὲ καὶ σπαραγγώδους οὔσης κατὰ
 βάρους τῆς γῆς, σεισμοὶ γενόμενοι πολλάκις ἐξαίσιον τοὺς μὲν
 ἐφραξαν τῶν πόρων, τοὺς δὲ ἀνέψαν· τοὺς μὲν μέχρι τῆς
 ἐπιφανείας, τοὺς δὲ διὰ ὑπονόμων. Συμβαίνει δὲ καὶ τοῖς
 ὕδασι, τοῖς μὲν δι' ὑπονόμων φέρεσθαι τῶν ῥέτρων· τοῖς δ'
 ἐπιπολῆς, τοῖς τε λιμναίοις καὶ τοῖς ποταμίοις. Ἐγχυσθέντων
 δὲ κατὰ βάρους τῶν πόρων, αὔξασθαι τὰς λίμνας συμβαίνει
 μέχρι τῶν οἰκουμένων τόπων, ὥς καὶ πόλεις καταπίνεσθαι καὶ
 χώρας· ἀνοιχθέντων δὲ τῶν αὐτῶν, ἢ ἄλλων, ἀνακαλύπτεσθαι,
 καὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους ποτὲ μὲν πλεῖσθαι, ποτὲ δὲ πεξεύ-
 εσθαι, καὶ τὰς αὐτὰς πόλεις ποτὲ μὲν ἐπὶ τῇ λίμνῃ, ποτὲ δὲ
 ἄπωθεν κεῖσθαι.

§. 17.

Διττῶς δὲ τοῦτο γίνεται· ἡ γὰρ μενουσῶν ἀκινήτων τῶν
 πόλεων, ὅταν ἡ αὔξησις τῶν ὑδάτων ἦται ἢ τῆς ὑπερχύσεως,
 διὰ τὸ ὕψος τῶν οἰκίσεων· ἡ διὰ ἀνοικισμόν, ἔταν τῷ πλη-
 σιασμῷ κινδυνεύσαντες πολλάκις ἀπαλλαγὴν πορίσωνται τοῦ
 φόβου τὴν μεταληψιν τῶν χωρίων τῶν ἄπωθεν, ἢ τῶν ἐν ὕψει.
 Παρακολουθεῖ δὲ τοῖς οὕτως ἀνοικισθεῖσι τὸ τὴν αὐτὴν προσηγο-
 ρίαν φυλάττουσιν, ἐτύμως πρότερον λεγομένοις ἀπὸ τοῦ συμβε-
 βηκότος τοπικῶς, νῦν μηκέτι λέγεσθαι ἐτύμως. Πλαταιὰς γὰρ
 ἀπὸ τῆς πλατῆς τῶν κωπῶν εἰρησθαι πιθανόν· καὶ Πλαταιὰς
 τοὺς ἀπὸ κωπηλασίας ζῶντας· ἀλλὰ νῦν, ἄπωθεν τῆς λίμνης
 οἰκοῦντες, οὐκέτ' ἐν προσαγορεύουσιν ἐτύμως. Ἐλος τε καὶ
 Ἐλεῶν καὶ Εἰλέσιον ἐκλήθη, διὰ τὸ ἐπὶ τοῖς ἐλεσιν ἰδρῦσθαι·
 νῦν δὲ οὐχ' ὁμοίως ἔχει ταῦτα, ἢ ἀνοικισθέντων, ἢ τῆς λίμνης

406. ἐπὶ πολὺ ταπεινωθείσης, διὰ τὰς ὕστερον γενομένας ἐκρύψεις· καὶ γὰρ τοῦτο δυνατόν.

§. 18.

Δηλοῖ δὲ καὶ ὁ Κηφισὸς τοῦτο μάλιστα, τὴν Κωπαῖδα λίμνην πληρῶν. Αὐξομένης γὰρ αὐτῆς, ὥς κινδυνεύειν καταποθῆναι τὰς Κώπας (ὡς ὁ τε Ποιητὴς ὀνομάζει, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡ λίμνη τὴν ἐπωνυμίαν εἴληφε), χάσμα γενηθὲν πρὸς τῇ λίμνῃ πλησίον τῶν Κωπῶν, ἀνέωξεν ὑπὸ γῆς ῥεῖθρον, ὅσον τριάκοντα σταδίων, καὶ ἐδέξατο τὸν ποταμόν· εἶτα ἐξέῤῥηξεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν κατὰ Λάρυμναν τῆς Λοκρίδος τὴν ἄνω (καὶ γὰρ ἐτέρᾳ ἐστίν, ὡς εἵπομεν, ἐπὶ τῇ θαλάττῃ, ἡ Βοιωτικῇ, ἣ προσέθεσαν Ῥωμαῖοι τὴν ἄνω). Καλεῖται δ' ὁ τόπος Ἀγχόη.

407. ἔστι δὲ καὶ λίμνη ὁμώνυμος· ἐντεῦθεν δ' ἤδη ὁ Κηφισὸς ἐκδίδωσιν ἐπὶ τὴν θαλάτταν. Τότε μὲν οὖν παυσαμένης τῆς πλημμυρίδος, παῦλα καὶ τοῦ κινδύνου τοῖς παροικοῦσιν ὑπῆρξε, πλὴν τῶν ἤδη καταποθεισῶν πόλεων. Πάλιν δ' ἐγχουμένων τῶν πόρων, ὁ μεταλλευτὴς Κράτης, ἀνὴρ Χαλκιδεὺς, ἀνακαθαίρων τὰ ἐμφράγματα, ἐπαύσατο, στασιασάντων τῶν Βοιωτῶν· καίπερ, ὡς αὐτὸς ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ φησιν, ἀνεψυγμένων ἤδη πολλῶν, ἐν οἷς οἱ μὲν τὸν Ὀρχομενὸν οἰκεῖσθαι τὸν ἀρχαῖον ὑπελάμβανον, οἱ δ' Ἐλευσίνα καὶ Ἀθήνας παρὰ τὸν Τρίτωνα ποταμόν· λέγεται [δ' οἰκίσαι] Κέκροπα, ἡνίκα τῆς Βοιωτίας ἐπῆρξε, καλουμένης τότε Ὠγυγίας, ἀφανισθῆναι δὲ ταύτας ἐπαλυσθείσας ὕστερον. Γενέσθαι δὲ φασὶ καὶ κατὰ Ὀρχομενὸν χάσμα, καὶ δέξασθαι τὸν Μέλαινα ποταμόν τὸν ῥέοντα διὰ τῆς Ἀλιαρτίας, καὶ ποιοῦντα ἐνταῦθα τὸ ἔλος τὸ φύον τὸν αὐλητικὸν καλαμὸν. Ἄλλ' οὗτος ἡφάνισαι τελέως, εἴτε τοῦ χάσματος διαχέαντος αὐτὸν εἰς ἀδελφούς

πόρους, εἴτε τῶν περὶ Ἀλιάρτον ἐλῶν καὶ λιμνῶν προανα- 407.
 λισκόντων αὐτόν· ἀφ' ὧν ποτήεντα καλεῖ τὸν τόπον ὁ Ποιητής,
 καὶ ποιεῖνθ' Ἀλιάρτον,
 ἔξων.

§. 19.

Οὗτοι μὲν ἐκ τῶν Φωκιῶν ὁρῶν οἱ ποταμοὶ καταφέρονται,
 ὧν ὁ Κηφισὸς ἐκ Λιλαίας, Φωκιῆς πόλεως, τὴν ἀρχὴν
 λαμβάνει, καθάπερ καὶ Ὀμηρὸς φησιν·

Οἱ τε Λιλαίαν ἔχον, πηγῆς ἐπὶ Κηφισοῖο.

Δι' Ἐλατείας δὲ ῥυεῖς, μεγίστης τῶν ἐν Φωκεῦσι πόλεων, καὶ
 διὰ Παράποταμίων καὶ Φανοτέων, ὁμοίως Φωκιῶν πολισμά-
 των, εἰς Χαιρώνειαν τῆς Βοιωτίας πρόεισιν· εἶτα διὰ τῆς Ὀρχο-
 μενίας καὶ τῆς Κορωνιακῆς εἰς τὴν Κωπαῖδα λίμνην ἐξίτησι.
 Καὶ ὁ Περμησσὸς δὲ καὶ ὁ Ὀλμειὸς ἐκ τοῦ Ἐλακῶνος, συμ-
 βάλλοντες ἀλλήλοις, εἰς τὴν αὐτὴν ἐμπίπτουσι λίμνην τὴν Κω-
 παῖδα τοῦ Ἀλιάρτου πλησίον· καὶ τὰ τούτου δὲ ῥεύματα εἰς
 αὐτὴν ἐμβαλλει. Ἔστι μὲν οὖν μεγάλη, τὴν περίμετρον ἔχουσα
 ὀγδοήκοντα καὶ τριακοσίων σταδίων· αἱ δὲ ἐκρύσεις οὐδαμοῦ
 φαίνονται, πλὴν τοῦ δεχομένου τὸν Κηφισὸν χάσματος, καὶ
 τῶν ἐλῶν, καὶ τῶν λιμνῶν.

§. 20.

[Τῶν δὲ] μεταξὺ κειμένων λιμνῶν ἐστὶν ἡ τε Τρεφία, καὶ
 ἡ Κηφισίς· μέμνηται [δὲ] καὶ Ὀμηρος·

Ὃς ῥ' ἐν Ἰλῃ ναίεσκε, μέγα πλούτσιο μεμνήως,
 Λίμνη κεκλιμένος Κηφισίδι.

Οὐ γὰρ λίμνην τὴν Κωπαῖδα βούλεται λέγειν, ὥς οἴονται τινες,
 ἀλλὰ τὴν Ἰλικὴν προσαγορευομένην, τῇ προσωδίᾳ ὡς λυρικὴν,

407. ἀπὸ τῆς πλησίον πόλεως, ἣν καλοῦσιν Ὑλας, ὡς λύρας καὶ
 θύρας· οὔτε Ὑδην, ὡς ἐνιοὶ γράφουσιν,
 ὅς ῥ' ἐν Ὑδῇ ναίεσκιν.

Ἡ μὲν γὰρ ἐστὶν ἐν Λυδίᾳ,
 408. Τρώλῳ ὑπὸ νιφόεντι, Ὑδης ἐν πτόνι σήμῳ·
 ἡ δὲ, Βοιωτικὴ· ἐπιφέρει γοῦν τῷ,
 Αἰμὼν κακλιμένος Κηρισίδι,
 τὸ,

Πάρ δὲ οἱ ἄλλοι
 Ναῖον Βαιωτοί.

Ἡ μὲν γὰρ ἐστὶ μεγάλη, καὶ οὐκ ἐν τῇ Θηβαΐδι· ἡ δὲ, μικρά,
 ἐκείθεν δι' ὑπονόμων πληρουμένη, κειμένη μεταξὺ Θηβῶν καὶ
 Ἀνθηδόνης. Ὀμηρος δ' ἐνικῶς ἐκφέρει, ποτὲ μὲν ἐκτείνων τὴν
 πρώτην συλλαβὴν, ὡς ἐν τῷ Καταλόγῳ,
 ἡδ' Ὑλῃν καὶ Πετρώνα,

ποσητικῶς· ποτὲ δὲ συσέλλων,
 ὅς ῥ' ἐν Ὑλῃ ναίεσκε,

καί,

ὁ οἱ Τυχίος [κάμπε τεύχων],
 Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὑλῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων·

οὐδ' ἐνταῦθα εὖ γραφόντων τινῶν, Ὑδῇ ἐνι· οὐ γὰρ ὁ Αἰῶς ἐκ
 τῆς Λυδίας τὸ σάκος μετεπέμπετο. . . .

§. 21.

. . . Αἰμῶναι, τὴν τάξιν τῶν ἐφεξῆς τόπων. . . . λόγῳ περι-
 λεφθῆναι σαφῶς ὅτι ὁ. . . τοῖς ὀνόμασι τῶν τόπων, τῶν τε ἀξ...
 χαλεπὸν φασὶν ἐν τοσούτοις, καὶ ἀσήμοις τοῖς πλείστοις, καὶ ἐν
 μεσογαίᾳ, μηδαμοῦ τῇ τάξει διαπεσεῖν· ἡ παραλία δ' ἔχει τι
 πλεονέκτημα πρὸς τοῦτο· καὶ γνωριμώτεροι οἱ τόποι, καὶ ἡ
 θάλαττα τό γε ἐξῆς ὑπαγορεύει βέλτιον. Διόπερ καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ
 μὲν ἐπεριώμεθα. . . . ἐνταῦθα δ' ἔασαντες τοῦτο τῷ π. . . .

ἀριθμήσιν

ἀριθμησιν προσιθέντες ὃ τι ἂν χρήσιμον ἦ...ν ἡμῖν· ὑπ' 408.
ἐκείνου δὲ παραλειφθέν. Ἀρχεται [μέν οὖν ἀπὸ τῆς Ὑρί]ης καὶ
τῆς Αὐλίδος, περὶ ὧν εἰρήκαμεν.

§. 22.

Σχοῖνος δ' ἐςὶ χώρα τῆς Θηβαϊκῆς κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ
Ἀνθηδόνος, διέχουσα Θηβῶν ὅσον πεντήκοντα σταδίους· ρεῖ δὲ
καὶ ποταμὸς δι' αὐτῆς Σχοινοῦς.

§. 23.

Σκῶλος δ' ἐςὶ κώμη τῆς Παρασωπίας ὑπὸ τῷ Κιθαιρῶνι,
δυσοίκητος τόπος καὶ τραχὺς, ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία·
Εἰς Σκῶλον μὴτ' αὐτὸς ἴμεν, μὴτ' ἄλλω ἔπεισθαι.

Καὶ τὸν Πενθέα δὲ ἐνθένδε καταγόμενον διασπασθῆναι φασιν.
Ἦν δὲ καὶ τῶν περὶ Ὀλυνθον πόλεων ὁμώνυμος αὐτῇ Σκῶλος.
Εἴρηται δ' ὅτι Παρασωπιοὶ καὶ κώμη τις καλεῖται ἐν Ἡρα-
κλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ, παρ' ἣν ρεῖ Ἀσωπὸς ποταμὸς, καὶ ὅτι ἐν
Σικυννίᾳ ἄλλος ἐςὶ ποταμὸς Ἀσωπὸς, καὶ ἡ χώρα Ἀσωπία, δι'
ἧς ρεῖ. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ ὁμώνυμοι τῷ ποταμῷ τούτῳ.

§. 24.

Ὁ Ἐτεωνὸς δὲ Σκάρφη μετωνομάσθη· καὶ αὕτη δὲ τῆς
Παρασωπίας. Ὁ γὰρ Ἀσωπὸς καὶ ὁ Ἰσμηνὸς διὰ τοῦ πεδίου
ρέουσι τοῦ πρὸ τῶν Θηβῶν. Ἔστι δὲ καὶ ἡ Δίρκη κρήνη, καὶ
Ποτνιαί, ἐφ' ὧν μυθεύεται τὰ περὶ τὸν Ποτνιέα Γλαῦκον τὸν 409.
διασπασθέντα ὑπὸ τῶν Ποτνιαίων ἱππῶν τῆς πόλεως πλησίον.
Καὶ ὁ Κιθαιρῶν δὲ οὐκ ἄπωθεν τῶν Θηβῶν τελευτᾷ· παρ'
αὐτὸν δὲ ὁ Ἀσωπὸς ρεῖ, τὴν ὑπώρειαν αὐτοῦ κλύζων, καὶ
ποιῶν τοὺς Παρασωπίους, εἰς κατοικίας πλείους διηρημένους,
ἅπαντας δ' ὑπὸ Θηβαίοις ὄντας. Ἄλλοι δ' ἐν τῇ Πλαταιέῳ

409 φασὶ τὸν τε Σκῶλον, καὶ τὸν Ἐτεωνόν, καὶ τὰς Ἐρυθράς· καὶ γὰρ παρὰ Πλαταιάς καὶ παρὰ Ταναγραν ἐκδίδωσιν. Ἐν δὲ τῇ Θηβαίων εἰσὶ καὶ αἱ Θεράπναι, καὶ ὁ Τευμησσός, ὃν ἐκόσμησεν Ἀντίμαχος διὰ πολλῶν ἐπῶν, τὰς μὴ προσοῦσας ἀρετὰς διακτινόμενος·

Ἔστι τις ἡγεμόεις ὀλίγος λόφος.

Γνώριμα δὲ τὰ ἔπη.

§. 25

Θέσπειαν δὲ λέγει τὰς νῦν Θεσπιάς, πολλῶν ὀνομάτων τῶν μὲν ἀμφοτέρως λεγομένων καὶ ἐνικῶς καὶ πληθυντικῶς, κατὰ ἀπερ καὶ ἀρρενικῶς καὶ θηλυκῶς, τῶν δ' ὁποτέρως. Ἔστι δὲ πόλις πρὸς τῷ Ἐλικῶνι, νοτιωτέρα αὐτοῦ, ἐπικειμένη δὲ τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ Ἐλικῶν· ἐπίνειον δ' ἔχουσιν αἱ Θεσπιαὶ Κρέουσιν, ἣν καὶ Κρεουσίαν καλοῦσιν. Ἐν δὲ τῇ τῶν Θεσπιέων ἐστὶ καὶ ἡ Ἄσκη κατὰ τὸ πρὸς Ἐλικῶνά μέρους, ἡ τοῦ Ἡσιόδου πατρίδος· ἐν δεξιᾷ γάρ ἐστι τοῦ Ἐλικῶνος, ἐφ' ὑψηλοῦ καὶ τραχέος τόπου κειμένη, ἀπέχουσα τῶν Θεσπιῶν ὅσον τετταράκοντα σταδίους, ἣν καὶ κεκωμώδηκεν αὐτὸς ἐκείνος περὶ τοῦ πατρὸς λέγων, ὅτι ἐκ Κύμης τῆς Αἰολίδος·

Νάσσατο δ' ἄγχ' Ἐλικῶνος οἴζυρ' ἐνὶ κόμῃ,

Ἄσκη, χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλεῇ, οὐδέ ποτ' ἐσθλῇ.

Ὁ δὲ Ἐλικῶν συνεχῆς ἐστὶ τῇ Φωκίδι ἐκ τῶν πρὸς ἄρκτον αὐτοῦ μερῶν· μικρὰ δὲ καὶ ἐκ τῶν πρὸς ἐσπέραν κατὰ τὸν ὕψατον λιμένα τῆς Φωκίδος, ὃν καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Μυχόν. ὑπέρεται κατὰ τοῦτον μάλιστ' αὐτὸν λιμένα τοῦ Κρισσαίου κόλπου καὶ ὁ Ἐλικῶν, καὶ ἡ Ἄσκη, καὶ ἔτι αἱ Θεσπιαί, καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτῆς ἡ Κρέουσα· τοῦτο δὲ καὶ κοιλιάτατον νομίζεται τὸ μέρος τοῦ Κρισσαίου κόλπου, καὶ ἀπλῶς τοῦ Κορινθιακοῦ. Σταδίου δ' εἰσὶ τῆς παραλίας τῆς ἀπὸ τοῦ Μυχού

τοῦ λιμένος εἰς Κρέουσαν ἐνε[νέκοντα]· ἐντεῦθεν δὲ ἑκατὸν 409·
 εἴκοσι, ἕως τῆς ἄκρας, ἦν... καλοῦσι. Ἐν δὲ τῷ κοιλοτάτῳ τοῦ
 κόλπου τούτου συμβέβηκε τὰς Παγὰς κεῖσθαι καὶ τὴν Οἰνόην,
 περὶ ἧς εἰρήκαμεν. Ὁ μὲν οὖν Ἑλικῶν οὐ πολὺ διεσπῆκός τοῦ
 Παρνασοῦ ἐνάμιλλός ἐστιν ἐκείνῳ κατὰ τε ὕψος καὶ περίμετρον·
 ἄμφω γὰρ χιονόβολα τὰ ὄρη καὶ πετρώδη· περιγράφεται δ' οὐ 410·
 πολλῇ χώρᾳ. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ τό τε τῶν Μουσῶν ἱερὸν, καὶ
 ἡ Ἴππου κρήνη, καὶ τὸ τῶν Λειδηθρίδων νυμφῶν ἄντρον· ἐξ
 οὗ τεκμαίροιτ' ἂν τις Θρᾶκας εἶναι τοὺς τὸν Ἑλικῶνα ταῖς
 Μούσαις καθερώσαντας, οἳ καὶ τὴν Πιερίδα καὶ τὸ Λειδη-
 θρον καὶ τὴν Πύμπλειαν ταῖς αὐταῖς θεαῖς ἀνέδειξαν· ἐκα-
 λοῦντο δὲ Πίερες· ἐκλιπόντων δ' ἐκείνων, Μακεδόνες νῦν
 ἔχουσι τὰ χωρία ταῦτα. Εἴρηται δ' ὅτι τὴν Βοιωτίαν ταύτην
 ἐπώκησάν ποτε Θρᾶκες, βιασάμενοι τοὺς Βοιωτοὺς, καὶ Πέ-
 λασγοί, καὶ ἄλλοι βάρβαροι. Αἱ δὲ Θεσπιαὶ πρότερον μὲν
 ἐγνωρίζοντο διὰ τὸν Ἑρωτα τὸν Πραξιτέλους, ὃν ἐγλυψε μὲν
 ἐκεῖνος, ἀνέθηκε δὲ Γλυκέρα ἡ ἐταῖρα Θεσπιάσιν, ἐκείθεν
 οὔσα τὸ γένος, λαβοῦσα δῶρον παρὰ τοῦ τεχνίτου. Πρότερον
 μὲν οὖν ὀφόμενοί τινες τὸν Ἑρωτα ἀνέβαινον ἐπὶ τὴν Θέσπειαν,
 ἄλλως οὐκ οὔσαν ἀξιοθέατον. Νυνὶ δὲ μόνη συνέστηκε τῶν
 Βοιωτικῶν πόλεων, καὶ Τάναγρα· τῶν δ' ἄλλων ἐρείπια καὶ
 ὀνόματα λείπεται.

§. 26.

Ταῖς δὲ Θεσπιαῖς ὁ Ποιητὴς καταλέγει Γραῖαν καὶ Μυκα-
 λησσὸν, περὶ ὧν εἰρήκαμεν· ὡς δ' αὐτως καὶ περὶ τῶν ἄλλων·

Οἱ τ' ἄμφ' Ἀρμ' ἐνέμοντο καὶ Εὐλάσιον καὶ Εὐρύθρας,

Οἱ τ' Εὐλεὼν ἔχον ἡδ' Ἴλην καὶ Πετρεῶνα,

Ὡκλήην, Μιδεῶνά τ'.

Πετρεῶν δ' ἐστὶ κρήνη τῆς Θηβαΐδος ἐγγυὲς τῆς ἐπ' Ἀνθηδόνα

410. ὁδοῦ· ἥ δ' Ωκαλή μέση Ἀλιάρτου καὶ Ἀλαχομενίου, ἑκατέρου τριάκοντα σταδίους ἀπέχουσα· παραῶρεϊ δ' αὐτὴν ποτάμιον ὁμώνυμον. Μεθεὼν δ' ὁ μὲν Φωκικὸς ἐν τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ, διέχων Βοιωτίας σταδίους ἑκατὸν ἐξήκοντα· ὁ δὲ Βοιωτικὸς ἀπ' ἐκεῖθεν κέκληται· πλησίον δ' ἐστὶν Ὀρχησοῦ ὑπὸ τῷ Φοινικίῳ ὄρει, ἀφ' οὗ καὶ μετωνόμασαι Φοινικίς· τῆς δὲ Θηβαίας καὶ τοῦτο λέγεται· Πετεῶν δὲ τῆς Ἀλιαρτίας, καὶ Μεθεῶν, καὶ Ωκαλέα.

§. 27.

Εἶτα φησιν Ὀμηρος·

Κώπας, Εὐτρησὶν τε, πολυτρήρωνά τε Θίσβην.

Περὶ μὲν οὖν Κωπῶν εἴρηται· προσάρκτιος δὲ ἐστὶν ἐπὶ τῇ Κωπαίδι λίμνῃ· αἱ δ' ἄλλαι κύκλῳ εἰσὶν αἰθε· Ἀκραφίαι, Φοινικίς, Ὀρχησός, Ἀλιάρτος, Ωκαλέα, Ἀλαχομεναί, Τιλφώσσιον, Κορώνεια. Καὶ τὸ γε παλαιὸν οὐκ ἦν τῆς λίμνης κοινὸν ὄνομα, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην πρὸς αὐτὴν κατοικίαν ἐκείνης ἐπώνυμος ἐλέγετο, Κωπαῖς μὲν τῶν Κωπῶν, Ἀλιάρτιος δὲ Ἀλιάρτου, καὶ οὕτως ἐπὶ τῶν ἄλλων· ὕστερον δ' ἡ πᾶσα Κωπαῖς ἐλέχθη κατ' ἐπικράτειαν· κοινότατον γὰρ τοῦτο τὸ χωρίον. Πίνδαρος δὲ καὶ Κηφισσίδα καλεῖ ταύτην· παρτιτίθησι γοῦν τὴν Τιλφώσσαν κρήνην ὑπὸ τῷ Τιλφώσσῳ ὄρει ῥέουσάν πλησίον Ἀλιάρτου καὶ Ἀλαχομενῶν, ἐφ' ἣ τὸ τοῦ Τειρεσίου μνημα· αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ τοῦ Τιλφωσίου Ἀπόλλωνος ἱερόν.

§. 28.

Ὁ δὲ Ποιητὴς ἐφεξῆς ταῖς Κώπαις Εὐτρησιν τίθησι, κώμιον Θεσπιέων· ἐνταῦθά φασι Ζηθὸν καὶ Ἀμφίονα οἰκῆσαι, πρὶν βασιλεῦσαι Θηβῶν. Ἡ δὲ Θίσβη, Θίσβαι νῦν λέγονται· οἰκεῖται δὲ μικρὸν ὑπὲρ τῆς Θαλάττης ὄμορον Θεσπιεῦσι τὸ

χωρίον καὶ τῇ Κορωνειακῇ, ὑποπεπτωκὸς ἐκ τοῦ νοτίου μέρους 411.
τῷ Ἐλικῶνι καὶ αὐτό· ἐπίνειον δ' ἔχει πετρῶδες περισερῶν με-
σόν, ἀφ' οὗ φησιν ὁ Ποιητής, Πολυτρήρωνά τε Θίσβην·
πλοῦς δ' ἐστὶν ἐνθενδε εἰς Σικυῶνα σαδίῳν ἑκατὸν ἐξήκοντα.

§. 29.

Ἐξῆς δὲ Κορώνειαν καταλέγει, καὶ Ἀλιάρτον, καὶ Πλα-
ταιάς, καὶ Γλίσαντα. Ἡ μὲν οὖν Κορώνεια ἐγγὺς τοῦ Ἐλι-
κῶνός ἐστιν ἐφ' ὕψους ἰδρυμένη· κατελάβοντο δ' αὐτὴν ἐπανιόν-
τες ἐκ τῆς Θετταλικῆς Ἄρης οἱ Βοιωτοὶ μετὰ τὰ Τρωϊκά, ὅτε
περ καὶ τὸν Ὀρχομενὸν ἔσχον. Κρατήσαντες δὲ τῆς Κορωνείας,
ἐν τῷ πρὸ αὐτῆς πεδίῳ, τὸ τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἰδρύ-
σαντο, ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ· καὶ τὸν παραρρέοντα ποταμὸν
Κουάριον προσηγόρευσαν, ὁμοφώνως τῷ ἐκεῖ Ἀλκαῖος δὲ καλεῖ
Κωράλιον, λέγων,

Ἄσσ' Ἀθάνα ἀπολε...

Ἀπὸ Κορωνείας ἐπὶ δεῦ...

Πάροιθεν ἀμφὶ Κωραλίῳ ποταμῷ παρ' ὄχθαις.

Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὰ Παμβοιωτικὰ συνετέλουν. Συγκαθίστηται δὲ
τῇ Ἀθηνᾷ ὁ Ἄδης, κατὰ τινα, ὥς φασι, 'μυσικὴν αἰτίαν. Οἱ
μὲν οὖν ἐν [ταύτῃ] τῇ Κορωνείᾳ Κορώνειοι λέγονται, οἱ δ' ἐν
τῇ Μεσσηνιακῇ Κορωνεῖς.

§. 30.

Ἀλιάρτος δὲ νῦν οὐκέτι ἐστὶ, κατασκαφεῖσα ἐν τῷ πρὸς
Περσέα πολέμῳ· τὴν χώραν δ' ἔχουσιν Ἀθηναῖοι δόντων Ῥω-
μαίων. Ἐκεῖτο δὲ ἐν σενῶ χωρίῳ μεταξὺ ὑπερκειμένου ὄρους
καὶ τῆς Κωπαίδος λίμνης, πλησίον τοῦ Περμησσοῦ καὶ τοῦ
Ὀλμειοῦ, καὶ τοῦ ἔλους τοῦ φύοντος τὸν αὐλητικὸν κάλαμον.

§. 31.

411. Πλαταιαὶ δὲ, ἃς ἐνικῶς εἶπεν ὁ Ποιητής, ὑπὸ τῷ Κεθαίρωνι εἰσι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ Θηβῶν κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν εἰς Ἀθήνας.
412. καὶ Μέγαρα ἐπὶ τῶν ὄρων τῶν τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Βοιωτίας. Εἰσὶ γὰρ Ἐλευθεραὶ πλησίον, ἃς οἱ μὲν [τῆς Ἀττικῆς], οἱ δὲ τῆς Βοιωτίας φασίν. Εἴρηται δ' ὅτι παραρρεῖ τὰς Πλαταιάς ὁ Ἀσωπός. Ἐνταῦθα Μαρδόνιον καὶ τὰς τριάκοντα μυριάδας Περσῶν αἱ τῶν Ἑλλήνων δυνάμεις ἄρδην ἠφάνισαν· ἰδρύσαντό τε Ἐλευθερίου Διὸς ἱερὸν, καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν σφαιρίτην ἀπέδειξαν, Ἐλευθέρια προσαγορεύσαντες· ταφὴ τε δείκνυται δημοσία τῶν τελευτησάντων ἐν τῇ μάχῃ. Ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ Σκυωνίᾳ δῆμος Πλαταιαί, ὃθεν περ ἦν Μυασαλῆς ὁ ποιητής·

Μυασαλῆος τὸ μῦθον τῷ Πλαταιάδα.

Γίσκοντα δὲ λέγει κατοικῆσαι ἐν τῷ Ὑπάτῳ ὄρει, ὃ ἔστιν ἐν τῇ Θηβαίᾳ πλησίον Τευμησσοῦ καὶ τῆς Καδμείας· γεώλοφα καλεῖται δρι.... πίπτει τὸ Ἄονιον καλούμενον πεδίον, ὃ διατείνει ἀπὸ τοῦ Ὑπάτου ὄρους.

§. 32.

Τὸ δ' οὕτω ῥηθὲν,

Οἱ δ' ὑπὸ Θήβας εἶχον,

οἱ μὲν δέχονται πολιδιόν τι Ὑποθήβας καλούμενον, οἱ δὲ τὰς Ποτνιάς· τὰς γὰρ Θήβας ἐκλειψῆθαι διὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων στρατείαν, καὶ μὴ μετασχεῖν τοῦ πολέμου τοῦ Τρωϊκοῦ· οἱ δὲ μετασχεῖν μὲν, οἰκεῖν δὲ ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τότε ἐν τοῖς ἐπιπέδοις χωρίοις, μετὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων ἔξοδον, τὴν Καδμείαν ἀδυνατοῦντας ἀναιτίσαι· ἐπεὶ δ' ἡ Καδμεία ἐκαλεῖτο Θῆβαι, Ὑπὸ Θήβας εἶπεν (ἀντὶ τοῦ, Ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ) οἰκοῦντας τὸν Ποιητὴν τοὺς τότε Θηβαίους.

§. 33.

Ὀρχησὸς δ' ἐστίν, ὅπου τὸ Ἀμρικτυονικὸν συνήγετο ἐν τῇ 412.
 Ἀλιαριτία πρὸς τῇ Κωπαίδι λίμνῃ καὶ τῷ Τηνερικῷ πεδίῳ, ἐν ὕψει
 κείμενος ψιλός, ἔχων Ποσειδῶνος ἱερὸν, καὶ αὐτὸ ψιλόν. Οἱ δὲ
 ποιηταὶ κοσμοῦσιν, ἄλσῃ καλοῦντες τὰ ἱερά πάντα, καὶ ἢ ψιλὰ
 τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ τοῦ Πινθάρου περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος λεγόμενον·

Κινηθεῖς ἐπήει γῆν τε καὶ θάλασσαν,
 Καὶ σκοπεῖσαι μεγάλας ὁρέων ὕπερ ἔσα,
 Καὶ μυχοὺς δινάσαστο βλλόμενος κρηπίδας ὀλσίων.

Οὐκ εὖ δὲ Ἀλκαῖος, ὥσπερ τὸ τοῦ ποταμοῦ ὄνομα *ὥς μικρὸν
 ἀνωτέρω εἴρηται* παρέτρεψε τοῦ Κουαρίου, οὕτω καὶ τοῦ
 Ὀρχησοῦ κατέψευσαι, πρὸς ταῖς ἐσχατιαῖς τοῦ Ἐλικῶνος αὐτὸν
 τιθεῖς· ὁ δ' ἐστὶν ἀπώθεν ἰκανῶς τούτου τοῦ ὅρους.

§. 34.

Τὸ δὲ Τηνερικὸν πεδίον ἀπὸ Τηνέρου προσηγόρευται· μυ- 413.
 θεύεται δ' Ἀπόλλωνος υἱὸς ἐκ Μελίας, προφήτης τοῦ μαντείου
 κατὰ τὸ Πτώων ὄρος, ὃ φησιν εἶναι τρικέρυφον ὁ αὐτὸς ποιητής·
 Καὶ ποτε τὸν τρικάρανον Πτώου κευθμῶνα κατέσχευε.

Καὶ τὸν Τήνερον καλεῖ, Ναοπόλον μάντιν δαπέδοισιν
 ὁμοκλέα. Ὑπέρκειται δὲ τὸ Πτώων τοῦ Τηνερικοῦ πεδίου καὶ τῆς
 Κωπαίδος λίμνης πρὸς Ἀκραίφιω· Θεδαίων δ' ἦν τό τε μαντεῖον
 καὶ τὸ ὄρος· τὸ δ' Ἀκραίφιον καὶ αὐτὸ κεῖται ἐν ὕψει. Φασὶ δὲ τοῦτο
 καλεῖσθαι Ἄρνην ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ, ὁμώνυμον τῇ Θετταλικῇ.

§. 35.

Οἱ δὲ φασὶ καὶ τὴν Ἄρνην ὑπὸ τῆς λίμνης καταποθῆναι
 καὶ τὴν Μίδειαν. Ζηνύδοτος δὲ γράφων, .

Οἱ δὲ πολυσάφυλον Ἄρνην ἔχον,

413. οὐκ ἔοικεν ἐντυχεῖν τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου περὶ τῆς πατρίδος λεχθεῖν, καὶ τοῖς ὑπ' Εὐδόξου πολὺ χεῖρω λέγοντος περὶ τῆς Ἀσκης. Πῶς γὰρ ἂν τις πολυστάφυλον τὴν τοιαύτην ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λέγεσθαι πιστεύσειν; Οὐκ εὖ δὲ οὐδὲ οἱ Τάρνην ἀπὲς τῆς Ἄρνης γράφοντες· οὐδὲ γὰρ μία δείκνυται Τάρνη παρὰ Βοιωτοῖς· ἐν δὲ Λυδοῖς ἔστιν ἥς καὶ Ὀμηροῦ μέμνηται·

Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Φαίῳ ἐνήρατο, τέκτονος υἱόν,

Βῶρον, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβώλακος εἰληλούθει.

Λοιπαὶ δ' εἰσὶ τῶν μὲν περικειμένων τῇ λίμνῃ αἱ τε Ἀλαλχομεναὶ καὶ τὸ Τιλφώσσιον· τῶν δ' ἄλλων Χαιρώνεια, καὶ Λεβάδεια, καὶ Λεῦκτρα, περὶ ὧν ἄξιον μνησθῆναι.

§. 36.

Ἀλαλχομενῶν τοίνυν μέμνηται ὁ Ποιητής, ἄλλ' οὐκ ἐν Καταλόγῳ·

Ἦσαν τ' Ἀργεῖαι καὶ Ἀλαλχομενῆς Ἀθήνη.

ἔχει δ' ἀρχαῖον ἱερὸν Ἀθηναῖς σφόδρα τιμώμενον· καὶ φασὶ γε τὴν θεὸν γεγενῆσθαι ἐνταῦθα, καθάπερ καὶ τὴν Ἥραν ἐν Ἀργεῖ· καὶ διὰ τοῦτο τὸν Ποιητὴν, ὡς ἀπὸ πατρίδων τούτων, ἀμφοτέρως οὕτως ὀνομάσαι. Διὰ τοῦτο δ' ἴσως οὐδ' ἐν τῷ Καταλόγῳ μέμνηται τῶν ἐνταῦθα ἀνδρῶν, ἐπειδὴ, ἱεροὶ ὄντες, παρεῖντο τῆς στρατείας. Καὶ γὰρ καὶ ἀπόρρητος αἰεὶ διετέλεσεν ἡ πόλις, οὔτε μεγάλη οὐσα, οὔτ' ἐν εὐερκεῖ χωρίῳ κειμένη, ἀλλ' ἐν πεδίῳ· τὴν δὲ θεὸν σεβόμενοι πάντες ἀπείχοντο πάσης βίας· ὥς τε καὶ Θεοδαῖι κατὰ τὴν τῶν Ἐπιγόνων στρατείαν, ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, ἐκεῖσε λέγονται καταφυγεῖν, καὶ εἰς τὸ ὑπερκειμένον ὄρος ἐρυμνὸν τὸ Τιλφώσσιον, ὑφ' ᾧ Τιλφῶσσα κρήνη, καὶ τὸ τοῦ Τειρεσίου μνημα, ἐκεῖ τελευτήσαντος κατὰ τὴν φυγὴν.

§. 37.

Χαιρώνεια δ' ἐστὶν Ὀρχομενοῦ πλησίον, ὅπου Φίλιππος ὁ 414. Ἀμύντου, μεγάλη μάχῃ νικήσας Ἀθηναίους τε καὶ Βοιωτοὺς καὶ Κορινθίους, κατέστη τῆς Ἑλλάδος κύριος· δείκνυται δὲ καὶ ταῦτα ταφὴ τῶν πεσόντων ἐν τῇ μάχῃ δημοσίᾳ. Περὶ δὲ τοὺς τόπους τοὺς αὐτοὺς καὶ Ῥωμαῖοι τὰς Μιθριδάτου δυνάμεις πολλῶν μυριάδων κατηγωνίσαντο· ὥς' ὀλίγους ἐπὶ θάλατταν σωθέντας φυγεῖν ἐν ταῖς ναυσί, τοὺς δ' ἄλλους, τοὺς μὲν ἀπολέσθαι, τοὺς δὲ καὶ ἀλῶναι.

§. 38.

Λεσάδεια δ' ἐστὶν, ὅπου Διὸς Τροφωνίου μαντεῖον ἱδρύται, χάσματος ὑπὸ νόμου κατάβασιν ἔχον· καταβαίνει δ' αὐτὸς ὁ χρησθηριαζόμενος. Κεῖται δὲ μεταξὺ τοῦ Ἑλαῶνος καὶ τῆς Χαιρωνείας, Κορωνείας πλησίον.

§. 39.

Τὰ δὲ Λεῦκτρα ἐστὶν, ὅπου Λακεδαιμονίους μεγάλη μάχῃ νικήσας Ἐπαμινώνδας, ἀρχὴν εὗρετο τῆς καταλύσεως αὐτῶν· οὐκέτι γὰρ ἐξ ἐκείνου τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν ἀναλαβεῖν ἴσχυσαν, ἣν εἶχον πρότερον· καὶ μάλιστα ἐπειδὴ καὶ τῇ δευτέρᾳ συμβολῇ τῇ περὶ Μαντίνειαν κακῶς ἔπραξαν. Τὸ μέντοι μὴ ὑφ' ἑτέροις εἶναι, καίπερ οὕτως ἑπτακίοσι, συνέμεινε μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας· καὶ παρὰ τούτοις δὲ τιμώμενοι διατελοῦσι διὰ τὴν τῆς πολιτείας ἀρετὴν. Δείκνυται δὲ ὁ τόπος οὗτος κατὰ τὴν ἐκ Πλαταιῶν εἰς Θεσπιάς ὁδόν.

§. 40.

Ἐξῆς δ' ὁ Ποιητὴς μέμνηται τοῦ τῶν Ὀρχομενίων καταλόγου,

414. χωρίζων αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ Βοιωτικοῦ ἔθνους. Καλεῖ δὲ Μινύειον τὸν Ὀρχομενὸν ἀπὸ ἔθνους τοῦ Μινυῶν· ἐντεῦθεν δὲ ἀποκαλεῖται τινὰς τῶν Μινυῶν εἰς Ἰωλκὸν φασιν, ὅθεν τοὺς Ἀργοναύτας Μινύας λεχθήναι. Φαίνεται δὲ τὸ παλαιὸν καὶ πλουσία τις γεγενυῖα πόλις, καὶ δυναμένη μέγα. Τοῦ μὲν οὖν πλούτου μάρτυς καὶ Ὀμηρος· διακριζομένου γὰρ τοὺς τόπους τοὺς πολυχρηματήσαντας, φησὶν·

οὐδ' ὅσ' εἰς Ὀρχομενὸν ποτινίσσεται, οὐδ' ὅσα Θήβης
Αἰγυπτίας.

Τῆς δυνάμεως δὲ, ὅτι Θεβαῖτι δασμὸν ἐτέλουν τοῖς Ὀρχομενίοις καὶ Ἐργίνῳ τῷ τυραννοῦντι αὐτῶν, ὃν ὑφ' Ἡρακλέους καταλυθῆναι φασιν. Ἐτεολλῆς δὲ, τῶν βασιλευσάντων ἐν Ὀρχομενῷ τις, Χαρίτων ἱερὸν ἰδρυσάμενος πρῶτος ἀμφότερα ἐμφαίνει, καὶ πλούτου καὶ δύναμιν· ὅς, εἴτ' ἐν τῷ λαμβάνειν χάριτας, εἴτ' ἐν τῷ διδόναι κατορθῶν, εἴτε καὶ ἀμφότερα, τὰς

415. θεὰς ἐτίμησε ταύτας. Ἀνάγκη γὰρ, πρὸς εὐεργεσίαν εὐφυῇ γενόμενον ἐκεῖνον, πρὸς τὴν τῶν θεῶν τούτων ὁρμησά τιμὴν, ὥστε ταύτην μὲν ἐκέκτητο ἤδη τὴν δύναμιν. Ἀλλὰ πρὸς ταύτην καὶ χρημάτων ἔδει. Οὔτε γὰρ μὴ ἔχων τις πολλὰ, διδοίη ἂν πολλὰ, οὔτε μὴ λαμβάνων πολλὰ, ἂν ἔχοι πολλὰ· εἰ δ' ἀμφοτέρω, συνέχει τὴν ἀρετὴν. Τὸ γὰρ κενούμενον ἅμα καὶ πληρούμενον πρὸς τὴν χρεῖαν, αἰὶ πληρὲς ἔστω· ὁ δὲ διδοὺς μὲν, μὴ λαμβάνων δὲ, οὐδ' ἂν ἐπὶ θάτερα κατορθοίη· παύσεται γὰρ διδοὺς, ἐπιλείποντος τοῦ ταμείου· παύσονται δὲ καὶ οἱ διδόντες τῷ λαμβάνοντι μόνον, χαριζομένῳ δὲ μηδέν· ὥς' οὐδ' οὗτος ἐτέρως ἂν κατορθοίη. Ὅμοια δὲ καὶ περὶ δυνάμεως λέγοιτ' ἂν. Χωρὶς δὲ τοῦ κοινοῦ λόγου, διότι

τὰ χρήματ' ἀνδρόποισι τιμιώτατα,
δύναιμι τε πλείστην τῶν ἐν ἀνδράποισι ἔχει,

καὶ ἐκ τῶν καθ' ἑκάστα σκοπεῖν γρή. Μάλιστα γὰρ τοὺς βασιλεῖας

δύνασθαι φαμεν· διόπερ καὶ δυνάσας προσαγορεύομεν. Δύναν- 415.
ται δ' ἄγοντες, ἐφ' ᾗ βούλονται, τὰ πλήθη διὰ πείθους ἢ βίας·
πείθουσι μὲν οὖν δι' εὐεργεσίας μάλις. Οὐ γὰρ ἢ γε διὰ
τῶν λόγων ἐςί βασιλική, ἀλλ' αὕτη μὲν ρητορικὴ· βασιλικὴν δὲ
πείθω λέγομεν, ὅταν εὐεργεσίαις φέρωσι καὶ διάγωσιν, ἐφ' ᾗ
βούλονται. Πείθουσι μὲν δὴ δι' εὐεργεσιῶν, βιάζονται δὲ διὰ
τῶν ὀπλων· ταῦτα δ' ἄμφω χρημάτων ὥνιᾳ ἐσι. Καὶ γὰρ
στρατεῖαν ἔχει πλείσθην ὁ τρέφειν δυνάμενος, καὶ εὐεργετεῖν
δύναται πλείστον ὁ πλείστα κεκτημένος. Λέγουσι δὲ τὸ χωρίον,
ὅπερ ἡ λίμνη κατέχει νῦν ἡ Κωπαῖς, ἀνεψύχθαι πρότερον,
καὶ γεωργεῖσθαι παντοδαπῶς ὑπὸ τοῖς Ὀρχομενίοις, πλησίον
οἰκοῦσι· καὶ τοῦτ' οὖν τεκμήριον τοῦ πλούτου τιθέασι.

§. 41.

Τὴν δ' Ἀσπληθόνα χωρὶς τῆς πρώτης συλλαβῆς ἐκαίλου
τινές· εἰτ' Εὐδείελος μετωνομάσθη καὶ αὕτη καὶ ἡ χώρα,
τάχα τι ἰδίωμα προσφερομένη ἐκ τοῦ θειλινοῦ κλίματος οἰ-
κεῖον τοῖς κατοικοῦσι, καὶ μάλις τὸ εὐχειμέρον. Ψυχρότατα
μὲν γὰρ τὰ ἄκρα τῆς ἡμέρας ἐςί τούτων δὲ τὸ θειλινὸν τοῦ
ἑωθινοῦ ψυχρότερον· εἰς ἐπίτασιν γὰρ ἄγει πλησιάζον τῇ νυκτί,
τὸ δ' εἰς ἄνεσιν ἀφιστάμενον τῆς νυκτός. Ἰαμα δὲ τοῦ ψύχους ὁ
ἥλιος· τὸ οὖν ἡλιαζόμενον πλείστον ἐν τῷ ψυχροτάτῳ καιρῷ
εὐχειμερώτατον. Διέχει δὲ τοῦ Ὀρχομενοῦ ἑξάδια εἴκοσι με-
ταξὺ δ' ὁ Μέλαις ποταμός.

§. 42.

ὑπέρεται δ' Ὀρχομενίας ὁ Πανοπεύς, Φωκικὴ πόλις, καὶ 416.
Ἰάμπολις· τούτοις δ' ὁμορεῖ Ὀποῦς, ἡ τῶν Λοκρῶν μητρό-
πολις τῶν Ἐπικνημιδίων. Πρότερον μὲν οὖν οἰκεῖσθαι τὸν
Ὀρχομενόν φασιν ἐπὶ πεδίῳ· ἐπιπολαζόντων δὲ τῶν ὑδάτων,

416. ἀνοικισθῆναι πρὸς τὸ Ἀκόντιον ὄρος, παρατεῖνον ἐπὶ ἐξήκοντα σταδίους μέχρι Παραποταμίων τῶν ἐν τῇ Φωκίᾳ. Ἰσοροῦσι δὲ τοὺς ἐν τῷ Πόντῳ καλουμένους Ἀχαιοὺς ἀποίκους Ὀρχομενίων εἶναι τῶν μετὰ Ἰαλμένου πλανηθέντων ἐκεῖσε μετὰ τὴν τῆς Τροίας ὅλωσιν. Καὶ περὶ Κάρυσον δ' ἦν τις Ὀρχομενός. Εὐ γὰρ τὴν τριαύτην ὕλην ὑποβεβλήκασι ἡμῖν οἱ τὰ περὶ τῶν νεῶν συγγράψαντες, οἷς ἀκολουθοῦμεν, ὅταν οἰκεία λέγωσι πρὸς τὴν ἡμετέραν ὑπόθεσιν.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

ΜΕΤΑ δὲ τὴν Βοιωτίαν καὶ τὸν Ὀρχομενὸν ἡ Φωκίς ἐστὶ πρὸς ἄρκτον παραβεβλημένη τῇ Βοιωτίᾳ παραπλησίως ἀπὸ Σαλαττίας εἰς θάλατταν τό γε παλαιόν. Ὁ γὰρ Δαφνοῦς ἦν τότε τῆς Φωκίδος, σχίζων ἐφ' ἑκάτερα τὴν Λοκρίδα, καὶ μέσος ταττόμενος τοῦ τε Ὀπουντίου κόλπου καὶ τῆς τῶν Ἐπικνημιδίων παραλίας· νῦν δὲ Λοκρῶν ἐστὶν ἡ χώρα· τὸ δὲ πόλισμα κατέσκαπται, ὥς· οὐ δοκεῖ καθεῖναι οὐκέτι μέχρι τῆς πρὸς Εὐβοίᾳ Σαλαττίας ἡ Φωκίς· τῷ δὲ Κρισαίῳ κόλπῳ συνῆπται. Αὕτη γὰρ ἡ Κρίσσα τῆς Φωκίδος ἐστὶν ἐπ' αὐτῆς ἰδρυμένη τῆς Σαλαττίας, καὶ Κίρρα, καὶ Ἀντίκίρρα, καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἐν τῇ μεσεγίᾳ συνεχῇ κείμενα χωρία πρὸς τῷ Παρνασσῷ, Δελφοί τε, καὶ Κίρφης, καὶ Δαυλῖς, καὶ αὐτὸς ὁ Παρνασσὸς τῆς τε Φωκίδος ὢν, καὶ ἀφορίζων τὸ ἐσπέριον πλευρόν. Ὁν τρόπον δ' ἡ Φωκίς τῇ Βοιωτίᾳ παράκειται, τοῦτον καὶ ἡ Λοκρίς τῇ Φωκίδι ἐκπτερά. Διττὴ γὰρ ἐστὶ, διηρημένη ὑπὸ τοῦ Παρνασοῦ διχῶς· ἡ μὲν ἐκ τοῦ ἐσπερίου μέρους παρακειμένη τῷ Παρνασσῷ, καὶ μέρος αὐτοῦ νεμομένη, καθεῖκουσα δ' ἐπὶ τὸν Κρισαῖον

κόλπον· ἡ δ' ἐκ τοῦ πρὸς ἑω τελευτώσα ἐπὶ τὴν πρὸς Εὐβοίᾳ 416.
 θάλατταν. Καλοῦνται δ' οἱ μὲν ἐσπέριοι Λοκροὶ καὶ Ὀξόλαι,
 ἔχουσί τε ἐπὶ τῇ δημοσίᾳ σφραγίδι τὸν ἑσπερον ἀστέρα ἐγκε-
 χαραγμένον· οἱ δ' ἑτεροὶ, διόχα πως καὶ αὐτοὶ διηρημένοι, οἱ
 μὲν Ὀπούντιοι, ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, ὁμοροὶ Φωκεῦσι καὶ
 Βοιωτοῖς· οἱ δ' Ἐπακνημίδιοι, ἀπὸ ὄρους Κνημίδος, προσεχεῖς
 Οἰταίοις τε καὶ Μαλιεῦσιν. Ἐν μέσῳ δὲ ἀμφοῖν τῶν τε ἐσπε-
 ρίων καὶ τῶν ἐτέρων Παρνασὸς, παραμῆκης εἰς τὸ προσάρκτιον
 μέρος ἐκτεινόμενος ἀπὸ τῶν περὶ Δελφούς τόπων μέχρι τῆς
 συμβολῆς τῶν τε Οἰταίων ὄρων καὶ τῶν Αἰτωλικῶν καὶ τῶν ἀνὰ 417.
 μέσον Δωριέων. Πάλιν γάρ, ὥσπερ ἡ Λο[κρίς διττὴ οὗ]σα τοῖς
 Φωκεῦσι παραδέδλωται, οὕτω... μετὰ τῆς Αἰτωλίας καὶ τινῶν
 ἀνὰ μέσον... Δωρικῆς τετραπόλεως τῇ Λοκρίδι ἐκατέρᾳ καὶ
 τῷ Παρνασσῷ καὶ τοῖς Δωριεῦσιν. Ὑπὲρ τούτων δ' ἤδη, καὶ τῶν
 Αἰτωλῶν οἱ προσάρκτιοι, καὶ Ἀκαρνανες, [καὶ τινα] τῶν Ἡπει-
 ρωτικῶν ἐθνῶν καὶ τῶν Μακεδονικῶν. [Δεῖ δέ], ὅπερ ἔφαμεν καὶ
 πρότερον, παραλλήλους ὥσπερ τινὰς τεταμένας ἀπὸ τῆς ἐσπέ-
 ρας ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς ταινίας κατανοῆσαι τὰς λεχθείσας χώρας.
 Ἱεροπρεπὴς δ' ἐστὶ πᾶς ὁ Παρνασὸς, ἔχων ἄντρα τε καὶ ἄλλα
 χωρία, τιμώμενά τε καὶ ἀγιστευόμενα· ὧν ἐστὶ γνωριμώτατον
 καὶ κάλλιστον τὸ Κωρύκιον, Νυμφῶν ἄντρον, ὁμώνυμον τῷ Κι-
 λικίῳ. Τῶν δὲ πλευρῶν τοῦ Παρνασοῦ τὸ μὲν ἐσπέριον νέμου-
 ται Λοκροὶ τε οἱ Ὀξόλαι, καὶ τινες τῶν Δωριέων, καὶ Αἰτωλοὶ
 κατὰ τὸν Κόρακα προσαγορευόμενον, Αἰτωλικὸν ὄρος· τὸ δὲ
 πρὸς ἑω Φωκεῖς, καὶ Δωριεῖς οἱ πλείους, ἔχοντες τὴν Τετρά-
 πολιν παρακειμένην πως τῷ Παρνασσῷ, πλεονάζουσιν δὲ τοῖς
 πρὸς ἑω μέρεσιν. Αἱ μὲν οὖν κατὰ μῆκος πλευραὶ τῶν λεχθει-
 σῶν χωρῶν τε καὶ ταινιῶν ἐκάστης, παραμῆκαις ἀπασαί εἰσιν, ἡ
 μὲν οὖσα προσάρκτιος, ἡ δὲ [νότιος], αἱ δὲ λοιπαί, [αἱ] ἐσπέριοι
 τοῖς ἐώαις, οὐκ εἰσὶ παραμῆκαις· οὐδὲ γὰρ ἡ παραλία ἐκατέρα, ἡ τε

417. τοῦ Κρισσαίου μέχρι Ἀκτίου, καὶ ἡ πρὸς Εὐβοίαν μέχρι τῆς [Θεσσαλονικείας] παράλληλοι ἀλλήλαις εἰσὶν, εἰς ἃς τε[λευτᾷ] τὰ ἔθνη. Ἀλλ' οὕτω δεχέσθαι δεῖ τὰ σχήματα τῶν τοιούτων χωρίων, ὥς ἂν ἐν τριγώνῳ παρὰ τὴν [βάσιν] γραμμῶν πλείονον [τεταμένον]. τὰ γὰρ ἀποληφ[θέντα] χωρία] παράλληλα μὲν ἀλλήλοις ἔσται, καὶ τὰς [κατεναν]τίου πλευρὰς ἔξει παραλλήλους, τ[ὰς] δὲ λοιπὰς οὐκ ἔστι. Ὁ μὲν οὖν ὁλοσχερὴς τύπος οὗτος τῆς λοιπῆς καὶ ἐφεξῆς περιουσίας· τὰ κατ' ἑκάστα δ' ἐξῆς λέγωμεν ἀπὸ τῆς Φωκίδος ἀρχάμενοι.

§. 2.

Τούτης δ' ἐπιφανέσθαι δύο πόλεις Δελφοὶ τε καὶ Ἐλάτεια. Δελφοὶ μὲν διὰ τὸ ἱερόν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος καὶ τὸ μαρτυρεῖν, ἀρχαῖον δ' εἶγε Ἀγαμέμνων ἀπ' αὐτοῦ χρηστηριάσασθαι λέγεται ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶ· ὁ γὰρ κισσαρωδὴς ἄθων εἰσάγεται·

Νῆκος, Οὐδυσσεὺς καὶ Πηλεΐδην Ἀχιλλεύς,

ὧς ποτε θηρίσαντο·

ἀναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων

Χαῖρε νόμω.

ὧς γὰρ οἱ χερσὶν μύθεσσαντο Φοῖβε· Ἀπόλλων

Πυθὸς ἐν ἡγασίῃ.

418.

Δελφοὶ μὲν οὖν διὰ ταῦτα γινώσκονται. Ἐλάτεια δὲ, ὅτι πασῶν μεγίστη τῶν ἐνταῦθα πόλεων, καὶ ἐπικαιροτάτη, διὰ τὸ ἐπικεῖσθαι τοῖς Στενοῖς, καὶ τὸν ἔχοντα τούτην ἔχειν τὰς εἰσβολὰς τὰς εἰς τὴν Φωκίδα καὶ τὴν Βοιωτίαν. Ὄρη γὰρ ἔστιν Οἰταῖα πρόπον, ἔπειτα τὰ τῶν Λακωνῶν καὶ τῶν Φακίων, τὸ πανταχοῦ στρατοπέδους βράσιμα τοῖς ἐκ Θετταλίας εἰσβαλλούσιν· ἀλλ' ἔχει παρόδους στενάς μιν, ἀφωρισμένας δὲ, ἃς αἱ παρεκκείμεναι πόλεις προουρούσιν· ὁλοσχερῶν δ' ἐκείνων κρατεῖσθαι συμβαίνει καὶ τὰς παρόδους. Ἐπεὶ δ' ἡ τοῦ ἱεροῦ ἐπιφανεία τοῦ ἐν Δελφοῖς ἔχει πρεσβεῖον, καὶ ἀναξ ἡ δέσις τῶν χωρίων ἀρχὴν ὑπαγορεύει φυσικῶν (ταῦτα γὰρ εἰσι τὰ ἐσπεριότατα μέρη τῆς Φωκίδος), ἐπιτεῦθεν ἀρχαῖον.

§. 3.

Ἐρχεται δ' οὗτοι καὶ ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ τῶν ἐσπερίων μερῶν 418. ἰδρύνται τῆς Φωκίδος. Τούτου δὴ τὸ μὲν πρὸς δύσιν πλευρὴν οἱ Λοκροὶ κατέχουσιν οἱ Ὀξύλαι· τὸ δὲ νότιον οἱ Δελφοὶ, πετρῶδες χωρίον, Ξαστροειδές, κατὰ κορυφὴν ἔχον τὸ μαντεῖον καὶ τὴν πόλιν, Σαθίων ἐκακίδεκα κύκλον πληροῦσαν. Ὑπέρκειται δ' αὐτῆς ἡ Λυκώρεια, ἐφ' οὗ τότε πρῶτον ἰδρύντο οἱ Δελφοὶ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ· νῦν δ' ὑπ' αὐτῇ οἰκοῦσι περὶ τὴν κρήνην τὴν Κασαλίαν. Πρόκειται δὲ τῆς πόλεως ἡ Κίρρις ἐκ τοῦ νοτίου μέρους, ὕψος ἀπότομον, νότιον ἀπολείπον μεταξὺ, δι' ἧς ὁ Πλειστός διαρρεῖ ποταμός. Ὑποπέπτωκε δὲ τῇ Κίρρι πόλις ἀρχαία Κίρρα, ἐπὶ τῇ Σαλαττῇ ἰδρυμένη· ἀπ' ἧς ἀνάθασις εἰς Δελφοὺς ὀρθοῖται πᾶσι Σαθίων ἰδρύνται δ' ἀπανταχρὺ Σαυῶνος. Πρόκειται δὲ τῇ Κίρρᾳ τὸ Κρισσαῖον πεδῖον εὐδαίμων. Πάλιν δ' ἐρεξῆς ἐστὶν ἄλλη πόλις Κρίσσα, ἀπ' ἧς ὁ κόλπος Κρισσαῖος· εἰτα Ἀντικίρρα, ἡμίονος τῇ κατὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον καὶ τὴν Οἰτῆν. Καὶ δὴ φημι ἐκτὶ τὸν ἐλθέσθαι οὐρανὸν τὸν ἀστέον, ἐκταῦθα δὲ στευάζεσθαι βέλτων καὶ διὰ τοῦτο ἀποδημεῖν δεῦρο πολλοὺς, καθάρσεις καὶ Σοραπείας χάριν γίνεσθαι γὰρ τι σπασμαειδὲς φάρμακον ἐν τῇ Φωκίᾳ, μετ' οὗ στευάζεσθαι τὸν Οἰτιάον ἐλθέσθαι.

§. 4.

Αὕτη μὲν οὖν συμμένει ἡ δὲ Κίρρα καὶ ἡ Κρίσσα κατεσπάρησαν· ἡ μὲν πρῶτον ὑπὸ Κρισσαίων αὐτὴ δ' ἡ Κρίσσα ὑπερῶν ὑπ' Εὐρυλόχου τοῦ Θεταλίου κατὰ τὸν Κρισσαῖον πόλεμον ἐντοχίσσασθαι· γὰρ οἱ Κρισσαῖοι διὰ τὰ ἐν τῇ Σαλτίας καὶ τῇ Ἰταλίας τῇ, περὶ τὴν ἐπὶ τὸ ἱερόν 419. ἀρμαυμένους, καὶ παρὰ τὰ προσκείμενα τῷ Ἀρκατικῷ.

419. Τὰ δ' αὐτὰ καὶ τοῖς Ἀμφισσεῦσι συνέβη· Λοκρῶν δ' εἰσὶν οὗτοι τῶν Ὀζολῶν. Ἐπελθόντες γὰρ καὶ οὗτοι τὴν τε Κρίσσαν ἀνέλαβον, καὶ τὸ πεδίον τὸ ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων ἀνιερῶθεν οὐδὲς κατεγεώργουν, καὶ χεῖρους ἦσαν περὶ τοὺς ξένους τῶν παλαι Κρισσαίων. Καὶ τούτους οὖν ἐτιμώρησαντο οἱ Ἀμφικτύονες, καὶ τῷ Θεῷ τὴν χώραν ἀπέδωσαν. Νῦν μὲν οὖν ὠλιγώρηται πῶς τὸ ἱερὸν, πρότερον δ' ὑπερβλλόντως ἐτιμάτο. Δηλοῦσι δ' οἱ τε Θεσσαυροί, οὓς καὶ δῆμοι καὶ δυνάσται κατεσκεύασαν, εἰς οὓς καὶ χρήματα ἀντιθέντο καθιερωμένα, καὶ ἔργα τῶν ἀρίστων δημιουργῶν· καὶ ὁ ἀγὼν ὁ Πυθικὸς, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἰσορουμενῶν χρησμῶν.

§. 5.

Φασὶ δ' εἶναι τὸ μαυτεῖον ἄντρον κοῖλον κατὰ βάθους, οὐ μάλα εὐρύσομον· ἀναφέρεισθαι δ' ἐξ αὐτοῦ πνεῦμα ἐνθουσιαστικόν· ὑπερκεῖσθαι δὲ τοῦ σομίου τρίποδα ὑψηλόν, ἐφ' ὃν τὴν Πυθίαν ἀναβαίνουσιν, δεχομένην τὸ πνεῦμα, ἀποθεσπιζειν ἑμμετρά τε καὶ ἄμετρα· ἐντείνειν δὲ καὶ ταῦτα εἰς μέτρον ποιητάς τινας ὑπουργοῦντας τῷ ἱερῷ. Πρώτην δὲ Φημονόην φασὶ γενέσθαι Πυθίαν· κεκλησθαι δὲ καὶ τὴν προφήτιν οὕτω, καὶ τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ Πυθέσθαι· ἐκτετάσθαι δὲ τὴν πρώτην συλλαβὴν, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἀθανάτου, καὶ Ἀκαμάτου, καὶ Διακόνου. Ἡ μὲν οὖν ἐπάνοια αὕτη τῆς τε τῶν πόλεων κτίσεως, καὶ τῆς τῶν κοινῶν ἱερῶν ἐκτιμήσεως. Καὶ γὰρ κατὰ πόλεις συνήεσαν καὶ κατὰ ἔθνος, φυσικῶς κοινωνικοὶ ὄντες· καὶ ἅμα τῆς παρ' ἀλλήλων χρείας χάριν, καὶ εἰς τὰ ἱερά τὰ κοινὰ ἀπήντων διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας, ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις συντελεῦντες. Φυλικὸν γὰρ πᾶν τὸ τοιοῦτον, ἀπὸ τῶν ὁμοτραπέζων ἀρξάμενον, καὶ ὁμοσπόνδων, καὶ ὁμοροφίων. Ὅσῳ δὲ πλείω καὶ ἐκ πλείονων ἐπεδήμει, τοσῶδε μείζον καὶ τὸ ὄφελος ἐνομίζετο.

§. 6.

§. 6.

Ἡ μὲν οὖν ἐπὶ τὸ πλεῖον τιμὴ τῷ ἱερῷ τούτῳ διὰ τὸ χρη- 419.
στῆριον συνέβη, θόζαντι ἀψευδεσάτω τῶν πάντων ὑπάρχει·
προσέλαβε δὲ τι καὶ ἡ θείσις τοῦ τόπου. Τῆς γὰρ Ἑλλάδος
ἐν μέσῳ πῶς ἐστὶ τῆς συμπάσης, τῆς τε ἐντός ἰσθμοῦ καὶ τῆς
ἐκτός· ἐνομιόσθη δὲ καὶ τῆς οἰκουμένης, καὶ ἐκώλεσαν τῆς γῆς
ὀμφαλὸν, προσπλάσσοντες καὶ μῦθον, ἐν φησι Πάνδαρος· ὅτι
συμπέσειεν ἐνταῦθα οἱ ἅπτοι οἱ ἀφεθέντες ὑπὸ τοῦ Διός, ὁ
μὲν ἀπὸ τῆς θύσεως, ὁ δ' ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς· οἱ δὲ κόρακας 420.
φασί. Διούονται δὲ καὶ ὀμφαλὸς τις ἐν τῷ ναῷ τετακνωμένος,
καὶ ἐπ' αὐτῷ αἱ δύο εἰκόνας τοῦ μύθου.

§. 7.

Τοιαύτης δὲ τῆς εὐκαιρίας οὔσης τῆς περὶ τοὺς Δελφοὺς,
συνήσαν τε ραδίως ἐκείσι, μαλιστα δ' οἱ ἐγγύθην· καὶ θῆ καὶ
τὸ Ἀμφικτυονικὸν σύστημα ἐκ τούτων συνετάχθη, περὶ τε τῶν
κοινῶν βουλευσόμενον, καὶ τοῦ ἱεροῦ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχον κοι-
νοτέρων· ὅτε καὶ χρημάτων ἀποκειμένων πολλῶν καὶ ἀναθη-
μάτων, φυλακῆς καὶ ἀγιστείας δεομένων μεγάλης. Τὰ πόλεις
μὲν οὖν ἀγνοεῖται. Ἀκρίσιος δὲ τῶν μνημονευομένων πρῶτος
διατάξαι δοκεῖ τὰ περὶ τοὺς Ἀμφικτυόνας, καὶ πόλεις ἀγορίσαι
ταῖς μεθεξούσαις τοῦ συνεδρίου, καὶ ψῆφον ἐκάστη δοῦναι, τῇ
μὲν κατ' αὐτήν, τῇ δὲ μεθ' ἑτέρας, ἢ μετὰ πλειόνων· ἀπο-
δείξει δὲ καὶ ταῖς Ἀμφικτυονικαῖς δικαίαις, ὅσαι πόλεις πρὸς πόλεις
αἰσίν. Ἰσπερ δ' ἄλλαι κλείους διατάξεις γεγόνασιν, ἕως
κατελήθη καὶ τοῦτο τὸ σύνταγμα, καθάπερ καὶ τὸ τῶν Ἀχαιῶν.
Αἱ μὲν οὖν πρῶται δυοκαίδεκα συνελθεῖν λέγονται πόλεις·
ἐκάστη δ' ἔπεμπε Πυλαγόραν, δις κατ' ἔτος οὔσης τῆς συνόδου,
ἑαρόν τε καὶ μετοπώρου· ὕστερον δὲ καὶ πλείους συνελθόν

420. πόλεις. Τὴν δὲ σύνοδον Πυλαίαν ἐκάλουν, τὴν μὲν ἑαρινήν, τὴν δὲ μετοπωρινήν, ἐπειδὴ ἐν Πύλαις συνήγοντο, ἅς καὶ Θερμοπύλας καλοῦσιν· ἔθουον δὲ τῇ Δήμητρὶ οἱ Πυλαγόροι. Τὸ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς τοῖς ἐγγὺς μετῆν καὶ τούτων καὶ τοῦ μαντείου· ὕστερον δὲ καὶ οἱ πόρρωθεν ἀφικνουῦντο, καὶ ἐχρῶντο τῷ μαντείῳ, καὶ ἔπεμπον δῶρα· καὶ Σησαυροὺς κατεσκεύαζον, καθάπερ Κροῖσος καὶ ὁ πατὴρ Ἀλυάττης, καὶ Ἰταλιωτῶν τινες, καὶ Σικελοί.

§. 8.

Ἐπίθρονος δ' ὧν ὁ πλοῦτος δυσφύλακτός ἐστι, καὶ ἱερὸς ἦ. Νυνὶ γέ τοι πενέσατόν ἐστι τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν χρημάτων χάριν· τῶν [δ'] ἀναθημάτων τὰ μὲν ἦρται, τὰ δὲ πλείω μένει· Πρῶτερον δὲ πολυχρήματον ἦν τὸ ἱερόν· καθάπερ Ὀμηρὸς τε εἴρηκεν,

Οὐδ' ὅσα λῆϊνος οὐδὲς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει,
Φοίβου Ἀπόλλωνος, Πυθεῖ ἐνὶ πετρήϊσση,

καὶ οἱ Σησαυροὶ δηλοῦσι, καὶ ἡ σύλησις ἡ γενηθεῖσα ὑπὸ τῶν Φωκίων· ἐξ ἧς ὁ Φωκικὸς καὶ ἱερὸς καλούμενος ἐξήφθη πόλεμος. Αὕτη μὲν οὖν ἡ σύλησις γεγένηται κατὰ Φίλιππον τὸν Ἀμύντου. Πρῶτερον δ' ἄλλην ἐπινοοῦσιν ἀρχαίαν, ἣ τὸν ὑφ' Ὀμήρου λεγόμενον πλοῦτον ἐξεφόρησεν· οὐδὲ γὰρ ἵχνος αὐτοῦ σωθῆναι πρὸς

421. τοὺς ὕστερον χρόνους, ἐν οἷς οἱ περὶ Ὀνόμαρχον καὶ Φαῦλλον ἐσύλησαν τὸ ἱερόν· ἀλλὰ τὰ μὲν [ὑπὸ τούτων] ἀπενεχθέντα νεώτερα ἐκαίνων εἶναι τῶν χρημάτων... Λέγει δὲ καὶ... ἀποκεῖσθαι γὰρ ἐν Σησαυροῖς ἀπὸ λαφύρων ἀνατεθέντα, ἐπιγραφὰς σώζοντα, ἐν αἷς καὶ οἱ ἀναθέντες. Γύγου γὰρ καὶ Κροίσου καὶ Συβαριτῶν καὶ Σπινητῶν τῶν περὶ Ἀθρίαν, καὶ οὕτως ἐπὶ τῶν ἄλλων, [οἷς] οὐ [προσ]ῆκε τὰ παλαιὰ χρήματα ἀναμεμίσχθαι· καὶ ἄλλοι τόποι διασημαίνουσιν ὑπὸ τούτων σκευωρηθέντες τῶν

ἀνδρῶν. Ἐνιοὶ δὲ τὸν Ἀφήτορα δεξάμενοι λέγεσθαι θησαυρὸν, 421.
 Ἀφήτορος δ' οὐδὲν, τὸν κατὰ γῆς θησαυρισμὸν, ἐν τῷ
 ναῷ κατωρύχθαι φασὶ τὸν πλοῦτον ἐκείνου, καὶ τοὺς περὶ
 τὸν Ονέμαρχον ἐπιχειρήσαντας ἀνασκάπτειν νύκτωρ, σεισμῶν
 γενομένων μεγάλων, ἐξω τοῦ ναοῦ πετέσθαι, καὶ παύσασθαι
 τῆς ἀνασκαφῆς· ἐμβαλεῖν δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις φόβον τῆς τοιαύ-
 τῃς ἐπιχειρήσεως.

§. 9.

Τῶν δὲ ναῶν τὸν μὲν πτέρινον, εἰς τοὺς μύθους τακτέον·
 τὸν δὲ δεύτερον Τροφωνίου καὶ Ἀγαμήδους ἔργον φασί· τὸν
 δὲ νῦν Ἀμφικτύονες κατεσκεύασαν. Δείκνυται δ' ἐν τῷ τεμένει
 τάφος Νεοπτολέμου κατὰ χρησμὸν γενόμενος, Μαχαιρέως, Δελ-
 φοῦ ἀνδρὸς, ἀνελόντος αὐτόν· ὡς μὲν ὁ μῦθος, δίκας αἰτοῦντα
 τὸν θεὸν τοῦ πατρῴου φόνου· ὡς δὲ τὸ εἶκος, ἐπιθέμενον τῷ
 ἱερῷ. Τοῦ δὲ Μαχαιρέως ἀπόγονόν φασι Βράγχον τὸν προ-
 σατήσαντα τοῦ ἐν Διδύμοις ἱεροῦ.

§. 10.

Ἀγῶν δὲ ὁ μὲν ἀρχαῖος ἐν Δελφοῖς κιθαρῳδῶν ἐγενήθη,
 παιᾶνα ᾄδόντων εἰς τὸν θεόν· ἔθηκαν δὲ Δελφοί. Μετὰ δὲ τὸν
 Κρισσαῖον πόλεμον οἱ Ἀμφικτύονες ἵππικόν καὶ γυμνικὸν ἐπ'
 Εὐρυλόχου διέταξαν σεφανίτην, καὶ Πύθια ἐκάλεσαν. Προ-
 ἔθεσαν δὲ τοῖς κιθαρῳδοῖς αὐλητάς τε καὶ κιθαρῖστας, χωρὶς
 ᾠδῆς ἀποδύσσοντας τι μέλος, ὃ καλεῖται νόμος Πυθικός.
 Πέντε δ' αὐτοῦ μέρη ἐστίν· Ἀγκρουσις, Ἀμπεῖρα, Κατακε-
 λευσμός, Ἰαμβοὶ καὶ δάκτυλοι, Σύριγγες. Ἐμελοποίησε μὲν οὖν
 Τιμοσθένης ὁ ναύαρχος τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου, ὃ καὶ τοὺς
 Λιμένας συντάξας ἐν δέκα βίβλοις. Βούλεται δὲ τὸν ἀγῶνα τοῦ
 Ἀπόλλωνος τὸν πρὸς τὸν ὀρχήοντα διὰ τοῦ μέλους ὑμνεῖν·

421. Ἀγκρουν μὲν τὸ προοίμιον δηλῶν· Ἀμπειραν δὲ τὴν πρώτην κατὰπειραν τοῦ ἀγῶνος· Κατακελευσμὸν δὲ αὐτὸν τὸν ἀγῶνα· Ἰαμβον δὲ καὶ δάκτυλον τὸν ἐπιπαιανισμὸν τὸν γινόμενον ἐπὶ
422. τῇ νύκτι μετὰ τοιούτων ῥυθμῶν, ὧν ὁ μὲν ὕμνοις οἰκεῖός ἐστιν, ὁ δ' ἱαμβος κακισμοῖς, [ὀθεν] καὶ τὸ ἱαμβίζειν· Σύριγγας δὲ τὴν ἐκλειψὺν τοῦ θηρίου μιμουμένων, ὡς ἂν κατασφύροντος εἰς ἐσχάτους τινὰς συριγμούς.

§. II.

Ἐφορος δ', ὃ τὸ πλεῖστον προσχρώμεθα διὰ τὴν περὶ ταῦτα ἐπιμέλειαν (καθάπερ καὶ Πολύβιος μαρτυρῶν τυγχάνει, ἀνὴρ ἀξιόλογος), δοκεῖ μοι τάναντία ποιεῖν ἔσθ' ὅτε τῇ προαιρέσει καὶ ταῖς ἐξ ἀρχῆς ὑποσχέσεσιν. Ἐπιτιμῆσας γοῦν τοῖς φιλομουθοῦσιν ἐν τῇ τῆς ἱστορίας γραφῇ, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐπακινέσας, προσέειπεν τῷ περὶ τοῦ μαντείου τούτου λόγῳ σεμνὴν τινα ὑπόσχεσιν, ὡς πανταχοῦ μὲν ἄριστον νομίζει ἀλήθες, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ἄτοπον γάρ, εἰ περὶ μὲν τῶν ἄλλων αἰεὶ τὸν τοιοῦτον τρόπον διώκομεν, φησὶ· περὶ δὲ τοῦ μαντείου λέγοντες, ὁ πάντων ἐστὶν ἀψευδέστατον, τοῖς οὕτως ἀπίστοις καὶ ψευδέσι χρῆσόμεθα λόγοις. Ταῦτα δ' εἰπὼν, ἐπιφέρει παραχρῆμα, ὅτι ὑπολαμβάνουσι κατασκευάσαι τὸ μαντεῖον Ἀπόλλωνα μετὰ Θέμιδος, ὠφελῆσαι βουλόμενον τὸ γένος ἡμῶν. Εἶτα, τὴν ὠφέλειαν εἰπὼν, ὅτι εἰς ἡμερότητα προύκαλειτο καὶ ἐσωφρόνιζε, τοῖς μὲν χρησθησιάζων, καὶ τὰ μὲν προστάττων, τὰ δ' ἀπαγορεύων, τοὺς δ' οὐδ' ὅλως προσιέμενος, ταῦτα *δὲ* διοικεῖν νομίζουσι φησὶν * αὐτὸν *, οἱ μὲν αὐτὸν τὸν θεὸν σωματοειδῇ γινόμενον, οἱ δ', ἀνθρώποις ἐννοιοιαν παραδιδόντα τῆς ἑαυτοῦ βουλήσεως.

§. 12.

Ἰποβάς δὲ, περὶ τῶν Δελφῶν οἴτινές εἰσι διαλεγόμενος, 422.
 φησὶ τὸ παλαιὸν Παρνασίους τινὰς αὐτόχθονας καλουμένους
 οἰκεῖν τὸν Παρνασόν· καὶ ὃν χρόνον τὸν Ἀπόλλωνα, τὴν γῆν
 ἐπιόντα, ἡμεροῦν τοὺς ἀνθρώπους ἀποτρέποντα τῶν ἀνημέρων
 καρπῶν καὶ τῶν βίων, ἐξ Ἀθηνῶν δ' ὄρμηθέντα ἐπὶ Δελφοὺς,
 ταύτην ἵεναι τὴν ὁδόν, ἥ νῦν Ἀθηναῖοι τὴν Πυθιάδα πέμπουσι·
 γενόμενον δὲ κατὰ Πανοπέας, Τιτυὸν καταλῦσαι, ἔχοντα τὸν
 τόπον, βίαιον ἄνδρα καὶ παράνομον· τοὺς δὲ Παρνασίους,
 συμμίζαντας αὐτῷ, καὶ ἄλλον μηνῦσαι χαλεπὸν ἄνδρα, Πύ-
 θωνα τοῦνομα, ἐπὶ κλησὶν δὲ Δράκοντα· κατατοξεύοντος δ' ἐπι-
 κελεύειν, ἵε παϊάν· ἀφ' οὗ τὸν παιανισμὸν οὕτως ἐξ ἔθους παρα-
 δουθῆναι τοῖς μέλλουσι συμπύπτειν εἰς παράταξιν· ἐμπρησθῆναι
 δὲ καὶ σκηνὴν τότε τοῦ Πύθωνος ὑπὸ τῶν Δελφῶν, καὶ ἁπέρ-
 καὶ νῦν ἔτι καίειν, ὑπόμνημα ποιουμένους τῶν τότε γενομένων.
 Τί δ' ἂν εἴη μυθωδέστερον, ἢ Ἀπόλλων τοξεύων, καὶ κολάζων
 Τιτυοὺς, καὶ Πύθωνας, καὶ ὀδεύων ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Δελφοὺς, 423.
 καὶ γῆν πᾶσαν ἐπικῶν; Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ὑπελάμβανε μύθους
 εἶναι, τί ἐχρῆν τὴν μυθευομένην Θέμιν γυναῖκα καλεῖν; τὸν
 δὲ μυθευόμενον δράκοντα, ἄνθρωπον; πλὴν εἰ συγχεῖν ἐδού-
 λετο τὸν τε τῆς ἰσορίας καὶ τὸν τοῦ μύθου τύπον. Παραπλήσια
 τούτοις καὶ τὰ περὶ τῶν Αἰτωλῶν εἰρημένα. Φήσας γὰρ ἀπορ-
 ρήτους αὐτοὺς ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου, τοτὲ μὲν Αἰολέας φησὶν
 οἰκῆσαι, τοὺς κατέχοντας βαρβάρους ἐκβαλόντας, τοτὲ δ' Αἰ-
 τωλὸν μετὰ τῶν ἐξ Ἡλίδος Ἑπειῶν· τούτους δ' ὑπ' ἀλλήλων...
 τῶν ἐχθρῶν· τούτους δ' ὑπ' Ἀλκμαίωνος καὶ Διομήδους· Ἄλλ'
 ἐπάνειμι ἐπὶ τοὺς Φωκέας.

§. 13.

423. Εξῆς γὰρ ἐν τῇ παραλίᾳ μετὰ τὴν Ἀντίκιρρον πολίχμιόν ἐστιν ὀπισθεν... ὁ Μάραθος· εἴτ' ἄκρα Φαρύγιον, ἔχουσα ὑφορμον· εἴθ' ὁ λιμὴν ὕσατος ὁ προσαγορευθεὶς Μυχὸς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ὑπὸ τῷ Ἐλακῶνι καὶ τῇ Ἀσκρῇ κείμενος. Οὐδ' αἱ Ἀδαὶ δὲ τὸ μαντεῖον ἄπωθεν τῶν τόπων τούτων ἐστίν, οὐδ' ἡ Ἄμβρυσος, καὶ ἡ Μεθεὼν ὁμώνυμος τῇ Βοιωτικῇ. Ἐν δὲ τῇ μεσγαίᾳ μετὰ Δελφούς, ὡς πρὸς τὴν ἑω, Δαυλὶς πολίχμιον, ὅπου Τηρέα τὸν Θρακὰ φασὶ δυναστεῦσαι· καὶ τὰ περὶ Φιλομήλαν καὶ Πρόκην ἐκεῖ μυθεύουσιν, ὡς Θουκυδίδης· ἄλλοι δ' ἐν Μεγάροις φασί. Τοῦνομα δὲ τῷ τόπῳ γεγονέναι ἀπὸ τοῦ θάσσους· θαυλοὺς γὰρ καλοῦσι τὰ θάσση. Ὅμηρος μὲν οὖν Δαυλίδα εἶπεν, οἱ δ' ὕστερον Δαυλίαν. Καὶ τὸ,

Οἱ Κυπάρισσον ἔχον,

δέχονται διττῶς· οἱ μὲν ὁμωνύμως τῷ φυτῷ, οἱ δὲ παρωνύμως, κώμην ὑπὸ τῇ Λυκαρείᾳ.

§. 14.

Παυοπεὺς δ', ὁ νῦν Φανοτεὺς, ὁμοῖος τοῖς περὶ Λεβασθεῖαν τόποις, ἡ τοῦ Ἐπειοῦ πατρίς. Καὶ τὰ περὶ Τιτυὸν ἐνταῦθα μυθεύουσιν· Ὅμηρος δὲ φησιν, ὅτι οἱ Φαίητες τὸν Ραδάμανθυν εἰς Εὐβοίαν ἤγαγον, ὁφόμενον Τιτυὸν γαιήϊον υἱόν. Καὶ Ἐλάριον τί σπηλαιοῦ, ἀπὸ τῆς Τιτυοῦ μητρὸς Ἐλάρας, δαίνυται κατὰ τὴν νῆσον, καὶ ἥρῳον τοῦ Τιτυοῦ, καὶ τιμαί τινες. Πλησίον δὲ Λεβασθείας καὶ ἡ Τραχίη, ὁμώνυμος τῇ Οἰταίᾳ, Φωκικῇ πολίχμη· οἱ δ' ἐνοικοῦντες Τραχίνιοι λέγονται.

§. 15.

Ἡ δ' Ἀνεμύρεια ὀνόμασαι ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος πάθους·

καταργίξει γὰρ εἰς αὐτὴν ὁ καλούμενος Κατοπτήριος χῶρος, 423.
 κρημνός τις ἀπὸ τοῦ Παρνασοῦ διήκων. Ὅριον δ' ἦν ὁ τόπος
 οὗτος Δελφῶν καὶ Φωκέων, ἡνίκα ἀπέστησαν τοὺς Δελφοὺς ἀπὸ
 τοῦ κοινου συστήματος τῶν Φωκέων Λακεδαιμόνιοι, καὶ ἐπέτρε- 424.
 ψαν καθ' αὐτοὺς πολιτεύεσθαι. Τινὲς δὲ Ἀνεμώλειαν καλοῦσιν·
 εἰθ' Ὑάμπολις μετὰ ταῦτα ἐκλήθη ὑπὸ τινων, εἰς ἣν ἐκ Βοιωτίας
 ἐκπεσεῖν τοὺς Ὑαντας ἔφαμεν. Ἔστι δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ μάλισα
 καὶ αὕτη, πλησίον τῶν Παραποταμίων, ἐτέρα οὖσα τῆς ἐν
 Παρνασσῷ Ὑαμπόλεως.

§. 16.

Καὶ Ἐλάτεια, ἡ μεγίστη πόλις τῶν Φωκικῶν, ἦν Ὀμηρος
 μὲν οὐκ οἶδε· νεωτέρα γὰρ ἐστὶ τῆς ἡλικίας ἐκείνου· ἐπικαιρίως
 δ' ἱδρύεται πρὸς τὰς ἐκ τῆς Θετταλίας εἰσβολάς. Δηλοὶ δὲ τὴν
 εὐφυΐαν ταύτην καὶ Δημοσθένης, φράζων τὸν Θόρυβον τὴν
 γενηθέντα Ἀθήνησιν αἰφνιδίως, ἐπειδὴ ἤκέ τις ἀπαγγέλλων ὡς
 τοὺς πρυτάνεις, ὡς Ἐλάτεια κατείληπται.

§. 17.

Παραποτάμιοι δ' εἰσὶ κατοικία τις ἐπὶ τῷ Κηφισῷ ἱδρυμένη
 πλησίον Φανοτεῦσι, καὶ Χαιρωνεῦσι, καὶ Ἐλατεῖα. Φησὶ δὲ
 Θεόπομπος τὸν τόπον τοῦτον διέχειν τῆς μὲν Χαιρωνείας ὅσον
 σταδίου τετταράκοντα, διορίζειν δὲ Ἀμβρυσέας καὶ Πανοπέας
 καὶ Δαυλιέας· κεῖσθαι δ' ἐπὶ τῆς ἐμβολῆς τῆς ἐκ Βοιωτίας εἰς
 Φωκέας ἐν λόφῳ μετρίως ὑψηλῷ, μεταξὺ τοῦ τε Παρνασοῦ καὶ
 τοῦ Ἡ[δουλίου] ὄρους πενταστάδιον σχεδόν τι ἀπολείποντι τῶν
 ἀν... ὀρίων, διαιρεῖν δὲ τὸν Κηφισὸν, σενὴν ἐκατέρωθεν διδόντα
 πάροδον, τὰς μὲν ἀρχὰς ἐκ Λιλαίας ἔχοντα, Φωκικῆς πόλεως,
 καὶ Δάπερ καὶ Ὀμηρός φησιν,

Οἱ τε Λιλαίαν ἔχον, πηγῆς ἐπὶ Κηφισοῖο,

424. εἰς δὲ τὴν Κωπαΐδα λίμνην ἐκδιδόντα· τὸ δ' Ἠδύλιον παρα-
τείνειν ἐφ' ἐξήκοντα στάδια μέχρι τοῦ Ὑφαντείου, ἐφ' ᾧ κεῖται
ὁ Ὀρχομενός. Καὶ Ἡσιόδος δ' ἐπὶ πλέον περὶ τοῦ ποταμοῦ
λέγει καὶ τῆς ῥύσεως, ὥς δι' ὕλης ῥέει τῆς Φωκίδος σκολιῶς
καὶ δρακοντοειδῶς·

Ὅς παρὰ Πανοπίδα Γλήκωνά τ' ἐρουμένην

Καὶ τε δι' Ὀρχομενοῦ εἰλιγμένος εἴσι, δράκων ὥς.

Τὰ δὲ σενὰ τὰ περὶ τοὺς Παραποταμίους, ἢ τὴν Παραποταμίαν
(λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως), περιμάχῃτα ὑπῆρξεν ἐν... μίαν ἐχόν-
των ταύτην εἰσβολήν. Ἔστι δὲ Κηφισσός, ὃ τε Φωκικός, καὶ ἔ
Ἀθηναῖσι, καὶ ὁ ἐν Σαλαμῖνι τέταρτος δὲ καὶ πέμπτος, ὁ ἐν
Σακυῶνι, καὶ ὁ ἐν Σκύρῳ· ἕκτος δὲ, ὁ ἐν Ἄργει, τὰς πηγὰς
ἔχων ἐκ Λυρκείου· ἐν Ἀπολλωνίᾳ δὲ τῇ πρὸς Ἐπιδάμνῳ πηγῇ
ἔστι κατὰ τὸ γυμνάσιον, ἣν καλοῦσι Κηφισσόν.

§. 18.

Δαφνοὺς δὲ νῦν μὲν κατέσκαπται· ἦν δὲ ποτε τῆς Φωκίδος
πόλις, ἀπτομένη τῆς Εὐβοικῆς θαλάττης, διαιρούσα τοὺς Ἐπι-
κημιδίους Λοκροὺς, τοὺς μὲν, ἐπὶ τὸ πρὸς Βοιωτίαν, ἐκεί-
425. νους δὲ εἰς Φωκίδα τὴν ἀπὸ θαλάττης καθήκουσαν [ἐπὶ θαλατ-
ταν]. Τεκμήριον δὲ τὸ ἐν αὐτῷ Σχεδιεῖον, ὃ φασιν εἶναι τάφρον
Σχεδίου. Περὶ μὲν δὴ τῆς Φωκίδος ἀπόγρη.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

ἘΦΕΞΗΣ δ' ἐστὶν ἡ Λοκρίς· ὥς τε περὶ ταύτης λεκτέον. Διήρηται
δὲ ὄγχα. Τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶν οἱ πρὸς Εὐβοίαν Λοκροί, οἱ
ἐσχίζοντό ποτε ἐφ' ἐκάτερα τοῦ Δαφνοῦντος· ἐπεκαλοῦντο δ' οἱ

μὲν, Ὀπουντίοι ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, οἱ δ' Ἐπικνημίδιοι ἀπὸ 425. ὄρους τινὸς Κνημίδος· τὸ δὲ λοιπὸν οἱ ἐσπέριοι εἰσι Λοκροί· οἱ δ' αὐτοὶ καὶ Ὀξόλαι καλοῦνται. Χωρίζει δ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν Ὀπουντίων τε καὶ τῶν Ἐπικνημίδιων ὁ τε Παρνασσός, μεταξὺ ἰδρυμένος, καὶ ἡ τῶν Δωριέων Τετράπολις. Ἀρκτέον δ' ἀπὸ τῶν Ὀπουντίων.

§. 2.

Ἐφεξῆς τοίνυν ταῖς Ἀλαῖς, εἰς ἃς κατέληξεν ἡ Βοιωτικῇ παραλία ἢ πρὸς Εὐβοίᾳ, τὸν Ὀπούντιον κόλπον συμβαίνει κεῖσθαι. Ὁ δ' Ὀπούς ἐστὶ μητρόπολις, καθάπερ καὶ τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ, τὸ ἐπὶ τῇ πρώτῃ τῶν πέντε σηλῶν τῶν περὶ Θερμοπύλας ἐπιγεγραμμένον, πρὸς τῷ πολυσανδρίῳ,

Τούσδε ποτὲ φθιμένους ὑπὲρ Ἑλλάδος ἀντίᾳ Μῆδων,

Μητρόπολις Λοκρῶν εὐδυνόμων Ὀποίεις

Κεύθει.....

Ἀπέχει δὲ τῆς θαλάττης περὶ πεντεκαίδεκα σταδίους, τοῦ δ' ἐπινείου καὶ ἐξήκοντα. Κῦνος δ' ἐστὶ τὸ ἐπίνειον, ἅκρᾳ τερματίζουσα τὸν Ὀπούντιον κόλπον σταδίων ὄντα περὶ τετταράκοντα. Μεταξὺ δὲ Ὀποῦντος καὶ Κύνου πεδίου εὐδαιμον· κεῖται δὲ κατὰ Αἰδηψὸν τῆς Εὐβοίας, ὅπου τὰ θερμὰ τὰ Ἡρακλέους, πορθμῷ διειργόμενος σταδίων ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν. Ἐν δὲ τῷ Κύνῳ Δευκαλίωνα φασιν οἰκῆσαι. Καὶ τῆς Πύρρας αὐτόθι δείκνυται σῆμα, τοῦ δὲ Δευκαλίωνος Ἀθήνησι. Διέχει δὲ τῆς Κνημίδος ὁ Κῦνος ὅσον πεντήκοντα σταδίους. Καὶ ἡ Ἀταλάντη δὲ νῆσος κατὰ Ὀποῦντα ἰδρυται, ὁμώνυμος τῇ πρὸ τῆς Ἀττικῆς. Λέγεσθαι δ' Ὀπουντίους τινὰς καὶ ἐν τῇ Ἠλείᾳ φασίν, ὧν οὐκ ἄξιον μεμνησθαι, πλὴν ὅτι συγγένειαν αὐτῶν ἐξανασκευδονται τοῖς Ὀπουντίοις ὑπάρχουσιν. Ὅτι δ' ἐξ Ὀποῦντος ἦν ὁ Πάτροκλος, λέγει Ὅμηρος, καὶ διότι φόνον ἀκούσιον πράξας ἔφυγεν εἰς Πηλέα, ὁ δὲ πατὴρ Μενότιος ἐμεινεν ἐν τῇ πατρίδι· ἐκεῖσε

425. γάρ φησιν ὁ Ἀχιλλεύς ὑποσχέσθαι τῷ Μενoitίῳ κατάξεν τὸν Πάτροκλον ἐκ τῆς στρατείας ἐπανελθόντα. Οὐ μὴν ἐδασίλευσέ γε ἐκείνος τῶν Ὀπουντίων· ἀλλ' Αἴας ὁ Λοκρὸς, πατρίδος ὦν, ὡς φασι, Ναυύκου. Αἰάνην δ' ὀνομάζουσι τὸν ἀναιρεθέντα ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου, ἀφ' οὗ καὶ τέμενος Αἰάνειον δεῖκνυται, καὶ κρήνη τις Αἰανίς.

§. 3.

426. Ἐξῆς δὲ μετὰ τὸν Κύνον Ἀλόπη ἐστὶ, καὶ ὁ Δαφνοῦς, ὃν ἔφαμεν κατεσπᾶσθαι· λιμὴν δ' ἐστὶν αὐτόθι διέχων Κύνου περὶ ἐνενήκοντα σταδίους· Ἐλατείας δὲ, πεζεύοντι εἰς τὴν μεσογαίαν, ἑκατὸν εἴκοσι. Ἦδη δ' ἐστὶ ταῦτα τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου. Μετὰ γάρ τὸν Ὀπούντιον συνεχῆς ἐστὶν οὗτος.

§. 4.

Μετὰ δὲ Δαφνοῦντα Κυημίδες χωρίον ἐρυμνόν, ὅσον σταδίους εἴκοσι πλεῦσαντι· καὶ τὸ Κήναιον ἐκ τῆς Εὐβοίας ἀντίκειται, ὅρα· βλέπουσα πρὸς ἐσπέραν καὶ τὸν Μαλιέα κόλπον, πορθμῷ διειργομένη σχεδὸν εἰκοσασαδίων. Ταῦτα δ' ἦδη τῶν Ἐπικυνημιδίων ἐστὶ Λοκρῶν. Ἐνταῦθα καὶ αἱ Λιγαδὲς καλούμεναι τρεῖς νῆσοι πρόκεινται, ἀπὸ Λίγα τοῦνομα ἔχουσαι· καὶ ἄλλαι δ' εἰσὶν ἐν τῷ λεχθέντι παράπλῳ, ἃς ἐκόντες παραλείπομεν. Μετὰ δὲ εἴκοσι σταδίους ἀπὸ Κυημίδων λιμὴν, ὑπὲρ οὗ κεῖται τὸ Θρόνιον ἐν σταδίοις τοῖς ἴσοις κατὰ τὴν μεσογαίαν. Εἰς τὸ Βοάγριος ποταμὸς ἐκδίδωσιν, ὁ παραρρέων τὸ Θρόνιον· Μάμνη δ' ἐπονομάζουσιν αὐτόν· ἐστὶ δὲ χειμαρρῶν, ὥς· ἀδρύχοις ἐμβαίνειν τοῖς ποσὶν· ἄλλοτε δὲ καὶ διπλεθρον ἴσχειν πλάτος. Μετὰ δὲ ταῦτα, Σκάρφεια, σταδίοις ὑπερκειμένη τῆς Σαλάττης δέκα, διέχουσα δὲ τοῦ Θρονίου τριάκοντα, ἐλάττωσι δὲ μικρῶν... ἔπειτα Νίκαια καὶ αἱ Θερμοπύλαι.

§. 5.

Τῶν δὲ λοιπῶν πόλεων, τῶν μὲν ἄλλων οὐκ ἄξιον μεμνη- 426.
σθαι· ὧν δ' Ὀμηρος μέμνηται, Καλλίαρος μὲν οὐκέτι οἰκεῖται...
τι πεδίου· [καί] καλοῦσιν οὕτως ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τῷ τόπῳ·
εὐήροτος γὰρ ἐστὶ. [Οὐδ' ἢ] ἐξῆς δὲ Βῆσσα ἐστὶ, ὀρυμώδης τις
τόπος· οὐδὲ [αἱ Αὐγειαί, ὧν τὴν χώ]ραν ἔχουσι Σκαροφίεις. Ταύ-
την μὲν οὖν τὴν Βῆσσαν ἐν ταῖς δυοῖ γραπτέον σίγμα· ἀπὸ γὰρ
τοῦ ὀρυμώδους ὠνόμασαι ὁμωνύμως· ὥσπερ καὶ Νάπη ἐν τῷ
Μηθύμης πεδίῳ, ἣν Ἑλλάδικος ἀγνοῶν Λάπην ὀνομάζει· τὸν
δ' ἐν τῇ Ἀττικῇ δῆμον, ἀφ' οὗ Βησαιεῖς οἱ δημόται λέγονται,
ἐν τῷ ἐνὶ σίγμα γράφουσιν.

§. 6.

Ἡ δὲ Τάρφη κεῖται ἐφ' ὕψους, διέχουσα... ραδίους εἴκοσι,
χώραν δ' εὐκαρπον καὶ εὐθενδρον ἔχει· ἤδη γὰρ καὶ αὕτη ἀπὸ
τοῦ θάσου ὠνόμασαι. Καλεῖται δὲ νῦν Φαρύγαι· ἰδρῦται δ'
αὐτόθι Ἡρας Φαρυγαίας ἱερὸν, ἀπὸ τῆς ἐν Φαρύγαις τῆς Ἀρ-
γείας· καὶ δὴ καὶ ἄποικοί φασιν εἶναι Ἀργείων.

§. 7.

Τῶν γε μὴν ἐσπερίων Λοκρῶν Ὀμηρος οὐ μέμνηται, ἢ οὐ
ῥητῶς γε· ἀλλὰ μόνον τῷ δοκεῖν ἀντιδιαστειλεσθαι τούτοις
ἐκείνους, περὶ ὧν εἰρήκαμεν,

Λοκρῶν, οἱ ναίεσσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίης,

ὥς καὶ ἐτέρων ὄντων. Ἀλλ' οὐδ' ὑπὸ τῶν ἄλλων τεθρύλληται
ποιητῶν. Πύλεις δ' ἔσχον Ἀμφισσάν τε καὶ Ναύπακτον· ὧν ἡ
Ναύπακτος συμμέλει τοῦ Ἀντιρρίου πλησίον. ὠνόμασαι δ' ἀπὸ 427.
τῆς ναυπηγίας τῆς ἐκεῖ γενομένης, εἴτε τῶν Ἡρακλειδῶν ἐκεῖ ναυ-
πηγησάμενον τὸν γόλον, εἴθ', ὥς φησιν Ἐφορος, Λοκρῶν ἐτι
πρότερον παρασκευασάντων· ἐστὶ δὲ νῦν Αἰτωλῶν, Φιλιππου
προσκρίναντος.

§. 8.

427. Αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ Χαλκίς, ἥς μέμνηται καὶ ὁ Ποιητής ἐν τῷ Αἰτωλικῷ καταλόγῳ, ὑποκάτω Καλυδῶνος. Αὐτοῦ δὲ καὶ ὁ Ταφιασσὸς λόφος, ἐν ᾧ τὸ τοῦ Νέσσου μνημα καὶ τῶν ἄλλων Κενταύρων· ὧν ἀπὸ τῆς σπηεδύνομος φασὶ τὸ ὑπὸ τῇ ρίζῃ τοῦ λόφου προχεόμενον δυσῶδες καὶ θρόμβους ἔχον ὕδωρ ρεῖν· διὰ δὲ τοῦτο καὶ Ὀξόλας καλεῖσθαι τὸ ἔθνος. Καὶ ἡ Μολύκρεια δ' ἐστὶ κατὰ τὸ Ἀντίρριον, Αἰτωλικὴν πολίχνην. Ἡ δ' Ἀμφισσα ἐπὶ τοῖς ἄκροις ἰδρύται τοῦ Κρισσαίου πεδίου. Κατέσπασαν δ' αὐτὴν οἱ Ἀμφικτύονες, καθάπερ εἰρήκαμεν. [Καὶ Οἰάνθει]α δὲ καὶ Εὐπάλιον Λοκρῶν εἰσιν. Ὁ δὲ παράπλους πᾶς ὁ Λοκρικός μικρὸν ὑπερβάλλει τῶν διακοσίων σταδίων.

§. 9.

Ἀλόπην δὲ καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς Ἐπικνημιδίῳις ὀνομάζουσι, καὶ ἐν τῇ Φθιώτιδι· οὗτοι μὲν οὖν ἄποικοι τῶν Ἐπικνημιδίων, οἱ δ' Ἐπιζεφύριοι, τούτων.

§. 10.

Τοῖς δὲ Λοκροῖς, τοῖς μὲν ἐσπερίοις συνεχεῖς εἰσιν Αἰτωλοί· τοῖς δ' Ἐπικνημιδίῳις Αἰνιᾶνες οἱ τὴν Οἶτην ἔχοντες, καὶ μέσοι Δωριεῖς. Οὗτοι μὲν οὖν εἰσιν οἱ τὴν Τετράπολιν οἰκήσαντες, ἣν φασιν εἶναι μητρόπολιν τῶν ἀπάντων Δωριέων· πόλεις δ' ἔσχον, Ἐρινεὸν, Βοῖον, Πίνδον, Κυτίνιον· ὑπέρεκται δ' ἡ Πίνδος τοῦ Ἐρινεοῦ· παραρρεῖ δ' αὐτὴν ὁμώνυμος ποταμὸς, ἐμβαλλων εἰς τὸν Κηφιστὸν οὐ πολὺ τῆς Λιλαίας ἄπωθεν· τινὲς δ' Ἀκύφαντα λέγουσι τὴν Πίνδον. Τούτων ὁ βασιλεὺς Αἰπάλιος, ἐκπεσὼν τῆς ἀρχῆς, κατήχθη πάλιν, ὡς ἰσοροῦσιν, ὑφ' Ἡρακλέους· ἀπεμνημόνευσεν οὖν αὐτῷ τὴν χάριν τελευτή-

σαντι περὶ τὴν Οἶτην. Ὑλλον γὰρ εἰσεποιήσατο τὸν πρεσβύ- 427.
 τaton τῶν ἐκείνου παίδων, καὶ διεδέξατο ἐκεῖνος τὴν ἀρχὴν
 καὶ οἱ ἀπόγονοι. Ἐντεῦθεν ὀρμηθεῖσι τοῖς Ἡρακλείδαις ὑπ-
 ἤρξεν ἡ εἰς Πελοπόννησον κἀθόδος.

§. 11.

Τέως μὲν οὖν ἦσαν ἐν ἀξιώματι αἱ πόλεις, καίπερ οὔσαι
 μακραί καὶ λυπρόχωροι, ἔπειτ' ὠλιγορήθησαν· ἐν δὲ τῷ Φω-
 κικῷ πολέμῳ, καὶ τῇ Μακεδόνων ἐπικρατείᾳ καὶ Αἰτωλῶν καὶ
 Ἀθαμᾶνων [οὕτως ἐκοκώθησαν, ὥς] Θαυμασὸν εἰ καὶ ἴχνος
 αὐτῶν εἰς Ῥωμαίους ἦλθε. Τὰ δ' αὐτὰ πεπόνθασι καὶ οἱ Αἰνιᾶνες.
 Καὶ γὰρ τούτους ἐξέφθειραν Αἰτωλοὶ τε καὶ Ἀθαμᾶνες· Αἰτωλοὶ
 μὲν μετὰ Ἀχαρνάνων πολεμοῦντες καὶ μέγα δυνάμενοι· Ἀθαμᾶνες
 δ' ὕστατοι τῶν Ἡπειρωτῶν εἰς ἀξίωμα προαχθέντες, ἤδη τῶν
 ἄλλων ἀπειρηκότων, καὶ μετ' Ἀμυνάνδρου τοῦ βασιλέως δύ-
 ναμιν κατασκευασάμενοι. Οὗτοι δὲ τὴν Οἶτην διακατεῖχον.

§. 12.

Τὸ δ' ὄρος διατείνει ἀπὸ Θερμοπυλῶν καὶ τῆς ἀνατολῆς 428.
 μέχρι πρὸς τὸν κόλπον τὸν Ἀμβρακικὸν καὶ τὴν ἐσπέραν· τρόπον
 δὲ τινα καὶ πρὸς ὄρθας τέμνει τὴν ἀπὸ τοῦ Παρνασοῦ μέχρι
 Πίνδου καὶ τῶν ὑπερκειμένων βαρβαρῶν ὄρεινὴν τὸ ὄρος τοῦτο.
 Τούτου δὲ τὸ μὲν πρὸς Θερμοπύλας· νενευκὸς μέρος Οἶτη κα-
 λεῖται, σαδίων διακοσίων τὸ μῆκος, τραχὺ καὶ ὑψηλόν, ὑψηλό-
 τaton δὲ κατὰ τὰς Θερμοπύλας· κορυφοῦται γὰρ ἐνταῦθα, καὶ
 τελευτᾷ πρὸς ὀξείας καὶ ἀποτόμους μέχρι τῆς θαλάττης κρη-
 μνούς· ὀλίγην δ' ἀπολείπει πάροδον τοῖς ἀπὸ τῆς παραλίας
 ἐμβαλλουσιν εἰς τοὺς Λοκροὺς ἐκ τῆς Θετταλίας.

§. 13.

418. Τὴν μὲν οὖν πάροδον Πύλας καλοῦσι, καὶ Στενά, καὶ Θερμοπύλας· ἔστι γὰρ καὶ Θερμὰ πλησίον ὕδατα τιμώμενα, ὡς Ἡρακλέους ἱερά. Τὸ δ' ὑπερκείμενον ὄρος Καλλιδρόμον· τινὲς δὲ καὶ τὸ λοιπὸν τὸ δι' Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας διήκον μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου Καλλιδρόμον προσαγορεύουσι. Πρὸς δὲ ταῖς Θερμοπύλαις ἔστι φρούρια ἐντὸς τῶν Στενῶν, Νίκαια μὲν ἐπὶ Θαλατταν Λοκρῶν, Τειχιοῦς δὲ καὶ Ἡράκλεια ὑπὲρ αὐτῆς, ἡ Τραχὶν καλουμένη πρότερον, Λακεδαιμονίων κτίσμα. Διέχει δὲ τῆς ἀρχαίας Τραχίνος περὶ ἑξ ἑσάδιους ἡ Ἡράκλεια. Ἐξῆς δὲ ἡ Ρόδουντία, χωρίον ἐρυμνόν.

§. 14.

Ποιεῖ δὲ δισεισόδοι τὰ χωρία ταῦτα ἢ τε τραχύτης καὶ τὸ πληθὺς τῶν ὑδάτων φάραγγας ποιούντων, ἢ διέξεισι. Πρὸς γὰρ τῷ Σπερχεῖω, τῷ παραρρέοντι τὴν Ἀντικίβραν, καὶ ὁ Δύρας ἔστιν, ὃν φασιν ἐπιχειρήσαι τὴν Ἡρακλέους σβέσαι πυράν· καὶ ἄλλος Μέλαις, διέχων Τραχίνος εἰς πέντε ἑσάδιους. Πρὸς δὲ μεσημβρίαν τῆς Τραχίνος φησὶν Ἡρόδοτος εἶναι βαθεῖαν διασφάγα, δι' ἧς Ἀσωπὸς, ὁμώνυμος τοῖς εἰρημένοις Ἀσωποῖς, εἰς τὴν Θαλατταν ἐκπίπτει τὴν ἐντὸς πυλῶν, παραλαβὼν καὶ τὸν Φοίνικα ἐκ τῆς μεσημβρίας συμβάλλοντα αὐτῷ, ὁμώνυμον τῷ ἥρωϊ, οὗ καὶ τάφος πλησίον δείκνυται· ἑσάδοι δ' εἰσὶν ἐπὶ Θερμοπύλας ἀπὸ Ἀσωποῦ πεντεκαίδεκα.

§. 15.

Τότε μὲν οὖν ἦν ἐνδοξότατα τὰ χωρία ταῦτα, ἥνικα τῶν κλειθρῶν ἐκυρίευσεν τῶν περὶ τὰ Στενά· καὶ τοῖς ἑξὼ τῶν Στενῶν πρὸς τοὺς ἐντὸς ἦσαν ἀγῶνες πρώτων· καθάπερ καὶ πέδας

ἐκαλεῖ Φίλιππος τῆς Ἑλλάδος τὴν Χαλκίδα καὶ τὴν Κόρινθον, 428. πρὸς τὰς ἐκ τῆς Μακεδονίας ἀφορμὰς βλέπων· ἐπιδέσμους δ' οἱ ὕστερον προσηγόρευον ταύτας τε καὶ ἔτι τὴν Δημητριάδα· καὶ γὰρ αὕτη παρόδων ἦν κυρία τῶν περὶ τὰ Τέμπη, τό τε Πήλιον ἔχουσα καὶ τὴν Ὀσσαν. Ὑστερον δὲ, πάντων ὑπὸ μίαν ἐξουσίαν 429. ὑπηγμένων, ἅπαντα ἐλευθέρα πᾶσι καὶ ἀνέωγε.

§. 16.

Περὶ δὲ τὰ Στενὰ ταῦτα οἱ περὶ Λεωνίδα μετὰ ὀλίγων τῶν ὁμόρων τοῖς τόποις ἀντέσχον πρὸς τὰς τοσαύτας τῶν Περσῶν δυνάμεις, μέχρι περιελθόντες δι' ἀτραπῶν τὰ ὄρη κατέκοψαν αὐτοὺς οἱ βάρβαροι. Καὶ νῦν τὸ πολυάνδριον ἐκείνων ἐσί, καὶ σῆλαι, καὶ ἡ θρυλλομένη ἐπιγραφὴ τῇ Λακεδαιμονίων σῆλῃ, ἔχουσα οὕτως·

Ἄ ξέν' ἀπάγγειλον Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
 Χείμεθα τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις.

§. 17.

Ἐσι δὲ καὶ λιμὴν μέγας αὐτόθι, καὶ Δῆμητρος ἱερὸν, ἐν ᾧ κατὰ πᾶσαν Πυλαίαν θυσίαν ἐτέλουν οἱ Ἀμφικτύονες. Ἐκ δὲ τοῦ λιμένος εἰς Ἡράκλειαν τὴν Τραχίνα πεζῇ σάδιοι τετταράκοντα· πλοῦς δ' ἐπὶ Κήναιον ἐβδομήκοντα. Ἐξω δὲ Πυλῶν εὐθύς ὁ Σπερχειὸς ἐκδίδωσιν. Ἐπὶ δὲ Πύλας ἀπὸ Εὐρίπου σάδιοι πεντακόσιοι τριάκοντα. Καὶ ἡ μὲν Λοκρὶς τέλος ἔχει. Τὰ δ' ἔξω, Θετταλῶν ἐσι, τὰ πρὸς ἔω καὶ τὸν Μαλιακὸν κόλπον, τὰ δὲ πρὸς δύσιν, Αἰτωλῶν καὶ Ἀκαρνανῶν. Ἀθαμᾶνες δὲ καὶ αὐτοὶ ἐκλελοιπάσι...

§. 18.

Μέγιστον δὴ καὶ παλαιότατον τὸ τῶν Θετταλῶν σύστημα· ὧν

429. τὰ μὲν Ὀμηρος εἶρηκε, τὰ δ' ἄλλοι πλείους. Αἰτωλοὺς δ' Ὀμηρος μὲν αἰεὶ ἐνὶ ὀνόματι λέγει, πόλεις, οὐκ ἔδνη τάττων ὑπ' αὐτοῖς, πλὴν εἰ τοὺς Κουρήτας, οὓς ἐν μέρει τακτέον Αἰτωλικῶν. Ἀπὸ Θετταλῶν δ' ἀρκτέον, τὰ μὲν σφόδρα παλαιὰ καὶ μυθώδη, καὶ οὐχ ὁμολογούμενα τὰ πολλὰ, ἐὼντες, καθ' ἅπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐποίησαμεν, τὰ δὲ φαινόμενα ἡμῖν καίρια λέγοντες.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

Ἐς 1 δ' αὐτῆς πρὸς θαλάττη μὲν ἡ ἀπὸ Θερμοπυλῶν μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῶν ἄκρων τοῦ Πηλίου παραλία, βλέπουσα πρὸς ἑω καὶ πρὸς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίας τὰ βόρεια. ἔχουσι δὲ τὰ μὲν πρὸς Εὐβοίᾳ καὶ Θερμοπύλαις Μαλιεῖς καὶ οἱ Φθιώται Ἀχαιοί· τὰ δὲ πρὸς τῷ Πηλίῳ Μάγνητες. Αὕτη μὲν οὖν ἡ πλευρὰ τῆς Θετταλίας ἑώρα λεγέσθω καὶ παραλία. Ἐκατέρωθεν δ' ἀπὸ μὲν Πηλίου καὶ Πηνειοῦ πρὸς τὴν μεσόγαιαν Μακεδόνες παράκεινται μέχρι Ποιονίας καὶ τῶν Ἡπειρωτικῶν ἔδνων. Ἀπὸ δὲ τῶν Θερμοπυλῶν τὰ παράλληλα τοῖς Μακεδόσιν ὄρη τὰ Οἰταῖα καὶ Αἰτωλικά τοῖς Δωριεῦσι καὶ τῷ Παρνασσῷ συνάπτοντα· καλεῖσθω δὲ τὸ μὲν πρὸς τοῖς Μακεδόσι πλευρὸν ἀρκτικόν· τὸ δ' ἕτερον νότιον. Λοιπὸν δ' ἐς τὸ ἐσπέριον, ὃ περικλείουσιν Αἰτωλοὶ καὶ Ἀκαρνανες καὶ Ἀμφιλοχοί, καὶ τῶν Ἡπειρωτῶν Ἀσαμᾶνες, καὶ Μολοττοί, καὶ ἡ τῶν Αἰθίων ποτὲ λεγομένη γῆ, καὶ ἀπλῶς ἡ περὶ Πίνδον, . . . πλὴν τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Ὀσσης. Ταῦτα δ' ἐξῆρται μὲν ἱκανῶς· οὐ μὲν γε πολλὴν περιλαμβάνει κύκλῳ χώραν, ἀλλ' εἰς τὰ πεδία τελευτᾷ.

§. 2.

Ταῦτα δ' ἐσὶ τὰ μέσα τῆς Θετταλίας, εὐδαιμονεστάτη χώρα, 430.
 πλὴν ὄση ποταμόκλυσός ἐστιν. Ὁ γὰρ Πηνειός, διὰ μέσης ῥέων,
 καὶ πολλοὺς δεχόμενος ποταμοὺς, ὑπερεκχεῖται πολλάκις· τὸ δὲ
 παλαιὸν καὶ ἐλιμναῖετο, ὡς λόγος, τὸ πεδίον, ἔκ τε τῶν ἄλλων
 μερῶν ὄρεσι περιειργόμενον, καὶ τῆς παραλίας μετεωρότερα
 τῶν πεδίων ἐχούσης τὰ χωρία. Ὑπὸ δὲ σεισμῶν ῥήγματος γε-
 νομένου [κατὰ] τὰ νῦν καλούμενα Τέμπη, καὶ τὴν Ὀσσαν ἀποσχί-
 σαντος ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου, διεξέπεσε αὐτὴ πρὸς θάλατταν ὁ
 Πηνειός, καὶ ἀνέψυξε τὴν χώραν αὐτήν· ἡ πολεῖπεται δ' ὁμῶς
 ἢ τε Νεσσωνίς λίμνη μεγάλη, καὶ ἡ Βοιθίς, ἐλάττων ἐκείνης
 καὶ πλησιετέρα τῇ παραλίᾳ.

§. 3.

Τοιαύτη δ' οὖσα εἰς τέτταρα μέρη διήρητο· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ
 μὲν Φθιώτις, τὸ δὲ Ἰσθμιαῖτις, τὸ δὲ Θετταλιῶτις, τὸ δὲ
 Πελασγιῶτις. ἔχει δ' ἡ μὲν Φθιώτις τὰ νότια τὰ παρὰ τὴν Οἰ-
 την, ἀπὸ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου καὶ Πυλαϊκοῦ μέχρι τῆς Δολοπίας
 καὶ τῆς Πίνδου διατείνοντα, πλατυνόμενα δὲ μέχρι Φαρσαλίας,
 καὶ τῶν πεδίων τῶν Θετταλικῶν· ἡ δ' Ἰσθμιαῖτις τὰ ἐσπέρια,
 καὶ τὰ μεταξὺ Πίνδου καὶ τῆς ἄνω Μακεδονίας· τὰ δὲ λοιπὰ,
 οἱ τε ὑπὸ τῇ Ἰσθμιαῖτιδι νεμόμενοι τὰ πεδία, καλούμενοι δὲ
 Πελασγιῶται, συνάπτοντες ἤδη τοῖς κάτω Μακεδόσι, καὶ οἱ
 ἐφεξῆς τὰ μέχρι τῆς Μαγνητικῆς παραλίας ἐκπληροῦντες χωρία.
 Κάταυθα δ' ἐνδόξων ὀνομάτων ἔσαι ἀρίθμησις, καὶ ἄλλως,
 καὶ διὰ τὴν Ὀμήρου ποίησιν. Τῶν δὲ πόλεων, ὅλγαι σώζουσι τὸ
 πάτριον ἀξίωμα· μάλιστα δὲ Λάρισσα.

§. 4.

Ὁ δὲ Ποιητής εἰς δέκα μέρη καὶ δυναστείας διελὼν τὴν σύμ-

430. πασαι γῆν, ἣν νῦν Θετταλίαν προσαγορεύομεν, προσλαβὼν καὶ τινὰ τῆς Οἰταίας καὶ τῆς Λοκρικῆς, ὡς δ' αὐτῶς καὶ τῆς ὑπὸ Μακεδόσιν νῦν τεταγμένης, ὑπογράφει τί κοινὸν καὶ πάση χώρᾳ συμβαῖνον, τὸ μεταβάλλεσθαι καὶ τὰ ὅλα καὶ τὰ καθ' ἑκαστα παρὰ τὰς τῶν ἐπικρατούντων δυνάμεις.

§. 5.

Πρώτους δὲ καταλέγει τοὺς ὑπ' Ἀχιλλεῖ, τοὺς τὸ νότιον πλευρὸν κατέχοντας, καὶ παρακειμένους τῇ τε Οἰτῇ καὶ τοῖς Ἐπικνημιδίοις Λοκροῖς·

ὅσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον,
Οἳ τ' Ἄλον, οἳ τ' Ἀλόπαν, οἳ τε Τρηχίην ἐνέμοντο,
Οἳ τ' εἶχον Φθίην ἢ δ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα·
Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί.

431. Συζεύγνυσι δὲ τούτοις καὶ τοὺς ὑπὸ τῷ Φοίνικι, καὶ κοινὸν ἀμφοῖν ποιεῖ τὸν σῶλον. Ὁ μὲν οὖν Ποιητὴς οὐδαμοῦ μέμνηται Δολοπικῆς στρατίας, κατὰ τοὺς περὶ Ἴλιον ἀγῶνας· οὐδὲ γὰρ αὐτῶν τὸν ἡγεμόνα Φοίνικα πεποίηκεν εἰς τοὺς κινδύνους ἐξιόντα, καθάπερ τὸν Νέστορα· ἄλλοι δ' εἰρήκασιν, καθάπερ Πίνδαρος μνησθεὶς τοῦ Φοίνικος·

Ὅς Δολόπων ἄγαγε θρασὺν ὄμιλον σφενδονᾶσαι,
Ἴπποδάμων Δαναῶν βέλισσι πρόσφορον.

Τοῦτο δὴ καὶ παρὰ τῷ Ποιητῇ κατὰ τὸ σιωπώμενον (ὡς εἰώθασιν λέγειν οἱ γραμματικοί) συνυπακουσέον. Γελοῖον γὰρ τὸ τὸν βασιλέα μετέχειν τῆς στρατείας·

Ναῖον δ' ἐσχατὴν Φθίης, Δολόπεσσιν ἀνάσσειν·

τοὺς δ' ὑπηκόους μὴ παρεῖναι· οὐδὲ γὰρ συστρατεύειν ἂν τῷ Ἀχιλλεῖ δόξειεν, ἀλλὰ μόνον ὀλίγων ἐπιστάτης καὶ ῥήτωρ ἔπεσθαι, εἰ δ' ἄρα, σύμβουλος. Τὰ δ' ἔφη βούλεται καὶ τοῦτο δηλοῦν· τοιοῦτον γὰρ τὸ,

Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι προκτῆρὰ τε ἔργων.

Τῶν μέντοι ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ λεχθέντων ἐν ἀντιλογίᾳ ἐς τό τε 431.
 Ἄργος τὸ Πελασγικόν, καὶ ἡ Φθία. Ἄργος τε γὰρ οἱ μὲν πόλιν
 δέχονται Θετταλικήν, περὶ Λάρισσαν ἰδρυμένην ποτὲ, γυν δ'
 οὐκέτι οὕσαν· οἱ δ' οὐ πόλιν, ἀλλὰ τὸ τῶν Θετταλῶν πεδίου
 οὕτως ὀνομαστικῶς λεγόμενον, Θεμένου τοῦνομα Ἄθαντος, ἐξ
 Ἀργους δεῦρο ἀποικίσαντος.

§. 6.

Φθίαν τε, οἱ μὲν τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ Ἑλλάδι [τῇ] καὶ Ἀχαΐᾳ,
 ταύτην δ' εἶναι, διατεμνομένης τῆς συμπάσης Θετταλίας, κατὰ
 θάτερον μέρος τὸ νότιον· οἱ δὲ διαιροῦσιν. Ἔοικε δ' ὁ Ποιητὴς
 δύο ποιεῖν, τὴν τε Φθίαν, καὶ τὴν Ἑλλάδα, ὅταν οὕτω φῇ,

Οἱ τ' εἶχον Φθίην ἡδ' Ἑλλάδα καλληγύναϊκα,

ὥς θυεῖν οὕσων· καί,

Φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,

Φθίην δ' ἐξέκομην·

καί,

ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε.

Ὁ μὲν οὖν Ποιητὴς δύο ποιεῖ· πότερον δὲ πόλεις ἢ χώρας, θύ
 δηλοῖ. Οἱ δ' ὕστερον τὴν Ἑλλάδα, οἱ μὲν, εἰπόντες χώραν,
 διατετάσθαι φασὶν εἰς τὰς Θῆβας τὰς Φθιώτιδας ἀπὸ τῆς παλαι
 Φαρσαλίου· ἐν δὲ τῇ χώρᾳ ταύτῃ καὶ τὸ Θετιδίον ἐστὶ πλη-
 σίον τῶν Φαρσαλίων ἀμφοῖν, τῆς τε παλαιᾶς καὶ τῆς νέας·
 καὶ τοῦ Θετιδίου τεκμαιρόμενοι τῆς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ μέρος
 εἶναι καὶ τήνδε τὴν χώραν. Οἱ δ' εἰπόντες πόλιν, Φαρσαλίοι
 μὲν διεκνύουσιν ἀπὸ ἐξήκοντα σταδίων τῆς ἐκείνων πόλεως κατ-
 εσκαμμένην πόλιν, ἣν πεπιστεύκασιν εἶναι τὴν Ἑλλάδα, καὶ δύο
 κρήνας πλησίον, Μεσσηίδα καὶ Ὑπέρειαν· Μελιταιεῖς δ' ἄπωθεν
 ἑαυτῶν ὅσον δέκα σταδίους ὠκῆσθαι τὴν Ἑλλάδα πέραν τοῦ
 Ἐνιπέως, ἡνίκα ἡ αὐτῶν πόλις Πύρρᾳ ὠνομάζετο· ἐκ δὲ τῆς
 Ἑλλάδος, ἐν ταπεινῷ χωρίῳ κειμένης, εἰς τὴν ἑαυτῶν μετοι-
 κῆσαι τοὺς Ἕλληνας· μαρτύριον δ' εἶναι τὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ

432. σφετέρᾳ τάφῳ τοῦ Ἑλλήνος, τοῦ Δευκαλίωνος υἱοῦ καὶ Πύρ-
 ρας. Ἴσoreῖται γὰρ ὁ Δευκαλίων τῆς Φθιώτιδος ἀρξαι, καὶ
 ἀπλῶς τῆς Θετταλίας· ὁ δ' Ἐνιπεύς, ἀπὸ τῆς Ὄθρυος παρὰ
 Φάρσαλον ῥυεῖς εἰς τὸν Ἀπιδανὸν παραβάλλει, ὁ δ' εἰς τὸν
 Πηνειόν. Περί μὲν Ἑλλήνων ταῦτα.

§. 7.

Φθῖοι δὲ καλοῦνται οἱ τε ὑπ' Ἀχιλλεΐ, καὶ ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ,
 καὶ Φιλοκτήτῃ· ὁ δὲ Ποιητὴς τούτων μάρτυς. Εἰπὼν γὰρ ἐν
 τῷ Καταλόγῳ τῶν ὑπ' Ἀχιλλεΐ,

οἱ τ' εἶχον Φθίων,

ἐν τῇ ἐπὶ ναυσὶ μάχῃ τούτους μὲν ὑπομένοντας ἐν ταῖς ναυσὶ
 πεποίηκε μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ καθ' ἡσυχίαν ὄντας· τοὺς δ'
 ὑπὸ Φιλοκτήτῃ, μαχομένους, ἔχοντας Μέδοντα, καὶ τοὺς ὑπὸ
 Πρωτεσιλάῳ πρότερον, εἰτα Ποδάρκει μενεπτολέμῳ· περὶ ὧν
 κοινῶς μὲν οὕτω φησὶν,

Ἐνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες εἰλεχίτωνες,
 Λακροὶ καὶ Φθῖοι καὶ φαιδιμόεντες Ἐπειοί,

ἰδίως δὲ,

Πρὸ Φθίων δὲ, Μέδων τε, μενεπτόλεμός τε Ποδάρκης.

Οἱ μὲν πρὸ Φθίων μεγαθύμων θωρηχθέντες,

Ναῦφιν ἀμυνόμενοι, μετὰ Βοιωτῶν ἐμάχοντο.

Τάχα δὲ καὶ οἱ σὺν Εὐρυπύλῳ Φθῖοι ἐλέγοντο, ὁμοροὶ τού-
 τοις ὄντες. Νῦν μέντοι Μαγνησίας νομίζουσι, τῆς ὑπ' Εὐρυπύλῳ
 τὰ περὶ Ὀρμένιου, καὶ τὴν ὑπὸ Φιλοκτήτῃ πᾶσαν· τὴν δ' ὑπὸ
 τῷ Ἀχιλλεΐ τῆς Φθίας ἀπὸ Δολοπίας καὶ τοῦ πεδίου μέχρι τῆς
 Μαγνητικῆς θαλάττης. Μέχρι δὲ τῆς ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ πόλεως
 Ἀντρώνος, ἥ νῦν πληθυντικῶς λέγεται, τὸ *δὲ* πλάτος ἀφο-
 ρίζεται τῆς ὑπὸ Πηλεΐ καὶ Ἀχιλλεΐ γῆς ἀπὸ τῆς Τραχυνίας καὶ
 τῆς Οἰταίας ἀρξαμένοις· τὸ δ' αὐτὸ σχεδὸν τι καὶ μῆκός ἐστι τοῦ
 Μαλιακοῦ κόλπου.

§. 8.

Περὶ Ἄλου δὲ καὶ Ἀλόπης διαποροῦσι, μὴ οὐ τούτους λέγει 432.
 τοὺς τόπους, οἳ νῦν ἐν τῷ Φθιωτικῷ τέλει φέρονται, ἀλλὰ τοὺς ἐν
 Λοκροῖς, μέχρι δεῦρο ἐπικρατοῦντος τοῦ Ἀχιλλέως, ὥσπερ καὶ
 μέχρι Τραχίνος καὶ τῆς Οἰταίας. Ἔστι γὰρ καὶ Ἄλος καὶ Ἀλιοῦς
 ἐν τῇ παραλίᾳ τῶν Λοκρῶν, καθάπερ καὶ Ἀλόπη. Οἱ δὲ τὸν
 Ἀλιοῦντα ἀντὶ Ἀλόπης τιθέασι, καὶ γράφουσιν οὕτως·

Οἱ τ' Ἄλον, οἱ τ' Ἀλιοῦνθ', οἱ τε Τρηχίν' ἐνέμοντο.

Ὁ δὲ Φθιωτικὸς Ἄλος ὑπὸ τῷ πέρατι κεῖται τῆς Ὀθρυος, ὅρους 433.
 πρὸς ἄρκτον κειμένου τῇ Φθιώτιδι, ὁμόρου δὲ τῷ Τυμφρησῷ τῷ
 ὕρει καὶ τοῖς Δόλοψιν, ἐκεῖθεν δὲ παρατείνοντος εἰς τὰ πλησίον
 τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου. Ἀπέχει δὲ Ἰτώνου περὶ ἐξήκοντα σταδίους
 ὁ Ἄλος, ἢ ἡ Ἄλος (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως)· ὤκισε δὲ ὁ Ἀθάμας
 τὴν Ἄλον, ἀφανισθεῖσαν δὲ συνώκισε... χρόνοις ὕστερον ὑπέρκειται
 δὲ τοῦ Κροκίου πεδίου· ρεῖ δὲ ποταμὸς Ἀμφρυσιος πρὸς τῷ τείχει.
 Ὑπὸ δὲ τῷ Κροκίῳ Θηβαί εἰσιν αἱ Φθιώτιδες· καὶ ἡ χώρα δὲ Φθιω-
 τις καλεῖται καὶ Ἀχαϊκή, συνάπτουσα τοῖς Μαλιεῦσιν, ὥσπερ καὶ
 οἱ τῆς Ὀθρυος πρόποδες. Καθάπερ δὲ ἡ Φυλάκη ἡ ὑπὸ Πρωτεσι-
 λαῷ τῆς Φθιώτιδος ἐστὶ τῆς προσχώρου τοῖς Μαλιεῦσιν, οὕτω
 καὶ ἡ Ἄλος· διέχει δὲ Θηβῶν περὶ ἑκατὸν σταδίους· ἐν μέσῳ δ' ἐστὶ
 Φαρσαίου καὶ Φθιωτῶν. Φίλιππος μέντοι Φαρσαλίοις προσένειμεν,
 ἀφελόμενος τῶν Φθιωτῶν. Οὕτω δὲ συμβαίνει τοὺς ὅρους καὶ τὰς
 συντάξεις τῶν τε ἐθνῶν καὶ τῶν τόπων ἀλλάττεσθαι αἰεὶ, καθάπερ
 εἵπομεν. Οὕτω καὶ Σοφοκλῆς τὴν Τραχινίαν Φθιώτην εἴρηκεν. Ἀρ-
 τεμίδωρος δὲ τὴν Ἄλον ἐν τῇ παραλίᾳ τίθησιν, ἔξω μὲν τοῦ Μα-
 λιακοῦ κόλπου κειμένην, Φθιώτην δέ. Προῖων γὰρ ἐνθ' ἐνδεὶς ὡς ἐπὶ
 τὸν Πηνειὸν, μετὰ τὸν Ἀντρώνα τίθησι Πτελεὸν, εἴτα τὸν Ἄλον
 ἀπὸ τοῦ Πτελεοῦ διέχοντα ἑκατὸν καὶ δέκα σταδίους. Περὶ δὲ
 Τραχίνος εἴρηται, ὅποια τις· καὶ ὁ Ποιητὴς δὲ κατονομάζει.

§. 9.

433. Τοῦ δὲ Σπερχειοῦ μεμνημένος πολλὰς, ὡς ἐπιχωρίου ποταμοῦ, τὰς πηγὰς ἔχοντος ἐκ Τυμφρησοῦ, Δρυοπακοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου... πρότερον, ἐκδιδόντος δὲ πλησίον Θερμοπυλῶν μεταξὺ αὐτῶν καὶ Λαμίας, ὅτι καὶ τὰ ἐντὸς πυλῶν, ὅσα τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, καὶ τὰ ἐκτὸς ὑπ' ἐκείνῳ ἦν. Ἀπέχει δὲ Λαμίας ὁ Σπερχεῖος περὶ τριάκοντα σταδίους, ὑπερκειμένης πεδίου τινὸς καθήκοντος ἐπὶ τὸν Μαλιακὸν κόλπον. Ὅτι δ' ὁ Σπερχεῖος ἐπιχώριος, ἐκ τε τοῦ τρέφειν ἐκείνῳ τὴν κόμην φάττειν, καὶ τοῦ τὸν Μενέσθειον, ἓνα τῶν λεχαγῶν αὐτοῦ, Σπερχεῖου λέγεσθαι παῖδα καὶ τῆς ἀδελφῆς τῆς Ἀχιλλέως. Μυρμιδόνας δ' εἰκὸς καλεῖσθαι πάντας τοὺς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ τῷ Πατρόκλῳ, οἱ συνηκολούθησαν ἐξ Αἰγίνης φεύγοντι τῷ Πηλεΐ. Ἀχαιοὶ δ' ἐκαλοῦντο οἱ Φθιώται πάντες.

§. 10.

Διαριθμοῦνται δὲ τὰς ὑπὸ τῷ Φθιωτικῷ τέλει τῷ ὑπ' Ἀχιλλεῖ κατοικίας, ἀπὸ Μαλιέων ἀρξάμενοι, πλείους μὲν, ἐν δ' αὐταῖς Θήβας τὰς Φθιώτιδας, Ἐχῖνον, Λαμίαν, περὶ ἣν ὁ Λαμιακὸς συνέση πόλεμος Μακεδόσι καὶ καὶ Ἀντιπάτρῳ πρὸς Ἀθηναίους· ἐν ᾧ Λεωσθένης τε ἐπέσε τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς, [καὶ Λεοννάτος] ὁ 434. Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως ἐταῖρος· Ἑρμιόνα πρὸς τοῦτοις, Κορώνειαν, ὁμώνυμον τῇ Βοιωτικῇ, Μελίταιαν, Θαυμακοὺς, Πρόεραν, Φάρσαλον, Ἐρέτριαν, ὁμώνυμον τῇ Εὐβοικῇ, Παραχελωΐτας, καὶ τούτους ὁμώνυμους τοῖς Αἰτωλοκοῖς· καὶ γὰρ ἐνταῦθα ἐστὶν Ἀχελῷος ποταμὸς πλησίον Λαμίας, παρ' ὃν οἰκοῦσαν οἱ Παραχελωΐται. Παρέτενε δ' ἡ χώρα αὕτη πρὸς ἄρκτον μὲν, τῇ τῶν Ἀσκληπιαδῶν, καὶ μάλιστα τῇ προσεσπερίῳ, καὶ τῆς Εὐρυπύλου καὶ Πρωτεσιδάου ταῖς πρὸς ἑω κεκλιμέναις, πρὸς νότον δὲ τῇ Οἰταίᾳ, εἰς τετταρεσκαίδεκα δήμους διηρημένη...

Ἡράκλειαν τε καὶ Δρυοπίδα, τετράπολιν γεγонуῖαν ποτε (καθά· 434·
περ καὶ τὴν Δωρίδα), μητρόπολιν δὲ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ
Δρυόπων νομιζομένην. Τῆς δ' Οἰταίας καὶ ὁ Ἀκύφας ἐστὶ, καὶ
Παρασωπιάς, καὶ Οἰνειάδαι, καὶ Ἀντίμυρρα ὁμώνυμος τῇ ἐν
Λοκροῖς τοῖς ἐσπερίοις. Λέγω δὲ τὰς διατάξεις ταύτας οὐκ
αἰεὶ μεμενηκυίας τὰς αὐτάς, ἀλλὰ ποικίλως μεταβεβλημένας· αἱ
δ' ἐπισημότατοι μάλιστα ἄξιαι μνήμης εἰσὶ.

§. 11.

Τοὺς δὲ Δόλοπας φράζει καὶ ὁ Ποιητὴς ἱκανῶς, ὅτι ἐπὶ ταῖς
ἐσχατιαῖς εἰσὶ τῆς Φθίας, καὶ ὅτι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἡγεμόνι
ἦσαν τῷ Πηλεΐ οὗτοί τε καὶ οἱ Φθιώται· ἔναιον γὰρ (φησὶν)
ἐσχατιήν Φθίης· καὶ ἦν Φοίνιξ Δολόπεσσω ἀνάσσω, δόντος
τοῦ Πηλέως. Γεττινὰ δὲ τῇ Πίνδῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν χωρίοις,
Θετταλικοῖς οὖσι τοῖς πλείστοις. Διὰ γὰρ τὴν ἐπιφάνειάν τε καὶ
τὴν ἐπικράτειαν τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν Μακεδόνων οἱ πλησιάζοντες
αὐτοῖς μάλιστα τῶν Ἡπειρωτῶν, οἱ μὲν ἐκόντες, οἱ δ' ἄκοντες,
μέρη καθίσταντο Θετταλῶν ἢ Μακεδόνων· καθάπερ
Ἀθαμᾶνες καὶ Αἰθῖκες καὶ Τάλαρες Θετταλῶν, Ορέσαι δὲ
καὶ Πελαγόνες καὶ Ἐλιμιῶται Μακεδόνων.

§. 12.

Ἡ δὲ Πίνδος ὄρος ἐστὶ μέγα, πρὸς ἄρκτον μὲν τὴν Μακεδονίαν,
πρὸς ἐσπέραν δὲ Πεῖρραιβούς, μετανάσας ἀνδρώπους, ἔχουσα,
πρὸς δὲ μεσημβρίαν Δόλοπας, [πρὸς ἕω δὲ τὴν Ἰσθμῶν]· αὕτη
δ' ἐστὶ τῆς Θετταλίας. Ἐπ' αὐτῇ δὲ τῇ Πίνδῳ ὄκουν Τάλαρες, Μο-
λοττικὸν φύλον, τῶν περὶ τὸν Τόμαρον ἀπόσπασμα· καὶ Αἰθῖκες,
εἰς οὓς ἐξελαθῆναι φησιν ὑπὸ Πειρίθου τοὺς Κενταύρους ὁ Ποιη-
τὴς· ἐκλελοιπέναι δὲ νῦν ἰσοροῦνται. Τὴν δ' ἐκλειψὶν διττῶς ἀκου-
εῖον· ἡ γὰρ ἀφανισθέντων τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῆς χώρας τελέως

434. ἡρημαμένης, ἢ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἔθνικοῦ μηκέτι ὄντος, μηδὲ τοῦ
 435. συστήματος διαμένοντος τοιούτου. Ὅταν οὖν ἄσημον τελέως ἢ τὸ
 λειπόμενον * νυνὶ * σύστημα, οὐκ ἄξιον μνήμης τίθεμεν οὐτ' αὐτό,
 οὔτε τοῦνομα τὸ μεταληφθέν· ὅταν δ' ἔχη τοῦ μεμνησθαι δι-
 καίαν πρόφασιν, λέγειν ἀναγκαῖον τὴν μεταβολήν.

§. 13.

Λοιπὸν δ' εἰπεῖν τῆς παραλίας τὴν τάξιν τῆς ὑπὸ τῷ
 Ἀχιλλεῖ, ἀπὸ Θερμοπυλῶν ἀρξαμένους· τὴν γὰρ Λοκρικὴν καὶ
 τὰς ἄλλας εἰρήκαμεν. Αἱ τοῦνυν Θερμοπύλαι τοῦ μὲν Κηναίου
 διεσκήκασιν ἐβδομηκοντασάδιον πορθμῷ, παραπλέοντι δ' ἔξω
 Πυλῶν, τοῦ Σπερχεῖοῦ ὡς σαδίους δέκα· ἐνθεν δ' εἰς Φάλαρα,
 εἴκοσι. Φαλάρων δ' ἀπὸ θαλάττης ὑπέρκειται πεντήκοντα σαδία...
 ἢ τῶν δεκαπέντε πόλεων. Εἰς δ' ἐξῆς παραπλεύσαντι σαδίοις
 ἑκατὸν ὁ Ἐχῖνος ὑπέρκειται. Τῆς δ' ἐξῆς παραλίας ἐν μεσογαίᾳ
 ἐστὶν ἡ Κρεμαστὴ Λάρισσα, εἴκοσι σαδίους αὐτῆς διέχουσα· ἢ
 δ' αὐτὴ καὶ Πελασγία λεγομένη Λάρισσα.

* §. 14.

Εἴτα Μυόννησος, νησίδιον. Εἴτ' Ἀντρώων· ἦν δ' αὐτὴ ὑπὸ Πρω-
 τεσιδάω. Τοσαῦτα μὲν περὶ τῆς ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ μερίδος. Ἐπεὶ
 δ' ὁ Ποιητὴς εἰς πολλὰ καὶ γνώριμα μέρη διελών, καὶ ὀνομάζων
 τοὺς τε ἡγεμόνας καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῖς πόλεις, τὸν σύμπαντα τῆς
 Θετταλίας κύκλον διέταξεν, ἀκολουθοῦντες τούτῳ πάλιν, ὥσπερ
 ἐν τοῖς ἐπάνω, προσεκπληρώσωμεν τὴν λοιπὴν περιοδείαν τῆς
 χώρας. Καταλέγει τοῦνυν ἐφεξῆς τοῖς ὑπ' Ἀχιλλεῖ τοὺς ὑπὸ Πρω-
 τεσιδάω· οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ καὶ ἐφεξῆς ὄντες τῇ ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεῖ
 παραλίᾳ μέχρι Ἀντρώωνος ὀριζομένη. Τῆς δ' ἐφεξῆς ἐστὶν ἡ ὑπὸ
 τῷ Πρωτεσιδάω, ἔξω μὲν οὖσα τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, ἐτι δ'
 ἐπὶ τῆς Φθιώτιδος, οὐ μὴν τῆς... Ἡ μὲν οὖν Φυλάκη ἐγγὺς

Θηβῶν ἐς τῶν Φθιωτῶν, αἵπερ εἰσὶ καὶ αὐταὶ ὑπὸ τῷ Πρω- 435.
 τεσπλάτῃ· καὶ Ἄλος δέ, καὶ Λάρισσα ἢ Κρεμαστὴ, καὶ τὸ Δημή-
 τριον ὑπ' ἐκείνῳ πᾶσαι πρὸς ἑω τῆς Ὀθρυος. Τὸ δὲ Δημήτριον
 Δήμητρος εἴρηκε τέμενος, καὶ ἐκάλεσε Πύρασον. Ἦν δὲ πόλις εὐ-
 λήμενης ἢ Πύρασος ἐν δυσὶ σαδίοις ἔχουσα Δήμητρος ἄλσος καὶ
 ἱερὸν ἅγιον, διέχουσα Θηβῶν σαδίους εἴκοσι· ὑπέρκεινται δὲ Πυ-
 ράσου Θῆβαι. Θηβῶν δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ τὸ Κρόκιον πεδίου πρὸς
 τῷ καταλήγοντι τῆς Ὀθρυος, δι' οὗ ὁ Ἄμφρυσος ρεῖ ποταμός.
 Τούτου δ' ὑπέρκειται ὁ Ἴτωνος, ὅπου τὸ τῆς Ἰτωνίας ἱερὸν, ἀφ' οὗ
 καὶ τὸ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ ὁ Κουάριος ποταμός· εἴρηται δὲ περὶ
 τούτου [καὶ] περὶ τῆς Ἄρνης ἐν τοῖς Βοιωτικαῖς. Ταῦτα δ' ἐς τῆς
 Θετταλιώτιδος μιᾶς τῶν τεττάρων μερίδων τῆς ὅλης Θετταλίας, ἧς
 ἦν καὶ τὰ ὑπ' Εὐρυπύλῳ, καὶ ὁ Φύλλος, ἐνθα Ἀπόλλωνος τοῦ Φυλ-
 λαίου ἱερὸν· καὶ Ἰχναι, ὅπου ἡ Θέμις ἢ Ἰχναία τιμάται· καὶ Κίερος
 δ'... εἰς αὐτὴν συντελεῖται... τῆς Ἀθαμανίας. Κατὰ δὲ τὸν Ἀν-
 τρώνα ἔρμα ὑφαλον ἐν τῷ πρὸς Εὐβοίᾳ ἐς τὸ πόρῳ, καλούμενον
 Ὄνος Ἀντρώνος· εἴτα Πτελεὸν καὶ ὁ Ἄλος· εἴτα τὸ τῆς Δήμη-
 τρος ἱερὸν καὶ ὁ Πύρασος κατεσκαμμένος· ὑπὲρ αὐτῶν δὲ αἱ
 Θῆβαι· εἴτα ἄκρα Πύρρα, καὶ δύο νησίδια πλησίον, ὧν τὸ μὲν
 Πύρρα, τὸ δὲ Δευκαλίων καλεῖται. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ἡ Φθιωτὶς
 πῶς τελευτᾷ.

§. 15.

Ἐξῆς δὲ τοὺς ὑπὸ τῷ Εὐμήλῳ καταλέγει, καὶ τὴν συνεχῇ 436.
 παραλίαν, ἅπερ ἐστὶν ἤδη Μαγνησίας καὶ τῆς Πελασγιώτιδος γῆς.
 Φεραὶ μὲν οὖν εἰσὶ πέρας τῶν Πελασγικῶν πεδίων πρὸς τὴν
 Μαγνησίαν, & παρατείνει μέχρι τοῦ Πηλίου σαδίους ἑκατὸν
 ἐξήκοντα. Ἐπίνειον δὲ τῶν Φερῶν Παγασαί, διέχον ἑννεήκοντα
 σαδίους αὐτῶν Ἰωλκοῦ δὲ εἴκοσι. Ἡ δ' Ἰωλκὸς κατέσκαπται
 μὲν ἐκ παλαιοῦ· ἐντεῦθεν δ' ἔγειλε τὸν Ἰάσονα καὶ τὴν Ἀργῶ
 Πελίας. Ἀπὸ δὲ τῆς ναυπηγίας τῆς Ἀργούς καὶ Παγασάς

436. λέγεσθαι μυθεύουσι τὸν τόπον· οἱ δὲ πιθανώτερον ἡγοῦνται τοῦνομα τῷ τόπῳ τεθῆναι τοῦτο ἀπὸ τῶν πηγῶν, αἱ πολλάί τε καὶ θαφιλεῖς ῥέουσι. Πλησίον δὲ καὶ Ἀφέται, ὡς ἂν ἀφετήριόν τι τῶν Ἀργοναυτῶν. Τῆς δὲ Δημητριάδος ἑπτὰ σταδίους ὑπέρεκται τῆς θαλάττης Ἰωλκός. ἔκτισε δὲ Δημήτριος ὁ πολιορκητῆς ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὴν Δημητριάδα μεταξὺ Νηλίας καὶ Παγασῶν ἐπὶ θαλάττῃ, τὰς πλησίον πολίχνας εἰς αὐτὴν συνοικίσας, Νηλίαν τε καὶ Παγασάς, καὶ Ὀρμένιον· ἔτι δὲ Ριζοῦντα, Σηπιάδα, Ολιζῶνα, Βοίθην, Ἰωλκόν· αἱ δὲ νῦν εἰσι κῶμαι τῆς Δημητριάδος. Καὶ δὴ καὶ ναύσταθμον ἦν τοῦτο καὶ βασιλεῖον μέχρι πολλοῦ τοῖς βασιλεῦσι τῶν Μακεδόνων· ἐπεκράτει δὲ καὶ τῶν Τεμπῶν καὶ τῶν ὀρῶν ἀμφοῖν, ὥσπερ εἴρηται, τοῦ τε Πηλίου καὶ τῆς Ὀσσης. Νῦν δὲ συνέσαλται μὲν, τῶν δ' ἐν τῇ Μαγνησίᾳ πασῶν ὁμῶς διαφέρει. Ἡ δὲ Βοιθῆς λίμνη πλησιάζει μὲν ταῖς Φεραῖς· συνάπτει δὲ καὶ τοῖς ἀπολήγουσι τοῦ Πηλίου πέρασι καὶ τῆς Μαγνησίας. Βοίθῃ δὲ χωρίον ἐπὶ τῇ λίμνῃ κείμενον. Καθάπερ δὲ τὴν Ἰωλκόν, αὐξηθεῖσαν ἐπὶ πλεόν, κατέλυσαν αἱ στάσεις καὶ αἱ τυραννίδες, οὕτω καὶ τὰς Φεράς συνέσειλαν ἐξαρθείσας ποτὲ καὶ συγκαταλυθείσας τοῖς τυράννοις. Πλησίον δὲ τῆς Δημητριάδος ὁ Ἄναυρος ρεῖ· καλεῖται δὲ καὶ ὁ συνεχὴς αἰγιαλὸς Ἰωλκός. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν Πυλαϊκὴν πανήγυριν συνετέλουν. Ὁ δ' Ἀρτεμίδωρος ἀπωτέρω τῆς Δημητριάδος τίθησι τὸν Παγασητικὸν κόλπον εἰς τοὺς ὑπὸ τῷ Φιλοκτῆτῃ τόπους· ἐν δὲ τῷ κόλπῳ φησὶν εἶναι τὴν Κικύνηδον νῆσον καὶ πολέχνην ὁμώνυμον.

§. 16.

Ἐξῆς δ' αἱ ὑπὸ Φιλοκτῆτῃ πόλεις καταλέγονται. Ἡ μὲν οὖν Μεθώνη ἑτέρα ἐστὶ τῆς Θρακίας Μεθώνης, ἣν κατέσκαψε Φίλιππος· ἐμνήσθημεν δὲ καὶ πρότερον αὐτῆς τε καὶ τῶν ἐν Πελοποννησῷ. Συγκλητήριθμηται δ' ἡ τε Θουμακία καὶ Ολιζών καὶ Μελίβοια, ἡ τῆς ἐξῆς παραλίας ἐστὶ. Πρόκεινται δὲ τῶν Μαγνητῶν νῆσοι συχναί

μὲν, αἱ δ' ἐν ὀνόματι Σκιάθους τε καὶ Πεπάρηθος, καὶ Ἴκος, Ἀλόν- 436.
 νησός τε καὶ Σκυῖρος ὁμωνύμους ἔχουσαι πόλεις. Μάλισα δ' ἐστὶν ἐν
 ὀνόματι Σκυῖρος διὰ τὴν Λυκομήδους πρὸς Ἀχιλλέα οἰκειότητα, καὶ
 τὴν Νεοπτολέμου τοῦ Ἀχιλλέως ἐνταῦθα γέννησίν τε καὶ ἐκτροφὴν.
 Ἰςερον δὲ Φιλιππος αὐξηθεὶς, ὄρων Ἀθηναίους ἐπικρατοῦντας 437.
 τῆς Θαλάττης καὶ τῶν νήσων ἄρχοντας καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων,
 ἐποίησε τὰς πλησίον ἑαυτῷ μάλιστα ἐνδόξους. Πολεμῶν γὰρ περὶ
 τῆς ἡγεμονίας, ἐπεχείρει πρῶτοις αἰεὶ τοῖς ἐγγύθεν, καὶ καθάπερ
 αὐτῆς τῆς Μαγνητιδος τὰ πολλὰ μέρη Μακεδονίαν ἐποίησε καὶ
 τῆς Θράκης καὶ τῆς ἄλλης τῆς κύκλῳ γῆς, οὕτω καὶ τὰς πρὸ
 τῆς Μαγνησίας νήσους ἀφηρεῖτο, καὶ τὰς ὑπ' οὐθενὸς γνωρίζομέ-
 νας πρότερον περιμαχῆτους καὶ γνωρίμους ἐποίει. Τὴν δ' οὖν
 Σκυῖρον μάλιστα μὲν αἱ ἀρχαιολογίαι συνισᾶσιν· ἀλλὰ καὶ τὰ τοιαῦ-
 τα θρυλλεῖσθαι ποιεῖ, οἷον αἱ τῶν αἰγῶν ἄρεται τῶν Σκυρίων, καὶ
 τὰ μέταλλα τῆς ποικίλης λίθου τῆς Σκυρίας, καθάπερ τῆς Καρυ-
 σίας, καὶ τῆς Λευκολλείου, καὶ τῆς Συνναδικῆς, καὶ Ἱεραπολι-
 τικῆς. Μονολίθους γὰρ κίονας καὶ πλάκας μεγάλας ὄραν ἐστὶν ἐν
 τῇ Ῥώμῃ τῆς ποικίλης λιθίας, ὑφ' ἧς ἡ πόλις κοσμεῖται δημοσίᾳ
 τε καὶ ἰδίᾳ· πεποιήκε τε τὰ λευκόλιθα οὐ πολλοῦ ἄξια.

§. 17.

Ὁ δ' οὖν Ποιητὴς μέχρι δεῦρο προελθὼν τῆς Μαγνητικῆς
 παραλίας, ἐπάνεισιν ἐπὶ τὴν ἄνω Θετταλίαν· καὶ γὰρ τὰ παρα-
 τείνοντα τῇ Φθιώτιδι ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Δολοπίας καὶ τῆς Πίν-
 δου, μέχρι τῆς κάτω Θετταλίας, διέξεισιν·

οἱ δ' εἶχον Τρίκην καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσαν.

Ταῦτα τὰ χωρία ἔστι μὲν τῆς Ἰσθμίουτιδος· ἐκαλεῖτο δὲ, ὥς
 φασι, πρότερον Δωρίς· κατασχόντων δὲ τῶν Περρραιβῶν αὐτήν,
 οἱ καὶ τῆς Εὐβοίας τὴν Ἰσθμίουτιν κατεσρέψαντο, καὶ τοὺς ἀν-
 θρώπους εἰς τὴν ἡπειρον ἀνέσπασαν, διὰ τὸ πληθος τῶν ἐποι-
 ησάντων Ἰσθμίων, τὴν χώραν ἀπ' ἐκείνων οὕτως ἐκάλεσαν.

457. Καλοῦσι δὲ καὶ... τὴν Δολοπίαν, τὴν ἄνω Θετταλίαν, ἐπ' εὐθείας οὖσαν [τῇ ἄνω] Μακεδονίᾳ, καθάπερ καὶ τὴν κάτω τῇ κάτω. Ἐστὶ δ' ἡ μὲν Τρίκκη, ὅπου τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἀρχαιότατον καὶ ἐπιφανέστατον, ὁμορος τοῖς τε Δόλοψι καὶ τοῖς περὶ τὴν Πίνδον τόποις. Τὴν δ' Ἰθώμην ὁμωνύμως τῇ Μεσσηνιακῇ λεγομένην, οὗ φασὶ δεῦν οὕτως ἐκφέρειν, ἀλλὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν ἀφαιρεῖν· οὕτω γὰρ καλεῖσθαι πρότερον· νῦν δ' Ἰθώμην μετωνομάσθαι, χωρίον ἐρυμνὸν καὶ τῷ ὄντι κλωμακόν, ἰδρυμένον μεταξὺ τεττάρων φρουρίων, ὥσπερ ἐν τετραπλεύρῳ κειμένων, Τρίκκης τε καὶ Μητροπόλεως, καὶ Πελλικναίου, καὶ Γόμφων. Τῆς δὲ Μητροπολιτῶν ἐστὶ χώρας ἡ Ἰθώμη. Ἡ δὲ Μητρόπολις πρότερον μὲν ἐκ τριῶν συκώκισσος πολυχνίων ἀσέμων, ὕστερον δὲ καὶ πλείους προσεληφθησαν, ὧν ἦν καὶ ἡ Ἰθώμη. Καλλιμαχος μὲν οὖν φησιν ἐν τοῖς ἰάμβοις,

458. Τὰς Ἀφροδίτας (ἡ θεὸς γὰρ οὐ μίχ)
τὴν Κασινητέν ὑπερβλέσθαι τῷ φρονεῖν
Πάσας,

ὅτι μόνη παραδέχεται τὴν τῶν ἰῶν θυσίαν. Καὶ μὴν πολυῖσιν, εἴτις ἄλλος καὶ πάντα τὸν βίον.... ὡς αὐτὴς εἴρηκεν, ὃ ταῦτα μυθεῖσθαι βουλόμενος. Οἱ δ' ὕστερον ἤλεγξαν οὐ μίαν Ἀφροδίτην μόνον, ἀλλὰ καὶ πλείους ἀποδεδεγμένας τὸ ἔθος τοῦτο, ὧν εἶναι καὶ τὴν ἐν τῇ Μητροπόλει· ταύτῃ δὲ μίαν τῶν συνοικισθεισῶν εἰς αὐτὴν πόλεων, παραδοῦναι τὸ ἔθος, *Ὀμίριον*. Ἐστὶ δὲ καὶ Φαρκαδῶν ἐν τῇ Ἰσθμιάτιδι, καὶ ρεῖ δι' αὐτῶν ὁ Πηνειὸς καὶ ὁ Κουραλῖος· ὧν ὁ Κουραλῖος ῥυεῖς παρὰ τὸ τῆς Ἰτωνίας Ἀθηναῖς ἱερὸν εἰς τὸν Πηνειὸν ἐξήτησιν. Αὐτὸς δ' ὁ Πηνειὸς ἄρχεται μὲν ἐκ Πίνδου, καθάπερ εἴρηται· ἐν ἀριστερᾷ δ' ἀφείς Τρίκκην τε, καὶ Πελλικναῖον, καὶ Φαρκαδόνα φέρεται παρὰ τε Ἄτρακα καὶ Λάρισσαν· καὶ τοὺς ἐν τῇ Πελασγιάτιδι δεξάμενος ποταμούς, πρόεισι διὰ τῶν Τεμπῶν ἐπὶ τὰς ἐκβολάς. Τὴν δ' Οἰχαλίαν, πόλιν Εὐρύτου λεγομένην, ἐν τε τοῖς τόποις τούτοις

ἰσοροῦσι, καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ, καὶ μετονομάζουσιν [ἄλλοι] ἄλλως, ὥς 438.
καὶ ἐν τοῖς Πελοποννησιακοῖς εἴρηται. Περί δὲ τούτων ζητοῦσι καὶ
μαλιστα, τίς ἦ ὑπὸ Ἡρακλέους ἀλοῦσα, καὶ περὶ τίνος συν-
έγραψεν ὁ ποιήσας τὴν Οἰχαλίας ἄλωσιν. Ταῦτα μὲν δὴ τὰ
χωρία τοῖς Ἀσκληπιάδαις ὑπέταξεν.

§. 18.

Ἐξῆς δὲ λέγει τὴν ὑπ' Εὐρυπύλῳ

οἱ δ' ἔχον Ὀρμένιον, οἱ τε κρήνην Ἰπέρειαν,

οἱ τ' ἔχον Ἀσέριον, Τιτάνοιό τε λευκὰ κάρηνα.

Τὸ μὲν οὖν Ὀρμένιον καλεῖται νῦν Ὀρμίνιον ἐστὶ δ' ὑπὸ τῷ
Πηλῷ κώμη κατὰ τὸν Παγασητικὸν κόλπον τῶν συνωκισμένων
εἰς τὴν Δημητριάδα πόλεων, ὥς εἴρηται. Ἀνάγκη δὲ καὶ τὴν
Βοιθηίδα λίμνην εἶναι πλησίον, ἐπειδὴ καὶ ἡ Βοίθη τῶν περιου-
κίδων ἦν τῆς Δημητριάδος καὶ αὐτὸ τὸ Ὀρμένιον. Τὸ μὲν οὖν
Ὀρμένιον ἀπέχει τῆς Δημητριάδος πεζῇ σαδίους ἑπτὰ καὶ εἴκοσι·
ὁ δὲ τῆς Ἰωλκοῦ τόπος ἐν ὁδῷ κείμενος τῆς μὲν Δημητριάδος
ἑπτὰ σαδίους διέσκηκε, τοῦ δ' Ὀρμενίου τοὺς λοιποὺς εἴκοσι
σαδίους. Φησὶ δ' ὁ Σκίψιος, ἐκ τοῦ Ὀρμενίου τὸν Φοῖνικα
εἶναι, καὶ φεύγειν αὐτὸν ἐνθένδε παρὰ τοῦ πατρὸς Ἀμύντορος
Ὀρμενίδαο εἰς τὴν Φθίαν, ἐς Πηλῆα ἀνακταὶ ἐκτίσθαι
γὰρ ὑπὸ Ὀρμενίου τὸ χωρίον τοῦτο, τοῦ Κερκάφου, τοῦ Αἰδίου·
παῖδας δὲ τοῦ Ὀρμενίου γενέσθαι τὸν τε Ἀμύντορα καὶ Εὐαίμονα·
ὦν τοῦ μὲν εἶναι Φοῖνικα, τοῦ δ' Εὐρύπυλον· φυλαχθῆναι δὲ τῷ 439.
Εὐρυπύλῳ τὴν διαδοχὴν κοινὴν, ὥς ἐν ἀπελθόντος τοῦ Φοί-
νικος ἐκ τῆς οἰκείας, καὶ δεῖν γράφειν οὕτως,

οἷον ὅτε πρῶτον λίπον Ὀρμένιον πολύμηλον

ὥτι τοῦ,

λίπον Ελλάδα καλλιγύναικα

Κράτης δὲ Φωκέα ποιεῖ τὸν Φοῖνικα, τεκμαιρόμενος ἐκ τοῦ

439. κράνους τοῦ Μήγματος, ᾧ ἐχρήσατο ὁ Ὀδυσσεύς κατὰ τὴν Νυκτε-
γερσίαν, περὶ οὗ φησιν ὁ Ποιητὴς, ὅτι

Ἐξ Ἐλεῶνος Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο

Ἐξῆλστ' Αὐτολυκος, πυκινὸν δάμον ἀντιτορήσας.

Τὸν τε γὰρ Ἐλεῶνα ἐν τῷ Παρνασσῷ πολέχνιον εἶναι· τὸν τε
Ὀρμενίδην Ἀμύντορα οὐκ ἄλλον τινὰ λέγεσθαι, ἢ τὸν τοῦ
Φοίνικος πατέρα· καὶ τὸν Αὐτολυκὸν οἰκοῦντα ἐν τῷ Παρνασσῷ
τοιχωρυχεῖν τὰ τῶν γειτόνων (ὅπερ κοινόν ἐστι τοιχωρύχου
παντός), οὐ τὰ τῶν πόρρωθεν. Ὁ δὲ Σκῆψιός φησι, μήτε
Ἐλεῶνα μηδένα τόπον τοῦ Παρνασοῦ δείκνυσθαι, ἀλλὰ Νεῶ-
να, καὶ ταύτην οἰκισθεῖσαν μετὰ τὰ Τρωϊκά· μήτ' ἐκ γειτόνων
τὰς τοιχωρυχίας γίνεσθαι μόνον. Καὶ ἄλλα δὲ ἐσιν, ἃ λέγοι-
τις ἂν· ἀλλ' οὖν ὁκνῶ διατρίβειν ἐπὶ πλεόν. Ἄλλοι δὲ γράφουσιν
Ἐξ Ἐλεῶνος. Ταναγρικὴ δὲ ἐστὶν αὕτη· καὶ μᾶλλον ἐλέγχει
ἀτόπως ἂν λεγόμενον τὸ,

Φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,

Φθίην δ' ἐξικόμην.

Ἡ δ' Ὑπέρεια κρήνη ἐστὶν ἐν μέσῃ τῇ τῶν Φεραίων πόλει* μετα-
λαιούση*. Ἀτοπον τοίνυν...λω. Τίτανος δ' ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος
ὠνομάσθη· λευκόγεων γὰρ ἐστὶ τὸ χωρίου Ἄρης πλησίον καί...
τῶν· καὶ τὸ Ἀσέριον δ' οὐκ ἄπωθεν τούτων ἐστί.

§. 19.

Συνεχεῖς δὲ τῇ μερίδι ταύτῃ λέγονται οἱ ὑπὸ τῷ Πολυποίτῃ·

οἱ δ' Ἀργισσαν ἔχον καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο,

Ὀρθη, Ἠλώνην τε, πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λευκὴν.

Ταύτην τὴν χώραν πρότερον μὲν ᾠκουν Πεῤῥραιδοί, τὸ πρὸς τῇ
θαλάττῃ μέρος νεμόμενοι καὶ τῷ Πηνειῷ μέχρι τῆς ἐκβολῆς
αὐτοῦ καὶ Γυρτῶνος πόλεως Πεῤῥραιβίδος. Ἐῖτα ἀπώσαντες ἐκεί-
νους εἰς τὴν ἐν τῇ μεσογαίᾳ ποταμίᾳ Λαπίσαι, κατέσχον αὐτοὶ
τὰ χωρία, Ἰξίων καὶ ὁ υἱὸς Πειρίθους, ὃς καὶ τὸ Πήλιον

κατεκτήσατο, βιασάμενος τοὺς κατασχόντας Κονταύρους, 439.
ἄγριόν τι φύλον. Τούτους μὲν οὖν

— ἐκ Πηλίου ὤρε, καὶ Αἰθιάσσι πλάσσειν,

τοῖς δὲ Λαπίθαις τὰ πεδία παρέδωκε· τινὰ δ' αὐτῶν καὶ οἱ
Περρῆαυοὶ κατεῖχον, τὰ πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ· ἔστι δ' ὅπου καὶ 440.
ἄλλοι ἀναμίξ τοῖς Λαπίθαις ὄκουν· Ἡ μὲν οὖν Ἀργισσα, ἡ νῦν
Ἀργουρα, ἐπὶ τῷ Πηνειῷ κείται. Ὑπέρκειται δ' αὐτῆς Ἄτραξ
ἐν τετταράκοντα σταδίοις, τῷ ποταμῷ πλησιάζουσα καὶ αὕτη
τὴν δ' ἀνὰ μέσον ποταμίαν εἶχον Περρῆαυοί. Ὀρθὴν δὲ τινες
τὴν ἀκρόπολιν τῶν Φαλαρναίων εἰρήκασιν· ἡ δὲ Φαλαρνα Περ-
ρῆαυική πόλις πρὸς τῷ Πηνειῷ πλησίον τῶν Τεμπῶν. Οἱ μὲν
οὖν Περρῆαυοί, καταδυναστευθέντες ὑπὸ Λαπιθῶν, εἰς τὴν
ὄρεσιν ἀπανέστησαν οἱ πλείους τὴν περὶ Πίνδον, καὶ Ἀθα-
μᾶνας, καὶ Δόλοπας, τὴν δὲ χώραν καὶ τοὺς ὑπολειφθέντας
τῶν Περρῆαυῶν κατέσχον Λαρισσαῖοι, πλησίον μὲν οἰκοῦντες
τοῦ Πηνειοῦ, γειτνιώντες δ' ἐκείνοις, νεμόμενοι. δὲ τὰ εὐδαι-
μονέστατα μέρη τῶν πεδίων, πλὴν εἴ τι σφόδρα κοῖλον πρὸς
τῇ λίμνῃ τῇ Νεσσωνίδι, εἰς ἣν ὑπερκλύζων ὁ ποταμὸς ἀφ-
ηρεῖτό τι τῆς ἀροσίμου τοὺς Λαρισσαῖους· ἀλλ' ὕψιον παρα-
χώμασιν ἐπηνώρθωσαν Λαρισσαῖοι. Οὗτοι δὲ κατεῖχον τέως
τὴν Περρῆαυίαν, καὶ φόρους ἐπράττοντο, ἕως Φίλιππος κα-
τέστη κύριος τῶν τόπων. Λάρισσα δ' ἐστὶ καὶ ἐν τῇ Ὀσση
χωρίῳ· καὶ ἡ Κρεμασὴ, ὑπὸ τῶν δὲ Πελασγία λεγομένη·
καὶ ἐν τῇ Κρήτῃ πόλις, ἡ νῦν εἰς Ἱεράπυτταν συνοικισθεῖσα,
ἀφ' ἧς καὶ τὸ ὑποκείμενον πεδῖον νῦν Λαρίσιον καλεῖται· καὶ
ἐν Πελοποννήσῳ ἡ τε τῶν Ἀργείων ἄκρα καὶ ὁ τὴν Ἠλείαν ἀπὸ
Δύμης διορίζων Λάρισσος ποταμὸς. Θεόπομπος δὲ καὶ πόλιν
λέγει ἐν τῇ αὐτῇ μεθ' ὁρίᾳ κειμένην Λάρισσαν. Καὶ ἐν τῇ
Ἀσίᾳ ἡ τε Φρυγιανὴ ἡ περὶ τὴν Κύμην, καὶ ἡ κατὰ Ἀμαξιτὸν
τῆς Τρωάδος, καὶ ἡ Ἐφεσία Λάρισσα ἐστὶ, καὶ ἡ ἐν Συρίᾳ.

440. Τῆς δὲ Μετυλήνης ἀπὸ πεντήκοντα σταδίων εἰς Λαρισσαίαι πέτραι κατὰ τὴν ἐπὶ Μηθύμης ὁδόν. Καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ δ' ἐστὶ Λάρισσα. Καὶ τῶν Τραλλέων διέχουσα κώμη τριάκοντα σταδίους ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐπὶ Καύστρου πεδίον διὰ τῆς Μεσσωγίδος ἰόντων κατὰ τὸ τῆς Ἰσοδρόμης Μητρὸς ἱερὸν, ὁμοίαν τὴν Θέσιν καὶ τὴν ἀρετὴν ἔχουσα τῇ Κρεμαστῇ Λαρίσση· καὶ γὰρ εὐϋδρος καὶ ἀμπελόφυτος· ἴσως δὲ καὶ ὁ Λαρίσσιος Ζεὺς ἐκεῖθεν ἐπωνόμασαι. Καὶ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς δὲ τοῦ Πόντου κώμη τις καλεῖται Λάρισσα, μεταξὺ Αὐλο... πλησίον τῶν ἄκρων τοῦ Αἴμου. Καὶ Ὀλοοσσῶν δὲ, λευκὴ προσαγορευθεῖσα ἀπὸ τοῦ λευκάργυλος εἶναι, καὶ Ἡλώνη, Περρραϊδικαὶ πόλεις, καὶ Γόννος. Ἡ δ' Ἡλώνη μετέβαλε τοῦνομα Λειμώνη μετονομασθεῖσα· κατέσκαπται δὲ νῦν ἄμφω δ' ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ κεῖνται, οὐ πολὺ ἄπωθεν τοῦ
441. Εὐρώτα ποταμοῦ, ἐν ᾧ Ποιητὴς Τιταρήσιον καλεῖ.

§. 20.

Λέγει δὲ καὶ περὶ τούτου καὶ περὶ τῶν Περρραϊδῶν ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ Ποιητὴς, ὅταν φῇ·

Γουντὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγε δὴν καὶ εἴκοσι νῆας·
 Τῷ δ' Ἐνῆνης ἔποντο, μενεπτόλεμοι τε Περραιβοί,
 Οἱ περὶ Δωδώνην δυσχεῖμερον οἰκ' ἔθεντο,
 Οἳ τ' ἀμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον ἔργ' ἐνέμοντο.

Λέγει μὲν οὖν τούτους τοὺς τόπους τῶν Περρραϊδῶν ἀπὸ μέρους τῆς Ἰσθμιαῖας ἐπειληφότας· ἦσαν δὲ καὶ [αἱ] ὑπὸ τῷ Πολυποίτῃ ἐκ μέρους Περρραϊδικαί. Τοῖς μέντοι Λαπίθαις προσένειμε, διὰ τὸ ἀναμῖξ οἰκεῖν· καὶ τὰ μὲν πεδία κατέχευεν τοὺς Λαπίθας, καὶ τὸ ἐνταῦθα Περρραϊδικὸν ὑπὸ τούτοις τετάχθαι, ὡς ἐπὶ πλέον· τὰ δ' ὀρεινότερα χωρία πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ καὶ τοῖς Τέμπεσι τοὺς Περρραϊδοὺς· καθάπερ τὸν Κύφον, καὶ τὴν Δωδώνην, καὶ τὰ περὶ τὸν Τιταρήσιον· δὲ ἐξ ὅρους Τιτάρου συμφυεῖς

φυοῦς τῷ Ὀλύμπῳ ῥέων, εἰς τὰ πλησίον τῶν Τεμπῶν χωρία 441.
 τῆς Περρραιβίας, αὐτοῦ που τὰς συμβολὰς ποιεῖται πρὸς τὸν
 Πηνειόν. Τὸ μὲν οὖν τοῦ Πηνειοῦ καθαρὸν ἐστὶν ὕδωρ τὸ δὲ
 τοῦ Τιταρησίου λιπαρὸν ἐκ τινος ὕλης, ὥς' οὐ συμμίσγεται·

Ἀλλὰ τί μιν καθύπερθεν ἐπιτρέχει, ἤντ' ἔλκειον.

Διὰ δὲ τὸ ἀναμίξαι οἰκεῖν, Σιμωνίδης Περρραιβοὺς καὶ Λαπίδας
 καλεῖ τοὺς Πελασγυῶτας ἅπαντας, τοὺς τὰ ἐῷα κατέχοντας τὰ
 περὶ Γυρτῶνα καὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πηνειοῦ, καὶ Ὅσσαν, καὶ
 Πήλιον, καὶ τὰ περὶ Δημητριάδα, καὶ τὰ ἐν τῷ πεδίῳ Λάρισ-
 σαν, Κραννῶνα, Σκοτοῦσσαν, Μόψιον, Ἄτρακα, καὶ τὰ περὶ
 τὴν Νεσσωνίδα λίμνην καὶ Βοιθηίδα· ὣν ὁ Ποιητὴς ὀλίγων
 μέμνηται, διὰ τὸ μὴ οἰκισθῆναί πω τάλλα, ἢ φαύλως οἰκισθῆ-
 ναι, διὰ τοὺς κατακλυσμούς· ἄλλοι' ἄλλους γιγνομένους· ἐπεὶ
 οὐδὲ τῆς Νεσσωνίδος μέμνηται λίμνης, ἀλλὰ τῆς Βοιθηίδος
 μόνον, πολὺ ἐλάττωτος οὔσης· ταύτης δὲ μόνης μενούσης,
 ἐκείνης δὲ, ὡς εἰκὸς, τοτὲ μὲν πληρουμένης ἀτάκτως, τοτὲ δ'
 ἐκλεικομένης. Τῆς δὲ Σκοτούσης ἐμνήσθημεν καὶ ἐν τοῖς περὶ
 Δωδώνης λόγοις καὶ τοῦ μαντείου τῶν ἐν Θετταλίᾳ, διότι περὶ
 τοῦτον ὑπῆρξε τὸν τόπον. Ἔστι δ' ἐν τῇ Σκοτούσῃ χωρίον τι,
 Κυνὸς κεφαλαι καλούμενον· περὶ δ' Ῥωμαῖοι μετ' Αἰτωλῶν καὶ
 Τίτος Κοίντιος ἐνίκων μάχῃ μεγάλῃ Φίλιππον τὸν Δημητρίου,
 Μακεδόνων βασιλέα.

§. 21.

Πέπονθε δέ τι τοιοῦτον καὶ ἡ Μαγνητὶς Κατηριζμημένων
 γὰρ ἤδη πολλῶν αὐτῆς τόπων, οὐδένας τούτων ὠνόμαξε Μά-
 γνητας Ὅμηρος, ἀλλ' ἐκείνους μόνους, οὓς τυφλῶς καὶ οὐ 442.
 γνωρίμως διασαφεῖ·

Οἱ περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνὸςίφυλλον
 Ναῖισκον.

442. Ἀλλὰ μὴν περὶ τὸν Πηνειὸν καὶ τὸ Πηλῖον οἰκοῦσι καὶ οἱ τὴν Γυρτῶνα ἔχοντες, οὓς ἤδη κατέλαξε, καὶ τὸ Ὀρμένιον, καὶ ἄλλοι πλείους· καὶ ἔτι ἀπωτέρω τοῦ Πηλίου ὁμοῦς Μάγνητες ἦσαν, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν ὑπ' Εὐμήλῳ, κατὰ γε τοὺς ὕστερον ἀνδρώπους. Ἐοίκασαν οὖν διὰ τὰς συνεχεῖς μετασάσεις καὶ ἐξαλλάξεις τῶν πολιτειῶν καὶ ἐπιμίξεις συγγεῖν καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ἔθνη· ὥστε τοῖς νῦν ἔσθ' ὅτε ἀπορίαν παρέχουν, καθάπερ τοῦτο πρῶτον μὲν ἐπὶ Κραυνῶνος καὶ Γυρτῶνος γεγένηται. Τοὺς μὲν γὰρ Γυρτωνίους Φλεγύας πρότερον ἐκαλοῦν, ἀπὸ Φλεγύου τοῦ Ἰξίονος ἀδελφοῦ· τοὺς δὲ Κραυνωνίους Ἐφύρους· ὥςτε διαπορεῖν, ὅταν φῇ ὁ Ποιητής,

Τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης Ἐφύρους μετὰ Σωρήσσεσθον,

Ἢ μετὰ Φλεγύας μεγαλήτορας,

τίνας ποτὲ βούλεται λέγειν.

§. 22.

Ἐπειτα τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν Περρραιβῶν καὶ τῶν Ἀινιάνων συνέβη· Ὅμηρος μὲν γὰρ συνέζευξεν αὐτοὺς, ὡς πλησίον οἰκοῦντας ἀλλήλων· καὶ δὴ καὶ λέγεται ὑπὸ τῶν ὕστερον ἐπὶ χρόνον συγχὸν ἢ οἰκήσεις τῶν Ἀινιάνων ἐν τῷ Δωτίῳ γενέσθαι πεδίῳ· τοῦτο δ' ἐστὶ πλησίον τῆς ἄρτι λεχθείσης Περρραιβίας, καὶ τῆς Ὀσσης, καὶ ἔτι τῆς Βοιδηίδος λίμνης ἐν μέσῃ μὲν πως τῇ Θετταλίᾳ, λόφοις δὲ ἰδίως περικλειόμενον· περὶ οὗ Ἡσίοδος οὕτως εἶρηκεν·

Ἢ οἷ Διδύμους ἱεροὺς ναίουσα κολωνούς,

Δωτίῳ ἐν πεδίῳ πολυδότρυος ἄντ' Ἀμύροιο

Νήφατο Βοιδηίδος λίμνης πόδα παρθένος ἀδμής.

Οἱ μὲν οὖν Ἀινιᾶνες οἱ πλείους εἰς τὴν Οἶτην ἐξηλάθησαν ὑπὸ Λαπιθῶν· κἀνταῦθα δὲ ἐδυνάστευσαν ἀφελόμενοι τῶν τε Δωριέων τινὰ μέρη καὶ τῶν Μαλιέων μέχρι Ἡρακλείας καὶ

ἔχον· τινὲς δ' αὐτῶν ἔμειναν περὶ Κύφον, Περρραιβοῖαν ὄρος, 442. ὁμώνυμον κατοικίαν ἔχον. Οἱ δὲ Περρραιβοί, τινὲς μὲν, συγκαλέντες περὶ τὰ ἐσπέρια τοῦ Ὀλύμπου μέρη, κατέμειναν αὐτόθι, πρόσχωροι ὄντες Μακεδόσι· τὸ δὲ πολὺ μέρος εἰς τὰ περὶ τὴν Ἀθαμανίαν ὄρη καὶ τὴν Πίνδον ἐξέπεσε· νυνὶ δὲ μικρὸν ἢ οὐδὲν αὐτῶν ἔχνος σῶζεται. Τοὺς δ' οὖν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεχθέντας Μάγνητας ὑστάτους ἐν τῷ Θετταλικῷ καταλόγῳ νομίζεον τοὺς ἐντὸς τῶν Τεμπῶν ἀπὸ τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῆς Ὀσσης ἕως 443.

Πηλίου, Μακεδόνων τοῖς Πιεριώταις ὁμόρους, τοῖς ἔχουσι τὴν τοῦ Πηνειοῦ περαιάν μέχρι θαλάττης. Τὸ μὲν οὖν Ὀμόλιον, ἢ τὴν Ὀμόλην (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρω), ἀποδοτέον αὐτοῖς· εἴρηται δ' ἐν τοῖς Μακεδονικοῖς, ὅτι ἐστὶ πρὸς τῇ Ὀσση κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πηνειοῦ διὰ τῆς τῶν Τεμπῶν διεκβολῆς. Εἰ δὲ καὶ μέχρι τῆς παραλίας προΐτεον τῆς ἐγγυτάτῳ τοῦ Ὀμόλιου, λόγον ἔχει, ὥς [καὶ] τὸν Ῥιζοῦντα προσνέμειν καὶ Ἐρύμνας ἐν τῇ ὑπὸ Φιλοκτήτῃ παραλία κειμένας, καὶ τῇ ὑπὸ Εὐμνήϊ. Τοῦτο μὲν οὖν ἐν ἀσαφεὶ κείσθω. Καὶ ἡ τάξις δὲ τῶν ἐφεξῆς τόπων μέχρι Πηνειοῦ οὐ διαφανῶς λέγεται. Ἀδόμεν δ' ὄντων τῶν τόπων, οὐδ' ἡμῖν περὶ πολλοῦ θετέον. Ἡ μέντοι Σηπτικὰς ἀκτὴ τετραγώνηται μετὰ ταῦτα καὶ ἐξυμνῆται, διὰ τὸν ἐνταῦθα ἀφαισισμόν τοῦ Περσικοῦ στόλου. Ἐστὶ δ' αὕτη μὲν ἀκτὴ πετρώδης· μεταξύ δ' αὐτῆς καὶ Κασθαναΐας κώμης ὑπὸ τῷ Πηλῷ κειμένης αἰγιαλὸς ἐστίν, ἐν ᾧ ὁ Ξέρξου στόλος ναυλοχῶν, ἀπηλιώτου πολλοῦ πνεύσαντος, ὁ μὲν εὐθύς αὐτοῦ πρὸς τὸ ξηρὸν ἐξώκειλε, καὶ διελύθη παραχρῆμα· ὁ δ' εἰς Ἰπνοῦντα τόπον τραχὺν τῶν περὶ Πῆλιον παρενεχθεῖς, ὁ δ' εἰς Μελίδειαν, ὁ δ' εἰς τὴν Κασθανάϊαν, διεφθάρη. Τραχὺς δ' ἐστίν ὁ παράπλους πᾶς ὁ τοῦ Πηλίου, ὅσον σαδίῳν ὀδοήκοντα· τοσούτος δὲ καὶ ταιούτος καὶ ὁ τῆς Ὀσσης. Μεταξὺ δὲ κόλπος πλειόνων ἢ διακοσίων σαδίῳν, ἐν ᾧ ἡ Μελίδεια. Ο ὁ πᾶς ἀπὸ Δημη-

443. τριάδος ἐγκολπιζοντι ἐπὶ τὸν Πηνειὸν μίζων τῶν χιλίων· ἀπὸ δὲ Εὐρίπου διαχιλίων ὀκτακοσίων. Ἰερώνυμος δὲ τῆς πεδιάδος Θετταλίας καὶ Μαγνητίδος τὸν κύκλον τρισχιλίων σταδίων ἀποφαίνεται· ὥκησθαι δ' ὑπὸ τῶν Πελασγῶν· ἐξελαθῆναι δὲ τοὺς εἰς Αἰτωλίαν ὑπὸ Λαπιδῶν· εἶναι δὲ τὸ νῦν καλούμενον Πελασγικὸν πεδίον, ἐν ᾧ Λάρισσα, καὶ Γυρτώνη, καὶ Φεραί, καὶ Μόφιον, καὶ Βοιδηίς, καὶ Ὀσσα, καὶ Ὀμόλη, καὶ Πήλιον, καὶ Μαγνητίς· Μόφιον δ' ὠνόμασαι οὐκ ἀπὸ Μόφου τοῦ Μαιτοῦς τῆς Τειρεσίου, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Λαπίθου τοῦ συμπλεύσαντος τοῖς Ἀργοναύταις· ἄλλος δ' ἐς Μόφοπος, ἀφ' οὗ ἡ Ἀττικὴ Μοψοπία.

§. 23.

Τὰ καθ' ἕκαστα μὲν ταῦτα περὶ Θετταλίας· καθ' ὅλου δ', ὅτι πρότερον ἐκαλεῖτο Πυρραία ἀπὸ Πύρρας τῆς Δευκαλίωνος γυναικὸς, Αἰμονία δὲ ἀπὸ Αἰμονος, Θετταλία δὲ ἀπὸ Θετταλοῦ τοῦ Αἰμονος. Ἔνιοι δὲ, διελόντες διχα, τὴν μὲν πρὸς νότον λαχεῖν φασὶ Δευκαλίωνα, καὶ καλέσαι Πανδῶραν ἀπὸ τῆς
444. μητρὸς· τὴν δ' ἑτέραν Αἶμονα, ἀφ' οὗ Αἰμονίαν λεχθῆναι· μετωνομάσθαι δὲ τὴν μὲν, Ἑλλάδα ἀπὸ Ἑλλήνος τοῦ Δευκαλίωνος, τὴν δὲ, Θετταλίαν ἀπὸ τοῦ υἱοῦ Αἰμονος. Τινὲς δὲ ἀπὸ Ἐφύρας τῆς Θεσπρωτίδος ἀπογόνους Ἀντίφου καὶ Φειδίππου, τῶν Θετταλοῦ, τοῦ Ηρακλέους, ἐπελθόντας, ἀπὸ Θετταλοῦ τοῦ ἑαυτῶν προγόνου τὴν χώραν ὀνομάσαι. Καὶ Νεσσωνίς δὲ ὠνομάσθη ποτὲ ἀπὸ Νέσσωνος τοῦ Θετταλοῦ, καθάπερ καὶ ἡ λίμνη.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Τὸ δέκατον περιέχει τὰ περὶ Αἰτωλίας καὶ τὰς παρακειμένας νήσους· ἔτι δὲ Κρήτην πᾶσαν, ἥ καὶ μάλιστα ἐγγχρονίζει, νόμιμά τε αὐτῆς διαγούμενος, καὶ τῶν Κυρηναίων, πρὸς δὲ, καὶ τῶν Ἰθαίων Διατύλων τὴν ἐν αὐτῇ γενέσιν καὶ τιμὴν καὶ ὄργια ἐπεξιών· καὶ τὸ ἴδιον δὲ γένος Στράδων ἀπὸ Κρήτης λέγει· ἔτι δὲ τὰς περὶ Κρήτην νήσους, πολλὰς οὖσας, ἐν αἷς εἰσι καὶ αἱ Σποράδες καὶ τῶν Κυκλάδων ἓναι.

ΚΕΦ. Α.

§. 1.

ἘΠΕΙ δὲ ἡ Εὐβοία παρὰ πᾶσαν τὴν παραλίαν ταύτην παρα- 444.
βέβληται, τὴν ἀπὸ Σουνίου μέχρι Θετταλίας, πλην τῶν ἄκρων ἐκατέρωθεν, οἰκεῖον ἂν εἴη συνάψαι τοῖς εἰρημένοις τὰ περὶ τὴν νῆσον, εἰδ' οὕτω μεταβῆναι πρὸς τε τὰ Αἰτωλικὰ καὶ τὰ Ἀκαρνανικὰ, ἅπερ λοιπὰ ἐστὶ τῶν τῆς Εὐρώπης μερῶν.

§. 2.

Παραμύχης μὲν τοίνυν ἐστὶν ἡ νῆσος ἐπὶ χιλίους σχεδὸν τι καὶ διακοσίους σταδίους ἀπὸ Κηναίου πρὸς Γεραῖσόν· τὸ δὲ

444. πλάτος ἀνώμαλος, κατὰ δὲ τὸ πλεον ὅσον πεντήκοντα καὶ ἑκατόν σταδίων. Τὸ μὲν οὖν Κήναιόν ἐστι κατὰ Θερμοπύλας καὶ τὰ ἔξω Θερμοπυλῶν ἐπ' ὀλίγον Γεραισὸς δὲ καὶ Πεταλία πρὸς Σούνιον. Γίνεται οὖν ἀντίπορθμος τῇ τε Ἀτταῇ, καὶ Βοιωτίᾳ, καὶ Λοκρίδι, καὶ τοῖς Μαλιεῦσι. Διὰ δὲ τὴν στενότητα καὶ τὸ λεχθὲν μῆκος, ὑπὸ τῶν παλαιῶν Μάχρις ὠνομάσθη. Συνάπτει δὲ τῇ ἡπείρῳ κατὰ Χαλκίδα μαλιστα, κυρτὴ προκίπτουσα πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Αὐλίδα τόπους τῆς Βοιωτίας, καὶ ποιούσα τὸν Εὐρίπον, περὶ οὗ διὰ πλειόνων εἰρήκαμεν, σχεδὸν δέ τι καὶ περὶ τῶν ἀντιπόρθμων ἀλλήλοις τόπων κατὰ τὴν ἡπειρον καὶ κατὰ τὴν νῆσον ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Εὐρίπου τὰ τε ἐντὸς καὶ τὰ ἐκτὸς. Εἰ δὲ τι ἐλλείπεται, νῦν προσδιασαφήσομεν. Καὶ πρῶτον, ὅτι τῆς Εὐβοίας τὰ Κοῖλα λέγουσι τὰ μεταξὺ Χαλκίδος καὶ τῶν περὶ Γεραισὸν τόπων· κολπουῖται γὰρ ἡ παραλία· πλησιάζουσα δὲ τῇ Χαλκίδι, κυρτοῦται παλιν πρὸς τὴν ἡπειρον.

§. 3.

Οὐ μόνον δὲ Μάχρις ἐκλήθη ἡ νῆσος ἀλλὰ καὶ Ἄβαντις. Εὐβοίαν γοῦν εἰπὼν ὁ Ποιητής, τοὺς ἀπ' αὐτῆς Εὐβοέας οὐδέποτε ἔρηκεν, ἀλλ' Ἄβαντας αἰεί·

Οἱ δ' Εὐβοικοὶ ἔχον μένεν πνιόντες Ἄβαντες.

Τῷ δ' αἶμ' Ἄβαντες ἔποντο.

Φησὶ δ' Ἀριστοτέλης ἐξ Ἄβας τῆς Φωκικῆς Θράκης ὁρμηθέντας ἐποικῆσαι τὴν νῆσον, καὶ ἐπονομάσαι Ἄβαντας τοὺς ἔχοντας αὐτήν· οἱ δ' ἀπὸ ἥρωός φασι, καθάπερ καὶ Εὐβοίαν ἀπὸ ἥρωϊνης· Τάχα δ', ὥσπερ Βοὸς αὐλή λέγεται τι ἄντρον ἐν τῇ πρὸς [τῷ] Αἰγαίῳ τετραμμένη παραλίᾳ, ὅπου τὴν Ἰῶ τεκεῖν φασιν Ἐπαφον, καὶ ἡ νῆσος ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἔσχε τοῦτο τοῦνομα. Καὶ Ὀχη δὲ ἐκαλεῖτο ἡ νῆσος· καὶ ἔστιν ὁμώνυμον αὐτῇ

τὸ μέγιστον τῶν ἐνταῦθα ὄρων. Καὶ Ἐλλοπία δ' ὠνομάσθη ἀπὸ 445.
 Ἐλλοπος τοῦ Ἰωνος· οἱ δὲ Αἰκλου καὶ Κόθου ἀδελφόν φασιν,
 ὃς καὶ τὴν Ἐλλοπίαν κτίσαι λέγεται χωρίον ἐν τῇ Ὠρίᾳ καλου-
 μένῃ τῆς Ἰσιαώτιδος πρὸς τῷ Τελεθρίῳ ὄρει, καὶ τὴν Ἰσίαϊαν
 προσκλήσασθαι, καὶ τὴν Περιάδα, καὶ Κήρινθον, καὶ Αἰδη-
 ψόν καὶ Ὀροβίας, ἐν ᾧ μαρτυρεῖται ἦν ἀψευδές· αὐτοὶ δὲ μαν-
 τεῖον καὶ* τοῦ Σελιναυντίου Ἀπόλλωνος· μετόκησαν δ' ἐς τὴν
 Ἰσίαϊαν οἱ Ἐλλοπιεῖς, καὶ ἠύξησαν τὴν πόλιν Φιλισειίδου τοῦ
 τυράννου βιασαμένου μετὰ τὰ Λευτρικά. Δημοσθένης δ' ὑπὸ
 Φιλίππου καταστὰς τὴν τύραννον φησι καὶ τῶν Ὠρειτῶν τὸν
 Φιλισειίδην· οὕτω γὰρ ὠνομάσθησαν ὕστερον οἱ Ἰσιαεῖς, καὶ ἡ
 πόλις ἀντι Ἰσιαίας Ὠρεός. Ἕνιοι δ' ὑπ' Ἀθηναίων ἀποικισθῆναι
 φασὶ τὴν Ἰσίαϊαν ἀπὸ τοῦ δήμου τῶν Ἰσιαέων, ὡς καὶ ἀπὸ
 Ἐρετριέων τὴν Ἐρέτριαν. Θεόπομπος δὲ φησι, Περικλέους
 χειρουμένου τὴν Εὐβοίαν, τοὺς Ἰσιαεῖς κατ' ὁμολογίας εἰς
 Μακεδονίαν μεταστῆναι, δισχιλίους δ' ἐξ Ἀθηναίων ἐλθόντας τὸν
 Ὠρεὸν οἰκῆσαι, δῆμον ὄντα πρότερον τῶν Ἰσιαέων.

§. 4.

Κεῖται δὲ ὑπὸ τῷ Τελεθρίῳ ὄρει, ἐν τῷ Δρυμῷ καλουμένῳ
 παρὰ τὸν Κάλλαντα ποταμὸν ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς· ὥς τε τάχα 446.
 καὶ διὰ τὸ τοὺς Ἐλλοπιεῖς ὄρειους εἶναι τοὺς προσαχθέντας,
 ἐτέθη τοῦτο τῇ πόλει· δοκεῖ δὲ καὶ ὁ Ὠρίων, ἐνταῦθα τραφεῖς,
 οὕτως ὠνομασθῆναι· ἔνιοι δὲ τοὺς Ὠρεῖτας, πόλιν ἔχοντας
 ἰδίαν, φασὶ πολεμουμένους ὑπὸ τῶν Ἐλλοπιέων μεταστῆναι καὶ
 συνοικῆσαι τοῖς Ἰσιαεῦσι· μίαν δὲ γεννηθεῖσαν πόλιν ἀμφοτέροις
 χρήσασθαι τοῖς ὀνόμασι, καθάπερ Λακεδαιμόνων τε καὶ Σπάρτη
 ἡ αὐτή. Εἴρηται δ', ὅτι καὶ ἐν Θετταλίᾳ Ἰσιαιωτὶς ἀπὸ τῶν
 ἀνασπασθέντων ἐνθένδε ὑπὸ Περραιβῶν ὠνόμασαι.

§. 5.

446. Ἐπεὶ δ' ἡ Ἐλλοπία τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ἰσθμίας καὶ τοῦ Ὠρεοῦ προσηγάγετο ἡμᾶς ποιήσασθαι, τὰ συνεχῆ λέγωμεν τοῖς τόποις τούτοις. Ἔστι δὲ τῷ Ὠρεῷ τούτῳ τὸ τε Κήναιον πλησίον, καὶ ἐπ' αὐτῷ τὸ Δῖον, καὶ Ἀθῆναι αἱ Διάδες, κτίσμα Ἀθηναίων, ὑπερκείμενον τοῦ ἐπὶ Κῦνον πορθμοῦ· ἐκ δὲ τοῦ Δίου Κάμαι τῆς Αἰολίδος ἐπωκίσθησαν. Ταῦτά τε δὴ τὰ χωρία περὶ τὴν Ἰσθμίαν ἐστὶ, καὶ ἐτι Κήρωδος πολίδιον ἐπὶ τῇ Θαλάττῃ· ἐγγὺς δὲ Βούδορος ποταμὸς· ὁμώνυμος τῷ κατὰ τὴν Σαλαμίνα ὄρει τῷ πρὸς τῇ Ἀττικῇ.

§. 6.

Κάρυφος δὲ ἐστὶν ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Ὀχῃ· πλησίον δὲ τὰ Στύρα καὶ τὸ Μαρμαίριον, ἐν ᾧ τὸ λατόμιον τῶν Καρυφίων κινῶν, ἱερὸν ἔχον Ἀπόλλωνος Μαρμαρίνου, ὅθεν διάπλους εἰς Ἀλάς τὰς Ἀραφηνίδας. Ἐν δὲ τῇ Καρύσῳ καὶ ἡ λίθος φύεται ἡ ξαινομένη καὶ ὑφαινομένη, ὥστε τὰ ὕψη χειρόμακτρα γίνεσθαι, ῥυπωθέντα δ' εἰς φλόγα βλλεσθαι καὶ ἀποκαθαίρεσθαι τὸν πῖνον τῇ πλύσει παραπλησίως· ὥκισθαι δὲ τὰ χωρία ταῦτά φασιν ὑπὸ τῶν ἐκ Τετραπόλεως τῆς περὶ Μαραθῶνα καὶ Στειριέων κατεστράφη δὲ τὰ Στύρα ἐν τῷ Μαλιακῷ πολέμῳ ὑπὸ Φαίδρου, τοῦ Ἀθηναίων στρατηγοῦ. Τὴν δὲ χώραν ἔχουσιν Ἐρετριεῖς. Κάρυφος δὲ ἐστὶ καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ τόπος τῆς Αἴγυος πρὸς Ἀρκαδίαν, ἀφ' οὗ Καρύσιον οἶνον Ἀλκμῶν εἴρκει.

§. 7.

Γεραιὸς δ' ἐν μὲν τῷ Καταλόγῳ τῶν νεῶν οὐκ εἴρηται· μέμνηται δ' ὁ Ποιητὴς ὁμοῦς αὐτοῦ,

εἰς δὲ Γεραιὸν

Ἐννύχαια κατάγοντο,

καὶ ὅλοι, διότι τοῖς διαίρουσιν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Ἀτ- 446.
τακὴν ἐπικαιρίως κεῖται τῷ Σουνίῳ πλησιάζον τὸ χωρίον· ἔχει
δ' ἱερὸν Ποσειδῶνος ἐπισημότατον τῶν ταύτη, καὶ κατοικίαν
ἀξιολογον.

§. 8.

Μετὰ δὲ τὸν Γεραυσὸν Ἐρέτρια, πόλις μεγίστη τῆς Εὐβοίας
μετὰ Χαλκίδα· ἐπειδ' ἡ Χαλκίς, μητρόπολις τῆς νήσου τρόπον
τῶν, ἐπ' αὐτῷ τῷ Εὐρίπῳ ἰδρυμένη· ἀμφότεραι δὲ πρὸ τῶν
Τρωϊκῶν ὑπ' Ἀθηναίων ἐκτίσθαι λέγονται· καὶ μετὰ τὰ Τρωϊκὰ
Αἴλος καὶ Κόθος, ἐξ Ἀθηνῶν ὀρμηθέντες, ὁ μὲν τὴν Ἐρέτριαν 447.
ᾤκισε, Κόθος δὲ τὴν Χαλκίδα· καὶ τῶν Αἰολέων δὲ τινες ἀπὸ
τῆς Πενθίλου στρατιάς κατέμειναν ἐν τῇ νήσῳ· τὸ δὲ παλαιὸν
καὶ Ἀραβες, οἱ Κάδμῳ συνδιαβάντες. Αἱ δ' οὖν πόλεις αὗται,
διαφερόντως αὐξηθεῖσαι, καὶ ἀποικίας ἐξεῖλαν ἀξιολόγους εἰς
Μακεδονίαν. Ἐρέτρια μὲν γὰρ συνώκισε τὰς περὶ Παλλήνην
καὶ τὸν Ἄθω πόλεις· ἡ δὲ Χαλκίς τὰς ὑπὸ Ὀλύμπῳ, ὡς Φί-
λιππος διελυμήνατο. Καὶ τῆς Ἰταλίας δὲ καὶ Σικελίας πολλὰ
χωρία Χαλκιδέων ἐσὶν. Ἐσάλησαν δὲ αἱ ἀποικίαι αὗται,
καθάπερ εἴρηκεν Ἀριστοτέλης, ἥνικα ἡ τῶν Ἱπποβοτῶν καλουμένη
ἐπεκράτει πολιτεία· προέσκησαν γὰρ αὐτῆς ἀπὸ τιμημάτων ἀν-
δρες ἀριστοκρατικῶς ἄρχοντες. Κατὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου διά-
βασιν καὶ τὸν περίβολον τῆς πόλεως ἠϋξήσαν, ἐντὸς τείχους
λαβόντες τὸν τε Κάνησον, καὶ τὸν Εὐριπον· ἐπισήσαντες τῇ
γεφύρᾳ πύργους, καὶ τεῖχος καὶ πύλας.

§. 9.

ὑπέρεται δὲ τῆς τῶν Χαλκιδέων πόλεως τὸ Λήλαντον
καλούμενον πεδῖον. Ἐν δὲ τούτῳ Θερμῶν *τε* ὑδάτων εἰσὶν
ἐκβολαὶ πρὸς Θερραπείαν νόσων εὐφυεῖς, οἷς ἐχρήσατο καὶ

447. Σύλλας Κορινθίος, ὁ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμὼν. Καὶ μέταλλοι δ' ὑπῆρχε θάυμασόν χαλκοῦ καὶ σιδήρου κοινόν, ὅπερ οὐχ ἰσορροῦσιν ἀλλαχοῦ συμβαῖνον· νυνὶ μέντοι ἀμφοτέρω ἐκλείπειν. Ἔστι δὲ καὶ ἅπαντα μὲν ἡ Εὐβοία εὖσεισος, μάλιστα δ' ἡ περὶ τὸν πορθμὸν, καὶ δεχομένη πνευμάτων ὑποφοράς, καθάπερ καὶ ἡ Βοιωτία, καὶ ἄλλοι τόποι, περὶ ὧν ἐμνήσθημεν διὰ πλειόνων πρότερον. Ὑπὸ τοιοῦδε πάθους καὶ ἡ ὁμώνυμος τῇ νήσῳ πόλις καταποθῆναι λέγεται, ἧς μέμνηται καὶ Αἰσχύλος ἐν τῷ Ποντίῳ Γλαύκῳ·

Εὐβοίδα καμπὴν ἀμφὶ Κηναίου Διὸς
Ἀκτὴν, κατ' αὐτὸν τύμβον Ἀθλίου Δίχα.

Χαλκίς δὲ ὁμωνύμως λέγεται καὶ ἐν Αἰτωλίᾳ·

Χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, Καλυδῶνά τε πετρήεσσαν,
καὶ ἐν τῇ νῦν Ἠλείᾳ·

Βὰν δὲ παρὰ Κρουνοῦς καὶ Χελκίδα πετρήεσσαν,
οἱ περὶ Τηλέμαχον ἀπιόντες παρὰ Νέσσορος εἰς τὴν εἰκίσαν.

§. 10.

Ἐρετρίας δ' οἱ μὲν ἀπὸ Μακίσου τῆς Τριφυλίας ἀπομισθῆναι φασιν ὑπ' Ἐρετριέως· οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρετρίας, ἡ νῦν ἐστὶν ἀγορά. Ἔστι δὲ καὶ περὶ Φάρσαλον Ἐρέτρια. Ἐν δὲ τῇ Ἐρετραῇ πόλει ἦν Ταμύναι, ἱερὰ τοῦ Απόλλωνος· Ἀδμήτου δὲ ἱδρυμα λέγεται τὸ ἱερόν, παρ' ᾧ θητεῦσαι λέγουσι τὸν θεὸν αὐτὸν, πλησίον τοῦ πορθμοῦ Μελανηΐς δ' ἐκαλεῖτο
448. πρότερον ἡ Ἐρέτρια καὶ Ἀρότρια. Ταύτης δ' ἐστὶ κώμη ἡ Ἀμάρυνθος, ἀφ' ἑπτά σταδίων τοῦ τείχους. Τὴν μὲν οὖν ἀρχαίαν πόλιν κατέσκαψαν Πέρσαι, σαγηνεύσαντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, τοὺς ἀνθρώπους τῷ πλήθει, περιχυθέντων τῶν βαρβάρων τῷ τείχει· καὶ δεακνύουσιν ἐτι τοὺς θεμελίους· καλοῦσι δὲ παλαιῶν Ἐρέτριαν· ἡ δὲ νῦν ἐπέκτισται. Τὴν δὲ δύναμιν τὴν Ἐρε-

τριών, ἣν ἔσχον πρότερον, μαρτυρεῖ ἡ σήλη, ἣν ἀνέστησαν ποτε 448.
 ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀμαρυνθίας Ἀρτέμιδος· γέγραπται δ' ἐν αὐτῇ,
 τρισχέλοις μὲν ὀπλίταις, ἐξακισίοις δ' ἵππευσιν, ἐξήκοντα δ'
 ἄρμασι ποιεῖν τὴν πομπήν· ἐπήρχον δὲ καὶ Ἀνδρίων, καὶ
 Τηνίων, καὶ Κείων, καὶ ἄλλων νήσων. Ἐποίκους δ' ἔσχον
 ἀπ' Ἠλίδος, ἀφ' οὗ καὶ τῷ γράμματι τῷ ῥῷ πολλῷ χρη-
 σάμενοι οὐκ ἐπὶ τέλει μόνον τῶν ῥημάτων, ἀλλὰ καὶ ἐν
 μέσῳ, κεκωμώδηνται. Ἔσι δὲ καὶ ἡ Οἰχαλία κώμη τῆς Ἐρε-
 τρικῆς, λείψανον τῆς ἀνααιρεθείσης πόλεως ὑπὸ Ἡρακλέους,
 ὁμώνυμος τῇ Τραχυνία, καὶ τῇ περὶ Τρῶακην, καὶ τῇ Ἀрка-
 δαῇ, ἣν Ἀνδανίαν οἱ ὕστερον ἐκάλεσαν, καὶ τῇ ἐν Αἰτωλίᾳ
 περὶ τοὺς Εὐρυτάντας.

§. 11.

Νυνὶ μὲν οὖν ὁμολογουμένως ἡ Χαλκίς φέρεται τὰ πρωτεῖα,
 καὶ μητρόπολις αὕτη λέγεται τῶν Εὐβοέων· δευτερεύει δ' ἡ
 Ἐρέτρια. Ἀλλὰ καὶ πρότερον αὗται μέγα εἶχον ἀξίωμα καὶ
 πρὸς πόλεμον, καὶ πρὸς εἰρήνην, ὥς τε καὶ φιλοσόφοις ἀνδράσι
 παρασχεῖν διαγωγὴν ἡδεῖαν καὶ ἀθόρυβον. Μαρτυρεῖ δ' ἡ τε
 τῶν Ἐρετρικῶν φιλοσόφων σχολὴ τῶν περὶ Μενέδημων ἐν τῇ
 Ἐρετρίᾳ γενομένη, καὶ ἔτι πρότερον ἡ Ἀριστοτέλους ἐν τῇ Χαλ-
 κίδι διατριβῇ, ὅπου καὶ κατέλυσε τὸν βίον.

§. 12.

Τὸ μὲν οὖν πλέον ὁμολογοῦν ἁλλήλαις αἱ πόλεις αὗται·
 περὶ δὲ Ληλάντου διενεχθεῖσαι, οὐδ' οὕτως τελέως ἐπαύσαντο,
 ὥς τε τῷ πολέμῳ κατὰ αὐθάδειαν θρᾶν ἔκαστα, ἀλλὰ συνέθεντο,
 ἐφ' οἷς συστήσονται τὸν ἀγῶνα. Δηλοῖ δὲ καὶ τοῦτο ἐν τῷ
 Ἀμαρυνθίῳ σήλη τις, φράζουσα μὴ χρῆσθαι τηλεδόλοις. Καὶ
 γὰρ ὅττι καὶ τῶν πολεμικῶν ἐθῶν καὶ τῶν ὀπλισμῶν οὐδὲν οὗτ'

448. ἐστὶν, οὐτ' ἦν ἔδος [καθεζώως]· ἀλλ' οἱ μὲν τηλεβολοῖς χρώνται, καθάπερ οἱ τοξόται, καὶ οἱ σφενδονῆται καὶ οἱ ἀκοντισαί· οἱ δ' ἀγχεμάχοις, καθάπερ οἱ ξίφει καὶ δόρατι τῷ ὀρεκτῷ χρώμενοι. Διττὴ γὰρ ἡ τῶν δοράτων χρῆσις, ἡ μὲν ἐκ χειρὸς, ἡ δ' ὡς παλτοῖς· καθάπερ καὶ ὁ κοντὸς ἀμφοτέρας τὰς χρεῖας ἀποδίδωσι· καὶ γὰρ συζάδην, καὶ κοντοβολούντων· ὅπερ καὶ ἡ σάρισσα δύναται, καὶ ὁ ὑσσός.

§. 13.

Οἱ δ' Εὐβοεῖς ἀγαθοὶ ὑπῆρξαν πρὸς μάχην τὴν σαθίαν, ἡ καὶ συζάδην λέγεται καὶ ἐκ χειρὸς. Δόρασι δ' ἐχρῶντο τοῖς ὀρεκτοῖς, ὥς φησιν ὁ Ποιητής·

449. Δίχμηται, μεμαῶτες ὀρεκτῇσι μελήσει
Θώρηκας ῥήσσειν·

ἄλλοιῶν ἴσως ὄντων τῶν παλτῶν, οἷαν εἰκὸς εἶναι τὴν Πηλιάδα μελῆν, ἦν, ὥς φησιν ὁ Ποιητής,
οἷος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς.

Καὶ ὁ εἰπὼν,

Δουρὶ δ' ἀκοντίζω, ὅσον οὐκ ἄλλος τις οἶζω,

τῷ παλτῷ λέγει δόρατι. Καὶ οἱ μονομαχοῦντες τοῖς παλτοῖς χρώμενοι δόρασιν εἰσάγονται πρότερον, εἶτα ἐπὶ τὰ ξίφη βαδίζοντες· ἀγχεμάχοι δὲ εἰσιν, οὐχ οἱ ξίφει χρώμενοι μόνον, ἀλλὰ καὶ δόρατι ἐκ χειρὸς, ὥς φησιν·

Οὔτῃσι ξυστῇ χαλκήρεϊ, λύσει δὲ γυῖα.

Τοὺς μὲν οὖν Εὐβοέας τούτῳ τῷ τρόπῳ χρωμένους εἰσάγει· περὶ δὲ Λοκρῶν τὰναντία λέγει, ὥς,

Οὐ γὰρ σφεν σαθίης ὑσμίνης ἔργα μέμηλεν·

Ἀλλ' ἄρα τόξοισι καὶ εὐσρόφω οἶδ' αἶντω

Ἰλιον εἰς αἶμ' ἔποντο.

Περιφέρεται δὲ καὶ χρησμός ἐκδοθεὶς Αἰγυῖσιν·

449.

Ἴππον Θεσσαλικὴν, Λακεδαιμονίην δὲ γυναῖκα,
Ἄνδρας δ', οἱ πίνουσιν ὕδωρ ἱερῆς Ἀρέθουσας·

τοὺς Χαλκιδικίας λέγων ὡς ἀρίστους· ἐκεῖ γάρ ἡ Ἀρέθουσα.

§. 14.

Εἰσὶ δὲ νῦν Εὐβοῖται ποταμοὶ Κερεὺς καὶ Νηλεὺς· ὧν,
ἅφ' οὗ μὲν τὰ πάνοντα πρόβατα λευκά γίνεται, ἅφ' οὗ δὲ
μέλανα. Καὶ περὶ τὸν Κράθιν δὲ εἴρηται τοιοῦτόν τι συμβαῖνον.

§. 15.

Τῶν δ' ἐκ Τροίας ἐπανιόντων Εὐβοέων τινές, εἰς Ἰλλυριοὺς ἐκ-
πεσόντες, μεταβαίνοντες οἴκαδε διὰ τῆς Μακεδονίας περὶ Ἐδεσσαν
ἔμειναν, συμπολεμήσαντες τοῖς ὑποδεξαμένοις, καὶ ἔκτισαν πόλιν
Εὐβοίαν. Ἦν δὲ καὶ ἐν Σικελίᾳ Εὐβοία, Χαλκιδέων τῶν ἐκεῖ
κτίσμα, ἣν Γέλων ἐξανέστητε, καὶ ἐγένετο φρούριον Συρακου-
σίων· καὶ ἐν Κερκύρᾳ δὲ καὶ ἐν Λήμνῳ τόπος ἦν Εὐβοία· καὶ
ἐν τῇ Ἀργείᾳ λόφος τις.

§. 16.

Ἐπεὶ δὲ τοῖς Θετταλοῖς καὶ Οἰταίοις τὰ πρὸς ἐσπέραν
Αἰτωλοὶ καὶ Ἀκαρνανές εἰσι *καὶ Ἀθαμᾶνες*, εἰ χρὴ καὶ τού-
τους Ἕλληνας εἰπεῖν, λοιπὸν ἐξηγήσασθαι περὶ τούτων, ἵν'
ἔχωμεν τὴν περίοδον ἀπασαν τὴν τῆς Ἑλλάδος· προσθεῖναι δὲ
καὶ τὰς νήσους τὰς προσχώρους μάλισα τῇ Ἑλλάδι καὶ οἰ-
κουμένας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὅσας μὴ περὶωδεύκαμεν.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

449. Αἰτωλοὶ μὲν τοῖνυν καὶ Ἀκαρνανεὶς ὁμορροῦσιν ἀλλήλοις, μέσον ἔχοντες τὸν Ἀχελῶν ποταμὸν, ρέοντα ἀπὸ τῶν ἄρκτων καὶ τῆς Πίνδου πρὸς νότον, διὰ τε Ἀγραιῶν Αἰτωλικοῦ ἔθνους
450. καὶ Ἀμφιλόχων Ἀκαρνανεὶς μὲν τὸ πρὸς ἐσπέραν μέρος ἔχοντες τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, τοῦ κατὰ Ἀμφιλόχους, καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀκτίου Ἀπόλλωνος· Αἰτωλοὶ δὲ τὸ πρὸς ἑω μέχρι τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, καὶ τοῦ Παρνασοῦ, καὶ τῶν Οἰταίων. Ὑπέρκεινται δ' ἐν τῇ μεσογαίᾳ καὶ τοῖς προσβορείοις μέρεσι, τῶν μὲν Ἀκαρνανῶν, Ἀμφιλόχοι· τούτων δὲ Δελόπες καὶ ἡ Πίνδος· τῶν δ' Αἰτωλῶν Πέρραιβοι τε καὶ Ἀθαμᾶνες, καὶ Αἰνιάνων τι μέρος τῶν τὴν Οἴτην ἐχόντων. Τὸ δὲ νότιον πλευρὸν, τό τε Ἀκαρνανικὸν ὁμοίως καὶ τὸ Αἰτωλικόν, κλυζεταὶ τῇ ποιοῦσῃ θαλάττῃ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, εἰς ὃν καὶ ὁ Ἀχελῶς ποταμὸς ἐξίησιν, ὀρίζων τὴν τῶν Αἰτωλῶν παραλίαν καὶ τὴν Ἀκαρνανικὴν· ἐκαλεῖτο δὲ Θόας ὁ Ἀχελῶς πρότερον. Ἔστι δὲ καὶ ἡ παρὰ Δύμην ὁμώνυμος τούτῳ, καθάπερ εἴρηται, καὶ ὁ περὶ Λαμίας. Εἴρηται δὲ, καὶ ὅτι ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου τὸ σῶμα τοῦδε τοῦ ποταμοῦ φάσι.

§. 2.

Πόλεις δ' εἰσὶν, ἐν μὲν τοῖς Ἀκαρνανῶσιν Ἀνακτόριον τε ἐπὶ χερρόνησον ἰδρυμένον Ἀκτίου πλησίον, ἐμπορεῖον τῆς νῦν ἐκτισμένης ἐφ' ἡμῶν Νικοπόλεως, καὶ Στράτος, ἀνάπλουν ἔχουσα τῷ Ἀχελῷ πλειόνων ἢ διαχοσίων σταδίων. Καὶ ἡ Αἰνία δὲ καὶ αὕτη ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ἡ μὲν παλαιὰ οὐ κατοικουμένη, ἴσον

ἀπέχουσα τῆς τε Θαλάττης καὶ τῆς Στράτου· ἡ δὲ νῦν, ὅσον 450. ἰσδομένηντα σταδίους ὑπὲρ τῆς ἐκβολῆς διέχουσα. Καὶ ἄλλαι δ' εἰσὶ, Πάλαιρός τε καὶ Ἀλυζία, καὶ Λευκάς, καὶ Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικόν, καὶ Ἀμβρακία, ὧν αἱ πλεῖσαι περιοικίδες γεγόνασιν, ἡ καὶ πᾶσαι, τῆς Νικοπόλεως· κεῖται δ' ἡ Στράτος κατὰ μέσσην τὴν ἐξ Ἀλυζίας ὁδὸν εἰς Ἀνακτόριον.

§. 3.

Αἰτωλῶν δ' εἰσὶ Καλυδῶν τε καὶ Πλευρῶν, νῦν μὲν τεταπεινωμένοι· τὸ δὲ παλαιὸν πρόσχημα τῆς Ἑλλάδος ἦν ταῦτα τὰ κτίσματα. Καὶ δὴ καὶ δορῆσθαι συνέβαινε διχα τὴν Αἰτωλίαν, καὶ τὴν μὲν ἀρχαίαν λέγεσθαι, τὴν δ' ἐπίκτητον· ἀρχαίαν μὲν, τὴν ἀπὸ τοῦ Ἀχελώου μέχρι Καλυδῶνος παραλίαν, ἐπὶ πολὺ καὶ τῆς μεσογαίης ἀνήκουσαν, εὐκάρπου τε καὶ πεδιάδος· ἥ ἐστὶ καὶ Στράτος, καὶ τὸ Τριχώνιον, ἀρίστην ἔχον γῆν· ἐπίκτητον δὲ, τὴν τοῖς Λοκροῖς συνάπτουσαν, ὡς ἐπὶ Ναυπακτὸν τε καὶ Εὐπάλιον, τραχυτέραν τε οὖσαν, καὶ λυπρότεραν μέχρι τῆς Οἰταίας, καὶ Ἀθαμάνων καὶ τῶν ἐφεξῆς ἐπὶ τὴν Ἄρκτον ἥθη περιλαμβένων ὄρων τε καὶ ἔδνων.

§. 4.

Ἐχει δὲ καὶ ἡ Αἰτωλία μέγιστον μὲν ὄρος τὸν Κόρακα συνάπτοντα τῇ Οἰτῇ· τῶν δ' ἄλλων ἐν μέτῳ μὲν μᾶλλον τὸν Ἀράκυνθον, περὶ δὲ τὴν νεωτέραν Πλευρῶνα συνώκισαν, ἀφέντες 451. τὴν παλαιάν, ἐγγὺς κειμένην Καλυδῶνος, οἱ οἰκῆτορες, εὐκαρπον οὖσαν καὶ πεδιάδα, πορθοῦντος τὴν χώραν Δημητρίου, τοῦ ἐπικληθέντος Αἰτωλικοῦ. Ὑπὲρ δὲ τῆς Μολυκρείας Ταφιασσὸν καὶ Χαλκίδα, ὄρη ἰσχυρῶς ὑψηλὰ, ἐφ' οἷς πολίχνια ἰδρύται, Μακυνία τε καὶ Χαλκίς, ὁμώνυμος τῷ ὄρει, ἦν καὶ Ὑποχαλκίδα καλοῦσι. Κούριον δὲ τῆς παλαιᾶς Πλευρῶνος

451. πλησίον, ἀφ' οὗ τοὺς Πλευρωνίους Κουρήτας ὀνομασθῆναι
τινες ὑπέλαβον.

§. 5.

Ὁ δὲ Εὐηνος ποταμὸς ἄρχεται μὲν ἐκ Βωμιῶν τῶν ἐν
Ὀφιεῦσιν Αἰτωλικοῦ ἔθνους, καθάπερ καὶ οἱ Εὐρυτάνες, καὶ
Ἀγραῖοι καὶ Κουρήτες καὶ ἄλλοι· ρεῖ δ' οὐ διὰ τῆς Κουρητικῆς
κατ' ἀρχάς, ἥτις ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῇ Πλευρωνίᾳ· ἀλλὰ διὰ τῆς πρὸς
ἑω μᾶλλον παρὰ τὴν Χαλκίδα καὶ Καλυθῶνα· εἴτα ἀνακάμψας
ἐπὶ τὰ τῆς Πλευρώνος πεδιά τῆς παλαιᾶς, καὶ παραλλάξας εἰς
θύσιν, ἐπιστρέφει πρὸς τὰς ἐκβολὰς καὶ τὴν μεσημβρίαν· ἐκαλεῖτο
δὲ Λυκόρμας πρότερον· καὶ ὁ Νέσσος ἐνταῦθα λέγεται, πορθμὺς
ἀποδεδογμένος, ὑφ' Ἡρακλέους ἀποθανεῖν, ἐπεὶ πορθμύων
τὴν Δηϊάνειραν ἐπεχείρει βιάσασθαι.

§. 6.

Καὶ Ὠλεον δὲ καὶ Πυλῆνην ὀνομάζει πόλεις ὁ Ποιητής
Αἰτωλικᾶς, ὧν τὴν μὲν Ὠλεον ὁμωνύμως τῇ Ἀχαϊκῇ λεγομένην
Αἰολεῖς κατέσκαψαν, πλησίον οὖσαν τῆς νεωτέρας Πλευρώνομος·
τῆς δὲ χώρας ἡμισοσθῆτον Ἀκαρνᾶνες· τὴν δὲ Πυλῆνην μετ-
ενέγκαντες εἰς τοὺς ἀνώτερον τόπους, ἥλλαξαν αὐτῆς καὶ τοῦ-
νομα, Πρόσχιον καλέσαντες. Ἑλλάνικος δ' οὐδὲ τὴν περὶ ταύτας
ἱστορίαν οἶδε, ἀλλ' ὥς ἐτι καὶ αὐτῶν οὐσῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κατα-
στᾷσι μέμνηται· τὰς δ' ὕστερον *καὶ* τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου
κτισθεῖσας, Μακυνίαν καὶ Μολύκρειαν, ἐν ταῖς ἀρχαίαις κατα-
λέγει, πλείστην εὐχέρειαν ἐπιδεικνύμενος ἐν πάσῃ σχεδὸν τι
τῇ γραφῇ.

§. 7.

Καθόλου μὲν ταῦτα περὶ τῆς χώρας ἐστὶ τῆς τῶν Ἀκαρνάνων

καὶ

καὶ τῶν Αἰτωλῶν· περὶ δὲ τῆς παραλίας καὶ τῶν προκειμένων 451.
νῆσων ἔτι καὶ ταῦτα προσληπτέον. Ἀπὸ γὰρ τοῦ σόματος
ἀρξαμένοις τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου πρῶτόν ἐστιν Ἀκαρνάνων
χωρίον, τὸ Ἄκτιον. Ὁμωνύμως δὲ λέγεται τό τε ἱερὸν τοῦ
Ἀκτίου Ἀπόλλωνος καὶ ἡ ἄκρα, ἡ ποιῶσα τὸ σόμα τοῦ κόλ-
που, ἔχουσα καὶ λιμένα ἐκτός. Τοῦ δ' ἱεροῦ τετταράκοντα
μὲν σταδίους ἀπέχει τὸ Ἀνακτόριον, ἐν τῷ κόλπῳ ἰδρυμένον·
διακοσίους δὲ καὶ τετταράκοντα ἡ Λευκάς.

§. 8.

Αὕτη δ' ἦν τὸ παλαιὸν μὲν χερρόνησος τῆς Ἀκαρνάνων γῆς·
καλεῖ δ' αὐτὴν ὁ Ποιητὴς Ἀκτὴν ἠπειροῖο, τὴν περαιὰν τῆς
Ἰθάκης καὶ τῆς Κεφαλληνίας ἠπειρον καλῶν· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ
Ἀκαρνανία· ὥς, ὅταν φῇ Ἀκτὴν ἠπειροῖο, τῆς Ἀκαρνανίας 452.
ἀκτὴν δέχσθαι δεῖ. Τῆς δὲ Λευκάδος ἡ τε Νήρικος, ἣν φησὶν
εἰλεῖν ὁ Λαέρτης,

Οἶος Νήρικον εἶλον, εὐκτίμενον πτολίεθρον,
Ἀκτὴν ἠπειροῖο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσω·

καὶ ὅς ἐν καταλόγῳ φησί,

Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο, καὶ Αἰγέλιπα τρηχεῖαν.

Κορίνθιοι δὲ, πεμφθέντες ὑπὸ Κυψέλου καὶ Γαργάσου, ταύ-
την τε κατέσχον τὴν ἀκτὴν, καὶ μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου
προῆλθον· καὶ ἡ τε Ἀμβρακία συνωκίσθη καὶ τὸ Ἀνακτόριον·
καὶ τῆς χερρόνησου διορύξαντες τὸν ἰσθμὸν, ἐποίησαν νῆσον
τὴν Λευκάδα, καὶ μετενέγκαντες τὴν Νήρικον ἐπὶ τὸν τόπον,
ὅς ἦν ποτε μὲν ἰσθμὸς, νῦν δὲ πορθμὸς γεφύρα ζευκτὸς,
μετωνόμασαν Λευκάδα, ἐπώνυμον, δοκῶ μοι, τοῦ Λευκάτα·
πέτρα γὰρ ἐστὶ λευκὴ τὴν χρόαν, προκειμένη τῆς Λευκάδος
εἰς τὸ πελαγὸς καὶ τὴν Κεφαλληνίαν, ὥς ἐντεῦθεν τοῦνομα
λαβεῖν.

§. 9.

452. Ἐχει δὲ τὸ τοῦ Λευκάτα Ἀπόλλωνος ἱερὸν καὶ τὸ ἄλμα,
τὸ τοὺς ἔρωτας παύειν πεπιστευμένον· οὗ δὴ λέγεται πρώτη
Σαπφώ, ὥς πού φησιν ὁ Μένανδρος,

Τὸν ὑπέρκομπον Θηρῶσα Φάων'
Οἰτρῶντι πόθῳ ῥῆναι πέτρας
Ἀπὸ τηλεφανοῦς· ἀλλὰ κατ' εὐχὴν
Σὸν, δέσποτ' ἄναξ, [εὐφημείσῃ
Τέμενος περὶ Λευκάδος ἀκτῆς].

Ὁ μὲν οὖν Μένανδρος πρώτην ἀλέσθαι λέγει τὴν Σαπφώ·
οἱ δ' ἐτι ἀρχαιολογικώτεροι, Κεφαλὸν φασιν ἐρασθέντα Πτε-
ρέλα, τὸν τοῦ Δηϊονέως. Ἦν δὲ καὶ πάτριον τοῖς Λευκαδίοις
κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπὸ τῆς σκοπῆς
ρίπτεϊσθαι τινα τῶν ἐν αἰτίαις ὄντων, ἀποτροπῆς χάριν, ἐξ-
απομένων ἐξ αὐτοῦ καυτοδαπῶν πτερῶν καὶ ὀρνέων, ἀνακου-
φίζειν δυναμένων τῇ πτήσει τὸ ἄλμα· ὑποδέχεσθαι δὲ κάτω
μικραῖς ἀλιάσι κύκλῳ περιεσώτας πολλοὺς, καὶ περισώζειν εἰς
δύναμιν τῶν ὄρων ἔξω τὸν ἀναληφθέντα. Ὁ δὲ τὴν Ἀλκμαιωνίδα
γράφας, Ἰκαρίου, τοῦ Πηνελόπης πατρὸς, υἱεὺς γενέσθαι δύο,
Ἀλυξέα καὶ Λευκάδιον· δυνασεῦσαι δ' ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ τού-
τους μετὰ τοῦ πατρὸς. Τούτων οὖν ἐπωνύμους τὰς πόλεις
Ἐφορος λέγεσθαι δοκεῖ.

§. 10.

Κεφαλλῆνας δὲ νῦν μὲν τοὺς ἐκ τῆς νήσου τῆς Κεφαλλη-
νίας λέγουσιν· Ὅμηρος δὲ πάντας τοὺς ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεῖ, ὧν
εἰσι καὶ οἱ Ἀκαρνανεες· εἰπὼν γάρ,

Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας,
Οἱ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνυσίφυλλον,

τὸ ἐν ταύτῃ ὄρος ἐπιφανές (ὥς καί, 452.
 Οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου, Ἐχινάων δ' ἰεράων, 453.
 καὶ αὐτοῦ τοῦ Δουλιχίου, τῶν Ἐχινάδων ὄντος· καὶ
 Οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἡλιδά·
 καὶ τοῦ Βουπρασίου ἐν Ἡλιδι ὄντος· καὶ
 Οἱ δ' Εὐβοίαν ἔχον καὶ Χαλκίδα τ' Εἰρήτριάν τε,
 καὶ τούτων ἐν Εὐβοίᾳ οὐσῶν· ὥς
 Τρώες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι,
 καὶ ἐκείνων Τρώων ὄντων), πλὴν μετὰ γε Νήριτον φησί,
 Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν,
 Οἱ τε Ζάκυνθον ἔχον, ἥδ' οἱ Σάμον ἀμφενέμοντο,
 Οἱ τ' Ἠπειρον ἔχον, ἥδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο.

Ἠπειρον μὲν οὖν τὰ ἀντίπερα τῶν νήσων βούλεται λέγειν, ἅμα
 τῇ Λευκάδι καὶ τὴν ἄλλην Ἀκαρνανίαν συμπεριλαβεῖν βουλό-
 μενος, περὶ ἧς καὶ οὕτω λέγει,
 Δώδεκ' ἐν Ἠπείρῳ ἀγέλαι, τίσα πάνα μῆλων,
 τάχα τῆς Ἠπειρώτιδος τὸ παλαιὸν μέχρι δεῦρο διατεινούσης,
 καὶ ὀνόματι κοινῶς Ἠπείρου λεγομένης.

§. 11.

Σάμον δὲ τὴν νῦν Κεφαλληνίαν· ὥς καὶ ὅταν φῇ·

Ἐν περὶ μὲν Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης.

Τῷ γὰρ ἐπιθέτω τὴν ὁμωνυμίαν διέσφαλται, ὥς οὐκ ἐπὶ τῆς
 πόλεως, ἀλλ' ἐπὶ τῆς νήσου τιθεῖς τοῦνομα· τετραπόλεως γὰρ
 οὖσης τῆς νήσου, μία τῶν τεττάρων ἐστὶν ἢ καὶ Σάμος καὶ
 Σάμη καλουμένη, καθ' ἑκάτερον τοῦνομα ὁμωνυμοῦσα τῇ νήσῳ.
 Ὅταν δ' εἴπῃ·

Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατεύουσιν ἄριστοι,

Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλῆεντι Ζακύνθῳ·

τῶν νήσων ἀριθμὸν ποιεῖσθαι δηλὸς ἐστὶ, καὶ Σάμην καλῶν

453. τὴν νῆσον, ἣν πρότερον Σάμον ἐκάλεσεν. Ἀπολλόδωρος δὲ, τοτὲ μὲν *ἐν* τῷ ἐπιθέτῳ λέγων διεσάλλαι τὴν ἀμφιβολίαν, εἰπόντα,

Σάμοιό τε παιπαλοέσσης·

ὥς τὴν νῆσον λέγοντα· τοτὲ δ' ἀντιγράφεσθαι δεῖν,

Δουλιχίῳ τε Σάμῳ τε,

ἀλλὰ μὴ,

Σάμῃ τε,

θῆλός ἐστι τὴν μὲν πόλιν Σάμην καὶ Σάμον συνωνύμως ὑπολαμβάνων ἐκφέρεσθαι, τὴν δὲ νῆσον Σάμον μόνον. Ὅτι γὰρ Σάμη λέγεται ἢ πόλις, ὁῦλον εἶναι ἐκ τε τοῦ διαριζομένου τοὺς ἐξ ἐκάστης πύλεως μνηστῆρας, φάναι·

Ἐκ δὲ Σάμης πίσυρες τε καὶ εἴκοσι φῶτες ἔασιν·

καὶ ἐκ τοῦ περὶ τῆς Κτιμένης λόγου·

Τὴν μὲν ἔπειτα Σάμην δ' ἔδοσαν.

454. Ἐχει δὲ ταῦτα λόγον. Οὐ γὰρ εὐκρινῶς ἀποδίδωσιν ὁ Ποιητής, οὔτε περὶ τῆς Κεφαλληνίας, οὔτε περὶ τῆς Ἰθάκης, καὶ τῶν ἄλλων πλησίον τύπων· ὥς τε καὶ οἱ ἐξηγούμενοι διαφέρονται καὶ οἱ ἰσοροῦντες.

§. 12.

Αὐτίκα γὰρ ἐπὶ τῆς Ἰθάκης, ὅταν φῇ·

Οἱ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνوسیφυλλον·

ὅτι μὲν τὸ Νήριτον ὄρος λέγει, τῷ ἐπιθέτῳ δηλοῖ. Ἐν ἄλλοις δὲ καὶ ῥητῶς ὄρος·

Ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ,

Νήριτον εἰνوسیφυλλον ἀριπρεπές.

Ἰθάκην δ' εἴτε τὴν πόλιν, εἴτε τὴν νῆσον λέγει, οὐ δῆλον ἐν τούτῳ γε τῷ ἔπει,

Οἱ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον·

κυρίως μὲν γὰρ ἀκούων τις, τὴν πόλιν δέξαιτ' ἂν, ὡς καὶ 454.
 Ἀθήνας καὶ Λυκαβηττὸν εἰτις λέγοι, καὶ Ῥόδον καὶ Ἀτάβυριν,
 καὶ ἔτι Λακεδαιμόνα καὶ Ταύγετον· ποιητικῶς δὲ τούναντίον.
 Ἐν μέντοι τῷ,

Νκιετάω δ' Ἰθάκην εὐδαίμων· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ,
 Νηρίτον,

[δῆλον]· ἐν γὰρ τῇ νήσῳ, οὐκ ἐν τῇ πόλει τὸ ὄρος. Ὄταν δὲ
 οὕτω φῇ·

Ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπὸ Νηίου εἰλήλουσμεν·

ἄδῃλον, εἴτε τὸ αὐτὸ τῷ Νηρίτῳ λέγει τὸ Νηίου, εἴθ' ἕτερον, ἢ ὄρος, ἢ χωρίον. Ὁ μὲντοι ἀντὶ Νηρίτου γράφω Νήριον, ἢ ἀνάπαλιν, παραπαίει τελέως. Τὸ μὲν γὰρ, εἰσοσίφυλλον καλεῖ ὁ Ποιητής· τὸ δ', εὐκτίμενον πτολίεθρον· καὶ τὸ μὲν ἐν Ἰθάκῃ· τὸ δ' αὐτὴν Ἡπείροισι.

§. 13.

Καὶ τοῦτο δὲ δοκεῖ ὑπεναντιότητά τινα δηλοῦν·

Αὕτη δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἀλλ' αἰεὶ κείται.

Χθαμαλὴ μὲν γὰρ ἡ ταπεινὴ καὶ χαμηλὴ· πανυπερτάτη δὲ ἡ ὑψηλὴ, οἷαν διὰ πλειόνων σημαίνει, Κραναὴν καλῶν· καὶ τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ τοῦ λιμένος

τρηχεῖαν ἀταρπὸν

Χῶρον ἀν' ὕληντα·

καί,

Οὐ γὰρ τις νῆσος εὐδαίλος, οὐδ' εὐλείμων,

Αἱ δ' ὅλ' ἀλλ' κεκλίχται· Ἰθάκη δὲ τι καὶ περὶ πασάντων.

Ἐχει μὲν οὖν ἀπεμφράσεις τοιαύτας ἢ φράσεις. Ἐξηγοῦνται δὲ οὐ κακῶς. Οὔτε γὰρ χθαμαλὴν δέχονται ταπεινὴν ἐνταῦθα, ἀλλὰ πρόσχωρον τῇ ἡπείρῳ, ἐγγυτάτῳ οὖσαν αὐτῇς· οὔτε πανυπερτάτην ὑψηλοτάτην, ἀλλὰ πανυπερτάτην πρὸς ζόφον, οἷον

454. ὑπὲρ πάσας ἐσχάτην τετραμμένην πρὸς ἄρκτον· τοῦτο γὰρ βού-
λεται λέγειν τὸ πρὸς ζόφον τὸ δ' ἐναντίον πρὸς νότον·

— Αἱ δὲ τ' ἀνευθεὶ πρὸς ἡῶ τ' ἡελιὸν τε.

455. Τὸ γὰρ ἀνευθεὶ πόρρω καὶ χωρὶς ἐστίν· ὡς τῶν μὲν ἄλλων πρὸς νότον κεκλιμένων καὶ ἀπωτέρω τῆς ἡπείρου, τῆς δ' Ἰθάκης ἐγγύθεν πρὸς ἄρκτον. Ὅτι δ' οὕτω λέγει τὸ νότιον μέρος, καὶ ἐν τοῖσδε φανερόν·

Εἴτ' ἐπὶ δεξι' ἴωσι, πρὸς ἡῶ τ' ἡελιὸν τε,

Εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγῃε ποτὶ ζόφον ἡερόεντα.

καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖσδε·

Ὡ φίλοι, εὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπῃ ζόφος, οὐδ' ὅπῃ ἡῶς,

Οὐδ' ὅπῃ ἡελίος φασεσίμβροτος εἶς' ὑπὸ γαίαν,

Οὐδ' ὅπῃ ἀννέϊται.

Ἐστὶ μὲν γὰρ δέξασθαι τὰ τέτταρα κλίματα, τὴν ἡῶ δεχο-
μένους τὸ νότιον μέρος· ἔχει δὲ τινα [καὶ] τούτου ἔμφρασιν· ἀλλὰ
βέλτιον, τὸ κατὰ τὴν πάροδον τοῦ ἡλίου νοεῖν ἀντιτιθέμενον τῷ
ἀρκτικῷ μέρει. Ἐξάλλαξιν γὰρ τινα τῶν οὐρανίων πολλὴν
βούλεται σημαίνειν ὁ λόγος, οὐχὶ ψιλὴν ἐπίκρυψιν τῶν κλιμά-
των. Δεῖ γὰρ κατὰ πάντα συνεφεῖν καιρὸν, ἅν δ' ἡμέρας, ἅν τε
νύκτωρ συμβῇ, παρασκολουθεῖν τὰ δ' οὐράνια ἐξαλλάττει ἐπὶ
πλέον, τῷ πρὸς μεσημβρίαν μᾶλλον, ἢ ἥττον παραχωρεῖν ἡμᾶς,
ἢ εἰς τοῦναντίον. Τοῦτο δὲ οὐ δύσεως καὶ ἀνατολῆς ἐγκαλύ-
ψεις ποιεῖ (καὶ γὰρ αἰθρίας οὐσῆς συμβαίνει), ἀλλὰ μεσημ-
βρίας καὶ ἄρκτου. Μάλιστα γὰρ ἀρκτικός ἐστὶν ὁ πόλος· τούτου
δὲ κινουμένου, καὶ ποτὲ μὲν κατὰ κορυφὴν ἡμῶν γινομένου,
ποτὲ δὲ ὑπὸ γῆς ὄντος, καὶ οἱ ἀρκτικοὶ συμμεταβάλλουσι· ποτὲ
δὲ συνεκλείπουσι κατὰ τὰς τοιαύτας παραχωρήσεις, ὥς οὐκ
ἂν εἰδείης, ὅπου ἐστὶ τὸ ἀρκτικὸν κλίμα, οὐδ' εἰ ἀρχὴν ἐστίν·
εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲ τοῦναντίον ἂν γνοίης. Κύκλος δὲ τῆς Ἰθάκης
ἐστὶν ὡς ὀγδοήκοντα σταδίων. Περὶ μὲν Ἰθάκης ταῦτα.

§. 14.

Τὴν δὲ Κεφαλληνίαν, τετράπολιν οὔσαν, οὐτ' αὐτὴν εἶρηκε 455.
 τῷ νῦν ὀνόματι, οὔτε τῶν πόλεων οὐδεμίαν, πλὴν μίας, εἴτε
 Σάμης, εἴτε Σάμου· ἢ νῦν μὲν οὐκέτ' ἔστω, ἵχνη δ' αὐτῆς δεί-
 χνται κατὰ μέσον τὸν πρὸς Ἰθάκῃ πορθμόν· οἱ δ' ἀπ' αὐτῆς
 Σαμαῖοι καλοῦνται. Αἱ δ' ἄλλαι καὶ νῦν εἰσιν ἔτι, μικραὶ,
 Παλεῖς τινες, Πρώνηςος καὶ Κράνιοι. Ἐφ' ἡμῶν δὲ καὶ ἄλλην
 προσέκτισε Γαῖος Ἀντώνιος, ὁ θεῖος Μάρκου Ἀντωνίου, ἡνίκα
 φυγὰς γενόμενος μετὰ τὴν ὑπατείαν, ἣν συνῆρξε Κικέρωνι τῷ
 ῥήτορι, ἐν τῇ Κεφαλληνίᾳ διέτριψε, καὶ τὴν ὅλην νῆσον ὑπή-
 κοον ἔσχεν, ὡς ἰδίου κτῆμα· οὐκ ἔφθη μέντοι συνοικίσας,
 ἀλλὰ καζόδου τυχών, πρὸς ἄλλοις μείζουσιν ὦν, κατέλυσε
 τὸν βίον.

§. 15.

Οἶκα ὤκησαν δὲ τινες τὴν Κεφαλληνίαν τὴν αὐτὴν τῷ
 Δουλιχίῳ φάναι· οἱ δὲ, τῇ Τάφῳ, καὶ Ταφίους τοὺς Κεφαλ- 456.
 ληνίους, τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Τηλεδόας· καὶ τὸν Ἀμφιτρύωνα
 δεῦρο στρατεῦσαι μετὰ Κεφαλῶ τοῦ Δηϊονέως, ἐξ Ἀθηνῶν
 φυγάδος παραληφθέντος· κατασχόντα δὲ τὴν νῆσον, παραδοῦ-
 ναι τῷ Κεφαλῷ· καὶ ταύτην μὲν ἐπώνυμον ἐκείνου γενέσθαι,
 τὰς δὲ πόλεις τῶν παίδων αὐτοῦ. Ταῦτα δ' οὐχ' Ὀμηρικά. Οἱ
 μὲν γὰρ Κεφαλλῆνες ὑπὸ Ὀδυσσεὶ καὶ Λαέρτῃ· ἡ δὲ Τάφος
 ὑπὸ τῷ Μέντῃ.

Μέντης Ἀγχιάλαιοι δαίφρονες εὐχομαι εἶναι

Υἱὸς, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.

Καλεῖται δὲ νῦν Ταφίους ἡ Τάφος. Οὐδ' Ἑλλάνικος Ὀμηρικὸς,
 Δουλίχιον τὴν Κεφαλληνίαν λέγων. Τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ Μέγητι
 εἴρηται καὶ αἱ λοιπαὶ Ἐχινάδες, οἱ τε ἐνοικοῦντες Ἐπειοὶ

456. ἐξ Ἠλίδος ἀφικόμενοι· διόπερ καὶ τὸν Ὠτὸν τὸν Κυλλήνιον
Φυλίδεω ἔταρον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν,

καλεῖ· [καί],

Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλήνας μεγαθύμους.

Οὐτ' οὖν Δουλίχιον ἢ Κεφαλληνία καθ' Ὅμηρον, οὔτε τῆς
Κεφαλληνίας τὸ Δουλίχιον, ὥς Ἄνδρων φησί· τὸ μὲν γὰρ
Ἐπειοὶ κατεῖχον, τὴν δὲ Κεφαλληνίαν ὅλην Κεφαλλῆνες· καὶ
οἱ μὲν ὑπὸ Ὀδυσσεῖ, οἱ δ' ὑπὸ Μέρητι. Οὐδ' οἱ Παλεῖς Δου-
λίχιον ὑφ' Ὀμήρου λέγονται, ὥς γράφει Φερεκύδης. Μάλιστα
δ' ἐναντιοῦται Ομήρῳ ὁ τὴν Κεφαλληνίαν τὴν αὐτὴν τῷ Δου-
λίχιῳ λέγων, εἴπερ τῶν μνηστῆρων, ἐκ μὲν Δουλιχίου οὖον καὶ
πεντήκοντα ἦσαν, ἐν δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι. Οὐ γὰρ
τοῦτ' ἂν εἴη λέγων, ἐξ ὅλης μὲν τόσους, ἐκ δὲ μιᾶς τῶν
τεττάρων παρὰ δύο τοὺς ἡμίσεις. Εἰ δ' ἄρα τοῦτο δώσει
τις, ἐρησόμεθα, τίς ἂν εἴη ἡ Σάμη, ὅταν φῇ οὕτω·

Δουλίχιόν τε Σάμην τ' ἠδ' ὕληεντα Ζάκυνθον.

§. 16.

Κεῖται δὲ ἡ Κεφαλληνία κατὰ Ἀκαρνανίαν, διέχουσα τοῦ
Λευκάτα περὶ πενήκοντα, οἱ δὲ τετταράκοντά φασι, σταδίους,
τοῦ δὲ Χελωνάτα περὶ ὀγδοήκοντα. Αὕτη δ' ἐστὶν ὥς τριακο-
σίῳ τὴν περίμετρον· μακρὰ δ' ἀνήκουσα πρὸς Εὐρόν, ὁρεινὴ
μέγιστον δ' ὄρος ἐν αὐτῇ Αἶνος, ἐν ᾧ τὸ τοῦ Διὸς Αἰνησίου
ἱερόν. Καθ' ὃ δὲ σενωτάτη ἐστὶν ἡ νῆσος, ταπεινὸν ἰσθμὸν
ποιεῖ, ὥσθ' ὑπερκλύεσθαι πολλάκις ἐκ θαλάττης εἰς θαλάτ-
ταν. Πλησίον δ' εἰσὶ τῶν σενῶν ἐν τῷ κόλπῳ Κράνιοί τε καὶ
Παλεῖς.

§. 17.

Μεταξὺ δὲ τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς Κεφαλληνίας ἡ Ἄσπερία νη-

σίον· Ἄσερις δ' ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λέγεται· ἦν ὁ μὲν Σκήψιος μὴ 456.
μένειν τοιαύτην, οἷαν φησὶν ὁ Ποιητής·

— λιμένες δ' ἐνὶ ναύλοχοι αὐτῇ
Ἀμφίδυμοι·

ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος μένειν καὶ νῦν, καὶ πολίχριον λέγει ἐν 457.
αὐτῇ Ἀλαλκομενάς, τὸ ἐπ' αὐτῷ τῷ ἰσθμῷ κείμενον.

§. 18.

Καλεῖ δ' ὁ Ποιητής Σάμον καὶ τὴν Θρακίαν, ἣν νῦν Σαμο-
θράκην καλοῦμεν. Τὴν δ' Ἰωνικὴν οἶδε μὲν, ὡς εἰκός· καὶ γὰρ
τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν εἰδέναι φαίνεται· οὐ γὰρ ἂν ἀντιδιέσειε τὴν
ὁμωνυμίαν περὶ τῆς Σαμοθράκης λέγων, τότε μὲν τῷ ἐπιδέτω·

Ἰψοῦ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑληέσσης
Θρηίκης,

τοτε δὲ τῇ συζυγίᾳ τῶν πλησίον νήσων·

Ἐς Σάμον, ἔς τ' Ἰμβρον καὶ Λῆμον ἀμυχθαλόεσσαν·

καὶ πάλιν·

Μεσσηγύς τε Σάμοιο καὶ Ἰμβρου παιπαλοέσσης.

Ἦδει μὲν οὖν αὐτὴν, οὐκ ὠνόμακε δέ· οὐδ' ἐκαλεῖτο τῷ αὐτῷ
ὀνόματι πρότερον, ἀλλὰ Μελάμφυλος, εἴτ' Ἀνθεμῖς, εἴτα Παρ-
θενία ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Παρθενίου, ὃς Ἰμβρασος μετωνο-
μάσθη. Ἐπεὶ οὖν κατὰ τὰ Τρωϊκά, Σάμος μὲν καὶ ἡ Κεφαλληνία
ἐκαλεῖτο καὶ ἡ Σαμοθράκη (οὐ γὰρ ἂν Ἐκάβη εἰσήγετο λέγουσα,
ὅτι τοὺς παῖδας αὐτῆς πέρασχε', ὃν κε λάβοι, ἔς Σάμον, ἔς τ'
Ἰμβρον), ἡ δ' Ἰωνικὴ οὐκ ἐπώκιστό πω, δῆλον ὅτι ἀπὸ τῶν πρότε-
ρόν τινος τὴν ὁμωνυμίαν ἔσχεν· ἐξ ὧν καὶ κεῖνο δῆλον, ὅτι παρὰ
τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν, ὃ λέγουσιν οἱ φήσαντες, μετὰ τὴν Ἰωνικὴν
ἀποικίαν καὶ τὴν Τεμβρίωνος παρουσίαν ἀποίκους ἔλθειν ἐκ
Σάμου, καὶ ὀνομάσαι Σάμον τὴν Σαμοθράκην· ὡς οἱ Σάμοιο
τοῦτ' ἐπλάσαντο δόξης χάριν. Πιθανώτεροι δ' εἰσὶν οἱ ἀπὸ τοῦ

457. Σάμους καλεῖσθαι τὰ ὕψη φήσαντες εὐρέσθαι τοῦτο τοῦνομα τὴν νῆσον· ἐντεῦθεν γὰρ

ἐφαίνεται πᾶσα μὲν Ἰδη,
φαίνεται δὲ Πριάμοιο πόλις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν.

Τινὲς δὲ Σάμον καλεῖσθαι φασιν ἀπὸ Σαίων, τῶν οἰκούντων Θρακῶν πρότερον, οἱ καὶ τὴν ἡπειρον ἔσχον τὴν προσεχῆ· εἴτε οἱ αὐτοὶ τοῖς Σαπαίοις ὄντες, ἢ τοῖς Σιντοῖς, οὓς Σίν-
τίας καλεῖ ὁ Ποιητής, εἰδ' ἕτεροι. Μέννηται δὲ τῶν Σαίων Ἀρχιλόχος,

Ἀσπίδι μὲν Σαίων τις ἀγάλλεται, ἦν παρὰ Σάμῳ,
ἔντος ἀμώμκτον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων.

§. 19.

Λοιπὴ δ' ἐστὶ τῶν ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεῖ τεταγμένων νήσων ἡ
458. Ζάκυνθος, μικρῷ πρὸς Ἑσπερίδας μᾶλλον τῆς Κεφαλληνίας κε-
κλιμένη καὶ τῆς Πελοποννήσου, συνάπτουσα δ' αὐτῇ. Πλείων δ'
ἐστὶν ὁ κύκλος τῆς Ζακύνθου σαθίων ἑκατὸν ἐξήκοντα· διέχει δὲ
καὶ τῆς Κεφαλληνίας ὅσον ἐξήκοντα σαθίους ὑλώδης μὲν, εὐ-
καρπος δέ· καὶ ἡ πόλις ἀξιόλογος ὁμώνυμος. Ἐντεῦθεν εἰς
Ἑσπερίδας τῆς Λιβύης σαθιοὶ τρισχίλιοι τριακόσιοι.

§. 20.

Καὶ ταύτης δὲ καὶ τῆς Κεφαλληνίας πρὸς ἑω τὰς Ἐχινάδας
ιδρύσθαι νήσους συμβέβηκεν· ὧν τό τε Δουλιχίον ἐστὶ (καλοῦσι
δὲ νῦν Δολίχαν) καὶ αἱ Ὀξεῖαι καλούμεναι, ἃς ὁ Ποιητής
Θοάς εἶπε· καὶ ἡ μὲν Δολίχα κεῖται κατὰ Οἰνιάδας καὶ τὴν
ἐκβολὴν τοῦ Ἀχελώου, διέχουσα Ἀράξου, τῆς τῶν Ἡλείων
ἄκρας, σαθίους ἑκατόν· αἱ λοιπαὶ δ' Ἐχινάδες (πλείους δ'
εἰσὶ, πᾶσαι λυπραί καὶ τραχεῖαι) πρὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἀχελώου,
πεντεκαίδεκα σαθίους ἀφεςώσα ἢ ἀπωτάτω· ἢ δ' ἐγ-

γυτάτω πέντε, πελαγίζουσαι πρότερον· ἀλλ' ἡ χοῦς, τὰς μὲν 458.
 ἐξηπείρωκεν αὐτῶν ἤδη, τὰς δὲ μέλλει, πολλή καταφερομένη· ἤπερ
 καὶ τὴν Παραχελωΐτιν καλουμένην χώραν ἐς ἰ προσχοῦσα, ἣν ὁ
 ποταμὸς ἐπικλύζει· περιμάχητον δ' ἐποίει τὸ παλαιόν, τοὺς ὄρους
 συγγέουσα αἰί, τοὺς ἀποδεικνυμένους τοῖς Ἀκαρνασσι καὶ τοῖς
 Αἰτωλοῖς. Ἐκρίνοντο γάρ τοις ὅπλοις, οὐκ ἔχοντες διαιτητάς·
 ἐνίκων δ' οἱ πλέον θυνάμενοι· ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ μῦθος ἐπλάσθη
 τις, ὡς Ἡρακλέους καταπολεμήσαντος τὸν Ἀχελῶον, καὶ
 ἐνεγκαμένου τῆς νίκης ἄθλον τὸν Δηϊανείρας γάμον τῆς Οἰνέως
 θυγατρὸς, ἣν πεποίηκε Σοφοκλῆς τοιαῦτα λέγουσαν·

Μνηστὴρ γάρ ἦν μοι ποταμὸς, Ἀχελῶον λέγω,
 ὅς μ' ἐν τρισὶ μορφαῖσιν ἐξήτει πατὴρ, *ἦν*
 Φυιτῶν ἐναργὲς ταῦρος, ἄλλοτ' αἰόλος
 Δράκων ἐλικτὸς, ἄλλοτ' ἀνδρείῳ κύτει
 Βούπρωρος.

Προστιθέασι δ' ἔνιοι, καὶ τὸ τῆς Ἀμαλθείας τοῦτ' εἶναι λέ-
 γοντες κέρας, ὃ ἀπέκλασεν Ἡρακλῆς τοῦ Ἀχελῶου, καὶ ἔδωκεν
 Οἰνεῖ τῶν γάμων ἔδνον. Οἱ δ' εἰκάζοντες ἐξ αὐτῶν τάληθές
 ταύρῳ μὲν εἰκότα λέγεσθαι τὸν Ἀχελῶόν φασι, κατὰπερ καὶ
 τοὺς ἄλλους ποταμοὺς, ἀπό τε τῶν ἤχων, καὶ τῶν κατὰ τὰ
 ρεῖθρα καμπῶν, ἃς καλοῦσι κέρατα· δράκοντι δὲ διὰ τὸ μῆκος
 καὶ τὴν σκολιότητα· βούπρωρον δὲ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, δι'
 ἣν καὶ ταυρωπὸν τὸν Ἡρακλέα δὲ καὶ ἄλλως εὐεργετικὸν
 ὄντα, καὶ τῷ Οἰνεῖ κηδεύσαντα, παρχώμασι τε καὶ διοχε-
 τεῖαις βιάσασθαι τὸν ποταμὸν πλημμελῶς ῥέοντα, καὶ πολλὴν 459.
 τῆς Παραχελωΐτιδος θβείροντα, ἀνάψυξεν χαριζόμενον τῷ Οἰνεῖ·
 καὶ τοῦτ' εἶναι τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας. Τῶν μὲν οὖν Ἐχινάδων,
 καὶ τῶν Ὀξειῶν κατὰ τὰ Τρωϊκά Μέγῃτα ἄρχειν φησὶν Ὀμηρος·

— ὃν τίκτε Διὶ φίλος ἱππότη Φυλεὺς,
 ὅς ποτε Δουλίχιόνδ' ἀπενάσασατο, πατρὶ χολωθεῖς.

459. Πατήρ δ' ἦν Αὐγέας ὁ τῆς Ηλείας καὶ τῶν Ἐπειῶν ἀρχὼν ὡς Ἐπειοὶ τὰς νήσους ταύτας εἶχον, οἱ συνεξάραντες εἰς τὸ Δουλίχιον τῷ Φυλεῖ.

§. 21.

Αἱ δὲ τῶν Ταφίων νῆσοι, πρότερον δὲ Τηλεβοῶν, ὧν ἦν καὶ ἡ Τάφος, νῦν δὲ Ταφιοῦς καλουμένη, χωρὶς ἦσαν τούτων, οὐ τοῖς διασημασιν (ἐγγὺς γὰρ κείνται), ἀλλὰ ὑφ' ἑτέροις ἡγεμόσι ταττόμεναι, Ταφίοις καὶ Τηλεβοαῖς. Πρότερον μὲν οὖν Ἀμφιτρυῶν ἐπιστρατεύσας αὐτοῖς μετὰ Κεφαλίου τοῦ Διῖονέως ἐξ Ἀθηνῶν φυγάδος, ἐκείνῳ τὴν ἀρχὴν παρέδωκεν αὐτῶν ὁ δὲ Ποιητὴς ὑπὸ Μέντῃ τετάχθαι φησί, λησὰς καλῶν αὐτοῦς, καθάπερ καὶ τοὺς Τηλεβοὰς ἀπαντάς φασι. Τὰ μὲν περὶ τὰς νήσους, τὰς πρὸ τῆς Ἀκαρνανίας, ταῦτα.

§. 22.

Μεταξὺ δὲ Λευκάδος καὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου λιμνοθάλαττα ἐστὶ, Μυρτσούντιον λεγομένη. Ἀπὸ δὲ Λευκάδος ἐξῆς Παλαιρος καὶ Ἀλυζία τῆς Ἀκαρνανίας πόλεις, ὧν ἡ Ἀλυζία πεντεκαίδεκα ἀπὸ θαλάττης διέχει σταδίους, καθ' ἣν ἐστὶ λιμὴν Ἡρακλέους ἱερὸς καὶ τέμενος. Ἐξ οὗ τοὺς Ἡρακλέους ἄθλους, ἔργα Λυσίππου, μετένεγκεν εἰς Ρώμην τῶν ἡγεμόνων τινες, παρατόπως κειμένους διὰ τὴν ἐρημίαν. Εἶτα ἄκρα Κριθωτὴ καὶ [αἰ] Ἐχινάδες, καὶ πόλις Ἀσακός, ὁμώνυμος τῇ περὶ Νικομήδειαν καὶ τὸν Ἀσακηνὸν κόλπον, ἐνικῶς λεγομένη· καὶ ἡ Κριθωτὴ δ' ὁμώνυμος πολέχῃ τῶν ἐν τῇ Θρακίᾳ Χερρόνήσῳ πάντα δ' εὐλίμενα τὰ μεταξὺ· εἰτ' Οἰνιάδαι, καὶ ὁ Ἀχελῷος. Εἶτα λίμνη τῶν Οἰνιαδῶν, Μελίτη καλουμένη, μῆκος μὲν ἔχουσα τριάκοντα σταδίων, πλάτος δὲ εἴκοσι· καὶ ἄλλη Κυνία διπλασία ταύτης καὶ μῆκος καὶ πλάτος· τρίτη δ' Οὐρία πολλῷ

τούτων μικροτέρα. Ἡ μὲν οὖν Κυνία καὶ ἐκδίδωσιν εἰς τὴν θά- 459.
 λατταν· αἱ λοιπαὶ δ' ὑπέρκεινται ὅσων ἡμιστάδιον. Εἰθ' ὁ Εὐηνος,
 εἰς δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀκτίου σάδιοι ἑξακόσιοι ἐβδόμηκοντα· μετὰ δὲ
 τὸν Εὐηνον τὸ ὄρος ἡ Χαλκίς, ἣν Χαλκίαν εἴρηκεν Ἀρτεμί-
 δωρος. Εἰθ' ἡ Πλευρῶν, εἰθ' ἡ Λίκυρνα κόμη, ἧς ὑπέρ-
 κειται Καλυδῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ σαδίοις τριάκοντα· περὶ δὲ
 τὴν Καλυδῶνα ἔστι τὸ τοῦ Λαοραίου Ἀπόλλωνος ἱερὸν· εἰθ'
 ὁ Ταφιασσὸς τὸ ὄρος· εἴτα Μακυνία πόλις· εἴτα Μολύκρεια, 460.
 καὶ πλησίον τὸ Ἀντιόριον, τὸ τῆς Αἰτωλίας ὄριον καὶ τῆς Λο-
 κρίδος· εἰς δ' ἀπὸ τοῦ Εὐήνου σάδιοι περὶ ἑκατὸν εἴκοσι. Ἀρτε-
 μίδωρος μὲν οὕτω περὶ τῆς εἴτε Χαλκίδος, εἴτε Χαλκειᾶς τοῦ
 ὄρους, μεταξὺ τοῦ Ἀχελώου καὶ τῆς Πλευρῶνος ἰδρύων αὐτήν.
 Ἀπολλόδωρος δὲ, ὡς πρότερον εἶπον, ὑπὲρ τῆς Μολυκρείας καὶ
 τὴν Χαλκίδα καὶ τὸν Ταφιασσὸν καὶ τὴν Καλυδῶνα μεταξὺ
 ἰδρύσθαι φησὶ τῆς τε Πλευρῶνος καὶ τῆς Χαλκίδος· εἰ μὴ
 ἄρα ἕτερον θετέον τὸ πρὸς Πλευρῶνι ὄρος Χαλκίαν καλοῦ-
 μενον, ἕτερον δὲ τὴν Χαλκίδα πρὸς Μολυκρείαν. Ἔστι δὲ τις καὶ
 πρὸς τῇ Καλυδῶνι λίμνῃ μεγάλη καὶ εὐοψος, ἣν ἔχουσιν οἱ ἐν
 Πατραις Ρωμαῖοι.

§. 23. .

Τῆς δὲ μεσογαίας κατὰ μὲν τὴν Ἀκαρνανίαν Ερυσιχαίους
 τινὰς φησιν Ἀπολλόδωρος λέγεσθαι, ὧν Ἀλκμῶν μέμνηται·

Οὐδ' Ερυσιχάιος, Καλυτώνιος οὐδὲ ποιμὴν,

Ἀλλὰ Σαρδίῳ ἀπ' ἄκρας.

Κατὰ δὲ τὴν Αἰτωλίαν ἦν Ὀλλενος, ἧς ἐν τῷ Αἰτωλικῷ κατα-
 λόγῳ μέμνηται Ὅμηρος· ἔχνη δ' αὐτῆς λείπεται μόνον ἐγγὺς
 τῆς Πλευρῶνος ὑπὸ τῷ Ἀρακύνθῳ. Ἦν δὲ καὶ Λυσιμαχία
 πλησίον, ἠφανισμένη καὶ αὐτὴ, καμένη πρὸς τῇ λίμνῃ, τῇ
 νῦν μὲν Λυσιμαχία, πρότερον δ' Ὑδρα, μεταξὺ Πλευρῶνος

460. καὶ Ἀρσινόης πόλεως, ἡ κώμη μὲν ἦν πρότερον, καλουμένη Κωνώπα, κτίσμα δ' ὑπῆρξεν Ἀρσινόης, τῆς Πτολεμαίου τοῦ δευτέρου γυναικὸς ἅμα καὶ ἀδελφῆς, εὐφυῶς ἐπικειμένη πως τῇ τοῦ Ἀχελώου διαβάσει. Παραπλήσιον δέ τι καὶ ἡ Πυλὴν τῷ Ὠλένῳ πέπονθεν. Ὅταν δὲ φῇ τὴν Καλυδῶνα αἰπεῖάν τε καὶ πετρήεσσαν, ἐπὶ τῆς χώρας δεκτέον. Εἴρηται γάρ, ὅτι τὴν χώραν διῆκα διελόντες, τὴν μὲν ὀρευνῇ καὶ ἐπίκτητον τῇ Καλυδῶνι προσένειμαν, τὴν πεδιάδα δὲ τῇ Πλευρῶνι.

§. 24.

Νυνὶ μὲν οὖν ἐκπεπónηται, καὶ ἀπηγόρευκεν ἐκ τῶν συνεχῶν πολέμων, ἡ τ' Ἀκαρνανία, καὶ Αἰτωλία, καθάπερ καὶ πολλὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν· πλείστον μέντοι χρόνον συνεχέμεναν Αἰτωλοὶ μετὰ τῶν Ἀκαρνανῶν πρὸς τε τοὺς Μακεδόνας καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὕστατα δὲ καὶ πρὸς Ῥωμαίους, περὶ τῆς αὐτονομίας ἀγωνιζόμενοι. Ἐπεὶ δὲ καὶ Ὀμηρος αὐτῶν ἐπὶ πολὺ μέμνηται, καὶ οἱ ἄλλοι ποιεταί τε καὶ συγγραφεῖς, τὰ μὲν εὐσήμεως τε καὶ ὁμολογουμένως, τὰ δ' ἥττον γνωρίμως (καθάπερ τοῦτό που καὶ ἐν τοῖς ἡδὴ λεχθεῖσι περὶ αὐτῶν ἀποδέδεικται), προσληπτέον καὶ τῶν παλαιότερων τινὰ τῶν ἀρχῆς ἐχόντων τάξεν, ἢ διαφορουμένων.

§. 25.

461. Εὐθὺς ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας, ὅτι μὲν αὐτὴν ὁ Λαέρτης καὶ οἱ Κεφαλλῆνες κατεκτήσαντο, εἴρηται ἡμῖν· τίνων δὲ κατεχόντων πρότερον, πολλοὶ μὲν εἰρήκασιν· οὐχ ὁμολογούμενα δὲ εἰπόντων, ἐπιφανῇ δὲ, ἀπολείπεται τις ἡμῖν λόγος διαιτητικὸς περὶ αὐτῶν. Φασὶ γάρ τοὺς Ταφίους τε καὶ Τηλεβόας λεγομένους οἰκεῖν τὴν Ἀκαρνανίαν πρότερον, καὶ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Κέφαλον, τὸν κατασθέντα ὑπὸ Ἀμφιτρύωνος κύριον τῶν περὶ

τὴν Τάφον νήσων, κυριεῦσαι καὶ ταύτης τῆς χώρας· ἐντεῦθεν 461.
 δὲ καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Λευκάτα νομιζόμενον ὄλμα τούτῳ πρώτῳ
 προσμυθεύουσιν, ὡς προεῖρηται. Ὁ δὲ Ποιητής, ὅτι μὲν ἦρχον
 οἱ Τάφιοι τῶν Ἀκαρνάνων, πρὶν ἢ τοὺς Κεφαλλήνας καὶ τὸν
 Λαέρτην ἐπελθεῖν, οὐ λέγει· ὅτι δ' ἦσαν φίλοι τοῖς Ἰθακησίοις
 λέγει, ὥς' ἡ οὐδ' ὅλως ἐπῆρξαν τῶν τόπων κατ' αὐτὸν, ἢ
 ἐκόντες παρεχώρησαν, ἢ καὶ σύνοικοι ἐγένοντο. Φαίνονται δὲ
 καὶ ἐκ Λακεδαιμόνος τινες ἐποικῆσαι τὴν Ἀκαρνανίαν, οἱ μετ'
 Ἰκαρίου τοῦ Πηνελόπης πατρός· καὶ γὰρ τοῦτον καὶ τοὺς
 ἀδελφοὺς αὐτῆς ζῶντας παραδίδωσιν ὁ Ποιητής κατὰ τὴν
 Ὀδύσσειαν·

Οἱ πατὴρ μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασιν νέεσθαι
 Ἰκαρίου, ὡς κ' αὐτὸς ἐδνώσαιοτο θυγάτρᾳ.

Καὶ περὶ τῶν ἀδελφῶν·

Ἦδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κελονταὶ
 Εὐρυμάχῳ γήμασθαι.

Οὔτε γὰρ ἐν Λακεδαιμόνι πιθανὸν αὐτοὺς οἰκεῖν· οὐ γὰρ ἂν ὁ
 Τηλέμαχος παρὰ Μενελάῳ κατήγετο, ἀφιγμένος ἐκεῖς· οὐτ'
 ἄλλην οἰκῇσιν παρελήφμεν αὐτῶν. Φασὶ δὲ Τυνδάρεων καὶ
 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰκάριον, ἐκπεσόντας ὑπὸ Ἴπποκόωντος τῆς
 οἰκειάς, ἐλθεῖν παρὰ Θέσιον τὸν τῶν Πλευρωνίων ἄρχοντα,
 καὶ συγκατακτῆσασθαι τῆς περαιῆς τοῦ Ἀχελώου πολλὰ ἐπὶ
 μέρει· τὸν μὲν οὖν Τυνδάρεων ἐπανελθεῖν οἰκαδὲ γήμαντα
 Λήδαν τὴν τοῦ Θεσίου θυγατέρα· τὸν δ' Ἰκάριον ὑπομεῖναι τῆς
 Ἀκαρνανίας ἔχοντα μέρος, καὶ τεκνοποιήσασθαι τὴν τε Πηνελό-
 πην ἐκ Πολυκάσσης τῆς Αὐγαίου θυγατρὸς καὶ τοὺς ἀδελφοὺς
 αὐτῆς. Ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπεδείξαμεν ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν νεῶν,
 καὶ τοὺς Ἀκαρνᾶνας καταριθμουμένους καὶ μετασχόντας τῆς
 ἐπὶ Ἴλιον στρατείας, ἐν οἷς κατωνομάζοντο οἱ τε τὴν Ἀκτὴν οἰ-
 کوῦντες, καὶ ἔτι,

Οἱ τ' Ἠπειρον ἔχον, ἡδ' ἀντιπέραν ἐνέμοντο.

461. Ούτε δ' ἡ Ἡπειρος Ἀκαρνανία ὠνομάζετο πω, οὐδ' ἡ Ἀκτὴ Λευκάς.

§. 26.

462. Ἐφορος δ' οὐ φησι συστρατεῦσαι Ἀλκμαίωνα γὰρ τὸν Ἀμφιάρεω, συστρατεῦσαντα μετὰ Διομήδους καὶ τῶν ἄλλων Ἐπεργόνων, καὶ κατορθώσαντα τὸν πρὸς Θηβαίους πόλεμον, συνελθεῖν Διομήδει, καὶ τιμωρήσασθαι μετ' αὐτοῦ τοὺς Οἰνέως ἐχθρούς· παραθόντα δ' ἐκείνῳ τὴν Αἰτωλίαν, αὐτὸν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν παρελθεῖν, καὶ ταύτην κατασρέφειν. Ἀγαμέμνονα δ' ἐν τούτῳ τοῖς Ἀργείοις ἐπιδέμενον, κρατῆσαι βραδίως, τῶν πλείων τοῖς περὶ Διομήδην συνακολουθησάντων. Μικρὸν δ' ὕστερον ἐπιπεσούσης τῆς ἐπ' Ἴλιον ἐξόδου, δεινύσαντα μὴ, ἀπόντος αὐτοῦ κατὰ τὴν στρατείαν, ἐπαυελθόντες οὐκ αὖτε οἱ περὶ τὸν Διομήδην (καὶ γὰρ ἀκούεσθαι περὶ αὐτὸν μεγάλην συνεστραμμένην δύναμιν) κατάσχοιεν τὴν μάλιστα προσήκουσαν αὐτοῖς ἀρχήν· τὸν μὲν γὰρ Ἀδράστου, τὸν δὲ τοῦ πατρὸς εἶναι κληρονόμον· ταῦτα δὲ διακηθέντα, καλεῖν αὐτοὺς ἐπὶ τε τὴν τοῦ Ἀργεὺς ἀπόληψιν, καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ πολέμου· τὸν μὲν οὖν Διομήδην πεισθέντα μετασχεῖν τῆς στρατείας· τὸν δὲ Ἀλκμαίωνα ἀγανακτοῦντα μὴ φροντίσαι διὰ δὲ τοῦτο μὴδὲ κοινωνῆσαι τῆς στρατείας μόνους τοὺς Ἀκαρνανᾶς τοῖς Ἕλλησι. Τούτοις δ', ὡς εἰκός, τοῖς λόγοις ἐπακολουθησάντες οἱ Ἀκαρνανᾶς, σοφίσασθαι λέγονται Ῥωμαίους, καὶ τὴν αὐτονομίαν παρ' αὐτῶν ἐξανύσασθαι, λέγοντες, ὡς οὐ μετάσχοιεν μόνοι τῆς ἐπὶ τοὺς προγόνους τοὺς ἐκείνων στρατείας· οὔτε γὰρ ἐν τῇ Αἰτωλικῇ καταλόγῳ φράζονται, οὔτε ἰδίᾳ· οὐδὲ γὰρ ὁλως τοῦτομα τοῦτ' ἐμφέροιτο ἐν τοῖς ἔπεσιν.

§. 27.

Ὁ μὲν οὖν Ἐφορος, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἔδῃ τὴν Ἀκαρνανίαν 462. ὑπὸ τῷ Ἀλκμαίῳ ποιήσας, τὸ τε Ἄργος τὸ Ἀμφιλόχικόν ἐκείνου κτίσμα ἀποφαίνει, καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν ὠνομάσθαι φησὶν ἀπὸ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ἀκαρναῖος, Ἀμφιλόχους δὲ ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀμφιλόχου· ὥς ἐκπίπτει εἰς τὰ παρὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἱστορίαν λεγόμενα Θουκυδίδης τε καὶ ἄλλοι, οἱ τὸν Ἀμφιλόχον, ἀπὸ τῆς στρατείας τῆς Τρωϊκῆς ἐπανόντα, οὐκ ἀρεσκόμενον τοῖς ἐν Ἄργει, ταύτην οἰκῆσθαι φασὶ τὴν χώραν, οἱ μὲν, κατὰ διαδοχὴν ἦκοντα τῆς τοῦ ἀδελφοῦ δυναστείας, οἱ δ' ἄλλως. Καὶ ἰδίᾳ μὲν περὶ Ἀκαρνανῶν ταῦτα λέγοιτ' ἄν κοινῇ δ' ὅσα καὶ τοῖς Αἰτωλοῖς ἐπιπλέκεται νῦν ἐροῦμεν, τὰ Αἰτωλικά λεγόντες ἐφεξῆς, ὅσα προσλαβεῖν τοῖς εἰρημένοις ἐγνώμεν.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

Τοῖς δὲ Κουρήτας τῶν μὲν Ἀκαρναῖσι, τῶν δ' Αἰτωλοῖς προσνεμόντων, καὶ τῶν μὲν ἐκ Κρήτης, τῶν δ' ἐξ Εὐβοίας τὸ γένος εἶναι φασκόντων, ἐπειδὴ καὶ Ὀμηρος αὐτῶν μέμνηται, τὰ παρ' ἐκείνου πρῶτον ἐπισκεπτέον. Οἶονται δ' αὐτὸν 463. λέγειν Αἰτωλοὺς μᾶλλον ἢ Ἀκαρναῖας, εἶπερ οἱ Πορθανίδα ᾔσαν,

Ἄγριος ἦδ' Ἐλλας, τρίτατος δ' ἦν ἱππότης Οἰνύς·

Ωκεῖον δ' ἐν Πλευρῶνι καὶ αἰπεινὴ Καλυδῶνι.

Αὗται δ' εἰσὶν Αἰτωλικαὶ πόλεις ἀμφοτέραι, καὶ φέρονται ἐν τῷ Αἰτωλικῷ καταλόγῳ· ὥς, ἐπεὶ τὴν Πλευρῶνα οἰκοῦντες φαίνονται καὶ κατ' αὐτὸν οἱ Κουρήτες, Αἰτωλοὶ ἂν εἴεν. Οἱ δ'

465. ἀντιλέγοντες, τῷ τρόπῳ τῆς φράσεως παράγονται, ὅταν φῇ,

Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μνηχάρμαι

Ἄ φη πόλιν Καλυδῶνα·

οὐδὲ γὰρ ἂν κυρίως εἶπεν οὕτως, Ἐμάχοντο Βοιωτοὶ καὶ Θηβαῖοι πρὸς ἀλλήλους, οὐδ' Ἀργεῖοι καὶ Πελοποννήσιοι. Ἐδείχθη δ' ἐν τοῖς ἐμπροσθεν, ὅτι καὶ Ὀμηρικόν ἐστι τὸ ἔθος τοῦτο τῆς φράσεως, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ποιητῶν τετριμμένον. Τοῦτο μὲν οὖν εὐαπολόγητον· ἐκεῖνοι δὲ λεγέτωσαν, πῶς ἂν, μὴ ὁμοεθνεῖς ὄντας, μὴδ' Αἰτωλοὺς, τοὺς Πλευρωνίους ἐν ταῖς Αἰτωλοῖς κατέλεγεν.

§. 2.

Ἐφορος δὲ τοὺς Αἰτωλοὺς εἰπὼν, ἔθνος εἶναι μηδεπώποτε γεγενημένον ὑφ' ἐτέροις, ἀλλὰ πάντα τὸν μνημονευόμενον χρόνον μεμνηχὲς ἀπόρρητον, διὰ τε τὰς δυσχωρίας τῶν τόπων, καὶ διὰ τὴν περὶ τὸν πόλεμον ἄσκησιν, ἐξ ἀρχῆς μὲν φησιν ἅπασαν τὴν χώραν Κουρήτας κατασχεῖν· ἀφικομένου δ' ἐξ Ἡλίδος Αἰτωλοῦ, τοῦ Ἐνδυμίωνος, καὶ τοῖς πολέμοις κρατοῦντος αὐτῶν, τοὺς μὲν Κουρήτας εἰς τὴν νῦν καλουμένην Ἀκαρνανίαν ὑποχωρῆσαι, τοὺς δ' Αἰτωλοὺς, συγκατελθόντας Ἐπειοῖς, τὰς ἀρχαιοτάτας κτίσαι τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ πόλεων· δεκάτη δ' ὕστερον γενεὰ τὴν Ἥλιν ὑπὸ Ὀξύλου, τοῦ Αἰμονος, συνοικισθῆναι, περαιωθέντος ἔκ τῆς Αἰτωλίας. Παρατίθησι δὲ τούτων μαρτύρια τὰ ἐπιγράμματα· τὸ μὲν ἐν Θέρμοις τῆς Αἰτωλίας, ὅπου τὰς ἀρχαιρείας ποιεῖθαι πάτριον αὐτοῖς ἐστίν, ἐγκεχαραγμένον τῇ βάσει τῆς Αἰτωλοῦ εἰκόνης·

Χώρης οἰκιστῆρα, παρ' Ἀλφειοῦ ποτε δίναις

Θρεφθέντα, ςαδίων γείτον' Ὀλυμπιάδος,

Ἐνδυμίωνος παῖδ' Αἰτωλὸν τόνδ' ἀνέθηκον

Αἰτωλοὶ, σφετέρης μνήμ' ἀρετῆς ἐσορῶν·

τὸ δ' ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἡλείων ἐπὶ τῷ Ὀξύλου ἀνδριάντι· 463.

Αἰτωλὸς ποτε τόνδε λιπὼν αὐτόχθονα δῆμον,

Κτήσατο Κουρήτιν γῆν δορι πολλὰ καμῶν.

Τῆς δ' αὐτῆς γενεᾶς δεκατὸσπορος Αἴμονος υἱὸς,

Ὀξύλος, ἀρχαίην ἔκτισε τήνδε πόλιν.

464.

§ 3.

Τὴν μὲν οὖν συγγένειαν τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν τε Ἡλείων καὶ τῶν Αἰτωλῶν ὁρθῶς ἐπισημαίνεται διὰ τῶν ἐπιγραμμάτων, ἐξομολογουμένων ἀμφοῖν οὐ τὴν συγγένειαν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρχηγέτας ἀλλήλων εἶναι· δι' οὗ καλῶς ἐξελέγχει ψευδομένους τοὺς φάσκοντας, τῶν μὲν Αἰτωλῶν ἀποίκους εἶναι τοὺς Ἡλείους, μὴ μέντοι τῶν Ἡλείων τοὺς Αἰτωλοὺς. Τὴν δ' ἀν-ομολογίαν τῆς γραφῆς καὶ τῆς ἀποφάσεως φαίνεται τὴν αὐτὴν ἐπιδεδειγμένους κἀνταῦθα, ἥνπερ ἐπὶ τοῦ μαντείου τοῦ ἐν Δελφοῖς παρεστήσαμεν. Εἰπὼν γὰρ ἀπόρρητον ἐκ τοῦ μνημονευομένου χρόνου παντὸς τὴν Αἰτωλίαν, εἰπὼν δὲ καὶ ἐξ ἀρχῆς τὴν χώραν ταύτην τοὺς Κουρήτας κατασχεῖν, ὥφειλε μὲν τοῖς εἰρημένοις ἀκόλουθον τοῦτο φέρειν, ὅτι οἱ Κουρήτες διέμειναν ἕως εἰς αὐτὸν κατέχοντες τὴν Αἰτωλίαν γῆν (οὕτω γὰρ ἔμελλεν ἀπόρρητός τε καὶ ὑπ' ἄλλοις οὐδέποτε γεγονυῖα ὁρθῶς λεχθήσεσθαι), ὁ δὲ, ἐκλαθόμενος τῆς ὑποσχέσεως, οὐ τοῦτ' ἐπιφέρει, ἀλλὰ τοῦναντίον, ὥς, ἀφικομένου ἐξ Ἡλίδος Αἰτωλοῦ, καὶ τοῖς πολέμοις κρατοῦντος αὐτῶν, οἱ Κουρήτες ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν. Τί οὖν ἄλλο πορθήσεως ἴδιον, ἢ τῷ πολέμῳ κρατηθῆναι, καὶ τὴν χώραν ἐκλιπεῖν; Τοῦτο δὲ καὶ τὸ ἐπιγραμμα μαρτυρεῖ τὸ παρὰ τοῖς Ἡλείοις· ὁ γὰρ Αἰτωλὸς (φῆσι).

Κτήσατο Κουρήτιν γῆν δορι πολλὰ καμῶν.

§. 4. .

464. Ἴσως δὴ τις ἂν φαίη, λέγειν αὐτὸν ἀπόρρητον τὴν Αἰτωλίαν, ἀφ' οὗ τοῦνομα τοῦτ' ἔσχε μετὰ τὴν Αἰτωλοῦ παρουσίαν· ἀλλ' ἀφήρηται καὶ τοῦ νοήματος [τούτου] τὸν λόγον, φήσας ἐν τοῖς ἐφεξῆς, τὸ μὲν πλεῖστον τοῦ λαοῦ τοῦ διαμείναντος ἐν τοῖς Αἰτωλοῖς, τοῦτο εἶναι τὸ τῶν Ἐπειῶν ἢ Ἠλείων· συμμιχθέντων δ' αὐτοῖς ὕστερον Αἰολέων, τῶν ἅμα Βοιωτοῖς ἐκ Θετταλίας ἀναστάντων, κοιῇ μετὰ τούτων τὴν χώραν κατασχεῖν. Ἄρ' οὖν ἐστὶ χωρὶς πολέμου τὴν ἀλλοτρίαν ἐπελθόντας συγκαταναίμασθαι τοῖς ἔχουσι, μηδὲν θεομένους κοινωνίας τοιαύτης; ἢ τοῦτο μὲν οὐ πιθύν, τὸ δὲ κρατουμένους τοῖς ὅπλοις ἐπ' ἴσοις συμβῆναι πιθύν; τί οὖν ἄλλο πόρρησις, ἢ τὸ κρατεῖσθαι τοῖς ὅπλοις; καὶ Ἀπολλόδωρος δ' εἴρηκεν ἐκ τῆς Βοιωτίας ἐπελθόντας Ἰαντας ἰσореῖσθαι, καὶ ἐποίκους τοῖς Αἰτωλοῖς γενομένους. Ὁ δ', ὥσπερ κατωρθωκώς, ἐπιλέγει, ὅτι « Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα δι- » ακριβοῦν εἰώθαμεν, ὅταν ἢ τι τῶν πραγμάτων ἢ παντελῶς » ἀπορούμενον, ἢ ψευδῇ δόξαν ἔχον ».

§. 5.

465. Τοιοῦτος δ' ὢν Ἐφορος ἐτέρων ὁμῶς κρείττων ἐστὶ. Καὶ αὐτὸς [δ'] ὁ ἐσπουδασμένως οὕτως ἐπαυέσας αὐτὸν Πολύβιος, καὶ φήσας περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καλῶς μὲν Εὐδοξον, καλλι- λιστα δ' Ἐφορον ἐξηγεῖσθαι περὶ κτίσεων, συγγένειων, μεταναστάσεων, ἀρχηγετῶν, « Ἡμεῖς δὲ (φησί), τὰ νῦν ὄντα δηλώ- » σομεν, καὶ περὶ θέσεως τόπων καὶ διασημάτων· τοῦτο γάρ » ἐστὶν οἰκειότατον χωρογραφία ». Ἀλλὰ μὴν σύγε, ὦ Πολύβιε, ὁ τὰς λαοδογματικὰς ἀποφάσεις περὶ τῶν διασημάτων εἰσάγων, οὐκ ἐν τοῖς ἔξω τῆς Ἑλλάδος μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς Ἑλ- ληνοῖς, νῆ Δία, δίδως εὐδύνως τὰς μὲν Ποσειδωνίῳ, τὰς

δ' Ἀρτεμιδώρῳ, τὰς δ' ἄλλοις πλείοσι. Καὶ ἡμῖν οὖν συγ- 465.
γνώμην ἔχειν, καὶ οὐ δυσχεραίνειν δεῖ, παρὰ τῶν τοιούτων
μεταφέρουσι τὴν πολλὴν ἱστορίαν, εἰάν τι πταίωμεν, ἀλλ' ἀγα-
πᾶν, εἰάν τὰ πλείω τῶν εἰρημευῶν ἑτέροις ἀμεινον λέγωμεν, ἢ
τὰ παραλειφθέντα κατ' ἀγνοίαν προσειδῶμεν.

§. 6.

Περὶ δὲ Κουρήτων ἔτι καὶ τὰ τοιαῦτα λέγεται, τὰ μὲν ἐγ-
γυτέρῳ ὅντα τῆς περὶ Αἰτωλῶν καὶ Ἀκαρνανῶν ἱστορίας, τὰ δ'
ἀπωτέρω· ἐγγυτέρω μὲν τὰ τοιαῦτα, οἷα προσέφηται, ὅτι τὴν
χώραν, ἣ νῦν Αἰτωλία καλεῖται, Κουρήτες ὥκουν· ἐλθόντες
δ' οἱ Αἰτωλοὶ μετὰ Αἰτωλοῦ, τούτους ἐξέβαλον εἰς τὴν Ἀκαρ-
νανίαν· καὶ ἔτι τὰ τοιαῦτα, ὅτι τὴν Πλευρωνίαν ὑπὸ Κουρή-
των αἰκουμένην, καὶ Κουρήτιν προσαγορευομένην, Αἰολεῖς
ἐπὶλθόντες ἀφείλοντο, τοὺς δὲ κατέχοντας ἐξέβαλον. Ἀρχέμα-
χος δ' ὁ Εὐδοεὺς φησι, τοὺς Κουρήτας ἐν Χαλκιδι συνικησθαι
συνεχῶς δὲ περὶ τοῦ Ληλάντου πεδίου πολεμοῦντας, ἐπειδὴ οἱ
πολέμιοι τῆς κόμης ἐδράττοντο τῆς ἐμπροσθεν, καὶ αὐτοὺς
κατέσπων, ὅπισθεν κομῶντας γενέσθαι, τὰ δ' ἐμπροσθεν κεί-
ρεσθαι· διὸ καὶ Κουρήτας ἀπὸ τῆς κούρας κληθῆναι· μετοι-
κῆσαι δ' εἰς τὴν Αἰτωλίαν, *καί* κατασχόντας τὰ περὶ Πλευρῶνα
χωρία· τοὺς δὲ πέραν οἰκοῦντας τοῦ Ἀχελώου, διὰ τὸ ἀκού-
ρους φυλάττειν τὰς κεφαλὰς, Ἀκαρνανὰς καλεῖσθαι. Ἕνιοι δ'
ἀπὸ ἥρωος τοῦνομα σχεῖν ἐκάτερον τὸ φύλον· οἱ δ' ἀπὸ τοῦ
ὄρους τοῦ Κουρίου τοὺς Κουρήτας ὀνομασθῆναι, τοῦ ὑπερ-
κειμένου τῆς Πλευρῶνος· εἶναί τε φύλόν τι Αἰτωλικὸν τοῦτο,
ὡς Ὀφειῖς, καὶ Ἀφραῖους, καὶ Εὐρυτάνας, καὶ ἄλλα πλείω.
Ὡς δ' εἴρηται, τῆς Αἰτωλίας διόχα διηρημένης, τὰ μὲν περὶ
Καλυδῶνα τὸν Οἰνέα ἔχειν φασί· τῆς δὲ Πλευρωνίας μέρος

465. μέν τι καὶ τοὺς Πορθαονίδας ἔχειν τοὺς περὶ τὸν Ἄγριον, εἴπερ ὤκιστον ἐν Πλευρώνι καὶ αἰπεινὴ Καλυδῶνι·

466. ἐπακρατέω μέντοι Θέσιον τῆς Πλευρωνίας, τὸν πενθερόν τοῦ Οἰνέως, Αλθαίας δὲ πατέρα, ἡγούμενον τῶν Κουρήτων. Πολέμου δ' ἐμπεσόντος τοῖς Θεσιάδαις πρὸς Οἰνέα καὶ Μελέαγρον, ὡς μὲν ὁ Ποιητής, ἀμφὶ σὺς κεφαλῇ καὶ δέρματι, κατὰ τὴν περὶ τοῦ καίτρου μυθολογίαν, ὡς δὲ τὸ εἰκὸς, περὶ μέρους τῆς χώρας· οὕτω δὲ λέγεται·

Κουρητὲς τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι.

Ταῦτα μὲν τὰ ἐγγυτέρω.

§. 7.

Τὰ δ' ἀπωτέρω τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἄλλως δὲ διὰ τὴν ὁμωνυμίαν εἰς ταῦτιν ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν ἀγόμενα, ἅπερ Κουρητικὰ μὲν καὶ περὶ Κουρήτων λέγεται, ὁμοίως ὥσπερ καὶ τὰ περὶ τῶν τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν οἰκησάντων, ἐκείνων μὲν διαφέρει, ἔστι δὲ μᾶλλον τῷ περὶ Σατύρων, καὶ Σειληνῶν, καὶ Βακχῶν, καὶ Τιτύρων λόγῳ· τοιοῦτους γάρ τινας δαίμονας, ἢ προπόλους Θεῶν, τοὺς Κουρητὰς φασιν οἱ παραδόντες τὰ Κρητικὰ καὶ τὰ Φρύγια, ἱερούργιαις τισὶν ἐμπεπλεγμένα ταῖς μὲν μυστικαῖς, ταῖς δ' ἄλλως, περὶ τε τὴν τοῦ Διὸς παιδοτροφίαν τὴν ἐν τῇ Κρήτῃ, καὶ τοὺς τῆς Μητρὸς τῶν Θεῶν ὀργασμοὺς ἐν τῇ Φρυγίᾳ, καὶ τοῖς περὶ τὴν Ἰδην τὴν Τρωϊκὴν τόποις. Τασαύτη δ' ἐστὶν ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ποικιλία, τῶν μὲν τοὺς αὐτοὺς τοῖς Κουρησι τοὺς Κορύδακτας, καὶ Καβεῖρους, καὶ Ἰδαίους Δακτύλους, καὶ Τελχῖνας ἀποφαινόντων, τῶν δὲ, συγγενεῖς ἀλλήλων, κατὰ μικράς τινας αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς διασελλομένων, ὡς δὲ τύπῳ εἰπεῖν καὶ κατὰ τὸ πλεόν, ἅπαντας ἐνθουσιαστικοὺς τινας καὶ Βακχικοὺς, καὶ ἐνοπλίῳ κινήσει μετὰ Θορύβου καὶ ψόφου, καὶ κυμβάλων, καὶ

τυμπάνων, καὶ ὀπλων, ἔτι δ' αὐλοῦ καὶ βοῆς ἐκπλῆττοντας 466.
κατὰ τὰς ἱεροουργίας ἐν σχήματι διακόνων ὥς καὶ τὰ ἱερὰ
τρόπον τινα κοινοποιεῖσθαι ταῦτά τε καὶ τῶν Σαμοθρακιῶν,
καὶ τὰ ἐν Λήμνῳ, καὶ ἄλλα πλείω, διὰ τὸ τοὺς προπόλους
λέγεσθαι τοὺς αὐτοὺς. Ἔστι μὲν οὖν θεολογικὸς πᾶς ὁ τοιοῦτος
τρόπος τῆς ἐπισκέψεως, καὶ οὐκ ἀλλότριος τῆς τοῦ φιλοσόφου
θεωρίας.

§. 8.

Ἐπεὶ δὲ δι' ὁμωνυμίας τῶν Κουρήτων καὶ οἱ ἱστορικοὶ συν-
ίγαγον εἰς ἓν τὰ ἀνόμοια, οὐδ' ἂν αὐτὸς ὀκνήσαιμ' εἰπεῖν περὶ
αὐτῶν ἐπὶ πλεον ἐν παρεκβάσει, προσθεῖς τὸν οἰκεῖον τῇ ἱστορίᾳ
φυσικὸν λόγον. Καίτοι τινὲς καὶ συνοικειοῦν βούλονται ταῦτ'
ἐκείνοις· καὶ τυχὸν ἴσως ἔχονταί τινος πιθανοῦ· δηλυσζοῦντας
γάρ, ὡς αἱ κόραι, τοῦνομα σχεῖν τοῦτο τοὺς περὶ τὴν Αἰτω-
λίαν φασίν· εἶναι γὰρ καὶ τινα τοιοῦτον ζῆλον ἐν τοῖς Ἕλλησι·
καὶ Ἰάονας ἐλκεχίτωνας εἰρῆσθαι, καὶ τοὺς περὶ Λεωνίδα 467.
κτενιζομένους, ὅτ' ἐξήσαν εἰς τὴν μάχην, καταφρονηθῆναι
λέγουσιν ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἐν δὲ τῇ μάχῃ θυμασθῆναι.
Ἀπλῶς δ' ἡ περὶ τὰς κόμας φιλοτεχνία συνέστηκε περὶ τε θρέ-
ψιν καὶ κουράν τριχὸς· ἄμφω δὲ κόραις καὶ κόροις ἐστὶν οἰκεῖα·
ὥς πλεοναχῶς τὸ ἐτυμολογεῖν τοὺς Κουρήτας ἐν εὐπόρῳ κεῖ-
ται. Εἰκὸς δὲ καὶ τὴν ἐνόπλιον ὄρχησιν, ὑπὸ τῶν ἡσκημένων
οὕτω περὶ κόμην καὶ σολὴν πρῶτον εἰσαχθεῖσαν, ἐκείνων Κου-
ρήτων καλουμένων, παρασχεῖν πρόφασιν καὶ τοῖς στρατιωτικω-
τέροις ἐτέρων καὶ τὸν βίον ἐνόπλιον ἔχουσιν, ὥσθ' ὁμωνύμως
καὶ αὐτοὺς Κουρήτας λεχθῆναι, τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ λέγω, καὶ
Αἰτωλίᾳ, καὶ Ἀκαρνανίᾳ. Καὶ Ὅμηρος δὲ τοὺς νέους στρατιώ-
τας οὕτω προσηγέρυσεν·

Κρινόμενος κούρητας ἀριστῆας Παναχαιῶν,

467. Δῶρα θοῆς παρὰ νηὸς ἐνεργεῖν, ὅσα' Ἀχιλλῆϊ
Χθιζοὶ ὑπέστημεν·

καὶ πάλιν,

Δῶρα φέρον καύρητες Ἀχαιοί.

Περὶ μὲν οὖν τῆς τῶν Κουρήτων ἐτυμολογίας ταῦτα. Ὅτι δ' ἡ ἐνόπλιος ὄρχησις σρατιωτικῇ, καὶ ἡ πυρρὴ ἡ δὴ οὖν καὶ ὁ Πύρ-
ριχος, ὃν φασιν εὐρετὴν εἶναι τῆς τοιαύτης ἀσκήσεως τῶν νέων ἐπὶ τὰ σρατιωτικά.

§. 9.

Τὸ δ' εἰς ἐν συμφέρεσθαι τὰ τοσαῦτα ὀνόματα, καὶ τὴν ἐνοῦ-
σαν θεολογίαν ἐν τῇ περὶ αὐτῶν ἱστορίᾳ, νῦν ἐπισκεπτέον. Κοι-
νὸν δὴ τοῦτο καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐστὶ, τὸ τὰς
ἱεροποιίας μετὰ ἀνέσεως ἐορταστικῆς ποιῆσθαι, τὰς μὲν σὺν ἐν-
θουσιασμῷ, τὰς δὲ χωρὶς, καὶ τὰς μὲν μετὰ μουσικῆς, τὰς
δὲ μὴ, καὶ τὰς μὲν μυσικῶς, τὰς δὲ ἐν φανερώ· καὶ τοῦδ' ἡ
φύσις οὕτως ὑπαγορεύει. Ἡ τε γὰρ ἄνεσις τὸν νοῦν ἀπάγει ἀπὸ
τῶν ἀνθρωπικῶν ἀσχολημάτων, καὶ ὁπωσοῦν τρέπει πρὸς τὸ
θεῖον· ὃ τε ἐνθουσιασμός ἐπίπνευσιν τινα θεῖαν ἔχειν δόκει, καὶ
τῷ μαντικῷ γένει πλησιάζει· ἢ τε κρύψις ἢ μουσικῇ τῶν ἱερῶν
σεμνοποιεῖ τὸ θεῖον, μιμουμένη τὴν φύσιν αὐτοῦ φεύγουσαν
ἡμῶν τὴν αἴσθησιν· ἢ τε μουσικῇ, περὶ τε ὄρχησιν οὔσα καὶ
ῥυθμὸν καὶ μέλος, ἡδονῇ τε ἅμα καὶ καλλιτεχνίᾳ πρὸς τὸ θεῖον
ἡμᾶς συνάπτει κατὰ τοιαύτην αἰτίαν. Εὐ μὲν γὰρ εἴρηται καὶ
τοῦτο, τοὺς ἀνθρώπους τότε μάλιστα μιμεῖσθαι τοὺς θεοὺς,
ὅταν εὐεργετῶσιν· ἅμεινον δ' ἂν λέγοι τις, ὅταν εὐδαιμονῶσι.
Τοιοῦτον δὲ τὸ χαίρειν, καὶ τὸ ἐορτάζειν, καὶ τὸ φιλοσοφεῖν,
καὶ μουσικῆς ἀππεσθαι· μὴ γάρ, εἴτις ἐκπτώσις πρὸς τὸ χεῖρον
γενένηται, τῶν μουσικῶν εἰς ἡδυπαθείας τρεπόντων τὰς τέχνας
468. ἐν τοῖς συμποσίοις, καὶ θυμέλαις, καὶ σκηναῖς, καὶ ἄλλοις

τοιούτοις, διαβαλλέσθω τὸ πρᾶγμα· ἀλλ' ἡ φύσις ἢ τῶν παι- 468.
 δευμάτων ἐξεταζέσθω τὴν ἀρχὴν ἐνθενδε ἔχουσα.

§. 10.

Καὶ διὰ τοῦτο Μουσικὴν ἐκάλεσεν ὁ Πλάτων, καὶ ἔτι πρό-
 τερον οἱ Πυθαγόρειοι, τὴν φιλοσοφίαν, καὶ καθ' ἁρμονίαν τὸν
 κόσμον συνεστάναι φασί, πᾶν τὸ μουσικὸν εἶδος θεῶν ἔργον
 ὑπολαμβάνοντες. Οὕτω δὲ καὶ αἱ Μοῦσαι θεαί, καὶ Ἀπόλλων
 Μουσηγέτης, καὶ ἡ ποιητικὴ πᾶσα ὑμνητικὴ *οὔσα*. Ὡσαύτως
 δὲ καὶ τὴν τῶν ἡθῶν κατασκευὴν τῇ μουσικῇ προσνέμουσιν, ὥς
 πᾶν τὸ ἐπανορθωτικὸν τοῦ νοῦ τοῖς θεοῖς ἐγγὺς ὂν. Οἱ μὲν
 οὖν Ἕλληνες οἱ πλείους τῷ Διονύσῳ προσέθεσαν καὶ τῷ
 Ἀπόλλωνι καὶ τῇ Ἑκάτῃ καὶ ταῖς Μούσαις καὶ τῇ Δήμητρι
 καὶ Διὶ τὸ ὄργιαστικὸν πᾶν, καὶ τὸ βακχικόν, καὶ τὸ χορικόν,
 καὶ τὸ περὶ τὰς τελετὰς μουσικόν· Ἰακχόν τε καὶ τὸν Διόνυσον
 καλοῦσι, καὶ τὸν ἀρχηγέτην τῶν μυσηρίων τῆς Δήμητρος
 δαίμονα· δενδροφορίαι τε καὶ χορεῖαι, καὶ τελεταὶ κοιναὶ τῶν
 θεῶν εἰσι τούτων. Αἱ δὲ Μοῦσαι καὶ ὁ Ἀπόλλων, αἱ μὲν
 τῶν χορῶν προεστᾶσιν, ὁ δὲ καὶ τούτων καὶ τῶν κατὰ μαν-
 τικὴν. Ἠρόπολοι δὲ τῶν Μουσῶν οἱ πεπαιδευμένοι πάντες, καὶ
 ἰδίως οἱ μουσικοί· τοῦ δ' Ἀπόλλωνος, οὗτοί τε, καὶ οἱ περὶ
 μαντικὴν· Δήμητρος δὲ, οἱ τε μῦσαι, καὶ ὀρχοῦχοι, καὶ ἱερο-
 φάνται· Διονύσου δὲ Σειληνοί τε, καὶ Σάτυροι, καὶ Βάκχαι,
 Ἀθηναί τε, καὶ Θυῖαι, καὶ Μιμαλλόνες, καὶ Ναΐδες, καὶ
 Νύμφαι, καὶ Τίτυροι προσαγορευόμενοι.

§. 11.

Ἐν δὲ τῇ Κρίτῃ καὶ ταῦτα καὶ τὰ τοῦ Διὸς ἱερὰ ἰδίως
 ἐπετελεῖτο μετ' ὄργιασμοῦ καὶ τοιούτων προπόλων, οἳοι περὶ
 τὸν Διόνυσόν εἰσιν οἱ Σάτυροι· τούτους δ' ὠνόμαζον Κουρήτας,

468. νέους τινάς, ἐνόπλιον κίνησιν μετ' ὀρχίσεως ἀποδιδόντας, προστάμενοι μῦθον τὸν περὶ τῆς τοῦ Διὸς γενέσεως, ἐν ᾧ τὸν μὲν Κρόνον εἰσάγουσιν εἰδισμένον καταπίνειν τὰ τέκνα ἀπὸ τῆς γενέσεως εὐθὺς, τὴν δὲ Ρέα πειρωμένην ἐπακρύπτεσθαι τὰς ὠδῖνας, καὶ τὸ γεννησέν βρέφος ἐκ τοῦτων ποιεῖν, καὶ περισώζειν εἰς δύνανται· πρὸς δὲ τοῦτο συνεργούς λαβεῖν τοὺς Κουρήτας, οἱ μετὰ τυμπάνων, καὶ τοιούτων ἄλλων ψέφων, καὶ ἐνοπλίου χορείας, καὶ Θορυβοῦ, περιεποντες τὴν Θεῖν, ἐκπλήξειν ἐμελλον τὸν Κρόνον, καὶ λῆσειν ὑποσπάσαντες αὐτοῦ τὸν παῖδα· τῇ δ' αὐτῇ ἐπιμελείᾳ καὶ τρεφόμενον ὑπ' αὐτῶν παραδίδουσαι. Ὡς δ' οἱ Κουρήται, ἤτοι διὰ τὸ νέοι καὶ κόροι ὄντες ὑπουργεῖν, ἢ διὰ τὸ κουροτροφεῖν τὸν Δία (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως), ταύτης ἡξιώθησαν τῆς προσηγορίας, οἷονεὶ
- 469 Σάτυροί τινες ὄντες περὶ τὸν Δία. Οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες τοιοῦτοι περὶ τοὺς ὀργιασμούς.

§. 12.

Οἱ δὲ Βερέκυντες, Φρυγῶν τι φύλον, καὶ ἀπλῶς οἱ Φρύγες, καὶ τῶν Τρώων οἱ περὶ τὴν Ἰδὴν κατοικοῦντες, Ρέα μὲν καὶ αὐτοὶ τιμῶσι καὶ ὀργιάζουσι ταύτῃ, Μητέρα καλοῦντες Θεῶν, καὶ Ἀγδίσιν, καὶ Φρυγίαν Θεὸν μεγάλην, ἀπὸ δὲ τῶν τόπων Ἰδαίαν, καὶ Δινδυμήνην, καὶ Σιπυλὴν, καὶ Πεσσινουντίδα, καὶ Κυβέλην. Οἱ δ' Ἕλληνες τοὺς προπόλους αὐτῆς ὁμωνύμως Κουρήτας λέγουσιν, οὐ μὴν γε ἀπὸ τῆς αὐτῆς μυθοποιίας, ἀλλ' ἑτέρους, ὥς ἂν ὑπουργοὺς τινας, τοῖς Σάτυροις ἀναλογον. Τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Κορύδαντας καλοῦσι.

§. 13.

Μάρτυρες δ' οἱ ποιηταὶ τῶν τοιούτων ὑπονοιῶν· ὃ τε γὰρ Πίνδαρος ἐν τῷ διδυράμβῳ, οὗ ἡ ἀρχή,

Πρὶν μὲν εἶρπε σχοινοτενὴς τ' αἰοιδᾷ διδυράμβῳ,

μνησθεῖς *δὲ* τῶν περὶ τὸν Διόνυσον ὕμνων τῶν τε παλαιῶν, 469.
καὶ τῶν ὕστερον, μεταδὼς ἀπὸ τούτων φησί·

σ' ἰ μὲν καταχεῖ,

Μᾶτερ, πάρα μεγάλοι ῥόμβοι

Κυμβάλων, ἐν δὲ κεχλάδοντα κρόταλα,

Αἰθουμένα τς θαῖς ὑπὸ ξανθαῖσι πεύκαις·

τὴν κοινωνίαν τῶν περὶ τὸν Διόνυσον ἀποδειχθέντων νομίμων
παρὰ τοῖς Ἕλλησι, καὶ τῶν παρὰ τοῖς Φρυξί περὶ τὴν Μητέρα
τῶν Θεῶν... συνοικειῶν ἀλλήλοις. Εὐριπίδης τε ἐν ταῖς Βάχχαις
τὰ παραπλήσια ποιεῖ, τοῖς Φρυγίοις ἅμα καὶ τὰ Λύδια συμ-
φέρων, [οὐ] κατὰ τὸν Ὀμηρον·

Ἀλλ' ὦ λιποῦσαι Τυῶλον, ἔρυμα Λυδίας,

Θίαςος ἐμὸς γυναικες,

ἐμὰ δ' εὐρήματα.

Και πάλιν·

ὦ μάκαρ, ὅς τις εὐδαίμων τελευτᾷς Θεῶν

Εἰδῶς, βιοτὰν ἀγίσι·υῖ.

Τὰ τε ματρὸς μεγάλας

Ὅργια Κυβέλης Σεμισεύων,

Ἀνὰ θυρσον τε τινάσσων,

Κισσῶ τε ρεφανωθεῖς,

Διόνυσον Σεραπεύει.

Ἰτε Βάχχαι, ἴτε Βάχχαι,

Βρόμιον παῖδα Θεὸν Θεοῦ,

Διόνυσον, κατὰγουσαι

Φρυγίων ἐξ ὁρέων,

Ἑλλάδος εἰς εὐρυχόρους ἀγυῖας.

Πάλιν δ' ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ τὰ Κρητικὰ συμπλέκει τούτοις·

ὦ θαλάμειμα Κουρήτων,

Ζάθεοί τε Κρήτες.

Τρικόρυδές τ' ἐν ἄντροις

Βυρσότονον κύκλωμα τόδε

Μοι Κορύθαντες εὖρον.

470.

Ἀνὰ δὲ Βακχεῖαν σύντονον
 Κέραιαν ἀδυδοῖαν Φρυγίων
 Αὐλῶν πνεύματι· Ματρός τε Ρέας εἰς
 Χέρα Δῆξαν κτύπον εὐάσμασι Βακχῶν.
 Παρὰ δὲ μαινόμενοι Σάτυροι
 Ματέρως ἐξανύσαντο Διᾶς.
 Εἰς δὲ χορεύματα
 Προσέψαν τριετηρίδων,
 Αἷς χαίρει Διόνυσος.

Καὶ ἐν Παλαμήδῃ φησὶν ὁ χαρὸς·

Οὐ σὺν Διονύσῳ κόμων,
 Ὃς ἂν ἴδαν τέρπεται σὺν μητρὶ φίλᾳ
 Τυμπάνων ἰαχόις.

§. 14.

Καὶ Σειληνὸν, καὶ Μαρσύαν, καὶ Ὀλυμπον συνάγοντες εἰς
 ἐν, καὶ εὐρετὰς αὐλῶν ἰσοροῦντες, πάλιν καὶ οὕτως τὰ Διону-
 σιακά καὶ τὰ Φρύγια εἰς ἐν συμφέρουσι, τὴν τε Ἰδὴν καὶ τὸν
 Ὀλυμπον συγκεχυμένως πολλαῖς, ὥς τὸ αὐτὸ ὅρος, κτυποῦσιν.
 Εἰσὶ μὲν οὖν λόφοι τέτταρες Ὀλυμποὶ καλούμενοι.... [καὶ ὁ] τῆς
 Ἰδῆς κατὰ τὴν Ἀντανδρίαν· ἐτι δὲ καὶ ὁ Μυσὸς Ὀλυμπος,
 ὁμορος μὲν, οὐχ ὁ αὐτὸς δὲ τῇ Ἰδῇ. Ὁ δ' οὖν Σοφοκλῆς
 ποιήσας τὸν Μενέλαον ἐκ τῆς Τροίας ἀπαίρειν σπεύδοντα, ἐν
 τῇ Πολυξέῃ, τὸν δ' Ἀγαμέμνονα μικρὸν ὑπολειφθῆναι βου-
 λόμενον, τοῦ ἐξελάσασθαι τὴν Ἀθηναίαν χάριν, εἰσάγει λέγοντα
 τὸν Μενέλαον·

Σὺ δ', αὐθι μίμων που κατ' ἰθαίαν χθόνα,
 Ποίμνας Ὀλύμπου συναγχαλὼν Δυηπόλει.

§. 15.

Τῷ δ' αὐλῷ, καὶ κτύπῳ κροτάλων τε καὶ κυμβάλων καὶ
 τυμπάνων, καὶ ταῖς ἐπιδοήσεσι, καὶ εὐασμοῖς, καὶ ποδοκρου-

σiais, οἰκεία ἐξεύροντο καὶ τινα τῶν ὀνομάτων, ἃ τοὺς προ- 470.
 πόλους καὶ χορευτὰς καὶ θεραπευτὰς τῶν ἱερῶν ἐκάλουν,
 Καθεῖρους, καὶ Κορύδαυτας, καὶ Πᾶνας, καὶ Σατύρους, καὶ
 Τιτύρους, καὶ τὸν Θεὸν Βάκχον, καὶ τὴν Ῥέαν Κυβέλην καὶ
 Κυθήβην καὶ Δινδυμήνην, κατὰ τοὺς τόπους αὐτοῦς. Καὶ ὁ
 Σαβαΐσιος δὲ τῶν Φρυγισκῶν ἐστὶ, καὶ τρόπον τινα, τῆς μητρὸς
 τὸ παιδίον, παρὰδων τὰ τοῦ Διονύσου καὶ αὐτός.

§. 16.

Τούτοις δ' ἔοικε καὶ τὰ παρὰ τοῖς Θραξί, τὰ τε Κοτύττια
 καὶ τὰ Βενδιδεῖα, παρ' οἷς καὶ τὰ Ὀρφικά τὴν καταρχὴν ἔτχε.
 Τῆς μὲν οὖν Κότυος τῆς ἐν τοῖς Ἠθωνοῖς Αἰσχύλος μέμνηται
 καὶ τῶν περὶ αὐτὴν ὀργάνων. Εἰπὼν γάρ,

Σμενὰ Κότυς ἐν τοῖς Ἠθωνοῖς,

Ὅρια δ' ὄργαν' ἔχοντα,

τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον εὐθέως ἐπιφέρει·

Ὁ μὲν ἐν χερσὶ βόμβυκας ἔχων τόννον κάμπτον δακτυλόδικτον,

Πίμπλησι μέλος, μανίας ἐπαγωγὸν ὁμοκλάν·

Ὁ δὲ χαλκοδέτοις κοτύλαις ὁδοεῖ.

Καὶ πάλιν·

Ψαλμὸς δ' ἀλαλάζει·

Ταυρόφθογγοι δ' ὑπομηκῶνται ποθεῖν

Ἐξ ἄφραυς φοβέριον μῖμον, τυμπάνου δ' ἡχῶ,

Ὡς δ' ὑπογείου βροντῆς, φέρεται βαρυταρβής.

471.

Ταῦτα γὰρ ἔοικε τοῖς Φρυγίοις· καὶ οὐκ ἀπεικός γε, ὥσπερ
 αὐτοὶ οἱ Φρύγες Θρασκῶν ἄποικοί εἰσιν, οὕτω καὶ τὰ ἱερὰ
 ἐκεῖθεν μετενηνέχθαι. Καὶ τὸν Διόνυσον δὲ καὶ τὸν Ἠθωνόν
 Λυκούργον συναγόντες εἰς ἓν, τῶν ἱερῶν τὴν ὁμοιοτροπίαν
 ἀνίττονται.

§. 17.

471. Ἀπὸ δὲ τοῦ μέλους, καὶ τοῦ ῥυθμοῦ, καὶ τῶν ὀργάνων καὶ ἡ μουσικὴ πᾶσα Θρακία καὶ Ἀσιᾶτις νενόμισται. Δῆλον δ' ἔκ τε τῶν τόπων, ἐν οἷς αἱ Μοῦσαι τετίμηνται· Πιερίᾳ γάρ, καὶ Ὀλύμπῳ, καὶ Πίμπλᾳ, καὶ Λεῖδηθρον, τὸ παλαιὸν ἦν Θράκη χωρία καὶ ὄρη, νῦν δὲ ἔχουσι Μακεδόνες· τὸν τε Ἑλικῶνα καθιέρωσαν ταῖς Μούσαις Θράκες οἱ τὴν Βοιωτίαν ἐποιήσαντες, οἵπερ καὶ τὸ τῶν Λεῖδηθριάδων Νυμφῶν ἄντρον καθιέρωσαν. Οἱ τ' ἐπιμεληθέντες τῆς ἀρχαίας μουσικῆς, Θράκες λέγονται, Ὀρφεὺς τε καὶ Μουσαῖος καὶ Θάμυρις· καὶ τῷ Εὐμόλῳ δὲ τοῦνομα ἐνθένδε· καὶ οἱ τῷ Διονύσῳ τὴν Ἀσίαν ὅλην καθιερῶσαντες μέχρι τῆς Ἰνδικῆς, ἐκεῖθεν καὶ τὴν πολλὴν μουσικὴν μεταφεροῦσι· καὶ ὁ μὲν τίς φησι· Κιθάραν Ἀσιᾶτιν ῥάσσω, ὁ δὲ, τοὺς αὐλοὺς Βερκευντίους καλεῖ, καὶ Φρυγίους. Καὶ τῶν ὀργάνων ἓν ἑνὶ βαρβάρῳ ὠνόμασαι, νάβλας, καὶ σαμβύκη, καὶ βάρβιτος, καὶ μάγαδις, καὶ ἄλλα πλείω.

§. 18.

Ἀθηναῖοι δ', ὥσπερ περὶ τὰ ἄλλα φιλοξενοῦντες διατελοῦσιν, οὕτω καὶ περὶ τοὺς θεοὺς. Πολλὰ γὰρ τῶν ξενικῶν ἱερῶν παρεδέξαντο, ὥς τε καὶ ἐκωμωδήθησαν· καὶ δὴ καὶ τὰ Θράκη, καὶ τὰ Φρύγια. Τῶν μὲν γὰρ Βενδιδείων Πλάτων μέμνηται, τῶν δὲ Φρυγίων Δημοσθένους, διαβάλλων τὴν Αἰσχίνου μητέρα καὶ αὐτὸν, ὥς τελοῦσθαι τῇ μητρὶ συνόντα, καὶ συνδιασεύοντα πολλὰς, καὶ ἐπιφειγγόμενον Εὐοῖ σαβοῖ, Ἰης ἄττης, καί, Ἄττης ὕης· ταῦτα γὰρ ἐστὶ Σαβάξια καὶ Μητρῶα.

§. 19.

ἔτι δ' ἂν τις καὶ ταῦτα εὔροι περὶ τῶν δαιμόνων τούτων, καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ποικιλίας· καὶ ἐτι οὐ πρόπολοι θεῶν

μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ θεοὶ προσηγορεύθησαν. Ηἰσίοδος μὲν 471.
γὰρ, ἱεκαταίου καὶ τῆς Φορωνέως θυγατρὸς πέντε γενέσθαι
θυγατέρας, φησὶν,

Ἐξ ὧν οὖρεια Νύμφαι θεαὶ ἐξηγένοντο,
καὶ γένος οὐτιδανῶν Σατύρων καὶ ἀμηχανουργῶν,
Κουρήτες τε θεοὶ, φιλοπαίγμονες, ὀρχηστῆρες.

Ὁ δὲ τὴν Φορωνίδα γράψας, αὐτήτας καὶ Φρύγας τοὺς Κου- 472.
ρήτας λέγει· ἄλλοι δὲ γηγενεῖς καὶ χαλκιάσπιδες· οἱ δ' οὐ τοὺς
Κουρήτας, ἀλλὰ τοὺς Κορύδαντας, Φρύγας, ἐκείνου· δὲ Κρήτας·
περιθέσθαι δ' ὅπλα χαλκᾶ πρώτους ἐν Εὐβοίᾳ· οἷο καὶ Χαλ-
κιδέας αὐτοὺς κληθῆναι. Οἱ δ' ὑπὸ Τιτάνων Πέα δοθῆναι προ-
πόλους ἐνόπλους τοὺς Κορύδαντας ἐκ τῆς Βακτριανῆς ἀφγ-
μένους· οἱ δ' ἐκ Κόλχων φασίν. Ἐν δὲ τοῖς Κρητικοῖς λόγοις
οἱ Κουρήτες Διὸς τροφεῖς λέγονται καὶ φύλακες, εἰς Κρήτην
ἐκ Φρυγίας μεταπεμφθέντες ὑπὸ τῆς Πέας· οἱ δὲ, Τελχίνων ἐν
Ῥόδῳ ἐννέα ὄντων, τοὺς Πέα συνακολουθήσαντας εἰς Κρήτην,
καὶ τὸν Δία κουροτροφήσαντας, Κουρήτας ὀνομασθῆναι. Κο-
ρύδαντα δὲ τούτων ἑταῖρον, Ἱεραπύτην· ὄντα κτίστην, παρὰ
τοῖς Ῥοδίοις παρατχεῖν πρόφασιν τοῖς Πρασίοις, ὥςτε λέγειν,
ὥς εἶεν Κορύδαντες δαίμονες τινες, Ἀθηνᾶς καὶ Ἡλίου παῖδες.
ἔτι δὲ Κρόνου τινὲς τοὺς Κορύδαντας, ἄλλοι δὲ τοῦ Διὸς
καὶ Καλλιόπης φασί, τοὺς αὐτοὺς τοῖς Καθεύροις ὄντας· ἀπελ-
θεῖν δὲ τούτους εἰς Σαμοθράκην, καλουμένην πρότερον Μελί-
την· τὰς δὲ πράξεις αὐτῶν μυσικὰς εἶναι.

§. 20.

Ταῦτα δ' οὐκ ἀποδεξάμενος ὁ Σκῆψιος, ὁ τοὺς μύθους
συναγαγὼν τούτους, ὥς μηδενὸς ἐν Σαμοθράκῃ μυσικοῦ λόγου
περὶ Καθεύρων λεγομένου, παρατίθῃσιν ὁμῶς καὶ Στησιμ-
βρότου τοῦ Θασίου δόξαν, ὥς τὰ ἐν Σαμοθράκῃ ἱερά τοῖς

472. Καβείροις ἐπετελεῖτο· καλεῖσθαι δὲ φησιν αὐτοὺς ἐκεῖνος ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ ἐν τῇ Βερεκυντία Καβείρου. Οἱ δ' Ἑκάτης προ- πόλους νομίζουσι τοὺς Κουρήτας, τοὺς αὐτοὺς τοῖς Κορύδασις ὄντας. Φησὶ δὲ πάλιν ὁ Σκηψίος ἐν τῇ Κρήτῃ τὰς τῆς Ρέας τιμὰς μὴ νομίζεσθαι, μηδὲ ἐπιχωριάζειν, ὑπεναντιούμενος τῷ τοῦ Εὐριπίδου λόγῳ· ἀλλ' ἐν τῇ Φρυγίᾳ μόνον καὶ τῇ Τρωάδι· τοὺς δὲ λέγοντας μυθολογεῖν μᾶλλον, ἢ ἰσορεῖν· πρὸς τοῦτο δὲ καὶ τὴν τῶν τόπων ὁμωνυμίαν συμπράξει τυχὸν ἴσως αὐτοῖς· Ἰδὴ γάρ τὸ ὄρος τό τε Τρωικὸν καὶ τὸ Κρητικόν· καὶ Δέκτη τόπος ἐν τῇ Σκηψίᾳ καὶ ὄρος ἐν τῇ Κρήτῃ. Τῆς δὲ Ἰδῆς λόφος Πύτνα, ἀφ' οὗ Ἱεράπυτνα ἡ πόλις· Ἰπποκόρωνά τε τῆς Ἀδρα- μυττηνῆς, καὶ Ἰπποκορώνιον ἐν Κρήτῃ· Σαμώνιον τε τὸ ἐωθινὸν ἀκρωτήριον τῆς νήσου, καὶ πεδίου ἐν τῇ Νεανδρίδι καὶ τῇ Ἀλεξανδρέων.

§. 21.

Ἀχουσίλαος δ' ὁ Ἀργεῖος ἐκ Καβείρης καὶ Ἡφαίστου Κά- μλλον λέγει· τοῦ δὲ, τρεῖς Καβείρους, ὧν Νύμφας Καβει- ρίδας. Φερεζύδης δ' ἐξ Ἀπόλλωνος καὶ Ρυτίας Κορύδαντας ἐννέα· οἰκῆσαι δ' αὐτοὺς ἐν Σαμοθράκῃ· ἐκ δὲ Καβείρης τῆς Πρωτέως καὶ Ἡφαίστου, Καβείρους τρεῖς καὶ Νύμφας τρεῖς
473. Καβειρίδας· ἐκατέροις δ' ἱερά γίνεσθαι. Μάλιστα μὲν οὖν ἐν Λήμνῳ καὶ Ἰμβρῳ τοὺς Καβείρους τιμᾶσθαι συμβεβηκεν· ἀλλὰ καὶ ἐν Τροίᾳ κατὰ πόλεις· τὰ δ' ὀνόματα αὐτῶν ἔστι μυσικά. Ἡρόδοτος δὲ καὶ ἐν Μέμφει λέγει τῶν Καβείρων ἱερά, κατὰ- περ καὶ τοῦ Ἡφαίστου· διαφθεῖραι δ' αὐτὰ Καμβύσην. Ἔστι δ' ἀοίκητα τὰ χωρία τῆς τῶν δαιμόνων τούτων τιμῆς· τό τε Κορυβάντιον τὸ ἐν τῇ Ἀμαξιτίᾳ τῆς νῦν Ἀλεξανδρέων χώρας ἐγγὺς τοῦ Σμινθίου, καὶ ἡ Κορύβισσα ἐν τῇ Σκηψίᾳ περὶ ποταμὸν Εὐρήεντα, καὶ κόμην ὁμώνυμον, καὶ ἐτι χεῖμαρρον Αἰθαλίοντα.

Αἰθαλόεντα. Πιθανὸν δὲ, φησιν ὁ Σκήψιος, Κουρήτας μὲν 473. καὶ Κορύδαντας εἶναι τοὺς αὐτοὺς, οἱ περὶ τὰς τῆς Μητρὸς τῶν Θεῶν ἀγιστείας πρὸς ἐνόπλιον ὄρχησιν ἡῖθεοι καὶ κόροι τυγχάνουσι παρειλημμένοι. Καὶ Κορύδαντες δὲ, ἀπὸ τοῦ κορύπτου-
 τας βαίνειν ὄρχησικῶς, οὗς καὶ βητάρμονας λέγει ὁ Ποιητής·

Δεῦτ' ἄγε, Φαίηκων βητάρμονες, ὅσσοι ἄριστοι.

Τῶν δὲ Κορυδάντων ὄρχησικῶν καὶ ἐνθουσιαστικῶν ὄντων, καὶ τοὺς μανικῶς κινουμένους κορυδαντίαν φασί.

§. 22.

Δακτύλους δ' Ἰδαίους φασὶ τινες κεκλησθαι τοὺς πρώτους οἰστωρας τῆς κατὰ τὴν Ἰδὴν ὑπωρείας· πόδας μὲν γὰρ λέγεσθαι τὰς ὑπωρείας, κορυφάς δὲ τὰ ἄκρα τῶν ὄρων· αἱ οὖν κατὰ μέρος ἐσχατιαὶ (πᾶσαι τῆς Μητρὸς τῶν Θεῶν ἱεραὶ) περὶ τὴν Ἰδὴν δάκτυλοι. Σοφοκλῆς δὲ οἶεται, πέντε τοὺς πρώτους ἄρσενας γενέσθαι, οἱ σίδηρόν τε ἐξεύρου, καὶ εἰργάσαντο πρώτοι, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων· πέντε δὲ καὶ ἀδελφάς τούτων· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ Δακτύλους κληθῆναι. Ἄλλοι δ' ἄλλως μυθεύουσιν, ἀπόροις ἄπορα συνάπτοντες· διαφόροις δὲ καὶ τοῖς ὀνόμασι καὶ τοῖς ἀριθμοῖς χρῶνται, ὧν Κέλμιν ὀνομάζουσί τινα, καὶ Δαμναμενέα, καὶ Ἡρακλέα, καὶ Ἀχμουα. Καὶ οἱ μὲν ἐπιχωρίους τῆς Ἰδῆς, οἱ δὲ ἐποίκους· πάντες δὲ σίδηρον εἰργασθαι ὑπὸ τούτων ἐν Ἰδῇ πρώτων φασί· πάντες δὲ καὶ γόητας ὑπελήφασιν, καὶ περὶ τὴν Μητέρα τῶν Θεῶν, καὶ ἐν Φρυγίᾳ ὠκηκότας περὶ τὴν Ἰδὴν, Φρυγίαν τὴν Τρωάδα καλοῦντες, διὰ τὸ τοὺς Φρύγας ἐπικρατῆσαι πλησιοχώρους ὄντας, τῆς Τροίας ἐκπεπορθημένης. Ὑπονοοῦσι δὲ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων ἐκγόνους εἶναι τοὺς τε Κουρήτας καὶ τοὺς Κορύδαντας· τοὺς γοῦν πρώτους γεννηθέντας ἐν Κρήτῃ ἐκατὼν ἀνδρας Ἰδαίους Δακτύλους κληθῆναι· τούτων δ' ἀπο-

473. γόνους φασὶ Κουρήτας ἐννέα γενέσθαι· τούτων δ' ἑκαστον δέκα παῖδας τεκνῶσαι, καὶ τούτους Ἰθαίους καλουμένους Δακτύλους.

§. 23.

474. Προήχθημεν δὲ διὰ πλείονων εἰπεῖν περὶ τούτων, καίπερ ἥμισα φιλομυθεῖντες, ὅτι τοῦ Θεολογικοῦ γένους ἐφάπτεται τὰ πράγματα ταῦτα. Πᾶς δ' ὁ περὶ τῶν Θεῶν λόγος ἀρχαίας ἐξετάζει δόξας καὶ μύθους, αἰνιττομένων τῶν παλαιῶν ἃς εἶχον ἐννοίας φυσικὰς περὶ τῶν πραγμάτων, καὶ προστιθέντων αἰεὶ τοῖς λόγοις τὸν μῦθον. Ἄπαντα μὲν οὖν τὰ αἰνίγματα λύειν ἐπ' ἀκριβὲς οὐ ῥάδιον· τοῦ δὲ πλείους τῶν μυθευομένων ἐκτεθέντος εἰς τὸ μέσον, τῶν μὲν ὁμολογούντων ἀλλήλοις, τῶν δ' ἐναντιουμένων, εὐπορώτερον ἂν τις ἐξ αὐτῶν εἰκάσειε τάληθές· οἷον τὰς ὀρειδασίας τῶν περὶ τὸ Θεῖον σπουδαζόντων, καὶ αὐτῶν τῶν Θεῶν, καὶ τοὺς ἐνθουσιασμοὺς, εἰκότως μυθεύουσι κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, καθ' ἣν καὶ οὐρανοὺς νομίζουσι τοὺς Θεοὺς καὶ προνοητικοὺς, τῶν τε ἄλλων, καὶ τῶν προσημασιῶν. Τῇ μὲν οὖν ὀρειδασίᾳ τὸ μεταλλευτικόν, καὶ τὸ θηρευτικόν, καὶ ζητητικόν τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων ἐφάνη συγγενές· τῶν δ' ἐνθουσιασμῶν καὶ θρησκείας καὶ μαυτικῆς, τὸ ἀγυρτικόν καὶ γοητείας ἐγγύς. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ φιλότεχνον, [καὶ] μάλιστα τὸ περὶ τὰς Διονυσιακὰς τέχνας καὶ τὰς Ὀρφικὰς. Ἄλλ' ἀπόχρη περὶ αὐτῶν.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

Ἐπεὶ δὲ πρῶτον περὶ τῶν τῆς Πελοποννήσου νήσων τῶν τε ἄλλων θελήσομεν, καὶ τῶν ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ καὶ

τῶν πρὸ αὐτοῦ, περὶ τῆς Κρήτης ἐφεξῆς ῥητέον (καὶ γὰρ αὕτη 474. πρὸ τῆς Πελοποννήσου ἐστὶ), καὶ εἴ τις περὶ τὴν Κρήτην· ἐν δὲ ταύταις αἱ τε Κυκλάδες εἰσὶ καὶ αἱ Σποράδες, αἱ μὲν ἄξαι μνήμης, αἱ δ' ἀσημότεραι.

§. 2.

Νυνὶ δὲ περὶ τῆς Κρήτης πρῶτον λέγωμεν. Εὐδοξος μὲν οὖν ἐν τῷ Αἰγαίῳ φησὶν αὐτὴν ἰδρύνσθαι. Δεῖ δὲ μὴ οὕτως· ἀλλὰ κεῖσθαι μὲν μεταξύ τῆς Κυρηναίας καὶ τῆς Ἑλλάδος τῆς ἀπὸ Σουνίου μέχρι Λακωνικῆς, ἐπὶ μῆκος ταύταις ταῖς χώραις παραλλήλων ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐπὶ τὴν ἑω, κλύζεσθαι δὲ ἀπὸ μὲν τῶν ἄρκτων τῷ Αἰγαίῳ πελάγει καὶ τῷ Κρητικῷ, ἀπὸ δὲ τοῦ νότου τῷ Λιβυκῷ τῷ συνάπτοντι πρὸς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος. Τῶν δὲ ἄκρων τὸ μὲν ἐσπέρειον ἐστὶ τὸ περὶ Φαλάσαρνα, πλάτος ἔχον διακοσίων πού σαδίων, καὶ εἰς δύο ἀκρωτήρια μεριζόμενον· ὧν τὸ μὲν νότιον καλεῖται Κριοῦ μέτωπον· τὸ δ' ἀρκτικὸν Κίμαρος· τὸ δ' ἑῶν τὸ Σαμώνιον ἐστίν, ὑπερπίπτειν τοῦ Σουνίου οὐ πολὺ πρὸς ἑω.

§. 3.

Μέγεθος δὲ Σωσικράτης μὲν, ὃν φησιν ἀκριβοῦν Ἀπολλόδωρος τὰ περὶ τὴν νῆσον, ἀφορίζεται, μήκει μὲν πλειόνων ἢ δισχιλίων σαδίων καὶ τριακοσίων, πλάτει δὲ οὐ κατὰ τὸ μέγε- 475.θος· ὥσθ' ὁ κύκλος γίνοιτ' ἂν πλείων ἢ πεντακισχίλιοι σαδίοι. Ἀρτεμίδωρος δὲ τετρακισχιλίους καὶ ἑκατὸν φησιν. Ἰερώνυμος δὲ μῆκος δισχιλίων φήσας, τὸ δὲ πλάτος ἀνώμαλον, πλείονων ἂν εἴη λέγων τὸν κύκλον, ἢ ὅσων Ἀρτεμίδωρος. Κατὰ δὲ τὸ τρίτον μέρος τοῦ μήκους.... τὸ δὲ ἐνθεν ἰσθμός ἐστιν ὡς ἑκατὸν σαδίων, ἔχων κατοικίαν πρὸς μὲν τῇ βορείῳ θαλάττῃ, Ἀμφίμαλλαν, πρὸς δὲ τῇ νοτίῳ, Φοίνικα τῶν Λαμπέων. Πλα-

475. τυτάτη δὲ κατὰ τὸ μέσον ἐστὶ. Πάλιν δ' ἐντεῦθεν εἰς γεωώτερον τοῦ προτέρου συμπίπτουσιν ἰσθμὸν αἱ ἡϊόνες περὶ ἐξήκοντα σταδίους, τὸν ἀπὸ Μανώας τῆς Λυκτίων εἰς Ἱεράπυτταν, καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος· ἐν κόλπῳ δ' ἐστὶν ἡ πόλις. Εἴτα πρόεισιν εἰς ὁξὺ ἀκρωτήριον τὸ Σαμώνιον, ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον νεῦον καὶ τὰς Ῥοδίων νήσους.

§. 4.

Ἔστι δ' ὄρευνή καὶ δασεῖα ἡ νῆσος· ἔχει δ' αὐλῶνας εὐκάρπους. Τῶν δ' ὄρων τὰ μὲν πρὸς θύσιν καλεῖται Λευκά, οὐ λειπό-
μενα τοῦ Ταῦγέτου κατὰ τὸ ὕψος, ἐπὶ τὸ μῆκος δ' ἐκτεταμένα ὅσον τριακοσίων σταδίων, καὶ ποιῶντα ῥάχιν, τελευτῶσάν πως ἐπὶ τὰ στενά. Ἐν μέσῳ δ' ἐστὶ κατὰ τὸ εὐρυχωρότατον τῆς νήσου τὸ Ἰθαῖον ὄρος, ὑψηλότερον τῶν ἐκεῖ, περιφερὲς δ' ἐν κύκλῳ σταδίων ἑξακοσίων· περιουκεῖται δ' ὑπὸ τῶν ἀρίστων πόλεων. Ἄλλα δ' ἐστὶ πάρισα τοῖς Λευκοῖς, τὰ μὲν ἐπὶ νότον, τὰ δ' ἐπὶ τὴν ἑω λήγοντα.

§. 5.

Ἔστι δ' ἀπὸ τῆς Κυρηναίας ἐπὶ τὸ Κριοῦ μέτωπον θυεῖν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν πλοῦς· ἀπὸ δὲ Κιμάρου ἐπὶ Μαλέαν εἰσὶ σταδίοι ἐπτακόσιοι· μεταξὺ δὲ Κύθηρα· ἀπὸ δὲ τοῦ Σαμωνίου πρὸς Αἴγυπτον τεττάρων ἡμερῶν καὶ νυκτῶν πλοῦς· οἱ δὲ τριῶν φασί· σταδίων δ' εἶναι τοῦτόν τινες πεντακισχιλίων εἰρήκασιν, οἱ δὲ ἔτι ἐλαττόνων. Ἐρατοσθένης δ' ἀπὸ μὲν τῆς Κυρηναίας μέχρι Κριοῦ μετώπου δισχιλίους φησὶν· ἐνθεν δ' εἰς Πελοπόννησον ἐλαττοὺς [χιλίων].

§. 6.

Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμυγμένη,
φησὶν ὁ Ποιητής,

475.

ἐν μὲν Ἀχαιοί,
Ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγάλητορες, ἐν δὲ Κύδωνες
Δωριεῖς τε τριχάϊκες, δίοι τε Πιλαργοί.

Τούτων φησὶ Σταφύλος τὸ μὲν πρὸς ἑω Δωριεῖς κατέχειν, τὸ δὲ
δυσμικὸν Κύδωνας, τὸ δὲ νότιον Ἐτεόκρητας, ὧν εἶναι πολέχινον
Πραῖσον, ὅπου τὸ τοῦ Δικταίου Διὸς ἱερόν· τοὺς δ' ἄλλους,
ἰσχύοντας πλέον, οἰκῆσαι τὰ πεδία. Τοὺς μὲν οὖν Ἐτεόκρητας
καὶ τοὺς Κύδωνας αὐτόχθονας ὑπάρχειν εἰκός· τοὺς δὲ λοιποὺς
ἐπήλυδας, οὓς ἐκ Θετταλίας ἐλθεῖν φησιν Ἄνδρων, τῆς Δωριδος
μὲν πρότερον, νῦν δὲ Ἰσριαιώτιδος λεγομένης· ἐξ ἧς ὠρμήθησαν,
ὥς φησιν, οἱ περὶ τὸν Παρνασσὸν οἰκῆσαντες Δωριεῖς καὶ ἔκτισαν
τὴν τε Ἐρινεὸν καὶ Βοῖον καὶ Κυτίνιον, ἀφ' οὗ καὶ Τριχάϊκες 476.
ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λέγονται. Οὐ πάνυ δὲ τὸν τοῦ Ἀνδρωνος
λόγον ἀποδέχονται, τὴν μὲν τετράπολιν Δωριίδα τρίπολιν ἀπο-
φαίνοντος, τὴν δὲ μητρόπολιν τῶν Δωριέων, ἀποικίαν Θετταλῶν.
Τριχάϊκας δὲ δέχονται, ἥτοι ἀπὸ τῆς τριλοφίας, ἢ ἀπὸ τοῦ
τριχίνους εἶναι τοὺς λόφους *ἐφαμίλλους*.

§. 7.

Πόλεις δ' εἰσὶν ἐν τῇ Κρήτῃ πλείους μὲν, μέγισται δὲ καὶ
ἐπιφανέσταται τρεῖς, Κνωσσός, Γόρτυνα, Κυδωνία. Διαφερόν-
τως δὲ τὴν Κνωσσὸν καὶ Ὅμηρος ὑμνεῖ, μεγάλην καλῶν,
καὶ βασιλείου τοῦ Μίνω, καὶ οἱ ὕστερον. Καὶ δὴ καὶ διετέλεσε
μέχρι πολλοῦ φερομένη τὰ πρῶτα· εἴτα ἐταπεινώθη, καὶ πολλὰ
τῶν νομίμων ἀφηρέθη· μετέστη δὲ τὸ ἀξίωμα εἰς τε Γόρτυναν
καὶ Λύκτον. Ὑστερον δ' ἀνέλαβε πάλιν τὸ παλαιὸν σχῆμα τὸ

476. τῆς μητροπόλεως. Κεῖται δ' ἐν πεδίῳ κύκλον ἔχουσα ἡ Κνωσσὸς τὸν ἀρχαῖον τριάκοντα σταδίων μεταξύ τῆς Λυκτίας καὶ τῆς Γορτυνίας, [τῆς μὲν Γορτύνης] σταδίου διακοσίου [διέχουσα], τῆς δὲ Λύκτου, ἣν ὁ Ποιητὴς Λύττον ὠνόμασεν, ἑκατὸν εἴκοσι τῆς δὲ θαλάττης Κνωσσὸς μὲν τῆς βορείου πέντε καὶ εἴκοσι, Γόρτυνα δὲ τῆς Λιδυκῆς ἐνενήκοντα, Λύκτος δὲ καὶ αὕτη τῆς Λιδυκῆς ὀγδοήκοντα. ἔχει δ' ἐπίνειον τὸ Ἡράκλειον ἡ Κνωσσός.

§. 8.

Μίνω δὲ φασιν ἐπινείῳ χρήσασθαι τῷ Ἀμνισῷ, ὅπου τὸ τῆς Εἰλειθυίας ἱερόν. Ἐκαλεῖτο δ' ἡ Κνωσσὸς Καίρατος πρότερον, ὁμώνυμος τῷ παραρρέοντι ποταμῷ. Ἰσόρηται δ' ὁ Μίνως νομοθέτης γενέσθαι σπουδαῖος, θαλαττοκρατῆσαί τε πρῶτος· τριχῇ δὲ διελὼν τὴν νῆσον, ἐν ἑκάστῳ τῷ μέρει κτίσαι πόλιν· τὴν μὲν [Φαισὸν ἐπὶ θαλάττης, ἐσραμμένην ἐπὶ μεσημβρίαν], Κνωσσὸν [δὲ πρὸς βορρᾶν νεύουσαν, Κυθωνίαν δ'] ἐν τῷ καταντικρὺ τῆς Πελοποννήσου· καὶ αὕτη δ' ἐστὶ προσδόριος. Ὡς δ' εἶρηκεν Ἔφορος, ζηλωτῆς [ἦν] ὁ Μίνως ἀρχαίου τινὸς Ραδαμάνθυος, διακαιοτάτου ἀνδρὸς, ὁμωνύμου τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, ὃς πρῶτος τὴν νῆσον ἐξημερῶσαι δοκεῖ νομίμοις καὶ συνοικισμοῖς πόλεων, καὶ πολιτείαις, σκηψάμενος παρὰ Διὸς φέρειν ἕκαστα τῶν τιθεμένων δογμάτων εἰς μέσον. Τοῦτον δὲ μιμούμενος καὶ ὁ Μίνως, δι' ἐννέα ἐτῶν, ὡς ἔοικεν, ἀναβαίνων ἐπὶ τὸ τοῦ Διὸς ἄντρον, καὶ διατριβὼν ἐνθάδε, ἀπῆει συντεταγμένα ἔχων παραγγέλματά τινα, ἃ ἔρασκεν εἶναι τοῦ Διὸς προσάγματα· ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ τὸν Ποιητὴν οὕτως εἰρηκέναι·

ἐνθάδε Μίνως

Ἐνέωρος βασιλεὺς Διὸς μεγάλου ὁμοειδής.

Τοιαῦτα δ' εἰπόντος, οἱ ἀρχαῖοι περὶ αὐτοῦ πάλιν ἄλλους εἰρήκασιν λόγους ὑπεναντίους τούτοις· ὥς τυραννικός τε γένοιτο καὶ

βίαιος, καὶ δασμολόγος, τραγωδοῦντες τὰ περὶ τὸν Μινώταν— 477.
ρον, καὶ τὸν Λαβύρινθον, καὶ τὰ Θησεῖ συμβάματα καὶ Δαιδάλυ.

§. 9.

Ταῦτα μὲν οὖν ὁποτέρως ἔχει, χαλεπὸν εἰπεῖν. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λόγος οὐχ ὁμολογούμενος, τῶν μὲν ξένον τῆς νήσου τὸν Μίνω λεγόντων, τῶν δ' ἐπιχώριον. Ὁ μέντοι Ποιητῆς τῇ δευτέρᾳ δοκεῖ μᾶλλον συνηγορεῖν ἀποφάσει, ὅταν φῇ· ὅτι

πρῶτον Μίνωα τέκε, Κρήτη ἐπίουρον.

Ὑπὲρ δὲ τῆς Κρήτης ὁμολογεῖται, διότι κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἐτύγχανεν εὐνομουμένη, καὶ ζηλωτὰς ἑαυτῆς τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων ἀπέφηνεν· ἐν δὲ τοῖς πρώτοις Λακεδαιμονίους, καθάπερ Πλάτων τε ἐν τοῖς Νόμοις δηλοῖ καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ, καὶ Ἔφορος ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἀναγράφειν. Ὑστερον δὲ πρὸς τὸ χεῖρον μετέβαλεν ἐπὶ πλείστον. Μετὰ γὰρ τοὺς Τυρρῆηνους, οἱ μάλιστα ἐδῆωσαν τὴν κατ' ἡμᾶς θάλατταν, οὗτοί εἰσιν οἱ διαδεξάμενοι τὰ λησῆρια. Τούτους δ' ἐπόρθησαν ὕστερον οἱ Κίλικες. Κατέλυσαν δὲ πάντας Ῥωμαῖοι, τὴν τε Κρήτην ἐκπολεμήσαντες, καὶ τὰ πειρατικὰ τῶν Κυλικῶν φρούρια. Νῦν δὲ Κνωσσὸς καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν ἔχει.

§. 10.

Περὶ μὲν οὖν Κνωσσοῦ ταῦτα, πόλεως οὐκ ἄλλοτρίας ἡμῖν, διὰ δὲ τὰνθρόπινα, καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς μεταβολὰς καὶ συντυχίας, ἐκλελειμμένων τῶν συμβολαίων τῶν ὑπαρξάντων ἡμῖν πρὸς τὴν πόλιν. Δορύλαος γὰρ ἦν ἀνὴρ τακτικὸς, τῶν Μισθριδάτου τοῦ Εὐεργέτου φίλων· οὗτος διὰ τὴν ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἐμπειρίαν ξενολογεῖν ἀποδειχθεὶς, πολὺς ἦν ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ Θράκῃ, πολὺς δὲ καὶ τοῖς παρὰ τῆς Κρήτης

477. ἰοῦσιν, οὐπω τὴν νῆσον Ῥωμαίων ἐχόντων· συχνοῦ δὲ ὄντος ἐν αὐτῇ τοῦ μισθοφορικοῦ στρατιωτικοῦ πλήθους, ἐξ οὗ καὶ τὰ ληστῆρια πληροῦσθαι συνέβαιεν. Εἰσδημοῦντος δὲ τοῦ Δορυλάου, κατὰ τύχην ἐνέστη πόλεμος τοῖς Κνωσίοις πρὸς τοὺς Γορτυνίους· αἰρεθείς δὲ στρατηγός, καὶ κατορθώσας δεξὶς ταχέων, ἤρατο τιμὰς τὰς μεγίστας· καὶ ἐπειδὴ μικρὸν ὕπερον ἐξ ἐπιβουλῆς δολοφονηθέντα ἔγνω τὸν Εὐεργέτην ὑπὸ τῶν φίλων ἐν Σιτώπῃ, τὴν διαδοχὴν δὲ εἰς γυναῖκα καὶ παιδιὰ ἤκουσαν, ἀπογνούς τῶν ἐκεῖ, κατέμεινεν ἐν τῇ Κνωσσῷ· τεκνοποιεῖται δ' ἐκ Μακέτιδος γυναικὸς, Στερόπης τοῦνομα, δύο μὲν υἱεῖς, Λαγέταν καὶ Στρατάρχαν, ὧν τὸν Στρατάρخان ἐσχάτογόνηρων καὶ ἡμεῖς ἤδη εἶδομεν, Συγατέρα δὲ μίαν. Δυεῖν δὲ ὄντων υἱῶν τοῦ Εὐεργέτου, διεδέξατο τὴν βασιλείαν Μεδριδάτης, ὁ προσ-
αγορευθεὶς Εὐπάτωρ, ἑνδεκα ἔτη γεγονώς· τοῦτ' αὖ σὺντροφος
478. ὑπῆρξεν ὁ τοῦ Φιλεταίρου Δορυλάος· ἦν δ' ὁ Φιλεταίρος ἀδελφὸς τοῦ τακτικοῦ Δορυλάου. Ἄνδρωθεὶς δ' ὁ βασιλεὺς, ἐπὶ τοσοῦτον ἤρητο τῇ συντροφίᾳ τῇ πρὸς τὸν Δορυλάου, ὥς· οὐκ ἐκεῖνον μόνον εἰς τιμὰς ἤγε τὰς μεγίστας, ἀλλὰ καὶ τῶν συγγενῶν ἐπεμελεῖτο, καὶ τοὺς ἐν Κνωσσῷ μετεπέμπετο. Ἦσαν δ' οἱ περὶ Λαγέταν, τοῦ μὲν πατρὸς ἤδη τετελευτηκότος, αὐτοὶ δ' ἡνδρωμένοι· καὶ ἤκον ἀφέντες τὰ ἐν Κνωσσῷ· τοῦ δὲ Λαγέτα Συγάτηρ ἦν ἡ μήτηρ τῆς ἐμῆς μητρός· Εὐτυχοῦντος μὲν δὲ ἐκείνου, συνευτυχεῖν καὶ τούτοις συνέβαινε· καταλυθέντος δὲ (ἐφωράθη γὰρ ἀφιστάς τοῖς Ῥωμαίοις τὴν βασιλείαν, ἐφ' ᾧ αὐτὸς εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι), συγκατελύθη καὶ τὰ τούτων, καὶ ἐταπεινώθησαν ὠλγωρήθη δὲ καὶ τὰ πρὸς τοὺς Κνωσσίους συμβόλαια, καὶ αὐτοὺς μυρίας μεταβολὰς δεξαμένους. Ἀλλὰ γὰρ ὁ μὲν περὶ τῆς Κνωσσοῦ λόγος τοιοῦτος.

§. 11.

Μετά δὲ ταύτην δευτερεῦσαι δοκεῖ κατὰ τὴν δύναμιν ἢ τῶν 478. Γορτυνίων πόλις. Συμπράττουσαί τε γὰρ ἀλλήλαις, ἅπαντας ὑπηκόους εἶχον αὐται τοὺς ἄλλους, σασιάσασαί τε διέστησαν τὰ κατὰ τὴν νῆσον· προσθήκη δ' ἦν ἡ Κυδωνία μεγίστη ὁποτέροις προσγένοιτο. Κεῖται δ' ἐν πεδίῳ καὶ ἡ τῶν Γορτυνίων πόλις, τὸ παλαιὸν μὲν ἴσως τετειχισμένη, καθάπερ καὶ Ὀμηρος εἶρηκε·

Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν·

ὑψερὸν δ' ἀποβαλοῦσα τὸ τεῖχος ἐκ θεμελίων, καὶ πάντα τὸν χρόνον μείνασα ἀτείχιστος· καὶ γὰρ ὁ Φιλοπάτωρ Πτολεμαῖος ἀρξάμενος τειχίζειν, ὅσον ἐπὶ ὀκτὼ σταδίους προῆλθε μόνον. Ἀξιόλογον δ' οὖν ἐξεπλήρου ποτὲ κύκλον ἡ οἰκησις, ὅσον πεντήκοντα σταδίων· διέχει δὲ τῆς Λιβυκῆς θαλάττης καὶ Λεβήνος τοῦ ἐμπορείου αὐτῆς ἐννεμήκοντα· ἔχει δὲ τι καὶ ἄλλο ἐπίνειον τὸ Μέταλλον· διέχει δ' αὐτῆς ἑκατὸν τριάκοντα. Διαρρεῖ δ' αὐτὴν ὅλην ὁ Ληθαῖος ποταμός.

§. 12.

Ἐκ δὲ Λεβήνος ἦν Λευκοκόμας τε καὶ ὁ ἐραστῆς αὐτοῦ Εὐξύνθετος, οὓς ἰσορεῖ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Ἑρωτος λόγῳ· εἶναι [δὲ τῶν] ἄθλων, ὧν ὁ Λευκοκόμας τῷ Εὐξύνθῳ προσέταξεν, ἓνα φησὶ τοῦτον, τὸν ἐν Πραΐσῳ κύνα ἀναγαγεῖν αὐτῷ· ὁμοιοι δ' εἰσὶν αὐτοῖς οἱ Πραΐσιοι, τῆς μὲν θαλάττης ἐξήκοντα σταδίους, Γορτύνης δὲ διέχοντες ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα. Εἴρηται δ', ὅτι τῶν Ἑτεοκρήτων ὑπῆρξεν ἡ Πραῖσος, καὶ ὅτι ἐνταῦθα τὸ τοῦ Δικταίου Διὸς ἱερόν. Καὶ γὰρ ἡ Δίκτη πλησίον, οὐχ, ὡς Ἄρατος, Σχεδὸν ὄρεος Ἰδαίου. Καὶ γὰρ χιλίους ἡ Δίκτη τῆς Ἰδῆς ἀπέχει, πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἀπ'

479. αὐτῆς κειμένη· τοῦ δὲ Σαμωνίου ἑκατόν. Μεταξὺ δὲ τοῦ Σαμωνίου καὶ τῆς Χερρόνησου ἡ Πραῖσος ἰδρυτο, ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἐξήκοντα σταδίους· κατέσκαψαν δ' Ἰεραπύτνιοι. Οὐκ εὖ δὲ οὐδὲ τὸν Καλλίμαχον λέγειν φασίν, ὥς ἡ Βριτόμαρτις, φεύγουσα τὴν Μίνω βίαν, ἀπὸ τῆς Δάκτης ἄλαιοτο εἰς ἀλιέων δάκτυα, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴ μὲν Δάκτυνα ὑπὸ τῶν Κυθωνιατῶν προσαγορευθεῖη, Δάκτη δὲ τὸ ὄρος· οὐδὲ γὰρ ὅλως ἐκ γειτόνων ἐστὶ τοῖς τόποις τούτοις ἡ Κυθωνία, πρὸς δὲ τοῖς ἐσπερίοις κεῖται τῆς νήσου πέρασι. Τῆς μέντοι Κυθωνίας ὄρος ἐστὶ Τίτυρος, ἐν ᾧ ἱερόν ἐστι, οὐ Δακταῖον, ἀλλὰ Δακτύναιον.

§. 13.

Κυθωνία δ' ἐπὶ θαλάττῃ μὲν ἰδρυται, βλέπουσα πρὸς τὴν Λακωνικὴν· διέχει δ' ἑκατέρας τὸ ἴσον τῆς τε Κνωσσοῦ καὶ τῆς Γορτύνης, οἷον ὀκτακοσίους σταδίους, Ἀπτέρας δὲ ὀγδοήκοντα, τῆς ταύτῃ δὲ θαλάττης τετταράκοντα. Ἀπτέρας δ' ἐπίνειόν ἐστι Κίσαμος· πρὸς ἐσπέραν δ' ὁμοροὶ τοῖς Κυθωνιάταις Πολυρρήνιοι· παρ' οἷς ἐστὶ τὸ τῆς Δακτύνης ἱερόν· ἀπέχουσι δὲ τῆς θαλάττης ὥς τριάκοντα σταδίους, Φαλασάρνης δὲ ἐξήκοντα. Κωμηδὸν δ' ὥκουσι πρότερον· εἴτ' Ἀχαιοὶ καὶ Λάκωνες συνῶκησαν, τείχισαντες ἐρυμνὸν χωρίον βλέπον πρὸς μεσημβρίαν.

§. 14.

Τῶν δ' ὑπὸ Μίνω συνωκισμένων τριῶν, τὴν λοιπὴν (Φαισὸς δ' ἦν αὕτη) κατέσκαψαν Γορτύνιοι, τῆς μὲν Γορτύνης διέχουσιν ἐξήκοντα, τῆς δὲ θαλάττης εἴκοσι, τοῦ δὲ Μεταλλοῦ τοῦ ἐπινείου τετταράκοντα· τὴν δὲ χώραν ἔχουσιν οἱ κατασκάψαντες. Γορτυνίων δ' ἐστὶ καὶ τὸ Ρύτιον σὺν τῇ Φαισῶ·

Φαισὸν τε, Ρύτιόν τε.

Ἐκ δὲ τῆς Φαισίου τὸν τοὺς καθαρμοὺς ποιήσαντα διὰ τῶν 479.
ἐπῶν Ἐπιμενίδην φασὶν εἶναι. Καὶ ὁ Λισσὴν δὲ τῆς Φαισίας.
Λύκτου δὲ, ἥς ἐμνήσθημεν καὶ πρότερον, ἐπίνειόν ἐστιν ἡ
λεγομένη Χερρόνησος, ἐν ἣ τὸ τῆς Βριτομάρτεως ἱερόν. Αἱ δὲ
συγκαταλεχθεῖσαι πόλεις οὐκέτ' εἰσὶ, Μίλητός τε καὶ Λύκαςος·
τὴν δὲ χώραν, τὴν μὲν ἐνεύμαντο Λύκτιοι, τὴν δὲ Κνώσσιοι,
κατασκάψαντες τὴν πόλιν.

§. 15.

Τοῦ δὲ Ποιητοῦ τὸ μὲν ἑκατόμπολιν λέγοντος τὴν Κρήτην,
τὸ δὲ ἑννενηκοντάπολιν, Ἐφορος μὲν ὕστερον ἐπικτισθῆναι τὰς
δέκα φησὶ μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ὑπὸ τῶν Ἀλθαιμένει τῷ Ἀργεῖῳ
συνακολουθησάντων Δωριέων· τὸν μὲν οὖν Ὀδυσσεῖα λέγει
ἑννενηκοντάπολιν ὀνομάσαι. Οὗτος μὲν οὖν πιθανός ἐστιν ὁ
λόγος. Ἄλλοι δ' ὑπὸ τῶν Ἰδομενέως ἐχθρῶν κατασκαφῆναί
φασι τὰς δέκα· ἀλλ' οὔτε κατὰ τὰ Τρωϊκὰ φησιν ὁ Ποιητής
ἑκατοντάπολιν ὑπάρχει τὴν Κρήτην, ἀλλὰ μᾶλλον κατ' αὐτόν·
ἐκ γὰρ τοῦ ἰδίου προσώπου λέγει· εἰ δ' ἐκ τῶν τότε ὄντων
τινὸς ἦν ὁ λόγος, κατὰπερ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ, ἡνίκα ἑννενη- 480.
κοντάπολιν φράζει, καλῶς εἶχεν οὕτω δέχεσθαι. Ἀλλ' οὐδ',
εἰ συγχωρήσαιμεν τοῦτό γε, ὁ ἐξῆς λόγος σώζοιτ' ἂν. Οὔτε
γὰρ κατὰ τὴν στρατείαν, οὔτε μετὰ τὴν ἐπάνοδον τὴν ἐκεῖθεν
τοῦ Ἰδομενέως, εἰκὸς ἐστὶν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ τὰς πό-
λεις ἠφανίσθαι ταύτας· ὁ γὰρ Ποιητής φησι·

Πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτην εἰσήγαγ' ἑταίρους,

Οἱ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δὲ οἱ οὔτιν' ἀπηύρα.

Ὡς τε καὶ τούτου τοῦ πάθους ἐμέμνητ' ἂν. Οὐ γὰρ δῆπου
Ὀδυσσεὺς μὲν ἔγνω τὸν ἀφανισμόν τῶν πόλεων, ὁ μηδενὶ
συμμίνας τῶν Ἑλλήνων μήτε κατὰ τὴν πλάνην, μήθ' ὕστερον·
ὁ δὲ καὶ συστρατεύσας τῷ Ἰδομενεΐ, καὶ συνανασωθεῖς, οὐκ ἔγνω

480. τὰ συμβάττα οἴκοι αὐτῶ, [οὔτε] κατὰ τὴν στρατείαν, οὔτε κατὰ τὴν ἐπάνοδον τὴν ἐκεῖθεν. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ μετὰ τὴν ἐπάνοδον· εἰ γὰρ μετὰ πάντων ἐσώθη τῶν ἐταίρων, ἰσχυρὸς ἐπαυήλθεν ὥς' οὐκ ἔμελλον ἰσχύσειν οἱ ἐχθροὶ τοσοῦτον, ὅσον δέκα ἀφαιρεῖσθαι πόλεις αὐτόν. Τῆς μὲν οὖν χώρας τῶν Κρητῶν τοιαύτη τις ἡ περιοδεία.

§. 16.

Τῆς δὲ πολιτείας, ἥς Ἐφορος ἀνέγραψε, τὰ κυριώτατα ἐπιδραμεῖν ἀποχρώντως ἂν ἔχοι. Δοκεῖ δὲ, φησὶν, ὁ νομοθέτης μέγιστον ὑποθέσθαι ταῖς πόλεσιν ἀγαθόν, τὴν ἐλευθερίαν· μόνην γὰρ ταύτην ἴδια ποιεῖν τῶν κτησαμένων τὰγαθὰ· τὰ δ' ἐν δουλείᾳ τῶν ἀρχόντων, ἀλλ' οὐχὶ τῶν ἀρχομένων εἶναι· τοῖς δ' ἔχουσι ταύτην φυλακῆς δεῖν· τὴν μὲν οὖν ὁμόνοισιν διχοσασίας αἰρομένης ἀπαντᾶν, ἡ γίνεταί διὰ πλεονεξίαν καὶ τρυφὴν· σωφρόνως γὰρ καὶ λιτῶς ζῶσιν ἅπασιν, οὔτε φθόνου, οὔδ' ὕβρις, οὔτε μῖσος ἀπαντᾶν πρὸς τοὺς ὁμοίους· διόπερ τοὺς μὲν παῖδας εἰς τὰς ὀνομαζομένας Ἀγέλας κελεῦσαι φοιτᾶν, τοὺς δὲ τελείους ἐν τοῖς συσσιτίοις, ἃ καλοῦσιν Ἀνδρεῖα, ἔκωσ τῶν ἴσων μετὰσχοιεν τοῖς εὐπόροις οἱ πενέστεροι, δημοσίᾳ τρεφόμενοι· πρὸς δὲ τὸ μὴ δειλίαν, ἀλλ' ἀνδρίαν κρατεῖν, ἐκ παίδων ὅπλοις καὶ πόνοις συντρέφειν ὥςτε καταφρονεῖν καύματος, καὶ ψύχους, καὶ τραχείας ὁδοῦ καὶ ἀνάντους, καὶ πληγῶν τῶν ἐν γυμνασίοις καὶ μάχαις ταῖς κατὰ σύνταγμα· ἀσκεῖν δὲ καὶ τοξικῇ καὶ ἐνοπλίῳ ὀρχήσῃ, ἣν καταδείξει Κουρήτα πρῶτον, ὕστερον δὲ καὶ [τὸν] συντάξαντα τὴν κληθεῖσαν ἀπ' αὐτοῦ πυρρίχην· ὥςτε μηδὲ τὴν παιδίαν ἁμοιον εἶναι τῶν πρὸς τὸν πόλεμον χρησίμων· ὥς δ' αὐτως καὶ τοῖς ῥυθμοῖς Κρητικοῖς χρῆσθαι κατὰ τὰς ᾠδὰς συντονωτάτοις οὔσιν, οὓς Θάλητα ἀνευ-

481. ρεῖν· ὧ καὶ τοὺς παιᾶνας καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐπιχωρίους ᾠδὰς

ἀνατιθέασι, καὶ πολλὰ τῶν νομίμων· καὶ ἐσθῆτι δὲ καὶ ὑποδέσσει 481.
πολεμικῇ χρῆσθαι, καὶ τῶν θύρων τιμιώτατα αὐτοῖς εἶναι
τὰ ὄπλα.

§. 17.

Λέγεσθαι δ' ὑπὸ τινων, ὡς Λακωνικά εἴη τὰ πολλὰ τῶν
νομιζομένων Κρητικῶν· τὸ δ' ἀληθές, εὐρῆσθαι μὲν ὑπ'
ἐκείνων, ἡκριβωκέναι δὲ τοὺς Σπαρτιάτας· τοὺς δὲ Κρήτας
διγωρῆσαι, κακωθεισῶν τῶν πόλεων καὶ μάλιστα τῆς Κνωσ-
σίῳν, τῶν πολλῶν· μεῖναι δὲ τινὰ τῶν νομίμων, παρὰ Λυκ-
τίοις καὶ Γορτυνίοις καὶ ἄλλοις τισὶ πολυχνίοις μᾶλλον, ἢ
παρ' ἐκείνοις. Καὶ ὅη καὶ τὰ Λυκτίων νόμιμα ποιῆσθαι μαρ-
τύρια τοὺς τὰ Λακωνικά πρεσβύτερα ἀποφαίνοντας· ἀποίκους
γὰρ ὄντας φυλάττειν τὰ τῆς μητροπόλεως ἔθνη· ἐπεὶ ἄλλως γε
εὐνηδες εἶναι τὸ τοὺς βέλτιον συνεσῶτας καὶ πολιτευομένους
τῶν χειρόνων ζηλωτάς ἀποφαίνειν. Οὐκ εὖ δὲ ταῦτα λέγεται·
οὔτε γὰρ ἐκ τῶν νῦν καθεστηκότων τὰ παλαιὰ τεκμηριοῦσθαι
δεῖν, εἰς τάναντία ἐκατέρων μεταπεπτωκότων· καὶ γὰρ ναυκρα-
τεῖν πρότερον τοὺς Κρήτας, ὥς καὶ παροιμιάζεσθαι πρὸς
τοὺς προσποιουμένους μὴ εἰδέναι, & ἴσασιν, Ὁ Κρηὶς ἀγνοεῖ
τὴν θάλατταν· νῦν δ' ἀποβεβληκέναι τὸ ναυτικόν· οὔτε, ὅτι
ἄποικοί τινες γεγόνاسι τῶν πόλεων, τῶν ἐν Κρήτῃ, Σπαρτια-
τῶν, ἐν τοῖς ἐκείνων νομίμοις διαμένειν ἐπηναγασθαι· πολλὰς
γούν τῶν ἀποικίδων μὴ φυλάττειν τὰ πάτρια· πολλὰς δὲ καὶ
τῶν μὴ ἀποικίδων ἐν Κρήτῃ τὰ αὐτὰ ἔχειν τοῖς ἀποίκιοις ἔθνη.

§. 18.

Τῶν τε Σπαρτιατῶν τὸν νομοθέτην Λυκοῦργον πέντε γε-
νιαῖς νεώτερον Ἀλθαίμενους εἶναι, τοῦ σεῖλαντος τὴν εἰς
Κρήτην ἀποικίαν· τὸν μὲν γὰρ ἰσορεῖσθαι Κίσσου παῖδα τοῦ

481. τὸ Ἄργος κτίσαντος περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἡνίκα Προκλῆς τὴν Σπάρτην συνήκισε, Λυκοῦργον δ' ὁμολογεῖσθαι παρὰ πάντων ἔκτον ἀπὸ Προκλέους γεγονέναι· τὰ δὲ μιμήματα μὴ εἶναι πρότερα τῶν παραδειγμάτων, μηδὲ τὰ νεώτερα τῶν πρεσβυτέρων· τὴν τε ὄρχησιν τὴν παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιχωριαζούσαν, καὶ τοὺς ῥυθμούς, καὶ παιᾶνας τοὺς κατὰ νόμον ἀδομένους, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν νομίμων, Κρητικά καλεῖσθαι παρ' αὐτοῖς, ὡς ἂν ἐκεῖθεν ὁρμώμενα· τῶν δ' ἀρχῶν τὰ μὲν κατὰ τὰς διοικήσεις ἔχειν τὰς αὐτὰς ἐπωνυμίας, ὥσπερ καὶ τὴν τῶν Γερόντων ἀρχὴν καὶ τὴν τῶν Ἱππέων· πλὴν ὅτι τοὺς ἐν Κρήτῃ Ἱππέας καὶ ἵππους κεκτῆσθαι συμβέβηκεν.
482. ἐξ οὗ τεκμαίρονται, πρεσβυτέραν εἶναι τῶν ἐν Κρήτῃ Ἱππέων τὴν ἀρχήν· σώζειν γὰρ τὴν ἐτυμότητα τῆς προσηγορίας· τοὺς δὲ μὴ ἵπποτροφεῖν· τοὺς Ἐφόρους δὲ τὰ αὐτὰ τοῖς ἐν Κρήτῃ Κόσμοις διοικούντας ἐτέρως ὠνομάσθαι· τὴν δὲ συσσιτίαν Ἀνδρεῖα παρὰ μὲν τοῖς Κρησὶν ἔτι καὶ νῦν καλεῖσθαι, παρὰ δὲ τοῖς Σπαρτιάταις μὴ διαμεῖναι καλούμενα ὁμοίως, ὡς πρότερον· παρ' Ἀλκιμᾶν γοῦν οὕτω κεῖσθαι·

Θοῖναις δὲ καὶ ἐν Διᾶσσιον Ἀνδρείων παρὰ δαιτυμόνεσσι.

Πρέπει παιᾶνα κατάρχειν.

§. 19.

Λέγεσθαι δ' ὑπὸ Κρητῶν, ὡς καὶ παρ' αὐτοὺς ἀφίκοιτο Λυκοῦργος κατὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἀδελφὸς ἦν πρεσβύτερος τοῦ Λυκούργου Πολυδέκτης· οὗτος τελευτῶν ἔγκυον κατέλιπε τὴν γυναῖκα· τέως μὲν οὖν ἐβασίλευεν ὁ Λυκοῦργος ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ· γενομένου δὲ παιδὸς, ἐπετρόπευεν ἐκείνον, εἰς ὃν ἡ ἀρχὴ κατῆκουσα ἐτύγχανε. Λοιδορούμενος δὲ τις αὐτῷ, σαφῶς εἶπεν εἰδέναι, διότι βασιλεύσοι· λαβὼν δ' ὑπόνοιαν ἐκεῖνος, ὡς ἐκ τούτου τοῦ λόγου διαβάλλοιτο ἐπιβουλὴ τοῦ

καθὸς ἐξ αὐτοῦ, δαίσις μὴ, ἐκ τύχης ἀποθανόντος, αἰτίαν 482.
 αὐτὸς ἔχη παρὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀπῆρεν εἰς Κροίτην. Ταύτην
 μὲν δὴ λέγεσθαι τῆς ἀποδημίας αἰτίαν ἐλθόντα δὲ πλησιασά-
 θालητι, μελοποιῶ ἀνδρὶ καὶ νομοθεταῶ, ἱστορήσασα δὲ
 παρ' αὐτοῦ τὸν τρόπον, ὃν Ῥαδάμανθους τε πρότερον, καὶ
 ὕστερον Μίνως, ὡς παρὰ Διὸς, τοὺς νόμους ἐκφέρει εἰς
 ἀνθρώπους· γενόμενον δὲ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ καταμαθόν-
 τα καὶ τὰ ἐκεῖ νόμματα· ἐντυχόντα δ', ὡς φασί τινες, καὶ
 Ὀμήρῳ διατρίβοντι ἐν Χίῳ, κατάραι παλιν εἰς τὴν οἰκίαν·
 καταλαβὴν δὲ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ υἱόν, τὸν Πολυδάκτεον· Χαρί-
 λαον, βρασιλεύοντα· εἶδ' ὁρμῆσαι διαθεῖναι τοὺς νόμους, φοι-
 τῶντα ὡς τὸν θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς, κἀκεῖθεν κομιζόντα τὰ
 προστάγματα, καθάπερ οἱ περὶ Μίνω ἐκ τοῦ ᾠτρου τοῦ
 Διὸς, παραπλήσια ἐκείνοις τὰ πλείω. Τῶν [οὖν] Κρητικῶν τὰ
 κυριώτατα [ταῦτα περὶ] τῶν κατ' ἑκαστα δὲ τοιαῦτα εἴρηκε.

§. 20.

Γαμειν μὲν ἅμα πάντες ἀναγκάζονται παρ' αὐτοῖς οἱ
 κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐκ τῆς τῶν παίδων Ἀγέλης ἐκκριθέν-
 τες οὐκ εὐθὺς δ' ἄγονται παρ' ἑαυτοὺς τὰς γαμηθείσας
 παῖδας, ἀλλ' ἐπὶ ἡδὴ ἱκαναὶ ὥσι διακεῖν τὰ περὶ τοὺς οἴκους.
 Φερνὴ δ' ἐστίν, ἃν ἀδελφοὶ ὦσι, τὸ ἡμῖν τῆς τοῦ ἀδελφοῦ
 μερίδος· τοὺς παῖδας δὲ γράμματα τε μασθάνον, καὶ τὰς ἐκ τῶν
 νόμων ψῆδας, καὶ τινὰ εἶδη τῆς μουσικῆς. Τοὺς μὲν οὖν ἐτι
 νεωτέρους εἰς τὰ συσσίτια ἄγουσι τὰ Ἀνδρεῖα· χαμαὶ δὲ καθή- 483.
 μνοι διατῶνται μετ' ἀλλήλων ἐν φαύλοις τριβωνίοις καὶ
 χιμῶνος καὶ θέρους τὰ αἰτά. Διακονοῦσί τε καὶ ἑαυτοῖς καὶ
 τοῖς ἀνδράσι συμβάλλουσι δ' εἰς μάχην καὶ οἱ ἐκ τοῦ αὐτοῦ
 συσσιτίου πρὸς ἀλλήλους, καὶ πρὸς ἕτερα συσσίτια. Καθ'
 ἑκαστον δὲ Ἀνδρεῖον ἐφέστηκε παιδονόμος· οἱ δὲ μείζους εἰς τὰς

483. Ἀγέλας ἄγονται τὰς δ' Ἀγέλας συνάγουσιν οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν παίδων καὶ δυνατώτατοι, ἕκαστος, ὅσους πλείους οἶδῃ τέ εἶναι, ἀθροίζων. Ἐκάστης δ' Ἀγέλης ἄρχων ἐστὶν ὡς τὸ πολὺ ὁ πατὴρ τοῦ συναγαγόντος, κύριος ὡς ἐξάγειν ἐπὶ θήραν καὶ δρόμους, τὸν δ' ἀπειθοῦντα κολάζειν τρέφονται δὲ δημοσίᾳ. Τακταῖς δὲ τισιν ἡμέραις Ἀγέλη πρὸς Ἀγέλην συμβάλλει μετὰ αὐτοῦ καὶ λύρας εἰς μάχην ἐν ῥυθμῇ, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς εἰώθασιν ἐκφέρουσι δὲ τὰς πληγὰς, τὰς μὲν διὰ χειρὸς, τὰς δὲ καὶ δι' ὀπλων ἀσιθήρων.

§. 21.

Ἰδίου δ' αὐτοῖς τὸ περὶ τοὺς ἔρωτας νόμιμον. Οὐ γὰρ παιδοὶ κατεργάζονται τοὺς ἐρωμένους, ἀλλ' ἀρπαγῇ προλέγει μὲν τοῖς φίλοις πρὸ τριῶν ἡμερῶν, ἢ πλείονων, ὁ ἐρασῆς, ὅτι μέλλοι τὴν ἀρπαγὴν ποιῆσθαι τοῖς δ' ἀποκρούπτειν μὲν τὸν παῖδα, ἢ μὴ ἔαν πορεύεσθαι τὴν τεταγμένην ὁδὸν, τῶν αἰσχίστων ἐστὶν, ὡς ἐξομολογουμένοις, ὅτι ἀνάξιος ὁ παῖς εἶη τοιοῦτου ἐρασοῦ τυγχάνειν. Συνιόντες δ', ἂν μὲν τῶν ἴσων, ἢ τῶν ὑπερεχόντων τις ἢ τοῦ παιδὸς τῇ τιμῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁ ἀρπάζων, ἐπιδιώκοντες ἀνδήψαντο μόνον μετρίως, τὸ νόμιμον ἐκπληροῦντες· τᾶλλα δ' ἐπιτρέπουσιν ἄγειν χαίροντες· ἂν δ' ἀνάξιος, ἀφαιροῦνται πέρας δὲ τῆς ἐπιδιώξεώς ἐστιν, ἕως ἂν ἀχθῇ ὁ παῖς εἰς τὸ τοῦ ἀρπάσαντος Ἀνδρείου. Ἐρασμιον δὲ νομίζουσιν, οὐ τὸν κάλλει διαφέροντα, ἀλλὰ τὸν ἀνδρεία καὶ κοσμιότητι καὶ δωρησάμενος, ἀπάγει τὸν παῖδα τῆς χώρας εἰς ὃν βούλεται τόπον· ἐπακολουθοῦσι δὲ τῇ ἀρπαγῇ οἱ παρὰ γενόμενοι· ἐξισθέντες δὲ καὶ συνδηρεύσαντες διήμηνον (οὐ γὰρ ἔξει πλείω χρόνον κατέχειν τὸν παῖδα) εἰς τὴν πόλιν καταβαίνουσιν. Ἀφίσταται δ' ὁ παῖς, δῶρα λαβὼν, σελήν πολεμικὴν, καὶ βοῦν, καὶ ποτήριον. Ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὸν νόμον

νόμον δῶρα, καὶ ἄλλα πλείω καὶ πολυτελῆ· ὥστε συνερανίζειν 483.
 τοὺς φίλους διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀναλωμάτων. Τὸν μὲν οὖν
 βούν θῦει τῷ Διί, καὶ ἐξίᾳ τοὺς συγκαταθαίνοντας· εἴτ' ἀπο-
 φαίνεται περὶ τῆς πρὸς τὸν ἔραστὴν ὀμιλίας, εἴτ' ἀσμενίζων τετύ-
 χηκεν, εἴτε μὴ· τοῦ νόμου τοῦτο ἐπιτρέψαντος, ἵν', εἴ τις αὐτῷ 484.
 βία προσενήνεται κατὰ τὴν ἀρπαγὴν, ἐνταῦθα παρῇ τιμωρεῖν
 ἑαυτῷ καὶ ἀπαλλάττεται. Τοῖς δὲ καλοῖς τὴν ἰδέαν, καὶ προγόν-
 ων ἐπιφανῶν, ἔραστῶν μὴ τυχεῖν αἰσχροῦ, ὥς διὰ τὸν τρόπον
 τοῦτο παῖδουσιν. Ἐχουσι δὲ τιμὰς οἱ Παρασαθέντες (οὕτω γὰρ
 καλοῦσι τοὺς ἀρπαγέντας)· ἐν τε γὰρ τοῖς δρόμοις καὶ τοῖς θρό-
 νοις ἔχουσι τὰς ἐντιμοτάτας χώρας· τῇ τε σολῇ κοσμεῖσθαι
 διαφερόντως τῶν ἄλλων ἐφίεται τῇ δοθείσῃ παρὰ τῶν ἔραστῶν
 καὶ οὐ τότε μόνον, ἀλλὰ καὶ τέλειοι γενόμενοι διάσημον
 ἐσθῆτα φέρουσιν, ἃφ' ἧς γνωσθήσεται ἕκαστος κλεινὸς γενό-
 μενος. Τὸν μὲν γὰρ ἐρώμενον καλοῦσι Κλεινόν, τὸν δ' ἔραστὴν
 Φιλήτορα. Ταῦτα μὲν τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας νόμιμα.

§. 22.

Ἀρχοντας δὲ δέκα αἰροῦνται· περὶ δὲ τῶν μεγίστων συμβού-
 λους χροῶνται τοῖς Γέρουσι καλουμένοις· καθίστανται δ' εἰς τοῦτο
 τὸ συνέδριον οἱ τῆς τῶν Κόσμων ἀρχῆς ἡξιωμένοι, καὶ τὰ
 ἄλλα δόκιμοι κρινόμενοι. Ἀξίον δ' ἀναγραφῆς τὴν τῶν Κρη-
 τῶν πολιτείαν ὑπέλαβον διὰ τε τὴν ιδιότητα καὶ διὰ τὴν δόξαν.
 Οὐ πολλὰ δὲ διαμένει τούτων τῶν νομίμων· ἀλλὰ τοῖς Ρω-
 μαίων διατάγμασι τὰ πλείστα διοαεῖται, καθάπερ καὶ ἐν ταῖς
 ἄλλαις ἐπαρχίαις συμβαίνει.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

484. ΠΕΡΙ δὲ τὴν Κρήτην εἰσὶ νῆσοι, Θήρα μὲν, ἡ τῶν Κυρηναίων μητρόπολις, ἄποικοι Λακεδαιμονίων· καὶ πλησίον ταύτης Ἀνάφη, ἐν ἣ τὸ τοῦ Αἰγλήτου Ἀπόλλωνος ἱερόν. Λέγει δὲ καὶ Καλλίμαχος τοτὲ μὲν οὕτως,

Αἰγλήτην Ἀνάφην τε, Λακωνίδι γείτονα Θήρη·

τοτὲ δὲ, τῆς Θήρας μνησθεῖς,

Μήτηρ εὐίππου πατρίδος ἡμετέρης.

Ἔστι δὲ μακρὰ ἡ Θήρα, διακοσίων οὔσα τὴν περιμετρον σταδίων, κειμένη δὲ κατὰ Δίαν νῆσον τὴν πρὸς Ἡρακλείῳ τῷ Κνωσσίῳ· διέχει δὲ τῆς Κρήτης εἰς ἑπτακοσίους σταδίους· πλησίον δ' αὐτῆς ἡ τε Ἀνάφη καὶ Θηρασία. Ταύτης δ' εἰς ἑκατὸν ἀπέχει νησίδιον Ἴος, ἐν ᾧ κεκηδεῦσθαι φασὶ τινες τὸν ποιητὴν Ὅμηρον· ἀπὸ δὲ τῆς Ἴου πρὸς ἑσπέρῳ ἰόντι, Σίκινος, καὶ Λαγούσσα, καὶ Φολέγωνδρος, ἣν Ἄρατος σιδηρεῖν ὀνομάζει διὰ τὴν τραχύτητα. Ἐγγὺς δὲ τούτων Κιμῶλος, ὅθεν ἡ γῆ ἡ Κιμῶλία. Ἐνθεν ἡ Σίφνος ἐν ὅψει ἐστίν, ἐφ' ἣ λέγουσι, Σίφνιον ἀσράγαλον, διὰ τὴν εὐτέλειαν. Ἔτι δ' ἐγγυτέρω καὶ τῆς Κιμῶλου καὶ τῆς Κρήτης ἡ Μήλος, ἀξιολογωτέρα τούτων, διέχουσα τοῦ Ἑρμιονικοῦ ἀκρωτηρίου, τοῦ Συλλαιίου, σταδίους ἑπτακοσίους, τούτους δὲ σχεδὸν τι καὶ τοῦ Δακτυνιαίου. Ἀθηναῖοι δὲ ποτε πέμψαντες στρατῶν, ἡδηδὸν κατέσφαξαν τοὺς πλείους. Αὗται μὲν οὖν ἐν 485. τῷ Κρητικῷ πελάγει. Ἐν δὲ τῷ Αἰγαίῳ μᾶλλον, αὐτὴ τε ἡ Δήλος, καὶ αἱ περὶ αὐτὴν Κυκλάδες, καὶ αἱ ταύταις προσκειμένα Σποράδες· ὧν εἰσὶ καὶ αἱ λεχθεῖσαι περὶ τὴν Κρήτην.

§. 2.

Ἡ μὲν οὖν Δῆλος ἐν πεδῷ κειμένην ἔχει τὴν πύλιν, καὶ τὸ 485.
 ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ Λητώων. Ὑπέρκειται δὲ τῆς πό-
 λεως ὄρος ὑψηλὸν ὃ Κύνδος καὶ τραχύ. Ποταμὸς δὲ διαρρεῖ
 τὴν νῆσον Ἰνωπὸς, οὐ μέγας· καὶ γὰρ ἡ νῆσος μικρά. Τετί-
 μηται δὲ ἐκ παλαιῦ διὰ τοὺς θεοὺς ἀπὸ τῶν ἱερῶν χρόνων
 ἀρξαμένη. Μυθεύεται γὰρ ἐνταῦθα ἡ Λητὴ τὰς ὠδῖνας ἀπο-
 θέναι τοῦ τε Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος·

Ἦν γὰρ τὸ πάροιθε φορητὰ,

φῆσιν ὁ Πίνδαρος,

Κυμάτῃσι τε Δῶλος,
 Παντοδαπῶν τ' ἀνέμων
 ῥεπαῖσιν· ἀλλὰ Κοῖον γένος
 ὅποι' ἐδύναισι θείαις ἀγχιτόκοις ἐπίβαινεν,
 Δὴ τότε τίσσαιρες ὄρθαι
 Πρίμων ἀπώρυσαν χθονίων,
 Ἄν' ὃ' ἐπὶ κραναῇ σχέθον
 Πέτρα ἀδαμαντοπίδιλοι
 Κίονες· ἐνθα τεκοί-
 σ' εὐδαίμον' ἐκόψατο γένναν.

Ἐνδοξον δ' ἐποίησαν αὐτὴν αἱ περιουαῖδες νῆσοι, καλούμεναι
 Κυκλάδες, κατὰ τιμὴν πέμπουσαι δημοσίᾳ θεωρῶν τε καὶ θυ-
 σίας, καὶ χοροὺς παρθένων, πανηγύρεις τε ἐν αὐτῇ συναγούσαι
 μεγάλας.

§. 3.

Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν δώδεκα λέγονται προσεγένοντο δὲ καὶ
 ἑλείους. Ἀρτεμίδωρος δ' οὖν [πεντεκαίδεκα] διαριθμεῖται, περὶ τῆς
 ἱλέης εἰπὼν, ὅτι ἀπὸ Θορίκου μέχρι Σουνίου παράκειται μακρά,

485. σαδίων ὅσον ἐξήκοντα τὸ μῆκος· ἀπὸ ταύτης γὰρ, φησὶν, αἱ καλούμεναι Κυκλάδες εἰσὶ· ὀνομάζει δὲ Κέω, τὴν ἐγγυτάτῃ τῇ Ἑλένῃ· καὶ μετὰ ταύτην Κύθνον, καὶ Σέριφον, καὶ Μήλον, καὶ Σίφνον, καὶ Κίμωλον, καὶ Πρεπέσωντον, καὶ Ὠλίαν, καὶ πρὸς ταύταις Πάρον, Νάξον, Σύρον, Μύκονον, Τήνον, Ἄνδρον, Γύαρον. Τὰς μὲν οὖν ἄλλας τῶν δωδεκα νομίζω· τὴν δὲ Πρεπέσωντον, καὶ Ὠλίαν, καὶ Γύαρον, ἦττον· ὧν τῇ Γυάρῳ προσορμισθεῖς, ἔγνωσαν κώμιον ὑπὸ ἀλιέων συνοικούμενον. Ἀπαίροντες δὲ ἐδεξάμεθα πρεσβευτὴν ἐνθενδε ὡς Καίσαρα προκεχειρισμένον, τῶν ἀλιέων τινα (ἦν δ' ἐν Κορίνθῳ Καῖσαρ βαδίζων ἐπὶ τὸν Θρίαμβον τὸν Ἀκτιακὸν)· συμπλέων δὲ ἔλεγε πρὸς τοὺς πυθόμενους, ὅτι πρεσβεύει περὶ κουφισμοῦ τοῦ φόρου· τελοῖεν γὰρ δραχμὰς ἑκατὸν πενήκοντα, καὶ τὰς ἑκατὸν χαλεπῶς ἀντέλουντες. Δηλοῖ δὲ τὰς ἀπορίας αὐτῶν καὶ Ἄρατος ἐν τοῖς κατὰ λειπτόν·
- 486.

Ω Δητοῖ, σὺ μὲν εἰς γε σιδηρεῖν Φολίγανδρον,
Δειλὴ, ἣ Γύαρον παρελεύσεαι αὐτίχ' ὁμοῖον.

§. 4.

Τὴν μὲν οὖν Δῆλον ἐνδοξον γενομένην οὕτως, ἐτι μᾶλλον ἠϋξήσε κατασκαφεῖσα ὑπὸ Ῥωμαίων Κόρινθος. Ἐκεῖσε γὰρ μετεχώρησαν οἱ ἔμποροι, καὶ τῆς ἀτελείας τοῦ ἱεροῦ προκαλουμένης αὐτοὺς, καὶ τῆς εὐκαιρίας τοῦ λιμένος· ἐν καλῷ γὰρ κεῖται τοῖς ἐκ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν πλέουσιν· ἢ τε πανήγυρις ἐμπορικὸν τι πράγμα ἔστι, καὶ συνήθειαι ἦσαν αὐτῇ *καὶ* Ῥωμαῖοι τῶν ἄλλων μάλιστα, καὶ ὅτε συνεισῆκει ἡ Κόρινθος· Ἀθηναῖοι τε λαβόντες τὴν νῆσον, καὶ τῶν ἱερῶν ἅμα καὶ τῶν ἐμπόρων ἐπεμελοῦντο ἱκανῶς· ἐπελθόντες δ' οἱ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγοί, καὶ ὁ ἀποστήσας τύραννος αὐτὴν διελυμῆσαντο πάντα, καὶ παρέλαβον ἐρήμην οἱ Ῥωμαῖοι πάλιν τὴν

νῆσων, ἀναχωρήσαντος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βασιλέως· καὶ διετέ- 486.
λεσε μέχρι νῦν ἐνδεῶς πράττουσα. Ἐχουσι δ' αὐτὴν Ἀθηναῖοι.

§. 5.

Ρήνεια δ' ἔρημον νησιδίον ἐστὶ ἐν τέτρασι τῆς Δήλου σταδίοις,
ὅπου τὰ μνήματα τοῖς Δηλίοις ἐστίν. Οὐ γὰρ ἔξεστι ἐν αὐτῇ
τῇ Δήλῳ θάπτειν, οὐδὲ καίτιν νεκρόν· οὐκ ἔξεσι δὲ οὐδὲ κύνα
ἐν Δήλῳ τρέφειν. Ὀνομάζεται δὲ Ὀρτυγία πρότερον.

§. 6.

Κέως δὲ τετράπολις μὲν ὑπῆρξε· λείπονται δὲ δύο, ἡ τε
Ἰουλὶς καὶ ἡ Καρθαία, εἰς ἃς συνεπολίσθησαν αἱ λοιπαί, ἡ
μὲν Ποιήεσσα εἰς τὴν Καρθαίαν, ἡ δὲ Κορησσία εἰς τὴν Ἰου-
λίδαν. Ἐκ δὲ τῆς Ἰουλίδος ὁ τε Σιμωνίδης ἦν ὁ μελοποιός, καὶ
Βακχυλίδης, ἀδελφιδῶς ἐκείνου· καὶ μετὰ ταῦτα Ἐρασίστρατος
ὁ ἱατρός, καὶ τῶν ἐκ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων Ἀρίστων, ὁ τοῦ
Βορυσθενίτου Βίωνος ζηλωτής. Παρὰ τοῦτοις δὲ δοκεῖ τεθῆναι
ποτε νόμος, οὗ μέμνηται καὶ Μένανδρος·

Καλὸν τὸ Κεῖων νόμιμόν ἐστι, Φανία·

Ὁ μὲν δυνάμενος ζῆν καλῶς, οὐ ζῆ κακῶς·

προσέταττε γάρ, ὡς ἔοικεν, ὁ νόμος τοὺς ὑπὲρ ἐξήκοντα ἔτη
γεγονότας κωμειάζεσθαι, τοῦ διαρκεῖν τοῖς ἄλλοις τὴν τροφήν.
Καὶ πολιορκουμένους δὲ ποτε ὑπ' Ἀθηναίων, ψηφίσασθαι φασὶ
τοὺς πρεσβυτάτους ἐξ αὐτῶν ἀποθαιεῖν, ὀρισθέντος πλήθους
ἐτῶν· τοὺς δὲ παύσασθαι πολιορκοῦντας. Κεῖται δ' ἐν ὄρει τῆς
θαλάττης διέχουσα ἡ πόλις ὅσον πέντε καὶ εἴκοσι σταδίους· ἐπί-
νειον δ' ἐστὶν αὐτῆς τὸ χωρίον, ἐν ᾧ ἱδρυτο ἡ Κορησσία, κατοι-
κίαν οὐδὲ κώμης ἔχουσα. Ἐστὶ δὲ καὶ πρὸς τῇ Κορησσίᾳ Σμυν-
θίου Ἀπόλλωνος ἱερόν, καὶ πρὸς τῇ Ποιήεσση· μεταξὺ δὲ τοῦ
ἱεροῦ, καὶ τῶν τῆς Ποιήεσσης ἐρειπίων, τὸ τῆς Νεδουσίας 487.

294 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

487. Ἀθηναῖς ἱερὸν, ἰοῦσαμένον Νέστωρος κατὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπ-
άνοδον. ἔστι δὲ καὶ ἑλξὸς ποταμὸς περὶ τὴν Κορησσίαν.

§. 7.

Μετὰ δὲ ταύτην Νάξος καὶ Ἄνδρος, ἀξιόλογοι, καὶ Πάρος.
Ἐντεῦθεν ἦν Ἀρχιλόχος ὁ ποιητής. Ὑπὸ δὲ Παρίων ἐκτίσθη
Θιάσος, καὶ Πάριον ἐν τῇ Προποντίδι πόλις. Ἐν ταύτῃ μὲν οὖν
λέγεται ὁ βρωμὸς Δέας ἄξιος, σαδιαίας ἔχων τὰς πλευράς· ἐν
δὲ τῇ Πάρῳ ἡ Παρία λίθος λεγομένη, ἀρίστη πρὸς τὴν μαρμα-
ρογλυφίαν.

§. 8.

Σύρος δ' ἐστὶ, [μὴ] μηχανήνεται τὴν πρώτην συλλαβὴν, ἐξ ἧς
Φερεκύδης ὁ Βάβυος ἦν. Νεώτερος δ' ἐστὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐκείνου.
Ταύτης δοκεῖ μνημονεύειν ὁ Ποιητής Συρὴν καλῶν·

§. 9.

Μύκονος δ' ἐξίν, ὅφ' ἢ μυθεύουσι κείσθαι τῶν γεγάντων
τοὺς ὑστάτους ὅφ' Ἡρακλέους καταλυθέντας· ἀφ' ὧν ἡ παροι-
μία, Πάσις' ὑπὸ μίαν Μύκονον, ἐπὶ τῶν ὑπὸ μίαν ἐπιγραφὴν
ἀγόντων τὰ διηρτημένα τῇ φύσει. Καὶ τοὺς φλακρούς δέ τινες
Μυκονίους καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ τὸ πάθος τοῦτο ἐπιχωρίζεν
τῇ νήσῳ.

§. 10.

Σέριφος δ' ἐξίν, ἐν ἣ τὰ περὶ τὸν Δίctυν μεμύθεται, τὸν
ἀνελεύσαντα τὴν λάρνακα τοῖς δικτύοις, τὴν περιέχουσαν τὸν
Περσέα καὶ τὴν μητέρα Δανάην, καταπεποντωμένους ὑπ'

ὑπ' Ἀκρισίου τοῦ πατρὸς τῆς Δανάης· τραφῆναί τε γὰρ ἐνταῦθα 487.
τὸν Περσέα φασί, καὶ κοιμήσαντα τὴν τῆς Γοργόνης κεφαλὴν,
δείξαντα τοῖς Σεριφίοις ἀπολιθῶσαι πάντας· τοῦτο δὲ πράξει
τιμωροῦντα τῇ μητρὶ, ὅτι αὐτὴν Πολυδέκτης ὁ βασιλεὺς ἀκου-
σαν ἀγαγέσθαι προεῖλετο πρὸς γάμον, συμπραττόντων ἐκείνων.
Οὕτω δ' ἐστὶ πετρώδης ἡ νῆσος, ὥς ἐκ τῆς Γοργόνης τοῦτο
παθεῖν αὐτὴν φασιν οἱ κωμωδοῦντες.

§. 11.

Τῆνος δὲ πόλιν μὲν οὐ μεγάλην ἔχει· τὸ δ' ἱερὸν τοῦ Ποσει-
δῶνος μέγα ἐν ἄλσει, τῆς πόλεως ἔξω, θεᾶς ἁξίον· ἐν ᾧ καὶ
ἐξιατόρια πεποιήται μεγάλα, σημεῖον τοῦ συνέρχεσθαι πληθὸς
ἱκανὸν τῶν συνδυόντων αὐτοῖς ἀσυγχετόνων τὰ Ποσειδῶνια.

§. 12.

Ἔστι δὲ καὶ Ἀμοργὸς τῶν Σποράδων, ὅθεν ἦν Σιμωνίδης,
ὁ τῶν ἰαμβῶν ποιητὴς, καὶ Λέβινθος, καὶ Λερία....

Καὶ τότε Φωκλίδει· Λέριοι κακοὶ, οὐχ' ὁ μὲν, ὅς δ' οὐ·

Πάντες, πλὴν Προκλίου· εἰ Προκλῆς Λέριος.

Διεβέβληντο γὰρ ὡς κακοήδεις οἱ ἐνθενδε ἄνθρωποι. 488.

§. 13.

Πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ἡ Πάτμος, καὶ [αἱ] Κορκασαίαι, πρὸς δὺσιν
κείμεναι τῇ Ἰκαρίᾳ· αὕτη δὲ Σάμω. Ἡ μὲν οὖν Ἰκαρία ἐρημὸς ἐστὶ,
νομάς δ' ἔχει, καὶ χρῶνται αὐταῖς Σάμιοι· τοιαύτη δ' οὖσα,
ἐνδοξος ὅμως ἐστὶ, καὶ ἀπ' αὐτῆς Ἰκάριον καλεῖται τὸ προκεί-
μενον πέλαγος· ἐν ᾧ καὶ αὕτη καὶ Σάμος καὶ Κῶς ἐστὶ, καὶ αἱ
ἄρτι λεχθεῖσαι Κορκασαίαι, καὶ Πάτμος, καὶ Λέρος. Ἐνδοξον
δὲ καὶ τὸ ἐν αὐτῇ [τῇ Σάμῳ] ὄρος, ὁ Κερκετεὺς, μᾶλλον τῆς
Ἀμπέλου· αὕτη δ' ὑπέρεκται τῆς Σαμίων πόλεως. Συνάπτει δὲ

488. τῷ Ἰκαρίῳ τὸ Καρπάδιον πέλαγος πρὸς νότον· τούτῳ δὲ τὸ Αἰγύπτιον· πρὸς δὲ δύσω τὸ τε Κρητικὸν καὶ τὸ Λιβυκόν.

§. 14.

Καὶ ἐν τῷ Καρπαδίῳ ὃ εἰσὶ πολλαὶ τῶν Σποράδων μεταξὺ τῆς Κῷ μαλιστα, καὶ Ρόδου, καὶ Κρήτης· ὧν εἰσιν Ἀσυπαλαϊά τε καὶ Τήλος καὶ Χαλκία, καὶ ἄς Ὀμηρος ὀνομάζει ἐν τῷ Καταλόγῳ·

Οἱ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον, Κράπαδόν τε, Κάσον τε,
Καὶ Κῶν, Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας.

Ἐξω γὰρ τῆς Κῷ καὶ τῆς Ρόδου, περὶ ὧν ἐροῦμεν ὕστερον, τὰς τε ἄλλας ἐν ταῖς Σποράσι τιθεμεν, καὶ δὴ καὶ ἐνταῦθα μνησθῆναι αὐτῶν, καίπερ τῆς Ἀσίας, οὐ τῆς Εὐρώπης ἐγγὺς οὐσῶν· ἐπειδὴ τῇ Κρήτῃ καὶ ταῖς Κυκλάσι καὶ τὰς Σποράδας συμπεριλαβεῖν ἐπὶ γέγονε πῶς ὁ λόγος. Ἐν δὲ τῇ τῆς Ἀσίας περιουσίᾳ τὰς προσεχέας αὐτῇ τῶν ἀξιολόγων νήσων προσπεριοδεύσωμεν, Κύπρον, καὶ Ρόδον, καὶ Κῶν, καὶ τὰς ἐν τῇ ἐφεξῆς παραλίᾳ κειμένας, Σάμον, Χίον, Λέσβον, Τένεδον· νῦν δὲ τὰς Σποράδας, ὧν ἄξιον μνησθῆναι λοιπὸν, ἔπιμεν.

§. 15.

Ἡ μὲν οὖν Ἀσυπαλαία ἱκανῶς ἐστὶ πελαγία, πόλιν ἔχουσα. Ἡ δὲ Τήλος ἐκτίθεται παρὰ τὴν Κνιδίαν μακρὰ, ὑψηλὴ, σπηλιὰν, τὴν περίμετρον ὅσον ἑκατὸν καὶ τετταράκοντα σταδίῳ, ἔχουσα ὑφορμον. Ἡ δὲ Χαλκία τῆς Τήλου διέχει σταδίους ὀγδοήκοντα, Καρπάδου δὲ τετρακοσίους, Ἀσυπαλαίας δὲ περὶ διπλασίους. ἔχει δὲ καὶ κατοικίαν ὁμώνυμον, καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος, καὶ λιμένα.

§. 16.

Νίσυρος δὲ πρὸς ἄρκτον μὲν ἐστὶ Τήλου, διέχουσα αὐτῆς 488.
 ὅσον ἐξήκοντα σταδίους, ὅσους καὶ Κῶ διέχει· σρογγύλη δὲ,
 καὶ ὑψηλὴ, καὶ πετρώδης, τοῦ μυλίου λίθου· τοῖς γοῦν ἄσυ-
 γείτοσιν ἐκεῖθεν ἐστὶν ἡ τῶν μύλων εὐπορία. ἔχει δὲ καὶ πό-
 λιν ὁμώνυμον, καὶ λιμένα, καὶ θερμά, καὶ Ποσειδῶνος ἱερὸν·
 περίμετρος δὲ αὐτῆς ὀγδοήκοντα σταδιοί. Ἔστι δὲ καὶ νησιδία
 πρὸς αὐτῇ Νισυρίων λεγόμενα. Φασὶ δὲ, τὴν Νίσυρον ἀπό- 489.
 θραυσμα εἶναι τῆς Κῶ, προσθέντες καὶ μῦθον, ὅτι Ποσειδῶν
 διώκων ἓνα τῶν Γγάντων, Πολυδῶτην, ἀποθραύσας τῇ τριαίνῃ
 τρύφος τῆς Κῶ ἐπ' αὐτὸν βάλοι, καὶ γένοιτο νῆσος τὸ βληθὲν
 ἡ Νίσυρος, ὑποκείμενον ἔχουσα ἐν αὐτῇ τὸν Γγάντα· τινὲς δὲ
 αὐτὸν ὑποκεῖσθαι τῇ Κῶ φασιν.

§. 17.

Ἡ δὲ Κάρπαθος, ἣν Κράπαθον εἶπεν ὁ Ποιητής, ὑψηλὴ ἐστὶ,
 κύκλον ἔχουσα σταδίων διακοσίων. Τετράπολις δ' ὑπῆρξε, καὶ
 ὄνομα εἶχεν ἀξιόλογον· ἀφ' οὗ καὶ τῷ πελάγει τοῦνομα ἐγένε-
 το. Μία δὲ τῶν πόλεων ἐκαλεῖτο Νίσυρος, ὁμώνυμος τῇ τῶν
 Νισυρίων νήσῳ. Κεῖται δὲ τῆς Λιβύης κατὰ Λευκὴν ἀκτὴν· ἡ
 τῆς μὲν Ἀλεξανδρείας διέχει περὶ χιλίους σταδίους, τῆς δὲ Καρ-
 πάθου περὶ τετρακισχιλίου.

§. 18.

Ἡ Κάσος δὲ ταύτης μὲν ἀπὸ ἐβδομήκοντά ἐστι σταδίων· τοῦ
 δὲ Σαλμωνίου τοῦ ἄρκου τῆς Κρήτης διακοσίων πεντήκοντα·
 κύκλον δὲ ἔχει σταδίων ὀγδοήκοντα. Ἔστι δ' ἐν αὐτῇ καὶ πόλις
 ὁμώνυμος, καὶ Κασίων νῆσοι καλούμεναι πλείους περὶ αὐτήν.

§. 19.

489. Νήσους δὲ Καλύδνας τὰς Σποράδας λέγειν φασὶ τὸν Ποιητὴν, ὃν μίαν εἶναι Καλύμναν· εἰκὸς δ' ὥς ἐκ τῶν Νισυρίων λέγονται καὶ Κασίων αἱ ἐγγυὲς καὶ ὑπήκοοι, οὕτως καὶ τὰς τῇ Καλύμνῃ περικειμένας, ἴσως τότε λεγομένην Καλύδνην· τινὲς δὲ δύο εἶναι Καλύδνας φασί, Λέρον καὶ Καλύμναν· ἅσπερ καὶ λέγειν τὸν Ποιητὴν. Ὁ δὲ Σκῆψιος πληθυντικῶς ὠνομάσθαι τὴν νῆσον Καλύμνας φησὶν, ὥς Ἀθήνας, καὶ Θήβας· δεῖν δὲ ὑπερβητικῶς δέξασθαι τὸ τοῦ Ποιητοῦ· οὐ γὰρ νήσους Καλύδνας λέγειν ἀλλ',

Οἱ δ' ἄρα νήσους

Νίσυρόν τ' εἶχον, Κράπαδόν τε Κάσον τε

Καὶ Κῶν, Εὐρυτύλοιο πόλει, Καλύδνας τε....

§. 20.

Ἄπαν μὲν οὖν τὸ νησιωτικὸν μέλι ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀξείον ἐστὶ καὶ ἐνάμιλλον τῷ Ἀττικῷ· τὸ δ' ἐν ταῖσδε ταῖς νήσοις διαφερόντως· μαλίστα δὲ τὸ Καλύμνιον.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Τὸ ἐνδέκατον ἄρχεται μὲν τῆς Ἀσίας, τοῦ Ταναΐδος ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν ἄνωθεν ἀρχομένου διαιρεῖν τὴν Εὐρώπην τῆς Ἀσίας. Περιέχει δὲ τὸ βιβλίον καὶ τὰ παρακείμενα ἔθνη ταῖς ἀρχαῖς αὐτοῦ πρὸς τῇ ἀνατολῇ καὶ μεσημβρίᾳ, ἣ καὶ Ἀσία ἐστὶ. Ἐστὶ δὲ τῇδε ἔθνη βάρβαροι τὰ τῷ βιβλίῳ ἐγκείμενα, ὅσα προικεῖ τὸ Κανχάσιον ὄρος, ἐν εἰς Ἀμαζόνες τε καὶ Μασσαγίται, Σκύθαι καὶ Ἀλθανοὶ καὶ Ἰθῆρες, Βακτριανοὶ, Κάσπιοι, Μῆδοι, Πέρσαι, Ἀρμενίαι οὗτο, ἕως τῆς Μασσοποταμίας. ἔχει δὲ καὶ Τρωγλοδύτας καὶ Ἡνιόχους, οὕτω λεγόμενα ἔθνη, καὶ Σιληπτύχους, Σόανες, Ἀσσυρίους, Πολυφάγους, Ναβιανούς, Σιρακοὺς, Ταπύρους. Ἐπεμνήσθη δὲ [καὶ] Ἰάπωνος καὶ Μηθείας, καὶ ὧν ἔκτισαν πύλιων· ἔτι δὲ Ξέρξου, καὶ Μιθριδάτου, καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου.

ΚΕΦ. Α.

§. 1.

Τῇ δ' Εὐρώπῃ συνεχῆς ἐστὶν ἡ Ἀσία, κατὰ τὸν Τάναϊν συν- 490.
άπτουσα αὐτῇ· περὶ ταύτης οὖν ἐφεξῆς ῥητέον, διελόντας φυσικοῖς
τισιν ὁροις τοῦ σαφεῦς χάριν. Ὅπερ οὖν Ἐρατοσθένης ἐφ' ὅλης
τῆς οἰκουμένης ἐποίησε, τοῦδ' ἡμῖν ἐπὶ τῆς Ἀσίας ποιητέον.

§. 2.

Ὁ γὰρ Ταῦρος μέσσην πῶς διέζωκε ταύτην τὴν ἡπειρον, ἀπὸ

490. τῆς ἐσπέρας ἐπὶ τὴν ἑω τεταμένος· τὸ μὲν αὐτῆς ἀπολείπων πρὸς βορρᾶν, τὸ δὲ, μεσημβρινόν. Καλοῦσι δὲ αὐτῶν οἱ Ἕλληνες, τὸ μὲν ἐντὸς τοῦ Ταύρου, τὸ δὲ ἐκτός. Εἴρηται δὲ ταῦθ' ἡμῖν καὶ πρότερον· ἀλλ' εἰρήσθω καὶ νῦν, ὑπομνήσεως χάριν.

§. 3.

Πλάτος μὲν οὖν ἔχει τὸ ὄρος πολλαχοῦ καὶ τρισχιλίων σταδίων, μῆκος δ' ὅσον καὶ τὸ τῆς Ἀσίας, τετάρων πού μυριάδων καὶ πεντακισχιλίων, ἀπὸ τῆς Ροδίων περαίας ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς Ἰνδικῆς καὶ Σκυθίας πρὸς τὰς ἀνατολάς.

§. 4.

Διήρηται δ' εἰς μέρη πολλὰ καὶ ὀνόματα, περιγραφαῖς καὶ μείζουσι καὶ ἐλάττοσιν ἀφωρισμένα. Ἐπεὶ δ' ἐν τῷ τοσοῦτῳ πλάτει τοῦ ὄρους ἀπολαμβάνεται τινα ἔθνη, τὰ μὲν ἀσημό-
491. τερα, τὰ δὲ καὶ παντελῶς γνώριμα (καθάπερ ἡ Παρθυσία, καὶ Μηδία, καὶ Ἀρμενία, καὶ Καππαδοκῶν τινες, καὶ Κίλικες, καὶ Πισίδαι), τὰ μὲν πλεονάζοντα τοῖς προσθόρροις μέρεσιν ἐνταῦθα ταχτέον· τὰ δ' ἐν τοῖς νοτίοις, εἰς τὰ νότια. Καὶ τὰ ἐν μέσῳ δὲ τῶν ὄρων κείμενα, διὰ τὰς τῶν ἀέρων ὁμοιότητας πρὸς βορρᾶν πῶς θετέον· ψυχροὶ γάρ εἰσιν, οἱ δὲ νότιοι, θερμοί. Καὶ τῶν ποταμῶν δὲ αἱ ῥύσεις ἐνθενδε οὔσαι πᾶσαι σχεδόν τι εἰς ἀναντία, αἱ μὲν εἰς τὰ βόρεια, αἱ δ' εἰς τὰ νότια μέρη, τὰ γε πρῶτα (καὶν ὕσερόν τινες ἐπιστρέφωσι πρὸς ἀνατολάς, ἢ δύσεις), ἔχουσί τι εὐφυνές πρὸς τὸ τοῖς ὄρεσιν ὁρίοις χρῆσθαι κατὰ τὴν εἰς δύο μέρη διαίρεσιν τῆς Ἀσίας· καθάπερ καὶ ἡ θάλαττα ἢ ἐντὸς σελῶν, ἐπ' εὐθείας πῶς οὔσα ἢ πλείεη τοῖς ὄρεσι τούτοις, ἐπιτηδεῖα γεγένηται πρὸς τὸ δύο ποιεῖν ἡπείρους, τὴν τε Εὐρώπην, καὶ τὴν Ἀσίαν, ὅριον ἀμφοῖν οὔσα ἀξιολογόν.

§. 5:

Τοῖς δὲ μεταβαίνουσιν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐν 491.
 τῇ γεωγραφίᾳ, τὰ πρὸς βορρᾶν ἐστὶ πρῶτα τῆς εἰς δύο διαιρέ-
 σεως· ὥςτε ἀπὸ τούτων ἀρκτέον. Αὐτῶν δὲ τούτων πρῶτὰ ἐστὶ
 τὰ περὶ τὸν Τάναϊν, ὅνπερ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης ὄριον
 ὑπεδέμεθα. Ἐστὶ δὲ ταῦτα τρόπον τινὰ χερρόνησιάζοντα. Περι-
 ἔχεται γὰρ ἐκ μὲν τῆς ἐσπέρας τῷ ποταμῷ τῷ Ταναΐδι καὶ τῇ
 Μαιώτιδι μέχρι τοῦ Βοσπόρου, καὶ τῆς τοῦ Εὐξείνου παρα-
 λίας, τῆς τελευτώσης εἰς τὴν Κολχίδα· ἐκ δὲ τῶν ἄρκτων τῷ
 Ὠκεανῷ, μέχρι τοῦ στόματος τῆς Κασπίας θαλάττης· ἔωθεν
 δὲ αὐτῇ ταύτῃ τῇ θαλάττῃ μέχρι τῶν μεθωρίων τῆς τε Ἀλθα-
 νίας καὶ τῆς Ἀρμενίας, καὶ ὁ Κύρος καὶ ὁ Ἀράξης ἐκβαλ-
 λουσι ποταμοί, ῥέοντες, ὁ μὲν διὰ τῆς Ἀρμενίας, Κύρος δὲ διὰ
 τῆς Ἰσηρίας καὶ τῆς Ἀλδανίας· ἐκ νότου δὲ τῇ ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς
 τοῦ Κύρου μέχρι τῆς Κολχίδος ὅσον τρισχιλίων οὔση σταδίων
 ἀπὸ θαλάττης ἐπὶ θαλάτταν, δι' Ἀλδανῶν καὶ Ἰσηρίων, ὥςτε
 ἰσθμοῦ λόγον ἔχειν· Οἱ δ' ἐπὶ τοσοῦτον συναγαγόντες τὸν
 ἰσθμὸν, ἐφ' ὅσον Κλείταρχος, ἐπέκλυσον φήσας ἐξ ἑκατέρου
 τοῦ πελάγους, οὐδ' ἂν λόγου ἀξιοῖντο. Ποσειδώνιος δὲ χιλίων
 πεντακοσίων εἴρηκε τὸν ἰσθμὸν, ὅσον καὶ τὸν ἀπὸ Πηλουσίου
 ἰσθμὸν εἰς τὴν Ἐρυθράν· α Δοκῷ δὲ (φησί) μὴ πολὺ διαφέρειν
 » μηδὲ τὸν ἀπὸ τῆς Μαιώτιδος εἰς τὸν Ὠκεανόν ».

§. 6.

Οὐκ οἶδα δὲ, πῶς ἂν τις περὶ τῶν ἀθλήων αὐτῷ πισεύσειε,
 μηδὲν εἰκὸς ἔχοντε εἰπεῖν περὶ αὐτῶν, ὅταν περὶ τῶν φανερῶν
 οὕτω παραλόγως λέγῃ· καὶ ταῦτα φίλος Πομπηΐω γεγονώς, τῷ
 στρατεύσαντι ἐπὶ τοὺς Ἰσηρας, καὶ τοὺς Ἀλδανούς, μέχρι τῆς 492.
 ἐφ' ἑκάτερα θαλάττης, τῆς τε Κασπίας καὶ τῆς Κολχικῆς.

492. Φασί γοῦν ἐν Ῥόδῳ γενόμενον τὸν Πομπήιον, ἡνίκα ἐπὶ τὸν ληστρικὸν πόλεμον ἐβλήθεν (αὐθις δ' ἐμελλε καὶ ἐπὶ Μιθριδάτην ὀρμήσαιν, καὶ τὰ μέχρι τῆς Κασπίας εἶδη), παρατυχεῖν διαλεγομένῳ τῷ Ποσειδωνίῳ· ἀπὸντα δ' ἐρέσθαι, εἴτι προστάττει τὸν δ' εἰπεῖν,

Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.

Προσῆται δὲ τούτοις, ὅτι καὶ τὴν ἰσوریαν συνέγραψε τὴν περὶ αὐτόν. Διὰ δὴ ταῦτα ἐχρῆν φροντίσαι τῷ ληστῷ πλείον τι.

§. 7.

Δεύτερον δ' ἂν εἴη μέρος, τὸ ὑπὲρ τῆς Ὑγκανίας θαλάττης, ἣν Κασπίαν καλοῦμεν, μέχρι τῶν κατ' Ἰνδοῦς Σκυθῶν. Τρίτον δὲ μέρος τὸ συνεχὲς τῷ λεχθέντι ἰσθμῷ, καὶ *αἰεὶ* τὰ ἐξῆς τούτῳ, καὶ ταῖς Κασπίαις πύλαις, τῶν ἐντὸς τοῦ Ταύρου καὶ τῆς Εὐρώπης ἐγγυτάτω. Ταῦτα δ' ἐστὶ Μηδία καὶ Ἀρμενία καὶ Καππαδοκία, καὶ τὰ μεταξὺ. Τέταρτον δ' ἡ ἐντὸς Ἄλυος γῆ, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ τῷ Ταύρῳ, καὶ ἐκτὸς, ὅσα εἰς τὴν γεῖρόνησον ἐκπίπτει, ἣν ποιᾷ ὁ διείργων ἰσθμὸς τήν τε Ποντικὴν καὶ τὴν Κιλικίαν θαλάτταν. Τῶν δὲ ἄλλων, τῶν ἔξω τοῦ Ταύρου, τὴν τε Ἰνδικὴν τίθμεν καὶ τὴν Ἀριανήν, μέχρι τῶν ἐθνῶν τῶν καθηκόντων πρὸς τε τὴν κατὰ Πέρσας θαλάτταν καὶ τὸν Ἀράσιον κόλπον, καὶ τὸν Νεῖλον, καὶ πρὸς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος, καὶ τὸ Ἰστικόν.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

Οἱ τὰ δὲ διακειμένων, τὸ πρῶτον μέρος οἰκοῦσιν, ἐκ μὲν τῶν πρὸς ἄρκτον μερῶν καὶ τὸν Ὠκεανόν, Σκυθῶν τινες Νομάδες, καὶ Ἀμάξιοι· ἐνδοτέρῳ δὲ τούτων Σαρμάται, καὶ οὗτοι

Σκύθαι, Ἄορσοι καὶ Σιρακαί, μέχρι τῶν Καυκασίων ὁρῶν ἐπὶ 492.
 μεσημβρίαν τείνοντες, οἱ μὲν, Νομάδες, οἱ δὲ, Σκηῖται καὶ
 Γεωργοί· περὶ δὲ τὴν λίμνην Μαιῶται· πρὸς δὲ τῇ θαλάττῃ
 τοῦ Βοσπόρου, τῇ κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἐστὶ καὶ ἡ Σινδική· μετὰ δὲ
 ταύτην Ἀχαιοὶ καὶ Ζυγοὶ καὶ Ἡνίοχοι, Κερκέται τε καὶ Μα-
 κροπώγωνες. Ὑπέρκεινται δὲ τούτων καὶ τὰ τῶν Φθειροφάγων
 σενά· μετὰ δὲ τοὺς Ἡνιόχους ἡ Κολχίς, ὑπὸ τοῖς Καυκασίοις
 ὄρεσι καίμην καὶ τοῖς Μοσχοῖς. Ἐπεὶ δ' ὅριον ὑπέκειται τῆς
 Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας ὁ Τάναϊς ποταμός, ἐντεῦθεν ἀρξάμενοι
 τὰ κατ' ἑκαστα ὑπογράφομεν.

§. 2.

Φέρεται μὲν οὖν ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν, οὐ μὴν ὡς ἂν
 κατὰ διάμετρον ἀντίρρους τῷ Νεῖλῳ, καθάπερ νομίζουσιν οἱ
 πολλοί, ἀλλὰ ἐωθινώτερος ἐκείνου, παραπλησίως ἐκείνῳ τὰς 495.
 ἀρχὰς ἀδήλους ἔχων. Ἀλλὰ τοῦ μὲν πολὺ τὸ φανερόν, χώραν
 διεξιόντος πᾶσαν εὐεπίμικτον, καὶ μακροὺς ἀνάπλους ἔχοντος.
 Τοῦ δὲ Ταναΐδος τὰς μὲν ἐκβολὰς ἴσμεν (δύο δ' εἰσὶν εἰς τὰ
 ἀρκτικώτατα μέρη τῆς Μαιώτιδος, ἐξήκοντα σταδίους ἀλλήλων
 διεχούσαι)· τοῦ δ' ὑπὲρ τῶν ἐκβολῶν ὀλίγον τὸ γινώριμόν ἐστι,
 διὰ τὰ φύχῃ καὶ τὰς ἀπορίας τῆς χώρας, ἃς οἱ μὲν αὐτόχθο-
 νες δύνανται φέρειν, σαρεῖ καὶ γάλακτι τρεφόμενοι νομαδικῶς,
 οἱ δ' ἄλλοεθνεῖς οὐχ ὑπομένουσιν. Ἄλλως τε οἱ Νομάδες, δυσεπί-
 μικτοὶ τοῖς ἄλλοις ὄντες, καὶ πλήθει καὶ βίᾳ διαφέροντες,
 ἀποκεκλείασιν, εἰ καὶ τι πορεύσιμον τῆς χώρας ἐστίν, ἢ εἴ
 τινας τετύχηκεν ἀνάπλους ἔχων ὁ ποταμός. Ἀπὸ δὲ τῆς αἰτίας
 ταύτης, οἱ μὲν ὑπέλαβον τὰς πηγὰς ἔχειν αὐτὸν ἐν τοῖς Καυ-
 κασίοις ὄρεσι, πολὺν δ' ἐνεχθέντα ἐπὶ τὰς ἄρκτους, εἴτα ἀνα-
 σρέψαντα ἐκβάλλειν ἐς τὴν Μαιῶτιν· τούτοις δὲ ὁμοδοξεῖ καὶ
 Θεοφάνης ὁ Μιτυληναῖος. Οἱ δ' ἀπὸ τῶν ἄνω φασὶ μερῶν τοῦ

493. Ἰσρου φέρεσθαι· σημείον δὲ φέρουσιν οὐδὲν τῆς πόρρωθεν οὕτω ῥύσεως, καὶ ἀπ' ἄλλων κλιμάτων, ὥσπερ οὐ δυνατόν ὄν καὶ ἐγγύθεν καὶ ἀπὸ τῶν ἄρκτων.

§. 3.

Ἐπὶ δὲ τῷ ποταμῷ καὶ τῇ λίμνῃ πόλις ὁμώνυμος οἰκεῖται Τάναϊς, κτίσμα τῶν τῶν Βόσπορον ἔχόντων Ἑλλήνων. Νεωστὶ μὲν οὖν ἐξεπόρθησεν αὐτὴν Πολέμων, ὁ βασιλεὺς, ἀπειθοῦσαν. Ἦν δ' ἐμπορεῖν κοινὸν τῶν τε Ἀσιανῶν καὶ τῶν Εὐρωπαϊῶν Νομάδων, καὶ τῶν ἐκ τοῦ Βοσπόρου τὴν λίμνην πλεόντων, τῶν μὲν, ἀνδράποδα ἀγόντων καὶ δέρματα, καὶ εἴτι ἄλλο τῶν Νομαδικῶν, τῶν δ' ἐσθῆτα καὶ οἶνον, καὶ τὰλλα, ὅσα τῆς ἡμέρου διαίτης οἰκεῖα, ἀντιφορτιζομένων. Πρόκειται δ' ἐν ἑκατὸν σταδίῳ τοῦ ἐμπορείου νῆσος Ἀλωπεκία, κατοικία μεγάλων ἀνθρώπων· Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα νησίδες πλησίον ἐν τῇ λίμνῃ. Διέχει δὲ τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος, εὐδυπλοοῦσιν ἐπὶ τὰ βόρεια, δισχυλίους καὶ διακοσίους σταδίους ὁ Τάναϊς· οὐ πολὺ δὲ πλείους εἰςὶ παραλεγόμενῃ τὴν γῆν. •

§. 4.

Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ τῷ παρὰ γῆν πρώτον μὲν ἔσω, ἀπὸ τοῦ Ταναΐδος προϊοῦσιν ἐν ὀκτακοσίαις σταδίῳ, ὁ μέγας καλούμενος Ῥομβίτης, ἐν ᾧ τὰ πλείστα ἀλιεύματα τῶν εἰς ταριχεύειν ἰχθύων· ἔπειτα ἐν ἄλλοις ὀκτακοσίῳ ὁ ἐλάχιστος Ῥομβίτης, καὶ ἄκρα, ἔχουσα καὶ αὐτὴ ἀλιείας· ἐλάττους· ἔχουσι δὲ οἱ μὲν περὶ [τὸν] πρότερον νησίαν ὀρμητήρια, οἱ δ' ἐν τῷ μικρῷ Ῥομβίτῃ αὐτοὶ εἰσιν οἱ Μαιῶται, [γῆν] ἐργαζόμενοι· οἰκοῦσι γὰρ ἐν τῷ παράπλῳ

494. τοῦτω παντὶ οἱ Μαιῶται, γεωργοὶ μὲν, οὐχ ἥττον δὲ τῶν Νομάδων πολεμισαί. Διήκονται δὲ εἰς ἔθνη πλείω, τὰ μὲν πλησίον τοῦ Ταναΐδος ἀγριώτερα, τὰ δὲ συνάπτοντα τῷ Βοσπόρῳ χειροκτῆ μάλλον·

μᾶλλον· Ἀπὸ δὲ τοῦ μικροῦ Ρομδαίου εἰσιν ἑξακόσιοι 494.
ἐπὶ Τυράμβην καὶ τὸν Ἀντακείτην ποταμόν· εἰς' ἑκατὸν καὶ εἴ-
κοσι ἐπὶ τὴν κώμην τὴν Κιμμερικὴν, ἣτις ἐστὶν ἀφ' ἑτῆριον τοῖς
τὴν λίμνην πλέουσιν· ἐν δὲ τῷ παράπλῳ τούτῳ καὶ σκοπαί-
ταιες λέγονται Κλαζομενίων.

§. 5.

Τὸ δὲ Κιμμερικὸν πόλις ἦν πρότερον ἐπὶ χερρόνησου ἰδρυ-
μένη, τὸν ἰσθμὸν τάφρῳ καὶ χώματι κλείουσα· ἐκέκτηντο δ' οἱ
Κιμμέριοι μεγάλην ποτὲ ἐν τῷ Βοσπόρῳ δύναμιν· διόπερ καὶ
Κιμμερικὸς Βόσπορος ὠνομάσθη. Οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ τοὺς τὴν
μεσόγειαν οἰκοῦντας ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσι τοῦ Πόντου μέχρι
Ἰωνίας ἐπιδραμόντες. Τούτους μὲν οὖν ἐξήλασαν ἐκ τῶν τόπων
Σκύθαι· τοὺς δὲ Σκύθας Ἕλληνες, οἱ Παντικαῖπαιον καὶ τὰς
ἄλλας οἰκίσαντες πόλεις, τὰς ἐν Βοσπόρῳ.

§. 6.

Εἰς' ἐπὶ τὴν Ἀχιλλεῖον κώμην εἴκοσι σταδία, ἐν ᾗ τὸ Ἀχιλ-
λέως ἱερόν· ἐνταῦθα δ' ἐστὶν ὁ σενώτατος πορθμὸς τοῦ σῶ-
ματος τῆς Μαιώτιδος, ὅσον εἴκοσι σταδίων, ἣ καὶ πλείονων,
ἔχον ἐν τῇ περαίᾳ τὸ Μυρμῆκιον κώμην· πλησίον δ' ἐστὶ τοῦ
Ἡρακλείου καὶ τὸ Παρθέμιον.

§. 7.

Ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τὸ Σατύρου μνημα ἑννεήκοντα σταδίοι· τοῦτο
δ' ἐστὶν ἐπ' ἄκρας τινὸς χωρὸς ἀνδρὸς τῶν ἐπιφανῶς δυναστευ-
σάντων τοῦ Βοσπόρου.

§. 8.

Πλησίον δὲ κώμη Πατραεὺς, ἀφ' ἧς ἐπὶ κώμην Κοροκονδᾶμην

494. ἑκατὸν τριάκοντα. Αὕτη δ' ἐστὶ τοῦ Κιμμερικοῦ καλουμένου Βοσπόρου πέρας. Καλεῖται δὲ οὕτως ὁ στενωπὸς [ὁ] ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς Μαιώτιδος, ἀπὸ τῶν κατὰ τὸ Ἀχιλλεῖον καὶ τὸ Μυρμήκιον στενῶν διατείνων μέχρι πρὸς τὴν Κοροκονδάμην καὶ τὸ ἀντακείμενον αὐτῇ κόμμιον τῆς Παντικαπαίων γῆς, [ὧ] ὄνομα Ἄκρα, ἐξδομήκοντα σταδίων διειργομένῳ πορθμῷ· μέχρι γὰρ δεῦρο, καὶ ὁ κρύσταλλος διατείνει, πηττομένης τῆς Μαιώτιδος κατὰ τοὺς κυμούς, ὥς τε πεζεύεσθαι. Ἄπας δ' ἐστὶν εὐλίμενος ὁ στενωπὸς οὗτος.

§. 9.

ὑπέρεκται δὲ τῆς Κοροκονδάμης εὐμεγέθης λίμνη, ἣν καλοῦσιν ἀπ' αὐτῆς Κοροκονδαμίτιν· ἐκδίδωσι δ' ἀπὸ δέκα σταδίων τῆς κόμης εἰς τὴν θαλάτταν· ἐμβαλλεῖ δὲ εἰς τὴν λίμνην ἀπορρώξ τις τοῦ Ἀντικίτου ποταμοῦ, καὶ ποιεῖ νῆσον περίκλυτον τινα ταύτη τε τῇ λίμνῃ, καὶ τῇ Μαιώτιδι, καὶ τῷ ποταμῷ. Τινὲς δὲ καὶ τοῦτον τὸν ποταμὸν Ὑπανιν προσαγορεύουσι, καθάπερ καὶ τὸν πρὸς τῷ Βορυσθένῃ.

§. 10.

Εἰσπλεύσαντι δὲ εἰς τὴν Κοροκονδαμίτιν ἢ τε Φαναγορίᾳ 495. ἐστὶ πόλις ἀξιόλογος, καὶ Κῆποι, καὶ Ἑρμώνασσα, καὶ τὸ Ἀπάτουρον, τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερόν· ὧν ἡ Φαναγορία καὶ οἱ Κῆποι κατὰ τὴν λεχθεῖσαν νῆσον ἱδρυνται, εἰσπλέοντι ἐν ἀριστερᾷ· αἱ δὲ λοιπαὶ πόλεις ἐν δεξιᾷ πέραν Ὑπάνιος ἐν τῇ Σινδικῇ. Ἐστὶ δὲ καὶ Γοργιππία ἐν τῇ Σινδικῇ, τὸ βασιλεῖον τῶν Σινδῶν, πλησίον θαλάττης, καὶ Ἀβοράκη. Τοῖς δὲ τοῦ Βοσπόρου δυνάταις ὑπήκοοι ὄντες ἅπαντες Βοσπορανοὶ καλοῦνται. Καὶ ἐστὶ τῶν μὲν Εὐρωπαίων Βοσπορανῶν μητρόπολις τὸ Παντικάπαιον· τῶν δ' Ἀσιανῶν τὸ Φαναγόριον· καλεῖται γὰρ καὶ οὕτως ἡ πόλις. Καὶ

δοκεῖ τῶν μὲν ἐκ τῆς Μαιώτιδος καὶ τῆς ὑπερκειμένης βρῦάρου 495. κατακομιζομένων ἐμπορεῖον εἶναι ἡ Φαναγορία· τῶν δ' ἐκ τῆς θαλάττης ἀναφερομένων ἐκεῖσε τὸ Παντικάπαιον. Ἐστὶ δὲ καὶ ἐν τῇ Φαναγορίᾳ τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐπίσημον τῆς Ἀπατούρου· ἐτυμολογοῦσι δὲ τὸ ἐπιθετοῦ τῆς θεοῦ μῦθόν τινα προσησάμενοι, ὥς, ἐπιθεμένων ἐνταῦθα τῇ θεῷ τῶν Γιγάντων, ἐπικαλεσαμένη τὸν Ἡρακλέα, κρύψειεν ἐν κευθμῶνί τινι, εἴτα τῶν Γιγάντων ἕκαστον δεχομένη καθ' ἓνα, τῷ Ἡρακλεῖ παραδιδοίη δολοφονεῖν ἐξ ἀπάτης.

§. 11.

Τῶν Μαιωτῶν δ' εἰσὶν αὐτοὶ τε οἱ Σινδοὶ, καὶ Δανδάριοι, καὶ Τορεάται, καὶ Ἄγροι, καὶ Ἀρρήχοι, ἔτι δὲ Τάροπτες, Ὀσιδιακηνοὶ, Σιττακηνοὶ, Δόσκοι, ἄλλοι πλείους· τούτων δ' εἰσὶ καὶ οἱ Ἀσπουργιανοὶ, μεταξὺ Φαναγορίας οἰκοῦντες καὶ Γοργιππίας ἐν πεντακισίοις σταδίοις· οἷς ἐπιθέμενος Πολέμων ὁ βρῦαυς ἐπὶ προσποιήσει φιλίας, οὐ λαθὼν, ἀντεσρατηγήθη, καὶ ζωγρία ληφθεὶς ἀπέθανε. Τῶν δὲ συμπάντων Μαιωτῶν τῶν Ἀσιανῶν, οἱ μὲν ὑπήκουον τῶν τὸ ἐμπορεῖον ἐχόντων, τὸ ἐν τῷ Ταναΐδι· οἱ δὲ, τῶν Βοσπορανῶν· τοτὲ δ' ἀφίσταντο ἄλλοι· ἄλλοι. Πολλάκις δ' οἱ τῶν Βοσπορανῶν ἡγεμόνες καὶ τὰ μέχρι τοῦ Ταναΐδος κατείχον, καὶ μάλιστα οἱ ὕστατοι Φαρνάκης καὶ Ἀσανδρος καὶ Πολέμων. Φαρνάκης δὲ ποτε καὶ τὸν Ἰπανιν τοῖς Δανδαρίοις ἐπαγαγεῖν λέγεται διὰ τινος παλαῆς διώρυχος, ἀνακαθάρας αὐτήν, καὶ κατακλύσαι τὴν χώραν.

§. 12.

Μετά δὲ τὴν Σινδικήν, κατὰ τὴν Γοργιππίαν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ, ἡ τῶν Ἀχαιῶν καὶ Ζυγῶν καὶ Ἡνιόχων παραλία, τὸ πλεον αἰμίμενος καὶ ὀρεινὴ, τοῦ Καυκάσου μέρος οὖσα. Ζῶσι δὲ ἀπὸ

495. τῶν κατὰ θάλατταν λησθηρίων, ὀκάτια ἔχοντες λεπτά, σενά καὶ κοῦφα, ὅσον ἀνθρώπους πέντε καὶ εἴκοσι δεχόμενα, σπάμιον δὲ τριάκοντα δέξασθαι τοὺς πάντας δυνάμενα· καλοῦσι δ' αὐτὰ οἱ Ἕλληνες Καμάρας. Φασὶ δ' ἀπὸ τῆς Ἰάσονος στρατιᾶς, τοὺς μὲν Φθιώτας Ἀχαιοὺς τὴν ἐνθάδε Ἀχαΐαν οἰκίσαι,
496. Λάκωνας δὲ τὴν Ἡνιοχίαν, ὧν ἦρχον Ρέκας καὶ Ἀμφίσρατος, οἱ τῶν Διοσκούρων ἡνίοχοι· καὶ τοὺς Ἡνιόχους ἀπὸ τούτων εἰκὸς ὠνομάσθαι. Τῶν δ' οὖν καμαρῶν σόλους κατασκευαζόμενοι καὶ ἐπιπλέοντες τοτὲ μὲν ταῖς ὀλκᾶσι, τοτὲ δὲ χώρα τινί, ἢ καὶ πόλει τινί, θαλαττοκρατοῦσι. Προσλαμβάνουσι δ' ἔσθ' ὅτε καὶ οἱ τὸν Βόσπορον ἔχοντες, ὑφόρμους χορηγούντες, καὶ ἀγοράν καὶ διάθεσιν τῶν ἀρπαζομένων· ἐπανιόντες δὲ εἰς τὰ οἰκεία χωρία, ναυλοχεῖν οὐκ ἔχοντες, ἀναδέμενοι τοῖς ὤμοις τὰς καμάρας, ἀναφέρουσιν ἐπὶ τοὺς θρυμοὺς, ἐν οἷσπερ καὶ οἰκοῦσι, λυπρὰν ἀροῦντες γῆν· καταφέρουσι δὲ πάλιν, ὅταν ἡ καιρὸς τοῦ πλεῖν. Τὸ δ' αὐτὸ ποιοῦσι καὶ ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ, γνώριμα ἔχοντες ὑλώδη χωρία, ἐν οἷς ἀποκρύψαντες τὰς καμάρας, αὐτοὶ πλαινῶνται πεζοὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, ἀνδραποδισμοῦ χάριν. Ἀ δ' αὖ λαβῶσιν, ἐπιλυτρά ποιοῦνται ῥαδίως, μετὰ τοὺς ἀνάπλους μνηύοντες τοῖς ἀπολέσασιν. Ἐν μὲν οὖν τοῖς δυναστευομένοις τόποις, ἔστι τις βοήθεια ἐκ τῶν ἡγεμόνων τοῖς ἀδικουμένοις· ἀντεπιτίθενται γὰρ πολλάκις, καὶ κατάγουσιν αὐτάνδρους τὰς καμάρας. Ἡ δ' ὑπὸ Ῥωμαίοις ἀβουνητοτέρα ἐστὶ, διὰ τὴν ὀλιγωρίαν τῶν πεμπομένων.

§. 13.

Τοιοῦτος μὲν ὁ τούτων βίος. Δυναστεύονται δὲ καὶ οὗτοι ὑπὸ τῶν κολουμένων Σκηπτούχων· καὶ αὐτοὶ δὲ οὗτοι ὑπὸ τυράννοις, ἢ βασιλεῦσιν εἰσιν. Οἱ γοῦν Ἡνίοχοι τέτταρας εἶχον βασιλεῖας, ἡνίκα Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ, φεύγων ἐκ τῆς προγονικῆς [γῆς]

εἰς Βόσπορον, διήει τὴν χώραν αὐτῶν· καὶ αὕτη μὲν ἦν πορεύ- 496.
σιμος αὐτῷ· τῆς δὲ τῶν Ζυγῶν ἀπογνοῦς διὰ τε δυσχωρίας
καὶ ἀγριότητος, τῇ παραλίᾳ χαλεπῶς ἦει, τὰ πολλὰ ἐμβαίνων
ἐπὶ τὴν Θάλατταν, ἕως ἐπὶ τὴν τῶν Ἀχαιῶν ἤκε· καὶ προσ-
λαβόντων τούτων, ἐξετέλεσε τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ Φάσιδος, οὐ πολὺ
τῶν τετρακισχιλίων λείπουσαν σταδίων.

§. 14.

Εὐθὺς οὖν ἀπὸ τῆς Κοροκονδάμης πρὸς ἑω μὲν ὁ πλοῦς
ἐστίν· Ἐν δὲ σταδίοις ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὁ Σινδικὸς ἐστὶ λιμὴν,
καὶ πόλις· εἴτα ἐν τετρακοσίοις τὰ καλούμενα Βατὰ, κώμη,
καὶ λιμὴν, καθ' ὃ μάλιστα ἀντικεισθῆναι δοκεῖ πρὸς νότον ἢ Σι-
νώπη ταύτῃ τῇ παραλίᾳ, καθάπερ ἡ Κάραμβις εἴρηται τῷ
Κριοῦ μετώπῳ. Ἀπὸ δὲ τῶν Βατῶν ὁ μὲν Ἀρτεμίδωρος τὴν
Κερκετῶν λέγει παραλίαν, ὑφόρμους ἔχουσιν καὶ κώμας, ὅσον
ἐπὶ σταδίους ὀκτακοσίου καὶ πεντήκοντα· εἴτα τὴν τῶν Ἀχαιῶν,
σταδίων πεντακοσίων· εἴτα τὴν τῶν Ἡνιόχων, χιλίων· εἴτα τὸν
Πιτυοῦντα τὸν μέγαν, τριακοσίων ἐξήκοντα μέχρι Διοσκου- 497.
ριάδος. Οἱ δὲ τὰ Μιθριδατικὰ συγγράψαντες, οἷς μᾶλλον προσ-
εκτέον, Ἀχαιοὺς λέγουσι πρώτους, εἴτα Ζυγοὺς, εἴτα Ἡνιόχους,
εἴτα Κερκέτας, καὶ Μόσχους, καὶ Κολχεὺς, καὶ τοὺς ὑπὲρ
τούτων Φθειροφάγους, καὶ Σοάνας, καὶ ἄλλα μικρὰ ἔθνη τὰ
περὶ τὸν Καύκασον· Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἡ παραλία, καθάπερ
εἶπον, ἐπὶ τὴν ἑω τείνει, καὶ βλέπει πρὸς νότον· ἀπὸ δὲ τῶν
Βατῶν ἐπιστροφὴν λαμβάνει κατὰ μικρόν· εἴτ' ἀντιπρόσωπος γί-
νεται τῇ δύσει, καὶ τελευτᾷ πρὸς τὸν Πιτυοῦντα καὶ τὴν Διοσ-
κουριάδα· ταῦτα γὰρ τὰ χωρία συνάπτει τῆς Κολχίδος τῇ
λεχθεΐσῃ παραλίᾳ. Μετὰ δὲ τὴν Διοσκουριάδα ἡ λοιπὴ τῆς Κολ-
χίδος ἐστὶ παραλία, καὶ ἡ συνεχὴς Τραπεζοῦς, καμπὴν ἀξιόλο-
γον ποιήσασα, εἴτα εἰς εὐθειᾶν ταθεῖσά πως πλευράν, τὴν τὰ

497. δεξιά τοῦ Πόντου ποιούσαν, τὰ βλέποντα πρὸς ἄρκτον. Ἀπασα δ' ἡ τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῶν ἄλλων παραλία, μέχρι Διοσκουριάδος καὶ τῶν ἐπ' εὐθείας πρὸς νότον ἐν τῇ μεσογαίᾳ τόπων, ὑποπέπτωκε τῷ Καυκάσῳ.

§. 15.

Ἔστι δ' ὄρος τοῦτο ὑπερκείμενον τοῦ πελάγους ἑκατέρου, τοῦ τε Ποντικοῦ καὶ τοῦ Κασπίου, διατειχίζον τὸν ἰσθμὸν, τὸν διείργοντα αὐτά. Ἀφορίζει δὲ πρὸς νότον μὲν τὴν τε Ἀλδανίαν καὶ τὴν Ἰθηρίαν, πρὸς ἄρκτον δὲ τὰ τῶν Σαρματῶν πεδία· εὐδένδρον δ' ἐστὶν ὕλη παυτοδαπῇ, τῇ τε ἄλλῃ, καὶ τῇ ναυπηγησίμῳ. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων καλεῖσθαι Κάσπιον τὸν Καύκασον, ἴσως ἀπὸ τῶν Κασπίων παρονομασθέντα. Ἀγκῶνες δὲ τινες αὐτοῦ προπίπτουσιν ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν, οἱ τὴν τε Ἰθηρίαν περιλαμβάνουσι μέσην, καὶ τοῖς Ἀρμενίων ὄρεσι συνάπτουσι, καὶ τοῖς Μοσχοῖς καλουμένοις· ἔτι δὲ τῷ Σχυδίῳ καὶ τῷ Παρυάδρῳ· ταῦτα δ' ἐστὶ μέρη τοῦ Ταύρου πάντα, τοῦ ποιούντος τὸ νότιον τῆς Ἀρμενίας πλευρὸν, ἀπερρώγοτα πῶς ἐκεῖθεν πρὸς ἄρκτον, καὶ προσπίπτοντα μέχρι τοῦ Καυκάσου, καὶ τῆς τοῦ Εὐξείνου παραλίας, τῆς ἐπὶ Θεμισκυραν διατεινούσης ἀπὸ τῆς Κολχίδος.

§. 16.

Ἡ δ' οὖν Διοσκουριάς ἐν κόλπῳ τοιοῦτῳ κειμένη, καὶ τὸ ἐωθινώτατον σημεῖον ἐπέχουσα τοῦ σύμπαντος πελάγους, μυχὸς τε τοῦ Εὐξείνου λέγεται, καὶ ἔσχατος πλοῦς. Τὸ γὰρ παροιμακῶς λεχθὲν,

Εἰς Φᾶσιν, ἔνθα ναυσὶν ἔσχατος δρόμος,

οὕτω δεῖ δέξασθαι, οὐχ ὥς τὸν ποταμὸν λέγοντος τοῦ ποιήσαντος τὸ ἱαμβεῖον, οὐδὲ *δῆ* ὥς τὴν ὁμώνυμον αὐτῷ πόλιν κειμένην

ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ἀλλ' ὥς τὴν Κολχίδα ἀπὸ μέρους· ἐπεὶ ἀπὸ γε 497.
 τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς πόλεως οὐκ ἐλάττων ἐξακοσίων σταδίων λεί-
 πεται πλοῦς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν μυχόν. Ἡ δ' αὐτὴ Διοσκουριάς 498.
 ἐστὶ καὶ ἀρχὴ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ μεταξὺ τῆς Κασπίας καὶ τοῦ
 Πόντου, καὶ ἐμπορεῖον τῶν ὑπερκειμένων καὶ σύνεγγυς ἔθνων
 κοινόν. Συνέρχασθαι γοῦν εἰς αὐτὴν ἐβδομήκοντα, οἱ δὲ, καὶ
 τριακόσια ἔθνη, φασίν, οἷς οὐδὲν τῶν ὄντων μέλει· πάντα δὲ
 ἑτερόγλωττα, διὰ τὸ σποράδην καὶ ἀμίκτως οἰκεῖν, ὑπὸ αὐθα-
 δείας καὶ ἀγριότητος. Σαρμάται δ' εἰσὶν οἱ πλείους· πάντες δὲ
 Καυκάσιοι. Ταῦτα μὲν δὴ τὰ περὶ τὴν Διοσκουριάδα.

§. 17.

Καὶ ἡ λοιπὴ δὲ Κολχίς ἐπὶ τῇ θαλάττῃ ἢ πλείων ἐστὶ. Διαρ-
 ρεῖ δ' αὐτὴν ὁ Φάσις μέγας ποταμός, ἐξ Ἀρμενίας τὰς ἀρχὰς
 ἔχων, δεχόμενος τὸν τε Γλαῦκον καὶ τὸν Ἴππον, ἐκ τῶν πλη-
 σίων ὄρων ἐκπίπτοντας· ἀναπλεῖται δὲ μέχρι Σαραπανῶν, ἐρύμα-
 τος δυναμένου δεξασθαι καὶ πόλεως συνοικισμὸν, ὃθεν πε-
 ζεύουσιν ἐπὶ τὸν Κύρον ἡμέραις τέτταρσι δι' ἀμαξитоῦ. Ἐπὶ κείται
 δὲ τῷ Φάσιδι ὁμώνυμος πόλις, ἐμπορεῖον τῶν Κόλχων, τῇ μὲν
 προβεβλημένη τὸν ποταμόν, τῇ δὲ, λίμνην, τῇ δὲ, τὴν θαλάτταν.
 Ἐντεῦθεν δὲ πλοῦς ἐπ' Ἀμισοῦ καὶ Σινώπης, τριῶν ἡμερῶν, ἡ
 δύο, διὰ τὸ τοὺς αἰγιαλοὺς μαλακοὺς εἶναι, καὶ τὰς τῶν ποτα-
 μῶν ἐκβολὰς. Ἀγαθὴ δ' ἐστὶν ἡ χώρα καὶ καρποῖς, πλὴν τοῦ
 μελιτος (πεκρίζει γὰρ τὸ πλεόν), καὶ τοῖς πρὸς ναυπηγίαν πάσι·
 πολλὴν [ῥῆν] γὰρ καὶ φύει, καὶ ποταμοῖς κατακομίζει· λίνον τε
 ποιεῖ πολὺ, καὶ κάνναβιν, καὶ κηρὸν, καὶ πίτταν. Ἡ δὲ λινουρ-
 γία καὶ τεθρύλληται· καὶ γὰρ εἰς τοὺς ἔξω τόπους ἀπεκόμιζον·
 καὶ τινες βουλόμενοι συγγένειάν τινα τοῖς Κόλχοις πρὸς τοὺς
 Αἰγυπτίους ἐμφανίζεин, ἀπὸ τούτων πισοῦνται. Ὑπέρκειται δὲ
 τῶν λεχθέντων ποταμῶν ἐν τῇ Μοσχικῇ τὸ τῆς Λευκοθέας ἱερόν,

498. Φρίξου Ἰδρυμα, καὶ μαντεῖον ἐκείνου, ὅπου κριὸς οὐ θύεται, πλούσιόν ποτε ὑπάρξαν, συληθὲν δὲ ὑπὸ Φαρνάκου κατ' ἡμᾶς, καὶ μικρὸν ὕστερον ὑπὸ Μιθριδάτου, τοῦ Περγαμηνοῦ. Κωιω-
θείσης γὰρ χώρας,

Νοσεῖ τὰ τῶν θῶν, οὐδὲ τιμᾶσθαι θέλει,
ψησίη Εὐριπίδης.

§. 18.

Τὸ μὲν γὰρ παλαιὸν ὅσην ἐπιφάνειαν ἔσχεν ἡ χώρα αὕτη, δηλοῦσαν οἱ μῦθοι, τὴν Ἰάσονος σρατεῖαν αἰνιττόμενοι, προελ-
θόντος μέχρι καὶ Μηδίας· ἔτι δὲ πρότερον τὴν Φρίξου. Μετὰ
δὲ ταῦτα διαδεξάμενοι βασιλεῖς, εἰς σκηπτουχίας δσηρημένην
ἔχοντες τὴν χώραν, μέσως ἔπραττον. Αὐξηθέντος δὲ ἐπὶ πολὺ
499. Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος, εἰς ἐκεῖνον ἡ χώρα περιέστη· ἐπέμ-
πετο δ' αἰεὶ τις τῶν φίλων ὑπαρχος καὶ διοικητὴς τῆς χώρας·
τούτων δὲ ἦν καὶ Μοσφέρνης, ὁ τῆς μητρὸς ἡμῶν θεῖος πρὸς
πατρός. Ἦν δ' ἐνθεν ἡ πλείστη τῷ βασιλεῖ πρὸς τὰς ναυτικὰς
δυνάμεις ὑ- ἔργια. Καταλυθέντος δὲ Μιθριδάτου, συγκα-
λύθη καὶ ἡ ὑπ' αὐτῷ πᾶσα, καὶ διενεμηθῆ πολλοῖς. Ἰσάτα δὲ
Πολέμων ἔσχε τὴν Κολχίδα· κάκκινου τελευτήσαντος, ἡ γυνὴ
Πυθοδώρις κρατεῖ, βασιλεύουσα καὶ Κόλχων, καὶ Τραπεζοῦν-
τος, καὶ Φαρνακίας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων βαρβάρων, περὶ ὧν
ἐροῦμεν ἐν τοῖς ὕστερον. Ἡ δ' οὖν Μοσχικὴ, ἐν ἣ τὸ ἱερὸν, τρι-
μερὴς ἐστὶ· τὸ μὲν γὰρ ἔχουσιν αὐτῆς Κόλχοι, τὸ δὲ Ἰθῆρες,
τὸ δὲ Ἀρμένιοι. Ἐστὶ δὲ καὶ πολέμιον ἐν τῇ Ἰθῆρία, Φρίξου
πόλις, ἡ νῦν Ἰόησσα, εὐερκὲς χωρίου, ἐν μεθορίοις τῆς Κολ-
χίδος. Περὶ δὲ τὴν Διοσκουριάδα ρεῖ ὁ Χάρις ποταμός.

§. 19.

Τῶν δὲ συνερχομένων ἐθνῶν εἰς τὴν Διοσκουριάδα, καὶ οἱ

Φθειροφάγοι εἰσὶν, ἀπὸ τοῦ αὐχμοῦ καὶ τοῦ πίνου λαβόντες 499. τοῦνομα. Πλησίον δὲ καὶ οἱ Σοάνες, οὐδὲν βελτίους τούτων τῷ πῶ, δυνάμει δὲ βελτίους, σχεδὸν δὲ τι καὶ κρατίστοι κατὰ αὐτῶν καὶ δύνανται δυναστεύουσι γοῦν τῶν κύκλῳ, τὰ ἄκρα τοῦ Καυκάσου κατέχοντες, τὰ ὑπὲρ τῆς Διοσκουριάδος. Βασιλέα δ' ἔχουσι, καὶ συνέδριον ἀνδρῶν τριακοσίων· συναγοῦσι δ', ὡς φασι, ἑκατὶ καὶ εἴκοσι μυριάδων· ἅπαν γὰρ ἐστὶ τὸ πλῆθος μάχιμον, οὐ συντεταγμένον. Παρὰ τούτοις δὲ λέγεται καὶ χρυσὸν καταφέρειν τοὺς χειμάρρους· ὑποδέχεσθαι δ' αὐτὸν τοὺς βαρβάρους φάτναις κατατετρημέναις καὶ μαλλωταῖς δοραῖς· ἀφ' οὗ δὴ μεμυθεῦσθαι καὶ τὸ χρυσόμαλλον θέρας· ἢ δὴ καὶ Ἰβήρας ὁμωνύμως τοῖς ἐσπερίοις καλοῦσιν ἀπὸ τῶν ἐκατέρωθεν χρυσείων. Χρῶνται δ' οἱ Σοάνες φαρμάκοις πρὸς τὰς ἀκίδας θαυμαστῶς, ὥστε τοὺς φαρμακτοὺς τετρωμένους βέλεσι λυπεῖν καὶ τὴν ὁσμήν. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἔθνη τὰ πλησίον τὰ περὶ τὸν Καυκάσον, λυπρὰ καὶ μακρόχωρα· τὸ δὲ τῶν Ἀλβανῶν ἔθνος καὶ τὸ τῶν Ἰβήρων, ἃ δὴ πληροῖ μαλιστα τὸν λεχθέντα ἰσθμὸν, Καυκάσια καὶ αὐτὰ λέγοντ' ἂν· εὐδαίμονα δὲ χώραν ἔχει σφόδρα, καλῶς οἰκεῖσθαι δυναμένην.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

ΚΑΙ δὴ καὶ ἡγε Ἰβηρία οἰκεῖται καλῶς τὸ πλέον πόλεσί τε καὶ ἐποικίσις, ὥστε καὶ κεραμωτάς εἶναι [τάς] ἑτάρας, καὶ ἀρχιτεκτονικὴν τὴν τῶν οἰκίσεων κατασκευὴν, καὶ ἀγοράς, καὶ ἄλλα κοινά.

§. 2.

Τῆς δὲ χώρας τὰ μὲν κύκλῳ τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι περιέχεται.

500. Προπεπτώκασι γάρ, ὡς εἶπον, ἀγκῶνες ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν εὐκαρποὶ, περιλαμβάνοντες τὴν σύμπασαν Ἰβηρίαν, καὶ συνάπτοντες πρὸς τε τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν Κολχίδα· ἐν μέσῳ δ' ἐστὶ πεδίων ποταμοῖς διάρρουντον, μεγίστῳ δὲ τῷ Κύρῳ· ὃς τὴν ἀρχὴν ἔχων ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας, εἰσβαλὼν εὐθὺς εἰς τὸ πεδίον τὸ λεχθὲν, παραλαβὼν καὶ τὸν Ἀραγον ἐκ τοῦ Καυκάσου ῥέοντα, καὶ ἄλλα ὕδατα, διὰ ξενῆς ποταμίας εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἐκπίπτει· μεταξὺ δὲ ταύτης τε καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐνεχθεῖς πολὺς διὰ πεδίων εὐδοτουμένων σφόδρα, δεξάμενος καὶ πλείους [ἄλλους] ποταμούς, ὧν ἐστὶν ὁ τε Ἀλαζώνιος, καὶ ὁ Σανδοβάνης, καὶ ὁ Ρεϊτάκης, καὶ Χάνης, πλωτοὶ πάντες, εἰς τὴν Κασπίαν ἐμβάλλει θαλάτταν. Ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Κόρος.

§. 3.

Τὸ μὲν οὖν πεδίον τῶν Ἰβήρων οἱ γεωργικώτεροι καὶ πρὸς εἰρήνην νενευκότες οἰκοῦσιν, Ἀρμενισὶ τε καὶ Μηδισὶ ἐσκευασμένοι· τὴν δ' ὄρεινὴν οἱ πλείους καὶ μάχιμοι κατέχουσι, Σκυθῶν δόκην ζῶντες καὶ Σαρματῶν, ὧν περ καὶ ὄμοροι καὶ συγγενεῖς εἰσιν· ἄπτονται δ' ὁμῶς καὶ γεωργίας, πολλὰς τε μυριάδας συναΐγουσι καὶ ἐξ αὐτῶν καὶ ἐξ ἐκείνων, ἐπειδάν τι συμπέσῃ θορυβῶδες.

§. 4.

Τέτταρες δ' εἰσὶν εἰς τὴν χώραν εἰσβολαί· μία μὲν διὰ Σαραπανῶν, φρουρίου Κολχικοῦ, καὶ τῶν κατ' αὐτὸ ξενῶν, δι' ὧν ὁ Φάσις, γεφύραις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι περατὸς γινόμενος, διὰ τὴν σκολιότητα, καταρρεῖ τραχὺς καὶ βίαιος εἰς τὴν Κολχίδα, πολλοῖς χειμάρροις κατὰ τὰς ἐπομβρίας ἐκχαραδρουμένων τῶν τόπων. Γεννᾶται δ' ἐκ τῶν ὑπερκειμένων ὄρων πολλὰς συμπληρούμενος πηγαῖς· ἐν δὲ τοῖς πεδίοις καὶ ἄλλους προσλαμβάνει

ποταμούς, ὧν ἔστιν ὁ τε Γλαῦκος καὶ ὁ Ἴππος· πληρωθεῖς δὲ 500· καὶ γενόμενος πλωτὸς ἐξήσιν εἰς τὸν Πόντον, καὶ ἔχει πόλιν ὁμώνυμον ἐπ' αὐτῷ, καὶ λίμνην πλησίον. Ἡ μὲν οὖν ἐκ τῆς Κολχίδος εἰς τὴν Ἰβηρίαν εἰσβολὴ τοιαύτη, πέτραις, καὶ ἐρύμασι, καὶ ποταμοῖς χαραδρώδεσι διακεκλεισμένη.

§. 5.

Ἐκ δὲ τῶν πρὸς ἄρκτον Νομάδων, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀνάδασις χαλεπή· καὶ μετὰ ταύτην ποταμίᾳ σενὴ ἐπὶ τοῦ Ἀράχου ποταμοῦ τεττάρων ἡμερῶν ὁδὸν ἔχουσα ἐφ' ἑνα· φρουρεῖ δὲ τὸ πέρας τῆς ὁδοῦ τεῖχος δύσμαχον· Ἀπὸ δὲ τῆς Ἀλβανίας, διὰ πέτρας πρῶτον λατομητῆς εἰσοδος, εἴτα διὰ τέλματος, ὃ ποιεῖ ὁ ποταμὸς ἐκ τοῦ Κανκάσου καταπίπτων. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἀρμενίας τὰ ἐπὶ τῷ Κύρῳ σενά, καὶ τὰ ἐπὶ τῷ Ἀράγῳ· πρὶν γὰρ εἰς ἀλλήλους συμπεσεῖν, ἔχουσιν ἐπικειμένους πόλεις ἐρυμνάς ἐπὶ πέτραις, διεχούσαις ἀλλήλων ὅσον ἐκκαίδεκα σταδίους· ἐπὶ 501· μὲν τῷ Κύρῳ, τὴν Ἀρμοζικὴν, ἐπὶ δὲ Σατέρῳ Σευσάμορα. Ταύταις δὲ ἐχρήσατο ταῖς εἰσβολαῖς πρότερον Πομπήιος, ἐκ τῶν Ἀρμενίων ὀρμηθεὶς, καὶ μετὰ ταῦτα Κανίδιος.

§. 6.*

Τέτταρα δὲ καὶ γένη τῶν ἀνθρώπων οἰκεῖ τὴν χώραν· ἐν μὲν καὶ πρῶτον, ἐξ οὗ τοὺς βασιλέας καθιστᾷσι, κατ' ἀρχισείαν τε καὶ ἡλικίαν τὸν πρεσβύτατον, ὃ δὲ δεύτερος δικαιοδοτεῖ καὶ στρατηλατεῖ· δεύτερον δὲ τὸ τῶν ἱερέων, οἱ ἐπιμελοῦνται καὶ τῶν πρὸς τοὺς ὁμούς δικαίων· τρίτον δὲ τὸ τῶν στρατευομένων καὶ γεωργούντων· τέταρτον δὲ τὸ τῶν λοιπῶν, οἱ βασιλικοὶ δοῦλοι εἰσι, καὶ πάντα διακονοῦνται τὰ πρὸς τὸν βίον. Κοιναὶ δ' εἰσὶν αὐτοῖς αἱ κτήσεις κατὰ συγγένειαν· ἄρχει δὲ καὶ

501. ταμεύει ἐκάστην ὁ πρεσβύτατος. Τοιοῦτοι μὲν οἱ Ἰθῆρες καὶ ἡ χώρα αὐτῶν.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

Ἀλβανοὶ δὲ ποιμεικώτεροι, καὶ τοῦ νομαδικοῦ γένους ἐγγυτέρω, πλὴν οὐκ ἄγριοι· ταύτη δὲ καὶ πολεμικοὶ μετρίως. Οἰκοῦσι δὲ μεταξύ τῶν Ἰθέρων καὶ τῆς Κασπίας θαλάττης, πρὸς ἑω μὲν ἀπτόμενοι τῆς θαλάττης, πρὸς δύσιν δὲ ὁμοροῦντες τοῖς Ἰθῆρσι· τῶν δὲ λοιπῶν πλευρῶν τὸ μὲν βόρειον φρουρεῖται τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι· ταῦτα γὰρ ὑπέρκειται τῶν πεδίων, καλεῖται δὲ τὰ πρὸς τῇ θαλάττῃ μάλιστα Κεραύνια· τὸ δὲ νότιον ποιεῖ ἡ Ἀρμενία παρήκουσα, πολλὴ μὲν πεδιάς, πολλὴ δὲ καὶ ὄρεινῃ, καθάπερ ἡ Καμβυσηνὴ, καθ' ἣν ἅμα καὶ τοῖς Ἰθῆρσι καὶ τοῖς Ἀλβανοῖς οἱ Ἀρμένιοι συνάπτουσιν.

§. 2.

Ὁ δὲ Κύρος ὁ διαρρέων τὴν Ἀλβανίαν, καὶ οἱ ἄλλοι ποταμοὶ οἱ πληροῦντες ἐκείνον, ταῖς μὲν τῆς γῆς ἀρεταῖς προσλαμβάνουσι, τὴν δὲ θαλάτταν ἀλλοτριοῦσιν. Ἡ γὰρ χοῦς, προσπίπτουσα πολλή, πληροῖ τὸν πόρον, ὥστε καὶ τὰς ἐπικειμένας νησίδας ἐξηπειροῦσθαι, καὶ τενάγῃ ποιεῖν ἀνώμαλα καὶ δυσφύλακτα τὴν ὃ ἀνωμαλίαν ἐπιτείνουσιν αἱ ἐκ τῶν πλημμυρίδων ἀνακοπαί. Καὶ δὴ καὶ εἰς ζώματα δώδεκα φασὶ μεμερίσθαι τὰς ἐκβολὰς, τὰ μὲν τυφλά, τὰ δὲ παντελῶς ἐπιτελῶντα, καὶ μηδὲν ὑφορμον ἀπολείποντα· ἐπὶ πλείους γοῦν, ἢ ἐξήκοντα σταδίου ἀμυχλύσου τῆς ἡϊόνης οὔσης τῇ θαλάττῃ καὶ τοῖς ποταμοῖς, ἅπαν εἶναι μέρος αὐτῆς ἀπροσπέλασον· τὴν δὲ χοῦν καὶ μέχρι πεντακοσίων παρήκειν σταδίων, θινώδῃ ποιοῦσαν τὸν αἰγιαλόν.

Πλησίον δὲ καὶ ὁ Ἀράξης ἐμβάλλει, τραχὺς ἐκ τῆς Ἀρμενίας ὄσι·
ἐκπίπτων ἦν δὲ ἐκεῖνος προωθεῖ χοῦν, πορευτὸν ποιῶν τὸ ρεῖ-
θρον, ταύτην ὁ Κύρος ἀναπληροῖ.

§. 3.

Τάχα μὲν οὖν τῷ τοιούτῳ γένει τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν δεῖ
θαλάττης. Οὐδὲ γὰρ τῇ γῇ χρῶνται κατ' ἀξίαν, πάντα μὲν ὄσι·
ἐκφερούση καρπὸν, καὶ τὸν ἡμερώτατον, πᾶν δὲ φυτὸν· καὶ γὰρ
τὰ ἀειθαλῆ φέρει· τυγχάνει δ' ἐπιμελείας οὐδὲ μικρᾶς, ἀλλὰ
τάχαθ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα ἅπαντ' αὖ φύονται, καθάπερ
οἱ στρατεύσαντές φασι, Κυκλώπειόν τινα διηγούμενοι βίον. Πολ-
λαχοῦ γοῦν σπαρεῖσαν ἅπαξ, δις ἐκφέρειν καρπὸν, ἢ καὶ τρίς·
τὸν δὲ πρῶτον καὶ πεντηκοντάχουν, ἀνέαςον καὶ ταῦτα, οὐδὲ
σιδήρῳ τμηθεῖσαν, ἀλλ' αὐτοξύλῳ ὀρότρῳ. Ποτίζεται δὲ πᾶν
τὸ πεδῖον, τοῦ Βαθυλωνίου καὶ τοῦ Αἰγυπτίου μᾶλλον, τοῖς
ποταμοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις ὕδασι, ὥς' αἰ ποώδη φυλάττειν τὴν
ὄψιν· διὰ δὲ τοῦτο καὶ εὐβοτὸν ἔστι· πρόσσεσι δὲ καὶ τὸ εὐάερον
ἐκείνων μᾶλλον. Ἄσκαφοι δ' αἱ ἄμπελοι μένουσι διὰ τέλους,
τεμνόμεναι διὰ πενταετηρίδος· [καὶ] νέαι μὲν, διετεῖς ἐκφέρουσιν
ἤδη καρπὸν· τέλειαι δ', ἀποδιδόασιν τοσοῦτον, ὥς' ἀφιάσῃ ἐν
τοῖς κλήμασι πολὺ μέρος. Εὐερνή δ' ἔστι καὶ τὰ βοσκήματα παρ'
αὐτοῖς, τὰ τε ἡμερα καὶ τὰ ἄγρια.

§. 4.

Καὶ οἱ ἄνθρωποι καλλεὶ καὶ μεγέθει διαφέροντες. Ἀπλοῖ
δὲ, καὶ οὐ καπηλικοί· οὐδὲ γὰρ νομίσματι τὰ πολλὰ χρῶνται,
οὐδὲ ἀριθμὸν ἴσασι μείζω τῶν ἑκατὸν· ἀλλὰ φορτίοις τὸς ἀμοι-
βάς ποιοῦνται· καὶ πρὸς τάλλα δὲ τὰ τοῦ βίου ῥαθύμως ἔχου-
σιν. Ἄπειροι δ' εἰσὶ καὶ μέτρων τῶν ἐπ' ἀκριβές, καὶ σταθμῶν·
καὶ πολέμου δὲ, καὶ πολιτείας, καὶ γεωργίας ἀπρονοήτως

318 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

502. ἔχουσιν ὁμῶς δὲ καὶ πεζοί, καὶ ἀφ' ἵππων ἀγωνίζονται, ψιλοὶ τε καὶ κατάφρακτοι, καθάπερ Ἀρμένιοι.

§. 5.

Στέλλουσι δὲ μείζω τῆς Ἰβήρων στρατιᾶς. Ὀπλιζουσι γὰρ καὶ ἐξ μυριάδας ἀνδρῶν ἱππέας δὲ δισμυρίους καὶ δισχιλίους, ὅσοις πρὸς Πομπήϊον διεκινδύνευσαν. Καὶ τούτοις δὲ συμπολεμοῦσιν οἱ νομαῖδες πρὸς τοὺς ἔξωθεν, ὥσπερ τοῖς Ἰβηρσι κατὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. Ἄλλως δ' ἐπιχειροῦσι τοῖς ἀνθρώποις πολλοῖς, ὥς τε καὶ γεωργεῖν κωλύουσιν. Ἀκοντισταὶ δὲ εἰσι καὶ τοξόται, θώρακας ἔχοντες καὶ θυρεοὺς· περίρρινα δὲ θήρεια παραπλησίως τοῖς Ἰβηρσιν. Ἔστι δὲ τῆς Ἀλβανῶν χώρας καὶ ἡ Κασπιανή, τοῦ Κασπίου ἔθνους ἐπώνυμος, οὐπὲρ καὶ ἡ θάλαττα, ἀφανοὺς ὄντος νυνί. Ἡ δὲ ἐκ τῆς Ἰβηρίας εἰς τὴν Ἀλβανίαν εἰσβολὴ διὰ τῆς Καμβυσηνῆς ἀνύδρου τε καὶ τραχείας ἐπὶ τὸν Ἀλαζώνιον ποταμόν. Θηρευτικοὶ δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ κύνες αὐτῶν εἰς ὑπερβολὴν, οὐ τέχνη μᾶλλον, ἢ σπουδὴ τῇ περὶ τοῦτο.

§. 6.

503. Διαφέρουσι δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς. Νυνὶ μὲν οὖν εἰς ἀπάντων ἄρχει· πρότερον δὲ *καὶ* καθ' ἐκάστην γλῶτταν ἰδίᾳ ἐβασιλεύοντο ἕκαστοι. Γλῶτται δ' εἰσὶν ἕξ καὶ εἴκοσι αὐτοῖς, διὰ τὸ μὴ εὐεπίμικτον πρὸς ἀλλήλους. Φέρει δ' ἡ γῆ καὶ τῶν ἐρπετῶν ἔνια τῶν θανασίμων, καὶ σκορπίους, καὶ φαλάγγια· τῶν δὲ φαλαγγίων τὰ μὲν ποιεῖ γελῶντας ἀποθνήσκειν, τὰ δὲ κλαίοντας πόθῳ τῶν οἰκείων.

§. 7.

Θεοὺς δὲ τιμῶσιν Ἥλιον καὶ Δία καὶ Σελήνην· διαφερόντως

δὲ τὴν Σελήνην. Ἐς δ' αὐτῆς τὸ ἱερὸν τῆς Ἰθρηίας πλησίον· 503.
 ἱεράται δ' ἀνὴρ ἐντιμότατος μετὰ γε τὸν βασιλέα, προεστὼς τῆς
 ἱεράς χώρας (πολλῆς καὶ εὐάνδρου καὶ αὐτῆς) καὶ τῶν ἱερο-
 δούλων, ὧν ἐνθουσιῶσι πολλοὶ καὶ προφητεύουσιν· ὃς δ' αὖ
 αὐτῶν, ἐπὶ πλέον κατάσχετος γενόμενος, πλανᾶται κατὰ τὰς ὕλας
 μόνος, τοῦτον συλλαβὼν ὁ ἱερεὺς, ἀλύσει δῆσας ἱερά τρέφει
 πολυτελῶς τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον· ἔπειτα προαχθεὶς εἰς τὴν θυ-
 σίαν τῆς θεοῦ, σὺν ἄλλοις ἱερείοις θύεται μυρισθεῖς. Τῆς δὲ
 θυσίας ὁ τρόπος οὗτος. ἔχων τις ἱερὰν λόγχην, ἥπέρ ἐστι νόμος
 ἀνδρωποδυτεῖν, παρελθὼν ἐκ τοῦ πλίδους, παίει διὰ τῆς
 πλευράς εἰς τὴν καρδίαν, οὐκ ἄπειρος τούτου· πεσόντος δὲ
 σημειοῦνται μαντεῖαν τινὰ ἐκ τοῦ πτώματος, καὶ εἰς τὸ κοινὸν
 ἀποφαίνουσι· κομισθέντος δὲ τοῦ σώματος εἰς τι χωρίον, ἐπι-
 βαίνουσιν ἅπαντες καθαρσίῳ χρώμενοι.

§. 8.

ὑπερβαλλόντως δὲ *καὶ* τὸ γῆρας τιμῶσιν Ἀλβανοί, καὶ τὸ
 τῶν ἄλλων, οὐ τῶν γονέων μόνων. Τεθνηκότων δὲ οὐχ ὅσιον
 φροντίζειν, οὐδὲ μεμνησθαι. Συγκατορύττουσι μέντοι τὰ χρή-
 ματα αὐτοῖς· καὶ διὰ τοῦτο πένητες ζῶσιν, οὐδὲν πατρῶον ἔχον-
 τες. Ταῦτα μὲν περὶ Ἀλβανῶν. Λέγεται δ' Ἰάσονα μετὰ Ἀρμένον
 τοῦ Θετταλοῦ κατὰ τὸν πλοῦν, τὸν ἐπὶ τοὺς Κόλχους, ὁρμήσαι
 μέχρι τῆς Κασπίας θαλάττης, καὶ τὴν τε Ἰθρηίαν καὶ τὴν Ἀλ-
 βανίαν ἐπελθεῖν, καὶ πολλὰ τῆς Ἀρμενίας καὶ τῆς Μηθιάς· ὥς
 μαρτυρεῖ τὰ τε Ἰασόνια καὶ ἄλλα ὑπομνήματα πλείω. Τὸν δὲ
 Ἀρμενον εἶναι ἐξ Ἀρμένου πόλεως, τῶν περὶ τὴν Βοιθηίδα
 λίμνην, μεταξὺ Φερῶν καὶ Λαρίσσης· τοὺς σὺν αὐτῷ τε οἰκίσαι
 τὴν τε Ἀκλισιῶν καὶ τὴν Συσπιρίτιν ἕως Καλαχανῆς καὶ Ἀδια-
 δηνῆς· καὶ δὴ καὶ τὴν Ἀρμενίαν ἐπώνυμον καταλιπεῖν.

Κ Ε Ε. Ε.

§. 1.

503. ἘΝ δὲ τοῖς ὑπὲρ τῆς Ἀλβανίας ὄρεσι καὶ τὰς Ἀμαζόνας οἰ-
κεῖν φασί. Θεοφάνης μὲν οὖν, ὁ συστρατεύσας τῷ Πομπηίῳ,
καὶ γενόμενος ἐν τοῖς Ἀλβανοῖς, μεταξὺ τῶν Ἀμαζόνων καὶ
τῶν Ἀλβανῶν φησὶ Γῆλας οἰκεῖν καὶ Λύγας Σκύδας· καὶ ρεῖν
ἐνταῦθα τὸν Μερμάδαλει ποταμὸν τούτων τε καὶ τῶν Ἀμα-
504. ζόνων ἀνὰ μέσον.

§. 2.

Ἄλλοι δὲ, ὧν καὶ ὁ Σκήψιος Μητρόδωρος καὶ Ὑψικράτης, οὐδὲ
αὐτοὶ ἄπειροι τῶν τόπων γεγονότες, Γαργαρεύσιν ὁμόρους αὐτάς
φασιν οἰκεῖν ἐν ταῖς ὑπωρεῖαις ταῖς πρὸς ἄρκτον τῶν Καυκασίων
ὄρων, ἃ καλεῖται Κεραύνια, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον καθ' αὐτάς, αὐ-
τουργούσας ἑκάστα, τὰ τε πρὸς ἄροτον καὶ φυτουργίαν, καὶ τὰ
πρὸς τὰς νομάς, καὶ μάλιστα τῶν ἵππων· τὰς δ' ἀλκιμωτάτας ἐξ
ἵππων κυνηγεσίαις πλεονάζειν, καὶ τὰ πολέμια ἀσκεῖν. Ἀπάσας δ'
ἐπιτεκαῦσθαι τὸν δεξιὸν μαζὸν ἐκ νηπίων, ὥς εὐπετῶς χρῆσθαι
τῷ βραχίονι πρὸς ἐκάστην χρεῖαν, ἐν δὲ τοῖς πρώτοις πρὸς
ἀκοντισμὸν· χρῆσθαι δὲ καὶ τόξῳ, καὶ σαγάρει, καὶ πέλτῃ·
θοράς δὲ θηρίων ποιῆσθαι ἐπίκρανά τε καὶ σκεπάσματα, καὶ
διαζώματα. Δύο δὲ μῆνας ἐξαιρέτους ἔχειν τοῦ ἔαρος, καθ' οὓς
ἀναβαίνουσιν εἰς τὸ πλησίον ὄρος, τὸ διορίζον αὐτάς τε καὶ
τοὺς Γαργαρέας. Ἀναβαίνουσι δὲ κάκεινοι κατὰ ἔθος τι παλαιόν,
συνθύσσοντές τε καὶ συνεσόμενοι ταῖς γυναῖξι, τεκνοποιίας χάριν,
ἀφανῶς τε καὶ ἐν σκότει, ὁ τυχὼν τῇ τυχούσῃ ἐγκύμονας δὲ
ποιήσαντες ἀποπέμπουσιν. Αἱ δ', ὃ τι μὲν ἂν θῆλυ τέκωσι,
κατέχουσιν

κατέχουσιν αὐταί, τὰ δ' ἄρρενα κομίζουσιν ἐκείνοις ἐκτρέφειν· 504.
 ὥκειώται δ' ἕκαστος πρὸς ἕκαστον νομίζων υἱὸν διὰ τὴν ἄγνοιαν.

§. 3.

Ὁ δὲ Μερμόδας καταρράττων ἀπὸ τῶν ὁρῶν διὰ τῆς τῶν Ἀμαζόνων, καὶ τῆς Σираκηνῆς, καὶ ὅση μεταξὺ ἔρημος, εἰς τὴν Μαιῶτιν ἐκδίδωσι. Τοὺς δὲ Γαργαρέας συναναδῆναι μὲν ἐκ Θεμισκύρας φασὶ ταῖς Ἀμαζόσιν εἰς τοὺςδε τοὺς τόπους· εἰτ' ἀποσάντας αὐτῶν, πολεμεῖν μετὰ Θρακῶν καὶ Εὐβοέων τινῶν, πλανηθέντων μέχρι δεῦρο, πρὸς αὐτάς· ὕστερον δὲ καταλυσάμενους τὸν πρὸς αὐτάς πόλεμον ἐπὶ τοῖς λεχθεῖσι ποιήσασθαι συμβάσεις, ὥς τε τέκνων συγκοινωνεῖν μόνον, ζῆν δὲ καθ' αὐτοὺς ἑκατέρους.

§. 4.

Ἴδιον δέ τι συμβέβηκε τῷ λόγῳ [τῷ] περὶ τῶν Ἀμαζόνων. Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τὸ μυθώδες καὶ τὸ ἱστορικὸν διωρισμένον ἔχουσι· τὰ γὰρ παλαιά, καὶ ψευδῆ, καὶ τερατώδη, μῦθοι καλοῦνται· ἡ δ' ἱστορία βούλεται ἀληθές, ἂν τε παλαιόν, ἂν τε νέον· καὶ τὸ τερατώδες ἢ οὐκ ἔχει, ἢ σπάνιον. Περὶ δὲ τῶν Ἀμαζόνων τὰ αὐτὰ λέγεται καὶ νῦν καὶ παλαι, τερατώδη τ' ὄντα, καὶ πίστεως πόρρω. Τίς γὰρ ἂν πισεύσειεν, ὥς γυναικῶν στρατός, ἡ πόλις, ἡ ἔθνος συσαΐη ἂν ποτε χωρὶς ἀνδρῶν; καὶ οὐ μόνον γε συσαΐη, ἀλλὰ καὶ ἐφόδους ποιεῖσαιο ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν, καὶ κρατῆσειεν οὐ τῶν ἐγγὺς μόνον, ὥς τε καὶ μέχρι τῆς νῦν Ἰωνίας προελθεῖν, ἀλλὰ καὶ διαπόντιον σείλαιτο στρατιῶν μέχρι 505.
 τῆς Ἀττικῆς; Τοῦτο γὰρ ὁμοιον, ὥς ἂν εἴ τις λέγοι, τοὺς μὲν ἄνδρας γυναικας γεγονέναι τοὺς τότε, τὰς δὲ γυναῖκας ἄνδρας. Ἀλλὰ μὴν ταῦτά γε αὐτὰ καὶ νῦν λέγεται περὶ αὐτῶν· ἐπιτείνει δὲ τὴν ιδιότητα καὶ τὸ πισεύεσθαι τὰ παλαιὰ μᾶλλον, ἢ τὰ νῦν.

§. 5.

505. Κτίσεις γοῦν πόλεων καὶ ἐπωνυμίας λέγονται, καθάπερ Ἐφέσου καὶ Σμύρνης καὶ Κύμης καὶ Μυρίνης, καὶ ταφαί, καὶ ἄλλα ὑπομνήματα· τὴν δὲ Θεμισκυραν, καὶ τὰ περὶ τὸν Θερμώδοντα πεδιά, καὶ τὰ ὑπερκείμενα ὄρη, ἅπαντες Ἀμαζόνων καλοῦσι, καὶ φασὶν ἐξελαθῆναι αὐτάς ἐνθένδε. Ὅπου δὲ νῦν εἰσιν, ὀλίγοι τε καὶ ἀναποδείκτως καὶ ἀπίσως λέγοντες ἀποφαίνονται καθάπερ καὶ περὶ Θαληστρίας, ἣν Ἀλεξάνδρῳ συμμίζει φασὶν ἐν τῇ Ὑρκανίᾳ, καὶ συγγενέσθαι τεκνοποιίας χάριν, δυναστεύουσιν τῶν Ἀμαζόνων. Οὐ γὰρ ὁμολογεῖται τοῦτο· ἀλλὰ, τῶν συγγραφέων τοσούτων ὄντων, οἱ μάλιστα τῆς ἀληθείας φροντίσαντες οὐκ εἰρήκασιν· οὐδ' οἱ εἰπόντες τὰ αὐτὰ εἰρήκασιν. Κλείταρχος μὲν φησὶ τὴν Θαληστρίαν ἀπὸ Κασπίων πυλῶν καὶ Θερμώδοντος ὁρμηθεῖσαν ἐλθεῖν πρὸς Ἀλέξανδρον· εἰσὶ δ' ἀπὸ Κασπίων εἰς Θερμώδοντα ῥάδιοι πλείους ἑξακισχιλίων· καὶ τὰ πρὸς τὸ ἐνδοχὸν θρυλληθέντα καὶ ὁμολογῆται παρὰ πάντων, οἳ γε πλάσαντες ἦσαν οἱ κολακείας μᾶλλον, ἢ ἀληθείας φροντίζοντες.

§. 6.

Οἷον τὸ τὸν Καύκασον μετενεγκεῖν εἰς τὰ Ἰνδικὰ ὄρη, καὶ τὴν πλησιάζουσιν ἐκείνοις ἑῶν θαλάτταν, ἀπὸ τῶν ὑπερκείμενων τῆς Κολχίδος καὶ τοῦ Εὐξεινίου ὁρῶν· ταῦτα γὰρ οἱ Ἑλληνες Καύκασον ὠνόμαζον, διέχοντα τῆς Ἰνδικῆς πλείους, ἢ τρισμυρίους ῥάδιους· καὶ ἐνταῦθα ἐμυθεύσαντο τὰ περὶ Προμηθεῶς καὶ τῶν δεσμῶν αὐτοῦ· ταῦτα γὰρ *τὰ* ὕστατα πρὸς ἡμᾶς ἐγνώριζον οἱ τότε. Ἡ δὲ ἐπὶ Ἰνδοὺς στρατεία Διονύσου καὶ Ἡρακλέους ὑπερυγενῆ τὴν μυθοποιίαν ἐμφαίνει· ἅτε τοῦ Ἡρακλέους καὶ τὸν Προμηθεῶς λῦσαι λεγομένου χιλιάσιν ἐτῶν ὕπερον. Καὶ

ἦν μὲν ἐνδοξότερον τὸ τὸν Ἀλέξανδρον μέχρι τῶν Ἰνδικῶν ὁρῶν 505. καταστρέψασθαι τὴν Ἀσίαν, ἢ μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Εὐξείνου καὶ τοῦ Καυκάσου· ἀλλὰ διὰ τὴν δόξαν τοῦ θρους καὶ τοῦνομα, καὶ τὸ τοὺς περὶ Ἰάσονα δοκεῖν μακροτάτην στρατείαν τελέσαι τὴν μέχρι τῶν πλησίον Καυκάσου, καὶ τὸ τὸν Προμηθεῖα παραδεδύσθαι δεδεμένον ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις τῆς γῆς ἐν τῷ Καυκάσῳ, 506. χαριεῖσθαι τι τῷ βασιλεῖ ὑπέλαβον οἱ τοῦνομα τοῦ θρους μετεγκαντες εἰς τὴν Ἰνδικήν.

§. 7.

Τὰ μὲν οὖν ὑψηλότατα τοῦ ὄντως Καυκάσου τὰ νοτιώτατά ἐστι, τὰ πρὸς Ἀλβανίαν, καὶ Ἰβηρίαν, καὶ Κόλχους, καὶ Ἡνιόχους. Οἰκοῦσι δὲ οὓς εἶπον τοὺς συνερχομένους εἰς τὴν Διοσκουριᾶδα· συνέρχονται δὲ τὸ πλεῖστον αἰῶν χάριν. Τούτων δ' οἱ μὲν τὰς ἀκρωρείας κατέχουσιν, οἱ δὲ ἐν νάπαις ἀυλίζονται· καὶ ζῶσιν ἀπὸ θηριῶν σαρκῶν τὸ πλεόν, καὶ καρπῶν ἀγρίων, καὶ γάλακτος. Αἱ δὲ κορυφαί, χειμῶνος μὲν, ἄβατοι· θέρους δὲ, προσβαίνουσιν, ὑποδούμενοι κεντρωτὰ ὠμοδόινα. δίκην τυμπάνων πλατέα, διὰ τὰς χιόνας καὶ τοὺς κρυσάλλους. Καταβαίνουνσι δ' ἐπὶ δορᾶς κείμενοι, καὶ σὺν τοῖς φορτίοις κατολισθαίνοντες· ὅπερ καὶ κατὰ τὴν Αἰτροπατίαν Μηδίαν, καὶ κατὰ τὸ Μάσιον ὅρος τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ συμβαίνει· ἐνταῦθα δὲ καὶ τροχίσκοι ξύλινοι κεντρωτοὶ τοῖς πέλμασιν ὑποτίθενται. Τοῦ γοῦν Καυκάσου τὰ μὲν ἄκρα, τοιαῦτα.

§. 8.

Καταβαίνοντι δ' εἰς τὰς ὑπωρείας ἀρκτικώτερα μὲν ἐστὶ τὰ κλίματα, ἡμερώτερα δέ· ἥδη γὰρ συνάπτει τοῖς πεδίοις τῶν Σιβαίων. Εἰσὶ δὲ καὶ Τρωγλοῦται τινές, ἐν φωλεαῖς οἰκοῦντες διὰ τὰ ψύχει· παρ' οἷς ἥδη καὶ ἀλφίτων ἐστὶν εὐπορία. Μετὰ

506. δὲ τοὺς Τρωγλοδύτας, καὶ Χαιανοῖται, καὶ Πολυφάγοι τινὲς καλούμενοι, καὶ αἱ τῶν Εἰσαδικῶν κῶμαι δυναμένων γεωργεῖν, διὰ τὸ μὴ παντελῶς ὑποπεπτωκέναι ταῖς ὄρεσιν.

§. 9.

Οἱ δ' ἐφεξῆς ἤδη Νομάδες, οἱ μεταξὺ τῆς Μαιώτιδος καὶ τῆς Κασπίας, Ναδιανοὶ καὶ Παγξανοὶ καὶ ἤδη τὰ τῶν Σιράκων καὶ Ἀόρσων φύλα. Δοκοῦσι δ' οἱ Ἀόρσοι καὶ οἱ Σίρακες φυγάδες εἶναι τῶν ἀνωτέρω καὶ προσαρκτίων μᾶλλον Ἀόρσων. Ἀβέαςκος μὲν οὖν, ὁ τῶν Σιράκων βασιλεὺς, ἥνικα Φαρνάκης τὸν Βόσπορον εἶχε, δύο μυριάδας ἱππέων ἐξελλεῖ. Σπαδίτης δ', ὁ τῶν Ἀόρσων, καὶ εἴκοσιν' οἱ δὲ ἄνω Ἀόρσοι καὶ πλείονας· καὶ γὰρ ἐπεκράτουν πλείονος γῆς, καὶ σχεδὸν τι τῆς Κασπίων παραλίας τῆς πλείους ἤρχον· ὥς τε καὶ ἐνεπορεύοντο καμηλοῖς τὸν Ἰνδικὸν φόρτον καὶ τὸν Βαβυλωνίον, παρά τε Ἀρμενίων καὶ Μήδων διαδεχόμενοι· ἐχρυσσοφόρουν δὲ διὰ τὴν εὐπορίαν· Οἱ μὲν οὖν Ἀόρσοι τὸν Τάναϊν παροικοῦσιν· οἱ Σίρακες δὲ τὸν Ἀχαρδέον, ὃς ἐκ τοῦ Καυκάσου ῥέων, ἐκδίδωσιν εἰς τὴν Μαιώτιν.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

Ἡ δὲ δευτέρα μερὶς ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς Κασπίας θαλάττης, 507. εἰς ἣν κατέπαιεν ἢ προτέρα· καλεῖται δ' ἡ αὐτὴ θάλαττα καὶ Ὑρκανία. Δεῖ δὲ περὶ τῆς θαλάττης εἰπεῖν πρότερον ταύτης, καὶ τῶν προσοίκων ἔθνων. Ἔστι δ' ὁ κόλπος ἀνέχων ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ πρὸς μεσημβρίαν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἰκανῶς στενός, ἐνδοτέρω δὲ πλατύνεται προῦν, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν μυχὸν ἐπὶ σταδίους πού πενταμυχιλίους· ὁ δ' εἰσπλους μέχρι τοῦ

μυχοῦ μικρῷ πλείων ἂν εἴη, συνάπτων πως ἤδη τῇ ἀσκήτῳ. 507. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης, τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων γινώριμον περίπλουν τῆς θαλάττης ταύτης, τὸν μὲν παρὰ τοὺς Ἀλβανοὺς καὶ τοὺς Καδουσίους εἶναι πεντακισχιλίων καὶ τετρακοσίων· τὸν δὲ παρὰ τὴν Ἀναριακῶν καὶ Ἀμάρδων, καὶ Ὑρκανῶν, μέχρι τοῦ στόματος τοῦ Ὠξοῦ ποταμοῦ, τετρακισχιλίων καὶ ὀκτακοσίων· ἐνθεν δ' ἐπὶ τοῦ Ἰαξάρτου δισχιλίων τετρακοσίων. Δεῖ δὲ περὶ τῶν ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ, καὶ τοῖς ἐπὶ τοσοῦτον ἐκτετοπισμένοις, ἀπλούστερον ἀκούειν, καὶ μάλιστα περὶ τῶν διαστημάτων.

§. 2.

Εἰσπλέοντι δ' ἐν δεξιᾷ μὲν τοῖς Εὐρωπαίοις οἱ συνεχεῖς Σκύθαι νέμονται καὶ Σαρμάται, οἱ μεταξὺ τοῦ Ταναΐδος καὶ τῆς θαλάττης ταύτης, Νομάδες οἱ πλείους· περὶ ὧν εἰρήκαμεν. Ἐν ἀριστερᾷ δ' οἱ πρὸς ἑω Σκύθαι, Νομάδες καὶ οὗτοι, μέχρι τῆς ἐώας θαλάττης καὶ τῆς Ἰνδικῆς παρατείνοντες. Ἀπαντας μὲν δὴ τοὺς προσδόρρους κοινῶς οἱ παλαιοὶ τῶν Ἑλλήνων συγγραφεῖς Σκύθας καὶ Κελτοσκύθας ἐκάλουν. Οἱ δὲ τὸ πρῶτον διελόντες, τοὺς μὲν ὑπὲρ τοῦ Εὐξείνου, καὶ Ἰσρου, καὶ Ἀδρίου κατοικοῦντας, Ὑπερβορέους ἔλεγον, καὶ Σαυρομάτας, καὶ Ἀρμασπούς· τοὺς δὲ πέραν τῆς Κασπίας θαλάττης, τοὺς μὲν, Σάκας, τοὺς δὲ, Μασσαγέτας ἐκάλουν, οὐκ ἔχοντες ἀκριβῶς λέγειν περὶ αὐτῶν οὐδὲν, καίπερ τὸν πρὸς Μασσαγέτας τοῦ Κύρου πόλεμον ἰσοροῦντες. Ἄλλ' οὔτε περὶ τούτων οὐδὲν ἠκριβωτο πρὸς ἀλήθειαν, οὔτε τὰ παλαιὰ τῶν Περσικῶν, οὔτε τῶν Μηδικῶν, ἢ Συριακῶν ἐς πίσιν ἀφαινεῖτο μεγάλην, διὰ τὴν τῶν συγγραφέων ἀπλότητα καὶ φιλομυθίαν.

§. 3.

Ὡρῶντες γὰρ τοὺς φανερῶς μυθογράφους εὐδοκιμοῦντας,

507. ὡήθησαν καὶ αὐτοὶ παρέξεσθαι τὴν γραφὴν ἡδεῖαν, ἐὰν ἐν ἰσο-
ρίας σχήματι λέγωσιν, ἂ μὴδέποτε εἶδον, μήτε ἤκουσαν, ἢ
οὐ παρὰ γε εἰδότες, σκοποῦντες αὐτὸ μόνον τοῦτο, ὅ τι
ἀκρόασιν ἡδεῖαν ἔχοι καὶ θαυμαστήν. Ῥᾶν δ' ἂν τις Ἡσιόδῳ
508. καὶ Ομήρῳ πιστεύσειεν ἥρωολογῶσι, καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς,
ἢ Κτησίᾳ τε, καὶ Ηροδότῳ, καὶ Ἑλλανίῳ, καὶ ἄλλοις τοιούτοις.

§. 4.

Οὐδὲ τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου δὲ συγγράψασι ῥᾶδιον πιστεύειν
τοῖς πολλοῖς· καὶ γὰρ οὗτοι ῥαδιουργοῦσι διὰ τε τὴν δόξαν τοῦ
Ἀλεξάνδρου, καὶ διὰ τὸ τὴν στρατείαν πρὸς τὰς ἐσχατίας γε-
γονέναι τῆς Ἀσίας πόρρω ἀφ' ἡμῶν· τὸ δὲ πόρρω δυσέλεγκτον.
Ἡ δὲ τῶν Ῥωμαίων ἐπικράτεια καὶ ἡ τῶν Παρθυσίων πλεῖον τι
προσεκαλύπτει τῶν παραδεδομένων πρότερον. Οἱ γὰρ περὶ
ἐκείνων συγγράφοντες, καὶ τὰ χωρία καὶ τὰ ἔθνη, ἐν οἷς αἱ
πράξεις, πισσότερον λέγουσιν, ἢ οἱ πρὸ αὐτῶν· μάλλον γὰρ
κατωπτεύκασιν.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

Τοῖς δ' οὖν ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι τὸ Κάσπιον πελαγὸς
παροικοῦντας Νομάδας, Δάας· οἱ νῦν προσαγορεύουσι, τοὺς
ἐπονομαζομένους Πάρνους· εἰτὰ ἔρημος πρόκειται μεταξὺ,
καὶ ἐφεξῆς ἡ Ὑρκανία, καδ' ἣν ἤδη πελαγίζει μέχρι τοῦ συν-
άψαι τοῖς Μηδικοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς Ἀρμενίων. Τούτων δ' ἐς
μηνοειδὲς τὸ σχῆμα κατὰ τὰς ὑπωρείας, αἱ τελευτῶσαι πρὸς
θάλατταν, ποιοῦσι τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου. Οἰκεῖ δὲ τὴν παρ-
ώρειαν ταύτην μέχρι τῶν ἄκρων ἀπὸ θαλάττης ἀρξαμένοις, ἐπὶ
μικρὸν μὲν τῶν Ἀλδανῶν τι μέρος καὶ τῶν Ἀρμενίων· τὸ δὲ

πλέον Γῆλαι, καὶ Καδούσιοι, καὶ Ἀμαρδοί, καὶ Οὐτίτιοι, καὶ 508. Ἀναριάται. Φασὶ δὲ Παρνασίων τινὰς συνουκῆσαι τοῖς Ἀναριάταις, οὓς καλεῖσθαι νῦν Παρσίους· Αἰνιάνας δ' ἐν τῇ Οὐτίᾳ τειχίζεται πόλιν, ἥ νῦν Αἰνιάνα καλεῖται· καὶ δεικνύσθαι ὄπλα τε Ἑλληνικά ἐνταῦθα, καὶ σκεύη χαλκᾶ, καὶ ταφάς· ἐνταῦθα δὲ καὶ πόλιν Ἀναριάκην, ἐν ᾗ, φασί, δεικνύται μαντεῖον ἐγκοιμωμένων, καὶ ἄλλα τινὰ ἐξ ἡ λησρικὰ καὶ μάχιμα μάλλον, ἢ γεωργικὰ· ποιεῖ δὲ τοῦτο ἡ τραχύτης τῶν τόπων. Τὸ μέντοι πλέον τῆς περὶ τὴν ὀρεινὴν παραλίας Καδούσιοι νέμονται, σχεδὸν *δὲ* τι ἐπὶ πενταχισχιλίους σαδίους, ὥς φησι Πατροκλῆς· ὃς καὶ πᾶρισον ἡγεῖται τὸ πέλαγος τοῦτο τῷ Ποντικῷ. Ταῦτα μὲν οὖν τὰ χωρία λυπρά.

§. 2.

Ἡ δ' Ὑρκανία σφόδρα εὐδαίμων καὶ πολλή, καὶ τὸ πλέον πεδιάς, πόλεσι τε ἀξιολόγοις διεύημενή· ὧν ἐστὶ Ταλαβρόκη, καὶ Σαμαριανή, καὶ Κάρτα, καὶ τὸ βασιλεῖον Τάπη· ὃ φασί, μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἰδρυμένον, διέχων τῶν Κασπίων πυλῶν σαδίους χιλίους τετρακοσίους. Καὶ δὴ ταῦ μὲν εἶδους τῆς εὐδαιμονίας σημεῖα ἡγούνται· ἡ μὲν γὰρ ἄμπελος μετρητὴν αἶνου φέρει· ἡ δὲ συκὴ μεδίμνους ἐξήκοντα· ὁ δὲ σῖτος ἐκ τοῦ ἐκπεσόντος καρποῦ τῆς καλάμης φύεται· ἐν δὲ τοῖς δέν- 509. ὄρεσι σμηνουργεῖται, καὶ τῶν φύλλων ἀπορῶρεῖ μέλι· τοῦτο δὲ γίνεται καὶ τῆς Μηθίας ἐν τῇ Ματιανῇ καὶ τῆς Ἀρμενίας ἐν τῇ Σακασσηνῇ καὶ τῇ Ἀραξηνῇ. Τῆς μέντοι προσηκούσης ἐπιμελείας οὐκ ἔτυχεν, οὔτε αὐτὴ, οὔτε ἡ ἐπ' αὐτῇ θάλαττα, ἀπλους τε οὐσὰ καὶ ἀργός· νησὶ τέ εἰσιν, οἰκίσθαι δυνάμεναι, ὥς δ' εἰρήκασί τινες, καὶ χρυσῖτιν ἔχουσαι γῆν. Αἴτιον δ', ὅτι καὶ αἱ ἡγεμόνες οἱ τ' ἐξαρχαὶ ἐτύγχανον βάρβαροι ὄντες οἱ τῶν Ὑρκανῶν, Μηθοὶ τε καὶ Πέρσαι, καὶ οἱ ὕστατοι Παρθυαῖοι,

509. χείρους ἐκείνων ὄντες· καὶ ἡ γείτων ἅπασα χώρα ληστῶν καὶ Νομάδων μεσῇ καὶ ἐρημίας· Μακεδόνες δ' ὀλίγον χρόνον ἐπῆρξαν, καὶ ἐν πολέμοις ὄντες, καὶ τὰ πόρρω σκοπεῖν οὐ δυνάμενοι. Φησὶ δ' Ἀριςόβουλος, ὑλώδη οὖσαν τὴν Ὑρκανίαν θρύν ἔχειν, πεύκην δὲ καὶ ἐλάτην καὶ πίκυν μὴ φύειν· τὴν δ' Ἰνδικὴν πληθύειν τούτοις. Τῆς δὲ Ὑρκανίας ἐςὶ καὶ ἡ Νησαία· τινὲς δὲ καὶ καθ' αὐτὴν τιθέασι τὴν Νησαίαν.

§. 3.

Διαρρέεται δὲ καὶ ποταμοῖς ἡ Ὑρκανία τῷ τε Ὠχῷ, καὶ τῷ Ὠξῷ, μέχρι τῆς εἰς θαλάτταν ἐκβολῆς, ὣν ὁ Ὠχος καὶ διὰ τῆς Νησαίας ρεῖ· ἐνιοὶ δὲ τὸν Ὠχον εἰς τὸν Ὠξον ἐμβαλλειν φασίν. Ἀριςόβουλος δὲ καὶ μέγιστον ἀποφαίνει τὸν Ὠξον τῶν ἐωραμένων ὑφ' ἑαυτοῦ κατὰ τὴν Ἀσίαν, πλὴν τῶν Ἰνδικῶν· φησὶ δὲ καὶ εὐπλοῦν εἶναι (καὶ οὗτος, καὶ Ἐρατοσθένης παρὰ Πατροκλέους λαβὼν), καὶ πολλὰ τῶν Ἰνδικῶν φορτίων κατάργειν εἰς τὴν Ὑρκανίαν θαλάτταν, ἐντεῦθεν δ' εἰς τὴν Ἀλβανίαν περαιουῖσθαι· καὶ διὰ τοῦ Κύρου καὶ τῶν ἐξῆς τόπων εἰς τὸν Εὐξείνου καταφέρεσθαι. Οὐ πάνυ δὲ ὑπὸ τῶν παλαιῶν ὁ Ὠχος ὀνομάζεται. Ἀπολλόδωρος μέντοι ὁ τὰ Παρθικὰ γράψας, συν-εχῶς αὐτὸν ὀνομάζει, ὡς ἐγγυτάτω τοῖς Παρθηαίοις ῥέοντα.

§. 4.

Προσεδοξάσθη δὲ καὶ περὶ τῆς θαλάττης ταύτης πολλὰ ψευδῇ διὰ τὴν Ἀλεξάνδρου φιλοτιμίαν. Ἐπειδὴ γὰρ ὡμολόγητο ἐκ πάντων, ὅτι διείργει τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ὁ Τάναϊς ποταμὸς, τὸ δὲ μεταξὺ τῆς θαλάττης καὶ τοῦ Ταναΐδος, πολὺ μέρος τῆς Ἀσίας ὄν, οὐχ ὑπέπιπτε τοῖς Μακεδόσι, στρατηγεῖν ἔγνωσο, ὥς τῇ φήμῃ γε κακείνων δόξαι τῶν μερῶν κρατεῖν τὸν Ἀλέξανδρον· εἰς ἐν οὖν συνῆγον τὴν τε Μαιῶταν λίμνην τὴν

δεχομένην τὸν Τάναϊν, καὶ τὴν Κασπίαν θάλατταν, λίμνην 509. καὶ ταύτην καλοῦντες, καὶ συντετρῆσθαι φάσκοντες πρὸς ἀλλήλας ἀμφοτέρας, ἑκατέραν δὲ εἶναι μέρος τῆς ἐτέρας. Πολύκλειτος δὲ καὶ πίσεις προφέρεται περὶ τοῦ λίμνην εἶναι τὴν θάλατταν ταύτην (ὅφεις τε γὰρ ἐκτρέφειν, καὶ ὑπόγλυκν εἶναι 510. τὸ ὕδωρ), ὅτι τε οὐχ ἐτέρα τῆς Μαυώτιδος ἐστὶ, τεκμαιρόμενος ἐκ τοῦ τὸν Τάναϊν εἰς αὐτὴν ἐμβαλλεῖν· ἐκ γὰρ τῶν αὐτῶν ὁρῶν τῶν Ἰνδικῶν, ἐξ ὧν ὅτε Ὠχος καὶ ὁ Ὠξος καὶ ἄλλοι πλείους, φέρεται καὶ ὁ Ἰαξάρτης, ἐκδίδωσί τε ὁμοίως ἐκείνοις εἰς τὸ Κάσπιον πέλαγος, πάντων ἀρκτικώτατος.

§. 5.

Τοῦτον οὖν ὠνόμασαν Τάναϊν· καὶ προσέθεσαν τούτῳ πῖσιν, ὡς εἴη Τάναϊς, ὃν εἴρηκεν ὁ Πολύκλειτος· τὴν γὰρ περαιᾶν τοῦ ποταμοῦ τούτου φέρειν ἐλάτην· καὶ διῆσοις ἐλατίνοις χρῆσθαι τοὺς ταύτῃ Σκύθας· τοῦτο δὲ τεκμήριον τοῦ τὴν χώραν τὴν πέραν τῆς Εὐρώπης εἶναι, μὴ τῆς Ἀσίας· τὴν γὰρ Ἀσίαν τὴν ἄνω, καὶ τὴν πρὸς ἑω μὴ φύειν ἐλάτην. Ἐρατοσθένης δὲ φησι, καὶ ἐν τῇ Ἰνδικῇ φύεσθαι ἐλάτην, καὶ ἐντεῦθεν ναυπηγήσασθαι τὸν στόλον Ἀλέξανδρον. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα συγκρούειν Ἐρατοσθένης πειράται· ἡμῖν δ' ἀποχρώντως εἰρήσθω περὶ αὐτῶν.

§. 6.

Καὶ τοῦτο δ' ἐν τῶν κατὰ τὴν Ὑρκανίαν ἰσορουμένων παραδόξων ἐστὶν ὑπὸ Εὐδόξου, καὶ ἄλλων ὅτι πρόκεινται τινὲς ἀκταὶ τῆς θαλάττης ὑπαντροὶ· τούτων δὲ μεταξὺ καὶ τῆς θαλάττης ὑπόκειται ταπεινὸς αἰγιαλός· ἐκ δὲ τῶν ὑπερθεῖν κρημῶν ποταμοὶ ῥέοντες τοσαύτῃ προφέρονται βία, ὥστε ταῖς ἀκταῖς συνάψαντες ἐξακοντίζουσι τὸ ὕδωρ εἰς τὴν θάλατταν, ἄρραντον φυλάττοντες τὸν αἰγιαλόν, ὥστε καὶ στρατοπέδοις ὀθεύσιμον εἶναι,

510. σκεπαζομένοις τῷ ρεύματι. Οἱ δ' ἐπιχώριοι κατάγονται πολλάκις εὐωχίας καὶ θυσίας χάριν εἰς τὸν τόπον· καὶ ποτὲ μὲν ὑπὸ τοῖς ἄντροις κατακλίνονται, ποτὲ δ' ὑπ' αὐτῷ τῷ ρεύματι ἡλιαζόμενοι ἄλλοτε ἄλλοι τρέπονται, παραφαινομένης ἅμα καὶ τῆς θαλάττης ἐκατέρωθεν, καὶ τῆς ἡϊόνος ποώδους καὶ ἀνθηρᾶς οὔσης, διὰ τὴν ἰκμάδα.

Κ Ε Φ. Η.

§. 1.

- Ἀπὸ δὲ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης προϊόντι ἐπὶ τὴν ἑω, δεξιὰ μὲν ἐς τὰ ὄρη μέχρι τῆς Ἰνδικῆς θαλάττης παρατείνοντα, ἅπερ οἱ Ἕλληνες ὀνομάζουσι Ταῦρον, ἀρξάμενα ἀπὸ τῆς Παμφυλίας, καὶ τῆς Κιλικίας, καὶ μέχρι δεῦρο προϊόντα ἀπὸ τῆς ἐσπέρας συνεχῇ, τυγχάνοντα ἄλλων καὶ ἄλλων ὀνομάτων. Προσοικοῦσι δ' αὐτοῦ τὰ προσάρκτια μέρη, πρῶτοι μὲν οἱ Γῆλαι, καὶ Καδούσιοι, καὶ Ἄμαρδοι, καθάπερ εἴρηται, καὶ τῶν Ὑρκανίων τινές· ἔπειτα τὸ τῶν Παρθυαίων ἔθνος, καὶ τὸ τῶν Μαργιανῶν, καὶ τῶν Ἀρίων, καὶ ἡ ἔρημος, ἣν ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας ὀρίζει ὁ
511. Σάρνιος ποταμὸς, πρὸς ἑω βαδίζουσι, καὶ ἐπὶ τὸν Ὠχον. Καλεῖται δὲ τὸ μέχρι δεῦρο ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας διατεῖνον, ἢ μικρὸν ἀπολείπον, Παραχοάθρας. Ἐς δὲ ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης εἰς τοὺς Ἀρίους, περὶ ἑξακισχιλίους σταδίους. Εἰδ' ἡ Βακτριανὴ ἐς καὶ ἡ Σογδιανή· τελευταῖοι δὲ Νομάδες. Τὰ δ' ὄρη Μακεδόνες μὲν ἅπαντα τὰ ἐφεξῆς ἀπὸ Ἀρίων, Καύκασον ἐκάλεσαν· παρὰ δὲ τοῖς βαρβάροις τὰ τε ἄκρα, καὶ τοῦ Παροπαμισοῦ τὰ προσθόρεια, καὶ τὰ Ἡμωδὰ, καὶ τὸ Ἰμαον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὀνόματα ἐκάςοις μέρεσιν ἐπέκειτο.

§. 2.

Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τούτοις ἀντιπαράκειται [τὰ] Σκυθικὰ ἔθνη καὶ 511.
τὰ Νομαδικὰ, ἅπασαν ἐκπληροῦντα τὴν βόρειον πλευράν. Οἱ μὲν
δὴ πλείους τῶν Σκυθῶν ἀπὸ τῆς Κασπίας θαλάττης ἀρξάμενοι,
Δάαι προσαγορεύονται· τοὺς δὲ προτεώους τούτων μᾶλλον Μασ-
σαγέτας καὶ Σάκας ὀνομάζουσιν· τοὺς δ' ἄλλους κοινῶς μὲν
Σκύθας ὀνομάζουσιν, ἰδίᾳ δ' ὡς ἐκάστους. Ἄπαντες δ' ὡς ἐπὶ τὸ
πολὺ Νομάδες. Μαλιστὰ δὲ γνώριμοι γεγόνασιν τῶν Νομάδων οἱ
τοὺς Ἕλληνας ἀφελόμενοι τὴν Βακτριανήν, Ἄσιοι, καὶ Πασικνοί,
καὶ Τόχαροι, καὶ Σακάραυλοι, καὶ οἱ ὀρμηθέντες ἀπὸ τῆς πε-
ραίας τοῦ Ἰαξάρτου τῆς κατὰ Σάκας καὶ Σογδιανούς, ἣν κατε-
χον Σάκαι. Καὶ τῶν Δαῶν [δὲ], οἱ μὲν προσαγορεύονται Ἄπαρνοι,
οἱ δὲ, Ξανδοί, οἱ δὲ, Πίσσουροι· οἱ μὲν οὖν Ἄπαρνοι πλησιαι-
τατα τῇ Ὑρκανίᾳ παράκεινται, καὶ τῇ κατ' αὐτὴν θαλάττῃ· οἱ
δὲ λοιποὶ διατείνουσι καὶ μέχρι τῆς ἀντιπαρηκούσης τῇ Ἀρίᾳ.

§. 3.

Μεταξὺ δ' αὐτῶν καὶ τῆς Ὑρκανίας καὶ τῆς Παρθυαίας,
μέχρι Ἀρίων, ἔρημος πρόκειται πολλή καὶ ἀνυδροῦς· ἣν διεξιόντες
μακραιῶς ὁδοῖς, κατέτρεχον τὴν τε Ὑρκανίαν, καὶ τὴν Νησαίαν
καὶ τὰ τῶν Παρθυαίων πεδία· οἱ δὲ συνέθεντο φόρους· φόρος
δ' ἦν τὸ ἐπιτρέπειν τακτοῖς τισι χρόνοις τὴν χώραν κατατρέ-
χειν καὶ φέρεσθαι λείαν. Επιπολαζόντων δ' αὐτῶν παρὰ τὰ
συγκείμενα, ἐπολεμεῖτο· καὶ πάλιν διαλύσεις καὶ ἀναπολεμήσεις
ὑπῆρχον. Τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ τῶν ἄλλων Νομάδων βίος, αἰεὶ τοῖς
πλησίον ἐπιτιθεμένων, τότε δ' αὖ διαλλαττομένων.

§. 4.

Σάκαι μὲντοι παραπλησίᾳ ἐφόδους ἐποίησαντα τοῖς Κυμμε-

511. ρίοις καὶ Τρήρεσι, τὰς μὲν, μακροτέρας, τὰς δὲ, καὶ ἐγγύ-
 θεν· καὶ γὰρ τὴν Βακτριανὴν κατέσχον, καὶ τῆς Ἀρμενίας κατ-
 ἐκτήσαντο τὴν ἀρίστην γῆν, ἣν καὶ ἐπώνυμον ἑαυτῶν κατέλιπον
 τὴν Σακασσηνὴν· καὶ μέχρι Καππαδόκων, καὶ μάλιστα τῶν πρὸς
 Εὐξείνῳ, οὗς Ποντικούς νῦν καλοῦσι, προήλθον. Ἐπιθέμενοι
512. δ' αὐτοῖς, πανηγυρίζουσιν ἀπὸ τῶν λαφύρων, οἱ τότε ταύτῃ τῶν
 Περσῶν στρατηγοὶ νύκτωρ, ἄρδην αὐτοὺς ἠφάνισαν. Ἐν δὲ τῷ
 πεδίῳ πέτραις τινα προσχώματι συμπληρώσαντες εἰς βουνοει-
 δὲς σχῆμα ἐπέθηκαν τεῖχος, καὶ τὸ τῆς Ἀναΐτιδος καὶ τῶν
 συμβῶμων θεῶν ἱερὸν ἰδρύσαντο, Ὡμανοῦ καὶ Ἀνανδάτου,
 Περσικῶν δαιμόνων· ἀπέδειξαν τε πανήγυριν κατ' ἔτος ἱερὰν,
 τὰ Σάκαια, ἣν μέχρι νῦν ἐπιτελοῦσιν οἱ τὰ Ζῆλα ἔχοντες· οὕτω
 γὰρ καλοῦσι τὸν τόπον. Ἔστι δὲ ἱεροδούλων πόλισμα τὸ πλεόν.
 Πομπήϊος δὲ, προσδεῖς χώραν ἀξιόλογον, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ
 συνοικίας εἰς τὸ τεῖχος, μίαν τῶν πόλεων ἀπέφηνεν, ὣν διέ-
 ταξε μετὰ τὴν τοῦ Μιθριδάτου καταλυσιν.

§. 5.

Οἱ μὲν [οὖν] οὕτω λέγουσι περὶ τῶν Σακῶν. Οἱ δ', ὅτι Κῦρος
 ἐπιστρατεύσας τοῖς Σάκαις, ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ, φεύγοι· στρατο-
 πεδευσάμενος δ' ἐν ᾧ χωρίῳ τὰς παρασκευὰς ἀπολελοίπει,
 πλήρεις ἀφθονίας ἀπάσης, καὶ μάλιστα οἴνου, διαναπαύσας
 μικρὰ τὴν στρατιάν, ἤλαυνεν ἀφ' ἑσπέρας, ὡς φεύγων, πλή-
 ρεις ἀφείς τὰς σκηνάς· προελθὼν δ', ὅσον ἐδόκει συμφέρειν,
 ἰδρύνθη. Ἐπιόντες δ' ἐκεῖνοι, καὶ καταλαβόντες ἔρημον ἀνδρῶν τὸ
 στρατόπεδον, τῶν δὲ πρὸς ἀπόλαυσιν μεσὸν, ἀνέδην ἐνεπίμ-
 πλαντο· ὁ δ' ὑποσρέψας ἐξοῖνους κατέλαβε καὶ παραπλήγας·
 ὥσθ' οἱ μὲν, ἐν κάρῳ κείμενοι καὶ ὕπνῳ, κατεκόπτοντο, οἱ δ'
 ὀρχοῦμενοι καὶ βακχεύοντες, γυμνοὶ περιέπιπτον τοῖς τῶν πο-
 λεμίων ὅπλοις· ὀλίγου δ' ἀπώλοντο ἅπαντες. Ὁ δὲ, θεῖον νομί-

σας τὸ εὐτύχημα, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀνιερῶσας τῇ πατρίῳ 512.
 θεῷ προσηγόρευσε Σάκαια. Ὅπου δ' ἂν ᾖ τῆς θεοῦ ταύτης
 ἱερὸν, ἐνταῦθα νομίζεται καὶ ἡ τῶν Σακαίων ἐορτὴ, βακχεία
 τις μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ, διεσκευασμένων Σκυθισί, πινόν-
 των ἅμα, καὶ πληκτιζομένων πρὸς ἀλλήλους ἅμα τε καὶ τὰς
 συμπινοῦσας γυναῖκας.

§. 6.

Μασσαγέται δ' ἐδήλωσαν τὴν σφετέραν ἀρετὴν ἐν τῷ πρὸς
 Κύρον πολέμῳ· περὶ ὧν Θρυλλοῦσι πολλοί· καὶ δεῖ πυνθάνε-
 σθαι παρ' ἐκείνων. Λέγεται δὲ καὶ τοιαῦτα περὶ τῶν Μασ-
 σαγετῶν· ὅτι κατοικοῦσιν οἱ μὲν ὄρη, τινὲς δ' αὐτῶν πεδιάς,
 οἱ δὲ ἔλη, ἃ ποιοῦσιν οἱ ποταμοί, οἱ δὲ, τὰς ἐν τοῖς ἐλεσι
 νήσους. Μάλισα δὲ φασὶ τὸν Ἀράξην ποταμὸν κατακλύζειν τὴν
 χώραν πολλαχῇ σχιζόμενον· ἐκπίπτοντα δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις
 εἰς τὴν ἄλλην τὴν πρὸς ἄρκτοις θάλατταν, ἐνὶ δὲ 513.
 μόνῳ πρὸς τὸν κόλπον τὸν Ὑρκάνιον.

Θεῶν δὲ ἥλιον μόνον ἡγοῦνται· τούτῳ δὲ ἵπποθυτοῦσι· γαμεῖ
 δ' ἕκαστος μίαν· χρῶνται δὲ καὶ ταῖς ἀλλήλων οὐκ ἀφανῶς· ὁ δὲ
 μὲν γινόμενος τῇ ἀλλοτρίᾳ, τὴν φαρέτραν ἐξαοτήσας φανεράν ἐκ
 τῆς ἀμάξης, μίγνυται· θάνατος δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς ἄριστος,
 ὅταν γηράσαντες κατακοπῶσι μετὰ προβατείων κρεῶν, καὶ ἀνα-
 μιξ βρωθῶσι· τοὺς δὲ νόσῳ θανόντας ῥίπτουσιν, ὥς ἀσεβεῖς, καὶ
 ἀξίους ὑπὸ θηρίων βεβρωθῆναι. Ἀγαθοὶ δὲ ἵππότες, καὶ πεζοί·
 τόξοις δὲ χρῶνται, καὶ μαχαίραις, καὶ θώραξι, καὶ σαγάρεσι
 χαλκαῖς· ζῶναι δὲ αὐτοῖς εἰσὶ χρυσαῖ, καὶ διαδήματα ἐν ταῖς
 μάχαις· οἳ τε ἵπποι χρυσοχάλινοι, μασχαλισηῆρες δὲ χρυσοί.
 Ἀργυρος δ' οὐ γίνεται παρ' αὐτοῖς, σίδηρος δ' ὀλίγος· χαλκὸς
 δὲ καὶ χρυσὸς ἄφθονος.

§. 7.

513. Οἱ μὲν οὖν ἐν ταῖς νήσοις, οὐκ ἔχοντες σπόριμα, ρίζοφαγοῦσι, καὶ ἀγρίοις χρῶνται καρποῖς· ἀμπέχονται δὲ τοὺς τῶν δένδρων φλοιούς· οὐδὲ γὰρ βυσσάματα ἔχουσι· πίνουσι δὲ τὸν ἐκ τῶν δένδρων καρπὸν ἐκθλίβοντες. Οἱ δ' ἐν τοῖς ἐλεσιν ἰχθυοφαγοῦσιν· ἀμπέχονται δὲ τὰ τῶν φωκῶν δέρματα τῶν ἐκ θαλάττης ἀνατρεχουσῶν. Οἱ δ' ὄρσιοι τοῖς ἀγρίοις τρέφονται καὶ αὐτοὶ καρποῖς· ἔχουσι δὲ καὶ πρόβατα ὀλίγα, ὥς' οὐδὲ κατακόπτουσι, φειδόμενοι τῶν ἐρίων χάριν καὶ τοῦ γαλακτος. Τὴν δὲ ἐσθῆτα ποικίλλουσιν ἐπιχρίσιν φαρμάκοις, δυσεξίτηλον ἔχουσι τὸ αὐθός. Οἱ δὲ πεδινοὶ, καίπερ ἔχοντες χώραν, οὐ γεωργοῦσιν· ἀλλὰ ἀπὸ προβάτων καὶ ἰχθύων ζῶσι, Νομαδικῶς καὶ Σκυθικῶς. Ἔστι γὰρ τις καὶ κοινὴ *ἡ* δίαιτα πάντων τῶν τοιούτων, ἣν πολλάκις λέγω· καὶ ταφαὶ δ' εἰσὶ παραπλήσιαι, καὶ ἡθῆ· καὶ ὁ σύμπας βίος αὐδέκαστος μὲν καὶ σκαιὸς καὶ ἄγριος καὶ πολεμικὸς, πρὸς δὲ τὰ συμβόλαια ἀπλοὺς καὶ ἀκαπῆλος.

§. 8.

Τοῦ δὲ τῶν Μασσαγετῶν καὶ τῶν Σακῶν ἔθνους καὶ οἱ Αἰτάσιοι, καὶ οἱ Χωράσμοι· εἰς οὓς ἀπὸ τῶν Βακτριανῶν καὶ τῶν Σογδιανῶν ἔφυγε Σπιταμένης, εἰς τῶν ἀποδράντων Περσῶν τὸν Ἀλέξανδρον, καθάπερ καὶ Βῆσσοι· καὶ ὕστερον δὲ Ἀρσάκης, τὸν Καλλίνικον φεύγων Σέλευκον, εἰς τοὺς Ἀπασιάκας ἐχώρησε. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τοὺς Ἀραχωτοὺς καὶ Μασσαγέτας Βακτρίοις παρακεῖσθαι πρὸς Ὠξόν καὶ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανούς τοῖς ὅλοις ἐδάφειν ἀντικεῖσθαι τῇ Ἰνδικῇ,

514. Βακτρίους δ' ἐπ' ὀλίγον· τὸ γὰρ πλεον τῷ Παροπαμισῶ παρακεῖσθαι· διεύργειν δὲ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανούς τὸν Ἰαξάρτην,

Σογδιανούς δὲ καὶ Βακτριανούς τὸν ὄξον, μεταξύ δὲ Ὑρκανῶν 514. καὶ Ἀρίων Ταπύρους οἰκεῖν. Κύκλῳ δὲ περὶ τὴν θαλάτταν μετὰ τοὺς Ὑρκανούς, Ἀμάροδους τε, καὶ Ἀντριάκας, καὶ Καδουσίους, καὶ Ἀλβανούς, καὶ Κασπίους, καὶ Οὐϊτίους, τάχα δὲ καὶ ἑτέρους μέχρι Σκυθῶν· ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη τῶν Ὑρκανῶν Δέρβικας· τοὺς δὲ Καδουσίους συμψαύειν Μήδων καὶ Ματιανῶν ὑπὸ τὸν Παραχοάθραν.

§. 9.

Τὰ δὲ διαστήματα οὕτω λέγει. Ἀπὸ μὲν τοῦ Κασπίου ἐπὶ τὸν Κύρον ὡς χιλίους ὀκτακοσίους σταδίους· ἔνθεν δ' ἐπὶ Κασπίας πύλας πεντακισχιλίους ἑξακοσίους· εἴτα εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Ἀρίοις ἑξακισχιλίους τετρακοσίους· εἴτ' εἰς Βάκτραν τὴν πόλιν, ἥ καὶ Ζαριάσπα καλεῖται, τρισχιλίους ὀκτακοσίους ἐβδομήκοντα. Λέγει δὲ καὶ οὕτω τὰ διαστήματα. Ἀπὸ Κασπίων πυλῶν εἰς Ἰνδοὺς, εἰς μὲν Ἐκατόμυλον χιλίους ἑνκοσίους ἐξήκοντά φασι· εἰς δ' Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Ἀρίοις τετρακισχιλίους πεντακοσίους τριάκοντα· εἴτ' εἰς Προφθασίαν τὴν ἐν Δράγγῃ χιλίους ἑξακοσίους (οἱ δὲ, πεντακοσίους)· εἴτ' εἰς Ἀραχωτοὺς τὴν πόλιν τετρακισχιλίους ἑκατὸν εἴκοσιν· εἴτ' εἰς Ὀρτόσπανα, ἐπὶ τὴν ἐκ Βάκτρων τρίοδον, δισχιλίους· εἴτ' εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰνδικῆς χιλίους ὁμοῦ, μύριοι πεντακισχιλιοὶ πεντακόσιοι. Ἐπ' εὐθείας δὲ τῷ διαστήματι τούτῳ τὸ συνεχές δεῖ νοεῖν, τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τῆς ἑώας θαλάττης μήκος, τῆς Ἰνδικῆς. Ταῦτα μὲν τὰ περὶ τοῦ Σάκας.

Κ Ε Φ. Θ.

§. 1.

Ἡ δὲ Παρθυναία πολλὴ μὲν οὐκ ἔστι συνετέλει γοῦν μετὰ τῶν Ὑρκανῶν κατὰ τὰ Περσικά, καὶ μετὰ ταῦτα, τῶν Μακεδόνων κρατούντων, ἐπὶ χρόνον πολύν. Πρὸς δὲ τῇ σμικρότητι

514. δασεία καὶ ὄρεινὴ ἐστὶ, καὶ ἄπορος· ὥς τε διὰ τούτων δρόμῳ διεξίσαι τὴν ἐαυτῶν οἱ βασιλεῖς, ὅχλον οὐ δυναμένης τρέφειν τῆς χώρας οὐδ' ἐπὶ μικρόν· ἀλλὰ νῦν ἡϋξῆται. Μέρη δ' ἐστὶ τῆς Παρθυνῆς, ἣ τε Κωμισσηνὴ, καὶ ἡ Χωαρηνή· σχεδὸν δέ τι καὶ τὰ μέχρι πυλῶν Κασπίων, καὶ Ραγῶν καὶ Ταπύρων, ὄντα τῆς Μηθίας πρότερον. Ἐστὶ δ' Ἀπάμεια, καὶ Ἡράκλεια πόλεις περὶ τὰς Ράγας. Εἰσὶ δ' ἀπὸ Κασπίων πυλῶν εἰς μὲν Ράγας ἑξήκοντα πεντακάσιοι, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος· εἰς δὲ ἑκατόμυλον, τὸ τῶν Παρθυαίων βασιλείου, χίλιοι διακάσιοι ἐξήκοντα. Τοῦνομα δὲ ταῖς Ράγαις ἀπὸ τῶν γενομένων σεισμῶν γενέσθαι φασίν, ὑφ' ὧν πόλεις τε συχναὶ καὶ κῶμαι δισχίλινται, ὥς φησι Ποσειδώνιος, ἀνετράπησαν. Τοὺς δὲ Ταπύρους οἰκεῖν
515. γασὶ μεταξὺ Δερβίκων τε καὶ Ὑρακῶν. Ἰσοροῦσι δὲ περὶ τῶν Ταπύρων, ὅτι αὐτοῖς εἴη νόμιμον τὰς γυναῖκας τὰς γαμετάς· ἐκιδιδόναι ἐτέροις ἀνδράσιν, ἐπειδὴν ἐξ αὐτῶν ἀνέλωνται δύο ἢ τρία τέκνα· καθάπερ καὶ Κάτων Ὀρτησίῳ δεηθέντι ἐξέδωκε τὴν Μαρκίαν ἐφ' ἡμῶν, κατὰ παλαιὸν Ῥωμαίων ἔθος.

§. 2.

Νεωτερισθέντων δὲ τῶν ἔξω τοῦ Ταύρου διὰ τὸ πρὸς ἄλλοις εἶναι τοὺς τῆς Συρίας καὶ τῆς Μηθίας βασιλέας, τοὺς ἔχοντας καὶ ταῦτα, πρῶτον μὲν τὴν Βακτριακὴν ἀπέσκησαν οἱ πεπιστευμένοι καὶ τὴν ἐγγὺς αὐτῆς πᾶσαν, οἱ περὶ Εὐθύδημον. Ἐπειτ' Ἀρσάκης, ἀγὴρ Σκύθης, τῶν Δαῶν τινας ἔχων, τοὺς Πάρνους καλουμένους Νομάδας, παροικιοῦντας τὸν Ὠχόν, ἐπῆλθεν ἐπὶ τὴν Παρθυαίαν, καὶ ἐκράτησεν αὐτῆς. Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἀσθενὴς ἦν διαπολεμῶν πρὸς τοὺς ἀφαιρεθέντας τὴν χώραν, καὶ αὐτὸς, καὶ οἱ διαδεξάμενοι ἐκεῖνον· ἔπειδ' οὕτως ἴσχυσαν ἀφαιρούμενοι τὴν πλησίον αἰεὶ διὰ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις κατορθώσεις, ὥς τε τελευτῶντες ἀπάσης τῆς ἐντὸς Εὐρρα-

του κύριοι κατέστησαν. Ἀφείλοντο δὲ καὶ τῆς Βακτριανῆς μέρος 515. βιασάμενοι τοὺς Σκύθας, καὶ ἔτι πρότερον τοὺς περὶ Εὐκρατίδαν· καὶ νῦν ἐπάσχουσι τοσαύτης γῆς καὶ τοσοῦτων ἔθνων, ὥστε ἀντίπαλοι τοῖς Ῥωμαίοις τρόπον τινὰ γεγονάσι, κατὰ μέγεθος τῆς ἀρχῆς. Αἴτιος δ' ὁ βίος αὐτῶν καὶ τὰ ἔθνη, τὰ ἔχοντα πολὺ μὲν τὸ βάρβαρον καὶ τὸ Σκυθικόν· πλέον μὲντοι τὸ χρήσιμον πρὸς ἡγεμονίαν, καὶ τὴν ἐν τοῖς πολέμοις κατέρχουσιν.

§. 3.

Φασὶ δὲ τοὺς Πάρνους Δάας μετανάστας εἶναι ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς Μαιώτιδος Δαῶν, οὓς Ξανθίους, ἢ Παρίους καλοῦσιν· οὐ πάνυ δ' ὠμολόγηται Δάας εἶναί τινας τῶν ὑπὲρ τῆς Μαιώτιδος Σκυθῶν. Ἀπὸ τούτων δ' οὖν ἔλκειν φασὶ τὸ γένος τὸν Ἀρσάκην· οἱ δὲ Βακτριανὸν λέγουσιν αὐτόν· φεύγοντα δὲ τὴν αὐξήσειν τῶν περὶ Διόδοτον, ἀποστῆσαι τὴν Παρθυαίαν. Εἰρηκότες δὲ πολλὰ περὶ τῶν Παρθικῶν νομίμων ἐν τῇ ἔκτῃ τῶν ἱστορικῶν ὑπομνημάτων βίβλῳ, δευτέρᾳ δὲ τῶν μετὰ Πολύβιον, παραλείψομεν ἐνταῦθα, μὴ ταυτολογεῖν δόξωμεν, τοσοῦτον εἰπόντες μόνον, ὅτι τῶν Παρθυαίων συνέδριόν φησι Ποσειδώνιος εἶναι διττόν· τὸ μὲν εὐγενῶν, τὸ δὲ σοφῶν καὶ μάγων, ἐξ ὧν ἀμφοῖν τοὺς βασιλέας καθίστασθαι.

Κ Ε Φ. Ι.

§. 1.

Ἡ δ' Ἀρία καὶ ἡ Μαργιανή *ἀ* κράτις α χωρία ἐς [τῶν] ταύτη, τῇ μὲν ὑπὸ τῶν ὀρῶν ἐγκλειόμενα, τῇ δ' ἐν πεδίοις τὰς οἰκῆσεις ἔχοντα. Τὰ μὲν οὖν ὄρη νέμονται σκηνῆταί τινες· τὰ

526. βασιλεῦσι πολλὰς εἶναι γυναῖκας· τοῖς δ' ὀρείοις τῶν Μήδων καὶ πᾶσι εἶδος τοῦτο· ἐλάττους δὲ τῶν πέντε οὐκ ἔξεσιν· ὥς δ' αὐτως τὰς γυναῖκας φασιν ἐν καλῷ τίθεσθαι, ὅτι πλείους νέμειν ἀνδρας, τῶν πέντε δὲ ἐλάττους, συμφορὰν ἡγεῖσθαι. Τῆς δ' ἄλλης Μηδίας· εὐδαιμονούσης τελέως, λυπρὰ ἐσιν ἢ προσάρκτιος ὀρεινῇ· σιτοῦνται οὖν ἀπὸ ἀκροδρύων, ἐκ τε μήλων ξηρῶν κοπέντων ποιοῦνται μάζας· ἀπὸ δ' ἀμυγδαλῶν φωχθέντων ἄρτους· ἐκ δὲ ῥιζῶν τινῶν οἶνον ἐκθλίβουσι· κρέαςι δὲ χρῶνται θηρείοις, ἡμερα δὲ οὐ τρέφουσι θρέμματα. Τούτῳ καὶ περὶ Μήδων φασιν· περὶ δὲ τῶν νομίμων κοινῇ τῆς συμπασης Μηδίας, ἐπειδὴ ταῦτά τοις Περσικοῖς γεγένηται, διὰ τὴν τῶν Περσῶν ἐπικράτειαν, ἐν τῷ περὶ ἐκείνων λόγῳ θήσομεν.

Κ Ε Φ. ΙΔ.

§. 1.

527. Τῆς δὲ Ἀρμενίας τὰ μὲν νότια προβέδληται τὸν Ταῦρον, διεύρογντα αὐτὴν ἀφ' ὅλης τῆς μεταξὺ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τύγριος, ἣν Μεσοποταμίαν καλοῦσι· τὰ δὲ ἐωθινὰ τῇ Μηδίᾳ συνάπτει τῇ μεγάλῃ καὶ τῇ Ἀτροπατηνῇ. Προσάρκτια δὲ ἐστὶ τὰ ὑπερκείμενα τῆς Κασπίας θαλάττης ὄρη τὰ τοῦ Παραχοάθρα, καὶ Ἀλβανοί, καὶ Ἰθηρες, καὶ ὁ Καύκασος ἐγκυκλούμενος τὰ ἔθνη ταῦτα, καὶ συνάπτων τοῖς Ἀρμενίοις, συνάπτων δὲ καὶ Κολχικοῖς μέχρι τῶν καλουμένων Τιβαρηνῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐσπέρας ταῦτά ἐστὶ τὰ ἔθνη, καὶ ὁ Παρουάδρης, καὶ ὁ Σκυδίσσης μέχρι τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, καὶ τῆς τοῦ Εὐφράτου ποταμίας, ἣ διεύρει τὴν Ἀρμενίαν ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Κομμαγενῆς.

§. 2.

Ὁ γὰρ Εὐφράτης, ἀπὸ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Ταύρου τὰς 527 ἀρχὰς ἔχων, τὸ μὲν πρῶτον ρεῖ πρὸς δύσιν διὰ τῆς Ἀρμενίας, εἰς ἐπιστρέφει πρὸς νότον καὶ διακόπτει τὸν Ταῦρον, μεταξύ τῶν Ἀρμενίων τε καὶ Καππαδόκων καὶ Κομμαγενῶν ἐκπεσὼν δ' ἔξω, καὶ γενόμενος κατὰ τὴν Συρίαν, ἐπιστρέφει πρὸς χειμερινὰς ἀνατολάς· μέχρι Βαβυλῶνος, καὶ ποιεῖ τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς τὸν Τίγριν· ἀμφοτέροι δὲ τελευτῶσιν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. Τὰ μὲν δὴ κύκλῳ τοιαῦτα, ὁρεῖν ἂν σχεδὸν τι πάντα καὶ τραχέα, πλὴν τῶν πρὸς τὴν Μηδίαν κεκλιμένων ὀλίγων. Πάλιν δὲ τοῦ λεχθέντος Ταύρου τὴν ἀρχὴν λαμβάνοντος ἀπὸ τῆς περαίας τῶν Κομμαγενῶν καὶ τῶν Μελιτηνῶν, ἣν ὁ Εὐφράτης ποιεῖ, Μάσιον μὲν ἐστὶ τὸ ὑπερκείμενον ὄρος τῶν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ Μυγδόνων ἐκ νότου, ἐν οἷς ἡ Νίσισθίς ἐστίν· ἐκ δὲ τῶν προσαρκτίων μερῶν ἡ Σωφηνή κεῖται, μεταξύ τοῦ τε Μασίου καὶ τοῦ Ἀντιταύρου. Οὗτος δὲ ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Ταύρου τὴν ἀρχὴν λαβὼν, τελευτᾷ πρὸς τὰ ἑῷα τῆς Ἀρμενίας, ἀπολαμβάνων μέσσην τὴν Σωφηνήν, ἐκ θατέρου δὲ μέρους ἔχων τὴν Ἀκιλιστηνὴν, μεταξύ ἰδρυμένην τοῦ Ταύρου τε καὶ τῆς τοῦ Εὐφράτου ποταμίας, πρὶν ἢ κάμπτειν αὐτὸν ἐπὶ νότον· Βασίλειον δὲ τῆς Σωφηνῆς Καρχαδιόκερτα. Τοῦ δὲ Μασίου ὑπέρκειται πολὺ πρὸς ἑῷα κατὰ τὴν Γορδυνήν ὁ Νιφάτης, εἰς δ' ὁ Ἄβος, ἀφ' οὗ καὶ ὁ Εὐφράτης ρεῖ καὶ ὁ Ἀράξης, ὁ μὲν πρὸς δύσιν, ὁ δὲ πρὸς ἀνατολάς· εἰς δ' ὁ Νίβαρος μέχρι τῆς Μηδίας παρατείνει.

§. 3.

Ὁ μὲν οὖν Εὐφράτης εἴρηται, ὃν τρόπον ρεῖ· Ὁ δὲ Ἀράξης, πρὸς τὰς ἀνατολάς ἐνεχθεὶς μέχρι τῆς Ἀτροπατηνῆς, κάμπτει

527. πρὸς δύσιν καὶ πρὸς ἄρκτους· καὶ παραρρέει τὰ Ζάρα πρῶτον, εἴτ' Ἀρτάξατα, πόλιν Ἀρμενίων· ἔπειτα διὰ τοῦ Ἀραξηνοῦ πεδίου πρὸς τὸ Κάσπιον ἐκδίδωσι πέλαγος.

§. 4.

Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ πολλὰ μὲν ὄρη, πολλὰ δὲ ὁροπέδια, 528. ἐν οἷς οὐδ' ἄμπελος φύεται ῥαδίως· πολλοὶ δ' αὐλῶνες, οἱ μὲν μέσως, οἱ δὲ καὶ σφόδρα εὐδαίμονες· κατὰπερ τὸ Ἀραξηνὸν πεδίου, δι' οὗ ὁ Ἀράξης ποταμὸς ῥέων εἰς τὰ ἄκρα τῆς Ἀλβανίας καὶ τὴν Κασπίην ἐκπίπτει θάλατταν· καὶ μετὰ ταῦτα ἡ Σακασηνή, καὶ αὐτὴ τῇ Ἀλβανίᾳ πρόσχωρος καὶ τῷ Κύρῳ ποταμῷ· εἰδ' ἡ Γωγαρηνή. Πᾶσα γὰρ ἡ χώρα αὕτη καοποῖς τε, καὶ τοῖς ἡμέροις δένδροις, καὶ τοῖς αἰθαλέσι πληθύνει. Φέρει δὲ καὶ ἐλαίᾱς· ἔστι δὲ καὶ ἡ Φαυννή τῆς Ἀρμενίας ἐπαρχία· καὶ ἡ Κωμισσηνὴ, καὶ Ὀρχισσηνὴ, πλείστην ἵππειαν παρέχουσα. Ἡ δὲ Χορσηνὴ καὶ Καμβυσηνὴ προσβορρώταται εἰσι καὶ υφύβολοι μάλισα, συνάπτουσαι τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι, καὶ τῇ Ἰβηρίᾳ, καὶ τῇ Κολχίδι· ὅπου φασὶ κατὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ὄρων πολλάκις καὶ συνοδίας ὁλας ἐν τῇ χιόνι καταπίνεσθαι, υφιστῶν γενομένων ἐπὶ πλέον· ἔχειν δὲ καὶ βακτηρίας πρὸς τοὺς τοιούτους κινδύνους παρεξαίροντας εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἀναπνοῆς τε χάριν, καὶ τοῦ διαμηνύειν τοῖς ἐπιούσιν, ὥς τε βοηθείας τυγχάνειν, ἀνορύττεσθαι τε καὶ σώζεσθαι. Ἐν δὲ τῇ χιόνι βόλους πῆγνυσθαι φασὶ κοίλας, περιεχούσας χρηστὸν ὕδωρ, ὡς ἐν χιτῶνι· καὶ ζῶα δὲ ἐν αὐτῇ γεννάσθαι· καλεῖ δὲ σκώληκας Ἀπολλωνίδης, Θεοφάνης δὲ Θρίπας· κἀν τούτοις ἀπολαμβάνεσθαι χρηστὸν ὕδωρ, περισχισθέντων δὲ τῶν χιτῶνων πίνεσθαι. Τὴν δὲ γένεσιν τῶν ζώων τοιαύτην εἰκάζουσιν, οἷαν τὴν τῶν κωνώπων ἐκ τῆς ἐν τοῖς μεταλλοῖς φλογός καὶ τοῦ φεφάλου.

§. 5.

Ἰσοροῦσι δὲ τὴν Ἀρμενίαν, μικράν πρότερον οὔσαν, αὐξή- 528.
 θῆναι διὰ τῶν περὶ Ἀρταξίαν καὶ Ζαριάδριν· οἱ πρότερον μὲν
 ἦσαν ν' Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου στρατηγοὶ, βασιλεύσαντες δ' ὕψερον
 μετὰ τὴν ἐκείνου ἦσαν, ὁ μὲν, τῆς Σωφηνῆς καὶ τῆς Ἀκι-
 λισηνῆς καὶ Ὀδομαντίδος, καὶ ἄλλων τινῶν, ὁ δὲ, τῆς περὶ
 Ἀρτάξατα, συνηύξησαν, ἐκ τῶν περικειμένων ἐθνῶν ἀποτέμο-
 μοι μέρη· ἐκ Μήδων μὲν τὴν τε Κασπιανὴν καὶ Φανυτίτην,
 καὶ Βασοροπέδαν· Ἰσθίων δὲ τὴν τε παρῳρείαν τοῦ Παρυάδρου,
 καὶ τὴν Χορζηνήν, καὶ Γωγαρηνήν, πέραν οὔσαν τοῦ Κύρου·
 Χαλύδων δὲ καὶ Μοσυνοίκων Καρηνίτην καὶ Ξερξηνήν, ἃ τῇ
 μικρᾷ Ἀρμενίᾳ ἐστὶν ὁμορὰ, ἣ καὶ μέρη αὐτῆς ἐστὶ· Καπδόκον
 δὲ Ἀκλισινὴν καὶ τὴν περὶ τὸν Ἀντίταυρον· Σύρων δὲ Ταμω-
 νίτην, ὥστε πάντας ὁμογλώττους εἶναι.

§. 6.

Πόλεις δ' εἰσὶν Ἀρμενίας Ἀρτάξατά τε, ἣν καὶ Ἀρτα-
 ξάσατα καλοῦσιν, Ἀνωίδα κτίσαντος Ἀρταξία τῷ βασιλεῖ,
 καὶ Ἀρξάτα, ἀμφοτέραι ἐπὶ τῷ Ἀράξῃ· ἡ μὲν Ἀρξάτα πρὸς 529.
 τοῖς ὄροις τῆς Ἀτροπατίας, ἡ δὲ Ἀρτάξατα πρὸς τῷ Ἀραξηνῷ
 πεδίῳ, συνωκισμένη καλῶς, καὶ βασιλεῖον οὔσα τῆς χώρας.
 Κεῖται δ' ἐπὶ χερρόνησιάζοντος ἀγκῶνος, τὰ τεῖχος κύκλῳ προ-
 δεδλημένον τὸν ποταμὸν, πλὴν τοῦ ἰσθμοῦ· τὸν ἰσθμὸν δ'
 ἔχει τάφρῳ καὶ χάρακι κεκλεισμένον. Οὐ πολὺ δ' ἀπωθέν ἐστι
 τῆς πόλεως καὶ τὰ Τυγράνου καὶ Ἀρταουάσθου γαζοφυλάκια,
 φρούρια ἐρυμνὰ, Βάθυρσά τε, καὶ Ὀλανή· ἦν δὲ καὶ ἄλλα ἐπὶ
 τῷ Εὐφράτῃ. Ἀρταγέρης δὲ ἀπέσκησε μὲν Ἀδῶρ ὁ φρούραρχος,
 ἐξεῖλον δ' οἱ Καίσαρος στρατηγοὶ, πολιορκήσαντες πολὺν χρό-
 νον, καὶ τὰ τεῖχη περιεῖλον.

§. 7.

529. Ποταμοὶ δὲ πλείους μὲν εἰσὶν ἐν τῇ χώρᾳ· γνωριμώτατοι δὲ Φάσις μὲν καὶ Λύκος, εἰς τὴν Ποντικὴν ἐκπίπτοντες θάλατταν, (Ἐρατοσθένης δ' ἀντὶ τοῦ Λύκου τιῶσι Θερμώδοντα οὐκ εὖ)· εἰς δὲ τὴν Κασπίαν Κύρος καὶ Ἀράξης· εἰς δὲ τὴν Ἐρυθρὰν, ὃ τε Εὐφράτης καὶ ὁ Τίγρις.

§. 8.

Εἰσὶ δὲ καὶ λίμναι κατὰ τὴν Ἀρμενίαν μεγάλαι· μία μὲν ἡ Μοντικὴ (Κυανέα μεθερμηνευθεῖσα), μεγίστη, ὥς φασι, μετὰ τὴν Μαιώτιν, ἀλμυροῦ ὕδατος, διήκουσα μέχρι τῆς Ἀτροπατίας, ἔχουσα καὶ ἀλοπήγῃ· ἡ δὲ, Ἀρσηνὴ, ἦν καὶ Θωνίτιν καλοῦσιν· ἐς δὲ νιτρίτις, τὰς δ' ἐσθῆτας ῥήττει καὶ διαξάνει· διὰ δὲ τοῦτο καὶ ἄποτίν ἐς τὸ ὕδωρ. Φέρεται δὲ δι' αὐτῆς ὁ Τίγρις, ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Νιφάτην ὀρεινῆς ὀρμηθεὶς, ἄμικτον φυλάττων τὸ ρεῦμα διὰ τὴν ὀξύτητα· ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα (Μήδων τίγριν καλοῦντων τὸ τόξευμα). Καὶ οὗτος μὲν ἔχει πολυειδεῖς ἰχθῦς· οἱ δὲ λιμναῖοι ἐνὸς εἶδους εἰσὶ. Κατὰ δὲ τὸν μυχὸν τῆς λίμνης εἰς βάραθρον ἐμπεσὼν ὁ ποταμὸς, καὶ πολὺν τόπον ἐνεχθεὶς ὑπὸ γῆς, ἀνατέλλει κατὰ τὴν Χαλωνίτιν· ἐκείθεν δ' ἤδη πρὸς μὲν Ὠπιν καὶ τὸ τῆς Σεμράμιδος καλούμενον διατείχισμα ἐκεῖνός τε καταφέρεται, τοὺς Γορδυαίους ἐν δεξιᾷ ἄφεις καὶ τὴν Μεσοποταμίαν ὅλην· καὶ ὁ Εὐφράτης τὸνναντίον ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὴν αὐτὴν χώραν. Πλησιάσαντες δὲ ἀλλήλοις, καὶ ποιήσαντες τὴν Μεσοποταμίαν, ὁ μὲν διὰ Σελευκείας φέρεται πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον, ὁ δὲ διὰ Βαβυλῶνος· καθάπερ εἴρηται πρὸς Εὐφράτην καὶ Ἰππάρχον λόγους.

§. 9.

Μέταλλα δ' ἐν μὲν τῇ Ὑσπιδάτιδι ἐστὶ χρυσοῦ κατὰ τὰ 529. Κάμβαλα, ἐφ' ᾧ Μένωνα ἐπεμψεν Ἀλέξανδρος μετὰ στρατιω-
τῶν ἀνέψχθη δ' ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων. Καὶ ἄλλα δ' ἐστὶ μέταλλα,
καὶ τὸ τῆς σάσδυκος καλουμένης, ἣν δὴ καὶ Ἀρμένιον καλοῦσι
χρῶμα, ὅμοιον κάλχη. Οὕτω δ' ἐστὶν ἱππόβοτος σφόδρα ἡ
χώρα, καὶ οὐχ ἦττον τῆς Μηδίας, ὥςτε οἱ Νησαῖοι ἵπποι καὶ 530.
ἐνταῦθα γίνονται, ὅσπερ οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐχρῶντο· καὶ ὁ
σατραπῆς τῆς Ἀρμενίας τῷ Πέρσῃ κατ' ἔτος δισμυρίους πώλους
τοῖς Μιθριακοῖς ἐπεμπεν. Ἀρταουάσδης δὲ Ἀντωνίῳ χωρὶς
τῆς ἄλλης ἱππείας αὐτὴν τὴν κατάφρακτον ἑξακισχιλίαν ἵππων
ἐκτάξας ἐπέδειξεν, ἥνίκα εἰς τὴν Μηδίαν ἐνέβαλε σὺν αὐτῷ.
Ταύτης δὲ τῆς ἱππείας, οὐ Μηδοὶ μόνοι καὶ Ἀρμένιοι ζηλωταὶ
γεγόνασιν, ἀλλὰ καὶ Ἄλβανοί· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι καταφράκτοις
χρῶνται.

§. 10.

Τοῦ δὲ πλούτου καὶ τῆς δυνάμεως τῆς χώρας σημεῖον οὐ
σμεκρὸν, ὅτι Πομπηίου Τιγράτη τῷ πατρὶ τοῦ Ἀρταουάσδου
τάλαντα ἐπιγράψαντος ἑξακισχίλια ἀργυρίου, διένειμεν αὐτίκα
ταῖς δυνάμεσι τῶν Ῥωμαίων, στρατιώτῃ μὲν κατ' ἄνδρα πεντή-
κοντα δραχμὰς *καὶ ἑκατὸν*, ἑκατοντάρχη δὲ χιλίας, ἱππάρχῳ δὲ
καὶ χιλιάρχῳ τάλαντον.

§. 11.

Μέγεθος δὲ τῆς χώρας Θεοφάνης ἀποδίδωσιν, εὖρος μὲν
σχοίνων ἑκατὸν, μῆκος δὲ διπλάσιον· τιθεὶς τὴν σχοῖνον τετ-
ταράκοντα σταδίῳ· ἐγγυτέρω δ' ἐστὶ τῆς ἀληθείας, μῆκος μὲν
ῥέεσθαι τὸ ὑπ' ἐκείνου λεχθὲν, εὖρος δὲ τὸ ἡμῖν, ἡ μικρῷ

530. πλείον. Ἡ μὲν δὴ φύσις τῆς Ἀρμενίας καὶ δύναμις τοιαύτη.

§. 12.

Ἀρχαιολογία δὲ τίς ἐστὶ περὶ τοῦ ἔθνους τοῦδε τοιαύτη. Ἀρμενος ἐξ Ἀρμενίου, πόλεως Θετταλικῆς, ἥ κεῖται μεταξύ Φερῶν καὶ Λαρίσσης ἐπὶ τῇ Βοίῳ, καθάπερ εἴρηται, συνεστράτευσεν Ἰάσονι εἰς τὴν Ἀρμενίαν· τούτου φασὶν ἐπώνυμον τὴν Ἀρμενίαν οἱ περὶ Κυρσίλον τὸν Φαρσάλιον καὶ Μήδιον τὸν Λαρισσαῖον, ἄνδρες συνεστρατευκότες Ἀλεξάνδρῳ· τῶν δὲ μετὰ τοῦ Ἀρμένου, τοὺς μὲν τὴν Ἀκιλισσηνὴν οἰκῆσαι, τὴν ὑπὸ τοῖς Σωφνηοῖς πρότερον οὔσαν, τοὺς δὲ ἐν τῇ Συσπυρίτιδι ἕως τῆς Καλαχηνῆς καὶ τῆς Ἀδιαβηνῆς ἔξω τῶν Ἀρμενιῶν ὄρων. Καὶ τὴν ἐσθῆτα δὲ τὴν Ἀρμενιῶν, Θετταλικὴν φασὶν οἶον τοὺς βαθεῖς χιτῶνας, οὓς καλοῦσι Θετταλικούς ἐν ταῖς τραγωδίαις, καὶ ζωννύουσι περὶ τὰ στήθη, καὶ ἐφαπτίδας, ὡς καὶ τῶν τραγωδῶν μιμησαμένων τοὺς Θετταλούς. Ἔδει μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐπιθέτου κόσμου τοιούτου τινός· οἱ δὲ Θετταλοὶ μάλιστα βαρυστολοῦντες, ὡς εἶδος, διὰ τὸ πάντων εἶναι Ἑλλήνων βορειοτάτους, καὶ ψυχροτάτους νέμεσθαι τόπους, ἐπιτηδαιοτάτην παρέσχοντο μίμησιν, τὴν τῶν ὑποκριτῶν διασκευὴν ἐν τοῖς

551. ἀναπλάσμασι. Καὶ τὸν τῆς ἵππικῆς [δὲ] ζῆλον φασὶν εἶναι Θετταλικόν, καὶ τούτοις ὁμοίως καὶ Μήδοις. Τὴν δὲ Ἰάσονος στρατείαν καὶ τὰ Ἰασόνια μαρτυρεῖ ὧν τινα οἱ δυνάσαι κατεσκεύασαν παραπλησίως, ὥσπερ τὸν ἐν Ἀβδήροις νεῶν τοῦ Ἰάσονος Παρμενίων.

§. 13.

Τὸν δὲ Ἀράξην κληθῆναι νομίζουσι κατὰ τὴν ὁμοιότητα τὴν πρὸς τὸν Πηνειὸν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἀρμενον, ὁμωνύμως ἐκείνῳ· καλεῖσθαι γὰρ Ἀράξην κάκεινον, διὰ τὸ ἀπαράξαι τὴν

Ὅσσαν ἀπὸ τοῦ Ολύμπου, ῥήξαντα τὰ Τέμπη. Καὶ τὸν ἐν 531
 Ἀρμενίᾳ δὲ, ἀπὸ τῶν ὁρῶν καταβάντα, πλατύνεσθαι φασὶ τὸ
 παλαιὸν, καὶ πελαγίζειν ἐν τοῖς ὑποκειμένοις πεδίοις, οὐκ
 ἔχοντα διέξοδον· Ἰάσονα δὲ μιμησάμενον τὰ Τέμπη, ποιῆσαι
 τὴν διασφάγα, δι' ἧς καταράττει νυνὶ τὸ ὕδωρ εἰς τὴν Κασπίαν
 θάλατταν· ἐκ δὲ τούτου γυμνωθῆναι τὸ Ἀραξηνὸν πεδίον, δι'
 οὗ *συμ*βαίνει, ῥέων ἐπὶ τὸν καταρράκτην ὁ ποταμός. Οὗτος
 μὲν οὖν ὁ λόγος, περὶ τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ λεγόμενος, ἔχει τι
 πιθανόν· ὁ δὲ Ἡροδότειος οὐ πάννυ' φησὶ γὰρ ἐκ Ματιανῶν
 αὐτὸν ῥέοντα, εἰς τετταράκοντα ποταμοὺς σχίζεσθαι, μερίζειν
 δὲ Σκύθας καὶ Βακτριανούς. Καὶ Καλλιπθένης δὲ ἠκολούθησεν
 αὐτῷ.

§. 14.

Λέγονται δὲ καὶ τῶν Αἰνιάνων τινὲς, οἱ μὲν, τὴν Οὐϊτίαν
 οἰκῆσαι, οἱ δ' ὑπερθε τῶν Ἀρμενίων ὑπὲρ τὸν Ἄβον καὶ τὸν
 Νίβαρον. Μέρη δ' ἐστὶ τοῦ Ταύρου ταῦτα, ὧν ὁ Ἄβος ἐγγὺς
 ἐστὶ τῆς ὁδοῦ τῆς εἰς Ἐκβάτανα φερούσης παρὰ τὸν Ἀβά-
 ριδος νεών. Φασὶ δὲ καὶ Θρακῶν τινας, τοὺς προσαγορευομέ-
 νους Σαραπάρας, οἷον κεφαλοτόμους, οἰκῆσαι ὑπὲρ τῆς
 Ἀρμενίας, πλησίον Γουρανίων καὶ Μήδων, θηριώδεις ἀνθρώ-
 πους καὶ ἀπειθεῖς, ὀρεινοὺς, περισκελιστάς τε καὶ ἀποκεφα-
 λιστάς· τοῦτο γὰρ δηλοῦσιν οἱ Σαραπάραι. Εἴρηται δὲ καὶ τὰ
 περὶ τῆς Μηδείας ἐν τοῖς Μηδικοῖς· ὥς ἐκ τούτων πάντων
 εἰκάζουσι, καὶ τοὺς Μήδους καὶ Ἀρμενίους συγγενεῖς πῶς τοῖς
 Θετταλοῖς εἶναι, τοῖς ἀπὸ Ἰάσονος καὶ Μηδείας.

§. 15.

Ὁ μὲν δὴ παλαιὸς λόγος οὗτος· ὁ δὲ τούτου νεώτερος καὶ
 κατὰ Πέρσας εἰς τὸ ἐφεξῆς μέχρι εἰς ἡμᾶς, ὡς ἐν κεφαλαιῷ

531. πρόποι ἂν μέχρι τοσούτου λεχθεῖς, ὅτι κατεῖχον τὴν Ἀρμενίαν Πέρσαι, καὶ Μακεδόνες μετὰ ταῦτα οἱ τὴν Συρίαν ἔχοντες καὶ τὴν Μηδίαν· τελευταῖος δ' ὑπῆρξεν Ὀρόντης ἀπόγονος Ὑδάρνου, τῶν ἑπτὰ Περσῶν ἐνός. Εἰδ' ὑπὸ τῶν Ἀντίοχου τοῦ μεγάλου στρατηγῶν, τοῦ πρὸς Ῥωμαίους πολεμήσαντος, διηρέθη δῖχα, Ἀρταξίου τε καὶ Ζαριάδριος· καὶ ἦρχον οὗτοι, τοῦ βα-
532. σιλέως ἐπιτρέψαντος· ἡττηθέντος δ' ἐκείνου, προσθέμενοι Ῥωμαίοις, καθ' αὐτοὺς ἐτάττοντο βασιλεῖς προσαγαρευθέντες. Τοῦ μὲν οὖν Ἀρταξίου Τυγράνης ἦν ἀπόγονος· καὶ εἶχε τὴν ἰδίως λεγομένην Ἀρμενίαν· αὕτη δ' ἦν προσεχὴς τῇ τε Μηδίᾳ, καὶ Ἀλδανοῖς, καὶ Ἰθῆρσι μέχρι Κολχίδος καὶ τῆς ἐπὶ τῷ Εὐξείνῳ Καππαδοκίας. Τοῦ δὲ Ζαριάδριος ὁ Σωφηνὸς Ἀρτάνης ἔχων τὰ νότια μέρη, καὶ τούτων τὰ πρὸς δύσιν μᾶλλον· κατελύθη δ' οὗτος ὑπὸ τοῦ Τυγράνου, καὶ πάντων κατέστη κύριος ἐκείνος. Τύχαις δ' ἐχρήσατο ποιικίαις. Κατ' ἀρχάς μὲν γὰρ ὠμήρευσεν παρὰ Πάρθοις· ἔπειτα δι' ἐκείνων ἔτυχεν κατόδου, λαδόντων μισθὸν ἐβδομήκοντα αὐλῶνας τῆς Ἀρμενίας· αὐξηθεῖς δὲ, καὶ ταῦτα ἀπέλαβε τὰ χωρία, καὶ τὴν ἐκείνων ἐπόρθησε, τὴν τε περὶ Νίνου, καὶ τὴν περὶ Ἀρβήλα· ὑπηκόους δ' ἔσχε καὶ τὸν Ἀτροπατηνόν, καὶ τὸν Γορδυαῖον, μεθ' ὧν καὶ τὴν λοιπὴν Μεσοποταμίαν, ἔτι δὲ καὶ τὴν Συρίαν αὐτὴν καὶ Φοινίκην, διαβάς τὸν Εὐφράτην, ἀνὰ κράτος εἶλεν. Ἐπὶ τοσούτον δ' ἐξαρθεῖς, καὶ πόλιν ἔκτισε πλησίον τῆς Ἰθηρίας μεταξὺ ταύτης τε καὶ τοῦ κατὰ τὸν Εὐφράτην Ζεύγματος, ἣν ὠνόμασε Τυγρανόκερτα, ἐκ δώδεκα ἐρημωθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ πόλεων Ἑλληνίδων ἀνθρώπους συναγαγών. Ἐφθῆ δ' ἐπελθὼν Λεύκολλος, ὁ τῷ Μιθριδάτῃ πολεμήσας, καὶ τοὺς μὲν οἰκήτορας εἰς τὴν οἰκίαν ἐκάστου ἀπέλυσεν· τὸ δὲ κτίσμα, ἡμιτελὲς ἔτι ὄν, κατέσπασεν προσβαλὼν, καὶ μικρὰν κώμην κατέλιπεν· ἐξήλασε δὲ καὶ τῆς Συρίας αὐτὸν καὶ τῆς Φοινίκης. Διαδεξά-

μενος ὁ Ἀρταουάσδης ἐκεῖνον, τέως μὲν ἡντύχει φίλος ὢν 552.
 Ῥωμαίοις· Ἀντώνιον δὲ προδιδούς Παρθυσαίοις ἐν τῷ πρὸς
 αὐτοὺς πολέμῳ, δίκας ἔτισεν· ἀναχθεῖς γὰρ εἰς Ἀλεξάνδρειαν
 ὑπ' αὐτοῦ, [καί] δέσμιος πομπευθεῖς διὰ τῆς πόλεως, τέως μὲν
 ἐφρουρεῖτο· ἔπειτ' ἀνῆρέθη, συνάπτοντος τοῦ Ἀκτιακοῦ πολέ-
 μου. Μετ' ἐκεῖνον δὲ πλείους ἐβασίλευσαν ὑπὸ Καίσαρι καὶ
 Ῥωμαίοις ὄντες· καὶ νῦν ἔτι συνέχεται τὸν αὐτὸν τράπον.

§. 16.

Ἄπαντα μὲν οὖν τὰ τῶν Περσῶν ἱερὰ καὶ Μῆδοι καὶ Ἀρ-
 μένιοι τετιμήκασι, τὰ δὲ τῆς Ἀνατίτιδος διαφερόντως Ἀρμένιοι,
 ἐν τε ἄλλοις ἰδρυσάμενοι τόποις, καὶ θῆ καὶ ἐν τῇ Ἀχιλίσσῃ.
 Ἀνατιθέσσι δ' ἐνταῦθα δούλους καὶ δούλας· καὶ τοῦτο μὲν οὐ
 θαυμαστόν. Ἀλλὰ καὶ θυγατέρας οἱ ἐπιφανέσται τοῦ ἔθνους
 ἀνιεροῦσι παρθένους, αἷς νόμος ἐστὶ, καταπορνευθεῖσαις πολὺν
 χρόνον παρὰ τῇ θεῷ, μετὰ ταῦτα διδασθαι πρὸς γάμον, οὐκ
 ἀπαξιούντος τῇ τοιαύτῃ συνοικεῖν οὐδενός. Τοιοῦτον δὲ τι καὶ
 Ἡρόδοτος λέγει τὸ περὶ τὰς Λυδάς· πορνεύειν γὰρ ἀπάτας. 555.
 Οὕτω δὲ φιλοφρόνως χρόνται τοῖς ἐρασαῖς, ὥς τε καὶ ξενίαν
 παρέχουσι, καὶ δῶρα ἀντιδιδόασι πλείω πολλάκις, ἢ λαμβά-
 νουσιν, ὅτ' ἐξ εὐπόρων οἴκων ἐπιχορηγοῦμεναι· δέχονται δὲ
 οὐ τοὺς τυχόντας τῶν ξένων, ἀλλὰ μάλιστα τοὺς ἀπὸ Ἰσου
 ἀξιώματος.

515. δὲ πεδία ποταμοῖς διαρρεῖται· ποτίζουσι δ' αὐτὰ, τὰ μὲν τῷ
 516. Ἀρίῳ, τὰ δὲ τῷ Μάρῳ. Οἰορεῖ δὲ ἡ Ἀρία, τῇ Βακτριανῇ, κατὰ
 τὴν ὑποπίπτουσαν [τῷ] ὄρει τῷ ἔχοντι τὴν Βακτριανήν· διέχει δὲ
 τῆς Ἰρκανίας περὶ ἑξαμυριάδους σταδίους. Συντελής δ' ἦν αὐτῇ
 καὶ ἡ Δραγγικὴ μέχρι Καρμανίας, τὸ μὲν πλεον τοῖς νοτίοις
 μέρεσι τῶν ὄρων ὑποπεπτωκυῖα, ἔχουσα μέντοι τινὰ τῶν μερῶν
 καὶ τοῖς ἀρκτικοῖς πλησιάζοντα τοῖς κατὰ τὴν Ἀρίαν· καὶ ἡ
 Ἀραχωσία δὲ οὐ πολὺ ἀπωθέν ἐστι, καὶ αὕτη τοῖς νοτίοις μέ-
 ρεσι τῶν ὄρων ὑποπεπτωκυῖα, καὶ μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ
 τεταμένη, μέρος οὖσα τῆς Ἀριανῆς. Μῆκος δὲ τῆς Ἀρίας ὅσον
 δισχιλίοι· σταδίοι, πλάτος δὲ τριακόσιοι τοῦ πεδίου· πόλεις δὲ
 Ἀρτασιάναι, καὶ Ἀλεξάνδρεια, καὶ Ἀχαΐα, ἐπώνυμοι τῶν
 κτισάντων. Εὐοινεῖ δὲ σφόδρᾳ ἡ γῆ· καὶ γὰρ εἰς τριγωνίαν παρα-
 μένει ἐν ἀπιττώτοις ἄγχεσι.

§. 2.

Παραπλησία δ' ἐστὶ καὶ ἡ Μαργιανή· ἐρημίαις δὲ περιέχεται
 τὸ πεδίον. Θαυμάσας δὲ τὴν εὐφύαν ὁ Σωτὴρ Ἀντίοχος,
 τείχει περιέβαλε κύκλον ἔχοντι χιλίων καὶ πεντακοσίων σταδίων·
 πόλιν δὲ ἔκτισεν Ἀντιόχειαν. Εὐάμπελος δὲ καὶ αὕτη ἡ γῆ·
 φασὶ γοῦν τὸν πυθμένα εὐρίσκεισθαι πολλάκις δυσὶν ἀνδράσι
 περὶ ἡπτόν, τὸν δὲ βότρυν δίπηχυν.

Κ Ε Φ. ΙΑ.

§. 1.

Τῆς δὲ Βακτρίας μέρη μὲν τινὰ τῇ Ἀρίᾳ παραβέβληται πρὸς
 ἄρκτον, τὰ πολλὰ δ' ὑπέρεκειται πρὸς ἑω· πολλὴ δ' ἐστὶ καὶ
 páμφορος, πλὴν ἐλαίου. Τοσοῦτον δὲ ἴσχυσαν οἱ ἀποσῆσαντες

Ἕλληνες αὐτήν, διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας, ὥς τε τῆς τε Ἀριανῆς 516. ἐπεκράτουν, καὶ τῶν Ἰνδῶν, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀρτεμεινὸς, καὶ πλείω ἔθνη κατεσρέψαντο ἢ Ἀλέξανδρος, καὶ μά-
 λιστα Μένανδρος (εἶγε καὶ τὸν Ἰππαιν διέβη πρὸς ἔω, καὶ
 μέχρι τοῦ Ἰσάμου προῆλθε), τὰ μὲν αὐτὸς, τὰ δὲ Δημή-
 τριος ὁ Εὐδυδήμου υἱὸς τοῦ Βακτρίων βασιλέως· οὐ μόνον δὲ
 τὴν Πατταληνὴν κατέσχον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης παραλίας τὴν
 τε Σαραΐσου καλουμένην, καὶ τὴν Σιγέρτιδος βασιλείαν.
 Καθόλου δὲ φησιν ἐκεῖνος τῆς συμπίσεως Ἀριανῆς πρόσχημα
 εἶναι τὴν Βακτριανήν. Καὶ ὅτῃ καὶ μέχρι Σηρῶν καὶ Φρυνῶν
 ἐξέτειναν τὴν ἀρχήν.

§. 2.

Πόλεις δ' εἶχον τὰ τε Βάκτρα, ἥνπερ καὶ Ζαριάσπαν κα-
 λοῦσιν, ἣν διαρρεῖ ὁμώνυμος ποταμὸς ἐμδαλίων εἰς τὸν Ὠξόν,
 καὶ Ἀράψα, καὶ ἄλλας πλείους· τούτων δ' ἦν καὶ ἡ Εὐκρατι-
 δία, τοῦ ἀρχαντος ἐπώνυμος. Οἱ δὲ κατασχόντες αὐτὴν Ἕλλη-
 νες καὶ εἰς σατραπείας διηρῆκασιν· ὧν τὴν τε Ἀσπιώνου καὶ 517.
 τὴν Τουριούαν ἀφῆρηντο Εὐκρατίδαν οἱ Παρθυσαιοί. ἔσχον δὲ
 καὶ τὴν Σογδιανὴν ὑπερκειμένην πρὸς ἔω τῆς Βακτριανῆς, με-
 ταξὺ τοῦ τε Ὠξίου ποταμοῦ, ὃς ὀρίζει τὴν τε τῶν Βακτρίων
 καὶ τὴν τῶν Σογδίων, καὶ τοῦ Ἰαξάρτου· αὐτὸς δὲ καὶ τοὺς
 Σογδίους ὀρίζει, καὶ τοὺς Νομάδας.

§. 3.

Τὸ μὲν οὖν παλαιὸν οὐ πολὺ διέφερον τοῖς βίαις καὶ τοῖς
 ἡθεσι τῶν Νομάδων οἱ τε Σογδιανοί, καὶ οἱ Βακτριανοί· μικρὸν
 δ' ὅμως ἡμερώτερα ἦν τὰ τῶν Βακτριανῶν. Ἀλλὰ καὶ περὶ τού-
 των οὐ τὰ βέλτισα λέγουσιν οἱ περὶ Ὀνησίκοιτον· τοὺς γὰρ
 ἀπειρηκότητας διὰ νόσον, ἢ γῆρας, ζῶντας παραβάλλεσθαι τρε-

517. φομένοις κυσὶν ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο, οὗς ἐνταφιασάςκαλεῖσθαι τῇ πατρίᾳ γλώττῃ· καὶ ὁρᾶσθαι τὰ μὲν ἔξω τείχους τῆς μητροπόλεως τῶν Βακτρῶν καθαρά· τῶν δ' ἐντὸς τὸ πλεόν ὁσέων πλήρες ἀνθρωπίνων· καταλῦσαι δὲ τὸν νόμον Ἀλέξανδρον. Τοιαῦτα δὲ πως καὶ τὰ περὶ τοὺς Κασπίους ἰσοροῦσι· τοὺς γὰρ γονέας, ἐπειδὴν ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονότες τυγχάνωσιν, ἐγκλεισθέντας λιμοκτονεῖσθαι. Τοῦτο μὲν οὖν ἀνεκτότερον, καὶ τῷ οὐκείῳ νόμῳ παραπλήσιον, καίπερ ὃν Σκυθικόν· πολὺ μέντοι Σκυθικώτερον τὸ τῶν Βακτριανῶν. Καὶ δὴ διαπορεῖν ἄξιον, ἦνίκα Ἀλέξανδρος τοιαῦτα κατελάμβανε τάνταῦθα, τί χρὴ εἰπεῖν τὰ ἐπὶ τῶν πρώτων Περσῶν, καὶ τῶν ἔτι πρότερον ἡγεμόνων, ὅποια εἰκὸς ἦν παρ' αὐτοῖς νενομίσθαι.

§. 4.

Φασὶ δ' οὖν ὁκτὼ πόλεις τὸν Ἀλέξανδρον ἐν τε τῇ Βακτριανῇ καὶ τῇ Σογδιανῇ κτίσαι· τινὰς δὲ κατασκάψαι, ὧν Καριαάτας μὲν τῆς Βακτριανῆς, ἐν ἣ Καλλισιδένης συνελήφθη, καὶ παρεδόθη φυλακῇ, Μαράκιανδρα δὲ τῆς Σογδιανῆς, καὶ τὰ Κύρα, ἔσχατον ὃν Κύρου κτίσμα, ἐπὶ τῷ Ἰαξάρτῃ ποταμῷ κείμενον, ὅπερ ἦν ὄριον τῆς Περσῶν ἀρχῆς· κατασκάψαι δὲ τὸ κτίσμα τοῦτο, καίπερ ὄντα φιλόκυρον, διὰ τὰς πυκνάς ἀποστάσεις. Ἐλεῖν δὲ καὶ πέτρας ἐρυμνάς σφόδρα ἐκ προδόσεως, τὴν τε ἐν αὐτῇ τῇ Βακτριανῇ τὴν Σισιμίθρου, ἐν ἣ εἶχεν Ὄξυάρτης τὴν θυγατέρα Ρῶξάνην, καὶ τὴν ἐν τῇ Σογδιανῇ, καὶ τὴν τοῦ Ὠξου (οἱ δ' Ἀριαμάζου φασί). Τὴν μὲν οὖν Σισιμίθρου πεντεκαίδεκα σταδίῳ ἰσοροῦσι τὸ ὕψος, ὀγδοήκοντα δὲ τὸν κύκλον ἄνω δ' ἐπίπεδον καὶ εὐγεων, ὅσον πεντακοσίους ἄνδρας τρέφειν δυναμένην, ἐν ἣ καὶ ξενίας τυχεῖν πολυτελοῦς, καὶ γάμους ἀγαγεῖν Ρῶξάνης τῆς Ὄξυάρτου θυγατρὸς τὸν Ἀλέξανδρον· τὴν δὲ τῆς Σογδιανῆς διπλασίαν τὸ ὕψος φασί. Περὶ τούτους δὲ

τοὺς τόπους καὶ τὸ τῶν Βραγχιδῶν ἄστυ ἀνελεῖν· οὗς Ξέρξην 518. μὲν ἰδρῦσαι αὐτόθι, συναπάραντας αὐτῷ ἐκόντας ἐκ τῆς οἰκείας, διὰ τὸ παραδῶναι τὰ χρήματα τοῦ Θεοῦ τὰ ἐν Διδύμοις καὶ τοὺς θησαυροὺς· ἐκεῖνον δ' ἀνελεῖν μυσσαινόμενον τὴν ἱεροσυλίαν καὶ τὴν προδοσίαν.

§. 5.

Τὸν δὲ διὰ τῆς Σογδιανῆς ῥέοντα ποταμὸν Πολυτίμητόν Ἀρισόβουλος λέγει, τῶν Μακεδόνων θεμένων (καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ, τὰ μὲν καινὰ ἔθεσαν, τὰ δὲ παρωνόμασαν), ἄρδοντα δὲ τὴν χώραν, ἐκπίπτειν εἰς ἔρημον καὶ ἀμμώδη γῆν, καταπίνεσθαι τε εἰς τὴν ἄμμον, ὡς καὶ τὸν Ἄριον, τὸν δι' Ἀρίων ῥέοντα. Τοῦ δὲ Ὠχου ποταμοῦ πλησίον οὔρυντας, εὐρεῖν ἐλαίου πηγὴν λέγουσιν· εἰκὸς δὲ, ὥσπερ νιτρώδη τινα, καὶ σύφοντα ὕγρα, καὶ ἀσφαλτώδη, καὶ θειώδη διαρρεῖ τὴν γῆν, οὕτω καὶ λιπαρὰ εὐρίσκεσθαι· τὸ δὲ σπάνιον ποιεῖ τὴν παραδοξίαν. Ρεῖν δὲ τὸν Ὠχον οἱ μὲν διὰ τῆς Βακτριανῆς φασιν, οἱ δὲ παρ' αὐτὴν· καὶ οἱ μὲν ἕτερον τοῦ Ὠξου μέχρι τῶν ἐκβολῶν, νοτιώτερον ἐκείνου, ἀμφοτέρων δ' ἐν τῇ Ὑρκανίᾳ τὰς εἰς τὴν θαλάτταν ὑπάρχειν ἐκρύσεις· οἱ δὲ, κατ' ἀρχὰς μὲν ἕτερον, συμβάλλειν δ' εἰς ἓν τὸ τοῦ Ὠξου ρεῖθρον, πολλαχοῦ καὶ ἐξ καὶ ἑπτὰ σταδίων ἔχον τὸ πλάτος. Οἱ μὲντοι Ἰαξάρτης ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τελους ἑτεροῦς ἐς τοῦ Ὠξου, καὶ εἰς μὲν τὴν αὐτὴν τελευτῶν θαλάτταν· αἱ δ' ἐκβολαὶ διέχουσιν ἀλλήλων, ὡς φησι Πατροκλῆς, παρασάγγας ὡς ὀγδοήκοντα· τὸν δὲ παρασάγγην τὸν Περσικόν, οἱ μὲν ἐξήκοντα σταδίων φασιν, οἱ δὲ τριάκοντα, ἢ τετταράκοντα. Ἀναπλεόντων δ' ἡμῶν τὸν Νεῖλον, ἄλλοτ' ἄλλοις μέτροις χρώμενοι τὰς σχοίνους ὠνόμαζον ἀπὸ πόλεως ἐπὶ πόλιν· ὥστε τὸν αὐτὸν τῶν σχοίνων ἀριθμὸν ἀλλαχοῦ μὲν μείζω παρέχειν πλοῦν, ἀλλασχοῦ δὲ βραχυτέρον· οὕτως·

518. ἐξ ἀρχῆς παραδεδομένον καὶ φυλαττόμενον μέχρι τοῦ νῦν.

§. 6.

Μέχρι μὲν δὴ τῆς Συγδιανῆς πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἰόντι ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας γνώριμα ὑπῆρξε τὰ ἔθνη καὶ τοῖς Πέρσαις πρότερον τὰ ἔξω τοῦ Ταύρου, καὶ τοῖς Μακεδόσι μετὰ ταῦτα, καὶ τοῖς Παρθυαίοις. Τὰ δ' ἐπέκεινα ἐπ' εὐθείας, ὅτι μὲν Σκυθία ἐστὶν, ἐκ τῆς ὁμοειδίας εἰκάζεται· στρατεῖαι δ' οὐ γεγόνασιν ἐπ' αὐτοὺς ἡμῖν γνώριμοι καθάπερ οὐδὲ ἐπὶ τοὺς βορειοτάτους τῶν Νομάδων· ἐφ' οὓς ἐπεχείρησε μὲν ὁ Ἀλέξανδρος ἄγειν στρατιάν, ὅτε τὸν Βήσσον μετῇ καὶ τὸν Σπιταμένην· ζωγρία δ' ἀνχυσέντος τοῦ Βήσσου, τοῦ δὲ Σπιταμένου· ὑπὸ τῶν βαρβάρων διαφθαρέντος, ἐπαύσατο τῆς ἐπιχειρήσεως. Οὐχ ὁμολογοῦσι δ' ὅτι περιέπλευσάν τινες ἀπὸ τῆς Ἰνδοῦς ἐπὶ τὴν Ὑρκανίαν· ὅτι δὲ δυνατὸν, Πατροκλῆς εἴρηκε.

§. 7.

519. Λέγεται δὲ, διότι τοῦ Ταύρου τὸ τελευταῖον, ὃ καλοῦσιν Ἴμαον, τῇ Ἰνδικῇ θαλάττῃ ξυνάπτον, οὐδὲν οὔτε προὔχει πρὸς ἔω τῆς Ἰνδικῆς μᾶλλον, οὔτ' εἰσέχει παρίοντι δ' εἰς τὸ βόρειον πλευρὸν, αἰεὶ τι τοῦ μήκους ὑφαιρεῖ καὶ τοῦ πλάτους ἢ θαλάττα, ὥς' ἀποφαίνειν μείουρον πρὸς ἔω τὴν νῦν ὑπογραφομένην μερίδα τῆς Ἀσίας, ἣν ὁ Ταῦρος ἀπολαμβάνει πρὸς τὸν Ωκεανόν, τὸν πληροῦντα τὸ Κάσπιον πέλαγος. Μῆκος δ' ἐστὶ ταύτης τῆς μερίδος τὸ μέγιστον ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης ἐπὶ τὸν Ωκεανόν τὸν κατὰ τὸ Ἴμαον τρισμυρίων που σταδίων, παρὰ τὴν ὄρεινὴν τοῦ Ταύρου τῆς πορείας οὔσης· πλάτος δ' ἔλαττον τῶν μυρίων. Εἴρηται γάρ, ὅτι περὶ τετρακισμυρίου σταδίου ἐστὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰστικοῦ κόλπου μέχρι τῆς ἐώας θαλάττης τῆς κατὰ Ἰνδοῦς· ἐπὶ δ' Ἰσθμὸν ἀπὸ τῶν ἐσπερίων ἄκρων

τῶν κατὰ Σήλας, ἄλλοι τρισμύριοι· ἔστι δὲ ὁ μυχὸς τοῦ Ἰσσηκοῦ 519.
 κόλπου μικρὸν, ἢ οὐδέν, Ἀμισοῦ, ἑωθινώτερος· τὸ δὲ ἀπὸ
 Ἀμισοῦ ἐπὶ τὴν Ὑρκανίαν γῆν, περὶ μυρίους ἑστὶ σάδιους,
 παράλληλον ὃν τῷ ἀπὸ τοῦ Ἰσσηκοῦ λεχθέντι ἐπὶ τοὺς Ἰνδοὺς.
 Λείπεται δὴ τὸ λεχθὲν μῆκος ἐπὶ τὴν ἑω τῆς περιωδευμένης
 νυνὶ μερίδος, οἱ τρισμύριοι σάδιοι. Πάλιν δὲ τοῦ πλάτους τοῦ
 μεγίστου τῆς οἰκουμένης ὄντος περὶ τρισμυρίους σάδιους, χλαμυ-
 δοειδοῦς οὐσης, τὸ διάστημα τοῦτο ἐγγὺς ἂν εἴη τοῦ μεσημ-
 βρινοῦ τοῦ διὰ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης γραφομένου καὶ τῆς
 Περσικῆς, εἴπερ ἑστὶ τὸ μῆκος τῆς οἰκουμένης ἑπτὰ μυριάδες.
 Εἰ οὖν ἀπὸ τῆς Ὑρκανίας ἐπὶ τὴν Ἀρτεμίταν τὴν ἐν τῇ Βαβυ-
 λωνίᾳ σάδιοί εἰσιν ὀκτακισχίλιοι, καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλό-
 δωρος ὁ ἐκ τῆς Ἀρτεμίτας, ἐκεῖθεν δ' ἐπὶ τὸ σόμα τῆς κατὰ
 Πέρσας θαλάττης ἄλλο τοσοῦτόν ἔστι, καὶ πάλιν τοσοῦτον, ἢ
 μικρὸν ἀπολείπον, εἰς τὰ ἀνταίρουντα τοῖς ἄκροις τῆς Λιβυοπίας·
 λοιπὸν ἂν εἴη τοῦ πλάτους τῆς οἰκουμένης τοῦ λεχθέντος ἀπὸ
 τοῦ μυχοῦ τῆς Ὑρκανίας θαλάττης ἐπὶ τοῦ σόματος αὐτῆς,
 ὅσον εἰρήκαμεν. Μειούρου δ' ὄντος τοῦ τμήματος τούτου τῆς
 γῆς ἐπὶ τὰ πρὸς ἑω μέρη, γίνοιτ' ἂν τὸ σχῆμα προσάμοιον
 μαγειρικῇ κοπίδι, τοῦ μὲν ὅρους ἐπ' εὐθείας ὄντος, καὶ νοου-
 μένου κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς κοπίδος· τῆς δ' ἀπὸ τοῦ σόματος
 τοῦ Ὑρκανίου παραλίας ἐπὶ Τάμαρον, κατὰ θάτερον πλευρὸν,
 εἰς περιφερῆ καὶ μείουρον γραμμὴν ἀπολήγον.

§. 8.

Ἐπιμνησέον δὲ καὶ τῶν παραδόξων ἐνίων, ἃ Στυλλοῦσι περὶ
 τῶν τελέως βαρβάρων, οἷον τῶν περὶ τὸν Καύκασον καὶ τὴν ἄλλην
 ὄρεινὴν. Τοῖς μὲν γὰρ νόμιμον εἶναί φασι τὸ τοῦ Εὐριπίδου,

Τὸν φύντα θρηγεῖ, εἰς ὅσ' ἔρχεται κακὰ·

520.

Τὸν δ' αὖ θανόντα, καὶ πόων πεπνυμένον,

Χαίροντας εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν ὁδῶν.

520. Ἐτέροις δὲ, μηδὲνα ἀποκτείνουσι τῶν ἐξαμαρτόντων τὰ μέγιστα, ἀλλ' ἐξορίζουσι μόνον μετὰ τῶν τέκνων, ὑπεναντίως τοῖς Δέρβιξι· καὶ γὰρ ἐπὶ μικροῖς οὗτοι σφάττουσι. Σέβονται δὲ γῆν οἱ Δέρβικες· θύουσι δ' οὐδὲν θῆλυ, οὐδὲ ἐσθίουσι τοὺς δὲ ὑπὲρ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονότας σφάττουσι· ἀναλίσκουσι δὲ τὰς σάρκας οἱ ἄγχιςα γένους· τὰς δὲ γράϊας ἀπάγχουσιν, εἴτα θάπτουσι· τοὺς δὲ ἐντὸς ἐβδομήκοντα ἐτῶν ἀποθανόντας οὐκ ἐσθίουσιν, ἀλλὰ θάπτουσι. Σίγυνοι δὲ τᾶλλα μὲν περσιζούσιν, ἱππαρίοις δὲ χρῶνται μικροῖς, θασέσιν, ἅπερ ἱππότην ὀχεῖν μὲν οὐ δύνανται· τέθριππα δὲ ζευγνύουσιν· ἡνιοχοῦσι δὲ γυναῖκες, ἐκ παίδων ἡσκημέναι· ἢ δ' ἄριςα ἡνιοχοῦσα, συνοικεῖ, ὥς βούλεται. Τινὰς δ' ἐπιτηδεύειν φασὶν ὡς μακροκεφαλῶτατοι φανοῦνται, καὶ προπεπτωκότες τοῖς μετώποις, ὥςθ' ὑπερκύπτειν τῶν γενεῶν. Ταπύρων δ' ἐςὶ καὶ τὸ τοὺς μὲν ἄνδρας μελαινιμονεῖν καὶ μακροκορεῖν· τὰς δὲ γυναῖκας λευχειμονεῖν καὶ βραχυκορεῖν· οἰκοῦσι δὲ μεταξὺ Δερβίκων καὶ Ὑγκανῶν· καὶ ὁ ἀνδρείοτατος κριθεὶς γαμεῖ, ἣν βούλεται· Κάσπιοι δὲ τοὺς ὑπὲρ ἐβδομήκοντα ἔτη λιμοκτονήσαντες, εἰς τὴν ἐρημίαν ἐκτιθέασιν· ἄπωθεν δὲ σκοπεύοντες, εἰ μὲν ὑπ' ὀρνίθων κατασπώμενους ἀπὸ τῆς κλίνης ἴδωσιν, εὐδαιμονίζουσιν· εἰ δὲ ὑπὸ θηρίων, ἢ κυνῶν, ἦττον· εἰ δ' ὑπὸ μηδενός, κακοδαιμονίζουσι.

Κ Ε Φ. ΙΒ.

§. Ι.

ἘΠΕΙ δὲ τὰ βόρεια μέρη τῆς Ἀσίας ποιεῖ ὁ Ταῦρος, ἃ δὴ καὶ ἐντὸς τοῦ Ταύρου καλοῦσιν, εἰπεῖν προειλόμεθα πρῶτον περὶ τούτων. Τούτων δ' ἐςὶ καὶ τὰ ἐν τοῖς ὄρεσιν αὐτοῖς ἢ ὅλα, ἢ τὰ πλεῖστα. Ὅσα μὲν τῶν Κασπίων πυλῶν ἐωθινώτεραί

ἔσιν, ἀπλousέραν ἔχει τὴν περιήγησιν διὰ τὴν ἀγριότητα· οὐ 520·
πολύ τε ἂν διαφέρει τῷδε, ἢ τῷδε τῷ κλίματι συγκαταλεχ-
θέντα. Τὰ δ' ἐσπέρια πάντα δίδωσιν εὐπορίαν τοῦ λέγειν περὶ
αὐτῶν ὥστε δεῖ προάγειν ἐπὶ τὰ παρακείμενα ταῖς Κασπίαις
πύλαις. Παράκειται δὲ ἡ Μηθία πρὸς δύσιν, χώρα πολλὴ καὶ
δυνασεύσασα ποτε, καὶ ἐν μέσῳ τῷ Ταύρῳ κειμένη, πολυσχιδεῖ
κατὰ ταῦτα ὑπάρχοντι τὰ μέρη, καὶ αὐλῶνας ἐμπεριλαμβάνοντι
μεγάλους, καθάπερ καὶ τῇ Ἀρμενίᾳ τοῦτο συμβέδηκε.

§. 2.

Τὸ γὰρ ὄρος τοῦτο ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς Καρίας καὶ Λυ-
κίας· ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν οὔτε πλάτος, οὔτε ὕψος ἀξιόλογον
δεύκνουν. Ἐξαίρεται δὲ πολὺ πρῶτον κατὰ τὰς Χελιδονίας· αὐ-
ταὶ δ' εἰσὶ νῆσοι κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Παμφυλίων παραλίας.
Ἐπὶ δὲ τὰς ἀνατολάς ἐκτεινόμενος, αὐλῶνας μικροὺς ἀπολαμ- 521·
βάνει, τοὺς τῶν Κιλικίων· εἴτα τῇ μὲν τὸ Ἀμανὸν ἀπ' αὐτοῦ
σχίζεται, τῇ δὲ ὁ Ἀντίταυρος, ἐν ᾧ τὰ Κόμανα ἱδρύται τὰ
ἐν τοῖς ἄνω λεγομένοις Καππάδοξιν. Οὗτος μὲν οὖν ἐν τῇ Κα-
ταονίᾳ τελευτᾷ· τὸ δὲ Ἀμανὸν ὄρος μέχρι τοῦ Εὐφράτου καὶ
τῆς Μελιτηνῆς πρόεισι, καθ' ἣν ἡ Κομμαγηνὴ τῇ Καππαδοκίᾳ
παράκειται, ἐκδέχεται δὲ τὰ πέραν τοῦ Εὐφράτου ὄρη, συνεχῇ
μὲν τοῖς προειρημένοις, πλὴν ὅσον διακόπτει ῥέων διὰ μέσων
ὁ ποταμός. Πολλὴν δ' ἐπίδοσιν λαμβάνει εἰς τὸ ὕψος καὶ τὸ
πλάτος καὶ τὸ πολυσχιδές. Τὸ δ' οὖν νοτιώτατον μάλιστα ἐστὶν
ὁ Ταῦρος, ὀρίζων τὴν Ἀρμενίαν ἀπὸ τῆς Μεσοποταμίας.

§. 3.

Ἐντεῦθεν δ' ἀμφότεροι ῥέουσιν οἱ τὴν Μεσοποταμίαν ἐγκυ-
κλούμενοι ποταμοί, καὶ συνάπτοντες ἀλλήλοις ἐγγὺς κατὰ τὴν
Βαβυλωνίαν, εἴτα ἐκδιδόντες εἰς τὴν κατὰ Πέρσας θάλατταν,

521. ὁ τε Εὐφράτης, καὶ ὁ Τίγρις. Ἔστι δὲ καὶ μείζων ὁ Εὐφράτης, καὶ πλείω διέξεισι χώραν, σκολιῷ τῷ ρεῖθρῳ, τὰς πηγὰς ἔχων ἐν τῷ προσδορῶν μέρει τοῦ Ταύρου, ῥέων δ' ἐπὶ δύσιν διὰ τῆς Ἀρμενίας, τῆς μεγάλης καλουμένης, μέχρι τῆς μικρᾶς, ἐν δεξιᾷ ἔχων ταύτην, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν Βασιλεισηνὴν· εἴτα ἐπιστρέφει πρὸς νότον. Συνάπτει δὲ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῖς Καππαδόκων ὁρίοις· δεξιᾷ δὲ ταῦτα ἀφείς καὶ τὰ τῶν Κομμαγηνῶν, ἀριστερᾷ δὲ τὴν Ἀχιλσηνὴν καὶ Σωφηνὴν τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, πρόεισιν ἐπὶ τὴν Συρίαν, καὶ λαμβάνει πάλιν ἄλλην ἐπιστροφὴν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, καὶ τὸν Περσικὸν κόλπον. Ὁ δὲ Τίγρις, ἐκ τοῦ νοτίου μέρους τοῦ αὐτοῦ ὄρους ἐνσχηθεὶς ἐπὶ τὴν Σελεύκειαν, συνάπτει τῷ Εὐφράτῃ πλησίον, καὶ ποιεῖ τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς αὐτόν· εἴτ' ἐκδίδωσι καὶ αὐτὸς εἰς τὸν αὐτὸν κόλπον. Διέχουσι δὲ ἀλλήλων αἱ πηγαὶ τοῦ τε Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγριος περὶ δισχιλίους καὶ πεντακοσίους σταδίους.

§. 4.

Ἀπὸ δ' οὖν τοῦ Ταύρου πρὸς ἄρκτον ἀποσχίδες πολλὰι γεγόναισι, μία μὲν ἡ τοῦ καλουμένου Ἀντιταύρου· καὶ γὰρ ἐνταῦθα οὕτως ὠνομάζετο ὁ τὴν Σωφηνὴν ἀπολαμβάνων ἐν αὐλῶνι μεταξὺ κειμένων αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Ταύρου. Πέραν δὲ τοῦ Εὐφράτου κατὰ τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν ἐφεξῆς τῷ Ἀντιταύρῳ πρὸς ἄρκτον ἐπεκτείνεται μέγα ὄρος καὶ πολυσχιδές· καλοῦσι δὲ τὸ μὲν αὐτοῦ Παρυάδρην, τὸ δὲ Μοσχικὰ ὄρη, τὸ δ' ἄλλοις ὀνόμασι· ταῦτα δ' ἀπολαμβάνει τὴν Ἀρμενίαν ὅλην μέχρις Ἰδῆρων καὶ Ἀλδανῶν. Εἴτ' ἄλλ' ἐπανίσταται πρὸς ἑω, τὰ ὑπερκεείμενα τῆς Κασπίας θαλάττης μέχρι Μηθίας, τῆς τε Ἀτροπατίου καὶ τῆς μεγάλης· καλοῦσι δὲ καὶ ταῦτα τὰ μέρη πάντα τῶν ὄρων Παραχυσάδραν, καὶ τὰ μέχρι τῶν Κασπίων πυλῶν, καὶ ἐπέκεινα ἐτι πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς, τὰ συνάπτοντα τῇ Ἀρίχ.

Τὰ μὲν δὴ πρόσθορρα ὄρη οὕτω καλοῦσι· τὰ δὲ νότια τὰ πέραν 522. τοῦ Εὐφράτου τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Κομμαγενῆς πρὸς ἑω τείνοντα, κατ' ἀρχὰς μὲν αὐτὸ τοῦτο καλεῖται Ταῦρος, διορίζων τὴν Σωφηνήν, καὶ τὴν ἄλλην Ἀρμενίαν ἀπὸ τῆς Μεσσοποταμίας· τινὲς δὲ Γορδουαῖα ὄρη καλοῦσιν· ἐν δὲ τούτοις ἐστὶ καὶ τὸ Μάσιον, τὸ ὑπερκείμενον τῆς Νισίβιος ὄρος καὶ τῶν Τυγρανοκέρτων. Ἐπειτα ἐξαίρεται πλέον, καὶ καλεῖται Νιφάτης· ἐνταῦθα δὲ πρὸς καὶ αἱ τοῦ Τίγριος πηγαί, κατὰ τὸ νότιον τῆς ὀρεινῆς πλευρῶν· εἴτ' ἀπὸ τοῦ Νιφάτου μᾶλλον ἔτι καὶ μᾶλλον ἡ ῥάχης ἐκτεινομένη, τὸ Ζάγριον ὄρος ποιεῖ, τὸ διορίζον τὴν Μηδίαν καὶ τὴν Βαβυλωνίαν· μετὰ δὲ τὸ Ζάγριον ἐκδέχεται, ὑπὲρ μὲν τῆς Βαβυλωνίας, ἢ τε τῶν Ἐλυμαίων ὀρεινῇ καὶ ἢ τῶν Παρατακηνῶν, ὑπὲρ δὲ τῆς Μηδίας ἢ τῶν Κοσραίων. Ἐν μέσῳ δ' ἐστὶν ἡ Μηδία, καὶ ἡ Ἀρμενία, πολλὰ μὲν ὄρη περιλαμβάνουσαι, πολλὰ δὲ ὀροπέδια, ὡσαύτως δὲ πεδιά, καὶ αὐλῶνας μεγάλους· συχνὰ δὲ καὶ ἔθνη τὰ περιοικοῦντα, μικρά, ὀρεινὰ, καὶ ληστρικὰ τὰ πλείω. Οὕτω μὲν τοίνυν τίθεμεν ἐντὸς τοῦ Ταύρου τὴν τε Μηδίαν, ἧς εἰσι καὶ αἱ Κάσπιοι πύλαι, καὶ τὴν Ἀρμενίαν.

§. 5.

Καθ' ἡμᾶς μὲν τοίνυν προσάρκτια ἂν εἴη τὰ ἔθνη ταῦτα, ἐπειδὴ καὶ ἐντὸς τοῦ Ταύρου. Ἐρατοσθένους δὲ, πεποιημένος τὴν διαίρεσιν εἰς τὰ νότια μέρη καὶ τὰ προσάρκτια, καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένας σφραγίδας, τὰς μὲν βορείους καλῶν, τὰς δὲ νοτίους, ὅρια ἀποφαίνει τῶν κλιμάτων ἀμφοῖν τὰς Κάσπίους πύλας· εἰκότως οὖν τὰ νοτιώτερα πρὸς ἑω τείνοντα τῶν Κασπίων πυλῶν, νότια ἂν ἀποφαίνοι, ὧν ἐστὶ καὶ ἡ Μηδία καὶ ἡ Ἀρμενία· τὰ δὲ βορειότερα πρόσθορρα, κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην διάταξιν τούτου συμβαίνοντες. Τάχα δὲ οὐκ ἐπέδωλε

522. τούτῳ, διότι ἔξω τοῦ Ταύρου πρὸς νότον οὐδὲν ἔστι οὔτε τῆς Ἀρμενίας μέρος, οὔτε τῆς Μηδίας.

Κ Ε Φ. ΙΓ.

§. 1.

Ἡ δὲ Μηδία δίχα διήρηται. Καλοῦσι δὲ τὴν μὲν, μεγάλην, ἥς μητρόπολις τὰ Ἐκβάτανα, μεγάλη πόλις, καὶ τὸ βασιλεῖον ἔχουσα τῆς Μήδων ἀρχῆς· διατελοῦσι δὲ καὶ νῦν οἱ Παρθυαῖοι τούτῳ χρώμενοι βασιλείῳ· καὶ θεριζουσί γε ἐνταῦθα οἱ βασιλεῖς (ψυχρὰ γὰρ ἡ Μηδία), τὸ δὲ χειμάδιόν ἐστιν αὐτοῖς ἐν Σελευκείᾳ, τῇ ἐπὶ τῷ Τίγρει, πλησίον Βαβυλώνος. Ἡ δ' ἑτέρα 523. μερίς ἐστιν ἡ Ἀτροπάτιος Μηδία· τοῦνομα δ' ἔσχεν ἀπὸ τοῦ ἡγεμόνος Ἀτροπάτου, ὃς ἐκώλυεν ὑπὸ τοῖς Μακεδόσι γενέσθαι καὶ ταύτην, μέρος οὔσαν τῆς μεγάλης Μηδίας. Καὶ δὴ καὶ βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς ἰδίᾳ συνέταξε καθ' αὐτὴν τὴν χώραν ταύτην· καὶ ἡ διαδοχὴ σώζεται μέχρι νῦν ἐξ ἐκείνου, πρὸς τοὺς Ἀρμενίων βασιλέας ποιηταμένων ἐπιγαμίας τῶν ὕστερον, καὶ Σύρων, καὶ μετὰ ταῦτα Παρθυαίων.

§. 2.

Κεῖται δὲ ἡ χώρα τῇ μὲν Ἀρμενίᾳ *καὶ τῇ Ματιανῇ* πρὸς ἔω· τῇ δὲ μεγάλῃ Μηδίᾳ πρὸς δύσιν· πρὸς δ' ἄρκτον ἀμφοτέραις· τοῖς δὲ περὶ τὸν μυχὸν τῆς Ὑρκανίας θαλάττης, καὶ τοῖς Ματιανοῖς ἀπὸ νότου παράκειται. Ἔστι δ' οὐ μικρὰ κατὰ τὴν δύναμιν, ὥς φησιν Ἀπολλωνίδης· ἢ γε καὶ μυρίου ἐπιπέας δύναται παρέχεσθαι, πεζῶν δὲ τέτταρας μυριάδας. Λίμνην δ' ἔχει τὴν Σπαῦταν, ἐν ᾗ ἅλεις ἐπανθοῦντες πῆττονται· εἰσὶ δὲ κνησιμώδεις καὶ ἐπαλγεῖς· ἔλαιον δὲ τοῦ πάθους ἄκος,

ὕδωρ δὲ γλυκὺ τοῖς καπυρωθεῖσιν ἱματίοις, εἴ τις κατ' 523.
 ἀγνοῖαν βάψειεν εἰς αὐτὴν πλύσεως χάριν. ἔχουσι δ' ἰσχυροὺς
 γείτονας τοὺς Ἀρμενίους καὶ τοὺς Παρθυαίους· ὑφ' ὧν περι-
 κόπτονται πολλάκις· ἀντέχουσι δ' ὁμῶς καὶ ἀπολαμβάνουσι τὰ
 ἀφαιρεθέντα, καθάπερ τὴν Συμβάκην ἀπέλαβον παρὰ τῶν
 Ἀρμενίων, ὑπὸ Ῥωμαίοις γεγυότων, καὶ αὐτοὶ προσελήλυ-
 θασι τῇ φιλίᾳ τῇ πρὸς Καίσαρα· θηρευέουσι δ' ἅμα καὶ
 τοὺς Παρθυαίους.

§. 3.

Βασιλεῖον δ' αὐτῶν θερινὸν μὲν ἐν πεδίῳ ἰδρυμένον Γάζα,
 καὶ ἐν φρουρίῳ ἐρυμνῷ Ουέρα, ὅπερ Ἀντώνιος ἐπολιόρηκε
 κατὰ τὴν ἐπὶ Παρθυαίους στρατείαν. Διέχει δὲ τοῦτο τοῦ
 Ἀράξου ποταμοῦ, τοῦ ὀρίζοντος τὴν τε Ἀρμενίαν καὶ τὴν
 Ἀτροπατηνὴν, σαδῖους δισχιλίους καὶ τετρακοσίους, ὥς φησιν ὁ
 Δέλλιος, ὁ τοῦ Ἀντωνίου φίλος, συγγράψας τὴν ἐπὶ Παρθυαίους
 στρατείαν αὐτοῦ, ἐν ἣ παρῶν καὶ αὐτός, ἡγεμονίαν ἔχων. Ἔστι δὲ
 τῆς χώρας ταύτης τὰ μὲν ἄλλα εὐδαίμονα χωρία, ἡ δὲ προσ-
 ἀρτιος, ὀρεινὴ καὶ τραχεῖα καὶ ψυχρὰ, Καδουσίων κατοικία
 τῶν ὀρεινῶν, καὶ Ἀμάρθων, καὶ Ταπύρων, καὶ Κυρτίων, καὶ
 ἄλλων τοιούτων, οἱ μετανάσαι εἰσὶ καὶ ληστρικοί. Καὶ γὰρ ὁ
 Ζάγρος, καὶ ὁ Νιφάτης κατεσπαρμένα ἔχουσι τὰ ἔθνη ταῦτα·
 καὶ οἱ ἐν τῇ Περσίδι Κύρτιοι, καὶ Μάρδοι, (καὶ γὰρ οὕτω
 λέγονται οἱ Ἀμαρδοί) καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ μέχρι νῦν ὁμω-
 νως προσαγορευόμενοι, τῆς αὐτῆς εἰσὶν ἰδέας.

§. 4.

Οἱ δ' οὖν Καδούσιοι πλῆθει τῷ πεζῷ μικρὸν ἀπολείπονται
 τῶν Ἀριανῶν, ἄνδρες δεινοὶ πετροβατεῖν, καὶ ἀκοντισταὶ
 ἄριστοι· ἐν δὲ τοῖς τραχέσι ἀνδ' ἱππέων πεζοὶ διαμάχονται.

524. Ἀντωνίῳ δὲ χαλεπὴν τὴν στρατείαν ἐποίησεν οὐχ ἡ τῆς χώρας φύσις, ἀλλ' ὁ τῶν ὁδῶν ἡγεμὼν, ὁ τῶν Ἀρμενίων βασιλεὺς Ἀρταουάσσης, ὃν ἐκεῖνος, ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ, σύμβουλον ἐποίητο καὶ κύριον τῆς περὶ τοῦ πολέμου γνώμης. Εὐμωρήσατο μὲν οὖν αὐτὸν, ἀλλ' ὅψι, ἥνικα πολλῶν αἰτίος κακῶν κατέστη Ῥωμαίοις, καὶ αὐτὸς, καὶ ἐκεῖνος, ὅς τις τὴν ἀπὸ τοῦ Ζεύγματος ὁδὸν, τοῦ κατὰ τὸν Εὐφράτην, μέχρι τοῦ ἀφασθαι τῆς Ἀτροπατηνῆς, ὀκτακισχιλίων σταδίων ἐποίησε, πλεον ἢ διπλασίαν τῆς εὐθείας, διὰ ὄρων καὶ ἀνοδιῶν, καὶ κυκλοπορείας.

§. 5.

Ἡ δὲ μεγάλη Μηδία τὸ μὲν παλαιὸν τῆς Ἀσίας ἡγήσατο πάσης, καταλύσασα τὴν τῶν Σύρων ἀρχὴν ὕστερον δ', ὑπὸ Κύρου καὶ Περσῶν ἀφαιρεθεῖσα τὴν τοσαύτην ἐξουσίαν ἐπὶ Ἀσσυάγου, διεφύλαττεν ὁμῶς πολὺ τοῦ πατρίου ἀξιώματος· καὶ ἦν τὰ ἑκβάτανα..... χειμάδιον τοῖς Πέρσαις. Ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἐκείνους καταλύσασι Μακεδόσι, τοῖς τὴν Συρίαν ἔχουσι, καὶ νῦν ἔτι τοῖς Παρθυσίων βασιλεῦσι τὴν αὐτὴν παρέχεται χρεῖαν τε καὶ ἀσφάλειαν.

§. 6.

Ὅριζεται δ' ἀπὸ μὲν τῆς ἑω τῇ τε Παρθυσίᾳ καὶ τοῖς Κοσσαίων ὕρεσι, ληστρικῶν ἀνθρώπων· οἱ τοξότας μυρίους καὶ τρισχιλίους παρέσχοντό ποτε Ἑλυμαίοις, συμμαχοῦντες ἐπὶ Σουσίους καὶ Βαβυλωνίους. Νέαρχος δὲ φησι, τεττάρων ὄντων ληστρικῶν ἔθνων (ὧν Μάρδοι μὲν Πέρσαις προσεχεῖς ἦσαν, Οὕξιοι δὲ καὶ Ἑλυμαῖοι τούτοις τε καὶ Σουσίοις, Κοσσαῖοι δὲ Μηδοῖς), πάντας μὲν φόρους πράττεσθαι τοὺς βασιλεῖς, Κοσσαίους δὲ καὶ δῶρα λαμβάνειν, ἥνικα ὁ βασιλεὺς, Σερίσας

ἐν Ἐκβατάνοις, εἰς τὴν Βαβυλωνίαν καταδύνει· καταλύσαι δ' 524.
 αὐτῶν τὴν πολλὴν τόλμαν Ἀλέξανδρον, ἐπιθέμενον χειμῶνος.
 Τούτοις τε δὴ ἀφορίζεται πρὸς ἑω, καὶ ἔτι τοῖς Παραιτακη-
 νοῖς, οἱ συνάπτουσι Πέρσαις, ὄρεινοί καὶ αὐτοὶ καὶ ληστρικοί·
 ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων τοῖς ὑπεροικουσι τῆς Ὑρκανίας θαλάττης
 Καδουσίοις, καὶ τοῖς ἄλλοις, οὓς ἄρτι διηλθομεν· πρὸς νότον
 δὴ τῇ Ἀπολλωνιάτιδι, ἣν Σιτακηνὴν ἐκάλουον οἱ παλαιοὶ, καὶ
 τῷ Ζάγρῳ, κατ' ὃν ἡ Μεσαδατικὴ κεῖται, τῆς Μηδίας οὖσα
 (οἱ δὲ τῆς Ἐλυμαίας φασί)· πρὸς δὲ τοῖς Ἀτροπατίοις
 καὶ τῶν Ἀρμενίων τισίν. Εἰσὶ δὲ καὶ Ἑλληνίδες πόλεις, κτί-
 σματα τῶν Μακεδόνων ἐν τῇ Μηδίᾳ, ὧν Λαοδίκειά τε, καὶ
 Ἀπάμεια ἡ πρὸς Ράγαις, καὶ αὐτὴ Ράγα, τὸ τοῦ Νικατορος
 κτίσμα, ὃ ἐκεῖνος μὲν Εὐρωπὸν ὠνόμασε, Πάρθοι δὲ Ἀρσα-
 κίαν, νοτιωτέραν οὖσαν τῶν Κασπίων πυλῶν πεντακοσίοις πού-
 ραδίοις, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀρτεμιτηνός. 525.

§. 7.

Ἡ πολλὴ μὲν οὖν ὑψηλὴ ἔστι καὶ ψυχρά· τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ
 ὑπερκείμενα τῶν Ἐκβατάνων ὄρη, καὶ τὰ περὶ τὰς Ράγας, καὶ
 τὰς Κασπίους πύλας, καὶ καθόλου τὰ προσάρκτια μέρη τὰ
 ἐντεῦθεν μέχρι πρὸς τὴν Ματιανὴν, καὶ τὴν Ἀρμενίαν. Ἡ δ'
 ὑπὸ ταῖς Κασπίοις πύλαις, ἐν ταπεινοῖς ἐδάφεσι καὶ κοιλοῖς
 οὖσα, εὐδαίμων σφόδρα ἔστι καὶ πλούσιος, πλὴν ἐλαίας· εἰ δὲ
 καὶ φύεται πού, ἀλιπὴς τέ ἔστι καὶ ξηρά· ἱππόβοτος δὲ καὶ
 αὕτη ἔστι διαφερόντως, καὶ ἡ Ἀρμενία· καλεῖται δὲ τις καὶ
 λειμὼν ἱππόβοτος, ὃν καὶ διεξίσιν οἱ ἐκ τῆς Περσίδος καὶ
 Βαβυλῶνος εἰς Κασπίους πύλας ὁδεύοντες, ἐν ᾧ πέντε μυριάδας
 ἵππων Σηλειῶν νέμεσθαι φασιν ἐπὶ τῶν Περσῶν· εἶναι δὲ τὰς
 ἀγέλας ταύτας βασιλικὰς. Τοὺς δὲ Νησαίους ἵππους, οἷς
 ἐχρῶντο οἱ βασιλεῖς, ἀρίστοις οὖσι καὶ μεγίστοις, οἱ μὲν ἐνθύνδς

525. λέγουσι τὸ γένος, οἱ δ' ἐξ Ἀρμενίας· ιδιόμορφοι δὲ εἶσιν, ὥσπερ καὶ οἱ Παρθακοὶ λεγόμενοι νῦν, παρὰ τοὺς Ἑλλαδικούς, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρ' ἡμῖν. Καὶ τὴν βοτάνην δὲ, τὴν μάλιστα τρέφουσιν τοὺς ἵππους, ἀπὸ τοῦ πλεονάζειν ἐνταῦθα ἰδίως Μηδικὴν καλοῦμεν. Φέρει δὲ καὶ σίλφιον ἡ χώρα, ἀφ' οὗ ὁ Μηδικὸς καλούμενος ὀπός, οὐ πολὺ λειπόμενος τοῦ Κυρηναϊκοῦ, ἔστι δ' ὅτε καὶ διαφέρων ἐκείνου· εἴτε παρὰ τὰς τῶν τόπων διαφορὰς, εἴτε τοῦ φυτοῦ κατ' εἶδος ἐξαλλάττοντος, εἴτε καὶ παρὰ τοὺς ὀπιζοντας καὶ σκευάζοντας, ὥστε συμμένειν πρὸς τὴν ἀπόθεσιν καὶ τὴν χρεῖαν.

§. 8.

Τοιαύτη μὲν τις ἡ χώρα. Τὸ δὲ μέγεθος πάρισόν πῶς ἔστιν εἰς πλάτος καὶ μῆκος· δοκεῖ δὲ μέγιστον εἶναι πλάτος τῆς Μηδίας, τὸ ἀπὸ τῆς τοῦ Ζάγρου ὑπερθέσεως, ἥπερ καλεῖται Μηδικὴ πύλη, εἰς Κασπίους πύλας διὰ τῆς Σιγριακῆς σαδίων τετρασιχιλίων ἑκατόν. Τῷ δὲ μεγέθει καὶ τῇ δυνάμει τῆς χώρας ὁμολογεῖ καὶ ἡ περὶ τῶν φόρων ἱστορία· τῆς γάρ Καππαδοκίας παρεχούσης τοῖς Πέρσαις κατ' ἐνιαυτὸν πρὸς τῷ ἀργυρικῷ τέλει ἵππους χιλίους καὶ πεντακοσίους, ἡμίονους δὲ δισιχιλίους, προβάτων δὲ πέντε μυριάδας, διπλάσια σχεδὸν τι τούτων ἐτέλουν οἱ Μηδοί.

§. 9.

Ἔσθ' οὖν, τὰ πολλὰ μὲν τὰ αὐτὰ τούτοις τε καὶ τοῖς Ἀρμενίοις, διὰ τὸ καὶ τὴν χώραν παραπλησίαν εἶναι. Τοὺς μέντοι Μήδους ἀρχηγέτας εἶναι φασί, καὶ τούτοις, καὶ ἔτι πρότερον Πέρσαις, τοῖς ἔχουσιν αὐτοὺς, καὶ διαδεξαμένοις τὴν τῆς Ἀσίας ἐξουσίαν. Ἡ γὰρ νῦν λεγομένη Περσικὴ γῶλη, καὶ ὁ τῆς τοξικῆς καὶ ἵπποκῆς ζῆλος, καὶ ἡ περὶ τοὺς βασιλεῆς Περσείας,

πεία, καὶ κόσμος, καὶ σεβασμὸς θεοπρεπῆς παρὰ τῶν ἀρχο- 525.
μένων, εἰς τοὺς Πέρσας παρὰ τῶν Μήδων ἀφίεται· καὶ ὅτι 526.
τοῦτ' ἀληθές, ἐκ τῆς ἐσθῆτος μαλιστα δῆλον. Τιάρα γάρ τις,
καὶ κίταρις, καὶ πῖλος, καὶ χειριδῶτοι χιτῶνες, καὶ ἀναξυ-
ρίδες ἐν μὲν τοῖς ψυχροῖς τόποις καὶ προσβόρροις, ἐπιτήδεια
ἐστὶ φορήματα, οἳοί εἰσιν οἱ Μηδικοί· ἐν δὲ τοῖς νοτίοις ἤκιστα·
οἱ δὲ Πέρσαι τὴν πλείστην οἴκησιν ἐπὶ τῇ Εὐρυδρᾷ θαλάττῃ
κείμενται, μεσημβρινώτεροι καὶ Βαβυλωνίων ὄντες καὶ Σου-
σίων· μετὰ δὲ τὴν τῶν Μήδων προσεκτήσαντό τινα καὶ τῶν
προσασπτομένων Μηδῶν. Ἄλλ' οὕτως ἐφάνη σεμνὰ καὶ τοῦ βα-
σιλεοῦ προσχρήματος οἰκεῖα τὰ ἔθνη τοῖς νικήσασιν τὰ τῶν
νικηθέντων, ὥστε ἀντὶ γυμνητῶν καὶ ψιλῶν θηλυσολεῖν ὑ-
μέμεναν, καὶ κατηρεφεῖς εἶναι τοῖς σκεπάσμασι.

§. 10.

Τινὲς δὲ Μήδειαν καταδείξαι τὴν ἐσθῆτα ταύτην φασί,
δυναστεύσασαν ἐν τοῖς τόποις, καθάπερ καὶ Ἰάσονα, καὶ ἐπι-
κρυπτομένην τὴν ὄψιν, ὅτε ἀντὶ τοῦ βασιλέως ἐξίει. Καὶ τοῦ μὲν
Ἰάσονος ὑπομνήματα εἶναι τὰ Ἰασόνια Ἡρῶα, τιμώμενα σφόδρα
ὑπὸ τῶν βαρβάρων (ἐστὶ δὲ καὶ ὄρος μέγα ὑπὲρ τῶν Κασπίων
πυλῶν ἐν ἀρισερᾷ, καλούμενον Ἰασόνιον), τῆς δὲ Μηδείας,
τὴν ἐσθῆτα καὶ τοῦνομα τῆς χώρας. Λέγεται δὲ καὶ Μήδος,
υἱὸς αὐτῆς, διαδέξασθαι τὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν χώραν ἐπώνυμον
αὐτοῦ καταλιπεῖν. Ὁμολογεῖ δὲ τούτοις καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀρμε-
νίαν Ἰασόνια καὶ τὸ τῆς χώρας ὄνομα, καὶ ἄλλα πλείω, περὶ
ῶν ἐροῦμεν.

§. 11.

Καὶ τοῦτο δὲ Μηδικόν, τὸ βασιλεὺς αἰρεῖσθαι τὸν ἀνδρείο-
τατον, ἀλλ' οὐ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς ὀρείοις· μάλλον δὲ τὸ τοῖς

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Τὸ δωδέκατον περιέχει τὰ ὑπόλοιπα τῆς Ποντικῆς χώρας, καὶ ἐφεξῆς Καππαδοκίαν, Γαλατίαν, Βιθυνίαν, Μυσίαν, Φρυγίαν, Μαιονίαν, καὶ πρὸ τούτων Σινωπίδα, πόλιν Ποντικὴν, καὶ Ἡοάκλειαν, καὶ Ἀμάσειν· ἔτι Ἰσαυρίαν, Λυκίαν, Παμφυλίαν, Κιλικίαν μετὰ τῶν παρακειμένων νήσων, καὶ ὀρῶν, καὶ ποταμῶν.

ΚΕΦ. Α.

§. 1.

ΚΑὶ ἡ Καππαδοκία [δ'] ἐστὶ πολυμερὴς τε, καὶ συχνὰς 533. δεδεγμένη μεταβολᾶς. Οἱ δ' οὖν ὁμόγλωττοι μάλιστα εἰσιν οἱ ἀποριζόμενοι πρὸς νότον μὲν τῇ Κιλικίᾳ λεγομένῳ Ταύρῳ, πρὸς ἑω δὲ τῇ Ἀρμενίᾳ, καὶ τῇ Κολχίδι, καὶ τοῖς μεταξὺ ἑτερογλώττοις ἔθνεσι· πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἄλυος· πρὸς δύσιν δὲ τῷ τε τῶν Παφλαγόνων ἔθνει καὶ Γαλατῶν, τῶν τὴν Φρυγίαν ἐποικησάντων, μέχρι Λυκαόνων καὶ Κιλικίων, τῶν τὴν τραχεῖαν Κιλικίαν νεμομένων.

§. 2.

533. Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ὁμογλώττων οἱ παλαιοὶ τοὺς Καταόνας καθ' αὐτοὺς ἔταπτον, ἀντιδιαρροῦντες τοῖς Καππαδόξιν, ὡς ἑτεροεθνεῖς· καὶ ἐν τῇ διαριθμῇ τῶν ἔθνων μετὰ τὴν Καππαδοκίαν ἐτίθεσαν τὴν Καταονίαν, εἴτα τὸν Εὐφράτην καὶ τὰ πέραν ἔθνη, ὥστε καὶ τὴν Μελιτηνὴν ὑπὸ τῇ Καταονίᾳ τάττειν, ἢ μεταξὺ κεῖται ταύτης τε καὶ τοῦ Εὐφράτου, συνάπτουσα τῇ Κομμαγενῇ, μέρος τε τῆς Καππαδοκίας ἐς ἰδέκατον, κατὰ τὴν εἰς δέκα στρατηγίαν διαίρεσιν τῆς χώρας. Οὕτω γὰρ δὴ οἱ καθ' ἡμᾶς βασιλεῖς οἱ πρὸ Ἀρχελαίου διατεταγμένην εἶχον τὴν ἡγεμονίαν τῆς Καππαδοκίας· δέκατον δ' ἐς ἰ μέρος καὶ ἡ Καταονία. Καθ' ἡμᾶς δὲ εἶχε στρατηγὸν ἑκατέρᾳ ἴδιον. Οὔτε δ' ἐκ τῆς διλέκτου διαφορᾶς τιως ἐν τούτοις πρὸς τοὺς ἄλλους Καππαδοκας ἐμφαινομένης, οὔτε ἐκ τῆς τῶν ἔθνων, Θαυμασὸν πῶς [οὐκ] ἠράνιζαι τελῶς τὰ σημεῖα τῆς ἀλλοεθνίας. Ἦσαν δ' οὖν διωρισμένοι· προσεκτήσατο δ' αὐτοὺς Ἀριαράθης ὁ πρῶτος· προσαγορευθεὶς Καππαδόκων βασιλεὺς.
- 534.

§. 3.

Ἐς ἃ ὥσπερ Χερρόνήσου μεγάλης ἰσθμὸς οὗτος, σφιγγόμενος Σαλατταῖς δυσί, τῇ τε τοῦ Ἰσσηκοῦ κόλπου μέχρι τῆς τραχείας Κιλικίας, καὶ τῇ τοῦ Εὐξείνου μεταξὺ Σινώπης τε καὶ τῆς τῶν Τιδαρηνῶν παραλίας· ἐντὸς δὲ τοῦ ἰσθμοῦ λέγομεν χερρόνησον τὴν προσεσπέριον τοῖς Καππαδόξιν ἀπασαν· ἣν Ἡρόδοτος μὲν ἐντὸς Ἄλως καλεῖ. Αὕτη γὰρ ἐστίν, ἥς ἤρξεν ἀπάσης Κροίσος· λέγει δ' αὐτὸν ἐκεῖνος τύραννον ἔθνεων τῶν ἐντὸς Ἄλως ποταμοῦ. Οἱ δὲ νῦν τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου καλοῦν

σιν Ἀσίαν, ὁμωνύμως τῇ ὅλῃ ὑπείρω ταύτην Ἀσίαν προσαγο- 534.
ρεύοντες. Περιέχεται δ' ἐν αὐτῇ πρῶτα μὲν ἔθνη τὰ ἀπὸ τῆς
ἀνατολῆς Παφλαγῶνες τε, καὶ Φρύγες, καὶ Λυκάονες· ἔπειτα
Βιθυνοί, καὶ Μυσοί, καὶ ἡ Ἐπίκτητος· ἔτι δὲ Τρωάς, καὶ Ἑλ-
λησποντία· μετὰ δὲ τούτους ἐπὶ θαλάττῃ μὲν Ἑλλήνων οἱ τε
Αἰολεὲς καὶ Ἴωνες, τῶν δ' ἄλλων Κᾶρες τε καὶ Λύκιοι· ἐν δὲ
τῇ μεσογαίᾳ Λυδοί. Περί μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἐροῦμεν ὕστερον.

§. 4.

Τὴν δὲ Καππαδοκίαν, εἰς δύο σατραπείας μερισθεῖσαν ὑπὸ
τῶν Περσῶν, παραλαβόντες Μακεδόνες, περιεῖδον, τὰ μὲν ἐκόν-
τες, τὰ δ' ἄκοντες, εἰς βσιλείας ἀντὶ σατραπειῶν περιστᾶσαν·
ὧν τὴν μὲν ἰδίως Καππαδοκίαν ὠνόμασαν, καὶ πρὸς τῷ Ταύρῳ,
καὶ νῆ Δία μεγάλην Καππαδοκίαν· τὴν δὲ, Πόντον· οἱ δὲ τὴν
πρὸς τῷ Πόντῳ Καππαδοκίαν. Τῆς δὲ μεγάλης Καππαδοκίας
νῦν μὲν οὐκ ἴσμεν [τὴν] πρώτην διάταξιν· τελευτήσαντος γὰρ
τὸν βίον Ἀρχελάου τοῦ βασιλεύσαντος, ἔγνω Καῖσάρ τε καὶ ἡ
σύγκλητος, ἐπαρχίαν εἶναι Ῥωμαίων αὐτήν. Ἐπ' ἐκείνου δὲ καὶ
τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων εἰς δέκα στρατηγίας διηρημένης τῆς
χώρας, πέντε μὲν ἐξητάζοντο αἱ πρὸς τῷ Ταύρῳ, Μελιτηνὴ
καὶ Καταονία καὶ Κιλικία, Τυανῆτις τε καὶ Γαρσαυρίτις· πέντε
δὲ λοιπαί, Λαουινιασηνὴ, Σαργαραυσηνὴ, Σαραουνηνὴ, Χαμα-
νηνὴ, Μοριμηνή. Προσεγένετο δ' ὕστερον παρὰ Ῥωμαίων ἐκ τῆς
Κιλικίας τοῖς πρὸ Ἀρχελάου καὶ ἐνδεκάτῃ στρατηγία, ἡ περὶ
Κασάβαλά τε καὶ Κύδιςτρα μέχρι τῆς Ἀντιπάτρου τοῦ λησοῦ
Δέρβης, τῷ δὲ Ἀρχελάῳ καὶ ἡ τραχεῖα περὶ Ἐλαιούσαν Κιλι- 535.
κία, καὶ πᾶσα ἡ τὰ πειρατήρια συνησασμένη.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

535. ἘΣΤΙ δ' ἡ μὲν Μελιτηνὴ παραπλησίᾳ τῇ Κομμαγηνῇ· πᾶσα γὰρ ἔστι τοῖς ἡμέροις δένδροις κατάφυτος, μόνῃ τῆς ἄλλης Καππαδοκίας· ὥς τε καὶ ἐλαιον φέρειν, καὶ τὸν Μοναρίτην οἶνον τοῖς Ἑλληνικοῖς ἐνάμιλλον· ἀντίκειται δὲ τῇ Σωφηνῇ μέσον ἔχουσα τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ αὐτὴ καὶ ἡ Κομμαγηνὴ, ὁμορος οὖσα. Ἐστὶ δὲ φρούριον ἀξιόλογον τῶν Καππαδόκων ἐν τῇ περαίᾳ, Τόμισα· τοῦτο δ' ἐπράθη μὲν τῷ Σωφῆνι ταλάντων ἑκατόν· ὕστερον δὲ ἐδωρήσατο Λεύκολλος τῷ Καππάδοκι συστρατεύσαντι ἀριστεῖον κατὰ τὸν πρὸς τὸν Μιθριδάτην πόλεμον.

§. 2.

Ἡ δὲ Καταονία πλατὺ καὶ κοιλὸν ἔστι πεδίον πάμπορον, πλὴν τῶν αἰεθάλων. Περίκειται δ' ὄρη ἄλλα τε καὶ ὁ Ἀμανὸς ἐκ τοῦ πρὸς νότον μέρους, ἀπόσπασμα ὃν τοῦ Κιλικίου Ταύρου· καὶ ὁ Ἀντίταυρος, εἰς τάναντία ἀπερρώγως. Ὁ μὲν γὰρ Ἀμανὸς ἐπὶ τὴν Κιλικίαν καὶ τὴν Συριακὴν ἐκτείνεται θάλατταν πρὸς τὴν ἐσπέραν ἀπὸ τῆς Καταονίας, καὶ τὸν νότον· τῇ δὲ τοιαύτῃ διαστάσει περικλείει τὸν Ἰσικὸν κόλπον ὅπαντα, καὶ τὰ μετὰ τῶν Κιλικίων πεδία πρὸς τὸν Ταῦρον. Ὁ δ' Ἀντίταυρος ἐπὶ τὰς ἄρκτους ἐγκέλιται, καὶ μικρὸν ἐπιλαμβάνει τῶν ἀνατολῶν, εἰτ' εἰς τὴν μεσόγαίαν τελευτᾷ.

§. 3.

Ἐν δὲ τῷ Ἀντιταύρῳ τούτῳ βαθεῖς καὶ στενοὶ εἰσιν αὐλῶνες,

ἐν οἷς ἰδρύται τὰ Κόμανα, καὶ τὸ τῆς Ἐννουῦς ἱερόν, ὃ ἐκεῖνοι 535.
 Μᾶς ὀνομάζουσι· πόλις δ' ἐστὶν ἀξιόλογος, πλείστον μέντοι
 τὸ τῶν Θεοφορήτων πλῆθος, καὶ τὸ τῶν ἱεροδούλων ἐν αὐτῇ.
 Κατάονες δὲ εἰσιν οἱ ἐνοικούντες, ἄλλως μὲν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ
 τεταγμένοι, τοῦ δὲ ἱερέως ὑπακούοντες τὸ πλεόν. Ὁ δὲ τοῦ Θ'
 ἱεροῦ κύριός ἐστι, καὶ τῶν ἱεροδούλων, οἱ κατὰ τὴν ἡμετέραν
 ἐπιδημίαν πλείους ἦσαν τῶν ἐξακισχιλίων, ἄνδρες ὁμοῦ γυναιξί.
 Πρόσκειται δὲ τῷ ἱερῷ καὶ χώρα πολλή· καρποῦται δ' ὁ ἱερεὺς τὴν
 πρόσοδον· καὶ ἔστιν οὗτος δεύτερος κατὰ τιμὴν [ἐν] τῇ Καππα-
 δοκίᾳ μετὰ τὸν βασιλέα· ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ αὐτοῦ γένους
 ἦσαν οἱ ἱερεῖς τοῖς βασιλεῦσι. Τὰ δὲ ἱερά ταῦτα δοκεῖ Ὁρέσσης
 μετὰ τῆς ἀδελφῆς Ἰφιγενείας κομίσαι δεῦρο ἀπὸ τῆς Ταυρικῆς
 Σκυθίας, τὰ τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος· ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν
 πένθιμον κόμην ἀποθέσθαι, ἀφ' ἧς καὶ τοῦνομα τῇ πόλει. Διὰ
 μὲν οὖν τῆς πόλεως ταύτης ὁ Σάρος ρεῖ ποταμὸς, καὶ διὰ τῶν
 συναγκειῶν τοῦ Ταύρου διεκπεραιοῦται πρὸς τὰ τῶν Κιλικίων 536.
 πεδία καὶ τὸ ὑποκείμενον πέλαγος.

§. 4.

Διὰ δὲ τῆς Καταονίας ὁ Πύραμος πλωτός, ἐκ μέσου τοῦ
 πεδίου τὰς πηγὰς ἔχων· ἐστὶ δὲ βόθρος ἀξιόλογος, δι' οὗ
 καθαρὸν ἐστὶ τὸ ὕδωρ ὑποφερόμενον κρυπτῶς μέχρι πολλοῦ
 διαστήματος ὑπὸ γῆς, εἰτ' ἀνατέλλων εἰς τὴν ἐπιφάνειαν· τῷ δὲ
 καθιέντι ἀκόντιον ἄνωθεν εἰς τὸν βόθρον, ἡ βία τοῦ ὕδατος
 ἀντιπράττει τοσοῦτον, ὥστε μόλις βαπτίζεσθαι αὐτό. Τῷ δὲ
 βάθρῳ καὶ πλάτει πολὺς ἐνεχθεὶς, ἐπειθ' ἀν συνάψῃ τῷ Ταύρῳ,
 παράδοξον λαμβάνει τὴν συναγωγὴν. Παράδοξος δὲ καὶ ἡ δια-
 κοπή τοῦ ὄρους ἐς τὴν πόλιν, δι' ἧς ἄγεται τὸ ρεῖθρον. Καθάπερ γὰρ
 ἐν ταῖς ῥῆγμα λαβούσαις πέτραις, καὶ σχισθεύσαις δίχα, τὰς
 κατὰ τὴν ἐτέραν ἐσχάρας ὁμολόγους εἶναι συμβαίνει ταῖς κατὰ

556. τὴν ἐτέραν εἰσοχαῖς οὕτως, ὥς·ε καὶ συναρμοσθῆναι δύνασθαι· οὕτως εἶδομεν, καὶ τὰς ὑπερκείμενας τοῦ ποταμοῦ πέτρας ἐκ-
 τέρωθεν σχεδὸν τι μέχρι τῶν ἀκρωρειῶν ἀνατεινούσας ἐν δια-
 σάσει οὐεῖν, ἢ τριῶν πλέθρων, ἀντικείμενα ἐχούσας τὰ κοῖλα
 ταῖς ἐξοχαῖς. Τὸ δὲ ἔδαφος τὸ μεταξὺ πᾶν πέτρινον, βαθὺ τι,
 καὶ ξενὲν τελείως ἔχον διὰ μέσου ῥῆγμα, ὥς·ε καὶ κύνα καὶ λαγῶν
 διάλλεσθαι. Τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ῥεῖθρον τοῦ ποταμοῦ ἄχρι χείλους
 πλήρες, ὁχετῶ πλατεῖ προσεικὸς [μῆκος περὶ χιλίους σταδίους]·
 διὰ δὲ τὴν σχολιότητα, καὶ τὴν ἐκ τοσούτου συναγωγὴν, καὶ τὸ
 διὰ τῆς φάραγγος βάθος εὐθύς τοῖς πόρρωθεν προσιούσιν ὁ
 ψόφος βροντῇ προσπίπτει παραπλήσιος· διεκβαίνων δὲ τὰ ὄρη,
 τοσαύτην κατὰγει χοῦν ἐπὶ τὴν θάλατταν, τὴν μὲν ἐκ τῆς
 Καταονίας, τὴν δὲ ἐκ τῶν Κελαϊῶν πεδίων, ὥς·ε ἐπ' αὐτῷ καὶ
 χρησμός ἐκπεπτωκὸς φέρεται τοιοῦτος·

Ἔσσειται ἐσσομένοις, ὅτε Πύραμος εὐρυοδίνης·.

Ἡῖονα προχέων, ἱερὴν εἰς Κύπρον ἔκχεται.

Παραπλήσιον γάρ τι καὶ ἐκ συμβαίνει, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, τοῦ
 Νείλου αἰεὶ προσεξηπειροῦντος τὴν θάλατταν τῇ προσχώσει·
 καὶ ὁ καὶ Ἡρόδοτος μὲν ὁῶρον τοῦ ποταμοῦ τὴν Αἴγυπτον εἶπεν·
 ὁ Ποιητὴς δὲ τὴν Φάρον πελαγίαν ὑπάρχειν πρότερον, οὕτω,
 [ὥς] νυνὶ, πρόσγειον οὔσαν τῇ Αἰγύπτῳ.

§. 5.

Τρίτῃ δ' ἐστὶν ἱερωσύνη Διὸς Δακηνοῦ, λειπομένη [μὲν] ταύ-
 της, ἀξιόλογος δ' ὅμως. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ λαίκεος ἀλμυροῦ ὕδατος,
 ἀξιολόγου λίμνης ἔχων περίμετρον, ὁφρῦσι κλειόμενος ὑψηλαῖς
 τε καὶ ὀρθαῖς, ὥς· ἔχειν κατάδασιν κλιμακώδη· τὸ δ' ὕδωρ
 οὕτ' αὔξεσθαι φασιν, οὕτ' ἀπόρρυσιν ἔχειν οὐδαμῶ φανεράν.

§. 6.

Πολιν δ' οὔτε τὸ τῶν Καταόνων ἔχει πεδίον, οὐδ' ἡ Μελι- 537.
τηνή· φρουρία δ' ἐρυμνά ἐπὶ τῶν ὄρων, τὰ τε Ἀζάμορα, καὶ
τὸ Δάσαρκον, ὃ περιρρέεται τῷ Καρμάλα ποταμῷ. ἔχει δὲ
καὶ ἱερὸν τὸ τοῦ Κατάονος Ἀπόλλωνος, καθ' ὅλην τιμώμενον
τὴν Καππαδοκίαν, ποιησαμένων ἀφιδρύματα ἀπ' αὐτοῦ. Οὐδ'
αἱ ἄλλαι δὲ στρατηγίαι πόλεις ἔχουσι, πλὴν δυεῖν. Τῶν δὲ λοι-
πῶν στρατηγιῶν ἐν μὲν τῇ Σαργαραυσηνῇ πολίχνιον ἐστὶν Ἡρπα,
καὶ ποταμὸς Καρμάλας, ὃς καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Κιλικίαν ἐκδί-
δωσιν. Ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ὃ τε Ἄργος, ἔρυμα ὑψηλὸν πρὸς τῷ
Ταύρῳ, καὶ τὰ Νῶρα, ὃ νῦν καλεῖται Νηρεασσός, ἐν ᾧ Εὐ-
μένης πολιορκούμενος ἀντέσχε πολὺν χρόνον· καθ' ἡμᾶς δὲ
Σισίνου ὑπῆρξε χρηματοφυλάκιον, τοῦ ἐπιθεμένου τῇ Καππα-
δόκων ἀρχῇ. Τούτου δ' ἦν καὶ τὰ Κάδθηνα, βασιλείου καὶ πό-
λεως κατασκευὴν ἔχον. Ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὄρων τῶν Λυκαονι-
κῶν τὰ Γαρσαούρα, κωμόπολις· λέγεται [δ'] ὑπάρχει ποτὲ καὶ
αὕτη μητρόπολις τῆς χώρας. Ἐν δὲ τῇ Μοριμνηῇ τὸ ἱερὸν τοῦ
ἐν Οὐηνάσις Διὸς, ἱεροδούλων κατοικίαν ἔχον τρισχιλίων σχε-
δὸν τι, καὶ χώραν ἱερὰν εὐκαρπον, παρέχουσιν πρόσδοον
ἐνιαύσιον ταλάντων πεντεκαίδεκα τῷ ἱερεῖ· καὶ οὗτός ἐστι διὰ
βίου, καθάπερ καὶ ὁ ἐν Κομάνοις, καὶ δευτερεύει κατὰ τιμὴν
μετ' ἐκείνων.

§. 7.

Δύο δὲ ἔχουσι μόνον στρατηγίαι πόλεις, ἡ μὲν Τυανίτις τὰ
Τύανα, ὑποπεπτωκυῖαν τῷ Ταύρῳ τῷ κατὰ τὰς Κιλικίας πύ-
λας, καθ' ἃς εὐπετέσται καὶ κοινόταται πᾶσιν εἰσὶν αἱ εἰς
τὴν Κιλικίαν καὶ τὴν Συρίαν ὑπερβολαί· καλεῖται δὲ καὶ Εὐσέ-
βεια ἢ πρὸς τῷ Ταύρῳ ἀγαθὴ δὲ καὶ πεδία ἢ πλείστη. Τὰ δὲ

537. Τύανα ἐπείκειται χώματι Σεμιράμιδος τετειχισμένη καλῶς. Οὐ πολὺ δ' ἄπωθεν ταύτης ἐστὶ τὰ τε Καζάβαλα, καὶ τὰ Κύδι-
 ξρα, ἔτι μᾶλλον τῷ ὄρει πλησιάζοντα πολίσματα· ὧν ἐν τοῖς
 Καζαβάλοις ἐστὶ τὸ τῆς Περασίας Ἀρτέμιδος ἱερὸν, ὅπου φασὶ
 τὰς ἱερείας γυμνοῖς τοῖς ποσὶ δι' ἀνδρακιᾶς βαδίζειν ἀπαθεῖς.
 Κάνταῦθα δὲ τινας τὴν αὐτὴν Θρυλλοῦσιν ἰσορίαν τὴν περὶ τοῦ
 Ὁρέσου καὶ τῆς Ταυροπόλου, Περασίαν κεκληῖσθαι φάσκοντες,
 διὰ τὸ πέραθεν κομισθῆναι. Ἐν μὲν δὴ τῇ Τυανίτιδι σπητιήϊα
 τῶν λεχθεῖσων δέκα ἐστὶ πόλισμα τὰ Τύανα· τὰς δ' ἐπικτητοὺς
 οὐ συναριθμῶ ταύταις, τὰ Καζάβαλα καὶ τὰ Κύδιξρα, καὶ
 τὰ ἐν τῇ τραχείᾳ Κιλικίᾳ, ἐν ἣ τὴν Ἐλαιουῖσσαν, νησίον εὐκαρ-
 πον, συνέκτισεν Ἀρχέλαος ἀξιολόγως, καὶ τὸ πλεόν ἐνταῦθα
 διέτριβεν.

§. 8.

Ἐν δὲ τῇ Κιλικίᾳ καλουμένη τὰ Μάζακα, ἡ μητρόπολις τοῦ
 538. ἔθνου· καλεῖται δ' Εὐσέβεια καὶ αὕτη, ἐπὶ κλησιν Ἡ πρὸς τῷ
 Ἀργαίῳ κεῖται γὰρ ὑπὸ τῷ Ἀργαίῳ ὄρει πάντων ὑψηλοτάτῳ,
 καὶ ἀνέκλειπτον χιόνι τὴν ἀκρώρειαν ἔχοντι· ἀφ' ἧς φασιν οἱ
 ἀναβαίνοντες (οὗτοι δ' εἰσὶν ὀλίγοι) κατοπτεύεσθαι ταῖς αἰ-
 θρίαις ἄμφω τὰ πελάγη, τὸ τε Ποντικὸν, καὶ τὸ Ἰστικόν. Τὰ
 μὲν οὖν ἄλλα ἀφυῆ πρὸς συνοικισμὸν ἔχει πόλεως· ἀνυδρὸς τε
 γὰρ ἐστὶ καὶ ἀνώχυρος, διὰ *τε* τὴν ὀλεωρίαν τῶν ἡγεμόνων,
 καὶ ἀτείχιτος· τάχα δὲ καὶ ἐπίτηδες, ἵνα μὴ, ὡς ἐρύματι πεποι-
 θότες τῷ τείχει σφόδρα, ληγεύοιεν οἰκοῦντες πεδίου, λόφους
 ὑπερδεξίους ἔχον καὶ ἐμβελεῖς. Καὶ τὰ κύκλῳ δὲ χωρία ἔχει
 τελείως ἄφορα καὶ ἀγεώργητα, καίπερ ὄντα πεδινά· ἀλλ' ἔστιν
 ἀμμόωδη καὶ ὑπόπετρα· μικρὸν δ' ἔτι προῖοῦσι, καὶ πυρίληπτα
 πεδία, καὶ μετὰ βόθρων πυρὸς ἐπὶ σταδίου πολλοὺς, ὥς ε
 πέρρωθεν ἡ κομιδὴ τῶν ἐπιτηδείων. Καὶ τὸ δοκοῦν δὲ πλεον-

ἔκτεμα παρακείμενον ἔχει κίνδυνον· ἀξύλου γὰρ ὑπαρχούσης 538.
 .. σχεδόν τι τῆς συμπάσης Καππαδοκίας, ὁ Ἀργαῖος ἔχει περι-
 κείμενον ὄρυμνον, ὥστε ἐγγύθεν ὁ ξυλισμὸς πάρεσιν· ἀλλ' αἱ
 ὑποκείμενοι τῷ ὄρυμνῳ τόποι, καὶ αὐτοὶ πολλαχοῦ πυρὰ ἔχου-
 σιν· ἅμα δὲ καὶ ὑφ' ὕδατος εἰσι ψυχρῶ ὕδατι· οὔτε τοῦ πυρός,
 οὔτε τοῦ ὕδατος, εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐκκύπτουσι· ὥστε καὶ ποάξεν
 τὴν πλείσθην. Ἔστι δ' ὅπου καὶ ἐλῶδες ἐστὶ τὸ ἔδαφος, καὶ νύκτωρ
 ἐξάπτονται φλόγες ἀπ' αὐτοῦ. Οἱ μὲν οὖν ἐμπειροὶ φυλαττό-
 μενοι τὸν ξυλισμὸν ποιοῦνται· τοῖς δὲ πολλοῖς κίνδυνός ἐστι,
 καὶ μάλιστα τοῖς κτήνεσιν, ἐμπίπτουσιν εἰς ἀδελούς βόθρους
 πυρός.

§. 9.

Ἔστι δὲ καὶ ποταμὸς ἐν τῷ πεδίῳ τῷ πρὸ τῆς πόλεως, Μέ-
 λας καλούμενος, ὅσον τεττράκοντα σταδίους διέχων τῆς πό-
 λεως, ἐν ταπεινότερῳ τῆς πόλεως χωρίῳ τὰς πηγὰς ἔχων.
 Ταύτῃ μὲν οὖν ὄχρηστος αὐτοῖς ἐστίν, οὐχ ὑπερδέξιον ἔχων τὸ
 ρεῦμα· εἰς ἔλη δὲ καὶ λίμνας διαχεόμενος καιοῖ τὸν ἀέρα τοῦ
 θέρους τὸν περὶ τὴν πόλιν. Καὶ τὸ λατομεῖον δὲ ποιεῖ δύσχη-
 ρον, καίπερ εὐχρηστον ὄν· πλαταμῶνες γὰρ εἰσιν, ἀφ' ὧν τὴν
 λιθίαν ἔχειν ἄφθονον συμβαίνει τοῖς Μαζακηνοῖς πρὸς τὰς
 οἰκοδομίας· καλυπτόμεναι δ' ὑπὸ τῶν ὑδάτων αἱ πλάκες, ἀντι-
 πράττουσι. Καὶ ταῦτα δ' ἐς τὰ ἔλη πανταχοῦ πυρίληπτα. Ἀρια-
 ράτης δ' ὁ βασιλεὺς, τοῦ Μέλανος κατὰ τινα σενὰ ἔχοντος
 τὴν εἰς τὸν Εὐφράτην διέξοδον, ἐμφράξας ταῦτα, λίμνην πελα-
 γίαν ἀπέδειξε τὸ πλησίον πεδίον· ἐνταῦθα δὲ νησίδας τινάς,
 ὡς τὰς Κυλλᾶδας, ἀπολαβόμενος διατριβὰς ἐν αὐταῖς ἐποιεῖτο
 μεισρακιδεύς· ἐκράγεν δ' ἀθρόως τὸ ἐμψραγμα, ἐξέκλυσε πάλιν 539.
 τὸ ὕδωρ πληρωθεὶς δ' ὁ Εὐφράτης τῆς τε τῶν Καππαδόκων
 πολλὴν παρέσυρε, καὶ κατοικίας καὶ φυτείας ἠφάνισε πολλά·

539. τῆς τε τῶν Γαλατῶν τῶν τὴν Φρυγίαν ἔχόντων οὐκ ὀλίγην ἐλυμήνατο. Ἀντὶ δὲ τῆς βλάβης ἐπράξαντο ζημίαν αὐτὸν τάλαντα τριακόςια, Ῥωμαίοις ἐπιτρέψαντες τὴν κρίσιν. Τὸ δ' αὐτὸ συνέβη καὶ περὶ Ἡρπα· καὶ γὰρ ἐκεῖ τὸ τοῦ Καρμάλα ῥέϋμα ἐνέφραξεν, εἴτ' ἐκραγέντος τοῦ στρατοῦ, καὶ τῶν Κυλικῶν τινὰ χωρία τὰ περὶ Μαλλὸν διαφθείραντος τοῦ ὕδατος, δίκας ἔτισε τοῖς ἀδικηθεῖσιν.

§. 10.

Ἄφνης δ' οὖν κατὰ πολλὰ τὸ τῶν Μαζακηνῶν χωρίου πρὸς κτοικίαν [ὄν], μάλιστα οἱ βασιλεῖς ἐλίσθαι δοκοῦσιν, ὅτι τῆς χώρας ἀπάσης τόπος ἦν μεσαίτατος οὗτος τῶν ξύλα ἔχόντων ἅμα καὶ λίθων πρὸς τὰς οἰκοδομίας, καὶ χόρτον, οὗ πλείους ἐδέοντο κτηνοτροφοῦντες· τρόπον γὰρ τινα στρατοπέδον ἦν αὐτοῖς ἡ πόλις. Τὴν δ' ἄλλην ἀσφάλειαν αὐτῶν τε καὶ [τῶν] σωματίων καὶ τῶν χρημάτων εἶχον ἐν τοῖς φρουρίοις, ἃ πολλὰ ὑπάρχει· τὰ μὲν βασιλικά, τὰ δὲ τῶν φίλων. Αφέστηκε δὲ τὰ Μάζακα τοῦ μὲν Πόντου περὶ ὀκτακοσίους σταδίου πρὸς νότον, τοῦ δ' Εὐφράτου μικρὸν ἐλάττους ἢ διπλασίους, τῶν Κυλικίων δὲ πυλῶν ὁδὸν ἡμερῶν ἑξ καὶ τοῦ Κυρίνου στρατοπέδου διὰ Τυάνων· κατὰ μέσσην δὲ τὴν ὁδὸν κεῖται τὰ Τύανα· διέχει δὲ Κυβίσρων τριακοσίους σταδίους. Χρῶνται δὲ οἱ Μαζακηνοὶ τοῖς Χαρώνδα νόμοις, αἰρούμενοι καὶ Νομῶδον, ὅς ἐστιν αὐτοῖς ἐξηγητὴς τῶν νόμων, καθάπερ οἱ παρὰ Ῥωμαίοις νομικοί. Διέθηκε δὲ φαῦλως αὐτοὺς Τιγράτης ὁ Ἀρμένιος, ἥνικα τὴν Καππαδοκίαν κατέδραμεν· ἅπαντας γὰρ ἀναστάτους ἐποίησεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ τὰ Τιγρανόκερτα ἐκ τούτων συνώκησε τὸ πλεον· ὕστερον δ' ἐπαυλῶν οἱ δυνάμενοι μετὰ τὴν τῶν Τιγρανόκερτων ἄλωσιν.

§. 11.

Μέγεθος δὲ τῆς χώρας κατὰ πλάτος μὲν, τὸ ἀπὸ τοῦ Πόν- 539.
του πρὸς τὸν Ταῦρον, ὅσον χίλιοι καὶ ὀκτακόσιοι σταδίοι· μήκος
δὲ ἀπὸ τῆς Λυκαονίας καὶ Φρυγίας, μέχρι Εὐφράτου πρὸς τὴν
ἑω καὶ τὴν Ἀρμενίαν, περί τρισχιλίους. Ἀγαθὴ δὲ *καί* καρ-
ποῖς, μάλισα δὲ σίτῳ, καὶ βοσκήμασι παντοδαποῖς· νοτιωτέρα
δὲ οὐσα τοῦ Πόντου, ψυχροτέρα ἐσὶν· ἡ δὲ Βαγαθαυονία, καίπερ
πεδιάς οὐσα, καὶ νοτιωτάτη πασῶν (ὑποπέπτωκε γὰρ τῷ Ταύ-
ρῳ), μόλις τῶν καρπίμων τι φέρει δένδρων· ἀναγρόδοτος δ' ἐστὶ
καὶ αὕτη, καὶ ἡ πολλὴ τῆς ἄλλης, καὶ μάλισα ἡ περὶ Γαρσά-
ουρα, καὶ Λυκαονίαν, καὶ Μοριμνηνὴν. Ἐν δὲ τῇ Καππαδοκίᾳ 540.
γίνεται καὶ ἡ λεγομένη Σινωπικὴ μίλτος, ἀρίστη τῶν πασῶν·
ἐνάμιλλος δ' ἐστὶν αὐτῇ καὶ ἡ Ἰβηρικὴ. Ὀνομάσθη δὲ Σινωπικὴ,
διότι κατάγειν ἐνεῖσε εἰώθασιν οἱ ἔμποροι, πρὶν ἢ τὸ τῶν Ἐφε-
σίων ἔμπορεῖον μέχρι τῶν ἐνθάδε ἀνθρώπων διλῆθαι. Λέγεται
δὲ καὶ κρυσάλλου πλάκας, καὶ ὀνυχίτου λίθου, πλησίον τῆς
τῶν Γαλατῶν, ὑπὸ τῶν Ἀρχελάου μεταλλευτῶν εὐρέσθαι. Ἦν
δὲ τις τόπος καὶ λίθου λευκοῦ, τῷ ἐλέφαντι κατὰ τὴν χροάν
ἐμφεροῦς, ὥσπερ ἀκόνας τινὰς οὐ μεγάλας ἐκφέρων, ἐξ ὧν τὰ
λαβία τοῖς μαχαιροῖς κατεσκευάζον· ἄλλος δ' εἰς τὰς διόπτρας
βώλους μεγάλας ἐκδιδούς, ὥς τε καὶ ἔξω κομίζεσθαι. Ὅριον δ'
ἐστὶ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Καππαδοκίας ὀρεινὴ τις παράλληλος
τῷ Ταύρῳ, τὴν ἀρχὴν ἔχουσα ἀπὸ τῶν ἐσπερίων ἄκρων τῆς
Χαμμασηνῆς, ἐφ' ἧς ἱδρύται φρούριον ἀπότομον Δασμένδα,
μέχρι τῶν ἐωθίων τῆς Λαουϊνιασηνῆς. Στρατηγαίαι δ' εἰσὶ τῆς
Καππαδοκίας ἥτε Χαμμασηνὴ καὶ ἡ Λαουϊνιασηνὴ.

§. 12.

Συνέδῃ δὲ, ἡνίκα πρῶτον Ῥωμαῖοι τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν

540. διώκουν, νικήσαντες Ἀντίοχον, καὶ φιλίας καὶ συμμαχίας ἐποιού-
 ντο πρὸς τε τὰ ἔθνη καὶ τοὺς βασιλέας, τοῖς μὲν ἄλλοις βασι-
 λεῦσιν αὐτοῖς καθ' ἑαυτοὺς δοθῆναι τὴν τιμὴν ταύτην, τῷ δὲ
 Καππαδόκι, αὐτῷ τε καὶ τῷ ἔθνει κοινῇ. Ἐκλιπόντος δὲ τοῦ
 βασιλικοῦ γένους, οἱ μὲν Ῥωμαῖοι συνεχώρουν αὐτοῖς αὐτονα-
 μεῖσθαι κατὰ τὴν συγκεϊμένην φιλίαν τε καὶ συμμαχίαν πρὸς
 τὸ ἔθνος· οἱ δὲ, πρεσβευσάμενοι, τὴν μὲν ἐλευθερίαν παρηγοῦντο·
 οὐ γὰρ δύνασθαι φέρειν αὐτὴν ἔφασαν· βασιλέα δ' ἡξίου-
 ντοῖς ἀποδεχθῆναι. Οἱ δὲ, θαυμάσαντες εἰ τινες οὕτως εἰν
 ἀπειρηκότες πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, ἐπέτρεψαν αὐτοῖς ἐξ ἑαυτῶν
 ἐλεῖσθαι κατὰ χειροτονίαν, ὃν ἂν βούλουντο· καὶ εἶλαντο Ἀριο-
 βαρζάνην· εἰς τριγωνίαν δὲ προελθὼν τὸ γένος ἐξέλειπε. Κατε-
 σάθη δ' ὁ Ἀρχέλαος, οὐδὲν προσήκων αὐτοῖς, Ἀντωνίου κατα-
 σήσαντος. Ταῦτα καὶ περὶ τῆς μεγάλης Καππαδοκίας. Περὶ
 δὲ τῆς τραχείας Κιλικίας, τῆς προσεδείσης αὐτῇ, βελτιόν
 ἔστιν ἐν τῷ περὶ τῆς ὅλης Κιλικίας λόγῳ διελθεῖν.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

Τοῦ δὲ Πόντου καθίστατο μὲν Μιθριδάτης, ὁ Εὐπάτωρ,
 βασιλεύς. Εἶχε δὲ τὴν ἀφοριζομένην τῷ Ἄλυϊ μέχρι Τιβαρη-
 νῶν, καὶ Ἀρμενίων, καὶ τῆς ἐντὸς Ἄλυσος τὰ μέχρι Ἀμάστρεως
 541. καὶ τινῶν τῆς Παφλαγονίας μερῶν. Προσεκτῆσατο δ' οὗτος καὶ
 τὴν μέχρι Ἡρακλείας παραλίαν ἐπὶ τὰ δυσμικὰ μέρη, τῆς
 Ἡρακλείδου τοῦ Πλατωνικοῦ πατρίδος· ἐπὶ δὲ τὰναντία μέχρι
 Κολχίδος καὶ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, ἃ δὴ καὶ προσέθηκε τῷ
 Πόντῳ. Καὶ δὴ καὶ Πομπήιος καταλύσας ἐκείνον, ἐν τούτοις
 τεῖς ὕροις οὔσαν τὴν χώραν ταύτην παρέλαβε· [καὶ] τὰ μὲν πρὸς

Ἀρμενίαν καὶ τὰ περὶ τὴν Κολχίδα τοῖς συναγωνισαμένοις δυνά- 541-
 σαις κατένειμε, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς ἑνδεκα πολιτείας διεῖλε, καὶ τῇ
 Βιθυνίᾳ προσέθηκεν, ὥς' ἐξ ἀμφοῖν ἐπαρχίαν γενέσθαι μίαν· με-
 ταξὺ δὲ, τῶν Παφλαγόνων καὶ τῶν μεσογαίων τινὰς βασιλεύεσθαι
 παρέδωκε τοῖς ἀπὸ Πυλαιμένους, καθάπερ καὶ τοὺς Γαλάτας τοῖς
 ἀπὸ γένους τετράρχαις. Ὑστερον δ' οἱ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμόνες ἄλ-
 λους καὶ ἄλλους ἐποίησαντο μερισμοὺς, βασιλέας τε καὶ δυνά-
 ζας καθιδισάντες, καὶ πόλεις τὰς μὲν ἐλευθεροῦντες, τὰς δὲ
 ἐγχειρίζοντες τοῖς δυνάσαις, τὰς δ' ὑπὸ τῷ δήμῳ τῶν Ῥω-
 μαίων ἑὼντες. Ἡμῶν δ' ἐπιούσι τὰ κατ' ἑκάστα, ὡς νῦν ἔχει,
 λεγέσθω, μικρὰ καὶ τῶν προτέρων ἐφαπτομένοις, ὅπου τοῦτο
 χρήσιμον. Ἀρξώμεθα δὲ ἀπὸ τῆς Ἡρακλείας, ἥπερ δυσμικω-
 τάτη ἐστὶ τούτων τῶν τόπων.

§. 2.

Εἰς δὴ τὸν Εὐξείνιον πόντον εἰσπλέουσιν ἐκ τῆς Προποντίδος,
 ἐν ἀριστερᾷ μὲν τὰ προσεχῇ τῷ Βυζαντίῳ κείται, Θρακῶν δ'
 ἐστὶ· καλεῖται δὲ Τὰ ἀριστερὰ τοῦ Πόντου. Ἐν δεξιᾷ δὲ τὰ
 προσεχῇ Χαλκηδόνι· Βιθυνῶν δ' ἐστὶ τὰ πρῶτα· εἴτα Μα-
 ριανδυνῶν· τινὲς δὲ καὶ Καυκῶνων φασὶν· εἴτα Παφλαγόνων
 μέχρι Ἄλυσος· εἴτα Καππαδόκων τῶν πρὸς τῷ Πόντῳ, καὶ
 τῶν ἐξῆς μέχρι Κολχίδος. Πάντα δὲ ταῦτα καλεῖται Τὰ δεξιὰ
 τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ταύτης δὲ τῆς παραλίας ἀπάσης ἐπὴρ-
 ξεν Εὐπάτωρ, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Κολχίδος μέχρι Ἡρακλείας·
 τὰ δ' ἐπέκεινα τὰ μέχρι τοῦ σώματος καὶ τῆς Χαλκηδόνος τῷ
 Βιθυνῶν βασιλεῖ συνέμενε. Καταλυθέντων δὲ τῶν βασιλέων,
 ἐφύλαξαν οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ὥςτε τὴν Ἡράκλειαν
 προσκείσθαι τῷ Πόντῳ, τὰ δ' ἐπέκεινα Βιθυνοῖς προσχωρεῖν.

§. 3.

541. Οἱ μὲν οὖν Βιθυνοὶ, διότι πρότερον Μυσοὶ ὄντες μετωνομάσθησαν οὕτως ἀπὸ τῶν Θρακῶν τῶν ἐποικησάντων, Βιθυνῶν τε καὶ Θυνῶν, ὁμολογεῖται παρὰ τῶν πλείων· καὶ σημεῖα τιθένται, τοῦ μὲν τῶν Βιθυνῶν ἔθνους, τὸ μέχρι νῦν ἐν τῇ Θράκῃ λέγεσθαι τινὰς Βιθυνούς· τοῦ δὲ τῶν Θυνῶν, τὴν Θυνιάδα ἀκτὴν τὴν πρὸς Ἀπολλωνίᾳ καὶ Σαλμυδησσῷ. Καὶ οἱ Βέβρυκες δὲ οἱ τούτων προεποικήσαντες τὴν Μυσίαν, Θράκες ἦσαν, ὥς εἰκάζω ἐγώ. Εἴρηται δ', ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ Μυσοὶ Θρακῶν ἀποικοὶ εἰσι τῶν νῦν λεγομένων Μοισῶν. Ταῦτα μὲν οὕτω λέγεται.

§. 4.

Τοὺς δὲ Μαριανδυνοὺς καὶ τοὺς Καύκωνας οὐχ ὁμοίως ἅπαντες λέγουσι· τὴν γὰρ δὴ Ἡράκλειαν ἐν τοῖς Μαριανδυνοῖς ἰδρύνθαι φασί, Μιλησίων κτίσμα· τίνες δὲ, καὶ πόθεν, οὐδὲν εἴρηται, οὐδὲ διαλεκτος, οὐδ' ἄλλη διαφορὰ ἔθνηκεν περὶ τοὺς ἀνθρώπους φαίνεται· παραπλήσιοι δ' εἰσι τοῖς Βιθυνοῖς· ἔοικεν οὖν καὶ τοῦτο Θράκιον ὑπάρχειν τὸ φύλον. Θεόπομπος δὲ Μαριανδυνόν φησι, μέρους τῆς Παφλαγονίας ἄρξαντα ὑπὸ πολλῶν δυναστευομένης, ἐπελθόντα τὴν τῶν Βεβρύκων κατασχεῖν· ἣν δ' ἐξέλιπεν, ἐπώνυμον ἑαυτοῦ καταλιπεῖν. Εἴρηται δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι πρῶτοι [οἱ] τὴν Ἡράκλειαν κτίσαντες Μιλήσιοι τοὺς Μαριανδυνοὺς εἰλωτεύειν ἠνάγκασαν, τοὺς προκατέχοντας τὸν τόπον, ὥς τε καὶ πιπράσκεσθαι ὑπ' αὐτῶν, μὴ εἰς τὴν ὑπερορίαν δὲ συμβῆναι γὰρ ἐπὶ τούτοις, καθάπερ Κρησὶ μὲν ἐδήτευεν ἡ Μνῶα καλουμένη σύνοδος, Θετταλοῖς δὲ οἱ Πενέσαι.

§. 5.

Τοὺς δὲ Καύκωνας, οὓς ἰσοροῦσι τὴν ἐφεξῆς οἰκῆσαι παρὰ 542.
 λίαν τοῖς Μαριανδυνοῖς μέχρι τοῦ Παρθένιου ποταμοῦ, πόλιν
 ἔχοντας τὸ Τίειον, οἱ μὲν Σκύθας φασίν, οἱ δὲ τῶν Μακεδόνων
 τινάς, οἱ δὲ τῶν Πελασγῶν. Εἴρηται δὲ πού καὶ περὶ
 τούτων πρότερον. Καλλισθένης δὲ καὶ ἔγραφε τὰ ἔπη ταῦτα
 εἰς τὸν Διάκοσμον, μετὰ τὸ,

Κρῶμνάν τ', Ἀτρεαλὸν τε καὶ ὕψηλούς Εἰουθίνους,
 τιθεῖς,

Καύκωνας αὐτ' ἦγε Πολυκλῆος υἱὸς ἀμύμων,
 Οἱ περὶ Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον·

παρήκειν γὰρ ἀφ' Ἡρακλείας καὶ Μαριανδυνῶν μέχρι Λευκο-
 σύρων, οὓς ἡμεῖς Καππάδοκας προσαγορεύομεν, τό τε τῶν
 Καυκῶνων γένος τὸ περὶ τὸ Τίειον μέχρι Παρθένιου, καὶ τὸ
 τῶν Ἐνετῶν τὸ συνεχές μετὰ τὸν Παρθένιον, τῶν ἐχόντων τὸ
 Κύτωρον. Καὶ νῦν δ' ἔτι Καυκωνίτας εἶναι τινὰς περὶ τὸν Παρ-
 θένιον.

§. 6.

Ἡ μὲν οὖν Ἡράκλεια πόλις ἐστὶν εὐλίμενος, καὶ ἄλλως ἀξιόλο-
 γος· ἦγε καὶ ἀποικίας ἔξελλεν· ἐκείνης γὰρ ἡ τε Χερρόνησος
 ἀποικος, καὶ ἡ Κάλλατις. Ἦν τε αὐτόνομος, εἴτα ἐτυραννήθη
 χρόνους τινάς, εἰτ' ἡλευθέρωσεν ἑαυτὴν πάλιν, ὕστερον δ' ἔδα-
 σιλεύθη, γενομένη ὑπὸ τοῖς Ῥωμαίοις· ἐδέξατο δ' ἀποικίαν
 Ῥωμαίων ἐπὶ μέρει τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας. Λαβὼν δὲ παρ'
 Ἀντωνίου τὸ μέρος τοῦτο τῆς πόλεως Ἀδιατόριξ, ὁ Δομνευκλείου 543.
 τετράρχου Γαλατῶν υἱὸς, ὁ κατεῖχον οἱ Ἡρακλειῶται, μικρὸν
 πρὸ τῶν Ἀκτιακῶν, ἐπέθετο νύκτωρ τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ ἀπ-
 ἐσφαξεν αὐτοὺς, ἐπιτρέψαντος, ὡς ἔφασκεν ἐκείνος, Ἀντωνίου·

543. Σριαμβευθεῖς δὲ μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ νύκην, ἐσφάγη μεθ' υἱοῦ.
 Ἡ δὲ πόλις ἐστὶ τῆς Ποντικῆς ἐπαρχίας τῆς συντεταγμένης τῇ
 Βιθυνίᾳ.

§. 7.

Μεταξὺ δὲ Χαλκηδόνος καὶ Ἡρακλείας ρέουσι ποταμοὶ
 πλείους, ὧν εἰσιν ὁ τε Ψίλλης, καὶ ὁ Κάλπας, καὶ ὁ Σαργάριος,
 οὗ μέμνηται καὶ ὁ Ποιητής. Ἐχει δὲ τὰς πηγὰς κατὰ Σαργίαν
 κώμην ἀφ' ἑκατὸν καὶ πεντήκοντά που σταδίων οὗτος Πεσι-
 νοῦντος· διέξεισι δὲ τῆς ἐπικτήτου Φρυγίας τὴν πλείω, μέρος
 δὲ τι καὶ τῆς Βιθυνίας· ὥς τε καὶ τῆς Νικομηδείας ἀπέχεω
 μικρῷ πλείους, ἢ τριακοσίους σταδίους, καθ' ὃ συμβάλλει
 ποταμὸς αὐτῷ Γάλλος, ἐκ Μόδρων τὰς ἀρχὰς ἔχων, τῆς ἐφ'
 Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας. Αὕτη δ' ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῇ Ἐπικτήτῳ, καὶ
 εἶχον αὐτὴν οἱ Βιθυνοὶ πρότερον. Αὐξηθεῖς δὲ καὶ γενόμενος
 πλωτὸς, καίπερ παλαι ἀπλωτὸς ὢν, τὴν Βιθυνίαν ὀρίζει πρὸς
 ταῖς ἐκβολαῖς. Πρόκειται δὲ τῆς παραλίας ταύτης καὶ ἡ Θυνία
 νῆσος. Ἐν δὲ τῇ Ἡρακλεώτιδι γίνεται τὸ ἀκόνιτον· διέχει δὲ ἡ
 πόλις αὕτη τοῦ ἱεροῦ τοῦ Χαλκηδονίου σταδίους χιλίους που
 καὶ πεντακοσίους, τοῦ δὲ Σαργαρίου πεντακοσίους.

§. 8.

Τὸ δὲ Τίειόν ἐστι πολίχμιον οὐδὲν ἔχον μνήμης ἄξιον, πλὴν
 ὅτι Φιλέταιρος ἐντεῦθεν ἦν ὁ ἀρχηγέτης τοῦ τῶν Ἀτταλικῶν
 βασιλέων γένους. Εἰθ' ὁ Παρθέنيος ποταμὸς διὰ χωρίων ἀν-
 θηρῶν φερόμενος, καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ὀνόματος τούτου τετυχη-
 κώς, ἐν αὐτῇ τῇ Παφλαγονίᾳ τὰς πηγὰς ἔχων. Ἐπειτα ἡ Πα-
 φλαγονία καὶ οἱ Ἐνετοί. Ζητοῦσι δὲ, τίνας λέγει τοὺς Ἐνετοὺς
 ὁ Ποιητής, ὅταν φῇ·

Παφλαγόνων δ' ἡγετο Πυλκίμενος λάσιον κῆρ,
 Εἰς Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων.

Οὐ γὰρ δείκνυσθαι φασὶ νῦν Ἐνετοὺς ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ· οἱ 543.
 δὲ κώμην ἐν τῷ αἰγιαλῷ φασί, δέκα σχοίνους ἀπὸ Ἀμάστρεως
 διέχουσας. Ζηνόδοτος δὲ, Ἐξ Ἐνετῆς γράφει, καὶ φησὶ δηλοῦ-
 σθαι τὴν νῦν Ἀμισόν. Ἄλλοι δὲ φῦλόν τι τοῖς Καππάδοξιν ὁμορον
 στρατεῦσαι μετὰ Κιμμερίων· εἴτ' ἐκπεσεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν. Τὸ
 δὲ μάλισθ' ὁμολογούμενόν ἐστιν, ὅτι ἀξιολογώτατον ἦν τῶν
 Παφλαγόνων φύλον οἱ Ἐνετοί, ἐξ οὗ ὁ Πυλαιμένης ἦν· καὶ δὴ
 καὶ συνεστράτευσαν αὐτῷ οὗτοι πλείστοι· ἀποβαλόντες δὲ τὸν
 ἡγεμόνα, διέβησαν εἰς τὴν Θράκην μετὰ τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν·
 πλανώμενοι δ' εἰς τὴν νῦν Ἐνετικὴν ἀφίκοντο. Τινὲς δὲ καὶ Ἀν-
 τήνορα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ κοινωνῆσαι τοῦ σόλου τούτου 544.
 φασί, καὶ ἰδρυθῆναι κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ Ἀδρίου, καθάπερ
 ἐμνησθήμεν ἐν τοῖς Ἰταλικοῖς. Τοὺς μὲν οὖν Ἐνετοὺς διὰ τοῦτ'
 ἐκλιπεῖν εἰκὸς, καὶ μὴ δείκνυσθαι ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ.

§. 9.

Τοὺς δὲ Παφλαγόνους πρὸς ἑω μὲν ὀρίζει ὁ Ἄλυσ ποταμὸς,
 δς, ῥέων ἀπὸ μεσημβρίας, μεταξὺ Σύρων τε καὶ Παφλαγόνων,
 ἐξήσει, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, εἰς τὸν Εὐξείνιον καλεόμενον πόν-
 τον, Σύρους λέγοντα τοὺς Καππάδοκας. Καὶ γὰρ ἔτι καὶ νῦν
 Λευκόσυροι καλοῦνται, Σύρων καὶ τῶν ἐξω τοῦ Ταύρου λεγομέ-
 νων· κατὰ δὲ τὴν πρὸς τοὺς ἐντὸς τοῦ Ταύρου σύγκρισιν, ἐκείνων
 ἐπακκαυμένων τὴν χροάν, τούτων δὲ μὴ, τοιαύτην τὴν ἐπωνυ-
 μίαν γενέσθαι συνέβη. Καὶ Πίνδαρος [δὲ] φησιν, ὅτι αἱ Ἀμαζόνες
 Σύριον εὐρυαίχμαν διεῖπον στρατὸν, τὴν ἐν τῇ Θεμισκυρᾷ
 κατοικίαν οὕτω δηλῶν. Ἡ δὲ Θεμισκυρά ἐστιν ἡ τῶν Ἀμισηνῶν
 αὕτη δὲ Λευκοσύρων τῶν μετὰ τὸν Ἄλυν. Πρὸς ἑω μὲν τοίνυν
 ὁ Ἄλυσ ὄριον τῶν Παφλαγόνων· πρὸς νότον δὲ Φρύγες, καὶ
 οἱ ἐποικίσαντες Γαλάται· πρὸς δύσιν δὲ Βιθυνοὶ καὶ Μαριαν-
 δυνοί· τὸ γὰρ τῶν Καυκίωνων γένος ἐξέφθαρται τελέως πάν-

544. τοθεν· πρὸς ἄρκτον δὲ ὁ Εὐξεινός ἐστι. Τῆς δὲ χώρας ταύτης, διατρημένης εἰς τε τὴν μεσόγαιαν καὶ τὴν ἐπὶ θαλάττῃ, διατείνουσιν ἀπὸ τοῦ Ἄλως μέχρι Βιθυνίας ἑκατέραν, τὴν μὲν παραλίαν ἕως Ἡρακλείας εἶχεν ὁ Εὐπάτωρ· τῆς δὲ μεσογαίας τὴν μὲν ἐγγυτάτῳ ἔσχεν, ἧς τινα καὶ πέραν τοῦ Ἄλως διέτεινε· καὶ μέχρι θεῦρο τοῖς Ῥωμαίοις ἡ Ποντικὴ ἐπαρχία ἀφώρισαι. Τὰ λοιπὰ δ' ἦν ὑπὸ δυνάσταις καὶ μετὰ τὴν Μιθριδάτου κατάλυσιν. Περὶ μὲν δὴ τῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ Παφλαγόνων ἐροῦμεν ὕστερον, τῶν μὲν ὑπὸ τῷ Μιθριδάτῃ· νῦν δὲ πρόκειται τὴν ὑπ' ἐκείνῳ χώραν, κληθεῖσαν δὲ Πόντον διελθεῖν.

§. 10.

Μετὰ δὴ τὸν Παρθένιον ποταμὸν ἐστὶν Ἀμαστρίς, ὁμώνυμος τῇ συνοικιστῇ πόλιν· ἵδρυται δὲ ἐπὶ χερρόνησου λιμένας ἔχουσα τοῦ ἰσθμοῦ ἑκατέρωθεν· ἦν δ' ἡ Ἀμαστρίς γυνὴ μὲν Διονυσίου, τοῦ Ἡρακλείας τυράννου, θυγάτηρ δὲ Ὀξυάδρου, τοῦ Δαρείου ἀδελφοῦ, τοῦ κατὰ Ἀλέξανδρον. Ἐκείνη μὲν οὖν ἐκ τεττάρων κατοικιῶν συνώκισε τὴν πόλιν, ἐκ τε Σησάμου, καὶ Κυτῶρου, καὶ Κρώμνης (ὧν καὶ Ὀμηρος μέμνηται ἐν τῷ Παφλαγονικῷ διακώμῳ), τετάρτης δὲ τῆς Τιείου· ἀλλ' αὕτη μὲν ταχὺ ἀπέστη τῆς κοινωνίας, αἱ δὲ ἄλλαι συνέμειναν· ὧν ἡ Σήσαμος ἀκρόπολις τῆς Ἀμαστρίως λέγεται. Τὸ δὲ Κύτωρον ἐμπορεῖον ἦν ποτε Σινωπέων· ὠνόμασαι δ' ἀπὸ Κυτῶρου, τοῦ Φρίξου παι-
545. δός, ὡς Ἐφορός φησι. Πλείστη δὲ καὶ ἀρίστη πύξις φύεται κατὰ τὴν Ἀμαστριανήν, καὶ μάλιστα περὶ τὸ Κύτωρον. Ὁ δὲ Αἰγιάλος ἐστὶ μὲν ἥϊόν μακρὰ, πλείονων ἢ ἑκατὸν σταδίων· ἔχει δὲ καὶ κώμην ὁμώνυμον, ἧς μέμνηται ὁ Ποιητής, ὅταν φῇ·

Κρώμην τ', Αἰγιάλον τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.

Γράφουσι δὲ τινες,

Κρώμην Κωβιάλον τε.

Ἐρυθρίους δὲ λέγεσθαι φασὶ τοὺς νῦν Ἐρυθρίους ἀπὸ τῆς 545. χροᾶς· δύο δ' εἰσὶ σκόπελοι. Μετὰ δὲ Αἰγυπλὸν Κάραμβις, ἄρα μεγάλη πρὸς τὰς ἄρκτους ἀνατεταμένη, καὶ τὴν Σκυθικὴν χερρόνησον. Ἐμνήσθημεν δ' αὐτῆς πολλάκις, καὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῇ Κριοῦ μετώπου, διθάλαττον ποιοῦντος τὸν Εὐξείνιον πόντον. Μετὰ δὲ Κάραμβιν Κίνωλις, καὶ Ἀντικίνωλις, καὶ Ἀδώνου τεῖχος, πολίχνιον, καὶ Ἀρμένη, ἐφ' ἣ παροιμιάζονται·

Ὅς ἔργον οὐκ εἶχ', Ἀρμένην ἐταίχισεν.

Ἐστὶ δὲ κώμη τῶν Σινωπέων, ἔχουσα λιμένα.

§. II.

Εἴτ' αὐτῇ Σινώπῃ, σαδίου πεντήκοντα τῆς Ἀρμένης διέχουσα, ἀξιολογωτάτῃ τῶν ταύτῃ πόλεων. ἔκτισαν μὲν οὖν αὐτὴν Μιλήσιοι· κατασκευασαμένη δὲ ναυτικόν, ἐπῆρχε τῆς ἐντὸς Κυανέων θαλάττης, καὶ ἔξω δὲ πολλῶν ἀγώνων μετεῖχε τοῖς Ἕλλησιν· αὐτονομηθεῖσα δὲ πολὺν χρόνον, οὐ διὰ τέλους ἐφύλαξε τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ἐκ πολιορκίας ἕλῳ, καὶ ἐδοῦλεσε Φαρνάκῃ πρῶτον, ἔπειτα τοῖς διαδεξαμένοις ἐκείνον μέχρι τοῦ Εὐπάτορος, καὶ τῶν καταλυσάντων Ῥωμαίων ἐκείνων. Ὁ δ' Εὐπάτωρ καὶ ἐγεννήθη ἐκεῖ, καὶ ἐτράφη· διαφερόντως δὲ ἐτίμησεν αὐτὴν, μητρόπολιν τε τῆς βασιλείας ὑπέλαβεν. Ἐστὶ δὲ καὶ φυσικῇ προνοίᾳ κατασκευασμένη καλῶς· ἴδρυνται γὰρ ἐπὶ αὐχένι χερρόνησου τινός· ἐκατέρωθεν δὲ τοῦ ἰσθμοῦ λιμένες, καὶ ναύσταθμα, καὶ πηλαμυδεία θαυμαστά, περὶ ὧν εἰρήκαμεν, ὅτι δευτέραν θῆραν οἱ Σινωπεῖς ἔχουσι, τρίτην δ' οἱ Βυζάντιοι· καὶ κύκλῳ δ' ἡ χερρόνησος προδέδληται, ῥαχιδῆς ἀκτὰς ἔχουσα, καὶ κοιλάδας τινὰς, ὥσπερ βόθρους πετρίνους, οὓς καλοῦσι Χοινικίδας· πληροῦνται δὲ οὗτοι μετεωρισθείσης τῆς θαλάττης· ὥς καὶ διὰ τοῦτο οὐκ εὐπρόσβητον τὸ χωρίον, καὶ

545. διὰ τὸ πᾶσαν τὴν τῆς πέτρας ἐπιφάνειαν ἐχινώδη καὶ ἀνεπίδατον εἶναι γυμνῷ ποδί. Ἀνωθεν μέντοι καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐγεῖν ἐστὶ τὸ ἐδαφος, καὶ ἀγροκηπίοις κεκόσμηται πυκνοῖς, πολὺ δὲ
546. μᾶλλον τὰ προάστεια. Αὐτὴ δ' ἡ πόλις τετείχισται καλῶς, καὶ γυμνασίῳ *δὲ* καὶ ἀγορᾷ καὶ ἑοαῖς κεκόσμηται λαμπρῶς. Τοιαύτη δὲ οὖσα, δις ὁμῶς ἐάλω· πρότερον μὲν ὑπὸ Φαρνάκου, παρὰ θόξαν αἰφνιδίως ἐπιπεσόντος· ὕστερον δὲ ὑπὸ Λευκόλλου καὶ τοῦ ἐγκατασθέντος τυράννου, καὶ ἐντὸς ἅμα, καὶ ἐκτὸς πολιορκουμένη· ὁ γὰρ ἐγκατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως φρούραρχος Βακχίδης, ὑπονοῶν αἰεί τινα προδοσίαν ἐκ τῶν ἐνδοθῶν, καὶ πολλὰς αἰκίας καὶ σφαγὰς ποιῶν, ἀπαγορεῦσαι τοὺς ἀνδρώπους ἐποίησε πρὸς ἅμῃ, μὴτ' ἀμύνασθαι δυναμένους γενναίως, μήτε προσδέσθαι κατὰ συμβάσεις. Ἐάλωσαν δ' οὖν καὶ τὸν μὲν ἄλλον κόσμον τῆς πόλεως διεφύλαξεν ὁ Λευκόλλος· τὴν δὲ τοῦ Βιλλάρου σφαῖραν ἤρε, καὶ τὸν Αὐτόλυκον, Σθένιδος ἔργον, ὃν ἐκείνοι οἰκιστὴν ἐνόμιζον, καὶ ἐτίμων ὡς θεόν· ἦν δὲ καὶ μαντεῖον αὐτοῦ. Δοκεῖ δὲ τῶν Ἰάσονι συμπλευσάντων εἶναι, καὶ κατασχεῖν τοῦτον τὸν τόπον. Εἰδ' ὕστερον Μιλήσιοι τὴν εὐφυῖαν ἰδόντες, καὶ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἐνοικούντων, ἐξειδιάσαντο, καὶ ἐποίκους ἔστειλαν· νυνὶ δὲ καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν δέδεκται, καὶ μέρος τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας ἐκείνων ἐστὶ. Διέχει δὲ τοῦ μὲν Ἱεροῦ τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους, ἀφ' Ἡρακλείας δὲ δισχιλίους, Καράμβεως δὲ ἐπτακοσίους σταδίους. Ἄνδρας δὲ ἐξήνεγκεν ἀγαθοὺς, τῶν μὲν φιλοσόφων, Διογένη τὸν Κυνικόν, καὶ Τιμόθεον τὸν Πατρίωνα· τῶν δὲ ποιητῶν, Δίφιλον τὸν κωμικόν· τῶν δὲ συγγραφέων, Βάτωνα, τὸν πραγματευσάμενον τὰ Περσικά.

§. 12.

Ἐπεὶ δὲ ὁ ἔφεξις ἡ τοῦ Ἄλως ἐκβολὴ ποταμοῦ· ὠνόμασαι
δ'

δ' ἀπὸ τῶν ἀλῶν, οὓς παραρρεῖ ἔχει δὲ τὰς πηγὰς ἐν τῇ μεγάλῃ 546.
 Καππαδοκία, τῆς Ποντικῆς πλησίον, κατὰ τὴν Καμισσηνὴν
 ἐνεχθεῖς δ' ἐπὶ δύοσιν πόλυσ, εἴτ', ἐπιστρέψας πρὸς τὴν ἄρκτον
 διὰ τε Γαλατῶν καὶ Παφλαγόνων, ὀρίζει τούτους τε καὶ τοὺς
 Λευκοσύρους. ἔχει δὲ καὶ ἡ Σινωπῖτις καὶ ἡ μέχρι Βιθυνίας
 πᾶσα ὄρεινῃ, ἡ ὑπερκειμένη τῆς λεχθείσης παραλίας, ναυπηγή-
 σιμον ὕλην, ἀγαθὴν καὶ εὐκατακόμισον. Ἡ δὲ Σινωπῖτις καὶ
 σφένδαμνον φύει καὶ ὀροκάρουν, ἐξ ὧν τὰς τραπέζας τέμνουσιν·
 ἅπαντα δὲ καὶ ἐλαιόφυτός ἐστιν, ἡ μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης
 γεωργουμένη.

§. 13.

Μετὰ δὲ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἄλως ἡ Γαδιλωνίτις ἐστὶ μέχρι
 τῆς Σαραμηνῆς, εὐδαίμων χώρα, καὶ πεδιάς πᾶσα, καὶ πάμ-
 φορος· ἔχει δὲ καὶ προβατεῖαν ὑποδιφθέρου καὶ μαλακῆς ἐρέας,
 ἧς καθ' ὅλην τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὸν Πόντον σφόδρα πολλὴ
 σπάνις ἐστὶ· γίνονται δὲ καὶ ζόρκες, ὧν ἀλλαχοῦ σπάνις ἐστὶ·
 ταύτης δὲ τῆς χώρας τὴν μὲν ἔχουσιν Ἀμισσηνοί, τὴν δ' ἔδωκε 547.
 Δηϊοτάρῳ Πομπήϊος, καθάπερ καὶ τὰ περὶ τὴν Φαρνακίαν καὶ
 τὴν Τραπεζουσίαν, μέχρι Κολχίδος καὶ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας·
 καὶ τούτων ἀπέδειξεν αὐτὸν βασιλέα, ἔχοντα καὶ τὴν πατρίαν
 τετραρχίαν τῶν Γαλατῶν, τοὺς Τολισσοβόγιους. Ἀποθανόντος
 δ' ἐκείνου, πολλαὶ διαδοχαὶ τῶν ἐκείνου γεγονάσι.

§. 14.

Μετὰ δὲ τὴν Γαδιλῶνα ἡ Σαραμηνή, καὶ Ἀμισός, πόλις
 ἀξιόλογος, διέχουσα τῆς Σινώπης περὶ ἐννακοσίους σταδίους.
 Φησὶ δὲ αὐτὴν Θεόπομπος πρῶτους Μιλήσιους κτίσαι· εἴτα
 Καππαδόκων ἄρχοντα· τρίτον δ' ὑπ' Ἀθηνοκλέους καὶ Ἀθηναίων
 ἐποικισθεῖσαν, Πειραιᾶ μετονομασθῆναι. Καὶ ταύτην δὲ κατέσχον

547. οἱ βασιλεῖς· ὁ δ' Εὐπάτωρ ἐκόσμησεν ἱεροῖς, καὶ προσέκτισε μέρος. Λεύκολλος δὲ καὶ ταύτην ἐπολιόρκησεν· εἰς ὕψερυν Φαρνάκης ἐκ Βοσπόρου διαβάς· ἑλευθερωθεῖσαι δ' ὑπὸ Καίσαρος τοῦ Θεοῦ, παρέδωκεν Ἀντώνιος βασιλεῦσιν· εἰς ὁ τύραννος Στράτων κακῶς αὐτὴν διέθηκεν· εἰς ἡλευθερώθη παλιν μετὰ τὰ Ἀκτιακὰ ὑπὸ Καίσαρος τοῦ Σεβαστοῦ, καὶ νῦν εὖ συνέστηκεν. ἔχει δὲ τὴν τε ἄλλην χώραν καλὴν, καὶ τὴν Θεμισκυραν, τὸ τῶν Ἀμαζόνων οἰκητήριον, καὶ τὴν Σιδηρὴν.

§. 15.

Ἔστι δὲ ἡ Θεμισκυρα πεδῖον, τῇ μὲν ὑπὸ τοῦ πελάγους κλυζόμενον, ὅσον ἐξήκοντα σταδίους τῆς πόλεως διέχον· τῇ δ' ὑπὸ τῆς ὄρεινης, εὐδένδρου καὶ διαρρύτου ποταμοῖς, αὐτόθεν τὰς πηγὰς ἔχουσιν. Ἐκ μὲν οὖν τούτων πληρούμενος ἀπάντων εἰς ποταμὸς διέξεισι τὸ πεδῖον, Θερμῶδων καλούμενος· ἄλλος δὲ τούτῳ παράσις, ῥέων ἐκ τῆς καλουμένης Φαναροίας, τὸ αὐτὸ διέξεισι πεδῖον· καλεῖται δὲ Ἰρις. ἔχει δὲ τὰς πηγὰς ἐν αὐτῷ τῷ Πόντῳ· ῥυεῖς δὲ διὰ πόλεως μέσης Κομάνων τῶν Ποντικῶν, καὶ διὰ τῆς Δαξιμωνίτιδος, εὐδαίμονος πεδίου, πρὸς ὄψιν, εἰς ἐπιστρέφει πρὸς τὰς ἄρκτους παρ' αὐτὰ τὰ Γαζίουρα, παλαιὸν βασιλεῖον, νῦν δ' ἔρημον· εἰτα ἀνακάμπτει πάλιν πρὸς ἑω, παραλαβὼν τὸν τε Σκύλακα καὶ ἄλλους ποταμοὺς, καὶ παρ' αὐτὸ τὸ τῆς Ἀμασειας ἐνεχθεῖς τεῖχος, τῆς ἡμετέρας πατριδος, πόλεως ἐρυμνοτάτης, εἰς τὴν Φαναροίαν πρόεισιν· ἐνταῦθα δὲ συμβαλὼν ὁ Λύκος αὐτῷ, τὰς ἀρχὰς ἐξ Ἀρμενίας ἔχων, γίνεται καὶ αὐτὸς Ἰρις· εἰς ἡ Θεμισκυρα ὑποδέχεται τὸ ῥεῦμα, καὶ τὸ Ποντικὸν πέλαγος. Διὰ δὲ τούτ' ἐνδροσὸν ἔστι καὶ ποάζον αἰεὶ τὸ πεδῖον τοῦτο, τρέφειν ἀγέλας βοῶν τε ὁμοίως καὶ ἵππων θυνάμενον. Σπόρον δὲ πλεῖστον δέχεται τὸν

548. ἐκ τῆς ἐλύμεν καὶ κέγχρου, μᾶλλον δὲ ἀνέκλειπτον· αὐχμεῖ

γὰρ κρείττων ἐστὶν ἡ εὐϋδρία παντός ὡς, οὐδὲ λιμὸς καθύκει- 548.
ται τῶν ἀνθρώπων τούτων οὐδ' ἄπαξ. Τοσαύτην δ' ὀπίωραν
ἐκδίδωσιν ἡ παρώρειος τὴν αὐτοφυῆ καὶ ἀγρίαν, σαφυλῆς τε
καὶ ὄχνης, καὶ μῆλου, καὶ τῶν καρυωδῶν, ὥς κατὰ πᾶσαν
τοῦ ἔτους ὥραν ἀφθόνης εὐπορεῖν τοὺς ἐξιόντας ἐπὶ τὴν ὕλην·
τοτὲ μὲν ἔτι κρεμαμένων τῶν καρπῶν ἐν τοῖς δένδρεσι, τοτὲ
δ' ἐν τῇ πεπτωκυῖα φυλλάδι, καὶ ὑπ' αὐτῇ κεμένων, βαθεία
καὶ πολλῇ κεχυμένη. Συχναὶ δὲ καὶ θῆραι παντοίων ἀγρευ-
μάτων διὰ τὴν εὐπορίαν τῆς τροφῆς.

§. 16.

Μετά δὲ τὴν Θεμίσκυραν ἐστὶν ἡ Σιδηνή, πεδῖον εὐδαιμον,
οὐχ ὁμοίως δὲ *καὶ* κατάρρυτον, ἔχον χωρία ἐρυμνά ἐπὶ τῇ
παραλίᾳ, τὴν τε Σίδην, ἀφ' ἧς ὠνομάσθη Σιδηνή, καὶ Χά-
βακα, καὶ Φαῦδα. Μέχρι μὲν δὴ δεῦρο Ἀμισσηνῆ. Ἄνδρες δὲ
γεγόνασιν ἄξιοι μνήμης κατὰ παιδείαν ἐνταῦθα, μαθηματικοί
μὲν, Δημήτριος ὁ τοῦ Ραθηνοῦ, καὶ Διονυσόδωρος, ὁμώνυ-
μος τῷ Ἰωνί γεωμέτρῃ· γραμματικὸς δὲ, Τυραννίων, οὗ ἡμεῖς
ἠκροασάμεθα.

§. 17.

Μετά δὲ τὴν Σιδηνήν ἡ Φαρνακία ἐστὶν, ἐρυμνὸν πόλισμα·
καὶ μετὰ ταῦτα ἡ Τραπεζοῦς, πόλις Ἑλληνίς, εἰς ἣν ἀπὸ τῆς
Ἀμισοῦ περὶ διαχιλίους καὶ διακοσίους σταδίους ἐστὶν ὁ πλοῦς·
εἰς ἔνθεν εἰς Φάσιν χίλιοι πού καὶ τετταρακόσιοι, ὥς δ' οἱ
σύμπαντες ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ μέχρι Φάσιδος περὶ ὀκταμισχιλίους
σταδίους εἰσὶν, ἡ μικρῷ πλείους, ἡ ἐλάττους. Ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ
ταύτῃ ἀπὸ Ἀμισοῦ πλείουσιν, ἡ Ἡράκλειος ἄκρα πρῶτόν ἐστιν·
εἶτα ἄλλη ἄκρα Ἰασόνιον, καὶ ὁ Γενήτης· εἶτα Κοτύωρος πο-
λίχνη, ἐξ ἧς συνωκίσθη ἡ Φαρνακία· εἶτα Ἰσχύπολις, κατερη-

548. ριμμένη. Εἶτα κόλπος, ἐν ᾧ Κερασοῦς τε καὶ Ἑρμώνασσα, κατοικίαι μέτριαι· εἶτα τῆς Ἑρμωνάσσης πλησίον ἡ Τραπεζοῦς· εἰς ἡ Κολχίς· ἐνταῦθα δὲ πρὸς καὶ Ζυγόπολις τις λεγομένη κατοικία. Περὶ μὲν οὖν τῆς Κολχίδος εἴρηται καὶ τῆς ὑπερκείμενης παραλίας.

§. 18.

Τῆς δὲ Τραπεζοῦντος ὑπέρευνται καὶ τῆς Φαρνακίας Τιβαρηνοὶ τε καὶ Χαλδαῖοι, καὶ Σάννοι, οὓς πρότερον ἐκάλουν Μάκρωνας, καὶ ἡ Μικρὰ Ἀρμενία· καὶ οἱ Ἀππαῖται δὲ πρὸς πλησιάζουσι τοῖς χωρίοις τούτοις, οἱ πρότερον Κερκίται. Διήκει δὲ διὰ τούτων ὁ τε Σκυδίσσης, ὄρος τραχύτατον, συνάπτον τοῖς Μοσχικοῖς ὄρεσι τοῖς ὑπὲρ τῆς Κολχίδος, οὗ τὰ ἄκρα κατέχουσιν οἱ Ἑπτακωμηταί, καὶ ὁ Παρυάδρης, ὁ μέχρι τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας ἀπὸ τῶν κατὰ Σιδηνήν καὶ Θεμισκυραν τόπων διατείνων, καὶ ποιῶν τὸ ἐωθινὸν τοῦ Πόντου πλευρόν. Εἰσὶ δ' 549. ἅπαντες μὲν οἱ ὄρειοι τούτων ἄγριοι τελέως· ὑπερβέβληνται δὲ τοὺς ἄλλους οἱ Ἑπτακωμηταί. Τινὲς δὲ καὶ ἐπὶ δένδρεσιν, ἢ πυργίοις οἰκοῦσι· διὸ καὶ Μοσσυνοῖκους ἐκάλουν οἱ παλαιοί, τῶν πύργων μοσύνων λεγομένων. Ζῶσι δ' ἀπὸ θηρείων σαρκῶν καὶ τῶν ἀκροδρύων· ἐπιτίθενται δὲ καὶ τοῖς ὁδοιποροῦσι, καταπηδήσαντες ἀπὸ τῶν ἱερῶν. Οἱ δὲ Ἑπτακωμηταί τρεῖς Πομπήϊου σπεύρας κατέκοψαν, διεξιούσας τὴν ὄρεινὴν, κεράσαντες κρατῆρας ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ Μαινομένου μέλιτος, ὁ φέρουσιν αἱ ἀκρέμονες τῶν δένδρων· πιοῦσι γὰρ καὶ παρακόψασιν ἐπιθέμενοι, ῥαδίως διεχειρίσαντο τοὺς ἀνθρώπους. Ἐκαλοῦντο οἱ τούτων τινὲς τῶν βαρβάρων καὶ Βύζηρες.

§. 19.

Οἱ δὲ νῦν Χαλδαῖοι, Χαλυβες τὸ παλαιὸν ὠνομάζοντο,

καθ' οὓς· μάλισα ἡ Φαρυακία ἰδρυται, κατὰ θαλάτταν μὲν 549·
 ἔχουσα εὐφυΐαν τὴν ἐκ τῆς πηλαμυθείας· πρώτισα γὰρ ἀλίσκε-
 ται ἐνταῦθα τὸ ὄψον τοῦτο· ἐκ δὲ τῆς γῆς τὰ μέταλλα, νῦν
 μὲν σιδήρου, πρότερον δὲ καὶ ἀργύρου. Ὀλως δὲ κατὰ τοὺς
 τόπους τούτους ἡ παραλία σενὴ τελέως ἐστίν· ὑπέρκειται δὲ
 αὐτῆς τὰ ὄρη μεταλλῶν πλήρη καὶ δρυμῶν, γεωργεῖται δ' οὐ
 πολλά. Λείπεται δὴ τοῖς μὲν μεταλλευταῖς ἐκ τῶν μεταλλῶν ὁ
 βίος, τοῖς δὲ θαλαττουργοῖς ἐκ τῆς ἀλιείας, καὶ μάλισα τῶν
 πηλαμύδων καὶ τῶν δελφίνων· ἐπακολουθοῦντες γὰρ ταῖς ἀγέ-
 λαις τῶν ἰχθύων, κορδύλης τε καὶ θύννης, καὶ αὐτῆς τῆς
 πηλαμύδος, παίνονται τε καὶ εὐάλωτοι γίνονται, διὰ τὸ πλη-
 σιάζειν τῇ γῇ προαλέσ-ερον δελεαζόμενοι. Τούτους μὲν οὖν οὗτοι
 κατακόπτουσι τοὺς δελφῖνας, καὶ τῷ σέατι πολλῷ χρῶνται
 πρὸς ἅπαντα.

§. 20.

Τούτους οὖν οἶμαι λέγειν τὸν Ποιητὴν Ἀλιζώνους ἐν τῷ
 μετὰ τοὺς Παφλαγόνας καταλόγῳ·

Αὐτὰρ Ἀλιζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
 Τηλόθεν ἐξ Ἀλύθης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη·

ἦτοι τῆς γραφῆς μετατεθείσης ἀπὸ τοῦ, Τηλόθεν ἐκ Χαλύ-
 θης, ἢ τῶν ἀνθρώπων πρότερον Ἀλύθων λεγομένων ἀντὶ Χαλύ-
 θων. Οὐ γὰρ νῦν μὲν δυνατόν γεγονεν ἐκ Χαλύθων Χαλδαιούς
 λεχθῆναι, πρότερον δ' οὐκ ἐνῆν ἀντὶ Ἀλύθων Χαλύθας· καὶ ταῦτα
 τῶν ὀνομάτων μεταπτώσεις πολλὰς δεχομένων, καὶ μάλισα ἐν
 τοῖς βαρβάροις. Σίντιες γὰρ ἐκαλοῦντό τινες τῶν Θρακῶν,
 εἴτα Σίντοι, εἴτα Σαῖοι, παρ' οἷς φησὶν Ἀρχιλόχος τὴν ἀσπίδα
 ρίψαι·

Ἀσπίδι μὲν Σαίων τις ἀγάζεται, ἣν παρὰ Σάμνῳ,
 Ἐντος ἀμώμητον, κάλλιπον οὐκ ἐθελῶν·

550. οἱ δ' αὐτοὶ οὗτοι Σάπαι νῦν ὀνομάζονται. Πάντες γὰρ οὗτοι περὶ Ἀδδῆρα τὴν οὐκ εἶχον, καὶ τὰς περὶ Λήμνον νήσους. Ομοίως δὲ καὶ Βρίγοι, καὶ Βρίγες, καὶ Φρύγες, οἱ αὐτοὶ καὶ Μυσοὶ *καὶ Μέρωνες*, καὶ Μαίονες καὶ Μήονες. Οὐ χρεῖα δὲ πλεονάζειν. Ὑπονοεῖ δὲ καὶ ὁ Σκήψιος τὴν τοῦ ὀνόματος μεταπτώσιν ἐξ Ἀλύθων εἰς Χαλυδας· τὰ δ' ἐξῆς καὶ τὰ συννωδὰ οὐ νοῶν, καὶ μάλιστα ἐκ τίνος Ἀλιζώνους εἴρηκε τοὺς Χαλυδας, ἀποδοκιμαζέει τὴν δόξαν· ἡμεῖς δ' ἀντιπαραθέντες τῇ ἡμετέρᾳ τὴν ἐκείνου, καὶ τὰς τῶν ἄλλων ὑπολήψεις σκοπῶμεν.

§. 21.

Οἱ μὲν μεταγράφουσιν, Ἀλαζώνων, οἱ δ' Ἀμαζώνων, ποιοῦντες· τὸ δ' Ἐξ Ἀλύθης, Ἐξ Ἀλόπης, [η] Ἐξ Ἀλόβης· τοὺς μὲν, Σκυθας Ἀλαζώνας φάσκοντες ὑπὲρ τὸν Βορυσθένη, καὶ Καλλιπίδας, καὶ ἄλλα ὀνόματα, ἅπερ Ἑλλάνικός τε, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ Εὐδοξος κατεφλυνάρησαν ἡμῶν· τὰς δ', Ἀμαζόννας, μεταξὺ Μυσίας καὶ Καρίας καὶ Λυδίας, καθάπερ Ἐφορος νομίζει, πλησίον Κύμης τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο μὲν ἔχεται τι νὸς λόγου τυχὸν ἴσως· εἴη γὰρ ἂν λέγων τὴν ὑπὸ τῶν Αἰολέων καὶ Ἰώνων οἰκισθεῖσαν ὕστερον, πρότερον δ' ὑπὸ Ἀμαζόνων· καὶ ἐπωνύμους πόλεις τινὰς εἶναι φησι· καὶ γὰρ Ἐφεσον, καὶ Σμύρναν, καὶ Κύμην, καὶ Μύριναν. Ἡ δὲ Ἀλύθη, [η] ὥς τινες, Ἀλόπη, ἢ Ἀλόβη, πῶς ἂν ἐν τοῖς τόποις τούτοις ἐξητάζετο; πῶς δὲ τηλόθεν; πῶς δ' ἢ τοῦ ἀργύρου γενέσθῃ;

§. 22.

Ταῦτα μὲν ἀπολύεται τῇ μεταγραφῇ· γράφει γὰρ οὕτως·

Αὐτὰρ Ἀμαζώνων Οἰδὸς καὶ Ἐπίρροφος ἦρχον,

Ἐλθόντ' ἐξ Ἀλόπης, ὅθ' Ἀμαζονίδων γένος ἐστὶ.

Ταῦτα δ' ἀπολυσάμενος εἰς ἄλλο ἐμπέπτωκε πλάσμα· οὐδαμῶς

γάρ ἐνθάδε εὐρίσκεται Ἀλόπη· καὶ ἡ μεταγραφὴ δὲ, παρὰ τὴν 550. τῶν ἀντιγράφων τῶν ἀρχαίων πίσει καινοτομουμένη ἐπὶ τοσούτον, σχεδιασμῷ ὅκειν. Ὁ δὲ Σκήψιος οὔτε τὴν τούτου δόξαν ὅκειν ἀποδεξάμενος, οὔτε τῶν περὶ τὴν Παλλήνην τοὺς Ἀλιζώνους ὑπολαβόντων, ὧν ἐμνήσθημεν ἐν τοῖς Μακεδονικοῖς· ὁμοῦς διηπόρηκε, πῶς ἐκ τῶν ὑπὲρ τὸν Βορυσθένην νομάδων ἀφίχθαι συμμαχίαν τοῖς Τρωσὶ τις νομίσειεν· ἐπαινεῖ δὲ μάλιστα τὴν Ἐλαταίου τοῦ Μιλησίου, καὶ Μενεκράτους τοῦ Ἐλαίτου, τῶν Ξενοκράτους γνωρίμων ἀνδρὸς, δόξαν, καὶ τὴν Παλαιφάτου· ὧν ὁ μὲν ἐν γῆς περιόδῳ φησὶν· « Ἐπὶ δ' Ἀλαζία » πόλει ποταμὸς Ὀδρύσσης, ῥέων διὰ Μυγδονίης πεδίου ἀπὸ δύ- » σιος ἐκ τῆς λίμνης τῆς Δασκυλίτιδος, ἐς Ρύνδακον ἐσβάλλει ». Ἐρημον δὲ εἶναι νῦν τὴν Ἀλαζίαν λέγει, κώμας δὲ πολλὰς τῶν 551. Ἀλαζώνων οἰκεῖσθαι, δι' ὧν Ὀδρύσσης ῥεῖ· ἐν δὲ ταύταις τὸν Ἀπόλλωνα τιμᾶσθαι διαφερόντως, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐφορίαν τῶν Κυζικηνῶν. Ὁ δὲ Μενεκράτης, ἐν τῇ Ἑλλησποντιακῇ περιόδῳ, ὑπερκεῖσθαι λέγει τῶν περὶ τὴν Μύρλειαν τόπων ὀρεινὴν συνεχῇ, ἣν κατέκειτο τὸ τῶν Ἀλιζώνων ἔθνος· δεῖ δὲ, φησὶ, γράφειν ἐν τοῖς δύο Λάβδα· τὸν δὲ Ποιητὴν ἐν τῷ ἐνὶ γράφειν διὰ τὸ μέτρον. Ὁ δὲ Παλαιφάτος φησιν, ἐξ Ἀλαζόνων τῶν ἐν τῇ Ἀλότῃ οἰκούντων, νῦν δ' ἐν Ζελεία, τὸν Ὀδίον καὶ τὸν Ἐπίστροφον στρατεῦσαι. Τί οὖν ἄξιον ἐπαινεῖν τὰς τούτων δόξας; χωρὶς γὰρ τοῦ τὴν ἀρχαίαν γραφὴν καὶ τούτους κινεῖν, οὔτε τὰ ἀργυρεῖα δεικνύουσιν, ὅπου τῆς Μυρλεατίδος λίμνη ἐστίν, οὔτε πῶς οἱ ἐνθάδε ἀφιγμένοι εἰς Ἴλιον τηλόθεν ἦσαν, εἰ καὶ δοθεῖν Ἀλόπην τινὰ γεγονέναι, ἢ Ἀλαζίαν· πολὺ γὰρ εἴ ταῦτα ἐγγυτέρω ἐστὶ τῇ Τρωάδι, ἢ τὰ περὶ Ἐφέσον. Ἀλλ' ὁμοῦς τοὺς περὶ Πύγελα λέγοντας τὰς Ἀμαζόνας, μεταξὺ Ἐφέσου καὶ Μαγνησίας καὶ Πριήνης, φλυαρεῖν φησιν ὁ Δημήτριος· τὸ γὰρ

551. Τηλόθεν οὐκ ἐφαρμόττειν τῷ τόπῳ. Ὅπόσω οὖν μάλλον οὐκ ἐφαρμόττει τῷ περὶ τὴν Μυσίαν καὶ Τευθρανίαν!

§. 23.

Νῆ Δία, ἀλλὰ φησὶ δεῖν ἔνα καὶ ἀκύρως προσετέμενα δέχεσθαι, ὥς καὶ [τὸ],

Τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης·

καὶ,

Ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκα· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ·

καὶ,

Εἰλετο δὲ κλειῶν εὐκαμπεία χεῖρὶ παχείῃ

Πηνελόπη. Δεδόσθω δὴ καὶ τοῦτο· ἀλλ' ἐκεῖνα οὐ δοτέα, οἷς προσέχων ὁ Δημήτριος, οὐδὲ τοῖς ὑπολαβοῦσι δεῖν ἀκούειν, Τηλόθεν ἐκ Χαλύβης, πιθανῶς ἀντεῖρηκε. Συγχωρήσας γὰρ, ὅτι, εἰ καὶ μὴ ἔστι νῦν ἐν ταῖς Χαλύβι τὰ ἀργυρεῖα, ὑπάρξαι γε ἐνεδέχετο, ἐκεῖνό γε οὐ συγχωρεῖ, ὅτι καὶ ἐνδοξα ἦν, καὶ ἄξια μνήμης, καθάπερ τὰ σιδηρεῖα. Τί δὲ κωλύει, φαίη τις ἂν, καὶ ἐνδοξα εἶναι, καθάπερ καὶ τὰ σιδηρεῖα; ἢ σιδήρου μὲν εὐπορία τόπον ἐπιφανῆ δύναται ποιεῖν, ἀργύρου δ' οὐ; Τί δ', εἰ μὴ κατὰ τοὺς ἥρωας, ἀλλὰ καθ' Ὅμηρον εἰς δόξαν ἀφῆκτο τὰ ἀργυρεῖα, ἄρα μέμφαιτό τις ἂν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ποιητοῦ;—Πῶς σὺν εἰς τὸν Ποιητὴν ἡ δόξα ἀφῆκετο;—Πῶς δ' ἡ τοῦ ἐν τῇ Τεμέσῃ χαλκοῦ τῇ Ἰταλιώτιδι; πῶς δ' ἡ τοῦ Θηβαϊκοῦ πλούτου τοῦ κατ' Αἴγυπτον; καίτοι διπλάσιον σχεδόν τι διέχοντα τῶν Αἰγυπτίων Θηβῶν, ἢ τῶν Χαλδαίων. Ἀλλ' οὐδ', οἷς συνηγορεῖ, τούτοις

552. ὁμολογεῖ· τὰ γὰρ περὶ τὴν Σκῆψιν τοποθετῶν, τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, πλησίον τῆς Σκῆψεως καὶ τοῦ Αἰσῆπου Ἐνέαν κώμην, καὶ Ἀργυρίαν λέγει, καὶ Ἀλαξίαν. Ταῦτα μὲν οὖν, εἰ καὶ ἔστι, πρὸς ταῖς πηγαῖς ἂν εἴη τοῦ Αἰσῆπου· ὁ δὲ Ἐκαταῖος λέγει

ἐπέκεινα τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ· ὃ τε Παλαίφατος πρότερον μὲν 552.
 Ἀλόπην οἰκεῖν φήσας, νῦν δὲ Ζέλειαν, οὐδὲν ὁμοιον λέγει τού-
 ταις· εἰ δ' ἄρα, ὃ Μενεκράτης, καὶ οὐδ' οὗτος τὴν Ἀλόπην,
 ἢ Ἀλόβην, ἢ ὅπως ποτὲ βούλονται γράφειν, φράζει, ἥτις ἐστίν·
 οὐδ' αὐτὸς ὁ Δημήτριος.

§. 24.

Πρὸς Ἀπολλόδωρον δὲ περὶ τῶν αὐτῶν ἐν τῷ Τρωϊκῷ δια-
 κόσμῳ διαλεγόμενον, πολλὰ μὲν εἴρηται πρότερον, καὶ νῦν δὲ
 λεκτέον. Οὐ γὰρ οἶεται δεῖν δέχεσθαι τοὺς Ἀλιζῶνας ἐκτὸς τοῦ
 Ἄλυσ· μηδεμίαν γὰρ συμμαχίαν ἀφίχθαι τοῖς Τρωσὶν ἐκ τῆς
 περαίας τοῦ Ἄλυσ. Πρῶτον τοίνυν ἀπαιτήσαμεν αὐτὸν, τίνας
 εἰσὶν οἱ ἐντὸς τοῦ Ἄλυσ Ἀλιζῶνες, [οἱ] καὶ

Τηλόθεν ἐξ Ἀλύθης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη;
 οὐ γὰρ ἔξει λέγειν. Ἐπειτα τὴν αἰτίαν, δι' ἣν οὐ συγχωρεῖ καὶ
 ἐκ τῆς περαίας ἀφίχθαι τινα συμμαχίαν. Καὶ γὰρ εἰ τὰς ἄλ-
 λας ἐντὸς εἶναι τοῦ ποταμοῦ πάσας συμβαίνει, πλὴν τῶν Θρα-
 κῶν, μίαν γε ταύτην οὐδὲν ἐκώλυε πέραθεν ἀφίχθαι ἐκ τῆς
 ἐπέκεινα τῶν Λευκοσύρων. Ἡ πολεμήσοντας μὲν ἦν δυνατόν
 διαβαίνειν ἐκ τῶν τόπων τούτων καὶ τῶν ἐπέκεινα, καθάπερ
 τὰς Ἀμαζόνας, καὶ Τρῆρας, καὶ Κιμμερίους φασί, συμμα-
 χήσοντας δ' ἀδύνατον; Αἱ μὲν οὖν Ἀμαζόνες οὐ συνεμάχουν,
 διὰ τὸ τὸν Πρίαμον πολεμῆσαι πρὸς αὐτάς συμμαχοῦντα τοῖς
 Ἰωσιν·

ἤματι τῷ, ὅτε τ' ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι·
 φησὶν ὁ Πρίαμος·

Καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπικούρος εἶναι μετὰ τοῖσιν ἐλέχθην.

Οἱ δ' ἄμοροῦντες αὐταῖς, οὐθ' οὕτως ἄπωθεν ὄντες, ὥς γε
 χλεπτήν εἶναι τὴν ἐκείθεν μετάπεμψιν, οὐτ' ἐχθρας ὑποκειμέ-
 νης, οὐδὲν ἐκωλύοντο, οἶμαι, συμμαχεῖν.

§. 25.

552. Ἄλλ' οὐδὲ δόξαν ἔχει τοιαύτην τῶν παλαιῶν εἰπεῖν, ὡς συμφωνούντων ἀπάντων, μηδένας ἐκ τῆς περαιάς τοῦ Ἄλως κοινωνῆσαι τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Πρὸς τοῦνκατίον δὲ μᾶλλον εὗροι τις ἂν μαρτυρίαν. Μαίανδριος γοῦν ἐκ τῶν Λευκοσύρων φησὶ τοὺς Ἐνετοὺς ὁρμηθέντας συμμαχεῖσθαι τοῖς Τρωσίν· ἐκείθεν δὲ μετὰ τῶν Θρᾷων ἀπαῖραι, καὶ οἰκῆσαι περὶ τὸν τοῦ Ἀδρίου μυχόν· τοὺς δὲ *μη* μετασχόντας τῆς στρατείας Ἐνετοὺς, Καππάδοκας λέγεσθαι. Συνηγορεῖν δ' ἂν δόξειε τῷ λόγῳ τού-

553. τῷ, διότι πᾶσα ἡ πλησίον τοῦ Ἄλως Καππαδοκία, ὅση παρατείνει τῇ Παφλαγονίᾳ, ταῖς δυσὶ χρεῖται διαλέκτοις, καὶ τοῖς ὀνόμασι πλεονάζει τοῖς Παφλαγονικοῖς, Βάγας καὶ Βιάσας, καὶ Αἰνιάτης, καὶ Ρατώτης, καὶ Ζαρδώνης, καὶ Τίδηρος, καὶ Γάσας καὶ Ὀλίγασας, καὶ Μάνης· ταῦτα γὰρ ἐν τε τῇ Βαμωνίτιδι, καὶ Πημολίτιδι, καὶ τῇ Γαζαλουτίτιδι, καὶ Γαζακηῇ, καὶ ἄλλαις πλείσταις χώραις ἐπιπολάζει τὰ ὀνόματα. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἀπολλόδωρος παρατιθεῖσι τὸ τοῦ Ζηνοδότου, ὅτι γράφει·

Ἐξ Ἐνετῆς, ὅθεν ἡμόνων γένος ἀγροτεράων.

Ταύτην δὲ φησὶν Ἐκαταῖον τὸν Μιλήσιον δέχεσθαι τὴν Ἀμισόν.

Ἡ δ' Ἀμισὸς εἴρηται, διότι τῶν Λευκοσύρων ἐστὶ, καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἄλως.

§. 26.

Εἴρηται δ' αὐτῷ που καὶ, διότι ὁ Ποιητὴς ἰστορίαν εἶχε τῶν Παφλαγόνων τῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ, παρὰ τῶν περὶ διελθόντων τὴν χώραν τὴν παραλίαν δ' ἡγνόμεν, καθάπερ καὶ τὴν ἄλλην τὴν Ποντικὴν ὠνόμαζε γὰρ ἂν αὐτήν. Τουναντίον δ' ἐστὶν ἀναστρέψαντα εἰπεῖν, ἐκ τῆς περιοδείας ὁρμηθέντα τῆς ἀποδοδείξης νυνί, ὡς τὴν μὲν παραλίαν πᾶσαν ἐπελήλυθε, καὶ οὐδὲν

τῶν ὄντων τότε ἀξίων μνήμης παραλείπειν. Εἰ δ' Ἡράκλειον, 553. καὶ Ἀμαστριν, καὶ Σινώπην οὐ λέγει, τὰς μὴπω συνωκισμένας, οὐδὲν θαυμαστὸν τῆς δὲ μεσογαίας οὐδὲν ἄτοπον, εἰ μὴ εἰρήκε. Καὶ τὸ μὴ ὀνομάζειν δὲ πολλὰ τῶν γνωρίμων, οὐκ ἀγνοίας ἐστὶ σημεῖον, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐπεσημηνάμεθα. Ἀγροεῖν γὰρ αὐτὸν πολλὰ τῶν ἐνδόξων ἔφη περὶ τὸν Πόντον, οἷον ποταμοὺς καὶ ἔθνη· ὀνομάσαι γὰρ ἄν. Τοῦτο δ' ἐπὶ μέν τινων σφόδρα σημειωδῶν δοίη τις ἄν, οἷον Σκύθας, καὶ Μαιώτιν, καὶ Ἰστρον. Οὐ γὰρ διὰ σημείων μὲν τοὺς Νομάδας εἶρηκε Γαλακτοφάγους, ἀβίους τε καὶ δικαιοτάτους ἀνθρώπους, καὶ ἔτι Ἀγανούς ἱππημολγούς· Σκύθας δὲ οὐκ ἄν εἶπεν ἢ Σαυρομάτας, ἢ Σαρμάτας· εἰ δὴ οὕτως ὠνομάζοντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Οὐδ' ἂν Θρακῶν τε καὶ Μυσῶν μνησθεῖς, τῶν πρὸς τῷ Ἰσρῳ, αὐτὸν παρεσίγησε, μέγιστον τῶν ποταμῶν ὄντα· καὶ ἄλλως ἐπιφόρως ἔχων πρὸς τὸ τοῖς ποταμοῖς ἀφορίζεσθαι τοὺς τόπους. Οὐδ' ἂν Κιμμερίους λέγων παρήκε τὸν Βόσπορον, ἢ τὴν Μαιώτιν.

§. 27.

Ἐπὶ δὲ τῶν μὴ οὕτω σημειωδῶν, ἢ μὴ τότε, ἢ μὴ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, τί ἂν τις μέμφοιτο; Οἷον τὸν Τάναϊν δι' οὐδὲν ἄλλο γνωριζόμενον, ἢ διότι τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης ὁρίον 554. ἐστίν· ἀλλ' οὔτε τὴν Ἀσίαν, οὔτε τὴν Εὐρώπην ὠνόμαζόν πω οἱ τότε, οὐδὲ διήρητο οὕτως εἰς τρεῖς ἡπείρους ἢ οἰκουμένη. ὠνόμασε γὰρ ἄν που διὰ τὸ λίαν σημειωδὲς, ὥς καὶ τὴν Λιδύην, καὶ τὴν Λίβαν τὸν ἀπὸ τῶν ἐσπερίων τῆς Λιδύης πνέοντα. Τῶν δ' ἡπείρων μὴπω διωρισμένων, οὐδὲ τοῦ Ταυαΐδος ἔδει καὶ τῆς μνήμης αὐτοῦ. Πολλὰ δὲ καὶ αξιομνημόνευτα μὲν, οὐχ' ἐπέδραμε δὲ. Πολὺ γὰρ δὴ καὶ τὸ ἐπελευστικὸν εἶδος ἐν τε τοῖς λέγοις καὶ ἐν ταῖς πράξεσιν ἐστίν. Ἐκ πάντων δὲ τῶν τοιού-

554. των ὁπλόν εἰςιν, ὅτι μοχθηρῷ σημείῳ χρῆται πᾶς ὁ ἐκ τοῦ μὴ λέγεσθαι τι ὑπὸ τοῦ Ποτητοῦ, τὸ ἀγνοεῖσθαι ἐκεῖνο ὑπ' αὐτοῦ τεκμαιρούμενος. Καὶ δεῖ διὰ πλειόνων παραδειγμάτων ἐξελέγχειν αὐτὸ μοχθηρὸν ὅν· πολλῷ γὰρ αὐτῷ κέχρηται πολλοί. Ἀνακρουσίον οὖν αὐτοῦς προφέροντας τὰ τοιαῦτα, εἰ καὶ ταυτολογήσομεν *τὸν λόγον*. Οἷον ἐπὶ τῶν ποταμῶν εἴ τις λέγοι, τῷ μὴ ὠνομάσθαι, ἀγνοεῖσθαι, εὐήδη φήσομεν τὸν λόγον· ὅπου γε οὐδὲ Μέλητα, τὸν παρὰ τὴν Σμύρναν ῥέοντα, ὠνόμακε ποταμὸν, τὴν ὑπὸ τῶν πλείων λεγομένην αὐτοῦ πατρίδα, Ἑρμον ποταμὸν καὶ Ὑλλον ὀνομάζων· οὐδὲ Πακτωλὸν τὸν εἰς ταῦτο τούτοις ῥεῖθρον ἐμβαλλοντα, τὴν δ' ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Τρωῶλου ἔχοντα, οὐ μένηται· οὐδ' αὐτὴν Σμύρναν λέγει, οὐδὲ τὰς ἄλλας τῶν Ἰώνων πόλεις, καὶ τῶν Αἰολέων τὰς πλείστας, Μιλητον λέγων *καὶ Σάμον* καὶ Λέσβον καὶ Τένεδον· οὐδὲ Ἀχαιῶν, τὸν παρὰ Μαγνησίαν ῥέοντα, οὐδὲ Μαρσύαν, τοὺς εἰς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδόντας, ἐκεῖνον ὀνομάζων, καὶ πρὸς τούτοις,

Ῥητόν θ', Ἐπτάπερὸν τε, Κάκησόν τε, Ῥοδίον τε, καὶ τοὺς ἄλλους, ὧν οἱ πλείους ὀχρεῶν οὐκ εἰσὶ μέζους. Πολλὰς τε χώρας ὀνομάζων καὶ πόλεις, τοτὲ μὲν καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ ὄρη συγκαταλέγει, τοτὲ δ' οὐ· τοὺς γοῦν κατὰ τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν Ἀττικὴν οὐ λέγει, οὐδ' ἄλλους πλείους. Ἐτι [δὲ] καὶ τῶν πόρρω μεμνημένος, τῶν ἐγγὺς σφόδρα οὐ μένηται· οὐ δῆπου ἀγνοῶν αὐτοὺς, γνωρίμους τοῖς ἄλλοις ὄντας. Οὐδὲ δὲ τῶν ἐγγὺς ἐπίσης, ὧν τοὺς μὲν ὀνομάζει, τοὺς δὲ οὐ· οἷον Λυκίους μὲν καὶ Σολύμους, Μιλήας δ' οὐ, οὐδὲ Παμφύλους, οὐδὲ Πισίδας· καὶ Παφλαγόνας μὲν καὶ Φρύγας καὶ Μυσοὺς, Μαρμαρυνοὺς δ' οὐ, οὐδὲ Θύνους, οὐδὲ Βιθυνοὺς, οὐδὲ Βέρυκας· Ἀραζόνων τε μένηται, Λευκοσύρων δ' οὐ, οὐδὲ Σύρων, οὐδὲ Καππαδόκων, οὐδὲ Λυκαόνων, Φοίνικας καὶ

Ἀγυπτίους, καὶ Αἰθίοπας θρυλλῶν· καὶ Ἀλφίον μὲν πεδίον 555.
λέγει καὶ Ἀρίμους, τὸ δὲ ἔθνος, ἐν ᾧ ταῦτα, σιγαῖ. Ὁ μὲν δὴ
τοιούτος ἔλεγχος ψευδῆς ἐστίν· ὁ δ' ἀληθῆς, ὅταν δεικνύηται
ψεῦδος λεγόμενον τι. Ἄλλ' οὐδ' ἐν τῷ τοιούτῳ κατορθῶν ἐδείχθη,
οὔτε γε ἐθάρρῃσε πλάσματα λέγειν τοὺς ἀγαθοὺς ἱππημολ-
γοὺς καὶ γαλακτοφάγους. Τοσαῦτα καὶ πρὸς Ἀπολλοδώρου
ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὴν ἐξῆς περιήγησιν.

§. 28.

Ὑπὲρ μὲν δὴ τῶν περὶ Φαρνακίαν καὶ Τραπεζοῦντα τόπων
οἱ Τιβαρηνοὶ καὶ Χαλδαῖοι μέχρι τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας εἰσίν.
Αὕτη δ' ἐστὶν εὐδαίμων ἱκανῶς χώρα· δύνασθαι δ' αὐτὴν κατεῖ-
χον αἰεὶ, καθάπερ τὴν Σωφηνήν· τότε μὲν φίλοι τοῖς ἄλλοις
Ἀρμενίοις ὄντες, τότε δὲ ἰδιοπραγοῦντες· ὑπηκόους δ' εἶχον καὶ
τοὺς Χαλδαίους, καὶ τοὺς Τιβαρηνούς, ὥς τε μέχρι Τραπεζοῦν-
τος καὶ Φαρνακίας διατείνεν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν. Αὐξηθεῖς δὲ
Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ, καὶ τῆς Κολχίδος κατέστη κύριος,
καὶ τούτων ἀπάντων, Ἀντιπάτρου τοῦ Σίσσιδος παραχωρήσαντος
αὐτῷ. Ἐπεμελήθη δὲ οὕτω τῶν τόπων τούτων, ὥς τε πέντε καὶ
ἑβδομηκοντα φρούρια ἐν αὐτοῖς κατεσκευάσατο, οἷσπερ τὴν
πλείσθην γάζαν ἐνεχώρισε. Τούτων δ' ἦν ἀξιολογώτατα ταῦτα·
Ἰθάρα, καὶ Βασγοιδάριζα, καὶ Σινορία, ἐπιπεφυκὸς τοῖς ὁρίοις
τῆς μεγάλης Ἀρμενίας χωρίον· διόπερ Θεοράνης Συνωρίαν
παρωνόμασεν. Ἡ γὰρ τοῦ Παρυάδρου πᾶσα ὀρεινὴ τοιαύτας
ἐπιτηδεΐτητας ἔχει πολλὰς, εὐὺδρός τε οὔσα καὶ ὑλώδης, καὶ
ἀποτόμοις φάραγξι καὶ κρημνοῖς διειλημμένη πολλαχόθεν·
ἐτετείχισο γοῦν ἐνταῦθα τὰ πλείστα τῶν γαζοφυλακίων. Καὶ δὴ
καὶ τὸ τελευταῖον, εἰς ταύτας κατέφυγε τὰς ἐσχατίας τῆς Πον-
τικῆς βασιλείας ὁ Μιθριδάτης, ἐπιόντος Πομπηίου, καὶ τῆς
Ἀλκισιηνῆς κατὰ Δάσειρα, εὐὺδρον ὅρος καταλαβόμενος (πλη-

555. σίεν δ' ἦν καὶ ὁ Εὐφράτης, ὁ διορίζων τὴν Ἀκλισηνήν ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας) διέτριψε τέως, ἕως πολιορκούμενος ἠναγκάσθη φυγεῖν διὰ τῶν ὄρων εἰς Κολχίδα, κατέειπεν εἰς Βόσπορον. Πομπήιος δὲ περὶ τὸν τόπον τοῦτον πόλιν ἔκτισεν ἐν αὐτῇ τῇ μικρᾷ Ἀρμενίᾳ Νικόπολιν· καὶ νῦν συμμένει, καὶ οἰκεῖται καλῶς.

§. 29.

Τὴν μὲν οὖν μικρὰν Ἀρμενίαν ἄλλοι' ἄλλων ἔχοντων, ὡς ἐβούλοντο Ῥωμαῖοι, τὸ τελευταῖον εἶχεν ὁ Ἀρχέλαος. Τοὺς δὲ Τιδαρηνοὺς καὶ Χαλδαίους, μέχρι Κολχίδος καὶ Φαρνακίας καὶ Τραπεζοῦντος, ἔχει Πυθωδωρίς, γυνὴ σῶφρων καὶ δυνατὴ προέισασθαι πραγμάτων. Ἔστι δὲ θυγάτηρ Πυθωδώρου τοῦ
556. Τραλλιανοῦ· γυνὴ δ' ἐγένετο Πολέμωνος, καὶ συνεβασίλευσεν ἐκείνῳ χρόνον τινα, εἰτα διεδέξατο τὴν ἀρχὴν, τελευτήσαντος ἐν τοῖς Ἀσπουργιανοῖς καλουμένοις τῶν περὶ τὴν Σινδακὴν βαρβάρων· θυεῖν δ' ἐκ τοῦ Πολέμωνος ὄντων υἱῶν καὶ θυγατρὸς, ἡ μὲν ἐδόξη Κότυϊ τῷ Σαπαίῳ· δολοφονηθέντος δὲ, ἐχρήρυσε, παῖδας ἔχουσα ἐξ αὐτοῦ· δυναστεύει δ' ὁ πρεσβύτατος αὐτῶν. Τῶν δὲ τῆς Πυθωδωρίδος υἱῶν ὁ μὲν ἰδιώτης συνδιώκει τῇ μητρὶ τὴν ἀρχὴν, ὁ δὲ νεωστὶ καθέσεται τῆς μεγάλης Ἀρμενίας βασιλεύς. Αὕτῃ δὲ συνώκησεν Ἀρχελάῳ, καὶ συνέμεινεν ἐκείνῳ μέχρι τέλους· νῦν δὲ χηρεύει, τὰ τε λεχθέντα ἔχουσα χωρία, καὶ ἄλλα ἐκείνων χαρίεσρα, περὶ ὧν ἐφεξῆς ἐροῦμεν.

§. 30.

Τῇ γὰρ Φαρνακίᾳ συνεχῆς ἐστὶν ἡ Σιδηνὴ, καὶ ἡ Θεμίσκυρα. Τούτων δ' ἡ Φανάροια ὑπέρεκειται μέρος ἔχουσα τοῦ Πόντου· τὸ κράτιστον· καὶ γὰρ ἐλαιόφυτός ἐστι καὶ εὖοινος, καὶ τὰς

ἄλλας ἔχει πάσας ἀρετάς, ἐκ μὲν τῶν ἐνίων μερῶν προβεβλη- 556.
 μένη τὸν Παρυάδρην, παραλληλὸν αὐτῇ κατὰ μήκος, ἐκ δὲ
 τῶν πρὸς δύσιν τὸν Λιῦρον, καὶ τὸν Ὀφλιμον. Ἐστὶ δ' αὐλῶν,
 καὶ μήκος ἔχων ἀξιόλογον καὶ πλάτος· διαῶρεῖ δ' αὐτὴν ἐκ
 μὲν τῆς Ἀρμενίας ὁ Λύκος, ἐκ δὲ τῶν περὶ Ἀμάσειαν σενῶν
 ὁ Ἰοῖς· συμβάλλουσι δ' ἀμφοτέροι κατὰ μέσον που τὸν αὐ-
 λῶνα. Ἐπὶ τῇ συμβολῇ δ' ἰδρυταὶ πόλεις, ἣν ὁ μὲν πρῶτος ὑπο-
 βεβλημένος Εὐπατορίαν ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσε· Πομπηῖος
 δ', ἡμιτελῇ καταλαβὼν, προσθεῖς χώραν καὶ οἰκήτορας, Μαγνο-
 πολιν προσεῖπεν. Αὕτη μὲν οὖν ἐν μέσῳ κεῖται τῷ πεδίῳ.
 Πρὸς αὐτῇ δὲ τῇ παρωρείᾳ τοῦ Παρυάδρου Κάβειρα ἰδρυταί·
 σαδίοις δ' ἑκατὸν καὶ πεντήκοντά που νοτιωτέρα αὐτῆς ἔσιν· ἐν
 δὲ τοῖς Καβεῖροις τὰ βασιλείᾳ Μιθριδάτου κατεσκευάσθαι, καὶ
 ὁ ὑδραλέτης, καὶ τὰ ζωγρεῖα, καὶ αἱ πλησίον θῆραι, καὶ τὰ
 μέταλλα.

§. 31.

Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ Καυνὸν χωρίον προσαγορευθῆναι, ἐρυμνὴ
 καὶ ἀπότομος πέτρα, διέχουσα τῶν Καβεῖρων ἑλαττον, ἢ δια-
 κοσίους σαδίους· ἔχει δ' ἐπὶ τῇ κορυφῇ πηγὴν ἀναβάλλουσαν
 πολὺ ὕδωρ, περὶ τε τὴν ῥίζαν ποταμὸν καὶ φάραγγα βαθεῖαν.
 Τὸ δ' ὕψος ἐξαίσιον τῆς πέτρας ἐστὶ τοῦ αὐχένος, ὥς' ἀπο-
 λόρηκτός ἐστι· τετεῖχισαί τε θαυμασῶς, πλὴν ὅσον οἱ Ῥω-
 μαῖοι κατέσπασαν. Οὕτω δ' ἐστὶν ἅπαντα ἡ κύκλῳ κατάδρυμος,
 καὶ ὄρεινή, καὶ ἀνυδρὸς, ὥς' ἐντὸς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σαδίων
 μὴ εἶναι δυνατόν στρατοπεδεύσασθαι. Ἐνταῦθα μὲν ἦν τῷ
 Μιθριδάτῃ τὰ τιμωτάτα τῶν κειμηλίων, ἀ νῦν ἐν τῷ Καπιτω- 557.
 λίῳ κεῖται, Πομπηίου ἀναθέντος. Ταύτην δὲ τὴν χώραν ἔχει
 πᾶσαν ἡ Πυθωδωρίς, προσεχῇ οὖσαν τῇ βαρβάρῳ, τῇ ὑπ'
 αὐτῆς κατεχομένη, καὶ τὴν Ζηλίτιν, καὶ τὴν Μεγαλοπολίτιν. Τὰ

557. δὲ Κάβειρα, Πομπηίου κατασκευάσαντος εἰς πόλιν, καὶ καλέσαντος Διόσπολιν, ἐκείνη προσκατεσκεύασε, καὶ Σεβαστὴν μετωνόμασε, βασιλείῳ τε τῇ πόλει χρῆται. ἔχει δὲ καὶ τὸ ἱερὸν Μηνὸς Φαρνάκου καλούμενον, καὶ τὴν Ἀμερίαν κωμόπολιν, πολλοὺς ἱεροδούλους ἔχουσιν, καὶ χώραν ἱερὰν, ἣν ὁ ἱερωμένος αἰὶ καρποῦται. Ἐτίμησαν δ' οἱ βασιλεῖς τὸ ἱερὸν τοῦτο οὕτως εἰς ὑπερβολήν, ὥστε τὸν βασιλικὸν καλούμενον ὄρκον τοῦτο ἀπέφηναν, Τύχην βασιλείῳ καὶ Μῆνα Φαρνάκου. Ἔστι δὲ καὶ τοῦτο τῆς Σελίνης *τὸ* ἱερὸν, καθάπερ τὸ ἐν Ἀλδανοῖς, καὶ τὰ ἐν Φρυγίᾳ, τό τε τοῦ Μηνὸς ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τόπῳ, καὶ τὸ τοῦ Ἀρκαίου, τὸ πρὸς Ἀντιοχείᾳ τῇ πρὸς Πισιδίᾳ, καὶ τὸ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀντιοχέων.

§. 32.

Ὑπὲρ δὲ τῆς Φαναροῖας ἐστὶ τὰ Κόμανα, τὰ ἐν τῷ Πόντῳ, ὁμώνυμα τοῖς ἐν τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ, καὶ τῇ αὐτῇ θεῷ καθιερωμένα, ἀφιδρυθέντα ἐκεῖθεν· σχεδὸν δὲ τι καὶ τῇ ἀγωγῇ παραπλησίᾳ κρημνισμένα τῶν τε ἱεουργιῶν, καὶ τῶν θεοφοριῶν, καὶ τῆς περὶ τοὺς ἱερέας τιμῆς· καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν προτοῦ βασιλέων, ἥνικα δις τοῦ ἔτους, κατὰ τὰς ἐξόδους λεγόμενας τῆς θεοῦ, διάδημα ἐτύγχανε φορῶν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἦν δεύτερος κατὰ τιμὴν μετὰ τὸν βασιλέα.

§. 33.

Ἐμνήσθημεν δὲ πρότερον Δορυλαίου τε τοῦ τακτικοῦ, ὃς ἦν πρόπαππος τῆς μητρὸς ἡμῶν, καὶ ἄλλου Δορυλαίου, ὃς ἦν ἐκείνου ἀδελφιδεὺς, υἱὸς δὲ Φιλεταίρου· καὶ διότι ἐκείνος τῶν ἄλλων τιμῶν παρὰ τοῦ Εὐπάτορος τῶν μεγίστων τυχὼν, καὶ ὅη καὶ τῆς ἐν Κομάνοις ἱερωσύνης, ἐφωράθη τὴν βασιλείαν ἀφιστὰς Ῥωμαίοις. Καταλυθέντος δ' ἐκείνου, συνδιεβλήθη καὶ

τὸ γένος. Ὄψε δὲ Μοαφέρνης, ὁ θεῖος τῆς μητρὸς ἡμῶν, εἰς 557.
ἐπιφάνειαν ἦλθεν ἥδη πρὸς καταλύσει τῆς βασιλείας, καὶ πάλιν
τῷ βασιλεῖ συνητύχησαν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἐκείνου φίλοι, πλὴν
εἰ τινες ἐφθῆσαν προαποσάντες αὐτοῦ, καθάπερ ὁ πάππος
ἡμῶν ὁ πρὸς αὐτῆς, ὃς ἰδὼν τὰ τοῦ βασιλέως κακῶς φερό-
μενα ἐν τῷ πρὸς Λεύκολλον πολέμῳ, καὶ ἅμα ἠλλοτριω-
μένος αὐτοῦ δι' ὀργήν, ὅτι ἀνεψιὸν αὐτοῦ Τίσιον καὶ υἱὸν
ἐκείνου Θεόφιλον ἐτύγχανεν ἀπεκτονῶς νεωστὶ, ὥρμησε τιμω-
ρεῖν· ἐκείνοις τε καὶ ἐαυτῷ· καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ Λευκόλλου
πίσεις, ἀφίστησιν αὐτῷ πεντεκαίδεκα φρούρια. Καὶ ἐπαγγελίαι
μὲν ἐγένοντο ἀντὶ τούτων μεγάλαι· ἐπελθὼν δὲ Πομπήιος, ὁ δια- 558.
δεξάμενος τὸν πόλεμον, πάντας τοὺς ἐκείνῳ τι χαρισαμένους
ἐχθροὺς ὑπέλαβε, διὰ τὴν γενομένην αὐτῷ πρὸς ἐκεῖνον ἀπ-
έχθειαν. Διαπολεμήσας δὲ, καὶ ἐπανελθὼν οἴκαδε, ἐξενίκησεν,
ὥς τε τὰς τιμὰς, ἃς ὑπέσχετο ὁ Λεύκολλος τῶν Ποντικῶν τισι,
μὴ κυρῶσαι τὴν σύγκλητον· ἄδικον γὰρ εἶναι, κατορθώσαντος
ἐτέρου τὸν πόλεμον, τὰ βραβεῖα ἐπ' ἄλλῳ γενέσθαι, καὶ τὴν
τῶν ἀριστείων διανομήν.

§. 34.

Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν βασιλέων οὕτω τὰ Κόμανα διωκεῖτο, ὡς
εἴρηται· παραλαβὼν δὲ Πομπήιος τὴν ἐξουσίαν, Ἀρχέλαον
ἐπέστησεν ἱερέα, καὶ προσώρισεν αὐτῷ χώραν δίσχοινον κύκλῳ
(τοῦτο δ' ἐστὶν ἐξήκοντα σταδία) πρὸς τῇ ἱερᾷ, προσάξας τοῖς
ἐνοικοῦσι πειδαρχεῖν αὐτῷ. Τούτων μὲν οὖν ἡγεμὼν ἦν, καὶ
τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἱεροδούλων κύριος, πλὴν τοῦ πιπράσ-
κειν· ἦσαν δὲ οὐκ ἐλάττους οὐδ' ἐνταῦθα τῶν ἐξακισχιλίων.
Ἦν δ' οὗτος Ἀρχέλαος υἱὸς μὲν τοῦ ὑπὸ Σύλλα καὶ τῆς συγ-
κλήτου τιμηθέντος, φίλος δὲ Γαβινίου τῶν ὑπατικῶν τινος.
Ἐκείνου δὲ πεμφθέντος εἰς Συρίαν, ἦκε καὶ αὐτὸς ἐπ' ἐλπίδι

558. τοῦ κοινωνήσεν αὐτῷ παρασκευαζομένῳ πρὸς τὸν Παρθικὸν πόλεμον· οὐκ ἐπιτρεπούσης δὲ τῆς συγκλήτου, ταύτην ἀφείς τὴν ἐλπίδα, ἄλλην εὗρετο μείζω. Ἐτύγχανε γὰρ Πτολεμαῖος ὁ τῆς Κλεοπάτρας πατὴρ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἐκδεβλημένος· θυγάτηρ δ' αὐτοῦ κατεῖχε τὴν βασιλείαν, ἀδελφὴ πρεσβυτέρα τῆς Κλεοπάτρας· ταύτῃ ζητούμενου ἀνδρὸς βασιλικοῦ γένους, ἐνεχείρισεν ἑαυτὸν τοῖς συμπράττουσι, προσποιησάμενος Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος υἱὸς εἶναι, καὶ παραδεχθεὶς ἔδασίλευσεν ἕξ μῆνας. Τοῦτον μὲν οὖν ὁ Γαβίνιος ἀνείλεν ἐν παρατάξει, κατὰ γων τὸν Πτολεμαῖον.

§. 35.

Υἱὸς δ' αὐτοῦ τὴν ἱερωσύνην παρέλαβεν· εἰθ' ὕστερον Λυκομήδης, ᾧ καὶ τετράσχοινος ἄλλη προσετέθη. Καταλυθέντος δὲ καὶ τούτου, νῦν ἔχει Δύτευτος υἱὸς Ἀδιατόργος, ἐς δοκεῖ ταύτης τυγχάνειν τῆς τιμῆς παρὰ Καίσαρος τοῦ Σεβαστοῦ δι' ἀρετῆν. Ὁ μὲν γὰρ Καῖσαρ, θριαμβεύσας τὸν Ἀδιατόργα μετὰ παιδῶν καὶ γυναικὸς, ἔγνω ἀναρεῖν μετὰ τοῦ πρεσβυτάτου τῶν παιδῶν· ἣν δὲ πρεσβύτατος εὗτος· τοῦ δὲ δευτέρου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ φήσαντος εἶναι πρεσβυτάτου πρὸς τοὺς ἀπάγοντας στρατιώτας, ἔρις ἦν ἀμφοτέροις πολὺν χρόνον, ἕως οἱ γονεῖς

559. ἔπεισαν τὸν Δύτευτον, παραχωρῆσαι τῷ νεωτέρῳ τῆς νίκης· αὐτὸν γὰρ, ἐν ἡλικίᾳ μᾶλλον ὄντα, ἐπιτηδειότερον κηδεμόνα τῇ μητρὶ ἔσεσθαι καὶ τῷ λειπομένῳ ἀδελφῷ· οὕτω δὲ τὸν μὲν συναποθανεῖν τῷ πατρὶ· τοῦτον δὲ σωθῆναι, καὶ τυχεῖν τῆς τιμῆς ταύτης. Αἰσθόμενος γὰρ, ὥς ἔοικε, Καῖσαρ, ἤδη τῶν ἀνδρῶν ἀνηρημένων, ἡχθέσθη καὶ τοὺς γε σωζομένους εὐεργεσίας καὶ ἐπιμελείας ἀξιόους ὑπέλαβε, δοὺς αὐτοῖς ταύτην τὴν τιμὴν.

§. 36.

Τὰ μὲν οὖν Κόμανα εὐανδρεῖ, καὶ ἔστιν ἐμπορεῖον τοῖς ἀπὸ 559.
 τῆς Ἀρμενίας ἀξιόλογον· συνέρχονται δὲ κατὰ τὰς ἐξόδους τῆς
 Θεοῦ πανταχόθεν, ἥ τε τῶν πόλεων καὶ τῆς χώρας, ἄνδρες
 ὁμοῦ γυναιξὶν ἐπὶ τὴν ἑορτὴν· καὶ ἄλλοι δὲ κατ' εὐχὴν αἰεί
 τινες ἐπιδημοῦσι, θυσίας ἐπιτελοῦντες τῇ Θεῷ. Καὶ εἰσὶν
 ἀβροδίατοι οἱ ἐνοικοῦντες, καὶ οἰνόφυτα τὰ κτήματα αὐτῶν
 ἔστι πάντα· καὶ πλῆθος γυναικῶν τῶν ἐργαζομένων ἀπὸ τοῦ
 σώματος, ὧν αἱ πλείους εἰσὶν ἱεραί. Τρόπον γὰρ δὴ τινα μι-
 κρά Κορινθός· ἔστιν ἡ πόλις· καὶ γὰρ ἐκεῖ διὰ τὸ πλῆθος τῶν
 ἐταιριδῶν, αἱ τῆς Ἀφροδίτης ἦσαν ἱεραί, πολὺς ἦν ὁ ἐπιδη-
 μῶν καὶ ἐνεορτάζων τῷ τόπῳ· οἱ δ' ἐμπορικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ
 τελέως ἐξαηλίσκοντο, ὥς' ἐπ' αὐτῶν καὶ παροιμίαν ἐκπεσεῖν
 τοιαύτην·

Οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κορινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς.

Τὰ μὲν δὴ Κόμανα τοιαῦτα.

§. 37.

Τὴν δὲ κύκλῳ πᾶσαν ἔχει Πυθωδωρίς, ἧς ἡ τε Φανάροιά
 ἔστι, καὶ ἡ Ζηλῆτις, καὶ ἡ Μεγαλοπολίτις. Περὶ μὲν Φαναροίας
 εἴρηται. Ἡ δὲ Ζηλῆτις ἔχει πόλιν Ζήλα, ἐπὶ χώματι Σεμिरά-
 μιδος τετειχισμένην, ἔχουσαν τὸ ἱερὸν τῆς Ἀναίτιδος, ἥνπερ
 καὶ οἱ Ἀρμένιοι σέβονται. Αἱ μὲν οὖν ἱεροποιῖαι μετὰ μείζονος
 ἁγιστείας ἐνταῦθα συντελοῦνται, καὶ τοὺς ὅρκους περὶ τῶν με-
 γίστων ἐνταῦθα οἱ Ποντικοὶ πάντες ποιοῦνται. Τὸ δὲ πλῆθος
 τῶν ἱεροδούλων καὶ αἱ τῶν ἱερέων τιμαί, παρὰ μὲν τοῖς βασι-
 λεῦσι τὸν αὐτὸν εἶχον τύπον, ὅνπερ προείπομεν· νυνὶ δὲ ἐπὶ
 τῇ Πυθωδωρίδι πάντ' ἔστιν. Ἐκάκωσαν δὲ πολὺ καὶ ἐμείωσαν
 τὸ τε πλῆθος τῶν ἱεροδούλων, καὶ τὴν ἄλλην εὐπορίαν. Ἐμειώθη

559. δὲ καὶ ἡ παρακειμένη χώρα μερισθεῖσα εἰς πλείους δυναστείας, ἡ λεγομένη Ζηλῆτις * ἡ ἔχει πόλιν Ζήλα ἐπὶ χώματι *. Τὸ παλαιὸν μὲν γὰρ οἱ βασιλεῖς, οὐχ ὡς πόλει, ἀλλ' ὡς ἱερὸν διώκουσιν τῶν Περσικῶν θεῶν τὰ Ζήλα· καὶ ἦν ὁ ἱερεὺς κύριος τῶν πάντων ὡκεῖτο δ' ὑπὸ τοῦ πλείστου τῶν ἱεροδούλων, καὶ τοῦ ἱερέως, ὄντος ἐν περιουσίᾳ μεγάλη, καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν οὐκ ὀλίγοις, χώρα τε ὑπέκειτο ἱερὰ, καὶ ἦν τοῦ ἱερέως. Πομπήσιος δὲ
560. πολλὰς ἐπαρχίας προσώρισε τῷ τόπῳ, καὶ πόλιν ὠνόμασε, καὶ ταύτην, καὶ τὴν Μεγαλόπολιν· συνθεῖς ταύτην τε εἰς ἓν, τὴν τε Κουλουπηνήν, καὶ τὴν Καμισσηνὴν, ὁμόρους οὖσας τῇ τε μικρᾷ Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Λαουῖνιασσηνῇ, ἐχούσας ὄρυκτους ἄλλας, καὶ ἔρυμα ἀρχαῖον, τὰ Κάμισα, νῦν κατεσπασμένον. Οἱ δὲ μετὰ ταῦτα ἡγεμόνες τῶν Ῥωμαίων, τῶν δύο πολιτευμάτων τούτων, τὰ μὲν τοῖς Κομάνων ἱερεῦσι προσένειμαν, τὰ δὲ τῷ Ζηλῶν ἱερεῖ, τὰ δ' Ἀτεπόριγι, δυνάστητινὶ τοῦ τετραρχικοῦ γένους τῶν Γαλατῶν ἀνδρί· τελευτήσας δ' ἐκείνου, ταύτην μὲν τὴν μερίδα, οὐ πολλὴν οὖσαν, ὑπὸ Ῥωμαίοις εἶναι συμβαίνει καλουμένην ἐπαρχίαν· καὶ ἔστι σύστημα καθ' αὐτὸ τὸ πολίχριον συνοικισάντων τὰ Κάρανα, ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα Καρανίτις λέγεται· τὰ δὲ λοιπὰ ἔχει Πυθωδωρίς καὶ ὁ Δύτεντος.

§. 38.

Λεῖπεται δὲ τοῦ Πόντου τὰ μεταξὺ ταύτης τε τῆς χώρας καὶ τῆς Ἀμισσηνῶν καὶ Σινωπέων, πρὸς τε τὴν Καππαδοκίαν συντείνοντα καὶ Γαλάτας, καὶ Παφλαγόνας. Μετὰ μὲν οὖν τὴν Ἀμισσηνῶν μέχρι τοῦ Ἄλως ἡ Φαζημωνίτις ἔστιν, ἣν Πομπήσιος Νεαπολίτην ὠνόμασε, κατὰ Φαζημῶνα κόμην, ἀποδείξας τινὰ κατοικίαν, καὶ προσαγορεύσας Νεάπολιν. Ταύτης δὲ τῆς χώρας τὸ μὲν προσάρκτιον πλευρὸν, ἡ Γαζηλῆτις συγκλείει, καὶ ἡ τῶν Ἀμισσηνῶν· τὸ δὲ ἐσπέριον ὁ Ἄλως, τὸ δ' ἐῶν ἡ Φανά-

ροια· τὸ δὲ λοιπὸν ἡ ἡμετέρα χώρα ἡ τῶν Ἀμασέων, πολὺ 560.
 πασῶν πλείστη καὶ ἀρίστη. Τὸ μὲν οὖν πρὸς τῇ Φαναροῖα μέρος
 τῆς Φαζημωνίτιδος λίμνη κατέχει πελαγία τὸ μέγεθος, ἡ Στι-
 φάνη καλουμένη, πολυόψος, καὶ κύκλῳ νομάς ἀφθότους ἔχουσα
 καὶ παντοδαπὰς· ἐπικείται δ' αὐτῇ φρούριον ἐρυμνὸν, ἔρημον
 νῦν, ἡ Κιζάρη, καὶ πλησίον βασιλείον κατεσκευασμένον· ἡ δὲ
 λοιπὴ ψιλὴ τὸ πλεον καὶ σιτοφόρος χώρα. Ὑπέρκειται δὲ τῆς
 τῶν Ἀμασέων τὰ τε θερμὰ ὕδατα τῶν Φαζημωνιτῶν, ὑγιεινὰ
 σφόδρα, καὶ τὸ Σαγύλιον ἐπὶ ὄρους ὀρθίου καὶ ὑψηλοῦ, πρὸς
 ὁξείαν ἀνατείνοντος ὄσραν, ἔρυμα ἰδρυμένον, ἔχον καὶ ὑδρεῖον
 θαψιλές, ὃ νῦν ὠλεγώρηται· τοῖς δὲ βασιλεῦσιν ἦν χρήσιμον
 εἰς πολλὰ. Ἐνταῦθα δὲ ἐάλω καὶ διεφθάρη ὑπὸ τῶν Φαρνάκου
 τοῦ βασιλέως παίδων Ἀρσάκης, δυναστεύων καὶ νεωτερίζων,
 ἐπιτρέψαντος οὐδενὸς τῶν ἡγεμόνων· ἐάλω δὲ οὐ βία, τοῦ ἐρύ-
 ματος ληφθέντος ὑπὸ Πολέμωνος καὶ Λυκομήδους, βασιλέων
 ἀμφοῖν, ἀλλὰ λιμῶ· ἀνέφυγε γάρ εἰς τὸ ὄρος παρασκευῆς χωρίς,
 εἰργόμενος τῶν πεδίων· εὗρε δὲ καὶ τὰ ὑδρεῖα ἐμπεφραγμένα
 πέτραις ἡλιβάτοις. Οὕτω γάρ διετέτακτο Πομπήιος, κατα-
 σπᾶν κελεύσας τὰ φρούρια, καὶ μὴ εἶν χρήσιμα τοῖς ἀναφεύ- 561.
 γειν εἰς αὐτὰ βουλομένοις λησνηρίων χάριν. Ἐκεῖνος μὲν οὖν
 οὕτω διέταξε τὴν Φαζημωνίτην· οἱ δ' ὕστερον βασιλεῦσι καὶ
 ταύτην διένειμαν.

§. 39.

Ἡ δ' ἡμετέρα πόλις κεῖται μὲν ἐν φάραγγι βαθεῖα καὶ με-
 γάλῃ, δι' ἧς ὁ Ἴρις φέρεται ποταμός· κατεσκευάσαι δὲ θαυ-
 μασιῶς προνοία τε καὶ φύσει, πόλεως ἅμα τε καὶ φρουρίου
 παρέχεσθαι χρειάν δυναμένη. Πέτρα γάρ ὑψηλὴ καὶ περικρη-
 μνος, κατερρώγων ἑπὶ τὸν ποταμὸν, τῇ μὲν ἔχουσα τὸ τεῖχος
 ἐπὶ τῷ χεῖλει τοῦ ποταμοῦ, καθ' ὃ ἡ πόλις συνώκισται· τῇ δ'

561. ἀνατρέχον ἐκατέρωθεν ἐπὶ τὰς κορυφάς· δύο δ' εἰσὶ συμφυεῖς ἀλλήλαις, πεπυργωμένοι πάγκαλως· ἐν δὲ τῷ περιδολῷ τούτῳ βασιλεία τ' ἐστὶ καὶ βασιλέων μνήματα· αἱ κορυφαὶ δ' ἔχουσιν αὐχένα παντάπασι σενόν, πέντε ἢ ἑξ ἑσθίων ἐκατέρωθεν τὸ ὕψος, ἀπὸ τῆς ποταμίας ἀναβαίνουσι καὶ τῶν προασειῶν· ἀπὸ δὲ τοῦ αὐχένος ἐπὶ τὰς κορυφὰς ἄλλη ἑσθιαία λείπεται πρόσ-
 θασις ὀξεῖα, καὶ πάσης βίας κρείττων· ἔχει δὲ καὶ ὕδρεϊα ἐν-
 τὸς ἀναφαίρετα, συρίγγων τετμημένων δυεῖν, τῆς μὲν ἐπὶ τὸν ποταμόν, τῆς δ' ἐπὶ τὸν αὐχένα. Ἐπέξενκται δὲ γέφυρα τῷ πο-
 ταμῷ, μία μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ προάσειον, ἄλλη δ'
 ἀπὸ τοῦ προασείου πρὸς τὴν ἔξω χώραν· κατὰ γὰρ τὴν γέ-
 φυραν ταύτην ἀπολήγει τὸ ὄρος τὸ τῆς πέτρας ὑπερκείμενον.
 Αὐλὼν δ' ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ δαίμων, οὐ πλατὺς τὸ πρῶ-
 τον τελέως, ἔπειτα πλατύνεται, καὶ ποιεῖ τὸ Χιλιόκωμον καλού-
 μενον πεδῖον· εἰδ' ἢ Διακοπηγὴ καὶ ἢ Πιμωλισσηγὴ χώρα εὐδαί-
 μων πᾶσα μέχρι τοῦ Ἄλυος. Ταῦτα μὲν τὰ ἀρκτικά μέρη τῆς
 τῶν Ἀμασέων χώρας, μῆκος ὅσον πεντακοσίων ἑσθίων· ἔπειθ'
 ἑξῆς ἡ λοιπὴ πολὺ ταύτης ἐπιμηκέστέρα μέχρι τοῦ Βαθανόμου
 καὶ τῆς Ξιμνηγῆς, ἥπερ καὶ αὕτη καθήκει μέχρι πρὸς τὸν
 Ἄλυν. Τοῦτο μὲν δὴ τὸ μῆκος· πλάτος δὲ τὸ ἀπὸ τῶν ἀρκτων
 πρὸς νότον ἐπὶ τε τὴν Ζηλῆτιν καὶ τὴν μεγάλην Καππαδοκίαν
 μέχρι τῶν Τρόκμων. Εἰσὶ δ' ἐν τῇ Ξιμνηγῇ ἄλλες ὄρυκτοι, ἀφ'
 ὧν εἰκάζουσιν εἰρῆσθαι Ἄλυν τὸν ποταμόν. Ἔστι δὲ καὶ ἐρύματα
 πλείω κατεσκαμμένα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ, καὶ ἔρημος γῆ πολλή,
 διὰ τὸν Μιθριδατικὸν πόλεμον. Ἔστι μέντοι πᾶσα μὲν εὐδεν-
 δρος, ἢ δὲ [καὶ] ἱππόδοτος, καὶ τοῖς ἄλλοις θρέμμασι πρόσ-
 φορος· ἅπανα δ' οἰκήσιμος καλῶς. Ἐδόθη δὲ καὶ ἡ Ἀμάσεια
 βασιλεῦσι· νῦν δ' ἐπαρχία ἐστὶ.

§. 40.

Λοιπὴ δ' ἐστὶν ἡ ἐκτὸς Ἄλως χώρα τῆς Ποντικῆς ἐπαρχίας 561.
 ἡ περὶ τὸν Ὀλγασσυν, συναφῆς τῇ Σινωπίδι. Ἐστὶ δ' ὁ Ὀλγασ- 562.
 συς ὄρος σφόδρα ὑψηλὸν καὶ δύσβατον· καὶ ἱερὰ τοῦ ὄρους
 τούτου πανταχοῦ καθεδρυμένα ἔχουσιν οἱ Παφλαγόνες. Περι-
 κείται δ' ἱκανῶς χώρα ἀγαθῇ, ἡ τε Βλαηνὴ καὶ ἡ Δομανῆτις,
 δι' ἧς Ἀμνίας ρεῖ ποταμός. Ἐνταῦθα Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ
 τὰς Νικομήδους τοῦ Βιθυνοῦ δυνάμεις ἄρδην ἠφάνισεν, οὐκ
 αὐτὸς παρατυχὼν, ἀλλὰ διὰ τῶν στρατηγῶν· καὶ ὁ μὲν φεύγων
 μετ' ὀλίγων εἰς τὴν οἰκίαν ἐσώθη, κάκειθεν εἰς Ἰταλίαν ἐπλευ-
 σεν· ὁ δ' ἠκολούθησε, καὶ τὴν τε Βιθυνίαν εἶλεν ἐξ ἐφόδου,
 καὶ τὴν Ἀσίαν κατέσχε μέχρι Καρίας καὶ Λυκίας. Κἀνταῦθα
 δ' ἀπεδείχθη πόλις ἡ Πομπηϊοῦπολις· ἐν δὲ τῇ πόλει ταύτῃ
 τὸ Σανδαρακούργιον οὐ πολὺ ἄπωθεν Πιμωλίσων, φρουρίου
 βασιλικοῦ κατεσκευασμένου, ἀφ' οὗ ἡ χώρα ἡ ἐκατέρωθεν τοῦ
 ποταμοῦ καλεῖται Πιμωλισσηνή. Τὸ δὲ Σανδαρακούργιον ὄρος
 κοῖλόν ἐστιν ἐκ τῆς μεταλλείας, ὑπεληλυθότων αὐτὸ τῶν ἐργα-
 ζομένων διώρυξι μεγάλαις· εἰργάζοντο δὲ δημοσιῶναι, μεταλ-
 λευταῖς χρώμενοι τοῖς ἀπὸ κακουργίας ἀγοραζομένοις ἀν-
 δραπόδοις· πρὸς γὰρ τῷ ἐπιπόνῳ τοῦ ἔργου, καὶ θανάσιμον
 καὶ δύσοισον εἶναι τὸν ἀέρα φασὶ τὸν ἐν τοῖς μεταλλοῖς, διὰ
 τὴν βαρύτητα τῆς τῶν βώλων ὀσμῆς, ὥστε ὠκύμορα εἶναι τὰ
 σώματα. Καὶ δὴ καὶ ἐκλείπεσθαι συμβαίνει πολλάκις τὴν με-
 τalleian διὰ τὸ αἰλυσιτελές· πλείονων μὲν, ἢ διακοσίων, ὄντων
 τῶν ἐργαζομένων, συνεχῶς δὲ νόοις καὶ φθοραῖς θάπαινωμέ-
 νων. Τοσαῦτα καὶ περὶ τοῦ Πόντου εἰρήσθω.

§. 41.

Μετὰ δὲ τὴν Πομπηϊοῦπολιν ἡ λοιπὴ τῆς Παφλαγονίας ἐστὶ

562. τῆς μεσογαίας μέχρι Βιθυνίας ἰούσι πρὸς δύσιν. Ταύτης δὲ , καίπερ ὀλίγης οὔσης, μικρὸν μὲν πρὸ ἡμῶν ἤρχον πλείους· νῦν δ' ἔχουσι Ῥωμαῖοι, τοῦ γένους τῶν βασιλέων ἐκλιπόντος. Ὀνομάζουσι δ' οὖν τὴν ὁμορον τῇ Βιθυνίᾳ Τιμωνίτιν, καὶ τὴν Γεζατόργος, καὶ Μαρμωλίτιν τε, καὶ Σανισσηνὴν, καὶ Ποταμίαν ἣν δέ τις καὶ Κιμισσηνὴν, ἐν ἣ τὰ Κιμίατα φρούριον ἐρυμνὸν, ὑποκείμενον τῇ τοῦ Ὀλγάσαντος ὄρεινῃ, ᾧ χρησάμενος ὁρμητηρίῳ Μιθριδάτης, ὁ Κτίσης προσαγορευθεὶς, κατέστη τοῦ Πόντου κύριος· καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τὴν διαδοχὴν ἐφύλαξαν μέχρι τοῦ Εὐπάτορος. Ὑστάτος δὲ τῆς Παφλαγονίας ἦρξε Δηϊόταρος, Κάστρος υἱὸς, ὁ προσαγορευθεὶς φιλάδελφος, τὸ Μορξέου βασιλεῖον ἔχων τὰ Γάγγρα, πολισμάτιον ἅμα καὶ φρούριον.

§. 42.

Εὐδοξος δ' ὀρυκτοὺς ἰχθῦς ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ λέγων ἐν 563. ξηροῖς τόποις, οὐ διορίζει τὸν τόπον· ἐν ὑγροῖς δὲ περὶ τὴν Ἀσκανίαν λίμνην φησὶ τὴν ὑπὸ Κίῳ, λέγων οὐδὲν σαφές. Ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν ὁμορον τῷ Πόντῳ Παφλαγονίαν ἐκτιθέμεθα, τοῖς δὲ Παφλαγόσι ὁμοροῦσιν οἱ Βιθυνοὶ πρὸς δύσιν, πειρασόμεθα καὶ τὰ τούτων ἐπελθεῖν· ἔπειτα λαβόντες ἀρχὴν ἄλλην ἐκ τε τούτων, καὶ τῶν Παφλαγόνων, τὰ ἐξῆς τούτων τὰ πρὸς νότον μέχρι τοῦ Ταύρου συνυφανοῦμεν, τὰ παράλληλα τῷ Πόντῳ καὶ τῇ Καππαδοκίᾳ· τοιαύτην γάρ τινα ὑπογράφει τάξιν καὶ μερισμὸν ἢ τῶν τόπων φύσις.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

Τὴν δὲ Βιθυνίαν ἀπὸ μὲν τῆς ἀνατολῆς ὀρίζουσι Παφλα- 563.
γόνες τε καὶ Μαριανδύνοι, καὶ τῶν Ἐπικτήτων τινές· ἀπὸ δὲ
τῶν ἄρκτων ἡ Ποντικὴ Θάλαττα ἡ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ
Σαγγαρίου μέχρι τοῦ εὐματός τοῦ κατὰ Βυζάντιον καὶ Χαλ-
κηδόναν· ἀπὸ δὲ δύσεως ἡ Προποντίς· πρὸς νότον δ' ἡ τε Μυσία
καὶ ἡ Ἐπικτήτος *καλουμένη* Φρυγία, ἡ δ' αὐτὴ καὶ Ἑλλησ-
ποντικὴ Φρυγία καλουμένη.

§. 2.

Ταύτης δ' ἐπὶ μὲν τῷ εὐματι τοῦ Πόντου Χαλκηδὼν ἰδρυ-
ται, Μεγαρέων κτίσμα, καὶ κώμη Χρυσόπολις, καὶ τὸ ἱερὸν
τὸ Χαλκηδόνιον· ἔχει δ' ἡ χώρα μακρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης
κρήνην Ἀζαριτίαν, τρέφουσαν κροκοδείλους μικρούς· ἔπειτ' ἐκ-
δέχεται τῶν Χαλκηδονίων ἡϊών, ὁ Ἀσακηνὸς καλούμενος κόλ-
πος, μέρος ὢν τῆς Προποντίδος, ἐν ᾧ ἡ Νικομήδεια ἔκτισται,
ἐπώνυμος ἐνὸς τῶν Βιθυνικῶν βασιλέων, τοῦ κτίσαντος αὐτήν·
πολλοὶ δ' ὁμωνύμως ὠνομάσθησαν, καθάπερ Πτολεμαῖοι, διὰ
τὴν τοῦ πρώτου δόξαν. Ἦν δ' ἐν αὐτῷ τῷ κόλπῳ καὶ Ἀσακὸς
πόλις, Μεγαρέων κτίσμα, καὶ Ἀθηναίων, καὶ μετὰ ταῦτα
Δοιδαλοῦ, ἀφ' ἧς καὶ ὁ κόλπος ὠνομάσθη· κατεσκάφη δ' ὑπὸ
Λυσιμάχου· τοὺς δ' οὐκ ἴστας μετήγαγεν εἰς Νικομήδειαν ὁ
κτίσας αὐτήν.

§. 3.

Τῷ δ' Ἀσακηνῷ κόλπῳ ἄλλος συνεχὴς ἐστίν, εἰσέχων μάλισα

563. πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἐν ᾧ Προυσιᾶς ἔστιν ἡ Κίος πρότερον ὀνομασθεῖσα· κατέσκαψε δὲ τὴν Κίον Φίλιππος, ὁ Δημητρίου μὲν υἱός, Περσέως δὲ πατήρ, ἔδωκε δὲ Προυσίᾳ τῷ Ζήλᾳ, συγκατασκάψαντι καὶ ταύτην, καὶ Μύρλειαν ἀσυγείτονα πόλιν, πλησίον δὲ καὶ Προύσης οὖσαν· ἀναλαβὼν δ' ἐκεῖνος ἐκ τῶν ἐρειπίων αὐτάς, ἐπωνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ μὲν Προυσιάδα πόλιν τὴν Κίον, τὴν δὲ Μύρλειαν Ἀπάμειαν ἀπὸ τῆς γυναικὸς. Οὗτος δ' ἔστιν ὁ Προυσίας ὁ καὶ Ἀννίβαν δεξάμενος, ἀναχωρήσαντα δεῦρο μετὰ τὴν Ἀντιόχου ἦτταν, καὶ τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας ἀνάξασιν κατὰ συμβάσεις τοῖς Ἀτταλικοῖς· ἦν οἱ μὲν πρότερον ἐκάλουν μειρὰν Φρυγίαν, ἐκεῖνοι δ' Ἐπίκτητον
564. ὠνόμασαν. Ὑπέρκειται δὲ τῆς Προυσιάδος ὄρος, ὃ καλοῦσιν Ἀργονθώνιον. Ἐνταῦθα δὲ μυθεύουσι, τὸν Ὑλαν, ἓνα τῶν Ἡρακλέους ἐταίρων, συμπλεύσαντα ἐπὶ τῆς Ἀργοῦς αὐτῷ, ἐξιόντα δὲ ἐπὶ ὑδρείαν ὑπὸ νυμφῶν ἀρπαγῆναι. Κίον δὲ, καὶ τοῦτον Ἡρακλέους ἐταῖρον καὶ σύμπλουν, ἐπανελθόντα ἐκ Κόλχων αὐτόθι καταμεῖναι, καὶ κτίσαι τὴν πόλιν ἐπ' αὐνοῦμον αὐτοῦ. Καὶ νῦν δ' ἔτι ἑορτὴ τις ἄγεται παρὰ τοῖς Προυσιεῦσιν *καὶ* Ὀρειδάσια, Διασευόντων καὶ καλούντων Ὑλαν, ὡς ἂν κατὰ ζήτησιν τὴν ἐκείνου πεποιημένων τὴν ἐπὶ τὰς ὕλας ἐξόδον. Πολιτευσάμενοι δὲ πρὸς Ῥωμαίους οἱ Προυσιεῖς εὐνοϊκῶς, ἐλευθερίας ἔτυχον. Οἱ δ' Ἀπαμεῖς ἀποικίαν ἐδέξαντο Ῥωμαίων. Προῦσα δὲ ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ ἰδρύται τῷ Μυσίῳ, πόλις εὐνομούμενη, τοῖς τε Φρυξίν ὁμορος καὶ τοῖς Μυσοῖς, κτίσμα Προυσίου τοῦ Κίον πολίσαντος.

§. 4.

Διορίσαι δὲ τοὺς ὄρους χαλεπὸν τοὺς τε Βιθυνῶν, καὶ Φρυγῶν, καὶ Μυσῶν, καὶ ἔτι Δολιόνων τῶν περὶ Κύζικον, καὶ Μυγδόνων, καὶ Τρώων. Καὶ διότι μὲν δεῖ εἶναι ἕκασον τῶν

φυλῶν χωρίς, ὁμολογεῖται· ἐπὶ τε τῶν Φρυγῶν καὶ τῶν Μυ- 564.
σῶν καὶ παροιμιάζονται,

Χωρίς τὰ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὀρίσματα·

διορίσασθαι δὲ χαλεπὸν. Αἴτιον δὲ τὸ τοὺς ἐπήλυδας, στρα-
τιώτας καὶ βαρβάρους ὄντας, μὴ βεβαίως κατέχειν τὴν κρατη-
θεῖσάν, ἀλλὰ πλανήτας εἶναι τὸ πλεόν, ἐκβαλλοντας καὶ ἐκ-
βαλλομένους. Ἄπαντα δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα Θράκιά τις εἰκάξει
αὖ, διὰ τὸ τὴν περαιάν νέμεσθαι τούτους, καὶ διὰ τὸ μὴ
πολὺ ἐξαλλάττειν ἀλλήλων ἑκατέρους.

§. 5.

Ὅμως δ', ἐφ' ὅσον εἰκάξεν οἶόν τε, τῆς μὲν Βιθυνίας μέσσην
αὖ τις θεῖη καὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Αἰσίου τὴν Μυσίαν, ἀπτο-
μένην τῆς θαλάττης, καὶ διήκουσαν μέχρι τοῦ Ὀλύμπου, σχε-
δὸν τι παντός· Κύκλῳ δὲ τὴν Ἐπάρτητον, κειμένην ἐν τῇ μεσο-
γαίᾳ, θαλάττης οὐδαμοῦ ἀπτομένην, διατείνουσάν τε μέχρι
τῶν ἐσῶν μερῶν τῆς Ἀσκανίας λίμνης τε καὶ χώρας· ὁμωνύ-
μως γὰρ τῇ λίμνῃ καὶ ἡ χώρα ἐλέγето, καὶ ἦν αὐτῆς τὸ μὲν
Φρύγιον, τὸ δὲ Μύσιον· ἀπωτέρω δὲ τῆς Τροίας τὸ Φρύ-
γιον. Καὶ δὴ καὶ οὕτως δεκτέον τὸ παρὰ τῷ Ποιητῇ, ὅταν φῇ·

Φόρκυς δ' αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκάκιος Θεοειδής,

Τῇλ' ἐξ Ἀσκανίης,

τῆς Φρυγιακῆς, ὡς οὐσης ἐγγυτέρω ἄλλης Ἀσκανίας τῆς Μυ-
σιακῆς πρὸς τῇ νῦν Ναιάᾳ, ἧς μέμνηται, ὅταν φῇ·

Πάλμυ τ', Ἀσκάκιόν τε, Μόρυν δ', υἱ' Ἰπποτίωνος,

Μυσῶν ἀγχεμάχων ἡγήτορα,

Οἱ ρ' ἐξ Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοί.

565.

Οὐ θαυμαστὸν δ', εἰ τῶν Φρυγῶν εἰπὼν τινα ἡγεμόνα Ἀσκά-
κιον, καὶ ἐξ Ἀσκανίας ἦκοντα, καὶ Μυσῶν τινα λέγει ἡγεμόνα
Ἀσκάκιον καὶ ἐξ Ἀσκανίας ἦκοντα· πολλὴ γὰρ ἡ ὁμωνυμία παρ'

565. αὐτῶ, καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν καὶ χωρίων ἐπὶ κλησις.

§. 6.

Καὶ τὸν Αἰσηπον δὲ τῶν Μυσῶν ὄριον παραδίδωσιν αὐτὸς ὁ Ποιητής· τὴν γὰρ ὑπὲρ τοῦ Ἰλίου παρῳρεῖαν τῆς Τροίας καταλέξας τὴν ὑπ' Αἰνεία, ἣν Δαρδανίαν ἐκάλεσε, τίθησιν ἐφεξῆς πρὸς ἄρκτον καὶ τὴν Λυκίαν, τὴν ὑπὸ Πανδάρῳ, ἐν ἣ ἡ Ζελεία, καὶ φησὶν·

Οἱ δὲ Ζίλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἰδης,
Ἄφρνοι, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο,
Τρῶες.

Τῇ δὲ Ζελεῖα ὑποπέπτωκε πρὸς θαλάττῃ ὑπὲρ τοῦ Αἰσήπου τὸ τῆς Ἀδρασεΐας πεδῖον, καὶ [ἡ] Τήρεια, καὶ ἡ Πιτύα, καὶ καθόλου ἡ νῦν Κυζικηνή ἡ πρὸς Πριάπῳ, ἣν ἐφεξῆς καταλέγει. Εἰτα ἀνακάμπτει πάλιν ἐπὶ τὰ πρὸς ἑω μέρη, καὶ τὰ ἐπέκευνα· ὥστε ἐμφαίνει τὴν μέχρι Αἰσήπου πέρας ἡγούμενος τῆς Τρωάδος τὸ ἀρκτικόν καὶ ἑῶν. Ἀλλὰ μὴν μετὰ γε τὴν Τρωάδα ἡ Μυσία ἐστὶ καὶ ὁ Ὀλυμπος. Ἡ μὲν οὖν παλαιὰ μνήμη τοιαύτην τινα ὑπαγορεύει τὴν τῶν ἔθνων θέσιν. Αἱ δὲ νῦν μεταβολαὶ τὰ πολλὰ ἐξήλλαξαν, ἄλλοι' ἄλλων ἐπικρατούντων, καὶ τὰ μὲν συγχεόντων, τὰ δὲ διχασπόντων. Καὶ γὰρ Φρύγες ἐπεκράτησαν καὶ Μυσοὶ μετὰ τὴν Τροίας ἄλωσιν· εἰς' ὕστερον Λυδοί, καὶ μετ' ἐκείνους Αἰολεῖς καὶ Ἴωνες· ἔπειτα Πέρσαι καὶ Μακεδόνες· τελευταῖοι δὲ Ῥωμαῖοι, ἐφ' ὧν ἤδη καὶ τὰς διαλέκτους καὶ τὰ ὀνόματα ἀποθεβλήκασιν οἱ πλείστοι, γεγονότος ἐτέρου τινὸς μερισμοῦ τῆς χώρας, οὗ μᾶλλον φροντίσαι δεῖ, τὰ νῦν ὄντα λέγοντας, τῇ δὲ ἀρχαιολογίᾳ μετρίως προσέχοντας.

§. 7.

Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ τῆς Βιθυνίας, τό τε Βιθυνίον ἔστιν 565.
 ὑπερκείμενον τοῦ Τιείου, καὶ ἔχον τὴν περὶ Σαλωνα χώραν
 ἀρίστην βουδοσίῳις, ὅθεν ἔστιν ὁ Σαλωνίτης τυρὸς καὶ Νίκαια,
 ἡ μητρόπολις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τῇ Ἀσκανίᾳ λίμνῃ· περίκειται
 δὲ κύκλῳ πεδίου μέγα καὶ σφόδρα εὐδαιμον, οὐ πάνυ δὲ ὑγιει-
 νὸν τοῦ θέρους· κτίσμα Ἀντιγόνου μὲν πρῶτον τοῦ Φιλίππου,
 ὃς αὐτὴν Ἀντιγονίαν προσεῖπεν· εἶτα Λυσιμάχου, ὃς ἀπὸ τῆς
 γυναικὸς μετωνόμασε Νίκαιαν· ἦν δ' αὐτῇ θυγάτηρ Ἀντιπά-
 τρου. Ἔστι δὲ τῆς πόλεως ἐκκαιδεκασάδιος ὁ περίβολος ἐν τε-
 τραγώνῳ σχήματι· ἔστι δὲ καὶ τετράπυλος, ἐν πεδίῳ κείμενος,
 ἐξορυστομημένος πρὸς ὀρθὰς γωνίας, ὥς' ἀφ' ἑνὸς λίθου, 566.
 κατὰ μέσον ἰδρυμένου τὸ γυμνάσιον, τὰς τέτταρας ὀρθᾶσαι
 πύλας. Μακρόν δ' ὑπὲρ τῆς Ἀσκανίας λίμνης Ὀτροία πολίχνη,
 πρὸς τοῖς ὄροις ἤδη τῆς Βιθυνίας τῆς πρὸς ἑω· εἰλαζουσι δ'
 ἀπὸ Ὀτρέως Ὀτροίαν καλεῖσθαι.

§. 8.

Ὅτι δ' ἦν κατοικία Μυσῶν ἡ Βιθυνία [πρότερον], πρῶτον
 μαρτυρήσει Σκύλαξ ὁ Καρυανθεύς, φήσας, περιρικεῖν τὴν Ἀσκα-
 νίαν λίμνην Φρύγας καὶ Μυσούς· ἔπειτα Διονύσιος ὁ τὰς κτίσεις
 συγγράψας, ὃς τὰ κατὰ Χαλκηδὸνα καὶ Βυζάντιον ζενά, ἃ νῦν
 Θράκιος Βόσπορος καλεῖται, πρότερον φησι Μύσιον Βόσπορον
 προσαγορεύεσθαι· τοῦτο δ' ἂν τις καὶ τοῦ Θράκιος εἶναι τοὺς
 Μυσούς μαρτύριον θεῖη. Ὁ τε Εὐφορίων,

— Μυσοῖο παρ' ὕδασιν Ἀσκανίῳ,

λέγων, καὶ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος,

Οἱ καὶ ἐπ' Ἀσκανίων δώματ' ἔχουσι ῥοῶν
 Λίμνης Ἀσκανίης ἐπὶ χειλέσιν· ἔνθα Δολίων
 Υἱὸς Σιληνοῦ νάσσατο καὶ Μελίης,

566. τὸ αὐτὸ ἐμπαρτυροῦσιν, οὐδαμοῦ τῆς Ἀσκανίας λίμνης εὐρισκομένης, ἀλλ' ἐνταῦθα μόνον.

§. 9.

Ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι κατὰ παιδείαν γεγονόασιν ἐν τῇ Βιβυνίᾳ, Ξενοκράτης τε ὁ φιλόσοφος, καὶ Διονύσιος ὁ διαλεκτικός, καὶ Ἰππαρχος, καὶ Θεοδόσιος καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, μαθηματικοί, Κλεοφάνης τε ῥήτωρ, ὁ Μυρλεανὸς, Ἀσκληπιάδης τε ἰατρός, ὁ Προυσιεύς.

§. 10.

Πρὸς νότον δ' εἰσὶ τοῖς Βιβυνοῖς οἱ περὶ τὸν Ὀλυμπον Μυσοί, οὓς Ὀλυμπηνοὺς καλοῦσιν ὡς, οἱ δ' Ἑλλησποντίους· καὶ ἡ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγία· τοῖς δὲ Παφλαγόσι Γαλάται· ἀμφοτέρων τε τούτων ἔτι πρὸς νότον ἡ μεγάλη Φρυγία καὶ Λυκαονία μέχρι τοῦ Ταύρου τοῦ Κιλικίου καὶ τοῦ Πισιδικοῦ. Ἐπεὶ δὲ τὰ τῇ Παφλαγονίᾳ συνεχῇ παράκειται τῷ Πόντῳ, καὶ τῇ Καππαδοκίᾳ, καὶ τοῖς ἤδη περιωδευμένοις ἔθνεσιν, οἰκίον ἂν εἴη τὰ τούτοις γειτονοῦντα μέρη προσαποδοῦναι πρῶτον, ἔπειτα τοὺς ἐξῆς τόπους παραδείξαι.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

Πρὸς νότον τοίνυν εἰσὶ τοῖς Παφλαγόσι Γαλάται· τούτων δ' ἐσὶν ἔθνη τρία, δύο μὲν τῶν ἡγεμόνων ἐπώνυμα, Τρόκμοι, καὶ Τολιςεβόγιοι, τὸ τρίτον δ' ἀπὸ τοῦ ἐν Κελτικῇ ἔθνους Τεκτόσαγες. Κατέσχον δὲ τὴν χώραν ταύτην οἱ Γαλάται πλεονεχθέντες πολὺν χρόνον, καὶ καταδραμόντες τὴν ὑπὸ τοῖς Ἀιτα-

λοιῖς βασιλεῦσι χώραν, καὶ τοῖς Βιθυνοῖς, ἕως παρ' ἐκόντων 566.
 ἔλαβον τὴν νῦν Γαλατίαν καὶ Γαλλογραικίαν λεγομένην. Ἀρχηγὸς δὲ μάλιστα δοκεῖ τῆς περαιώσεως τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν γενέσθαι Λεονόριος. Τριῶν δὲ ὄντων ἔθνων ὁμογλώττων, καὶ κατ' ἄλλο οὐδὲν ἐξηλλαγμένων, ἕκασον διελόντες εἰς τέτταρας 567.
 μερίδας, τετταρχίαν ἐκάστην ἐκάλεσαν, τεττάρχην ἔχουσαν ἴδιον, καὶ δικαστὴν ἓνα, καὶ στρατοφύλακα ἓνα, ὑπὸ τῷ τεττάρχῃ τεταγμένους, ὑποστρατοφύλακας δὲ δύο. Ἡ δὲ τῶν δώδεκα τετταρχῶν βουλὴ ἄνδρες ἦσαν τριακόσιοι· συνήγοντο δὲ εἰς τὸν καλούμενον Δρυνέμετον. Τὰ μὲν οὖν φονικά ἢ βουλὴ ἔκρινε· τὰ δὲ ἄλλα οἱ τεττάρχαι καὶ οἱ δικασταί. Πάλαι μὲν οὖν ἦν τοιαύτη τις ἡ διατάξις· καθ' ἡμᾶς δὲ εἰς τρεῖς, εἴτ' εἰς δύο ἡγεμόνας, εἴτα εἰς ἓνα ἦκεν ἡ δυναστεία, εἰς Δηϊόταρον, εἴτα ἐκείνους διεδέξατο Ἀμύντας· νῦν δ' ἔχουσι Ῥωμαῖοι, καὶ ταύτην, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ Ἀμύντᾳ γενομένην πᾶσαν, εἰς μίαν συναγαγόντες ἐπαρχίαν.

§. 2.

ἔχουσι δὲ οἱ μὲν Τρόκμοι τὰ πρὸς τῷ Πόντῳ καὶ τῇ Καππαδοκίᾳ· ταῦτα δ' ἐς τὰ κράτιστα ὧν νέμονται Γαλάται· φρούρια δ' αὐτοῖς τετείχισαι τρία, Ταούϊον, ἐμπορεῖον τῶν ταύτῃ, ὅπου ὁ τοῦ Διὸς κολοσσὸς χαλκοῦς, καὶ τέμενος αὐτοῦ ἄσυλον· καὶ Μιθριδάτιον, ὃ ἔδωκε Πομπηϊὸς Μάγνος Δηϊοτάρῳ, τῆς Ποντικῆς βασιλείας ἀφορίσας· τρίτον δὲ *πῶς* Δανάλα, ὅπου τὸν σύλλογον ἐποίησαντο Πομπηϊὸς τε καὶ Λεύκολλος· ὁ μὲν, ἡκῶν ἐπὶ τὴν τοῦ πολέμου διαδοχὴν, ὁ δὲ, παραδιδούς τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἀπαίρων ἐπὶ τὸν Θρίαμβον. Τρόκμοι μὲν δὴ ταῦτ' ἔχουσι τὰ μέρη. Τεκτόσαγες δὲ τὰ πρὸς τῇ μεγάλῃ Φρυγίᾳ, τῇ κατὰ Πεσσινοῦντα καὶ Ὀρκαορικούς· τούτων δ' ἦν φρούριον Ἄγκυρα, ὁμώνυμος τῇ πρὸς Λυδίαν περὶ Βλαῦδον πολίχνη

567. Φρυγιακῇ. Τολιςοδόγιοι δὲ ὁμοροὶ Βιθυνοῖς εἰσι καὶ τῇ Ἐπικτήτῳ καλουμένῃ Φρυγίᾳ· φρούρια δ' αὐτῶν ἐσι τὸ τε Βλούκιον καὶ τὸ Πηϊόν· ὧν τὸ μὲν ἦν βασιλεῖον Δηϊοτάρου, τὸ δὲ γαζοφυλάκιον.

§. 3.

Πεσσονοῦς δ' ἐστὶν ἐμπορεῖον τῶν ταύτῃ μέγιστον, ἱερὸν ἔχον τῆς Μητρὸς τῶν Θεῶν, σεβασμοῦ μεγάλου τυγχάνον· καλοῦσι δ' αὐτὴν Ἀγδισιν. Οἱ δ' ἱερεῖς τὸ παλαιὸν μὲν δυνάσκει τινὲς ἦσαν, ἱερωσύνην καρπούμενοι μεγάλην· νυνὶ δὲ τούτων μὲν αἱ τιμαὶ πολὺ μεμείωνται, τὸ δ' ἐμπορεῖον συμμένει· κατεσκευάσαι δ' ὑπὸ τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων ἱεροπρεπῶς τὸ τέμενος, καὶ τε καὶ ξοαῖς λευκολίθοις· ἐπιφανὲς δ' ἐποίησαν Ῥωμαῖοι τὸ ἱερὸν, ἀφιδρύμα ἐνδένδε τῆς Θεοῦ μεταπεμφάμενοι κατὰ τοὺς τῆς Σιδύλλης χρησμούς· καθάπερ καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τοῦ ἐν Ἐπιθαύρῳ. Ἐστὶ δὲ καὶ ὄρος ὑπερκείμενον τῆς πόλεως, τὸ Διὸνδμον, ἀφ' οὗ ἡ Διωνδυμένη, καθάπερ ἀπὸ τῶν Κυβέλων ἡ Κυβέλη. Πησιόν δὲ καὶ ὁ Σαγγάριος ποταμὸς ποιεῖται τὴν ῥύσιν. Ἐπὶ δὲ τούτῳ τὰ παλαιὰ τῶν Φρυγῶν οἰκητήρια, Μίδου, καὶ ἔτι πρότερον Γορδίου, καὶ ἄλλων τινῶν, οὐδ' ἔχνη σώζοντα πόλεων, ἀλλὰ κῶμαι, μικρῶ μείζους τῶν ἄλλων· οἷόν ἐστι τὸ Γόρδιον καὶ Γορβεοῦς, τὸ τοῦ Κάσσορος βασιλεῖον τοῦ Σαωκονδαρίου, ἐν ᾧ γαμβρὸν ὄντα τοῦτον ἀπέσφαξε Δηϊόταρος, καὶ τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ· τὸ δὲ φρούριον κατέσπασε, καὶ διελυμνυματο τὸ πλεῖστον τῆς κατοικίας.

§. 4.

Μετὰ δὲ τὴν Γαλατίαν πρὸς νότον ἢ τε λίμνη ἐστὶν ἡ Τάττις, παρακειμένη τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ τῇ κατὰ τοὺς Μοριμηνούς, μέρος δ' οὔσα τῆς μεγάλης Φρυγίας· καὶ ἡ συνεχὴς ταύτῃ μέχρι τοῦ Ταύρου, ἥς τὴν πλείστην Ἀμύντας εἶχεν. Ἡ μὲν

μὲν οὖν Τάττα ἀλοπήγιόν ἐστιν αὐτοφυές· οὕτω δὲ περιπίπτεται 568.
 ῥαδίως τὸ ὕδωρ παντὶ τῷ βαπτισθέντι εἰς αὐτὸ, ὥστε γεφάνους
 ἁλῶν ἀνέλκουσιν, ἐπεὶ δὲ καθῶσι κύκλον σχοίνινον· τὰ τε
 ὄρνεα ἀλίσκεται τὰ προσαψάμενα τῷ πτερώματι τοῦ ὕδατος,
 παραχρῆμα πίπτοντα διὰ τὴν περίπηξιν τῶν ἁλῶν.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

Ἦ ΤΕ δὴ Τάττα ἐστὶ, καὶ τὰ περὶ Ὀρκαορικοὺς, καὶ Πιτι-
 σὸν, καὶ τὰ τῶν Λυκαόνων ὀροπέδια ψυχρά, καὶ ψιλὰ, καὶ
 ὀναγρόβοτα, ὑδάτων τε σπάνις πολλή· ὅπου δὲ καὶ εὐρεῖν δυ-
 νατὸν, βαθυτάτα φρέατα τῶν πάντων, καθάπερ ἐν Σοάτροις,
 ὅπου καὶ πιπράσκειται τὸ ὕδωρ· ἐστὶ δὲ κωμόπολις Γαρσαούρων
 πλησίον. Ὅμως δὲ, καίπερ ἄνυδρος οὔσα ἡ χώρα, πρόβδα ἐκ-
 τρέφει θαυμασῶς, τραχείας δὲ ἐρέας· καὶ τινες ἐξ αὐτῶν τού-
 των μεγίστους πλούτους ἐκτήσαντο. Ἀμύντας δ' ὑπὲρ τριακοσίας
 ἔσχε ποιμένας ἐν τοῖς τόποις τούτοις. Εἰσὶ δὲ καὶ λίμναι, Κώ-
 ραλις μὲν ἡ μείζων, ἡ δ' ἐλάττων Τρωγίτις. Ἐνταῦθα δὲ πού-
 και τὸ Ἰκόνιον ἐστὶ, πολίχνιον εὖ συμφικισμένον, καὶ χώραν εὖ-
 τυχεσέραν ἔχον τῆς λεχθείσης ὀναγροβότου· τοῦτο δ' εἶχε
 Πολέμων. Πλησιάζει δ' ἤδη τούτοις τοῖς τόποις ὁ Ταῦρος, ὁ
 τὴν Καππαδοκίαν ὀρίζων καὶ τὴν Λυκαονίαν πρὸς τοὺς ὑπερ-
 χειμένους Κίλικας τοὺς Τραχειώτας. Λυκαόνων δὲ καὶ Καπ-
 παδόκων ὄριόν ἐστι τὸ μεταξὺ Κοροπασσοῦ, κώμης Λυκαόνων,
 καὶ Γαρσαούρων, πολίχνιου Καππαδόκων. Ἐστὶ δὲ τὸ μεταξὺ
 διάστημα τῶν φρουρίων τούτων ἑκατὸν εἰκοσί που σταδίαι.

§. 2.

568. Τῆς δὲ Λυκαονίας ἐστὶ καὶ ἡ Ἰσαυρικὴ, πρὸς αὐτῷ τῷ Ταύρῳ, ἢ τα Ἰσαυρα ἔχουσα κώμας δύο ὁμωνύμους, τὴν μὲν Παλαιὰν καλουμένην, τὴν δὲ Εὐερκῇ· ὑπήκοοι δ' ἦσαν ταύταις καὶ ἄλλαι κώμαι συχναί· ληστῶν δ' ἀπασαι κατοικίαι. Παρέσχον δὲ καὶ Ῥωμαίοις πράγματα, καὶ τῷ Ἰσαυρικῷ προσαγορευθέντι Πουδλίῳ Σερδιλίῳ, ὃν ἡμεῖς ἴδομεν· ὃς καὶ ταῦτα ὑπέταξε 569. Ῥωμαίοις, καὶ ἔα πολλά τῶν πειρατῶν ἐρύματα ἐξεῖλε τὰ ἐπὶ τῇ θαλάττῃ.

§. 3.

Τῆς δ' Ἰσαυρικῆς ἐστὶν ἐν πλευραῖς ἡ Δέρβη, μαλιστα τῇ Καππαδοκίᾳ ἐπιπεφυκὸς *τὸ* τοῦ Ἀντιπάτρου τυραννεῖον τοῦ Δερβήτου· τούτου δ' ἦν καὶ τὰ Λάρανθα. Ἐφ' ἡμῶν δὲ καὶ τὰ Ἰσαυρα καὶ τὴν Δέρβην Ἀμύντας εἶχεν, ἐπιθέμενος τῷ Δερβήτῃ, καὶ ἀνελὼν αὐτόν· τὰ δ' Ἰσαυρα παρὰ τῶν Ῥωμαίων λαβών. Καὶ δὴ βασιλείῳ ἑαυτῷ κατεσκεύασεν ἐνταῦθα, τὴν παλαιὰν Ἰσαυρίαν ἀνατρέψας. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χωρίῳ καινὴν τεῖχος οἰκοδομῶν οὐκ ἔφθη συντελέσας, ἀλλὰ διέφθειραν αὐτὸν οἱ Κίλικες, ἐμβαλόντα εἰς τοὺς Ὀμοναδέας, καὶ ἐξ ἐνέδρας ληφθέντα.

§. 4.

Τὴν γὰρ Ἀντιόχειαν ἔχων τὴν πρὸς τῇ Πισιδίᾳ μέχρι Ἀπολλωνιάδος, τῆς πρὸς Ἀπαμείᾳ τῇ Κιβωτῷ, καὶ τῆς παρωρείου τενᾶ, καὶ τὴν Λυκαονίαν, ἐπειράτο τοὺς ἐκ τοῦ Ταύρου κατατρέχοντας Κίλικας καὶ Πισίδας τὴν χώραν ταύτην, Φρυγῶν οὖσαν *καὶ Κιλικῶν*, ἐξαιρεῖν· καὶ πολλὰ χωρία ἐξεῖλεν ἀπόρρητα πρότερον ὄντα, ὧν καὶ Κρήμνα· τὸ δὲ Σανδάλιον οὐδ' ἐν-

εχείρησε βία προσάγεσθαι, μεταξύ κείμενον τῆς τε Κρήμνης καὶ 569. Σαγαλασσού.

§. 5.

Τὴν μὲν οὖν Κρήμναν ἄποικοι Ρωμαίων ἔχουσι. Σαγα-
λασσός δ' ἐστὶν ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἡγεμόνι τῶν Ρωμαίων, ὑφ' ᾧ
καὶ ἡ Ἀμύντου βασιλεία πάσα· διέχει δ' Ἀπαμείας ἡμέρας
ὁδόν, κατάδασιν ἔχουσα σχεδόν τι καὶ τριάκοντα σταδίων ἀπὸ
τοῦ ἐρύματος· καλοῦσι δ' αὐτὴν καὶ Σελησσόν. Ταύτην δὲ
τὴν πόλιν καὶ Ἀλέξανδρος εἶλεν. Ὁ δ' οὖν Ἀμύντας, τὴν μὲν
Κρήμναν εἶλεν· εἰς δὲ τοὺς Ὀμοναδέας παρελθὼν, οἱ ἐνομι-
ζοντο ἀληπτότατοι, καὶ καταστάς ἤδη κύριος τῶν πλείστων
χωρίων, ἀνελὼν καὶ τὸν τύραννον αὐτῶν, ἐξ ἀπάτης ἐλήφθη
διὰ τῆς τοῦ τυράννου γυναικός. Καὶ τοῦτον μὲν ἐκεῖνοι δι-
έφθειραν. Ἐκείνους δὲ Κυρνίος ἐξεπόρθησε λιμῷ, καὶ τετρα-
κισχιλίους ἀνδρας ἐζώγρησε, καὶ συνώκισεν εἰς τὰς ἐγγὺς
πόλεις· τὴν δὲ χώραν ἀπέλιπεν ἔρημον τῶν ἐν ἀκμῇ. Ἔστι δὲ
ἐν ὑψηλοῖς τοῦ Ταύρου μέρεσι, κρημνοῖς ἀποτόμοις σφόδρα
καὶ τὸ πλεον ἀδάτοις, ἐν μέσῳ κοίλου καὶ εὐγεωῶν πεδίου, εἰς
αὐλῶνας πλείους διηρημένον· τοῦτο δὲ γεωργοῦντες, ὥκου ἐν
ταῖς ὑπερκειμέναις ὀφρύσιν, ἢ σπηλαίοις· τὰ πολλὰ δ' ἐνοπλοὶ
ἦσαν, καὶ κατέτρεχον τὴν ἀλλοτρίαν, ἔχοντες ὄρη τειχίζοντα
τὴν χώραν αὐτῶν. Συναφεῖς δ' εἰσὶ τούτοις οἱ τε ἄλλοι Πισί-
δαι, καὶ οἱ Σεληεῖς, οἵπερ εἰσὶν ἀξιολογώτατοι τῶν Πισιδῶν.

Κ Ε Φ. Ζ.

§. 1.

Τὸ μὲν οὖν πλεον αὐτῶν μέρος τὰς ἀκρωρείας τοῦ Ταύρου
κατέχει· τινὲς δὲ καὶ ὑπὲρ Σίδης καὶ Ἀσπένδου, Παμφυλικῶν 570.

570. πόλεων, κατέχουσι γεώλοφα χωρία, ἐλαιόφυτα πάντα· τὰ δ' ὑπὲρ τούτων, ὄρεινὰ ἤδη, Κατενεῖς, ὁμοροι Σέλγευσι καὶ Ὀμοναδεῦσι. Σαγαλασσεῖς δ' ἐπὶ τὰ ἐντὸς τὰ πρὸς τῇ Μιλυάδι.

§. 2.

Φησὶ δ' Ἀρτεμίδωρος τῶν Πισιδικῶν πόλεις εἶναι Σέλγην, Σαγαλασσὸν, Πεδνημισσὸν, Ἀδάδα, Τιμβριάδα, Κρήμναν, Τιτυασσὸν, Ἀμβλαδα, Ἀνάβουρα, Σίνδαν, Ἀρασσὸν, Ταρβασσὸν, Τερμησσὸν. Τούτων δ' οἱ μὲν εἰσι τελέως ὄρεινοι, οἱ δὲ καὶ μέχρι τῶν ὑπωρείων καθήκοντες ἐφ' ἑκάτερα, ἐπὶ τε τὴν Παμφυλίαν καὶ τὴν Μιλυάδα, Φρυξὶ καὶ Λυδοῖς καὶ Καρσίιν ὁμοροι, πᾶσιν εἰρηνηκοῖς ἔθνεσι, καίπερ προσδόρροις οὖσιν. Οἱ δὲ Πάμφυλοι, πολὺ τοῦ Κιλικίου φύλου μετέχοντες, οὐ τελέως ἀφεῖνται τῶν ληστρικῶν ἔργων, οὐδὲ τοὺς ὁμούςους ἑῶσι κατ' ἡσυχίαν ζῆν, καίπερ τὰ νότια μέρη τῆς ὑπωρείας τοῦ Ταύρου κατέχοντες. Εἰσὶ δὲ τοῖς Φρυξίν ὁμοροι καὶ τῇ Καρίᾳ Τάβει, καὶ Σίνδα, καὶ Ἀμβλαδα, ὅθεν καὶ ὁ Ἀμβλαδεὺς οἶνος ἐκφέρεται, πρὸς διαίτας ἰατρικὰς ἐπιτήδειος. Τῶν δ' οὖν ὄρεινῶν, ὡς εἶπον, Πισιδῶν, οἱ μὲν ἄλλοι κατὰ τυραννίδας μεμερισμένοι, καθάπερ οἱ Κιλικεῖς, ληστρικῶς ἔσκηνται· φασὶ δ' αὐτοῖς τῶν Λελέγων συγκαταμιχθῆναί τινας τὸ παλαιόν, πλάνητας ἀνθρώπους, καὶ συμμεῖναι διὰ τὴν ὁμοιοτροπίαν αὐτόθι.

§. 3.

Σέλγη δὲ *καὶ* ἐξ ἀρχῆς μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐκτίσθη πόλις, καὶ ἔτι πρότερον ὑπὸ Καλχαντος· ὕστερον δὲ κατ' αὐτὴν ἔμεινεν ἀνδεύουσα ἐκ τοῦ πολιτεύεσθαι νομίμως, ὥστε καὶ δις μυριάσδρος ποτε εἶναι. Θαυμαστὴ δ' ἐστὶν ἡ φύσις τῶν τόπων. Ἐν γὰρ ταῖς ἀκρωρείαις τοῦ Ταύρου χώρα μυριάδας τρέφειν δυναμένη, σφόδρα εὐκαρπὸς ἐστίν, ὥστε καὶ ἐλαιόφυτα

εἶναι πολλὰ χωρία καὶ εὐάμπελα, νομάς τε ἀφθόδους ἀνεῖσθαι 570. παντοδαποῖς βοσκήμασι· κύκλω δὲ περικείμενται ὄρυμοι ποικίλης ὕλης. Πλεῖστος δ' ὁ σῦραξ φύεται παρ' αὐτοῖς, δένδρον οὐ μέγα, ὀρθηλόν· ἀφ' οὗ καὶ τὰ συράκινα ἀκοντίσματα, ἐοικότα τοῖς κρανεῖνοις· ἐγγίνεται δ' ἐν τοῖς σελέχεσι ξυλοφάγου τι σκώληκος εἶδος, ὃ μέχρι τῆς ἐπιφανείας διαφαγὼν τὸ ξύλον, τὸ μὲν πρῶτον πιτύροις, ἢ πρίσμασιν ἐοικός τι ψῆγμα προχεῖ, καὶ σωρὸς συνίσταται πρὸς τῇ ρίζῃ· μετὰ δὲ ταῦτα ἀπολείδεται· τις ὑγρασία, δεχομένη πῆξιν ῥαδίαν παραπλησίαν τῇ κόμμει· ταύτης δὲ τὸ μὲν ἐπὶ τὸ ψῆγμα πρὸς τῇ ρίζῃ κατενεχθέν, ἀναμύγνεται τούτῳ τε καὶ τῇ γῇ, πλὴν ὅσον ἐπιπολῆς συστάν διαμένει καθαρὸν· τὸ δ' ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ σελέχους, 571. καθ' ἣν ρεῖ, πῆττεται, καὶ τοῦτο καθαρὸν. Ποιοῦσι δὲ ἐκ τοῦ μὴ καθαροῦ μίγμα ξυλομιγές τι καὶ γεωμιγές, εὐωδέστερον τοῦ καθαρῶ, τῇ δ' ἄλλῃ δυνάμει λειπόμενον (λανθάνει δὲ τοὺς πολλοὺς), ὧ πλείω χρῶνται θυμιάματι οἱ δεισιδαίμονες. Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἡ Σελγηκὴ ἱερίς, καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς ἄλειμμα. ἔχει δ' ὀλίγας προσθάσεις [τά] περὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν τὴν Σελγέων, ὀρεινὴν κρημνῶν καὶ χαραδρῶν οὖσαν πλήρη, ἃς ποιοῦσιν ἄλλοι τε ποταμοί, καὶ ὁ Εὐρυμέδων, καὶ ὁ Κέσρος, ἀπὸ τῶν Σελγηκῶν ὀρῶν εἰς τὴν Παμφυλίαν ἐκπίπτοντες θαλατταν· γέφυραι δ' ἐπικείμενται ταῖς ᾄδοις. Διὰ δὲ τὴν ἐρυμνότητα, οὔτε πρότερον, οὐδ' ὕστερον, οὐδ' ἀπαξ οἱ Σελγεῖς ὑπ' ἄλλοις ἐγένοντο· ἀλλὰ τὴν μὲν ἄλλην χώραν ἀδοῶς ἐκαρποῦντο, ὑπὲρ δὲ τῆς κάτω τῆς τε ἐν τῇ Παμφυλίᾳ καὶ τῆς ἐντὶς τοῦ Ταύρου διεμάχοντο πρὸς τοὺς βασιλέας αἰεὶ. Πρὶς δὲ τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ ταχτοῖς τισι κατεῖχον τὴν χώραν· πρὸς Ἀλέξανδρον δὲ πρεσβευσάμενοι δέχεσθαι τὰ προσάγματα εἶπον κατὰ φιλίαν· νῦν δὲ ὑπήκοοι τελέως γεγονάσαι· καὶ εἰσὶν ἐν τῇ ὑπὸ Ἀρύντᾳ τεταγμένη πρότερον.

Κ Ε Φ. Η.

§. 1.

571. Τοῖς δὲ Βιθυνοῖς ὁμοροῦσι πρὸς νότον, ὡς ἔφην, οἱ περὶ τὸν Ὀλυμπον, τὸν Μύσιον προσαγορευόμενον, Μυσοί τε καὶ Φρύγες. Ἐκάτερον δὲ τὸ ἔθνος διττόν ἐστι. Φρυγία τε γὰρ ἡ μὲν καλεῖται μεγάλη, ἥς ὁ Μίδας ἐβασίλευσε, καὶ ἥς μέρος οἱ Γαλάται κατέσχον· ἡ δὲ μικρά, ἡ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ καὶ ἡ περὶ τὸν Ὀλυμπον, ἡ καὶ Ἐπίκτητος λεγομένη. Μυσία τε ὁμοίως, ἡ τε Ὀλυμπηνή, συνεχὴς οὖσα τῇ Βιθυνίᾳ καὶ τῇ Ἐπικτήτῳ, ἣν ἔφη Ἀρτεμίδωρος ἀπὸ τῶν πέραν Ἰσρου Μυσῶν ἀποχρίσθαι, καὶ ἡ περὶ τὸν Κάϊκον καὶ τὴν Περγαμηνὴν μέχρι Τευδρανίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ.

§. 2.

Οὕτω δ' ἐνήλλακται ταῦτα ἐν ἀλλήλοις, ὡς πολλάκις λέγομεν, ὥς τε καὶ τὴν περὶ τὴν Σίπυλον, Φρυγίαν οἱ παλαιοὶ καλοῦσιν, ἄδηλον, εἴτε τῆς μεγάλης, εἴτε τῆς μικρᾶς μέρος οὖσαν· ἡ καὶ τὸν Τάνταλον Φρύγα, καὶ τὸν Πέλοπα, καὶ τὴν Νιόβην ὑποτέρως δ' ὦν ἔχη, ἡ γε ἐπάλλαξις φανερά. Ἡ γὰρ Περγαμηνή καὶ ἡ Ελαίτις, καθ' ἣν ὁ Κάϊκος ἐκπίπτει, καὶ ἡ μεταξὺ τούτων Τευδρανία, ἐν ἣ Τεύθρας καὶ ἡ τοῦ Τηλέφου ἐκτροφή, ἀνὰ μέσον ἐστὶ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς περὶ Σίπυλον καὶ Μαγνησίαν, καὶ τῆς ὑπ' αὐτῷ χώρας· ὥσθ', ὅπερ ἔφην, ἔργον διορίσαι

572.

Χωρὶς τὰ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὁρίσμεντα.

§. 3.

Καὶ οἱ Λυδοὶ [δὲ] καὶ οἱ Μαίονες, οὓς Ὅμηρος καλεῖ Μή- 572.
 ονας, ἐν συγχύσει πῶς εἰσι, καὶ πρὸς τούτους καὶ πρὸς ἀλλήλους·
 [πρὸς ἀλλήλους μὲν], ὅτι οἱ μὲν τοὺς αὐτοὺς, οἱ δ' ἑτέρους φασί·
 πρὸς δὲ τούτους, ὅτι τοὺς Μυσοὺς οἱ μὲν Θράκας, οἱ δὲ Λυ-
 δοὺς εἰρήκασι, κατ' αἰτίαν παλαιὰν ἰσοροῦντες, ἦν Ξάνθος ὁ Λυ-
 δὸς γράφει καὶ Μενεκράτης ὁ Ἐλαίτης· ἐτυμολογοῦντες καὶ τὸ
 ὄνομα τὸ τῶν Μυσῶν, ὅτι τὴν ὀξύην οὕτως ὀνομάζουσιν οἱ Λυ-
 δοί· πολλή δ' ἡ ὀξύη κατὰ τὸν Ὀλυμπον, ὅπου ἐκτεθῆναι φασὶ
 τοὺς δεκατεθéntας· ἐκείνων δὲ ἀπογόνους εἶναι τοὺς ὕστερον
 Μυσοὺς, ἀπὸ τῆς ὀξύης οὕτω προσαγορευθέντας· μαρτυρεῖν δὲ
 καὶ τὴν διαλεκτὸν· μίξολύδιον γάρ πως εἶναι καὶ μίξοφρύγιον.
 Τέως μὲν γὰρ οἰκεῖν αὐτοὺς περὶ τὸν Ὀλυμπον· τῶν δὲ Φρυγῶν
 ἐκ τῆς Θράκης περαιωθέντων, ἀνελόντων τε τὸν τῆς Τροίας ἄρ-
 χοντα, καὶ τῆς πλησίον γῆς, ἐκείνους μὲν ἐνταῦθα οἰκῆσαι·
 τοὺς δὲ Μυσοὺς ὑπὲρ τὰς τοῦ Καίκου πηγὰς πλησίον Λυδῶν.

§. 4.

Συνεργεῖ δὲ πρὸς τὰς τοιαύτας μυθοποιίας ἡ τε σύγχυσις
 τῶν ἐνταῦθα ἔθνων, καὶ ἡ εὐδαιμονία τῆς χώρας τῆς ἐντὸς
 Ἄλυσος, μάλιστα δὲ τῆς παραλίας, δι' ἣν ἐπιθέσεις ἐγίνοντο
 αὐτῇ πολλαχόθεν καὶ διὰ παντός ἐκ τῆς περαιάς, ἥ καὶ ἐπ'
 ἀλλήλους ἰόντων τῶν ἐγγύς. Μάλιστα μὲν οὖν κατὰ τὰ Τρωϊκά
 καὶ μετὰ ταῦτα γενέσθαι τὰς ἐφόδους καὶ τὰς μετανασάσεις
 συνέβη, τῶν τε βαρβάρων ἅμα καὶ τῶν Ἑλλήνων ὁρμῇ τινι
 χρησαμένων πρὸς τὴν τῆς ἀλλοτρίας κατάκτησιν· ἀλλὰ καὶ πρὸ
 τῶν Τρωϊκῶν ἦν ταῦτα. Τό τε γὰρ τῶν Πελαγῶν ἦν φύλον,
 καὶ τὸ τῶν Καυκῶνων καὶ Λελέγων. Εἴρηται δ', ὅτι πολλαχοῦ
 τῆς Εὐρώπης ἐτύγχανε τὸ παλαιὸν πλανώμενα, ἅπερ ποιεῖ

572. τοῖς Τρωσὶ συμμαχοῦντα ὁ Ποιητὴς, οὐκ ἐκ τῆς περαιᾶς. Τὰ τε περὶ τῶν Φρυγῶν καὶ τῶν Μυσῶν λεγόμενα πρεσβύτερα τῶν Τρωϊκῶν ἔσιν. Οἱ δὲ διττοὶ Λύκοι τοῦ αὐτοῦ γένους ὑπόνοιαν πασχέουσιν, ἢ τῶν Τρωϊκῶν, ἢ τῶν πρὸς Καρίᾳ τοὺς ἐτέρους ἀποικισάντων. Τάχα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν Κιλικῶν τὸ αὐτὸ συνέδη· διττοὶ γὰρ καὶ οὗτοι· οὐ μὴν ἔχομέν γε τοιαύτην λαβεῖν μαρτυρίαν, ὅτι καὶ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἦσαν ἤδη οἱ νῦν Κιλικίαι· ἃ τε Τηλέφος ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ἀφίχθαι νομίζοιτ' ἂν μετὰ τῆς μητρὸς· γάμψω δὲ τῷ ταύτης ἐξοικειωσάμενος τὸν ὑποδεξάμενον αὐτὸν Τεύθραντα, ἐνομίσθη τε ἐκείνου, καὶ παρέλαβε τὴν Μυσῶν ἀρχήν.

§. 5.

Καὶ οἱ Κᾶρες δὲ, νησιῶται πρότερον ὄντες καὶ Ἀελεγες, 573. ὥς φασιν, ἡπειρῶται γεγόνاسι, προσλαβόντων Κρητῶν· οἱ καὶ τὴν Μίλητον ἔκτισαν, ἐκ τῆς ἐν Κρήτῃ Μιλήτου Σαρπηδόνα λαβόντες κτίστην· καὶ τοὺς Τερμίλας κατώκισαν ἐν τῇ νῦν Λυκίᾳ· τούτους δ' ἀγαγεῖν ἀποίκους ἐκ Κρήτης Σαρπηδόνα, Μίνω καὶ Ραδαμάνθυος ἀδελφὸν ὄντα, καὶ ὀνομάσαι Τερμίλας τοὺς πρότερον Μιλύας, ὥς φησιν Ἡρόδοτος· ἔτι δὲ πρότερον Σολύμους· ἐπελθόντα δὲ τὸν Πανδίωνος Λύκον, ἀφ' ἑαυτοῦ προσ-αγορεύσαι τοὺς αὐτοὺς Λυκίους· Οὗτος μὲν οὖν ὁ λόγος ἀποφαίνει τοὺς αὐτοὺς Σολύμους τε καὶ Λυκίους· ὁ δὲ Ποιητὴς χωρίζει· Βελλεροφόντης γοῦν ὠρμημένος ἐκ τῆς Λυκίας,

Σολύμοισι μαχίσσάτο κυδαλίμοισι·

Ἰσωνδρὸν δὲ ὡσαύτως υἱὸν αὐτοῦ, Ἄρης, ὥς φησι,

Μαρνάμενον Σολύμοῖσι κατέκτανε.

Καὶ τὸν Σαρπηδόνα δὲ ἐπιχώριόν τινα λέγει.

§. 6.

Ἀλλὰ τό γε ἄθλον-προκειῖσθαι κοινὸν τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας, 573.
 ἥς λέγω, τοῖς ἰσχύουσιν, ἐκ πολλῶν βεβαιοῦται· καὶ [ἐκ τῶν]
 κατὰ τὰ Τρωϊκά· ὅπου καὶ Ἀμαζόνες κατεδάρρησαν αὐτῆς, ἐφ'
 ἃς ὁ τε Πρίαμος σφατεῦσαι λέγεται, καὶ ὁ Βελλεροφόντης.
 Πόλεις τε παλαιαὶ ὁμολογοῦνται ἐπώνυμοι αὐτῶν. Ἐν δὲ τῷ
 Ἰλιαίῳ πεδίῳ κολώνη τίς ἐστιν,

Ἦν ἦτοι ἄνδρες Βατίεικν κελήσκουσιν,

Ἀθάνατοι δὲ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης·

ἦν ἰσοροῦσι μίαν εἶναι τῶν Ἀμαζόνων, ἐκ τοῦ ἐπιθέτου τεκ-
 μαιρόμενοι· εὐσκάρθμους γὰρ ἵππους λέγεσθαι διὰ τὸ τάχος·
 κάκεινην οὖν πολυσκάρθμον διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἡνιοχείας τάχος.
 Καὶ ἡ Μυρίνα οὖν ἐπώνυμος ταύτης λέγεται. Καὶ αἱ ἐγγὺς δὲ
 νῆσοι ταύτ' ἐπαθον διὰ τὴν ἀρετὴν· ὧν Ρόδος καὶ Κῶς, ὅτι
 πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἤδη· ὑφ' Ἑλλήνων ὤκουντο, καὶ ὑφ' Ὀμήρου
 σαφῶς ἐκμαρτυρεῖται.

§. 7.

Μετὰ δὲ τὰ Τρωϊκά, αἱ τε τῶν Ἑλλήνων ἀποικίαι, καὶ αἱ
 Τρηρῶν καὶ αἱ Κιμμερίων· ἔφοδοι, καὶ Λυδῶν, καὶ μετὰ
 ταῦτα· Περσῶν, καὶ Μακεδόνων, τὸ τελευταῖον Γαλατῶν,
 ἐτάραξαν πάντα καὶ συνέχεαν. Γέγονε δὲ ἡ ἀσάφεια, οὐ διὰ
 τὰς μεταβολὰς μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς τῶν συγγραφέων ἀνο-
 μολογίας, περὶ τῶν αὐτῶν οὐ τὰ αὐτὰ λεγόντων· τοὺς μὲν
 Τρῶας καλούντων Φρύγας, καθάπερ αἱ τραγικοί, τοὺς δὲ Λυ-
 κίους Κᾶρας, καὶ ἄλλους [ἄλλως]. Οὕτω δὲ καὶ οἱ Τρῶες ἐκ
 μικρῶν αὐξηθέντες, ὥς τε καὶ βασιλεῖς βασιλέων εἶναι, παρέσχον 574.
 καὶ τῷ Ποιητῇ λόγον, τίνα χρὴ καλεῖν Τροίαν, καὶ τοῖς ἐξηγου-
 μένοις ἐκείνων. Λέγει μὲν γὰρ *καὶ* κοινῶς ἅπαντας Τρῶας

574. τοὺς συμπολεμήσαντας αὐτοῖς, ὥσπερ καὶ Δαναοὺς καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς ἐναντίους· ἀλλ' οὐ δῆπου Τροίαν ἐροῦμεν, νῆ Δία, καὶ τὴν Παφλαγονίαν, οὐδὲ τὴν Καρίαν, ἢ τὴν ὁμορον αὐτῇ Λυκίαν. Λέγω δ', ὅταν φῇ,

Τρῶες μὲν κλαγγὴ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν·

ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων,

οἱ δ' ἄρ' ἴσαν στηγὴ μένεια πνείοντες Ἀχαιοί.

Καὶ ἄλλως δὲ λέγει πολλαχῶς. Ὅμως δὲ, καίπερ τοιούτων ὄντων, πειρατέον διαιτᾶν ἕκαστα εἰς δύναμιν· ὃ τι δ' ἂν διαφύγη τῆς παλαιᾶς ἱστορίας, τοῦτο μὲν ἑατέον (οὐ γὰρ ἐνταῦθα τὸ τῆς γεωγραφίας ἔργον), τὰ δὲ νῦν ὄντα λεχτέον.

§. 8.

Ἔστι τοίνυν ὄρη δύο ὑπερκείμενα τῆς Προποντίδος, ὃ τε Ὀλυμπος ὁ Μύσιος καὶ ἡ Ἰδῆ. Τῷ μὲν οὖν Ὀλύμπῳ τὰ τῶν Βιθυνῶν ὑποπέπτωκε· τῆς δὲ Ἰδῆς μεταξύ καὶ τῆς θαλάττης ἡ Τροία κεῖται, συνάπτουσα τῷ ὄρει. Περὶ μὲν οὖν ταύτης ἐροῦμεν ὕστερον, καὶ τῶν συνεχῶν αὐτῇ πρὸς νότον· νῦν δὲ περὶ τῶν Ὀλυμπηνῶν καὶ τῶν ἐφεξῆς μέχρι τοῦ Ταύρου παραλλήλων τοῖς προεφωδευμένοις λέγωμεν. Ἔστι τοίνυν ὁ Ὀλυμπος κύκλῳ μὲν *οὐ* συνοικούμενος· ἐν δὲ τοῖς ὕψει ὄρυμους ἐξαισίους ἔχων, καὶ ληστῆρια δυναμένους ἐκτρέφειν τόπους εὐερκεῖς· ἐν οἷς καὶ τύραννοι συνίστανται πολλὰς, *οἱ* δυνάμενοι συμμεῖναι πολὺν χρόνον· καθάπερ Κλέων ὁ καθ' ἡμᾶς τῶν ληστῆριων ἡγεμών.

§. 9.

Οὗτος δ' ἦν μὲν ἐκ Γορδίου κόμης, ἦν ὕστερον αὐξήσας ἐποίησε πόλιν, καὶ προσηγόρευσεν Ἰουλιόπολιν· ληστῆρίῳ δ' ἐχρήτο καὶ ὀρμητηρίῳ κατ' ἀρχὰς τῷ καρτερωτάτῳ τῶν χω-

ρίων, ὄνομα Καλλυδίων· ὑπῆρξε δ' Ἀντωνίω μὲν χρήσιμος, 574·
 ἐπελθὼν ἐπὶ τοὺς ἀργυρολογοῦντας Λαβήκω, καὶ δὴν χρόνον
 ἐκεῖνος τὴν Ἀσίαν κατέσχε, καὶ κωλύσας τὰς παρασκευάς· ἐν
 δὲ τοῖς Ἀκτιακοῖς ἀποσάς Ἀντωνίου, τοῖς Καίσαρος προσέθετο
 στρατηγοῖς, καὶ ἐτιμήθη πλέον, ἢ κατ' ἀξίαν, προσλαβὼν τοῖς
 παρ' Ἀντωνίου δοθεῖσι καὶ τὰ παρὰ τοῦ Καίσαρος· ὥς· ἀντί
 ληστοῦ δυνάστου περιέκειτο σχῆμα, ἱερεὺς μὲν ὢν τοῦ Ἀβρετ-
 τηνοῦ Διὸς, Μυσίου Θεοῦ, μέρος δ' ἔχων ὑπήκοον τῆς Μωρη-
 νῆς (Μυσία δὲ ἐστὶ καὶ αὕτη, κατὰπερ ἡ Ἀβρεττηνὴ), λαβὼν δὲ
 ὕδατα καὶ τὴν ἐν τῷ Πόντῳ τῶν Κομάνων ἱερωσύνην, εἰς ἣν
 κατελθὼν, ἐντὸς μηνιαίου χρόνου κατέσρεψε τὸν βίον· νόσος
 δ' ἐξήγαγεν αὐτὸν ὀξεία· εἴτ' ἄλλως ἐπιπεσοῦσα ἐκ τῆς ἁδην 575·
 πλησμονῆς· εἴθ', ὡς ἔφασαν οἱ περὶ τὸ ἱερὸν, κατὰ μῆνιν τῆς
 Θεοῦ. Ἐν γὰρ τῷ περιβόλῳ τοῦ τεμένους ἡ οὖκησίς ἐστιν, ἣ τε
 τοῦ ἱερέως καὶ τῆς ἱερείας· τὸ δὲ τέμενος χωρὶς τῆς ἄλλης
 ἀγιστείας διαφανέστατα τῆς τῶν ὑείων κρεῶν βρώσεως καθαρεύει,
 ὅπου γε καὶ ὅλη ἡ πόλις· οὐδ' εἰσάγεται εἰς αὐτὴν ὕς· ὁ δ' ἐν
 τοῖς πρώτοις τὸ ληστρικὸν ἥθος ἐπεδείξατο εὐθὺς κατὰ τὴν
 πρώτην εἴσοδον τῇ παραβάσει τούτου τοῦ ἔθους· ὥσπερ οὐχ
 ἱερεὺς εἰσεληλυθὼς, ἀλλὰ διαφθορεὺς τῶν ἱερῶν.

§. 10.

Ὁ μὲν δὴ Ὀλυμπος τοιόσδε. Περιουκεῖται δὲ πρὸς ἄρκτον
 μὲν ὑπὸ τῶν Βιθυνῶν, καὶ Μυγδόνων, καὶ Δολιόνων· τὸ δὲ
 λοιπὸν ἔχουσι Μυσοὶ καὶ Ἐπάκτηται. Δολίονας μὲν οὖν μαλιστα
 καλοῦσι τοὺς περὶ Κύζικον ἀπὸ Αἰσήπου ἕως Ρυνδάκου καὶ
 τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης· Μύγδονας δὲ, τοὺς ἐφεξῆς τούτοις,
 μέχρι τῆς Μυρλεανῶν χώρας. Ὑπέρκεινται δὲ τῆς Δασκυλίτιδος
 ἄλλαι δύο λίμναι μεγάλαι, ἣ τε Ἀπολλωνιάτις, ἣ τε Μιλητο-
 πολίτις· πρὸς μὲν οὖν τῇ Δασκυλίτιδι Δασκύλειον πόλις· πρὸς

575. δὲ τῇ Μηλοπολίτιδι Μηλοπόλιν· πρὸς δὲ τῇ τρίτῃ Ἀπολ-
λωνία ἐπὶ Ρυνδάκῃ λεγομένη· τὰ πλεῖστα δὲ τούτων ἐς Κυ-
κηῶν νυνί.

§. 11.

Ἐστὶ δὲ νῆσος ἐν τῇ Προποντίδι ἡ Κύζικος, συναπτομένη γε-
φύραις δυοῖς πρὸς τὴν ἥπειρον, ἀρετῇ μὲν κρατίστῃ, μεγέθει
δὲ ὅσον πεντακοσίων σταδίων τὴν περίμετρον ἔχει δὲ ὁμώνυμον
πόλιν πρὸς αὐταῖς ταῖς γεφύραις, καὶ λιμένας δύο κλειστούς,
καὶ νεωσοίκους πλείους τῶν διακοσίων. Τῆς δὲ πόλεως τὸ μὲν
ἐξω ἐν ἐπιπέδῳ, τὸ δὲ πρὸς ὄρει· καλεῖται δ' Ἄρκτων ὄρος·
ὑπέρεκται δ' ἄλλο Δίνδυμον μονοφυές, ἱερὸν ἔχον τῆς Δινδυ-
μήνης Μητρὸς Θεῶν, ἱδρυμα τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἐστὶ δ' ἐνάμιλ-
λος ταῖς πρώταις τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἡ πόλις, μεγέθει τε
καὶ κάλλει, καὶ εὐνομίᾳ πρὸς τε εἰρήνην καὶ πόλεμον· ἔοικε τε
τῷ παραπλησίῳ τύπῳ κοσμεῖσθαι, ὥσπερ ἡ τῶν Ῥοδίων, καὶ
Μασσαλιωτῶν, καὶ Καρχηδονίων τῶν παλαι. Τὰ μὲν οὖν πολλὰ
ἔω· τρεῖς δ' ἀρχιτέκτονας τοὺς ἐπιμελουμένους οἰκοδομημάτων
τε δημοσίων, καὶ ὀργάνων, τρεῖς δὲ καὶ θησαυροὺς κέκτηται,
τὸν μὲν ὀπλων, τὸν δ' ὀργάνων, τὸν δὲ σίτου· ποιεῖ δὲ τὸν
σίτον ἄσηπτον ἡ Χαλκιδικὴ μίγνυμένη [γῆ]. Ἐπεδείξαντο δὲ τὴν
ἐκ τῆς παρασκευῆς ταύτης ὠφέλειαν ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ.
Ἐπελθόντος γάρ αὐτοῖς ἀδοκῆτως τοῦ βασιλέως πεντεκαίδεκα
μυριάσι, καὶ ἵππῳ πολλῇ, καὶ κατασχόντος τὸ ἀντικείμενον
ὄρος, ὃ καλοῦσιν Ἀδρασείας, καὶ τὸ προάσειον, ἔπειτα *καὶ*
διάραντος εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως αὐχένα, καὶ προσμαχο-
576. μένου πεζῇ τε καὶ κατὰ θάλατταν τετρακοσίοις ναυσίν, ἀν-
έσχον πρὸς ἅπαντα οἱ Κυζικηνοί, ὥς καὶ ἐγγύς ἦλθον τοῦ
χωγρία λαβεῖν τὸν βασιλέα ἐν τῇ διώρυγι ἀντιδιορύττοντες·
ἀλλ' ἔφθη φυλαξάμενος καὶ ἀναλαβὼν ἑαυτὸν ἔξω τοῦ ὀρύγ-

ματος. Ὁψὲ δὲ ἰσχυσεν εἰσπύεσθαι τινὰς νύκτωρ ἐπικούρους ὁ 576.
 τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς Λεύκολλος· ὤνησε δὲ καὶ λιμὸς τῷ
 τοσούτῳ πλήθει τῆς στρατιᾶς ἐπιπεσὼν, ὃν οὐ προείδετο ὁ
 βασιλεὺς· ὃς ἀπῆλθε πολλοὺς ἀποβαλὼν. Ῥωμαῖοι δ' ἐτίμησαν
 τὴν πόλιν· καὶ ἔστιν ἐλευθέρα μέχρι νῦν, καὶ χώραν ἔχει πολ-
 λὴν τὴν μὲν ἐκ παλαιοῦ, τὴν δὲ τῶν Ῥωμαίων προσθέντων·
 καὶ γὰρ τῆς Τρωάδος ἔχουσι τὰ πέραν τοῦ Αἰσῆπου, τὰ περὶ
 τὴν Ζελειαν, καὶ τὸ τῆς Ἀδρασείας πεδίου· καὶ τῆς Δασκυ-
 λίτιδος λίμνης τὰ μὲν ἔχουσιν ἐκεῖνοι, τὰ δὲ Βυζάντιοι· πρὸς δὲ
 τῇ Δολιονίδι καὶ τῇ Μυγδονίδι νέμονται πολλὰν μέχρι τῆς
 Μιλητοπολίτιδος λίμνης, καὶ τῆς Ἀπολλωνιάτιδος αὐτῆς· δι'
 ὧν χωρίων καὶ ὁ Ῥύνδακος ρεῖ ποταμὸς, τὰς ἀρχὰς ἔχων ἐκ
 τῆς Ἀζανίτιδος· προσλαβὼν δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἀθρεϊτηνῆς Μυσίας
 ἄλλους τε, καὶ Μάκεσσαν ἀπ' Ἀγκύρας τῆς Ἀδασίτιδος, ἐκδί-
 δωσιν εἰς τὴν Προποντίδα κατὰ Βέσβικον νῆσον. Ἐν ταύτῃ δὲ
 τῇ νήσῳ τῶν Κυζικηνῶν ὄρος ἐστὶν εὐθενδρον Ἀρτάκη· καὶ
 νησίον ὁμώνυμον πρόκειται τούτου· καὶ πλησίον ἀκρωτήριον
 Μέλανος καλούμενον ἐν παραπλῶ τοῖς εἰς Πρίαπον κομιζομέ-
 νοις ἐκ τῆς Κυζίκου.

§. 12.

Τῆς δ' ἐπικτήτου Φρυγίας Ἀζανοὶ τε εἰσι, καὶ Νακόλεια,
 καὶ Κοτιάειον, καὶ Μιδάειον, καὶ Δορύλαιον πόλεις, καὶ
 Κάδοι· τοὺς δὲ Κάδους ἐνιοὶ τῆς Μυσίας φασίν. Ἡ δὲ Μυσία
 κατὰ τὴν μεσόγειαν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπηνῆς ἐπὶ τὴν Περγαμηνὴν
 καθήκει, καὶ τὸ Καίκου λεγόμενον πεδίου· ὥς τε μεταξὺ κείσθαι
 τῆς τε Ἰδης καὶ τῆς Κατακεκαυμένης, ἣν οἱ μὲν Μυσίαν, οἱ
 δὲ Μαιονίαν φασίν.

§. 13.

576. Ὑπὲρ δὲ τῆς Ἐπικτήτου πρὸς νότον ἐξῶν ἡ μεγάλη Φρυγία, λείπουσα ἐν ἀριστερᾷ τὴν Πεσσινούντα, καὶ τὰ περὶ Ὀρκαορικούς, καὶ Λυκαονίαν· ἐν δεξιᾷ δὲ Μαίονας, καὶ Λυδούς, καὶ Κᾶρας· ἐν ᾗ ἐξῶν ἦτε παρώρειος λεγομένη Φρυγία, καὶ ἡ πρὸς Πισιδίᾳ, καὶ τὰ περὶ Ἀμόριον, καὶ Εὐμένειαν, καὶ Σύνναδα· εἶτα Ἀπάμεια ἡ Κιβωτὸς λεγομένη, καὶ Λαοδίκεια, αἵπερ εἰσὶ μέγισται τῶν κατὰ τὴν Φρυγίαν πόλεων· περικείται δὲ ταύταις πολίσματα ἄλλα τε, καὶ Ἀφροδισιάς, Κολοσσαί, Θεμισώνιον, Σαναὸς, Μητρόπολις, Ἀπολλωνιάς· ἐτι δὲ ἀπωτέρω τούτων Πέλται, Τάδαι, Εὐκαρπία, Λυσιάς.

§. 14.

577. Ἡ μὲν οὖν παρώρεια ὄρεινὴν τινα ἔχει ράχιν, ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἐκτετατομένην ἐπὶ δύσιν· ταύτῃ δ' ἐκατέρωθεν ὑποπέπτωκέ τι πεδίου μέγα, καὶ πόλεις πλησίον αὐτῆς, πρὸς ἄρκτον μὲν Φιλομήλιον, ἐκ θατέρου δὲ μέρους Ἀντιόχεια, ἡ πρὸς Πισιδίᾳ καλουμένη· ἡ μὲν, ἐν πεδίῳ κειμένη πᾶσα, ἡ δ' ἐπὶ λόφου, ἔχουσα ἀποκίαν Ῥωμαίων. Ταύτην δ' ὤκισαν Μάγνητες οἱ πρὸς Μαιάνδρῳ. Ῥωμαῖοι δ' ἠλευθέρωσαν τῶν βασιλέων, ἡνῶκα τὴν ἄλλην Ἀσίαν Εὐμένει παρέδοσαν τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου. Ἦν δὲ ἐνταῦθα καὶ ἱερωσύνη τις Μηνὸς Ἀρχαίου, πληθὸς ἔχουσα ἱεροδούλων, καὶ χωρίων ἱερῶν· κατελύθη δὲ μετὰ τὴν Ἀμύντου τελευτήν ὑπὸ τῶν πεμφθέντων ἐπὶ τὴν ἐκείνου κληρονομίαν. Σύνναδα δ' ἔστιν οὐ μεγάλη πόλις· πρόκειται δ' αὐτῆς ελαιόφυτον πεδίου, ὅσον ἐξήκοντα σταδίων· ἐπέκεινα δ' ἐστὶ Δοκιμία κώμη, καὶ τὸ λατόμιον τοῦ Συναδακοῦ λίθου (οὕτω μὲν [γάρ] Ῥωμαῖοι καλοῦσιν, οἱ δ' ἐπιχώριοι Δοκιμίτην, καὶ Δοκιμαῖον), κατ' ἀρχὰς μὲν μικρὰς βώλους ἐκδιδόντος τοῦ μεταλλοῦ·

διὰ δὲ τὴν νυνὶ πολυτέλειαν τῶν Ῥωμαίων κίονες ἐξαιροῦνται 577.
μονόλιθοι μεγάλοι, πλησιαζόντες τῷ ἀλαβασρίτῃ λίθῳ κατὰ τὴν
ποικιλίαν ὥς, καίπερ πολλῆς οὔσης τῆς ἐπὶ θαλάτταν ἀγωγῆς
τῶν τηλακουτῶν φορτίων, ὁμῶς καὶ κίονες καὶ πλάκες εἰς Ῥώ-
μην κομίζονται θαυμασταὶ κατὰ τὸ μέγεθος καὶ κάλλος.

§. 15.

Ἀπάμεια δ' ἐστὶν ἐμπορεῖον μέγα τῆς ἰδίως λεγομένης Ἀσίας,
δευτερεύον μετὰ τὴν Ἐφεσον· αὕτη γὰρ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας
καὶ τῆς Ἑλλάδος ὑποδοχεῖον κοινόν ἐστιν. Ἰδρυταὶ δὲ ἡ Ἀπάμεια
ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ· καὶ ρεῖ διὰ μέσης τῆς
πόλεως ὁ ποταμός, τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τῆς [παλαιᾶς] πόλεως ἔχων·
κατενεχθεὶς δ' ἐπὶ τὸ προάστειον σφοδρῶ καὶ κατωφέρει τῷ
ρεύματι, συμβάλλει πρὸς τὸν Μαίανδρον, προσειληφότα καὶ
ἄλλον ποταμὸν Ὀργάν, δι' ὁμαλοῦ φερόμενον πρᾶον καὶ μα-
λακόν· ἐντεῦθεν δ' ἤδη μέγας γενόμενος Μαίανδρος, τέως μὲν
διὰ τῆς Φρυγίας φέρεται· ἔπειτα διορίζει τὴν Καρίαν καὶ τὴν
Λυδίαν κατὰ τὸ Μαίανδρου καλούμενον πεδῖον, σχολιὸς ὢν εἰς
ὑπερβολήν, ὥς ἐξ ἐκείνου τὰς σχολιότητας ἀπάσας μαίανδρους
καλεῖσθαι· τελευτῶν δὲ καὶ τὴν Καρίαν αὐτὴν διαρρεῖ τὴν ὑπὸ
τῶν Ἰώνων νῦν κατεχομένην, καὶ μεταξὺ Μιλήτου καὶ Πριήνης
ποιεῖται τὰς ἐκβολάς. Ἀρχεται δὲ ἀπὸ Κελαυνῶν, λόφου τιῶς,
ἐν ᾧ πόλις ἦν ὁμώνυμος τῷ λόφῳ. Ἐντεῦθεν δ' ἀναστῆσας τοὺς 578.
ἄνδρῳπους ὁ Σωτὴρ Ἀντίοχος εἰς τὴν νῦν Ἀπάμειαν, τῆς μη-
τρὸς ἐπώνυμον τὴν πόλιν ἀπέδειξεν Ἀπάμας· ἡ θυγάτηρ μὲν
ἦν Ἀρταβάζου, δεδομένη δ' ἐτύγχανε πρὸς γάμον Σελεύκῳ τῷ
Νικάτορι. Ἐνταῦθα δὲ μυθεύεται τὰ περὶ τὸν Ὀλυμπον, καὶ
τὸν Μαρσύαν, καὶ τὴν ἔρην, ἣν ἤρισεν ὁ Μαρσύας πρὸς Ἀπόλ-
λωνα. Ὑπέρκειται δὲ καὶ λίμνη φύουσα κάλαμον, τὸν εἰς τὰς
γλώττας τῶν αὐλῶν ἐπιτήθειον· ἐξ ἧς ἀπολείβουσιν φασὶ τὰς

578. πηγὰς ἀμφοτέρας, τὴν τε τοῦ Μαρσίου, καὶ τὴν τοῦ Μαιάνδρου.

§. 16.

Ἡ δὲ Λαοδικαία, μικρὰ πρότερον οὔσα, αὐξήσῃ ἔλαβεν ἐφ' ἡμῶν καὶ τῶν ἡμετέρων πατέρων, καίτοι κακωθεῖσα ἐκ πολιορκίας ἐπὶ Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος. Ἀλλ' ἡ τῆς χώρας ἀρετὴ, καὶ τῶν πολιτῶν τινες εὐτυχήσαντες, μεγάλην ἐποίησαν αὐτὴν. Ἰέρων μὲν πρότερον, ὃς πλειόνων, ἢ δισχυλίων ταλάντων κληρονομίαν κατέλιπε τῷ δήμῳ, πολλοῖς τ' ἀναθήμασιν ἐκόσμησε τὴν πόλιν. Ζήνων δὲ ὁ ρήτωρ ὕστερον, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πολέμων, ὃς καὶ βασιλείας ἐξέωδῃ, διὰ τὰς ἀνδραγαθίας, ὑπ' Ἀντωνίου μὲν πρότερον, ὑπὸ Καίσαρος δὲ τοῦ Σεβαστοῦ μετὰ ταῦτα. Φέρει δ' ὁ περὶ τὴν Λαοδικεῖαν τόπος προβάτων ἀρετὰς, οὐκ εἰς μαλακότητας μόνον τῶν ἐρίων, ἥ καὶ τῶν Μιλησίων διαφέρει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κοραξὴν χροάν, ὥστε καὶ προσοδοῦνται λαμπρῶς ἀπ' αὐτῶν ὥσπερ καὶ οἱ Κολοσσαῖοι ἀπὸ τοῦ ὀκωνύμου χρώματος, πλησίον οἰκοῦντες. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ Κάπρος, καὶ ὁ Λύκος συμβάλλει τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ, ποταμὸς εὐμεγέθης· ἀφ' οὗ καὶ ἡ πρὸς τῷ Λύκῳ Λαοδικαία λέγεται. Ἰπέρκειται δὲ τῆς πόλεως ὄρος Κάδμος, ἐξ οὗ καὶ ὁ Λύκος ρεῖ· καὶ ἄλλος ὀμώνυμος τῷ ὄρει. Τὸ πλέον δ' οὗτος ὑπὸ γῆς ῥυεῖς, εἰτ' ἀνακύψας συνέπεσεν εἰς ταῦτό τοις ἄλλοις ποταμοῖς, ἐμφαίνων ἅμα καὶ τὸ πολύτερτον τῆς χώρας, καὶ τὸ εὐσεισον· εἰ γάρ τις ἄλλη, καὶ ἡ Λαοδικαία εὐσεισος, καὶ τῆς πλησιοχώρου [τό] πλέον.

§. 17.

Κάρουρα δὲ ὄριον ἐστὶ τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Καρίας· κώμη δ' ἐστὶν αὕτη πανδοχεῖα ἔχουσα καὶ ζεσῶν ὑδάτων ἐκβολὰς· τὰς μὲν ἐν τῷ ποταμῷ Μαιάνδρῳ, τὰς δ' ὑπὲρ τοῦ χεῖλους.

Καὶ

Καὶ δῆποτέ φασι πορνοδοσκὸν αὐλισθέντα ἐν τοῖς πανδοχείοις 578.
 σὺν πολλῷ πλήθει γυναικῶν, νύκτωρ ἐπιγενομένου σεισμοῦ,
 συναφανισθῆναι πάσαις. Σχεδὸν δέ τι εὖσεισός ἐστι καὶ πᾶσα
 ἡ περὶ τὸν Μαίανδρον χώρα, καὶ ὑπόνομος πυρὶ τε καὶ ὕδατι
 μέχρι τῆς μεσογαίης. Διατέτακε γὰρ ἀπὸ τῶν πεδίων ἀρξά- 579.
 μένη πᾶσα ἡ τοιαύτη κατασκευὴ τῆς χώρας εἰς τὰ Χαρώνεια,
 τό τε ἐν Ἰεραπόλει, καὶ τὸ ἐν Ἀχαράκοις τῆς Νυτπίδος, καὶ
 τὸ περὶ Μαγνησίαν καὶ Μυοῦντα. Εὐθρυπτός τε γὰρ ἐστὶν ἡ
 γῆ καὶ ψαθυρά, πλήρης τε ἀλμυρίδων καὶ εὐεκπύρωτός ἐστι.
 Τάχα δὲ καὶ ὁ Μαίανδρος διὰ τοῦτο σχολιὸς, ὅτι πολλὰς
 μεταπτώσεις λαμβάνει τὸ ρεῖθρον, καὶ πολλὴν χοῦν κατὰ γων,
 ἄλλοτ' ἄλλῳ μέρει τῶν αἰγιαλῶν προσίθῃσι, τὸ δὲ πρὸς τὸ
 πέλαγος βιασάμενος ἐξώδει. Καὶ δὴ καὶ τὴν Πριήνην, ἐπὶ θα-
 λάτῃ πρότερον οὖσαν, μεσόγαίαν πεποίηκε τετταράκοντα στα-
 δίων προσχώματι.

§. 18.

Καὶ ἡ Κατακαυμένη δὲ, ἥπερ ὑπὸ Λυδῶν καὶ Μυσῶν
 κατέχεται, διὰ τοιαυτά τινα τῆς προσηγορίας τετύχηκε ταύτης·
 ἢ τε Φιλαδέλφεια, ἢ πρὸς αὐτῇ πόλις, οὐδὲ τοὺς τοίχους ἔχει
 πισοὺς, ἀλλὰ καὶ ἡμέραν τρόπον τινα σαλεύονται, καὶ διίσυν-
 ται διατελοῦσι δὲ προτέχοντες τοῖς πάθεσι τῆς γῆς, καὶ ἀντι-
 τεκτονοῦντες πρὸς αὐτήν. Καὶ τῶν ἄλλων δὲ πόλεων Ἀπάμεια
 μὲν καὶ πρὸ τῆς Μιθριδάτου στρατείας ἐτείσθη πολλάκις· καὶ
 ἔδωκεν ἐπελθὼν ὁ βασιλεὺς ἑκατὸν τάλαντα εἰς ἐπανόρθωσιν,
 ὁρῶν ἀνατετραμμένην τὴν πόλιν. Λέγεται δὲ καὶ ἐπ' Ἀλεξάν-
 δρου παραπλήσιαι συμβῆναι. Διόπερ εἰκὸς ἐστὶ καὶ τὸν Ποσει-
 δῶνα τιμᾶσθαι παρ' αὐτοῖς, καίπερ μεσογαίῃς οὖσι καὶ ἀπὸ
 Κελαινοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐκ Κελαινοῦς, μᾶς τῶν Δαυλίδων,
 γενομένου, κεκλησθαι τὴν πόλιν ἐπώνυμον· ἢ διὰ τῶν λίθων

579. τὴν ἀπὸ τῶν ἐκφυρώσεων μελανίαν. Καὶ τὰ περὶ Σίπυλον δὲ καὶ τὴν ἀνατροπὴν αὐτοῦ μῦθον οὐ δεῖ τιθεσθαι· καὶ γὰρ νῦν τὴν Μαγνησίαν, τὴν ὑπ' αὐτῷ, κατέβαλον σεισμοί· ἡνίκα καὶ Σάρδεις καὶ τῶν ἄλλων τὰς ἐπιφανεσάτας κατὰ πολλὰ μέρη διελυμῆναιτο. Ἐπηνώρθωσε δ' ὁ ἡγεμὼν, χρήματα ἐπιδοὺς, καθάπερ καὶ πρότερον ἐπὶ τῆς γενομένης συμφορᾶς Τραλλιανοῖς, ἡνίκα τὸ γυμνάσιον καὶ ἄλλα μέρη συνέπεσεν, ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ τούτοις, καὶ Λαοδικεῦσιν.

§ 19.

Ἀκούειν δ' ἐς καὶ τῶν παλαιῶν συγγραφέων· οἳ φησιν ὁ τὰ Λύδια συγγράψας Ξάνθος, δηγούμενος, οἳ μεταβολαὶ κατέσχον πολλάκις τὴν χώραν ταύτην, ὧν ἐμνήσθημένον πον καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν. Καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα πάσῃ ἐνταῦθα μυθεύουσι, καὶ τοὺς Ἀρίμους, καὶ τὴν Κατακεκαυμένην ταύτην εἶναι φασιν· οὐκ ὀκνοῦσι δὲ καὶ τὰ μεταξὺ Μαιάνδρου καὶ Λυδῶν ἅπανθ' ὑπονοεῖν τοιαῦτα, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν, καὶ τοὺς πολλαχοῦ κευθμῶνας τῆς γῆς. Ἡ δὲ μεταξὺ Λαοδικείας καὶ Ἀπαμείας λίμνη καὶ βορβορώδη καὶ ὑπόνοσον τὴν ἀποφορὰν ἔχει, πελαγία οὖσα. Φασὶ δὲ καὶ δίκας εἶναι τῷ Μαιάνδρῳ, μεταφέροντι τὰς χώρας, ὅταν περικρουσθῶσιν οἱ ἄρκωνες· ἀλόντος δὲ, τὰς ζημίας ἐκ τῶν πορθμικῶν διαλύεσθαι τελῶν.

§. 20.

Μεταξὺ δὲ τῆς Λαοδικείας καὶ τῶν Καρούρων ἱερὸν ἐς· Μηνὸς Κάρου καλούμενον, τιμώμενον ἀξιολόγως. Συνέσθη δὲ καθ' ἡμᾶς διδασκαλεῖον Ἡροφιδείων ἱατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξιδος· καὶ μετὰ ταῦτα Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλκλήθους· καθάπερ

ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων ἐν Σμύρνῃ τὸ τῶν Ἑρασιστρά- 580.
τείων ὑπὸ Ἰκεσίου· νῦν δ' οὐχ ὁμοίως ἔτι συμμένει.

§. 21.

Λέγεται δὲ τινα φύλα Φρύγια, οὐδαμοῦ δεικνύμενα· ὥσπερ
οἱ Βερέκυντες· καὶ Ἀλκμάν [δὲ] λέγει,
Φρύγιον πῦλῃσε μέλος τὸ Κερβήσιον.

Καὶ βόθρυνός τις λέγεται Κερβήσιος, ἔχων ὀλεθρίους ἀποφο-
ράς· ἀλλ' οὗτός γε δείκνυται· οἱ δ' ἄνθρωποι οὐκέθ' οὕτω
λέγονται. Αἰσχύλος δὲ συγγεῖ ἐν τῇ Νιόβῃ· φησὶ γὰρ ἐκεῖ
μνησθεῖς τῶν περὶ Τάνταλον,

Οἷς ἐν ἰδαίῳ πάγῳ

Διὸς πατρώου βωμός ἐστι.

Καὶ πάλιν,

Σίπυλον ἰδαίαν ἀνὰ χθόνα.

Καὶ ὁ Τάνταλος λέγει,

Σπείρω δ' ἄρουραν δώδεχ' ἡμερῶν ὁδοῦ,
Βερέκυντα χῶρόν, ἐνθ' Ἀδραστείας ἔδος
Ἰδὴ τε μυκηθμοῖσι καὶ βρυχήμασιν
Βρέμουσι μέλων, πᾶν δ' ὀρεχθέει πέδον.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

Τὸ τρισκαίδεκατον περιέχει τῆς Ἀσίας τὴν ἀπὸ τῆς Προποντίδος κάτωθεν ἀπὸ Κυζίκου ἀρχομένην, καὶ ἐφεξῆς τὴν αὐτὴν παραλίαν πᾶσαν, καὶ τινες νῆσοι ὑπάρχουσιν· ἐγχρονίζει δὲ μάλιστα τῇ Τροίᾳ, εἰ καὶ ἔρημος, διὰ τὸ ἐπίσημον αὐτῆς καὶ πολυθρύλλητον ἐκ τοῦ πολέμου.

Κ Ε Φ. Α.

§. 1.

ΜΕΧΡΙ μὲν δεῦρο ἀφωρίσθω τὰ περὶ τῆς Φρυγίας. Ἐπαν- 581.
ιώτες δὲ πάλιν ἐπὶ τὴν Προποντίδα, καὶ τὴν ἐφεξῆς τῷ Αἰ-
σήπῳ παραλίαν, τὴν αὐτὴν τῆς περιουσίας τάξιν ἀποδώσομεν.
Ἐστὶ δὲ Τρωάς πρώτη τῆς παραλίας ταύτης, ἥς τὸ πολυθρύλ-
λητον, καίπερ ἐν ἐρειπίοις καὶ ἐν ἐρημίᾳ λειπομένης, ὅμως
πολυλογία οὐ τὴν τυχεύσαν παρέχει τῇ γραφῇ. Πρὸς τοῦτο
δὲ συγγνώμης δεῖ καὶ παρακλήσεως, ὅπως τὴν αἰτίαν τοῦ μή-
κους μὴ ἡμῖν μᾶλλον ἀνάπτειν οἱ ἐντυγχάνοντες, ἢ τοῖς σφό-
δρα ποθοῦσι τὴν τῶν ἐνδόξων καὶ παλαιῶν γνῶσιν· προσλαμ-
βάνει δὲ τῷ μήκει καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐποικησάντων τὴν χώραν

581. Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων, καὶ οἱ συγγραφεῖς, οὐχὶ τὰ αὐτὰ γράφοντες περὶ τῶν αὐτῶν, οὐδὲ σαφῶς πάντα· ὧν ἐν τοῖς πρώτοις ἐστὶν Ὅμηρος, εἰκάξειν περὶ τῶν πλείων παρέχων. Δεῖ δὲ καὶ τὰ τοῦτου διαιτᾶν καὶ τὰ τῶν ἄλλων, ὑπογράφαντας πρότερον ἐν κεφαλαίῳ τὴν τῶν τόπων φύσιν.

§. 2.

- Ἀπὸ δὴ τῆς Κυζικηνῆς καὶ τῶν περὶ Αἴσηπον τόπων καὶ Γράνικον, μέχρι Ἀβύδου καὶ Σησοῦ, τὴν τῆς Προποντίδος παραλίαν εἶναι συμβαίνει· ἀπὸ δὲ Ἀβύδου μέχρι Λεκτοῦ τὰ περὶ Ἴλιον, καὶ Τένεδον, καὶ Ἀλεξάνδρειαν τὴν Τρωάδα· πάντων δὲ τούτων ὑπέρεκειται ἡ Ἰδὴ τὸ ὄρος, μέχρι Λεκτοῦ κατῆκουσα· ἀπὸ Λεκτοῦ δὲ μέχρι Καίκου ποταμοῦ καὶ τῶν Κανῶν λεγομένων ἐστὶ τὰ περὶ Ἄσσον, καὶ Ἀδραμύτιον, καὶ Ἀταρνέα, 582. καὶ Πιτάνην, καὶ τὸν Ἐλαϊτικὸν κόλπον· οἷς πᾶσιν ἀντιπαρήκει ἡ τῶν Λεσβίων νῆσος· εἰθ' ἐξῆς τὰ περὶ Κύμην, μέχρις Ἑρμου καὶ Φωκαίας, ἥπερ ἀρχὴ μὲν τῆς Ἰωνίας ἐστὶ, πέρας δὲ τῆς Αἰολίδος. Τοιούτων δὲ τῶν τόπων ὄντων, ὁ μὲν Ποιητὴς ἀπὸ τῶν περὶ Αἴσηπον τόπων, καὶ τῶν περὶ τὴν νῦν Κυζικηνὴν χώραν, ὑπαγορεύει μάλιστα τοὺς Τρῶας ἄρξαι μέχρι τοῦ Καίκου ποταμοῦ διεξημένους κατὰ δυναστείας εἰς ὀκτὼ μερίδας, ἡ καὶ ἐννέα· τὸ δὲ τῶν ἄλλων ἐπαιούρων πλῆθος ἐν τοῖς συμμάχοις διαριθμεῖται.

§. 3.

Οἱ δ' ὕστερον τοὺς ὄρους οὐ τοὺς αὐτοὺς λέγουσι, καὶ τοῖς ὀνόμασι χρῶνται δηλλαγμένως, αἰρέσεις νέμοντες πλείους. Μάλιστα δὲ αἱ τῶν Ἑλλήνων ἀποικίαι παρεσχήκασιν λόγον· ἦττον μὲν ἡ Ἰωνικὴ· πλείονι γὰρ διέσθηκε τῆς Τρωάδος· ἡ δὲ τῶν Αἰολέων παντάπασιν κατ' ὅλην γὰρ ἐσκεδάσθη ἀπὸ τῆς

Κυζικηνῆς μέχρι τοῦ Καΐκου, καὶ ἐπέλαβεν ἔτι πλέον τὴν με- 582.
ταξὺ τοῦ Καΐκου καὶ τοῦ Ἑρμου ποταμοῦ. Τέτρασι γὰρ δὴ
γενεαῖς πρεσβυτέρων φασὶ τὴν Αἰολικὴν ἀποικίαν τῆς Ἰωνικῆς·
διατριβάς δὲ λαβεῖν καὶ χρόνους μακροτέρους. Ὅρες ἦν μὲν γὰρ
ἄρξαι τοῦ σόλου· τούτου δ' ἐν Ἀρκαδίᾳ τελευτήσαντος τὸν βίον,
διαδέξασθαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πενθίλον, καὶ προελθεῖν μέχρι
Θράκης, ἐξήκοντα ἔτεσι τῶν Τρωϊκῶν ὕπερον, ὑπ' αὐτὴν τὴν
τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς Πελοπόννησον καθοδὸν· εἰτ' Ἀρχέλαον,
υἱὸν ἐκείνου, περαιῶσαι τὸν Αἰολικὸν σόλον εἰς τὴν νῦν Κυζι-
κηνήν, τὴν περὶ τὸ Δασκύλιον. Γραν δὲ, τὸν υἱὸν τούτου τὸν
νεώτατον, προσελθόντα μέχρι τοῦ Γρανικοῦ ποταμοῦ, καὶ παρ-
εσκευασμένον ἄμεινον, περαιῶσαι τὸ πλέον τῆς στρατιᾶς εἰς
Λέσβον, καὶ κατασχεῖν αὐτήν. Κλεύην δὲ, τὸν Δώρου, καὶ
Μαλαὸν, καὶ αὐτοὺς ἀπογόνους ὄντας Ἀγαμέμνονος, συναγα-
γεῖν μὲν τὴν στρατίαν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν καὶ
Πενθίλος· ἀλλὰ τὸν μὲν τοῦ Πενθίλου σόλον φθῆναι περαι-
ωθέντα ἐκ τῆς Θράκης εἰς τὴν Ἀσίαν· τούτους δὲ περὶ τὴν
Λοκρίδα καὶ τὸ Φρύγιον ὄρος διατρίψαι πολὺν χρόνον· ὕπερον
δὲ διαβάοντας κτίσαι τὴν Κύμην, τὴν Φρικωνίδα κληθεῖσαν ἀπὸ
τοῦ Λοκρικοῦ ὄρους.

§. 4.

Τῶν Αἰολέων τοίνυν καθ' ὅλην σκεδασθέντων τὴν χώραν,
ἣν ἔφαμεν ὑπὸ τοῦ Ποιητεῦ λέγεσθαι Τρωϊκὴν, οἱ δ' ὕπερον,
οἱ μὲν πᾶσαν Αἰολίδα προσαγορεύουσιν, οἱ δὲ μέρος· καὶ
Τροίαν, οἱ μὲν ὅλην, οἱ δὲ μέρος αὐτῆς, οὐδὲν ὅλως ἀλλή-
λοις ὁμολογοῦντες. Εὐθύς γὰρ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν Προποντιδα
τόπων ὁ μὲν Ὅμηρος ἀπὸ τοῦ Αἰσῆπου τὴν ἀρχὴν ποιεῖται τῆς
Τρωάδος· Εὐδοξὸς δὲ ἀπὸ Πριάπου καὶ Ἀρτάκης, τοῦ ἐν τῇ
Κυζικηνῶν νήσῳ χωρίου ἀνταίρουτος τῷ Πριάπῳ, συγγέλλων

583. ἐπ' ἑλαττόν τοὺς ὄρους. Δαμάσῃς δ' ἔτι μᾶλλον συσέλλει ἀπὸ Παρίου. Καὶ γὰρ οὗτος μὲν ἕως Λεκτοῦ προάγει· ἄλλοι δ' ἄλλως. Χάρων δ' ὁ Λαμψακηνὸς τριακοσίους ἄλλους ἀφαιρεῖ σταδίους, ἀπὸ Πρακτίου ἀρχόμενος· τισούτοι γὰρ εἰσιν ἀπὸ Παρίου εἰς Πράκτιον· ἕως μέντοι Ἀδραμυττίου πρόεισι. Σκυλαξ δὲ ὁ Καρυανθεὺς ἀπὸ Ἀβύδου ἄρχεται. Ὁμοίως δὲ τὴν Αἰολίδα. Ἐφορος μὲν λέγει ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Κύμης· ἄλλοι δ' ἄλλως.

§. 5.

Τοπογραφεῖ δὲ μάλιστα τὴν ὄντως λεγομένην Τροίαν ἢ τῆς Ἰδῆς θῆσις, ὄρους ὑψηλοῦ, βλέποντος πρὸς δύσιν καὶ τὴν ταύτη θάλατταν, μικρὰ δ' ἐπιστρέφοντος καὶ πρὸς ἄρκτον καὶ τὴν ταύτη παραλίαν. Ἐς δὲ αὕτη μὲν τῆς Προποντιδὸς ἀπὸ τῶν περὶ Ἀβύδου ξενῶν ἐπὶ τὸν Αἴσηπον καὶ τὴν Κυζικηνὴν· ἢ δ' ἐσπερία θάλαττα ὅ τε Ἑλλήσποντός ἐστιν, ἐν ᾧ καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Πολλοὺς δ' ἔχουσα πρόποδας ἢ Ἰδῆ, καὶ σκολοπενδρῶδης οὖσα τὸ σχῆμα, ἐσχάτοις ἀφορίζεται τούτοις, τῷ τε περὶ τὴν Ζέλειαν ἀκρωτηρίῳ, καὶ τῷ καλουμένῳ Λεκτῷ· τῷ μὲν, τελευτῶντι εἰς τὴν μεσόγαίαν μικρὸν ὑπὲρ τῆς Κυζικηνῆς (καὶ δὴ καὶ ἔστι νῦν ἡ Ζέλεια τῶν Κυζικηνῶν), τὸ δὲ Λεκτὸν εἰς τὸ πέλαγος καθήκει τὸ Αἰγαῖον, ἐν παράπλῳ κείμενον τοῖς ἐκ Τενέδου πλέουσιν εἰς Λέσβον.

Ἰδην δ' ἱκανὸν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Λεκτὸν, ὅθι πρῶτον λιπέτην ἄλκ

Ἵππος καὶ Ἥρα, τοῖς οὖσιν οἰκείως τοῦ Ποιητοῦ φράζοντος τὸ Λεκτὸν· καὶ γὰρ ὅτι τῆς Ἰδῆς ἐς τὸ Λεκτὸν, καὶ διότι πρώτη ἀπίθασις ἐκ θαλάττης αὕτη τοῖς ἐπὶ τὴν Ἰδην ἀνιούσιν, εἰρηκεν ὁρθῶς· [ὥς] καὶ τὸ πολυπίδακα· εὐυδρότατον γὰρ κατὰ

ταῦτα μάλιστα τὸ ὄρος· ὁλοῖ δὲ τὸ πληθὺς τῶν ποταμῶν, 583.

Ὅσσοι ἀπ' Ἰθαίων ὁρίων ἄλλαδε προρίουσι,

Ῥῆσός δ', Ἐπτάπορός τε,

καὶ οἱ ἐξῆς, οὓς ἐκεῖνος εἶρηκε. Καὶ ἡμῖν νυνὶ πάρεστιν ὄραν τοὺς τε πρόποδας τοὺς ἐσχάτους ἐφ' ἑκάτερα οὕτως, τὸ Λεκτὸν καὶ τὴν Ζελεῖαν. Οἰκείως τούτων καὶ τὴν ἀκρωρείαν ἀφορίζει, Γάργαρον ἄκρον· καὶ γὰρ νῦν Γάργαρον ἐν τοῖς ἄνω μέρεσι τῆς Ἰδῆς δεύκνεται τόπος, ἀφ' οὗ τὰ νῦν Γάργαρα πόλις Αἰολικῇ. Ἐντὸς μὲν οὖν τῆς Ζελεΐας καὶ τοῦ Λεκτοῦ πρῶτά ἐστιν ἀπὸ τῆς Προποντίδος ἀρξαμένοις μέχρι τῶν κατ' Ἄβυδον γενῶν· εἰτ' ἔξω τῆς Προποντίδος τὰ μέχρι Λεκτοῦ.

§. 6.

Κάμψαντι δὲ τὸ Λεκτὸν ἀντρεῖται κόλπος μέγας, ὃν ἡ Ἰδὴ ποιεῖ πρὸς τὴν ἡπειρον ἀποχωροῦσα ἀπὸ τοῦ Λεκτοῦ, καὶ αἱ 584. Κάμαι, τὸ ἐκ θατέρου μέρους ἀντικείμενον ἀκρωτήριον τῷ Λεκτῷ· καλοῦσι δ' οἱ μὲν Ἰθαῖον κόλπον, οἱ δ' Ἀδραμυττηνόν. Ἐν τούτῳ δὲ αἱ τῶν Αἰολέων πόλεις μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἑρμου, καθάπερ εἰρήκαμεν. Εἴρηται δὲ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὅτι τοῖς ἐκ Βυζαντίου πλέουσι πρὸς νότον ἐπ' εὐθείας ἐστὶν ὁ πλοῦς, πρῶτον ἐπὶ Σησὸν καὶ Ἄβυδον διὰ μέσης τῆς Προποντίδος, ἔπειτα ἡ παραλία τῆς Ἀσίας μέχρι Καρίας. Ταύτην δὴ φυλάττοντας χρὴ τὴν ὑπόθεσιν ἀκούειν τῶν ἐξῆς, καὶ λέγωμεν κόλπους τινὰς ἐν αὐτῇ τῇ παραλίᾳ, τὰς γε ἄκρας δεῖ νοεῖν, τὰς ποιούσας αὐτοὺς, ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς κειμένας, ὥσπερ τινὸς μεσημβρινῆς.

§. 7.

Ἐκ δὴ τῶν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγομένων εἰκάζουσιν οἱ φροντίσαντες περὶ τούτων πλέον τι, πᾶσαν τὴν παραλίαν ταύτην

584. ὑπὸ τοῖς Τρωσὶ γεγονέναι, διηρημένην μὲν εἰς δυναστείας ἐν-
νέα, ὑπὸ δὲ τῷ Πριάμῳ τεταγμένην κατὰ τὸν Ἰλιακὸν πόλε-
μον, καὶ λεγομένην Τροίαν· ὅλην δ' ἐκ τῶν κατὰ μέρους. Οἱ
γὰρ περὶ τὸν Ἀχιλλέα τειχῆρεις ὁρῶντες τοὺς Ἰλίας κατ' ἀρχάς,
ἔξω ποιεῖσθαι τὸν πόλεμον ἐπεχείρησαν, καὶ περιμόντες ἀφαι-
ρεῖσθαι τὰ κύκλῳ.

Δώδεκα δὲ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων,

Πεζὸς δ' ἐνδεκά φημι κατὰ Τροίην ἐρίβωλον.

Τροίην γὰρ λέγει τὴν πεπορθημένην ἡπειρον· πεπόρθηται δὲ
ἐν αἰλλοῖς τόποις καὶ τὰ ἀντικείμενα τῇ Λέσβῳ, τὰ περὶ Θή-
βην, καὶ Λυρνησσὸν, καὶ Πήδασον τὴν τῶν Λελέγων, καὶ εἴτε
ἢ τοῦ Εὐρυπύλου τοῦ Τηλέφου παιδός·

Ἀλλ' οἶον τὸν Τηλεφίδην κατενῆρξτο χαλκῷ,

ὁ Νεοπτόλεμος,

Ἡρῷ Εὐρύπυλον.

Ταῦτα δὲ πεπορθησθαι λέγει, καὶ αὐτὴν τὴν Λέσβον·

— ὅτε Λέσβον εὐκτιμένην ἔλεν αὐτός.

Καὶ

Πέρσει δὲ Λυρνησσὸν καὶ Πήδασον.

Καὶ

Λυρνησσὸν διαπορθήσας· καὶ τείχεα Θήβης.

Ἐκ μὲν Λυρνησσοῦ ἢ Βρισητὶς ἐάλω·

Τὴν ἐκ Λυρνησσοῦ ἐξεῖλετο,

ἥς ἐν τῇ ἀλώσει τὸν Μύνητα καὶ τὸν Ἐπίστροφον πεσεῖν φησιν,

ὥς ἢ Βρισητὶς θρηνηοῦσα τὸν Πάτροκλον δηλοῖ·

Οὐδὲ μὲν οὐδὲ μ' ἔσκαες, ὅτ' ἄνδρ' ἐμὸν ὡκύς Ἀχιλλεύς

Ἐπτεῖνεν, πέρσειν δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος,

Κλαίειν·

585. ἐμφαίνει γὰρ τὴν Λυρνησσὸν λέγων πόλιν θείοιο Μύνητος,

ὥς ἂν δυναστευομένην ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐνταῦθα πεσεῖν αὐ-

τὸν μαχόμενον· ἐκ δὲ τῆς Θήβης ἡ Χρυσή τις ἐλήφθη· 585.

Οἰχόμεθ' ἐς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἡτίωνος·

ἐκ δὲ τῶν ἀχθέντων ἐκείθεν φησὶν εἶναι τὴν Χρυσήν. [Καὶ τὴν Ἀνδρομάχην δέ].

Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγάλτορος Ἡτίωνος,
Ἡτίων, ὃς ἔβαινεν ὑπὸ Πλάκῳ ῥηϊσση,
Θήβῃ Ὑποπλάκῃ, Κυλίκισσ' ἀνδρῶσιν ἀνάσσω.

Οἰκείως δὲ τοῖσι καὶ τὸ ὑπὸ τῆς Ἀνδρομάχης λεχθὲν οὕτως,

Ἔκτορ, ἐγὼ δύστηνος! ἴη ἄρα γενόμεθ' αἶσῃ
Ἀμφοτέρω· σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου ἐνὶ οἴκῳ,
Αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν,

οὐκ οἶονται θεῶν ἐξ εὐθείας ἀκούειν, ἀλλὰ καθ' ὑπερβατὸν,
Ἀμφοτέροι ἐν Τροίῃ, σὺ μὲν Πριάμου ἐνὶ οἴκῳ, αὐ-
τὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν. Δευτέρα οὖν αὕτη δυναστεία Τρωϊκὴ μετὰ
τὴν ὑπὸ Μύνητι. Τρίτη δ' ἐστὶν ἡ τῶν Λελέγων, καὶ αὕτη
Τρωϊκὴ.

Ἄλτιω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει·

οὐ τῇ θυγατρὶ συνελθὼν Πρίαμος γενναῖ τὸν Λυκάονα καὶ
Πολύδωρον. Καὶ μὴν οἱ τε ὑπὸ τῷ Ἐκτορὶ ἐν τῷ καταλόγῳ
ταττόμενοι, λέγονται Τρῶες.

Τρῶσι μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ.

Οἱ δ' ὑπὸ τῷ Αἰνείᾳ·

Δαρδανίων αὐτ' ἔρχεν εὖς πάϊς Ἀγχίσαι·

Καὶ οὗτοι Τρῶες· φησὶ γοῦν·

Αἰνεία, Τρώων βουλευφόρε.

Οἱ δ' ὑπὸ Πανδάρῳ Λύκιοι, οὓς καὶ αὐτοὺς καλεῖ Τρῶας·

Οἱ δὲ Ζελλεῖαν ἔβαιον ὑπὲρ πόδα νεῖατον Ἰδης,
Ἀφνειοί, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Διὸς ἱεροῦ,
Τρῶες· τῶν αὐτ' ἔρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός,
Πάνδαρος.

585. Ἐκτὴ δ' αὕτη δυναστεία. Καὶ μὴν οἱ τε μεταξὺ τοῦ Αἰσίου
καὶ Ἀδύδου Τρῶες· ὑπὸ μὲν γὰρ τῷ Ἀσίῳ ἐστὶ τὰ περὶ Ἀδύδου·

Οἱ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πριάτιον ἀμφενέμοντο,
Καὶ Σησόν, καὶ Ἀδύδου ἔχον, καὶ διὰν Ἀρίσθην,
Τῶν αὖθ' Ἰρτακίδης ἦρχ' ἄσιος.

Ἄλλ' ἐν Ἀδύδῳ μὲν υἱὸς τοῦ Πριάμου διέτριβεν, ἵππους νέ-
μων, πατρώας δηλονότι·

Ἄλλ' υἱὸν Πριάμοιο νόθον βάλει Δημοκόωντα·
Ὅς οἱ Ἀδυδόθεν ἦλθε παρ' ἵππων ὠκείων.

586. Ἐν δὲ Περκώτῃ υἱὸς Ἰκετάονος ἐδουνόμει, οὐκ ἀλλοτρίας οὐδ'
οὗτος βοῦς·

— πρῶτον δ' Ἰκεταονίδην ἐνέμπτεν,
Ἰφθιμου Μελάνιππον· ὁ δ' ὄφρα μὲν εἰλίποδας βοῦς
Βόσκ' ἐν Περκώτῃ.

Ὡς τε καὶ αὕτη ἂν εἴη Τρῶας καὶ ἡ ἐφεξῆς ἕως Ἀδρασεΐας·
ἦρχον γὰρ αὐτῆς

Ἦε δὴ Μίροπος Περρωσίου.

Πάντες μὲν δὴ Τρῶες οἱ ἀπὸ Ἀδύδου μέχρι Ἀδρασεΐας, δι' ἅ-
μα μέρτοι διηρημένοι, οἱ μὲν ὑπὸ τῷ Ἀσίῳ. οἱ δ' ὑπὸ τοῖς Μερο-
πίδαις· καθάπερ καὶ ἡ τῶν Κυλίκων διττὴ, ἡ μὲν Θηβαϊκὴ,
ἡ δὲ Λυρνησίδις· ἐν αὐτῇ δ' ἂν λεχθεῖν [καὶ] ἡ ὑπὸ Εὐρυπύλῳ
ἐφεξῆς οὖσα τῇ Λυρνησίδι. Οἱ δὲ τούτων ἀπάντων ἦρχεν ὁ
Πριάμος, οἱ τοῦ Ἀχιλλέως λόγοι πρὸς τὸν Πριάμον σαφῶς
ἐμφανίζουσι·

Καὶ σέ, γέρον, τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι·
Ὅσας Λέσθος ἄνω, Μάχαρος ἔδος, ἐντὸς εἴργει,
Καὶ Φρυγίη καθύπερθε, καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων.

§. 8.

Τότε μὲν οὖν τοιαῦτα ὑπῆρχεν. Ὑστερον δὲ ἠκολούθησαν

μεταβολαὶ παντοῖαι. Τὰ μὲν γὰρ περὶ Κύζικον Φρύγες ἐπόκησαν ἕως Πρακτίου· τὰ δὲ περὶ Ἄδυδον Θρᾶκες· ἐτι δὲ πρότερον τούτων ἀμφοῖν Βέβρυκες καὶ Δρύοπες· τὰ δ' ἐξῆς Τρῆρες, καὶ οὗτοι Θρᾶκες· τὸ δὲ Θήβης πεδίου Λυδοί, οἱ τότε Μήρονες, καὶ Μυσῶν οἱ περιγενόμενοι τῶν ὑπὸ Τηλέφῳ πρότερον καὶ Τευδραντι. Οὕτω δὴ τοῦ Ποιητοῦ τὴν Αἰολίδα καὶ τὴν Τροίαν εἰς ἓν συντιθέντος, καὶ τῶν Αἰολέων τὴν ἀπὸ τοῦ Ἑρμου πάσαν μέχρι τῆς κατὰ Κύζικον παραλίας κατασχόντων, καὶ πόλεις κτισάντων, οὐδ' ἂν ἡμεῖς ἀτόπως περιοδεύσαιμεν, εἰς ταῦτ' οὐ συντιθέντες τὴν τε Αἰολίδα νῦν ἰδίως λεγομένην, τὴν ἀπὸ τοῦ Ἑρμου μέχρι Λεκτοῦ καὶ τὴν ἐφεξῆς μέχρι τοῦ Αἰσῆπου. Ἐν γὰρ τοῖς καθ' ἕκαστα διακρινόμεν πάλιν, παρατιθέντες ἅμα τοῖς νῦν οὔσι τὰ ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ καὶ τῶν ἄλλων λεγόμενα.

§. 9.

Ἔστιν οὖν μετὰ τὴν τῶν Κυζικηνῶν πόλιν καὶ τὸν Αἰσῆπον ἀρχὴ τῆς Τρωάδος καθ' Ὅμηρον. Λέγει δ' ἐκεῖνος μὲν οὕτω περὶ αὐτῆς·

Οἱ δὲ Ζέλιαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νεΐατον Ἰδης,
Ἄφνειοι, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσῆποιο,
Τρῶες· τῶν αὐτ' ἤρχε Δυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Πάνδρος.

Τούτους δὲ καλεῖ καὶ Λυκίους· Ἀφνειοὺς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀφνίδος νομίζουσι λίμνης· καὶ γὰρ οὕτω καλεῖται ἡ Δασκυλίτις.

§. 10.

Ἡ μὲν δὴ Ζέλεια ἐν τῇ παρωρείᾳ τῇ ὑσάτῃ τῆς Ἰδης ἐστίν, ἀπέχουσα Κυζίκου μὲν σαδίοις ἐνενήκοντα καὶ ἐκατόν· τῆς δ' ἐγγυτάτῃ Θαλάττης, καθ' ἣν ἐκδίδωσιν Αἰσῆπος, ὅσον ὁγδοή-

587. κοντα. Επιμερίζει δὲ συνεχῶς τὰ κατὰ τὴν παραλίαν τὴν μετὰ τὸν Αἰσηπον·

Οἱ δ' Ἀδρήσειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ,
καὶ Πετύειαν ἔχον, καὶ Τηρείης ὄρος αἰπύ·
τῶν ἤρχ' Ἀδρησὸς τε καὶ Ἀμφίης λινοθάρηξ,
γὰρ δύο Μέρπος Περκασίου.

Ταῦτα δὲ τὰ χωρία τῇ Ζελεΐᾳ μὲν ὑποπέπτωκεν· ἔχουσι δὲ Κυζικηνοὶ τε καὶ Πριαπηνοὶ μέχρι καὶ τῆς παραλίας. Περί μὲν οὖν τὴν Ζέλειαν ὁ Τάρσιός ἐστι ποταμός, εἰκοσιν ἔχων διαβάσεις τῇ αὐτῇ ὁδῷ καθάπερ ὁ Ἑπτάπορος, ὃν φησιν ὁ Ποιητής. Ὁ δ' ἐκ Νικομηδείας εἰς Νίκαιαν τέτταρας καὶ εἰκοσι· καὶ ὁ ἐκ Φολόης εἰς τὴν Ἠλείαν, Σκάρθων, πέντε καὶ εἰκοσι· πολλὰς δὲ καὶ ὁ ἐκ Κοσκινίων εἰς Ἀλαβανδα· πέντε δὲ καὶ ἐβδομήκοντα ὁ ἐκ Τυάνων εἰς Σόλους διὰ τοῦ Ταύρου.

§. 11.

ὑπὲρ δὲ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Αἰσηπou σχεδόν τι σταδίους κολωνός ἐστιν, ἐφ' ᾧ τάφος δείκνυται Μέμνονος τοῦ Τιθωνοῦ· πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ἡ Μέμνονος κώμη. Τοῦ δὲ Αἰσηπou καὶ τοῦ Πριάπου μεταξύ ὁ Γρανίκος ρεῖ, τὰ πολλὰ δι' Ἀδρασεΐας πεδίου· ἐφ' ᾧ Ἀλέξανδρος τοὺς Δαρείου σατράπας ἀνὰ κράτος ἐνίκησε συμβαλὼν, καὶ πᾶσαν τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου καὶ τοῦ Εὐφράτου παρελάβεν. Ἐπὶ δὲ Γρανίκῳ πόλις ἦν Σιδηνή, χώραν ἔχουσα πολλὴν ὁμώνυμον κατέσπασαι δὲ νῦν. Ἐν δὲ τῇ μεθορία τῆς Κυζικηνῆς καὶ τῆς Πριαπηνῆς ἐστὶ τὰ Ἀρπαγεία τόπος, ἐξ οὗ τὸν Γαυμύτην μυθεύουσιν ἠρπάχθαι· ἄλλοι δὲ περὶ Δαρδάνιον ἄκραν, πλησίον Δαρδάνου.

§. 12.

Πριάπος δ' ἐστὶ πόλις ἐπὶ θαλάττῃ καὶ λιμῇ· κτίσμα δ' οἱ

μὲν Μιλησίων φασίν, οἵπερ καὶ Ἄδρυδον καὶ Προκόννησον συν- 587.
 ὤκισαν κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν· οἱ δὲ Κυζικηνῶν. Ἐπώνυμος δ'
 ἐς τὸ Πριάπου τιμωμένου παρ' αὐτοῖς, εἴτ' ἐξ Ὀρνειῶν τῶν
 περὶ Κόρυδον μετενηνεγμένου τοῦ ἱεροῦ, εἴτε τῷ λέγεσθαι
 Διονύσου καὶ Νύμφης τὸν θεόν, ὁρμησάντων ἐπὶ τὸ τιμᾶν
 αὐτὸν τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ σφόδρα εὐάμπελός ἐστιν ἡ χώρα
 καὶ αὕτη, καὶ ἡ ἐφεξῆς ὁμορος, ἡ τε τῶν Παριανῶν καὶ ἡ τῶν
 Λαμφακηνῶν. Ὁ γοῦν Ξέρξης τῷ Θεμιστοκλεῖ εἰς οἶνον ἔδωκε
 τὴν Λάμφακον. Ἀπεδείχθη δὲ θεὸς οὗτος ὑπὸ τῶν νεωτέρων· 588.
 οὐδὲ γὰρ Ἡσίοδος οἶδε Πριάπον· ἀλλ' ἔοικε τοῖς Ἀττικοῖς,
 Ὀρδάνῃ καὶ Κονισάλῳ καὶ Τύχωνι, καὶ τοῖς τοιοῦτοις.

§. 13.

Ἐκαλεῖτο δ' ἡ χώρα αὕτη Ἀδράστεια καὶ Ἀδρασείας πεδίον,
 κατὰ ἔθος τι οὕτω λεγόντων τὸ χωρίον διττῶς· ὥς καὶ Θήβην
 καὶ Θήβης πεδίον, καὶ Μυγδονίαν καὶ Μυγδονίας πεδίον. Φησὶ
 δὲ Καλλισθένης, ἀπὸ Ἀδράστου βασιλέως, δς πρῶτος Νεμέσεως
 ἱερὸν ἰδρύσατο, καλεῖσθαι Ἀδράστειαν. Ἡ μὲν οὖν πόλις μεταξὺ
 Πριάπου καὶ Παρίου, ἔχουσα ὑποκείμενον πεδίον ὁμώνυμον, ἐν
 ᾧ καὶ μαντεῖον ἦν Ἀπόλλωνος Ἀκταίου καὶ Ἀρτέμιδος *κατὰ τὴν
 Πυκάτην*· εἰς δὲ Πάριον μετηνέχθη πᾶσα ἡ κατασκευὴ καὶ
 λιθία κατασπασθέντος τοῦ ἱεροῦ· καὶ ὠκοδομήθη ἐν τῷ Παρίῳ
 βωμός, Ἑρμοκρέοντος ἔργον, πολλῆς μνήμης ἄξιον κατὰ τε
 μέγεθος καὶ κάλλος· τὸ δὲ μαντεῖον ἐξηλείφθη, καθάπερ καὶ
 τὸ ἐν Ζελεΐᾳ· Ἐνταῦθα μὲν οὖν οὐδὲν ἱερὸν Ἀδρασείας δει-
 κνυται, οὐδὲ Νεμέσεως· περὶ δὲ Κύζικόν ἐστιν Ἀδρασείας
 ἱερὸν. Ἀντίμαχος δ' οὕτω φησὶν·

Ἔστι δὲ τις Νέμισις, μεγάλη θεὸς, ἡ τὰδε πάντα
 Πρὸς μακάρων ἔλαχεν· βωμὸν δὲ οἱ εἵσατο πρῶτος

*...

588. Ἀθήνηες, ποταμοῖο παρὰ ῥέον Αἰσίοιο,
 ἔνθα τετίμηται τε καὶ Ἀθήνηαι καλεῖται.

§. 14.

Ἔστι δὲ καὶ τὸ Πάριον πόλις ἐπὶ Θαλάττῃ, λιμένα ἔχουσα
 μείζω τῆς Πριάπου· καὶ ἠϋξημένη γε ἐκ ταύτης· Θεραπεύοντες
 γὰρ οἱ Παριανοὶ τοὺς Ἀτταλικούς, ὑφ' οἷς ἐτέτακτο ἡ Πριαπηνή,
 πολλὴν αὐτῆς ἀπετέμοντο, ἐπιτρεπόντων ἐκείνων. Ἐνταῦθα μυ-
 θεύουσι τοὺς Ὀφιογενεῖς θυγγένειάν τινα ἔχειν πρὸς τοὺς ὄφεις·
 φασὶ δ' αὐτῶν τοὺς ἄρρενας τοῖς ἐχιοθήκτοις ἄκος εἶναι, συν-
 εχῶς ἐφαπτομένους, ὥσπερ τοὺς ἐπωδούς, πρῶτον μὲν τὸ
 πελῖωμα εἰς ἑαυτοὺς μεταφέροντας, εἶτα καὶ τὴν φλεγμονὴν
 παύοντας καὶ τὸν πόνον. Μυθεύουσι δὲ καὶ τὸν ἀρχηγέτην τοῦ
 γένους, ἥρωά τινα, μεταβαλεῖν ἐξ ὕφους· τάχα δὲ τῶν Ψύλλων
 τις ἦν τῶν Λιδυκῶν, εἰς δὲ τὸ γένος διέτεινεν ἡ δύναμις μέχρι
 ποσοῦ. Κτίσμα δ' ἐστὶ τὸ Πάριον Μιλησίων καὶ Ἐρυθραίων καὶ
 Παρίων.

§. 15.

Πιτύα δ' ἐστὶν ἐν Πιτυοῦντι τῆς Παριανῆς, ὑπερκείμενον
 ἔχουσα πιτυῶδες ὄρος· μεταξύ δὲ κεῖται Πριάπου καὶ Παρίου,
 κατὰ Λῆον, χωρίον ἐπὶ Θαλάττῃ, ὅπου οἱ Λινοῦσιοι κοχλῆαι
 ἄριστοι τῶν πάντων ἀλίσκονται.

§. 16.

Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ τῷ ἀπὸ Παρίου εἰς Πριάπον ἢ τε πα-
 λαιὰ Προκόννησός ἐστι καὶ ἡ νῦν Προκόννησος, πόλιν ἔχουσα,
 καὶ μέταλλον μέγα λευκοῦ λίθου, σφόδρα ἐπαινούμενον· τὰ γοῦν
 589. κάλλιστα τῶν ταύτῃ πόλεων ἔργα, ἐν δὲ τοῖς, πρῶτα τὰ ἐν
 Κυζίκῳ, ταύτης ἐστὶ τῆς λίθου. Ἐντεῦθεν ἐστὶν Ἀριστεάς, ὁ
 ποιητής

ποιητῆς τῶν Ἀριμασπειῶν καλουμένων ἐπῶν, ἀνὴρ γόης, 589.
εἴ τις ἄλλος.

§. 17.

Τὸ δὲ Τηρείης ὄρος, οἱ μὲν τὰ ἐν Πειρωσσῷ ὄρη φασίν, & ἔχουσιν οἱ Κυζικηνοὶ τῇ Ζελεΐᾳ προσεχῇ, ἐν οἷς βασιλικὴ Θήρα κατεσκεύαστο τοῖς Λυδοῖς, καὶ Πέρταις ὕσερον· οἱ δ' ἀπὸ τετταράκοντα τῆς Λαμφάκου σαδίων δεκνύουσι λόφον, ἐφ' ᾧ μητρὸς Θεῶν ἱερόν ἐστιν ἅγιον, Τηρείης ἐπικαλούμενον.

§. 18.

Καὶ ἡ Λάμφακος δ' ἐπὶ Θαλάττῃ πόλις ἐστὶν εὐλίμενος καὶ ἀξιόλογος, συμμένουσα καλῶς, ὥσπερ καὶ ἡ Ἄδυδος· διέχει δ' αὐτῆς ὅσον ἐβδομηκοντα καὶ ἑκατὸν σαδίων· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Πιτυοῦσσα, καθάπερ καὶ τὴν Χίον φασίν. Ἐν δὲ τῇ περαίᾳ τῆς Χερρόνήσου πολέχνιον ἐστὶ Καλλιπόλις· κεῖται δ' ἐπ' ἀκτῆς ἐκκειμένης πολὺ πρὸς τὴν Ἀσίαν κατὰ τὴν Λαμφακηνῶν πόλιν, ὥστε τὸ διάστημα μὴ πλέον εἶναι τετταράκοντα σαδίων.

§. 19.

Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Λαμφάκου καὶ Παρίου Παισὸς ἦν πόλις καὶ ποταμός· κατέσπαστο δ' ἡ πόλις· οἱ δὲ Παισηνοὶ μετώκησαν εἰς Λάμφακον, Μιλησίων ὄντες ἄποικοι καὶ αὐτοὶ, καθάπερ καὶ οἱ Λαμφακηνοί. Ὁ δὲ Ποιητῆς εἴρηκεν ἀμφοτέρως, καὶ προσθεῖς τὴν πρώτην συλλαβὴν,

καὶ δῆμον Ἀπαισεῦ,

καὶ ἀφελών,

ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῷ

Ναῖε παλυνκτῆμων.

589. Καὶ ὁ ποταμὸς νῦν οὕτω καλεῖται. Μιλησίων δ' εἰσὶ καὶ αἱ Κολωναί, αἱ ὑπὲρ Λαμψάκου ἐν τῇ μεσογαίᾳ τῆς Λαμψακηνῆς· ἅλλαι δ' εἰσὶν ἐπὶ τῇ ἐκτῷ Ἑλλησποντίᾳ θαλάττῃ, ἰλίου διέχουσαι σταδίους τετραράκοντα πρὸς τοῖς ἑκατόν· ἐξ ὧν τὸν Κύκλον φασίν. Ἀναξιμένης δὲ καὶ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ φησὶ λέγεσθαι Κολωνάς, καὶ ἐν τῇ Φωκίδι, καὶ ἐν Θετταλίᾳ. Ἐν δὲ τῇ Παριακῇ ἐστὶν Ἰλιοκολώνη. Ἐν δὲ τῇ Λαμψακηνῇ τόπος εὐάμπλος Γεργιδιον ἦν δὲ καὶ πόλις Γέργιθα, ἐκ τῶν ἐν τῇ Κυμαίᾳ Γεργιδίων· ἦν γὰρ κακὴ πόλις, πληθυντικῶς καὶ θηλυκῶς λεγομένη αἱ Γέργιδες· ὁθενπερ ὁ Γεργιδιος ἦν Κεφάλων· καὶ νῦν ἔτι δεῖνυται τόπος ἐν τῇ Κυμαίᾳ Γεργιδιον πρὸς Λαρίσση. Ἐκ Παρίου μὲν οὖν ὁ γλωσσογράφος κληθεὶς ἦν Νεοπτολεμὸς, κνήμης ἄξιος· ἐκ Λαμψάκου δὲ Χάρων τε ὁ συγγραφεὺς, καὶ Ἀδείμαντος, καὶ Ἀναξιμένης ὁ ῥήτωρ, καὶ Μητρόδωρος, ὁ τοῦ Ἐπικούρου ἑταῖρος, καὶ αὐτὸς δ' Ἐπίκουρος τρόπον τινα Λαμψακηνὸς ὑπῆρξε, διατρίψας ἐν Λαμψάκῳ, καὶ φίλοις χρησάμενος τοῖς ἀρίστοις τῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ,
590. τοῖς περὶ Ἰδομενεά καὶ Λεοντέα. Ἐντεῦθεν δὲ μετῆνεγκεν Ἀγρίππας τὸν πεπτωκίτα λέοντα, Λυσίππου ἔργον· ἀνέθηκε δὲ ἐν τῷ ἅλσει τῷ μεταξύ τῆς λίμνης καὶ τοῦ Εὐρίπου.

§. 20.

Μετά δὲ Λαμψάκον ἐστὶν Ἄβυθος καὶ τὰ μεταξύ χωρία, περὶ ὧν οὕτως εἴρηκε συλλαβῶν ὁ Προιητής καὶ τὴν Λαμψακηνὴν καὶ τῆς Παριακῆς τινα (οὐπω γὰρ ἦσαν αὐταὶ αἱ πόλεις κατὰ τὰ Τρωϊκά),

Οἱ δ' ἄρα Περχύτην καὶ Πράκτιον ἀμφενέμουτο,
Καὶ Σηπὸν καὶ Ἀβυθὸν ἔχον καὶ οἶκον Ἀρίσθην·
Τῶν αὖθ' Ὑρτακίδης ἦρχ' ἄσσις,

φησίν,

590.

ὃν Ἀρίσθηθεν φέρον ἵπποι
 Αἰθῶνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

Οὕτω δ' εἰπὼν ἔουκε τὸ βασιλεῖον ἀποφαίνειν τοῦ Ἀσίου τὴν
 Ἀρίσθην, ὅθεν ἤκειν αὐτὸν φησίν·

— Ὅν Ἀρίσθηθεν φέρον ἵπποι

— ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

Οὕτω δ' ἀφαῆ τὰ χωρία ταῦτά ἐστιν, ὥς οὐδ' ὁμολογοῦσι
 περὶ αὐτῶν οἱ ἰσοροῦντες· πλὴν ὅτι περὶ Ἀβυδὸν ἐστὶ καὶ
 Λαμψάκον καὶ Πάριον, καὶ ὅτι ἡ Παλαιπερκώτη μετωνομάσθη
 οὕτως

§. 21.

Τῶν δὲ ποταμῶν, τὸν μὲν Σελλήεντα φησίν ὁ Ποιητὴς πρὸς
 τὴν Ἀρίσθη ῥεῖν· εἶπερ ὁ Ἄσιος Ἀρίσθηθεν τε ἦκε, καὶ ποτα-
 μοῦ ἀπὸ Σελλήεντος· ὁ δὲ Πράκτιος ποταμὸς μὲν ἐστὶ, πόλις
 δ' οὐχ εὐρίσκεται, ὡς τινες ἐνόμισαν· ῥεῖ δὲ καὶ οὗτος μεταξὺ
 Ἀβύδου καὶ Λαμψάκου. Τὸ οὖν,

Καὶ Πράκτιον ἀμφιένεμοντο,

οὕτω δεκτέον, ὡς περὶ ποταμοῦ· καθάπερ καθεῖνα,

Οἱ τ' ἄρα παρ' ποταμὸν Κηφισὸν οἶον ἔναιον,

καί,

Ἀμφὶ τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ ἔργ' ἐνέμοντο.

Ἦν δὲ καὶ ἐν Λέσβῳ πόλις Ἀρίσθα, ἥς τὴν χώραν ἔχουσι
 Μηθυμναῖοι· ἐστὶ δὲ καὶ ποταμὸς Ἀρισθος ἐν Θράκῃ, ὡς εἴρη-
 ται, καὶ τούτου πλησίον οἱ Κεβρῆνιοι Θραῖκες. Πολλὰ δ' ὁμω-
 νύμια Θραξὶ καὶ Τρωσίν· οἷον Σκαιοὶ Θραῖκες τινες, καὶ Σκαιὸς
 ποταμὸς, καὶ Σκαιὸν τεῖχος, καὶ ἐν Τροίᾳ Σκαιαὶ πύλαι·
 Ξάνδιοι Θραῖκες, καὶ Ξάνθος ποταμὸς ἐν Τροίᾳ· Ἀρισθος, ὁ
 ἐμβαλλὼν εἰς τὸν Ἑβρὸν, [καὶ] Ἀρίσθη ἐν Τροίᾳ· Ῥῆσος ποταμὸς

590. ἐν Τροίᾳ, Πῆσος δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Θρᾱκῶν. Ἐστὶ δὲ καὶ τῷ Ἀσίῳ ὁμώνυμος ἕτερος παρὰ τῷ Ποιητῇ Ἄσιος,

Ὅς μῆτρως ἦν Ἐκτορος ἵπποδάμοιο,
 Αὐτοκατέγκτος Ἐκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος,
 Ὃς Φρυγίῃ καίσκετο ῥοῆς ἐπὶ Σαγγαρίοιο.

§. 22.

Ἄβυδος δὲ Μιλησίων ἐστὶ κτίσμα, ἐπιτρέψαντος Γύγου, τοῦ Λυδῶν βασιλέως· ἦν γὰρ ὑπ' ἐκείνῳ τὰ χωρία, καὶ ἡ Τρωὰς ἅπασα· ὀνομάζεται δὲ καὶ ἀκρωτήριόν τι πρὸς Δαρδάνῳ Γύγας. Ἐπικείται δὲ τῷ ζώματι τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου· διέχει δὲ τὸ ἴσον Λαμψάκου καὶ Ἰλίου, σαδίους περὶ ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ τὸ ἑπτασάδιον, ὃπερ ἔξευξεν ὁ Ξέρξης, τὸ διορίζον τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν. Καλεῖται δ' ἡ ἄκρα τῆς Εὐρώπης Χερρόνησος διὰ τὸ σχῆμα, ἡ ποιούσα τὰ ζενὰ τὰ κατὰ τὸ ζεύγμα· ἀντίκειται δὲ τὸ ζεύγμα τῇ Ἀβύδῳ. Σησιὸς δὲ ἀρίστη τῶν ἐν Χερρόνησῳ πόλεων· διὰ δὲ τὴν γεγενημένην ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἡγεμόνι καὶ αὕτῃ ἐτέτακτο, οὕτω ταῖς ἡπείροις διοριζόντων τῶν τότε τὰς ἡγεμονίας. Ἡ μὲν οὖν Ἀβυδος καὶ ἡ Σησιὸς διέχουσιν ἀλλήλων τριάκοντά που σαδίους ἐκ λιμένος εἰς λιμένα· τὸ δὲ ζεύγμα ἐστὶ μικρὸν ἀπὸ τῶν πόλεων παραλλάσσῃ, ἐξ Ἀβύδου μὲν ὡς ἐπὶ τὴν Προποντίδα, ἐκ δὲ Σησιοῦ εἰς τοῦναντίον· ὀνομάζεται δὲ πρὸς τῇ Σησιῷ τόπος Ἀποβαθρα, καθ' ὃν ἐξεύγνυτο ἡ σχεδία. Ἐστὶ δὲ ἡ Σησιὸς ἐνδοτέρω κατὰ τὴν Προποντίδα ὑπερδέξις τοῦ ῥοῦ τοῦ ἐξ αὐτῆς· διὸ καὶ εὐπετέστερον ἐκ τῆς Σησιοῦ διαίρουσι παραλλάξαμενοι μικρὸν ἐπὶ τὸν τῆς Ἡροῦς πύργον, κακείθεν ἀφιέντες τὰ πλοῖα συμπράττοντος τοῦ ῥοῦ πρὸς τὴν περαιώσιν· τοῖς δ' ἐξ Ἀβύδου περαιουμένοις παραλλακτέον ἐστὶν εἰς τὰναντία, ὁκτώ που σαδίους ἐπὶ πύργον τινὰ καταντικρὺ τῆς

Σησοῦ, ἔπειτα διαίρειν πλάγιον, καὶ μὴ τελέως ἔχουσιν ἕναν- 591.
 τὸν τὸν ῥοῦν. ἤκουον δὲ τὴν Ἀβυδὸν μετὰ τὰ Τρωϊκὰ Θράκες·
 εἶτα Μιλήσιοι. Τῶν δὲ πόλεων ἐμπρησθεισῶν ὑπὸ Δαρείου,
 τοῦ Ξέρξου πατρὸς, τῶν κατὰ τὴν Προποντίδα, ἐκοινώνησε
 καὶ ἡ Ἀβυδὸς τῆς αὐτῆς συμφορᾶς· ἐνέπρητε δὲ πυθόμενος,
 μετὰ τὴν ἀπὸ τῶν Σκυθῶν ἐπάνοδον, τοὺς Νομάδας παρα-
 σκευάζεσθαι διαβαίνειν ἐπ' αὐτὸν, κατὰ τιμωρίαν ὧν ἔπαθον,
 δεδιώς, μὴ αἱ πόλεις πορθμεῖα παράσχοιεν τῇ στρατιᾷ. Συνέβη
 δὲ πρὸς ταῖς ἄλλαις μεταβολαῖς καὶ τῷ χρόνῳ καὶ τοῦτο
 αἴτιον τῆς συγχύσεως τῶν τόπων. Περὶ δὲ Σησοῦ καὶ τῆς
 ὅλης Χερρόνησου προείπομεν ἐν τοῖς περὶ τῆς Θράκης τόποις.
 Φησὶ δὲ τὴν Σησὸν Θεόπομπος βραχεῖαν μὲν, εὐερκῇ δὲ, καὶ
 σκέλει διπλέθρῳ συνάπτειν πρὸς τὸν λιμένα· καὶ διὰ ταῦτ' οὖν,
 καὶ διὰ τὸν ῥοῦν κυρίαν εἶναι τῶν παρόδων.

§. 23.

ὑπέρκειται δὲ τῆς τῶν Ἀβυδηνῶν χώρας ἐν τῇ Τρωάδι τὰ
 Ἄσυρα, ἃ νῦν μὲν Ἀβυδηνῶν ἐστὶ, κατεσκαμμένη πόλις, πρό-
 τερον δὲ ἦν κχθ' αὐτὰ, χρυσεῖα ἔχοντα, ἃ νῦν σπάνιά ἐστιν,
 ἐξαναλωμένα, καθάπερ τὰ ἐν τῷ Τμώλῳ τὰ περὶ τὸν Πακτω-
 λόν. Ἀπὸ Ἀβύδου δὲ ἐπὶ Αἴσηπον περὶ ἑπτακασίους φασὶ
 σταδίους, εὐθυπλοῖα δὲ ἐλάττους.

§. 24.

Ἐξω δὲ Ἀβύδου τὰ περὶ τὸ Ἰλίον ἐστὶ, τὰ τε παράλια ἕως 592.
 Λέκτου, καὶ τὰ ἐν τῷ Τρωϊκῷ πεδίῳ, καὶ τὰ παρώρεια τῆς
 Ἰδης, τὰ ὑπὸ τῷ Αἰνείᾳ. Διττῶς δὲ ταῦτ' ὀνομάζει ὁ Ποιητής·
 τότε μὲν οὕτω λέγων,

Δαρδανίων αὐτ' ἤρχεν εὖς πάς Ἀγχίσας,

592. Δαρδανίους καλῶν, τότε δὲ Δαρδάνους,

Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχῆται.

Εἰκὸς δ' ἐνταῦθα ἰδρύσθαι τὸ παλαιὸν τὴν λεγομένην ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ Δαρδανίαν·

Δάρδανον αὖ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεὺς·

Κτίσσε δὲ Δαρδανίην.

Νῦν μὲν γάρ οὐδ' ἔχνος πόλεως σώζεται αὐτόθι.

§. 25.

Εἰκάζει δὲ Πλάτων μετὰ τοὺς κατακλυσμοὺς τρία πολιτείας εἶδη συνίστασθαι· πρῶτον μὲν τὸ ἐπὶ τὰς ἀκρωρείας, ἀπλοῦν τι καὶ ἄγριον, δευτέρων τὰ ὕδατα ἐπιπολαίζοντα ἀκμὴν ἐν τοῖς πεδίοις· δεύτερον δὲ τὸ ἐν ταῖς ὑπωρείαις, θαρρόντων ἤδη κατὰ μικρὸν, ὅτε δὴ καὶ τῶν πεδίων ἀρχομένων ἀναψύχεσθαι· τρίτον δὲ τὸ ἐν τοῖς πεδίοις. Λέγοι δ' ἂν τις καὶ τέταρτον, καὶ πέμπτον ἴσως, καὶ πλείω· ὕστατον δὲ τὸ ἐν τῇ παραλίᾳ καὶ ἐν ταῖς νήσοις, λελυμένου παντὸς τοῦ τοιούτου φόβου. Τὸ γὰρ μᾶλλον καὶ ἥττον θαρρῆν πλησιάζειν τῇ θαλάττῃ, πλείους ἂν ὑπογράφοι διαφορὰς πολιτειῶν καὶ ἠθῶν, καὶ καθάπερ τῶν ἀγαθῶν τε καὶ τῶν ἀγρίων, ἐπὶ τὸ ἡμερον τῶν δευτέρων ὑποβεβηκότων, ἐστὶ τις διαφορὰ καὶ παρὰ τούτοις, τῶν ἀγροίκων, καὶ μεσαγροίκων, καὶ πολιτικῶν· ἀφ' ὧν ἤδη καὶ ἐπὶ τὸ ἄσπεϊον καὶ ἄριστον ἠΐθρος ἐτελεύτησεν ἢ τῶν ὀνομάτων κατ' ὀλίγον μεταλῆψις, κατὰ τὴν τῶν ἠθῶν ἐπὶ τὸ κρεῖττον μετέσασιν, παρὰ τὰς τῶν τόπων καὶ τῶν βίων μεταβολάς. Ταύτας δὴ τὰς διαφορὰς ὑπογράφειν φησὶ τὸν Ποιητὴν ὁ Πλάτων, τῆς μὲν πρώτης πολιτείας παράδειγμα τιθέντα τὸν τῶν Κυκλώπων βίον, αὐτοφυεῖς νεμομένων καρποῦς, καὶ τὰς ἀκρωρείας κατεχόντων ἐν σπηλαίοις τισίν.

Ἀλλὰ τὰ γ' ἀσπερτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,

φητίν, αὐτοῖς·

593.

Τοῖσιν δ' οὐκ ἀγοραὶ βουλευφόροι, οὔτε θίμιτες·
 Ἀλλ' οἳ γ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρην·
 Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι· θειμαυνοὶ δὲ ἑκάστος
 Παιδῶν ἢ δ' ἀλόχων.

Τοῦ δὲ δευτέρου, τὸν ἐπὶ τοῦ Δαρδανίου·

Κτίσσε δὲ Δαρδανίην· ἐπεὶ εὖπω Ἴλιος ἱρή
 Ἐν πεδίῳ πεπόλις, πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
 Ἀλλ' ἔθ' ὑπώρειξας ὥπιον πολυπεδάκου ἰδης.

593.

Τοῦ δὲ τρίτου, ἐπὶ τοῦ Ἴλου, τὸν ἐν τοῖς πεδίοις· τοῦτον γὰρ παραδιδόασι τοῦ Ἰλίου κτίσσην, ἀφ' οὗ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν λαβεῖν τὴν πόλιν. Εἰκὸς δὲ καὶ διὰ τοῦτο ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ τεθάρθαι αὐτὸν, ὅτι πρῶτος ἐθάρρῃσεν ἐν τοῖς πεδίοις θέσθαι τὴν κατοικίαν.

Οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδου
 Μέσσον καπ πεδίον παρ' ἱρινδὸν ἐσσεύοντο.

Οὐδ' οὗτος δὲ τελέως ἐθάρρῃσεν· οὐ γὰρ ἐνταῦθα ἰδρυσε τὴν πόλιν, ὅπου νῦν ἔστιν· ἀλλὰ σχεδὸν τι τριάκοντα σταδίοις ἀνωτέρω πρὸς ἑω καὶ πρὸς τὴν Ἰδην καὶ τὴν Δαρδανίαν, κατὰ τὴν νῦν καλουμένην Ἰλιέων κώμην. Οἱ δὲ νῦν Ἰλιεῖς φιλοδοξοῦντες καὶ θέλοντες εἶναι ταύτην τὴν παλαιάν, παρεσχίκασι λόγον τοῖς ἐκ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως τεκμαιρομένοις· οὐ γὰρ ἔοικεν αὕτη εἶναι ἢ καθ' Ὀμηρον. Καὶ ἄλλοι δὲ ἰσοροῦσι πλείους ματαδεδληκέναι τόπους τὴν πόλιν· ὕστατα δ' ἐνταῦθα συμμεῖναι κατὰ χρησμὸν μάλισα. Τὰς δὲ τοιαύτας μεταβάσεις εἰς τὰ κάτω μέρη τὰς τότε συμβαινούσας, ὑπολαμβάνω καὶ βίων καὶ πολιτειῶν ὑπογράφειν διαφοράς. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν *καί* ἄλλοτε ἐπισκεπτέον.

§. 26.

593. Τὴν δὲ τῶν Ἰλιέων πόλιν τὴν νῦν τέως μὲν κόμην εἶναι φασί, τὸ ἱερὸν ἔχουσαν τῆς Ἀθηνᾶς μικρὸν καὶ εὐτελές. Ἀλέξανδρον δὲ ἀναβάντα μετὰ τὴν ἐπὶ Γρανίκῳ νύκην, ἀναδημάσιν τε κοσμήσαι τὸ ἱερὸν, καὶ προσαγορεύσαι πόλιν, καὶ οἰκοδομίαις ἀναλαβεῖν προστάξει τοῖς ἐπιμεληταῖς, ἔλευθέρων τε κρῖναι καὶ ἄφορον ὕψερων δὲ μετὰ τὴν καταλυσιν τῶν Περσῶν ἐπιστολὴν καταπέμψαι φιλάνθρωπον, ὑπισχνούμενον πόλιν τε ποιῆσαι μεγάλην, καὶ ἱερὸν ἐπισημότατον, καὶ ἀγῶνα ἀποδείξειν ἱερόν. Μετὰ δὲ τὴν ἐκείνου τελευτὴν Λυσίμαχος μάλιστα τῆς πόλεως ἐπεμελήθη, καὶ νεῶν κατεσκεύασε, καὶ τεῖχος περιεβάλετο ὅσον τετταράκοντα σταδίων· συνώκισέ τε εἰς αὐτὴν τὰς κύκλῳ πόλεις ἀρχαίας, ἥδη κακωμένους, ὅτε καὶ Ἀλεξανδρείας ἤδη ἐπεμελήθη, συνωκισμένης μὲν ἤδη ὑπ' Ἀντιγόνου, καὶ προσηγορευμένης Ἀντιγονίας, μεταβαλούσης δὲ τοῦνομα. Ἔδοξε γὰρ εὐσεβὲς εἶναι τοὺς Ἀλέξανδρον διαδεξαμένους ἐκείνου πρότερον κτίζειν ἐπωνύμους πόλεις, εἰδ' ἑαυτῶν· καὶ δὴ καὶ συνέμενε, καὶ αὐξήσιν ἔσχε· νῦν δὲ καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν

594. δεδείται, καὶ ἔστι τῶν ἐλλογίμων πόλεων.

§. 27.

Καὶ τὸ Ἴλιον δ', ὃ νῦν ἔστι, κωμόπολις τις ἦν, ὅτε πρῶτον Ῥωμαῖοι τῆς Ἀσίας ἐπέδθησαν, καὶ ἐξέβαλον Ἀντίοχον τὸν μέγαν ἐκ τῆς ἐντὸς τοῦ Ταύρου. Φησὶ γοῦν Δημήτριος ὁ Σκύφιος, μειράμιον ἐπιδημήσας εἰς τὴν πόλιν κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς, οὕτως ὠλεγωρημένην ἵδεν τὴν κατοικίαν, ὥς μὴδὲ κεραμωτάς ἔχειν τὰς σέγας. Ἡγησιάνου δὲ τοὺς Γαλάτας, περαιωθέντας ἐκ τῆς Εὐρώπης, ἀναδῆναι μὲν εἰς τὴν πόλιν δεομένους ἐρύματος· παρὰ χρόμα δ' ἐκλιπεῖν διὰ τὸ ἀτείχιστον· ὕψερων δ' ἐπανόρ-

θωσιν ἔσχε πολλήν. Εἰτ' ἐκάκωσαν αὐτήν πάλιν οἱ μετὰ 594.
 Φιμβρίου Ῥωμαῖοι, λαβόντες ἐκ πολιορκίας ἐν τῷ Μιθριδά-
 τιῳ πολέμῳ. Συνεπέμφθη δὲ ὁ Φιμβρίας ὑπάτῳ Οὐαλερίῳ
 Φλάκῳ ταμίας, προχειρισθέντι ἐπὶ τὸν Μιθριδάτην· κατασ-
 σιάσας δὲ καὶ ἀνελὼν τὸν ὑπατον κατὰ Βιθυνίαν, αὐτὸς
 κατεστᾶθη κύριος τῆς στρατίας· καὶ προελθὼν εἰς Ἴλιον, οὐ
 δεχομένων αὐτὸν τῶν Ἰλιέων, ὥς λησὴν, μηχανὰς προσφέρει,
 καὶ ἐνδεκαταίους αἰρεῖ· καυχωμένου δ' ὅτι, ἦν Ἀγαμέμνων
 πόλιν δεκάτῳ ἔτει μόλις εἶλε τὸν χιλιόναυν ὅλον ἔχων, καὶ
 τὴν σύμπασαν Ἑλλάδα συστρατεύουσαν, ταύτην αὐτὸς ἐνδεκάτῃ
 ἡμέρᾳ χειρώσασαίτο, εἶπε τις τῶν Ἰλιέων· οὐ γάρ ἦν Ἐκτωρ, ὁ
 ὑπερμαχὼν τῆς πόλεως. Τοῦτον μὲν οὖν ἐπελθὼν Σύλλας κατέ-
 λυσε, καὶ τὸν Μιθριδάτην κατὰ συμβάσεις εἰς τὴν οἰκίαν
 ἀπέπεμψε· τοὺς δ' Ἰλιάς παρεμυθήσατο πολλοῖς ἐπανορθώμασι.
 Καθ' ἡμᾶς μέντοι Καίσαρ ὁ Θεὸς πολὺ πλεον αὐτῶν προύνοησε,
 ζηλώσας ἅμα καὶ Ἀλέξανδρον. Ἐκείνος γὰρ κατὰ συγγενείας
 ἀνανέωσιν ὥρικησε προνοεῖν αὐτῶν, ἅμα καὶ φιλόμηρος ὢν.
 Φέρεται γοῦν τις διόρθωσις τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, ἣ ἐκ τοῦ
 νάρθηκος λεγομένη, τοῦ Ἀλεξάνδρου μετὰ τῶν περὶ Καλλισθέ-
 νην καὶ Ἀνάξαρχον ἐπελθόντος καὶ σημειωσαμένου τινά, ἔπειτα
 καταθέντος εἰς νάρθηκα, ὃν εὔρεν ἐν τῇ Περσικῇ γάξῃ πολυ-
 τελῶς κατεσκευασμένον. Κατὰ τε δὴ τὸν τοῦ Ποιητοῦ ζῆλον
 καὶ κατὰ τὴν συγγένειαν τὴν ἀπὸ τῶν Αἰακιδῶν, τῶν ἐν Μο-
 λτοττοῖς βασιλευσάντων, παρ' οἷς καὶ τὴν Ἀνδρομάχην ἰσοροῦσι
 βασιλεῦσαι, τὴν Ἐκτορος γενομένην γυναῖκα, ἐφιλοφρονεῖτο
 πρὸς τοὺς Ἰλιάς ὁ Ἀλέξανδρος· ὁ δὲ Καίσαρ καὶ φιλαλέξανδρος
 ὢν, καὶ τῆς πρὸς τοὺς Ἰλιάς συγγενείας γνωριμώτερα ἔχων
 τεκμήρια, ἐπερρώτῃ πρὸς τὴν εὐεργεσίαν νεανικῶς· γνωρι-
 μώτερα δὲ, πρῶτον μὲν ὅτι Ῥωμαῖος· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τὸν 595.
 Αἰνείαν ἀρχηγέτην ἡγοῦνται· ἐπειδ' ὅτι Ἰούλιος, ἀπὸ Ἰούλου

595. τινὸς τῶν προγόνων· ἐκεῖνος δ' ἀπὸ Ἴλου τὴν προσωνυμίαν ἔσχε ταύτην, τῶν ἀπογόνων εἰς ὧν τῶν ἀπὸ Αἰνείου. Χώραν τε δὴ προσένειμεν αὐτοῖς, καὶ τὴν ἑλευθερίαν καὶ τὴν ἀλειτουρῆσιν αὐτοῖς συνεφύλαξε, καὶ μέχρι νῦν συμμένουσιν ἐν τούτοις. Ὅτι δ' οὐκ ἐνταῦθα ἱδρυτο τὸ παλαιὸν Ἴλιον καθ' Ὅμηρον σκοποῦσιν, ἐκ τῶν τοιῶνδε τεκμαίρονται. Πρότερον δὲ ὑπογραπτέον τοὺς τόπους ἀπὸ τῆς παραλίας ἀρξαμένους, ἀφ' ἧσπερ ἐλίκομεν.

§. 28.

Ἔστι τοῦνυν μετ' Ἀβυδὸν ἡ τε Δαρδανίς ἄκρα, ἥς μικρῷ πρότερον ἐμνήσθημεν, καὶ ἡ πόλις ἡ Δάρδανος, διέχουσα τῆς Ἀβυδου ἐβδομήκοντα σταδίους. Μεταξὺ δὲ ὁ Ῥοδῖος ἐκπίπτει ποταμός, καθ' ὃν ἐν τῇ Χερρόνησῳ τὸ Κυνὸς σῆμα ἔστιν, ὃ φασιν Ἐκάβῃ εἶναι τάφον· οἱ δὲ τὸν Ῥοδίον εἰς τὸν Αἴσηπον ἐμβάλλειν φασίν· εἰς δ' ἐστὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγομένων καὶ οὗτος·

Ῥῆσός θ', Ἐπτάπερός τε, Κάρησός τε, Ῥοδῖος τε.

Ἡ δὲ Δάρδανος κτίσμα ἀρχαῖον· οὕτω δ' εὐκαταφρόνητον, ὥς πολλὰκις οἱ βασιλεῖς, οἱ μὲν μετώκιζον αὐτὴν εἰς Ἀβυδὸν, οἱ δὲ ἀνώκιζον πάλιν εἰς τὸ ἀρχαῖον κτίσμα. Ἐνταῦθα δὲ συνῆλθον Σύλλας τε Κορινθίος ὁ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμὼν, καὶ Μιθριδάτης, ὁ κληθεὶς Εὐπάτωρ, καὶ συνέβησαν πρὸς ἀλλήλους ἐπὶ καταλύσει τοῦ πολέμου.

§. 29.

Πλησίον δ' ἐστὶ τὸ Ὀφρύνιον, ἐφ' ᾧ τὸ τοῦ Ἑκτορος ἄλσος ἐν περιφανεί τῳ καὶ ἐφεξῆς λίμνη Πτελεώ.

§. 30.

Εἶτα Ροῖτειον, πόλις ἐπὶ λόφῳ κειμένη, καὶ τῷ Ροιτείῳ 595.
 συνεχῆς ἡϊὼν ἀλιτενῆς, ἐφ' ἣ Αἰάντειον, μνημα καὶ ἱερόν
 Αἴαντος, καὶ ἀνδριάς· ὃν ἄραυτος Ἀντωνίου κομισθέντα εἰς
 Αἴγυπτον, ἀπέδωκε τοῖς Ροιτειεῦσι πάλιν, καθάπερ καὶ ἄλλοις
 [ἄλλα] ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ. Τὰ γὰρ κάλλιστα ἀναθήματα ἐκ τῶν
 ἐπιφανεστάτων ἱερῶν ὁ μὲν ἦρε, τῇ Αἰγυπτίᾳ χαριζόμενος, ὁ
 δὲ τοῖς θεοῖς ἀπέδωκε.

§. 31.

Μετὰ δὲ τὸ Ροῖτειόν ἐστι τὸ Σίγειον, κατεσπασμένη πόλις,
 καὶ τὸ ναύσταθμον, καὶ ὁ Ἀχαιῶν λιμὴν, καὶ τὸ Ἀχαικὸν στρα-
 τόπεδον, καὶ ἡ Στομαλίμνη καλουμένη, καὶ αἱ τοῦ Σκαμάνδρου
 ἐκβολαί. Συμπεσόντες γὰρ ὁ τε Σιμόεις καὶ ὁ Σκάμανδρος ἐν
 τῷ πεδίῳ, πολλὴν καταφέροντες ἰλὺν, προσχοῦσι τὴν παρα-
 λίαν, καὶ τυφλὸν σῶμα τε καὶ λιμνοθαλάττας, καὶ ἔλη ποιοῦσι.
 Κατὰ δὲ τὴν Σιγειαῖαν ἄκραν ἐστὶν ἐν τῇ Χερρόνήσῳ τὸ Πρωτε-
 σιλειον, καὶ ἡ Ἐλαιουῖσσα, περὶ ὧν εἰρήκαμεν ἐν τοῖς Θρακίοις.

§. 32.

Ἐστὶ δὲ τὸ μῆκος τῆς παραλίας ταύτης, ἀπὸ τοῦ Ροιτείου
 μέχρι Σιγείου καὶ τοῦ Ἀχιλλέως μνημάτος εὐδυπλοούντων
 ἐξήκοντα σταδίων· ὑποπέπτωκε δὲ τῷ Ἰλίῳ πᾶσα, τῷ μὲν νῦν
 κατὰ τὸν Ἀχαιῶν λιμένα, ὅσον δώδεκα σταδίους διέχουσα, τῷ 596.
 δὲ πρυτέρῳ, τριάκοντα ἄλλοις σταδίοις ἀνωτέρῳ κατὰ τὸ πρὸς
 τὴν Ἰδὴν μέρος. Τοῦ μὲν οὖν Ἀχιλλέως καὶ ἱερόν ἐστι καὶ
 μνημα πρὸς τῷ Σιγείῳ. Πατρόκλου δὲ καὶ Ἀντιλόχου μνημάτα·
 καὶ ἐναγίζουσιν οἱ Ἰλιεῖς πᾶσι *καὶ* τούτοις καὶ τῷ Αἴαντι. Ἡρα-
 κλέα δ' οὐ τιμῶσιν, αἰτιώμενοι τὴν ὑπ' αὐτοῦ πόρθησιν. Ἄλλ·

596. ἐκεῖνος μὲν, φαίη τις ἂν, οὕτως ἐπόρθησεν, ὥς' ἀπολιπεῖν τοῖς ὕστερον ἐκπορθήσουσι κεκαωμένην μὲν, πόλιν δέ. Διὸ καὶ εἶρηκεν ὁ Ποιητής·

Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυιάς.

Ἡ γὰρ χηρεῖα λειπανδρία τίς ἐστίν, οὐκ ἀφανισμὸς τέλειος· οὗτοι δ' ἠφάνισαν τελέως, οἷς ἐναγίζεν ἀξιοῦσι, καὶ τιμᾶν ὡς θεούς· εἰ μὴ τοῦτ' αἰτιάσαντο, διότι οὗτοι μὲν δίκαιον πόλεμον ἐξήνεγκαν, ἐκεῖνος δὲ ἄδικον, ἐνεχ' ἱππῶν Λαομέδοντος· πρὸς τοῦτο δὲ πάλιν ἀντιτίθεται μῦθος· οὐ γὰρ ἔνεκα ἱππῶν, ἀλλὰ μισθοῦ ὑπὲρ τῆς Ἡσιόνης καὶ τοῦ κήτους. Ἀλλ' ἐάσωμεν ταῦτα· εἰς γὰρ μύθων ἀνασκευὰς ἐκπίπτει· τάχα δὲ [καὶ] λαοθάουσί τινες ἡμᾶς αἰτίαι πισυτέραι, δι' ἃς τοῖς Πιεῦσιν ἐπῆλθε τοὺς μὲν τιμᾶν, τοὺς δὲ μῆ. Ἔοικε δὲ ὁ Ποιητής μικρὰν ἀποφαίνεν τὴν πόλιν ἐν τῷ περὶ Ἡρακλέους λόγῳ, εἴπερ

Ἐξ οἷς σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν

Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν.

Καὶ φαίνεται ὁ Πρίαμος τῷ τοιοῦτῳ λόγῳ μέγας ἐκ μικροῦ γεγονώς, καὶ βασιλεὺς βασιλέων, ὡς ἔφαμεν. Μικρὸν δὲ προελθοῦσιν ἀπὸ τῆς παραλίας ταύτης, ἐς τὸ Ἀχαιῖον, ἤδη τῆς Τενεδίων περαίας ὑπάρχον.

§. 33.

Τοιούτων δὲ τῶν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ τόπων ὄντων, ὑπέρεκται τούτων τὸ Τρωϊκὸν πεδῖον μέχρι τῆς Ἰδῆς ἀνῆκον ἐπὶ πολλοὺς σταδίους, κατὰ τὸ πρὸς ἑω μέρος. Τούτου δ' ἡ μὲν παρώρειός ἐστι σελή, τῇ μὲν ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν τεταμένη μέχρι τῶν κατὰ Σκεψίν τόπων, τῇ δ' ἐπὶ τὰς ἄρκτους μέχρι τῶν κατὰ Ζελεῖαν Λυκίων. Ταύτην δ' ὁ Ποιητής ὑπ' Αἰνεΐα τάττει καὶ τοῖς Ἀντηνορίδαις, καλεῖ δὲ Δαρδανίαν. Ὑπὸ δὲ ταύτῃ Κεβρηνία, πεδιάς ἢ πλείση, παραλλήλως πῶς τῇ Δαρδανίᾳ ἦν δὲ καὶ πόλις

ποτὲ Κεβρήνη. Ὑπονοεῖ δ' ὁ Δημήτριος μέχρι δεῦρο διατείνειν τὴν 596.
περὶ τὸ Ἴλιον χώραν τὴν ὑπὸ τῷ Ἑκτορι, ἀνήκουσαν ἀπὸ τοῦ
ναυσάθμου μέχρι Κεβρηνίας· τάφον τε γὰρ Ἀλεξάνδρου δεῖκνυ-
σθαι φησιν αὐτόθι καὶ Οἰνώνης, ἣν ἰσοροῦσι γυναῖκα γεγο-
νέναι τοῦ Ἀλεξάνδρου, πρὶν Ἑλένην ἀρπάσαι· λέγειν δὲ καὶ
τὸν Ποιητὴν,

Κεβριόνην, νόθον υἱὸν ἀγακλῆος Πριάμοιο·

ὃν εἰκὸς εἶναι ἐπώνυμον τῆς χώρας, ἥ καὶ πόλεως, ὅπερ 597.
πιθανώτερον· τὴν δὲ Κεβρηνίαν διήκειν μέχρι τῆς Σκηψίας·
ὅριον δ' εἶναι τὸν Σκάρμανδρον μέσον αὐτῶν ῥέοντα. Ἐχθραν δ'
αἰεὶ καὶ πόλεμον εἶναι τοῖς τε Κεβρηνοῖς καὶ τοῖς Σκηψίοις,
ἕως Ἀντίγονος αὐτοὺς συνώκισεν εἰς τὴν τότε μὲν Ἀντιγονίαν,
νῦν δὲ Ἀλεξάνδρειαν· τοὺς μὲν οὖν Κεβρηνοὺς ξυμμεῖναι τοῖς
ἄλλοις ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ· τοὺς δὲ Σκηψίους ἐπανελθεῖν εἰς τὴν
οἰκίαν, ἐπιτρέψαντος Λυσιμάχου.

§. 34.

Ἀπὸ δὲ τῆς κατὰ τούτους Ἰδρίας ὄρεινῆς δύο φησὶν ἀγ-
κῶνας ἐκτείνεσθαι πρὸς θάλατταν, τὸν μὲν εὐθὺ Ροιτείου,
τὸν δὲ Σιγείου, ποιοῦντας ἐξ ἀμφοῖν γραμμὴν ἡμικυκλιώδη·
τελευταῖαν δ' ἐν τῷ πεδίῳ, τοσοῦτον ἀπέχοντας τῆς θαλάττης,
ὅσον τὸ νῦν Ἴλιον. Τοῦτο μὲν δὴ μεταξὺ τῆς τελευταῖας τῶν
λεχθέντων ἀγκῶνων εἶναι· τὸ δὲ παλαιὸν κτίσμα μεταξὺ τῆς
ἀρχῆς· καταλαμβάμεσθαι δ' ἐντὸς τό τε Σιμοείσιον πεδίου,
δι' οὗ ὁ Σιμόεις φέρεται, καὶ τὸ Σκαμάνδριον, δι' οὗ ὁ Σκά-
μανδρος ρεῖ. Τοῦτο δὲ καὶ ἰδίως Τρωϊκὸν λέγεται, καὶ τοὺς
πλείστους ἀγῶνας ὁ Ποιητὴς ἐνταῦθα ἀποδίδωσι· πλατύτερον
γάρ ἐστι, καὶ τοὺς ὀνομαζομένους τόπους ἐνταῦθα δεικνυμέ-
νους ὀρώμεν, τὸν Ἑριεὸν, τὸν τοῦ Αἰσυνήτου τάφον, τὴν
Βατίειαν, τὸ τοῦ Ἴλου σῆμα. Οἱ δὲ ποταμοί, ὃ τε Σκαμάνδρος

597. καὶ ὁ Σιμόεις, ὁ μὲν τῷ Σηγείῳ πλησιάσας, ὁ δὲ τῷ Ροιτείῳ, μικρὸν ἔμπροσθεν τοῦ νῦν Ἰλίου συμβαλλουσιν, εἴτ' ἐπὶ τὸ Σίγειον ἐκδιτόασι, καὶ ποιούσι τὴν Στομαλίμνην καλουμένην. Διείργει δ' ἑκάτερον τῶν λεχθέντων πεδίων ἀπὸ Πατέρου μέγας τις αὐχὴν τῶν εἰρημένων ἀγκώνων, ἐπ' εὐθείας ἀπὸ τοῦ νῦν Ἰλίου τὴν ἀρχὴν ἔχων, συμφυῆς αὐτῷ, ἐκτεινόμενος δ' ἕως τῆς Κεβρηνίας, καὶ ἀποτελὼν τὸ Ε+ γράμμα πρὸς τοὺς ἑκατέρωθεν ἀγκῶνας.

§. 35.

Ὑπὲρ δὲ τούτου μικρὸν ἢ τῶν Ἰλιέων κώμη ἐστίν, ἐν ᾗ νομίζεται τὸ παλαιὸν Ἴλιον ἰδρύσθαι πρότερον, τριάκοντα σταδίοις διέχον ἀπὸ τῆς νῦν πόλεως. Ὑπὲρ δὲ τῆς Ἰλιέων κώμης δέκα σταδίους ἐστίν ἡ Καλλικολώνη, λόφος τις, παρ' ὃν ὁ Σιμόεις ῥεῖ, πενταστάδιον διέχων. Γίνεται οὖν εὐλογον, πρῶτον μὲν τὸ ἐπὶ τοῦ Ἄρεος·

Ἄροτο δ' Ἄρης ἐτίρωθεν ἐρμυῆ λαίλαπι ἴσος,
Ὄξυ κατ' ἀκροτάτης πόλιος Τρώεσσι κελεύων,
Ἄλλοτε παρ Σιμόεντι δίωσι ἐπὶ Καλλικολώνη.

598. Τῆς γὰρ μάχης ἐπὶ τῷ Σκαμανδρίῳ πεδίῳ συντελουμένης, πιθανῶς ἂν ὁ Ἄρης ἄλλοτε μὲν τὴν ἐγγέλευσιν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ποιοῖτο, ἄλλοτε δ' ἐκ τῶν πλησίων τόπων τοῦ τε Σιμόεντος καὶ τῆς Καλλικολώνης, μέχρι οὗ εἰκὸς καὶ τὴν μάχην παρτετάσθαι· τετταράκοντα δὲ σταδίους διεχούσης τῆς Καλλικολώνης ἀπὸ τοῦ νῦν Ἰλίου, τί χρησίμου ἐπὶ τοσοῦτον μεταλαμβάνεσθαι τοὺς τόπους, ἐφ' ὅσων ἡ διάταξις οὐ διέτεινε; Τό τε, Πρὸς Θύμβρης δ' ἔλαχον Λύκιοι, οἰκειότερόν ἐστι τῷ παλαιῷ κτίσματι· πλησίον γὰρ ἐστὶ τὸ πεδῖον, ἢ Θύμβρα, καὶ ὁ δι' αὐτοῦ ῥέων ποταμὸς Θύμβριος, ἐμείνων εἰς τὸν Σκαμανδρὸν κατὰ τὸ Θυμβρηίου Ἀπόλλωνος ἱερόν· τοῦ δὲ νῦν

Ἰλίου πεντήκοντα ραδίους διέχει. Ο τε Ἑρνεὸς τραχὺς τις 598.
τόπος καὶ ἑρνεώδης, τῷ μὲν ἀρχαίῳ κτίσματι ὑποπέπτωκεν·
ὥστε τὸ,

Λαὸν δὲ ρῆσον παρ' Ἑρνεόν, ἐνθα μάλισα
Ἀρκατὸς ἐστὶ πόλις, καὶ ἐπίδρομον ἔπλιτο τείχος,

οἰκείως ἂν λέγοι ἡ Ἀνδρομάχη· τῆς δὲ νῦν πόλεως πάμπολυ
ἀπέουκε· καὶ ὁ φηγὸς δὲ μικρὸν κατωτέρω ἐστὶ τοῦ ἑρνεοῦ, ἐφ'
οὗ φησιν ὁ Ἀχιλλεύς·

Ὅφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖτιν πολέμιζον,
οὐκ ἐθάλασσε μάχην ἀπὸ τείχεος ὀρνύμεν ἔκτωρ,
Ἄλλ' ὅσον ἐς Σκαϊάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἴκανεν.

§. 36.

Καὶ μὴν τό γε Ναύσταθμον τὸ νῦν ἔτι λεγόμενον πλησίον
οὕτως ἐστὶ τῆς νῦν πόλεως, ὥστε θαυμάζειν εἰκότως ἂν τινὰ,
τῶν μὲν τῆς ἀπονοίας, τῶν δὲ τούναντίου τῆς ἀψυχίας. Ἀπο-
νοίας μὲν, εἰ εἰς τοσοῦτον χρόνον ἀτείχισον αὐτὸ εἶχον, πλησίον
οὔσης τοιαύτης πόλεως καὶ τοσοῦτου πλήθους, τοῦ τ' ἐν αὐτῇ
καὶ τοῦ ἐπεκουρικοῦ (νεωστὶ γὰρ γεγόνεναί φησὶ τὸ τείχος· ἢ
οὐδ' ἐγένετο, ὁ δὲ πλάσας ποιητὴς ἠφάνισεν, ὡς Ἀριστοτέλης
φησὶν). Ἀψυχίας δὲ, εἰ, γενομένου τοῦ τείχους, ἐτειχομάχουν,
ὥς εἰσέπεσον εἰς αὐτὸ τὸ Ναύσταθμον, καὶ προσεμάχοντο ταῖς
ναυσίν· ἀτείχισον δὲ ἔχοντες, οὐκ ἐξάρρουν προσιόντες πολιορ-
κεῖν, μικροῦ τοῦ διαστήματος ὄντος· ἐστὶ γὰρ τὸ Ναύσταθμον
πρὸς Σιγείῳ· πλησίον δὲ καὶ ὁ Σκάμανδρος ἐκδίδωσι, διέχων
τοῦ Ἰλίου ραδίους εἴκοσιν. Εἰ δὲ φῆσει τις, τὸν νῦν λεγόμενον
Ἀχαιῶν λιμένα εἶναι τὸ Ναύσταθμον, ἐγγυτέρω τινὰ λείπει τόπον,
ὅσον δώδεκα ραδίους διεστώτα τῆς πόλεως ἐπὶ θαλάττῃ, πε-
δίου νῦν προσειθεῖς, διότι τοῦτο πᾶν πρόσχωμα τῶν ποταμῶν
ἐστὶ, τὸ πρὸ τῆς πόλεως ἐπὶ θαλάττῃ πεδίου· ὥς, εἰ δῶδε-

598. κασιδιὸν ἐστὶ νῦν τὸ μεταξὺ, τότε καὶ τῷ ἡμίσει ἔλαττον

599. ὑπῆρχε. Καὶ ἡ δοίγησις δ' ἡ πρὸς τὸν Εὐμαιὸν ὑπὸ τοῦ Ὀδυσ-
σέως διασκευασθεῖσα μέγα ἐμφαίνει τὸ διάστημα τὸ μέχρι
τῆς πόλεως ἀπὸ τοῦ ναυσάθμου,

ὡς ὅθ' ὑπὸ Τροίᾳ λόχον ἤγομεν·

φησὶ γὰρ ὑποβάς,

Δίην γὰρ νεὼν ἐκὰς ἤλατομεν.

Ἐπὶ τε τὴν κατασκοπὴν πέμπονται γνωσόμενοι, πότερον μενοῦσι

Παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν,

πολὺ ἀπεσπασμένοι τοῦ οἰκείου τείχους,

ἢ πόλινδε

ἂν ἀναχωρήσουσι.

Καὶ ὁ Πολυδάμας·

Ἀμφὶ μάλ' αὖ φράζεσθαι, φίλοι· κέλομαι γὰρ ἔγωγε

ἄστυδε νῦν ἵσται·

ἐκὰς δ' ἀπὸ τείχεος εἶμην.

Παρατίθῃσι δ' ὁ Δημήτριος καὶ τὴν Ἀλεξανδρινὴν Ἑστιάειαν
μάρτυρα, τὴν συγγράψασαν περὶ τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος, πυν-
θανομένην, εἰ περὶ τὴν νῦν πόλιν ὁ πόλεμος συνέστη, καὶ τὸ
Τρωϊκὸν πεδίον, ὃ μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τῆς θαλάττης ὁ
Ποιητὴς φράζει· τὸ μὲν γὰρ πρὸ τῆς νῦν πόλεως ὀρώμενον,
πρόσχωμα εἶναι τῶν ποταμῶν, ὕψερων γεγονός.

§. 37.

Ὁ τε Πολέτης,

Ὃς Τρώων σκοπὸς ἔξε, ποδωκείῃσι πεποιθώς,

Τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰτυήταο γέροντος,

μάταιος ἦν. Καὶ γὰρ εἰ ἐπ' ἀκροτάτῳ, ὅμως [ἀπὸ] πολὺ ἂν μεί-
ζονος ὕψους τῆς ἀκροπόλεως ἐσκόπευεν, ἐξ ἴσου σχεδὸν τι δια-
στήματος, μὴ δεόμενος μηδὲν τῆς ποδωκείας τοῦ ἀσφαλοῦς χάριν·

πέντε

πέντε γὰρ διέχει σταθίους ὁ νῦν δεικνύμενος τοῦ Αἰσχύτου 599. τάφος κατὰ τὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὁδόν. Οὐδ' ἡ τοῦ Ἐκτορος δὲ περιδρομή ἢ περὶ τὴν πόλιν ἔχει τι εὐλογον· οὐ γὰρ ἐστὶ περιδρομος ἡ νῦν, διὰ τὴν συνεχῆ ῥάχιν· ἢ δὲ παλαιὰ ἔχει περιδρομὴν.

§. 38.

Οὐδὲν ὃ ἴχνος σώζεται τῆς ἀρχαίας πόλεως· εἰκότως· ἅτε γὰρ ἐκπεπορημένων τῶν κύκλῳ πόλεων, οὐ τελέως δὲ κατεσπασμένων, ταύτης δ' ἐκ βάθρων ἀνατετραμμένης, οἱ λίθοι πάντες εἰς τὴν ἐκείνων ἀνάληψιν μετηνέχθησαν. Ἀρχαίανακτα γοῦν φασὶ τὸν Μιτυληναῖον ἐκ τῶν ἐκεῖθεν λίθων τὸ Σίγειον τειχίσαι. Τοῦτο δὲ κατέσχον μὲν Ἀθηναῖοι, Φρύνωνα τὸν Ὀλυμπιονίκην πέμψαντες, Λεσβίων ἐπιδικαζομένων σχεδόν τι τῆς πάσης Τρωάδος· ὧν δὴ καὶ κτίσματά εἰσιν αἱ πλεῖσαι τῶν κατοικιῶν, αἱ μὲν συμμένουσαι καὶ νῦν, αἱ δ' ἡφανισμέναι. Πιπτακὸς δ' ὁ Μιτυληναῖος, εἰς τῶν ἑπτὰ σοφῶν λεγομένων, 600. πλεύσας ἐπὶ τὸν Φρύνωνα στρατήγὸν διεπολέμει τέως, διατιθεῖς καὶ πάσῃ κακῶς (ὅτε καὶ Ἀλκαῖος φησὶν ὁ ποιητής, ἐν τινι ἀγῶνι κακῶς φερόμενον ἑαυτὸν, τὰ ὅπλα ρίψαντα φυγεῖν· λέγει δὲ πρὸς τινα κήρυκα, κελεύσας ἀγγεῖλαι τοῖς ἐν οἴκῳ, Ἀλκαῖος σῶος Ἄρει· ἔν τε αὖ καὶ τὰν τὰν ἀλέκτοριν ἐς Γλαυκωποῦ ἱερὸν ἐκρέμασαν Ἀττικοί). ὕστερον δ' ἐν μονομαχίᾳ προσκαλεσαμένου τοῦ Φρύωνος, ἀλιευτικὴν ἀναλαβὼν σκευὴν συνέδραμε, καὶ τῷ μὲν ἀμφιβλήσῳ περιέβαλε, τῇ τριαίνῃ δὲ καὶ τῷ ξιφιδίῳ ἔπειρε καὶ ἀνέλε. Μένοντος δ' ἔτι τοῦ πολέμου, Περίανδρος διαιτητὴς αἵρεθεὶς ὑπ' ἀμφοῖν, ἔλυσε τὸν πόλεμον.

§. 39.

Τίμαιον δὲ ψεύσασθαι φησὶν ὁ Δημήτριος, ἰσοροῦντα ἐκ

600. τῶν λιθῶν τῶν ἐξ Ἰλίου Περίανδρον ἐπιτειχίσαι τὸ Ἀχιλλείου τοῖς Ἀθηναίοις, βοηθοῦντα τοῖς περὶ Πιττακόν· ἐπιτειχισθῆναι μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν Μιτυληναίων τὸν τόπον τοῦτον τῷ Σιγείῳ, οὐ μὲν ἐκ λιθῶν τοιούτων, οὐδ' ὑπὸ τοῦ Περίανδρου. Πῶς γὰρ ἂν αἵρεσθῆναι δικαιτητὴν τὸν προσπολεμοῦντα; Ἀχιλλείου δ' ἐστὶν ὁ τόπος, ἐν ᾧ τὸ Ἀχιλλέως μνημα, κατοικία μικρά. Κατέσκαπται δὲ καὶ τὸ Σίγειον ὑπὸ τῶν Ἰλιέων διὰ τὴν ἀπειδειαν· ὑπ' ἐκείνους γὰρ ἦν ὕψερον ἢ παραλία πᾶσα ἢ μέχρι Δαρδάνου, καὶ νῦν ὑπ' ἐκείνους ἐστὶ. Τὸ δὲ παλαιὸν ὑπὸ τοῖς Αἰυλεῦσιν ἦν τὰ πλεῖστα ὥς ἔξορος οὐκ ὀκνεῖ πᾶσαν τὴν ἀπὸ Ἀθύδου μέχρι Κύμης καλεῖν Αἰολίδα. Θουκυδίδης δὲ φησιν ἀφαιρεσθῆναι τὴν Τροίαν ὑπὸ Ἀθηναίων τοὺς Μιτυληναίους, ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ τῷ Παχητίῳ.

§. 40.

Λέγουσι δ' οἱ νῦν Ἰλιεῖς καὶ τοῦτο, ὡς οὐδὲ τελέως ἤφανίσθαι συνέβη τὴν πόλιν κατὰ τὴν ἄλωσιν ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, οὐδ' ἐξελείφθη οὐδέποτε. Αἱ γοῦν Λοκρίδες παρθένοι, μικρὸν ὕψερον ἀρξάμεναι, ἐπέμποντο κατ' ἔτος. Καὶ ταῦτα δ' οὐχ Ὀμηρικά. Οὔτε γὰρ τῆς Κασάνδρας φθορὰν οἶδεν Ὀμηρος· ἀλλ' ὅτι μὲν παρθένος ἦν ὑπ' ἐκείνου τὸν χρόνον λέγει·

Πέφυγε γὰρ Ὀδρουονῆα, Καθησόμεν ἐνδον ἐόντα,
ὅς ῥα νέον πολέμοιο μετὰ κλῆος εἰληλύθει·
ἦτε γὰρ Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Κασάνδρην, ἀνάετον·

βίης δὲ οὐδὲ μέμνηται, οὐδ' ὅτι ἡ φθορὰ τοῦ Αἴαντος ἢ ἐν τῇ ναυγρίᾳ διὰ μῆνιν Ἀθηναῶς συνέβη, ἢ κατὰ τοιχυτὴν αἰτίαν.
601. Ἀλλ' ἀπερχόμενον μὲν τῇ Ἀθηνᾷ κατὰ τὸ κοινὸν εἶρηκεν (ἀπάντων γὰρ εἰς τὸ ἱερὸν ἀσεδυσάντων, ἅπασιν ἐμῆνιεν)·

ἀπολίσσθαι δὲ ὑπὸ Ποσειδῶνος μεγαλοῤῥημονήσαντα. Τὰς δὲ ῥοι.
Λοκρίδας πεμφθῆναι, Περσῶν ἤδη κρατούντων, συνέθη.

§. 41.

Οὕτω μὲν δὴ λέγουσιν οἱ Ἰλιεῖς. Ὀμηρος δὲ ῥητῶς τὸν
ἀφανισμόν τῆς πόλεως εἴρηκεν·

Ἔσσεται ἡμαρ, ὅτ' ἂν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρή.
Ἡ γὰρ καὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν.
Βουλῇ καὶ μύθοισι[καὶ ἡπεροπηίδι τέχνῃ].
Πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιζυτῷ.

Καὶ τὰ τοιαῦτα δὲ τοῦ αὐτοῦ τίθενται τεκμήρια, οἷον, ὅτι τῆς
Ἀθηνᾶς τὸ ξόανον νῦν μὲν ἐσθηκὸς ὁράται, Ὀμηρος δὲ καθ-
ήμενον ἐμφαίνει· πέπλον γὰρ κελεύει

Θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν·

(ὥς καὶ,

Μὴ ποτε γούνασιν οὔτεν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱόν).

Βέλτιον γὰρ οὕτως, ἢ ὥς τινες δέχονται, ἀντὶ τοῦ, παρὰ τοῖς
γούνασι θεῖναι, παρατιθέντες τὸ,

Ἡ δ' ἦται ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν πυρὸς αὐγῇ·

ἀντὶ τοῦ παρ' ἐσχάρῃ· τίς γὰρ ἂν νοηθεῖη πέπλου ἀνάθεσις
παρὰ τοῖς γούνασι; Καὶ οἱ τὴν προσωδίαν δὲ διασρέφοντες,
γούνασιν, ὡς Θυάσειν, ὁποτέρως ἂν δέξωνται, ἀπεραντολο-
γοῦσιν, εἴθ' ἱκετεύοντες... τε φρένας. Πολλὰ δὲ τῶν ἀρχαίων τῆς
Ἀθηνᾶς ξοάνων καδῆμενα δεικνύται, καθάπερ ἐν Φωκαίᾳ,
Μασσαλίᾳ, Ρώμῃ, Χίῳ, καὶ ἄλλαις πλείοσιν. Ὁμολογοῦσι δὲ
καὶ οἱ νεώτεροι τὸν ἀφανισμόν τῆς πόλεως, ὧν ἐστὶ καὶ Λυ-
κοῦργος ὁ ῥήτωρ· μνησθεῖς γὰρ τῆς Ἰλίου πόλεως φησί· Τίς
οὐκ ἀκήκοεν, ὥς ἅπαξ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατεσκάφη, ἀοίκη-
τον εὗσαν;

§. 42.

601. Εικάζουσι δὲ τοὺς ὕστερον ἀνακτίσαι διανοομένους οἰωνίσασθαι τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἴτε διὰ τὰς συμφορὰς, εἴτε καὶ καταρασαμένου τοῦ Ἀγαμέμνονος κατὰ παλαιὸν ἔθος (καθάπερ καὶ ὁ Κροῖστος ἐξελὼν τὴν Σιδητὴν, εἰς ἣν ὁ τύραννος κατέφυγε Γλαυκίας, ὁρὰς ἔθετο κατὰ τῶν τειχοῦντων πάλιν τὸν τόπον)· ἐκεῖνου μὲν οὖν ἀποσῆναι τοῦ χωρίου, ἕτερον δὲ τειχίσαι. Πρῶτοι μὲν οὖν Ἀσυπαλαιεῖς, οἱ τὸ Ροίτειον κατασχόντες, συνώκησαν πρὸς τῷ Σιμόεντι Πόλιον, ὃ νῦν καλεῖται Πόλισμα, οὐκ ἐν εὐεργετῇ τόπῳ διὸ κατεσπάρθη ταχέως. Ἐπὶ δὲ τῶν Λυδῶν ἡ νῦν ἐκτίσθη κατοικία, καὶ τὸ ἱερόν· οὐ μὲν πόλις γε ἦν· ἀλλὰ πολλοῖς χρόνοις ὕστερον, καὶ κατ' ὀλίγον, ὥς εἴρηται, τὴν αὔξησιν ἔσχεν. Ἑλλάνικος δὲ χαριζόμενος τοῖς Ἠλιεῦσιν, οἷος ὁ ἐκεῖνου θυμὸς, συνηγορεῖ τῷ τὴν αὐτὴν εἶναι πόλιν τὴν νῦν τῇ τότε. Τὴν δὲ χώραν, ἀφανισθείσης τῆς πόλεως, οἱ τὸ Σίγειον καὶ τὸ Ροίτειον ἔχοντες διενείμαντο, καὶ τῶν ἄλλων ὥς ἑασοὶ τῶν πλησιοχώρων, ἀπέδωσαν δ' ἀνοικισθείσης.

§. 43.

Πολυπίδακον δὲ τὴν Ἰδὴν ἰδίως οἰονται λέγεσθαι, διὰ τὸ πλεονεξίας τῶν ἐξ αὐτῆς ῥεόντων ποταμῶν· καὶ ἡ μάλιστα ἡ Δαρδανική ὑποπέπτωκεν αὐτῇ· καὶ* μέχρι Σκήψεως, καὶ τὰ περὶ Ἰλίου. Ἐμπειρος δ' ὢν τῶν τόπων, ὥς ἂν ἐπιχώριος ἀνὴρ, ὁ Δημήτριος, *τότε μὲν* οὕτως λέγει περὶ αὐτῶν· Ἔστι γὰρ λόφος τις τῆς Ἰδῆς Κότυλος· ὑπέρεκειται δ' οὗτος ἑκατόν πους καὶ εἰκοσι σταδίους Σκήψεως· ἐξ οὗ ὃ τε Σκάμανδρος ῥεῖ καὶ ὁ Γράνικος, καὶ Αἰσηπος· οἱ μὲν πρὸς ὄρντον καὶ τὴν Προποντίδα, ἐκ πλείονων πηγῶν συλλεγόμενοι, ὁ δὲ Σκάμανδρος ἐπὶ θύσει

ἐκ μιᾶς πηγῆς· πάσαι δ' ἀλλήλαις πλησιάζουσιν ἐν εἴκοσι στα-
δίων περιεχόμεναι διαστήματι· πλείζον δ' ἀφρέσθηκεν ἀπὸ τῆς
ἀρχῆς τὸ τοῦ Αἰσθήπου τέλος, σχεδὸν τι καὶ πεντακοσίους στα-
δίους. Παρέχει δὲ λόγον, πῶς φησιν ὁ Ποιητής,

Κρουῖν δ' ἔκνον καλλιρρόω, ἔνθα δὲ πηγαί

Δοιῶ ἀναΐσσουν· Σκαμάνδρου δινήεντος.

Ἡ μὲν γὰρ θ' ὕδατι λιανῶ ῥεῖι,

ὁ ἔστι Θερμῶ· ἐπιφέρει δὲ,

Ἀμφὶ δὲ καπνὸς

Γίγνεται ἐξ αὐτῆς, ὥσπερ πυρός·

Ἡ δ' ἑτέρα Θέρει προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ,

Ἡ χιόνι ψυχρῇ.

Οὔτε γὰρ Θερμὰ νῦν ἐν τῷ τόπῳ εὐρίσκεται, οὔθ' ἡ τοῦ Σκα-
μάνδρου πηγή ἐνταῦθα, ἀλλ' ἐν τῷ ὄρει· καὶ μία, ἀλλ' οὐ
δύο. Τὰ μὲν οὖν Θερμὰ ἐκλείψθαι εἰκός· τὸ δὲ ψυχρὸν κατὰ
διάδυσιν ὑπεκρέον ἐκ τοῦ Σκαμάνδρου κατὰ τοῦτο ἀνατέλλειν
τὸ χωρίον, ἢ καὶ διὰ τὸ πλησίον εἶναι τοῦ Σκαμάνδρου, καὶ
τοῦτο τὸ ὕδωρ λέγεσθαι τοῦ Σκαμάνδρου πηγὴν· οὕτω γὰρ
λέγονται πλείους πηγαί τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ.

§. 44.

Συμπίπτει δ' εἰς αὐτὸν ὁ Ἄνδριος ἀπὸ τῆς Καρησιῆς,
ὄρεινῆς τινος πολλαῖς κώμαις συνωκισμένης, καὶ γεωργουμένης
καλῶς, παρακειμένης τῇ Δαρδανικῇ μέχρι τῶν περὶ Ζελεῖαν
καὶ Πιτύειαν τόπον· ὠνομάσθαι δὲ τὴν γῶραν φασὶν ἀπὸ τοῦ
Καρήσου ποταμοῦ, ὃν ὠνόμασεν ὁ Ποιητής·

Ῥῆσός θ' Ἐπτάπορός τε Κάρησός τε Ῥοδίας τε·

τὴν δὲ πόλιν κατεσπᾶσθαι τὴν ὁμώνυμον τῷ ποταμῷ. Πάλιν
δ' οὕτως φησὶν· ὁ μὲν Ῥῆσος ποταμὸς νῦν καλεῖται Ῥοδίτης· εἰ
μὴ ἄρα ὁ εἰς τὸν Γράνικον ἐμδᾶλλον Ῥῆσός ἐστιν. Ἐπτάπορος
δὲ, ὃν καὶ Πολύπορον λέγουσιν, ἐπτάκις διασχινόμενος ἐν 605.

603. τῶν περὶ τὴν Καλὴν πεύκην χωρίων ἐπὶ Κελαινας κώμην ἰοῦσι, καὶ τὸ Ἀσκληπείου, ἴδρυμα Λυσιμάχου. Περί δὲ τῆς Καλῆς πεύκης Ἄτταλος ὁ πρῶτος βασιλεύσας οὕτως γράφει· τὴν μὲν περίμετρον εἶναι φησι ποδῶν τεττάρων καὶ εἴκοσι, τὸ δὲ ὕψος ἀπὸ μὲν ῥίζης διήκειν καὶ ἕως ἐπὶ ἐξήκοντα καὶ ἑπτὰ πόδας, εἴτ' εἰς τρία σχιζομένην ἴσον ἀλλήλων διέχοντα, εἶτα πάλιν συναγρομένην εἰς μίαν κορυφὴν, ἀποτελοῦσαν τὸ πᾶν ὕψος δυοῖν πλέθρων, καὶ πεντεκαίδεκα πηχῶν· Ἀδραμυττίου δὲ διέχει πρὸς ἄρκτον ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα σταδίους. Κάρησος δ' ἀπὸ Μαλοῦντος ρεῖ, τόπου τινὸς κειμένου μεταξὺ Παλαιοσκήψεως καὶ Ἀχαιίου τῆς Τενεδίων περαίας· ἐμβαλλεῖ δὲ εἰς τὸν Αἴσηπον· Ροδῖος δὲ ἀπὸ Κλεανθρίας καὶ Γόρδου, ἃ διέχει τῆς Καλῆς πεύκης ἐξήκοντα σταδίους· ἐμβαλλεῖ δ' εἰς τὸν Αἴνιον.

§. 45.

Τοῦ δ' αὐλῶνος τοῦ περὶ τὸν Αἴσηπον ἐν ἀριστερᾷ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ πρῶτον ἐστὶ Πολίχνα, τειχῆρες χωρίον, εἴθ' ἡ Παλαιόσκηψις, εἴτ' Ἀλιζώνιον, τοῦτ' ἤδη πεπλασμένον πρὸς τὴν τῶν Ἀλιζώνων ὑπόθεσιν, περὶ ᾧν εἰρήκαμεν· εἶτα Κάρησος ἐρήμη, καὶ ἡ Καρησηνὴ, καὶ ὁμώνυμος ποταμὸς, ποιῶν καὶ αὐτὸς αὐλῶνα ἀξιόλογον, ἐλάττω δὲ τοῦ περὶ τὸν Αἴσηπον. Τὰ δ' ἐξῆς ἤδη τὰ τῆς Ζελείας ἐστὶ πεδία καὶ ὀροπέδια καλῶς γεωργούμενα· ἐν δεξιᾷ δὲ τοῦ Αἰσηποῦ μεταξὺ Πολίχνας τε καὶ Παλαιόσκηψεως ἡ Νέα Κώμη, καὶ Ἀργυρία· καὶ τοῦτο πάλιν τακτέον πλάσμα πρὸς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ὅπως σω-
σεῖν τὸ,

ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέσθαι.

Ἡ οὖν Ἀλύβη ποῦ, ἡ Ἀλόπη, ἡ ὅπως βούλονται παρενομαζεῖν· ἐγρήν γὰρ καὶ τοῦτο πλάσαι παρατριψαμένους τὸ μέτωπον,

καὶ μὴ χολὸν ἔαν καὶ ἔτοιμον πρὸς ἔλεγχον, ἅπαξ ἤδη ἀπο- 603.
τετολημηκότας. Ταῦτα μὲν οὖν ἔνστασιν ἔχει τοιαύτην. Τὰλλα δὲ
ὑπολαμβάνομεν, ἢ τὰ γε πλείεσσα, δεῖν προσέχειν, ὥς ἀνδρὶ
ἐμπείρῳ καὶ ἐντοπίῳ, φροντίσαντί τε περὶ τούτων τοσοῦτον,
ὥστε τριάκοντα βίβλους συγγράψαι σίχων ἐξήγησιν μικρῶ
πλειόνων ἐξήκοντα, τοῦ καταλόγου τῶν Τρώων. Φησὶ δ' οὖν τὴν
Παλαισκήψιν τῆς μὲν Αἰνείας διέχειν πεντήκοντα σκαδίου, τοῦ
δὲ ποταμοῦ τοῦ Αἰρήπου τριάκοντα· ἀπὸ δὲ τῆς Παλαισκήψεως
ταύτης διατεῖναι τὴν ὁμωνυμίαν καὶ εἰς ἄλλους πλείους τόπους.
Ἐπάνημεν δὲ ἐπὶ τὴν παραλίαν, ὅθεν περ ἀπελίπομεν.

§. 46.

Ἔστι δὴ μετὰ τὴν Σιγυιάδα ἄκραν καὶ τὸ Ἀχὺλλεῖον ἢ Τενε- 604.
δίῳν περαία, τὸ Ἀχαΐιον, καὶ αὕτη ἡ Τένεδος, οὐ πλείους τῶν
τετταράκοντα σκαδίων διέχουσα τῆς ἡπείρου· ἔχει δὲ τὴν περι-
μετρον ὅσον ὀγδοήκοντα σκαδίων, καὶ πόλιν Αἰολίδα, καὶ λι-
μένας δύο, καὶ ἱερὸν τοῦ Σμενθέως Ἀπόλλωνος· καθάπερ καὶ
ὁ Ποιητὴς μαρτυρεῖ·

Τενέδοιό τε ἱερὸν ἀνάσσει,

Σμενθεῦ.

Περίκειται δ' αὕτῃ νηπία πλείω, καὶ δὴ καὶ δύο, ἃ κηλοῦσι
Καλύδνας, κειμένας κατὰ τὸν ἐπὶ Λεκτὸν πλοῦν· καὶ αὕτην
δὲ τὴν Τένεδον Καλύδναν τινὲς εἶπον, ἄλλοι δὲ Λεύκοφρον.
Μυθεύουσι δ' ἐν αὐτῇ τὰ περὶ τὸν Τέννην, ἀπ' οὗ καὶ τοῦ-
νομα τῇ νήσῳ, καὶ τὰ περὶ τὸν Κύκνον, Θραῶκα τὸ γένος,
πατέρα δ', ὥς τινες, τοῦ Τέννου, βραχιλία δὲ Κολωνῶν.

§. 47.

Ἦν δὲ τῷ Ἀχαϊῶ συνεχὴς ἢ τε Λάρισσα, καὶ Κολωναί,

604. τῆς Τενεδίας οὔσαι πρότερον, καὶ ἡ νῦν Χρύσα, ἐφ' ὧσους τινὸς πετρώδους ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἰδρυμένη, καὶ ἡ Ἀμαξιτὸς, ἡ τῷ Λεκτῷ ὑποκειμένη συνεχής· νῦν δ' ἡ Ἀλεξάνδρεια συνεχής ἐστὶ τῷ Ἀχαιῶ· τὰ δὲ πολίσματα ἐκεῖνα συνωκισμένα τυγχάνει, καθάπερ καὶ ἄλλα πλείω τῶν φρουρίων, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὦν καὶ Κεβρῆνη, καὶ Νεανδρία ἐστὶ, καὶ τὴν χώραν ἔχουσιν ἐκεῖνοι· ὁ δὲ τόπος, ἐν ᾧ νῦν κεῖται ἡ Ἀλεξάνδρεια, Σιγία ἐκαλεῖτο.

§. 48.

Ἐν δὲ τῇ Χρύσῃ ταύτῃ καὶ τὸ τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνός ἐστιν ἱερὸν, καὶ τὸ σύμβολον, τὸ τὴν ἐτυμότητα τοῦ ὀνόματος σῶζον, ὃ μῦς ὑπόκειται τῷ ποδὶ τοῦ ξοάνου. Σκόπα δ' ἐστὶν ἔργα τοῦ Παρίου· συνοικισιοῦσι δὲ καὶ τὴν ἰστορίαν, εἴτε μῦθον, τούτῳ τῷ τόπῳ τὴν περὶ τῶν μυῶν. Τοῖς γὰρ ἐκ τῆς Κρήτης ἀφγμένους Τεύκροις (οὓς πρῶτος παρέδωκε Καλλίνος, ὁ τῆς ἐλεγκτίας ποιητής· ἠκολούθησαν δὲ πολλοὶ) χρησμός ἦν, αὐτόθι ποήσασθαι τὴν μονήν, ὅπου ἂν οἱ γηγενεῖς αὐτοῖς ἐπιθῶνται· συμβῆναι δὲ τοῦτ' αὐτοῖς φασὶ περὶ Ἀμαξιτόν· νύκτωρ γὰρ πολὺ πληθὺς τῶν ἀρουραίων μυῶν ἐξανθήσαν δια-
 ραγεῖν ὅσα σκύτινα τῶν τε ὀπλων καὶ τῶν χρηστηρίων· τοὺς δὲ αὐτόθι μεῖναι· τούτους δὲ καὶ τὴν Ἰδην ἀπὸ τῆς ἐν Κρήτῃ κατονομάσαι. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς πληθύοντάς φησι μύας περὶ τὸ ἱερὸν νομισθῆναί τε ἱερούς, καὶ τὸ ξοάνον οὕτω κατα-
 σκευασθῆναι βεβηκὸς ἐπὶ τῷ μυί. Ἄλλοι δ' ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀρῆχθαι τινα Τεύκρον φασὶ ἐκ δήμου Τρώων, ὃς νῦν* ὁ* Ξυπετεῶν λέγεται· Τεύκρους δὲ μηθένας εἰλεῖν ἐκ τῆς Κρήτης. Τῆς δὲ πρὸς τοὺς Ἀττικοὺς ἐπιπλοκῆς τῶν Τρώων τιθέασι σημεῖον, καὶ τὸ παρ' ἀμφοτέροις Ἐριχθόνιον τινα γενέσθαι τῶν
 605. ἀρχηγετῶν. Λέγουσι μὲν οὖν οὕτως οἱ νεώτεροι· τοῖς δ' Ὀμή-

ρου μᾶλλον ἔπεσι συμφωνεῖ τὰ ἐν τῷ Θήβης πεδίῳ, καὶ τῇ 605. αὐτόθι Χρύση ἰδρυμένη ποτὲ, δεικνύμενα ἵχνη· περὶ ὧν αὐτίκα ἐροῦμεν. Πολλαχοῦ δ' ἐστὶ τὸ τοῦ Σμινθέως ὄνομα, καὶ γὰρ περὶ αὐτὴν τὴν Ἀμαξιτὸν χωρὶς τοῦ κατὰ τὸ ἱερὸν Σμινθείου, δύο τόποι καλοῦνται Σμίνθια· καὶ ἄλλοι δ' ἐν τῇ πλησίον Λαρισσαίᾳ καὶ ἐν τῇ Παριανῇ δ' ἐς ἰ χωρίον τὰ Σμίνθια καλούμενον, καὶ ἐν Ρόδῳ, καὶ ἐν Λίνδῳ, καὶ ἄλλοθι δὲ πολλαχοῦ· καλοῦσι δὲ νῦν τὸ ἱερὸν Σμίνθειον. Χωρὶς δὲ καὶ τὸ Ἀλήσιον πεδίον, οὐ μέγα, ἐντὸς τοῦ Λεκτοῦ, καὶ τὸ Τραγασσαῖον ἀλοπήγιον αὐτόματον τοῖς ἐτησίαις πηγνύμενον πρὸς Ἀμαξιτῷ. Ἐπὶ δὲ τῷ Λεκτῷ βωμὸς τῶν δώδεκα Θεῶν δεικνύται· καλοῦσι δ' Ἀγαμέμνονος ἱδρυμα· ἐν ἐπόψει δὲ τῷ Ἰλίῳ ἐς ἰ τὰ χωρία ταῦτα, ὡς ἐν διακοσίαις σαθείαις, ἢ μικρῷ πλείουσιν· ὡς δ' αὐτως καὶ τὰ περὶ Ἄβυδον ἐκ Πατέρου μέρους, μικρὸν δ' ὅμως ἐγγυτέρω ἢ Ἄβυδος.

§. 49.

Κάμψαντι δὲ τὸ Λεκτὸν, ἐλλογιμώταται πόλεις τῶν Αἰολέων, καὶ ὁ Ἀδραμυττηνὸς κόλπος ἐκδέχεται, ἐν ᾧ τοὺς πλείους τῶν Λελέγων κατοικίζων ὁ Ποιητὴς φαίνεται, καὶ τοὺς Κίλικας διττοὺς ὄντας. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁ τῶν Μιτυληναίων ἐστὶν αἰγιαλὸς, κώμας τινὰς ἔχων κατὰ τὴν ἡπειρου τῶν Μιτυληναίων. Τὸν δὲ αὐτὸν κόλπον καὶ Ἰθαῖον λέγουσιν· ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ Λεκτοῦ ῥάχης, ἀνατείνουσα πρὸς τὴν Ἰθὴν, ὑπέρεκται τῶν πρώτων τοῦ κόλπου μερῶν· ἐν οἷς πρῶτον τοὺς Λελέγας ὁ Ποιητὴς ἰδρυμένους πεποίηκεν.

§. 50.

Εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν καὶ πρότερον· καὶ νῦν δὲ προσλη-

605. πτέον, ὅτι Πήδασόν τινα λέγει πόλιν αὐτῶν ὑπὸ Ἄλτῃ τεταγμένην·

Ἄλτῃ, ὃς Δελύγῃσι φιλοπολίμῳσι ἀνάσσει,

Πήδασον αἰπήσσαν ἔχων ἐπὶ Σατνιόεντι.

Καὶ νῦν ὁ τόπος δείκνυται τῆς πόλεως ἔρημος. Γράφουσι δὲ τινες οὐκ εὖ, Ὑπὸ Σατνιόεντι, ὡς ὑπὸ ὄρει Σατνιόεντι κειμένης τῆς πόλεως· οὐδὲν δ' ἐστὶν ὄρος· ἐνταῦθα Σατνιόεις προσαγορευόμενον, ἀλλὰ ποταμός, ἐφ' ᾧ ἰδρύται ἡ πόλις· νῦν δ' ἐστὶν ἔρημη. Ὀνομάζει δὲ τὸν ποταμὸν ὁ Ποιητής·

Σάτνιον οὕτως θουρὶ μετ' ἀλμυρὸς ὀξυέντι,

Ἡνοπίην, ὃν ἄρα νύμφη τίς τις ἀνύμων

Ἡνοπι βουκολίοντι παρ' ὄχθας Σατνιόεντος.

Καὶ πάλιν,

606. Ναῖς δὲ Σατνιόεντος εὐρὸρείται παρ' ὄχθας,

Πήδασον χίπεινόν.

Σατνιόεντα δ' ὕστερον εἶπον· οἱ δὲ Σατνιόεντα· ἔστι δὲ χεῖμα ὄρος μέγας· ἄξιον δὲ μνήμης πεποίηκεν ὀνομάζων ὁ Ποιητής αὐτόν. Οὗτοι δ' οἱ τόποι συνεχεῖς εἰσι τῇ Δαρδανίᾳ καὶ τῇ Σκηψίᾳ, ὥσπερ ἄλλη τις Δαρδανία, ταπεινοτέρα δέ.

§. 51.

Ἀσσίων δ' ἐστὶ νῦν καὶ Γαργαρέων ἕως τῆς κατὰ Λέσθου θαλάττης, περιεχόμενα τῇ τε Ἀντανδρίᾳ, καὶ τῇ Κεβρηνίῳ, καὶ Νεανδρίῳ, καὶ Ἀμαξιτέῳ. Τῆς μὲν γὰρ Ἀμαξιτοῦ Νεανδριῆς ὑπέρεκνυται, καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐντὸς Λεκτοῦ, μεσογαιότεροι δὲ καὶ πλησιαιότεροι τῷ Πίῳ· διέχουσι γὰρ ἑκατὸν καὶ τριάκοντα σταδίους. Τούτων δὲ κατὰ δύπερθε Κεβρηνιοί· τούτων δὲ Δαρδάνιοι μέχρι Παλαισκήψεως καὶ αὐτῆς τῆς Σκηψέως. Τὴν δὲ Ἀντανδρον Ἀλκαῖος μὲν καλεῖ Δελύγων πόλιν·

Πρῶτα μὲν Ἀντανδρός, Δελύγων πόλις.

Ὁ δὲ Σκήψιος ἐν ταῖς παρακειμέναις τιθῆσιν· ὥστ' ἐκπίπτει βοθ.
 ἂν εἰς τὴν τῶν Κιλίκων. Οὗτοι γάρ εἰσι συνεχεῖς τοῖς Λέλεξι
 μᾶλλον πως, τὸ νότιον πλευρὸν τῆς Ἰδῆς ἀφορίζοντες· ταπεινοὶ
 δ' ὅμως καὶ οὗτοι, καὶ τῇ παραλίᾳ συνάπτοντες μᾶλλον
 τῇ κατὰ Ἀδραμύττιον. Μετὰ γὰρ τὸ Λεκτὸν τὸ Πολυμηδίων
 ἐστὶ χωρίον τι ἐν τετραράκοντα σταδίοις· εἴτ' ἐν ὀγδοήκοντα
 Ἄσσοις, μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης· εἴτ' ἐν ἑκατὸν καὶ τετρα-
 ράκοντα τὰ Γάργαρα· κεῖται δὲ τὰ Γάργαρα ἐπ' ἄκρας, ποιού-
 σης τὸν ἰδίως Ἀδραμυττηνὸν καλούμενον κόλπον. Λέγεται γὰρ
 καὶ πᾶσα ἡ ἀπὸ Λεκτοῦ μέχρι Κανῶν παραλία τῷ αὐτῷ τούτῳ
 ὀνόματι, ἐν ᾧ καὶ ὁ Ἐλαϊτικὸς περιλαμβάνεται· ἰδίως μὲντοι
 φασὶ τοῦτον Ἀδραμυττηνὸν, τὸν κλειόμενον ὑπὸ ταύτης τε τῆς
 ἄκρας, ἐφ' ἣ τὰ Γάργαρα, καὶ τῆς Πυρρᾶς ἄκρας προσαγο-
 ρευομένης· ἐφ' ἣ καὶ Ἀφροδίσιον ἰδρύται. Πλάτος δὲ τοῦ εὐ-
 ματός ἐστιν, ἀπὸ τῆς ἄκρας ἐπὶ τὴν ἄκραν, διάστημα ἑκατὸν καὶ
 εἴκοσι σταδίων. Ἐντὸς δὲ ἡ τε Ἀντανδρός ἐστιν, ὑπερκείμενον
 ἔχουσα ὄρος, ὃ καλοῦσιν Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου τὰς θεὰς κριθῆναι
 φασιν ὑπὸ τοῦ Πάριδος· καὶ ὁ Ἀσπανεύς, τὸ ὑλοτόμιον τῆς
 Ἰδαίας ὕλης· ἐνταῦθα γὰρ διατίθενται κατὰγοντες τοῖς θεομέ-
 νοις. Εἴτα Ἀσυρα, κώμη καὶ ἄλσος τῆς Ἀσυρηνῆς Ἀρτέμιδος
 ἁγῶν. Πλησίον δ' εὐθὺς τὸ Ἀδραμύττιον, Ἀθηναίων ἄποικος
 πόλις, ἔχουσα λιμένα καὶ ναύσταθμον. Ἐξω δὲ τοῦ κόλπου
 καὶ τῆς Πυρρᾶς ἄκρας ἡ Κισθῆνη ἐστὶ, πόλις ἐρημος, ἔχουσα
 λιμένα· ὑπὲρ αὐτῆς [δ'] ἐν τῇ μεσογαίᾳ τό τε τοῦ χαλκοῦ βοθ.
 μέταλλον, καὶ Περπερήνα καὶ Τράσιον, καὶ ἄλλαι τοιαῦται
 κατοικίαι. Ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ τῇ ἐφεξῆς αἱ τῶν Μιτυληναίων
 κῶμαι, Κορυφαντίς τε καὶ Ἡράκλεια· καὶ μετὰ ταῦτα Ἄττεα·
 εἴτ' Ἀταρνεὺς, καὶ Πιτάνη, καὶ αἱ τοῦ Καίκου ἐκβολαί· ταῦτα
 δ' ἤδη τοῦ Ἐλαϊτῶν κόλπου· καὶ ἐστὶ ἐν τῇ περαιᾷ ἡ Ἐλαία,
 καὶ ὁ λοιπὸς μέχρι Κανῶν κόλπος. Λέγωμεν δὲ ἀναλαμβάνοντες

607. περί τῶν κατ' ἑκάστα παλιν, εἴ τι παραλείπεται μνήμης ἄξιον, καὶ πρῶτον περί τῆς Σκίψεως. »

§. 52.

Ἔστι δ' ἡ μὲν παλαιὰ Σκίψις ἐπάνω Κεβρήνος κατὰ τὸ μετεωρότατον τῆς Ἰδῆς ἐγγὺς Πολίχνης· ἐκαλεῖτο δὲ τότε Σκίψις, εἴτ' ἄλλως, εἴτ' ἀπὸ τοῦ περισσεύοντος εἶναι τὸν τόπον· εἰ δὲ τὰ παρὰ ταῖς βαρβαρίοις ἐν τῷ τότε ὀνόματι ταῖς Ἑλληνικαῖς ἐτυμολογεῖσθαι φωναῖς· ὕστερον δὲ κατωτέρω Σαθίοις ἐξήκοντα εἰς τὴν νῦν Σκίψιν μετωκίσθησαν ὑπὸ Σκαμανδρίου τε τοῦ Ἑκτορος, καὶ Ἀσκανίου τοῦ Αἰνείου παιδός. Καὶ οὗτοί γε γένηταῦτα βασιλεῦσαι πολὺν χρόνον ἐν τῇ Σκίψει λέγεται· μετὰ ταῦτα δ' εἰς ὀλγαρχίαν μετέστησαν, εἴτα Μιλησίοις συνεπολιτεύθησαν αὐτοί, καὶ δημοκρατικῶς ὤκουν· οἱ δ' ἀπὸ τοῦ γένους οὐδὲν ἥττον ἐκαλοῦντο βασιλεῖς, ἔχοντές τινας τιμὰς· εἴτ' εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν συνεπόλισε τοὺς Σκηπίους Ἀντίγονος· εἴτ' ἀπέλυσε Λυσίμαχος, καὶ ἐπανήλθον εἰς τὴν οἰκίαν.

§. 53.

Οἶεται δ' ὁ Σκίπιος καὶ βασιλεῖον τοῦ Αἰνείου γενοῦναι τὴν Σκίψιν, μέσσην εὔσαν τῆς τε ὑπὸ τῷ Αἰνεΐᾳ καὶ Λυρνησσῷ, εἰς ἣν φυγεῖν εἴρηται διωκόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως· φησὶ γοῦν ὁ Ἀχιλλεύς·

Ἡ οὐ μέμνη, ὅτε πέρ σε, βοῶν ἄπο, μοῦνον ἔοντα,
 Σεῦα κατ' Ἰδαίῳ ὄρεϊν ταχέεσσι πόδεσσι;
 Κεῖθεν δ' εἰς Λυρνησὸν ὑπέφυγες· αὐτὰρ ἐγὼ τὴν
 Πέρσα, μεθορμηθεῖς.

Οὐχ ὁμολογεῖ δὲ τῷ περὶ τῶν ἀρχηγετῶν τῆς Σκίψεως λόγῳ τῷ λεχθέντι νῦν τὰ περὶ τοῦ Αἰνείου θρυλούμενα. Περιγε-

νέσθαι γὰρ δὴ τοῦτόν φασιν ἐκ τοῦ πολέμου διὰ τὴν πρὸς 607.
Πριάμον δυσμένειαν

Αἰὲ γὰρ Πριάμῳ ἐπεμήνιε δίῳ,
οὐνεκ' ἄρ' ἐσθλὸν ἶόντα μετ' ἀνδράσιν οὐ τι τίεσκε.

Τοὺς δὲ συνάρχοντας Ἀντηνορίδας, καὶ αὐτὸν τὸν Ἀντήνορα,
διὰ τὴν Μενελάου παρ' αὐτῷ ξενίαν. Σοφοκλῆς γοῦν ἐν τῇ 608.
ἀλώσει τοῦ Ἰλίου παρδαλέαν φησὶ πρὸ τῆς θύρας τοῦ Ἀντή-
νορος προτεθῆναι σύμβολον τοῦ ἀπὸρρητον ἐαθῆναι τὴν οἰ-
κίαν. Τὸν μὲν οὖν Ἀντήνορα καὶ τοὺς παῖδας μετὰ τῶν περι-
γενομένων Ἐνετῶν εἰς τὴν Θράκην περαιωθῆναι· κάκειθεν
διαπεσεῖν εἰς τὴν λεγομένην κατὰ τὸν Ἀδρίαν Ἐνετακίην· τὸν
δὲ Αἰνεΐαν μετ' Ἀγχίσου τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ παιδὸς Ἀσκανίου
λαὸν ἀθροίσαντα πλεῦσαι· καὶ οἱ μὲν οἰκῆσαι περὶ τὴν Μακε-
δονικὸν Ὀλυμπόν φασιν· οἱ δὲ περὶ Μαντίνειαν τῆς Ἀρκαδίας
κτίσαι Καπύας, ἀπὸ Κάπυος θέμενον τοῦνομα τῷ πολίσματι·
οἱ δ' εἰς Αἶγεςαν καταῤραι τῆς Σικελίας σὺν Ἐλύρῳ Τρωϊ,
καὶ Ἐρυκα, καὶ Λιλύθαιον κατασχεῖν, καὶ ποταμοὺς περὶ
Αἶγεςαν προσαγορεύσαι, Σκάμανδρον καὶ Σιμόντα· ἐνθεν δ'
εἰς τὴν Λατίην ἐλθόντα μέναι κατὰ τι λόγιον τὸ κελεύον μέ-
νειν, ὅπου ἂν τὴν τράπεζαν καταφάγῃ· συμβῆναι δὲ τῆς Λα-
τίνης περὶ τὸ Λαουίνιον τοῦτο, ἄρτου μεγάλου τεθέντος ἀντὶ
τραπέζης κατὰ ἀπορίαν, καὶ ἅμα ἀναλωθέντος τοῖς ἐπ' αὐτῷ
κρέασιν. Ὅμηρος μέντοι συνηγορεῖν οὐδετέροις ἔοικεν, οὐδὲ
τοῖς περὶ τῶν ἀρχηγετῶν τῆς Σιδήψεως λεχθεῖσιν. Ἐμφαίνει
γὰρ μεμενηκότα τὸν Αἰνεΐαν ἐν τῇ Τροίᾳ, καὶ διαδεδεγμένον
τὴν ἀρχὴν, καὶ παραδεδωκότα παισὶ παίδων τὴν διαδοχὴν
αὐτῆς, ἡφανισμένου τοῦ τῶν Πριαμίδων γένους·

Ἦδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἤχθηρς Κρονίων·

Νῦν δ' ἔθ' Αἰνείας βίη Τρώεσσι νῆαί τε,

Καὶ παῖδων παῖδες, τοὶ κε μετόπισθε γένωνται.

*...

608. Οὕτω δ' οὐδ' ἡ τοῦ Σκαμανδρίου διαδοχὴ σώζοιτ' ἄν. Πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖς ἑτέροις διαφωνεῖ τοῖς μέχρι καὶ Ἰταλίας αὐτοῦ τὴν πλάνην λέγουσι, καὶ αὐτόθι ποιοῦσι τὴν καταστροφὴν τοῦ βίου. Τινὲς δὲ γράφουσι,

Νῦν δὲ δὴ Αἰνείας γένος πάντεσσιν ἀνάξει,

Καὶ παῖδες παίδων,

τοὺς Ῥωμαίους λέγοντες.

§. 54.

Ἐκ δὲ τῆς Σκῆψεως οἱ τε Σωκρατικοὶ γεγόνασιν, Ἐραστος καὶ Κορίσκος, καὶ ὁ τοῦ Κορίσκου υἱὸς Νηλεὺς, ἀνὴρ καὶ Ἀριστοτέλους ἠεροαμένος καὶ Θεοφράστου, διαδεδεγμένος δὲ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Θεοφράστου, ἐν ἣ ἦν καὶ ἡ τοῦ Ἀριστοτέλους· ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης τὴν ἑαυτοῦ Θεοφράστῳ παρέδωκεν· ὥπερ καὶ τὴν σχολὴν ἀπέλιπε, πρῶτος, ὧν ἴσμεν, συναγαγὼν βιβλία, καὶ διδάξας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ βασιλέας βιβλιοθήκης 609. σύνταξιν. Θεόφραστος δὲ Νηλεῖ παρέδωκεν· ὁ δ' εἰς Σκῆψιν κομίσας τοῖς μετ' αὐτὸν παρέδωκεν ἰδιώταις ἀνθρώποις, οἱ κατὰ κλειςα εἶχον τὰ βιβλία, οὐδ' ἐπιμελῶς κείμενα· ἐπειδὴ δὲ ἤσθοντο τὴν σπουδὴν τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων, ὑφ' οἷς ἦν ἡ πόλις, ζητούντων βιβλία εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκης, κατὰ γῆς ἐκρυψαν ἐν διώρυγί τινι· ὑπὸ δὲ νοτίας καὶ σιτῶν κακωθέντα, ὅψε ποτε ἀπέδοντο οἱ ἀπὸ τοῦ γένους Ἀπελλέωντι τῷ Τηίῳ πολλῶν ἀργυρίων τὰ τε Ἀριστοτέλους καὶ τὰ τοῦ Θεοφράστου βιβλία. Ἦν δὲ ὁ Ἀπελλίκων φιλόβιβλος μᾶλλον, ἢ φιλόσοφος· διὸ καὶ ζητῶν ἐπανόρθωσιν τῶν διαβρωμάτων, εἰς ἀντίγραφα καινὰ μετένεγκε τὴν γραφὴν ἀγαπητῶν οὐκ εὖ, καὶ ἐξέδωκεν ἀμαρτάνων πλήρη τὰ βιβλία. Συνέβη δὲ τοῖς ἐκ τῶν περιπάτων, τοῖς μὲν παλαιοῖς μετὰ Θεόφραστου, ὅλως οὐκ ἔχουσι τὰ βιβλία, πλὴν ὀλίγων, καὶ μάλιστα τῶν

ἐξωτερικῶν, μηδὲν ἔχειν φιλοσοφεῖν πραγματικῶς, ἀλλὰ θέτει· δογ. ληκυθίζειν· τοῖς δ' ὕστερον, ἀπ' οὗ τὰ βιβλία ταῦτα προήλθον, ἄμεινον μὲν ἐκείνων φιλοσοφεῖν καὶ Ἀριστοτελίζειν, ἀναγκάζεσθαι μέντοι τὰ πολλὰ εἰκότα λέγειν, διὰ τὸ πληθος τῶν ἀμαρτιῶν· Πολὺ δὲ εἰς τοῦτο καὶ ἡ Ῥώμη προτελάβετο. Εὐθύς γὰρ μετὰ τὴν Ἀπειλίκωντος τελευταίην, Σύλλας ἤρε τὴν Ἀπείλίκωντος βιβλιοθήκην ὁ τὰς Ἀθήνας ἐλὼν· δεῦρο δὲ κομισθεῖσαν Τυραννίων τε ὁ γραμματικὸς διεχειρίσατο φιλαριστοτέλης ὢν, Θεραπεύσας τὸν ἐπὶ τῆς βιβλιοθήκης· καὶ βιβλιοπῳαί τινες γραφεῦσι φάυλοις χρώμενοι, καὶ οὐκ ἀντιβάλλοντες, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συμβαίνει τῶν εἰς πράσιν γραφομένων βιβλίων καὶ ἐνθάδε, καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀπόχρη.

§. 55.

Ἐκ δὲ τῆς Σιδήψεως καὶ ὁ Δημήτριός ἐστιν, οὗ μεμνήμεθα πολλάκις, ὁ τὸν Τρωϊκὸν διάκισμον ἐξηγητάμενος γραμματικὸς, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γεγονὼς Κράτητι καὶ Ἀριστόχῳ· καὶ μετὰ τοῦτον Μητρόθωρος, ἀνὴρ ἐκ τοῦ φιλοσόφου μεταβέβηκώς ἐπὶ τὸν πολιτικὸν βίον, καὶ ῥητορεύων τὸ πλέον ἐν τοῖς συγγράμμασιν· ἐχρήσατο δὲ φράσεώς τινα χαρακτηρίων κακῶ, καὶ κατεπλήξατο πολλούς· διὰ δὲ τὴν δόξαν ἐν Χαλκηδόνι γάμου λαμπροῦ πένης ὢν ἔτυχε, καὶ ἐχρημάτιζε Χαλκηδόνιος· Μιθριδάτην δὲ Θεραπεύσας τὸν Εὐπάτορα, συναπῆρεν εἰς τὸν Πόντον ἐκεῖνῳ μετὰ τῆς γυναικὸς, καὶ ἐτιμήθη διαφερόντως, ταχθεὶς ἐπὶ τῆς δικαιοδοσίας, ἀπ' ἧς οὐκ ἦν τῷ κοιθέντι ἀναβολὴ διο. τῆς δίκης ἐπὶ τὸν βασιλέα. Οὐ μέντοι διηυτύχησεν, ἀλλ' ἐμπεσὼν εἰς ἐχθραν ἀδικωτέρων ἀνθρώπων, ἀπέστη τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν πρὸς Τιγράνην τὸν Ἀρμένιον πρεσβείαν· ὁ δ' ἄκουτα ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Εὐπάτορι, φεύγοντι ἤδη τὴν προγονικὴν βασιλείαν· κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν κατέσρεψε τὸν βίον, εἰδ' ὑπὸ

θιο. τοῦ βασιλέως, εἰθ' ὑπὸ νόσου· λέγεται γὰρ ἀμφοτέρω. Περὶ μὲν τῶν Σκηψίων ταῦτα.

§. 56.

Μετὰ δὲ Σκηψίν Ἄνδειρα καὶ Πιονία, καὶ ἡ Γαργαρίς. Ἐστὶ δὲ λίθος περὶ τὰ Ἄνδειρα, ὃς καίμενος σίδηρος γίνεται· εἴτα μετὰ γῆς τινος καμινευθεὶς ἀποσάζει ψευδάργυρον, ἢ προσλαβοῦσα χαλκὸν πᾶς καλούμενον γίνεται κράμα, ὃ τινες ὀρεΐχαλκον καλοῦσι· γίνεται δὲ ψευδάργυρος καὶ περὶ τὸν Τμῶλον. Ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ χωρία, ἃ οἱ Λέλεγες κατεῖχον. ὥς δ' αὐτως καὶ τὰ περὶ Ἄσσον.

§. 57.

Ἐστὶ δὲ ἡ Ἄστος ἐρυμνὴ καὶ εὐτειχὴς, ἀπὸ θαλάσσης καὶ τοῦ λιμένος ὀρδαῖαν καὶ μακρὰν ἀνάβασιν ἔχουσα. ὥστ' ἐπ' αὐτῆς οἰκείως εἰρησθαι δοκεῖ τὸ τοῦ Στρατονίκου τοῦ κιθαριστοῦ.

Ἄσσον ἔσθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλεθρου πείραθ' ἔηκει.

Ὁ δὲ λιμὴν χώματι κατεσκευάσαι μεγάλῳ. Ἐντεῦθεν ἦν Κλεάνθης, ὁ ζωϊκὸς φιλόσοφος, ὁ διαδεξάμενος τὴν Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως σχολήν, καταλιπὼν δὲ Χρυσίππῳ τῷ Σολεῖ. Ἐνταῦθα δὲ καὶ Ἀριστοτέλης διέτριψε διὰ τὴν πρὸς Ἑρμείαν τὸν τύραννον κηδείαν. Ἦν δὲ Ἑρμείας εὐνοῦχος, τραπεζίτου τινὸς οἰκέτης· γενόμενος δ' Ἀθήνησιν ἠκροάσατο καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους· ἐπανελθὼν δὲ, τῷ δεσπότῃ συνετυράνησε, πρῶτον ἐπιθεμένῳ τοῖς περὶ Ἀταρνέα καὶ Ἄσσον χωρίοις· ἔπειτα διεδέξατο ἐκεῖνον, καὶ μετεπέμψατο τὸν τε Ἀριστοτέλην καὶ Ξενοκράτην, καὶ ἐπεμελήθη αὐτῶν· τῷ δ' Ἀριστοτέλει καὶ θυγατέρα ἀδελφοῦ συνώκησε. Μένων δὲ ὁ Ῥόδιος ὑπηρετῶν τότε τοῖς Πέρσαις καὶ στρατηγῶν, προσποιησάμενος φιλίαν, καλεῖ πρὸς ἑαυτὸν ξενίας

τε ἅμα ὀνόματι καὶ πραγμάτων προσποιητῶν χάριν συλλαβὼν δ' 610.
ἀνέπεμψεν ὡς τὸν βασιλέα, καὶ κρεμασθεὶς ἀπώλετο οἱ φιλό-
σοφοι δ' ἐσώθησαν, φεύγοντες τὰ χωρία, ἃ οἱ Πέρσαι κατέσχον.

§. 58.

Φησὶ δὲ Μυρσίλος Μηθυμναίων κτίσμα εἶναι τὴν Ἀσσον.
Ἑλλάνικος δὲ Αἰολίδα φησὶν· ὡς καὶ τὰ Γάργαρα καὶ ἡ
Λαμπωνία Αἰολέων. Ἀσσιῶν γάρ ἐστι κτίσμα τὰ Γάργαρα,
οὐκ εὖ συνοικούμενα· ἐποίκους γὰρ οἱ βασιλεῖς εἰσήγαγον ἐκ 611.
Μιλητοπόλεως, ἐρημώσαντες ἐκείνην, ὥς ἡμιβαρβαρούς γενέ-
σθαι φησὶ Δημήτριος αὐτοὺς ὁ Σκήψιος ἀντὶ Αἰολέων. Καθ'
Ὅμηρον μέντοι ταῦτα πάντα ἦν Δελέγων, οὓς τινες μὲν Κάρας
ἀποφαίνουσιν, Ὅμηρος δὲ χωρίζει·

Πρὸς μὲν ἄλδς Κᾶρες καὶ Παίονες ἀγκυλότοξοι,

Καὶ Δελγες καὶ Καύκωνες.

Ἄλλοι μὲν τοίνυν τῶν Καρῶν ὑπῆρξαν· ὥκουν δὲ μεταξὺ τῶν
ὑπὸ τῷ Αἰνείᾳ καὶ τῶν καλουμένων ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ Κιλικίων·
ἐκπορθηθέντες δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως μετέστησαν εἰς τὴν Καρίαν,
καὶ κατέσχον τὰ περὶ τὴν νῦν Ἀλικαρνασσὸν χωρία.

§. 59.

Ἡ μὲν τοίνυν ἐκλειψθεῖσα ὑπ' αὐτῶν πόλις Πήδατος οὐκέτ'
ἐστίν. Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ τῶν Ἀλικαρνασσέων τὰ Πήδασα ὑπ'
αὐτῶν ὀνομασθέντα ἦν πόλις, καὶ ἡ νῦν χώρα Πηδασις λέ-
γεται. Φασὶ δ' ἐν αὐτῇ καὶ ὀκτὼ πόλεις ὥκησθαι ὑπὸ τῶν
Δελέγων πρότερον εὐανδρησάντων, ὥς καὶ τῆς Καρίας κατα-
σχεῖν τῆς μέχρι Μύνδου καὶ Βαργυλιῶν καὶ τῆς Πισιδίας
ἀποτεμέσθαι πολλήν. Ὑστερον δ' ἅμα τοῖς Καρσὶ στρατευόμενοι
κατεμερίσθησαν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐφανίσθη τὸ γένος·
τῶν δ' ὀκτὼ πόλεων τὰς ἐξ Μαύσωλος εἰς μίαν τὴν Ἀλικαρ-

612. νασσόν συνήγαγεν, ὡς Καλλισθένης ἰσορεῖ· Σουάγελαι δὲ καὶ Μύνδον διεφύλαξε. Τοῖς δὲ Πηδατεῦσι τούτοις φησὶν Ἡρόδοτος, ὅτε μέλλοι τι ἀνεπιτήδειον ἔσεσθαι καὶ τοῖς περιοίκους, τὴν ἱερείαν τῆς Ἀθηνᾶς πώγωνα ἴσχειν· τρεῖς δὲ συμβῆναι τοῦτο αὐτοῖς. Πηδάσον δὲ καὶ ἐν τῇ νῦν Στρατονικέων πολέχνιον ἔσιν. Ἐν ὅλῃ δὲ Καρίᾳ καὶ ἐν Μιλήτῳ Λελέγων τάφοι, καὶ ἐρύματα, καὶ ἔρη καταοικιών δαίκνυται.

§. 60.

Μετὰ δὲ τοὺς Λελέγας τὴν ἐξῆς παραλίαν ᾠκουν Κίλικες καὶ Ὀμηρον, ἣν δὴ νῦν ἔχουσιν Ἀδραμυττηνοὶ τε καὶ Ἀταρνεῖται καὶ Πιτταναῖοι, μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Καίκευ. Διήρηντο δ' εἰς δύο δυναστείας οἱ Κίλικες, καθάπερ εἵπομεν, τὴν τε ὑπὸ τῷ Ἡετίωνι, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ Μύνητι.

§. 61.

Τοῦ μὲν οὖν Ἡετίωνος λέγει πόλιν Θήβην·

ᾠχόμεθ' εἰς Θήβην, ἱερὴν πόλιν Ἡετίωνος.

Τούτου δὲ καὶ τὴν Χρύσσαν τὴν ἔχουσαν τὸ ἱερὸν τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος ἐμφαίνει, εἵπερ ἡ Χρυσή τις ἐκ τῆς Θήβης ἐάλω·

ᾠχόμεθα,

γάρ φησιν,

εἰς Θήβην·

Τὴν δὲ διεπράδομέν τε, καὶ ἡγομιν ἐνθάδε πάντα·

612. Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἱὲς Ἀχαιῶν,

Ἐκ δ' ἔλον Ἀτρεΐδῃ Χρυσήϊδ' ἀκαλλιπάρηον.

Τοῦ δὲ Μύνητος τὴν Λυρνησσόν· ἐπειδὴ,

Λυρνησσὸν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης,

τόν τε Μύνητα καὶ τὸν Ἐπίτροπον ἀνείλεν Ἀχιλλεύς· ὥς τε, 612.
ὅταν φῇ ἡ Βρισηΐς,

οὐδέ μ' ἔασκες, ὅτ' ἀνδρ' ἐμὸν ὥκεις Ἀχιλλεύς

Ἐκταίνεν, πέρσεν δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος,

οὐ τὴν Θήβην λέγοι ἄν· αὕτη γάρ Ηετίωνος· ἀλλὰ τὴν Λυρ-
νησσόν· ἀμφοτέραι δ' ἦσαν ἐν τῷ κληθέντι μετὰ ταῦτα Θήβης
πεδίῳ, ὃ διὰ τὴν ἀρετὴν περιμάχητον γενέσθαι φασὶ Μυσοῖς
μὲν καὶ Λυδοῖς πρότερον, τοῖς δ' Ἕλλησιν ὕστερον, τοῖς
ἐποικήσασιν ἐκ τῆς Αἰολίδος καὶ τῆς Λέσβου. ἔχουσι δὲ νῦν
Ἀδραμυττηνοὶ τὸ πλέον· ἐνταῦθα γάρ καὶ ἡ Θήβη καὶ ἡ Λυρ-
νησσός, ἐρυμνὸν χωρίον· ἔρημοι δ' ἀμφοτέραι· διέχουσι δὲ
Ἀδραμυττίου σαθίους ἢ μὲν ἐξήκοντα, ἢ δὲ ὀγδοήκοντα καὶ
ὀκτὼ ἐπὶ θάτερα.

§. 62.

Ἐν δὲ τῇ Ἀδραμυττηνῇ ἐστὶ καὶ ἡ Χρῦσα καὶ ἡ Κίλλα· πλη-
σίον οὖν τῆς Θήβης ἐστὶ νῦν Κίλλα τις τόπος λεγόμενος, ἐν
ᾧ Κιλλαίου Ἀπόλλωνός ἐστιν ἱερόν· παραῶρεϊ δ' αὐτῷ ἐξ Ἰδης
φερόμενος ὁ Κίλλος ποταμός· ταῦτα δ' ἐστὶ κατὰ τὴν Ἀνταν-
δρίαν. Καὶ τὸ ἐν Λέσβῳ δὲ Κίλλαιον ἀπὸ ταύτης τῆς Κίλλης
ὠνόμασαι· ἔστι δὲ καὶ Κίλλαιον ὄρος μεταξὺ Γαργάρων καὶ
Ἀντάνδρου. Φησὶ δὲ Δάης ὁ Κολωνεύς ἐν Κολωναῖς ἰδρυθῆναι
πρῶτον ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος πλευσάντων Αἰολέων τὸ τοῦ
Κιλλαίου Ἀπόλλωνος ἱερόν· καὶ ἐν Χρύσει δὲ λέγουσι Κιλλαῖον
Ἀπόλλωνα ἰδρύσθαι· ἄδηλον, εἴτε τὸν αὐτὸν τῷ Σμυνθεῖ, εἴθ'
ἕτερον.

§. 63.

Ἡ δὲ Χρῦσα ἐπὶ θαλάττῃ πολίχμιον ἦν, ἔχον λιμένα· πλη-
σίον δὲ ὑπέρεκειται ἡ Θήβη· ἐνταῦθα δὲ ἦν καὶ τὸ ἱερόν τοῦ

612. Σμυνθέως Ἀπόλλωνος, καὶ ἡ Χρυσήϊς ἡρήμωται δὲ νῦν τὸ χωρίον τελέως· εἰς δὲ τὴν νῦν Χρύσαν τὴν κατὰ Ἀμαξιτὸν μεθιῶνται τὸ ἱερόν, τῶν Κιλικίων τῶν μὲν εἰς τὴν Παμφυλίαν ἐκπεσόντων, τῶν δὲ εἰς Ἀμαξιτόν. Οἱ δ' ἀπειρότεροι τῶν παλαιῶν ἱστορίων ἐνταῦθα τὸν Χρύσην καὶ τὴν Χρυσήϊδα γεγονέναι φασί, καὶ τὸν Ὀμηρον τοῦτου τοῦ τόπου μεμνησθαι. Ἀλλ' οὔτε λιμὴν ἔστιν ἐνταῦθα· ἐκεῖνος δὲ φησιν,

Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυδενδῖος ἐντὸς ἔκοντο·

οὐτ' ἐπὶ θαλάττῃ τὸ ἱερόν ἔστιν· ἐκεῖνος δ' ἐπὶ θαλάττῃ ποιεῖ τὸ ἱερόν·

Ἐκ δὲ Χρυσῆς νηὸς βῆ ποντοπόροιο·

613. Τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει.

Οὐδὲ Θήβης πλησίον· ἐκεῖνος δὲ πλησίον· ἐκείθεν γοῦν ἀλοῦσαν λέγει τὴν Χρυσήϊδα. Ἀλλ' οὐδὲ Κίλλα τόπος οὐδεὶς ἐν τῇ Ἀλεξανδρείῳ χώρᾳ δείκνυται, οὐδὲ Κιλλαίου Ἀπόλλωνος ἱερόν· ὁ δὲ Ποιητὴς συζεύγνυσιν·

Ὅς Χρύσην ἑμφιδέθηκες,

Κίλλαν τε ζαθέην.

Ἐν δὲ τῇ Θήβῃ πεδίῳ δείκνυται πλησίον· ὃ τε πλοῦς ἀπὸ μὲν τῆς Κιλικίου Χρύσης ἐπὶ τὸ ναύσταθμον, ἑπτακοσίων πους αὐτῶν ἔστιν ἡμερησίου πωρ, ὅσον φαίνεται πλεύσας ὁ Ὀδυσσεύς. Ἐκβὰς γὰρ εὐδὺς παρίσσει τὴν θυσίαν τῷ θεῷ, καὶ τῆς ἐσπέρας ἐπιλαβούσης μένει αὐτόθι· πρωτὶ δὲ ἀποπλεῖ. Ἀπὸ Ἀμαξιτοῦ δὲ τὸ τρίτον μόλις τοῦ λεχθέντος διαστήματός ἐστιν ὥστε παρῆν τῷ Ὀδυσσεῖ αὐθημερόν ἀναπλεῖν ἐπὶ τὸ ναύσταθμον τελέσαντι τὴν θυσίαν. Ἔστι δὲ καὶ Κίλλου μνημα περὶ τὸ ἱερόν τοῦ Κιλλαίου Ἀπόλλωνος, χώμα μέγα· ἡνίοχον δὲ τοῦτον Πέλοπος φασιν, ἡγήσάμενον τῶν τόπων, ἀφ' οὗ ἴσως ἡ Κιλικία, ἡ ἑμπάλιν.

§. 64.

Τὰ οὖν περὶ τοὺς Τεύκρους καὶ τοὺς μύας, ἀφ' ὧν ὁ 613. Σμινθεὺς, ἐπειδὴ σμίνθιοι οἱ μύες, δεῦρο μετενεκτέον. Παραμυθοῦνται δὲ τὴν ἀπὸ τῶν μικρῶν ἐπίκλησιν τοιούτοις τισί. Καὶ γὰρ ἀπὸ τῶν παρνόπων, οὗς οἱ Οἰταῖοι κόρνοπας λέγουσι, Κορνοπίωνα τιμάσθαι παρ' ἐκείνοις Ἡρακλέα, ἀπαλλαγῆς ἀκρίδων χάριν· Ἰποκτόνον δὲ παρ' Ἐρυθραίοις τοῖς τὸν Μίμαυτα οἰκοῦσιν, ὅτι φαρτακὸς τῶν ἀμπελοφάγων ἰπῶν· καὶ δὴ παρ' ἐκείνοις μόνοις τῶν Ἐρυθραίων τὸ θηρίον τοῦτο μὴ γίνεσθαι. Ρῶδοι δὲ Ἐρυθρίδιον Ἀπόλλωνος ἔχουσιν ἐν τῇ χώρᾳ ἱερὸν, τὴν ἐρυσιέην καλοῦντες ἐρυθίην· παρ' Αἰολεῦσι δὲ τοῖς ἐν Ἀσίᾳ μείς τις καλεῖται Πορνοπίων, οὕτω τοὺς πάρνοπας καλοῦντων Βοιωτῶν, καὶ Θυσία συντελεῖται Πορνοπίωνι Ἀπόλλωνι.

§. 65.

Μυσία μὲν οὖν ἐστὶν ἡ περὶ τὸ Ἀδραμύτιον· ἦν δὲ ποτε ὑπὸ Λυδοῖς, καὶ νῦν Πύλαι Λύδαι καλοῦνται ἐν Ἀδραμυτιῳ, Λυδῶν, ὡς φασι, τὴν πόλιν ἐκτικόντων. Μυσία· δὲ [καὶ] Ἀσυρα τὴν πλησίον κώμην φασίν. Ἦν δὲ πολίχνη ποτὲ, ἐν ᾗ τὸ τῆς Ἀσυρηνῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἐν ἄλσει, προσατούμενον μεθ' ἀριστείας ὑπ' Ἀντανδρίων, οἷς μᾶλλον γειτναῖ· διέχει δὲ τῆς παλαιᾶς Χρύσης εἰκοσι σταδίους, καὶ αὐτῆς ἐν ἄλσει τὸ ἱερὸν ἐχούσης. Αὐτοῦ δὲ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς χάραξ· ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ ἀπὸ πεντήκοντα σταδίων ἐστὶν ἡ Θήβη ἔρημος, ἣν φησιν ὁ 614. Ποιητῆς,

ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσση·

οὔτε δὲ Πλάκος, ἡ Πλάξ ἐκεῖ τι λέγεται, οὐδ' ὕλη ὑπέρεκειται· καίτοι πρὸς τῇ Ἰδῇ. Ἀσύρων δ' ἡ Θήβη διέχει εἰς ἐβδομήκοντα σταδίους, Ἀνδείρων δὲ ἐξήκοντα· πάντα δὲ ταῦτά ἐστι τὰ οὐδὲ

614. ματα τόπων ἐρήμων, ἢ φαύλως οἰκουμένων, ἢ ποταμῶν χειμάρρων τεθρύλληται δὲ διὰ τὰς παλαιὰς ἰσορίας.

§. 66.

Πόλεις δ' εἰσὶν ἀξιόλογοι Ἄσσος τε καὶ Ἀδραμύττιον. Ἡτύχησε δὲ τὸ Ἀδραμύττιον ἐν τῷ Μηδριδατικῷ πολέμῳ· τὴν γὰρ βουλὴν ἀπέσφαξε τῶν πολιτῶν Διόδωρος στρατηγός, χαριζόμενος τῷ βασιλεῖ· προσποιούμενος δ' ἅμα τῶν τε ἐξ Ἀκαδημίας φιλοσόφων εἶναι, καὶ δίκας λέγειν, καὶ σοφιστεύειν τὰ ῥητορικὰ· καὶ δὴ καὶ συναποῆρεν εἰς τὸν Πόντον τῷ βασιλεῖ. Καταλυθέντος δὲ τοῦ βασιλείως, ἔτισε δίκας τοῖς ἀδικοῦσιν· ἐγκλημάτων γὰρ ἐπενεχθέντων ἅμα πολλῶν, ἀπεκατέστησεν αἰσχρῶς, οὐ φέρων τὴν δυσφημίαν, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει. Ἄνθρωπος δὲ Ἀδραμυττηνὸς ῥήτωρ ἐπιφανὴς γεγένηται Ξενοκλῆς, τοῦ μὲν Ἀσιανοῦ χαρακτήρος, ἀγωνιστῆς δὲ, εἴ τις ἄλλος, καὶ εἰρηκῶς ὑπὲρ τῆς Ἀσίας ἐπὶ τῆς συγκλήτου, καθ' ὃν καιρὸν αἰτίαν εἶχε Μηδριδατισμοῦ.

§. 67.

Πρὸς δὲ τοῖς Ἀσύροις λίμνη καλεῖται Σάπρα, βαρυσφώδης, εἰς ῥαχιδίᾳ τῆς θαλάττης αἰγιαλὸν τὸ ἔκρηγμα ἔχουσα. Ὑπὸ δὲ τοῖς Ἀνδείροις ἱερόν ἐστι Μητρὸς Θεῶν Ἀνδερηνῆς ἁγίον, καὶ αὐτρὸν ὑπόνομον μέχρι Παλαιᾶς. Ἐστὶ δ' ἡ Παλαιὰ κατοικία τις οὕτω καλουμένη, διέχουσα τῶν Ἀνδείρων ἑκατὸν καὶ τριάκοντα σταδίους· ἔδειξε δὲ τὴν ὑπονομὴν χίμαρος ἐμπεσὼν εἰς τὸ σόμα, καὶ ἀνευρεθεὶς τῇ ὑσераία κατὰ Ἀνδεῖρα ὑπὸ τοῦ ποιμένος, κατὰ τύχην ἐπὶ θυσίᾳ ἤκοντος. Ἀταρνεὺς δ' ἐστὶ τὸ τοῦ Ἑρμείου τυραννεῖον· εἶτα Πιτάνη, πύλις Αἰολικὴ, δύο ἔχουσα ὁμίλιας· καὶ ὁ παραρρέων αὐτὴν ποταμὸς Εὐηνος, ἐξ οὗ τὸ ὑδραγωγεῖον πεπορεύεται τοῖς Ἀδραμυττηνοῖς. Ἐκ δὲ τῆς

Πιτάνης ἐστὶν Ἀρκεσίλαος, ὁ ἐκ τῆς Ἀκαδημίας, Ζήνωνος τοῦ 614. Κιτιέως συσχολαστῆς παρὰ Πολέμωνι. Καλεῖται δὲ καὶ ἐν τῇ Πιτάνῃ τις τόπος ἐπὶ θαλάττῃ Ἀταρνεὺς ὑπὸ τῇ Πιτάνῃ, κατὰ τὴν καλουμένην... νῆσον... ἔχουσιν. Φασὶ δ' ἐν τῇ Πιτάνῃ τὰς πλώθους ἐπιπολάζειν ἐν τοῖς ὕδασι, καθάπερ καὶ ἐν τῇ Τυρρηνίᾳ γῇ τις [τοῦτο] πέπονθε· κουφοτέρα γὰρ ἢ γῇ τοῦ ἐπίσου ὄγκου ὕδατός ἐστιν, ὥς' ἐποχεῖσθαι. Ἐν Ἰθρηίᾳ δὲ φησὶν ἰδεῖν Ποσειδώνιος ἐκ τινος γῆς ἀργιλώδους, ἣ τὰ ἀεργυρώματα ἐκμάττεται, 615. πλύνθους πηγνυμένας καὶ ἐπιπλεύσας. Μετὰ δὲ τὴν Πιτάνην ὁ Καΐκος εἰς τὸν Ἐλαϊτικὸν καλούμενον κόλπον ἐν τριάκοντα σταδίοις ἐκδιδῶσιν. Ἐν δὲ τῷ πέραν τοῦ Καΐκου, δώδεκα διέχουσα τοῦ ποταμοῦ σταδίους Ἐλαία, πόλις Αἰολικὴ καὶ αὕτη. Περγαμηνῶν ἐπίνειον, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σταδίους διέχουσα τοῦ Περγάμου.

§. 68.

Εἴτ' ἐν ἑκατὸν σταδίοις ἡ Κάνη, τὸ ἀνταῖρον ἀκρωτήριον τῷ Λεκτῷ, καὶ ποιοῦν τὸν Ἀδραμυττηνὸν κόλπον, οὗ μέρος καὶ ὁ Ἐλαϊτικὸς ἐστὶ. Κάναι δὲ πολίχμιον Λοκρῶν, τῶν ἐκ Κύνου, κατὰ τὰ ἄκρα τῆς Λέσβου τὰ νοτιώτατα κείμενον ἐν τῇ Καναίᾳ· αὕτη δὲ μέχρι τῶν Ἀργινουσῶν διήκει καὶ τῆς ὑπερκειμένης ἁκρας, ἣν Αἶγα τινὲς ὀνομάζουσιν ὁμωνύμως τῷ ζώῳ· δεῖ δὲ μακρῶς τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἐκφέρειν Αἶγαν, ὥς Ἀκτᾶν, καὶ Ἀρχᾶν· οὕτω γὰρ καὶ τὸ ὄρος ὅλου ὠνομάζετο, ὃ νῦν Κάνην καὶ Κάνας λέγουσι. Κύκλω δὲ περὶ τὸ ὄρος πρὸς νότον μὲν καὶ δύσιν ἡ θαλάττα, πρὸς ἑω δὲ τὸ Καΐκου πεδίου ὑπόκειται, πρὸς ἀρκτον δὲ ἡ Ἐλαΐτις· αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ ἱκανῶς συνέσταται· προσνεύει δὲ ἐπὶ τὸ Αἶγαϊον πέλαγος, ἐξὲν αὐτῷ καὶ τοῦνομα· ὕστερον δὲ αὐτὸ τὸ ἀκρωτήριον Αἶγαν κεκλησθαι, ὥς Σαπφῷ φησὶ· τὸ δὲ λοιπὸν Κάνη καὶ Κάναι.

§. 69.

615. Μεταξὺ δὲ Ἐλίας τε καὶ Πιτάνης, καὶ Ἀταρνέως, καὶ Περγάμου, Τευθρανία ἐστὶ, διέχουσα μᾶς ἐκάστης αὐτῶν ὑπὲρ ἑξδομήκοντα σταδίου, ἐντὸς τοῦ Καϊκίου· καὶ ὁ Τεύθρας Κιλικίων καὶ Μυσῶν ἰσόρηται βασιλεὺς. Εὐριπίδης δ' ὑπὸ Ἀλέου φησὶ, τοῦ τῆς Αὐγῆς πατρὸς εἰς Λάονακα τὴν Αὐγὴν κατατεθείσσαν ἅμα τῷ παιδί Τηλέφῳ καταποντωθῆναι, φωράσαντος τὴν ἐξ Ἡρακλείους φθορὰν Ἀθηναῖς δὲ προνοίᾳ τὴν Λάονακα περαινοῦσάισιν ἐκπεσεῖν εἰς τὸ σῶμα τοῦ Καϊκίου· τὸν δὲ Τεύθραντα, ἀναλαβόντα τὰ σώματα, τῇ μὲν ὡς γαμετῇ χρῆσασθαι, τῷ δ' ὡς ἐκυτοῦ παιδί. Τοῦτο μὲν οὖν μῦθος· ἄλλην δὲ τῶα δεῖ γεγονέναι συντυχίαν, δι' ἣν ἡ τοῦ Ἀρχαῖδος θυγάτηρ τῷ Μυσῶν βασιλεῖ συνήλθε, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς διεδέξατο τὴν ἐκεῖνου βασιλείαν. Πεπίστευται δ' οὖν, ὅτι καὶ ὁ Τεύθρας καὶ ὁ Τηλέφος ἐδασίλευσαν τῆς χώρας τῆς περὶ τὴν Τευθρανίαν καὶ τὸν Καϊκίον. Ὁ δὲ Ποιητὴς ἐπὶ τοσοῦτον μέμνηται μόνον τῆς ἰσορίας ταύτης·

Ἄλλ' οἶον τὸν Τηλεφίδην κατενῆρατο χαλκῷ
 Ἦεω' Εὐρύπυλον· πολλοὶ δ' ἄμφ' αὐτὸν ἱταῖροι
 Κῆταιοι κτείνοντο, γυναικῶν εἴνεκα δώρων·

616. αἰνγμα τιθεῖς ἡμῖν μάλλον, ἢ λέγων τι σαφές. Οὔτε γὰρ τοὺς Κητεῖους ἴσμεν, οὔστινας δεῖξασθαι δεῖ, οὔτε τὸ γυναικῶν εἶνεκα δώρων· ἀλλὰ καὶ οἱ γραμματικοί, μυθῶρια παραβάλλοντες, εὐρεσιλογοῦσι μάλλον, ἢ λύουσι τὰ ζητούμενα.

§. 70.

Εἰάσω δὴ ταῦτα· ἐκεῖνο δ', ὅπερ ἐστὶ μάλλον ἐν φανερῷ, λαβόντες λέγωμεν ὅτι ἐν τοῖς περὶ τὸν Καϊκίον τόποις φαίνεται βεδασιλευκῶς κατ' Ὅμηρον ὁ Εὐρύπυλος· ὡς' ἴσως καὶ τῶν

Κιλίκων μέρος τι ἦν ὑπ' αὐτῷ, καὶ οὐ δύο θυνασσεῖται μόνον, 616. ἀλλὰ καὶ τρεῖς ὑπῆρξαν ἐν αὐτοῖς. Τῷ δὲ λόγῳ τούτῳ συνηγορεῖ τὸ ἐν τῇ Ἐλαίτιδι χειμαρρόωδες ποτάμιον δεῖκνυσθαι Κήτειον· ἐμπίπτει δ' οὗτος εἰς ἄλλον ὁμοιον, εἴτ' ἄλλον, κατασρέφουσι δὲ εἰς τὸν Καΐκον· ὁ δὲ Καΐκος οὐκ ἀπὸ τῆς Ἰῶης ρεῖ, καθάπερ εἶρηκε Βαχυλίδης· οὐδ' ὥς Εὐριπίδης τὸν Μαρσύαν φησὶ τὰς διωνομασμένας

Ναίειν Κελαινὰς ἐσχάτοις Ἰῶης τόποις·

πολὺ γὰρ τῆς Ἰῶης ἄπωθεν αἱ Κελαιναί· πολὺ δὲ καὶ αἱ τοῦ Καΐκου πηγαί· δεῖκνυνται γὰρ ἐν πεδίῳ. Τήμνον δ' ἐστὶν ὄρος, ὃ διορίζει τοῦτό τε καὶ τὸ καλούμενον Ἀπίας πεδίον, ὃ ὑπέρεκεται ἐν τῇ μεσογαίᾳ τοῦ Θήβης πεδίου. Ρεῖ δ' ἐκ τοῦ Τήμνου ποταμὸς Μύσιος, ἐμβαλλων εἰς τὸν Καΐκον ὑπὸ ταῖς πηγαῖς αὐτοῦ· ἀφ' οὗ δέχονται τινες εἰπεῖν Αἰσχύλον κατὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ ἐν Μυρμιδύσει προλόγου·

Ἰὼ Κεῖκε Μύσαι τ' ἐπιφύραί.

Ἐγγὺς δὲ τῶν πηγῶν κώμη Γέργιθᾶ ἐστίν, εἰς ἣν μετόπισεν Ἀττάλος τοὺς ἐν τῇ Τρωάδι, τὸ χωρίον ἐξελών.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

ἘΠΕΙ δὲ τῇ παραλίᾳ τῇ ἀπὸ Λεκτοῦ μέχρι Κανῶν ἀντιπαράτεταται ἡ νῆσος Λέσβος, λόγου ἀξία πλείους· περικείται δὲ αὐτῇ καὶ νησία, τὰ μὲν ἔξωθεν, τὰ δὲ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ αὐτῆς τε καὶ τῆς ἡπείρου, καιρὸς ἤδη περὶ τούτων εἰπεῖν· καὶ γὰρ ταῦτά ἐστιν Αἰολικὰ, σχεδὸν δὲ τι καὶ μητροπόλις ἡ Λέσβος ὑπάρχει τῶν Αἰολικῶν πόλεων. Ἀρκτέον δ', ἀφ' ὧνπερ καὶ τὴν παραλίαν ἐπήλθομεν τὴν κατ' αὐτήν.

§. 2.

616. Ἀπὸ Λεκτοῦ τοῖνυν ἐπὶ Ἄσσον πλέουσιν ἀρχὴ τῆς Λεσβίας ἐστὶ, κατὰ Σίγγριον τὸ πρὸς ἄρκτον αὐτῆς ἄκρον. Ἐνταῦθα δὲ πού καὶ Μήθυμνα πόλις Λεσβίων ἐστὶν ἀπὸ ἐξήκοντα σταδίων τῆς ἐκ Πολυμηθίου πρὸς τὴν Ἄσσον παραλίας. Οὗσης δὲ τῆς περιμέτρου σταδίων χιλίων ἑκατὸν, ἣν ἡ σύμπασα ἐκπληροῖ νῆσος, τὰ καθ' ἑκάστα οὕτως ἔχει· ἀπὸ Μηθύμνης εἰς Μαλίαν τὸ νοτιώτατον ἄκρον, ἐν δεξιᾷ ἔχουσι τὴν νῆσον, καθ' ἣ αἱ
617. Κάναι μάλιστα ἀντίκεινται τῇ νήσῳ καὶ συναπαρτίζουσι, σταδιοὶ εἰσι τριακόσιοι τετραράκοντα· ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ Σίγγριον, ὅπερ ἐστὶ τῆς νήσου τὸ μῆκος, πεντακόσιοι ἐξήκοντα· εἰτ' ἐπὶ τὴν Μηθυμναίαν, διακόσιοι δέκα. Μιτυλήνη δὲ κεῖται μετὰ Μηθύμνης καὶ τῆς Μαλίας, ἡ μεγίστη πόλις, διέχουσα τῆς Μαλίας ὀδομήκοντα σταδίους, τῶν δὲ Κανῶν ἑκατὸν εἴκοσιν, ὅσους καὶ τῶν Ἀργινουσῶν· αἱ τρεῖς μὲν εἰσιν οὐ μεγάλαι νῆσοι, πλησιάζουσι δὲ τῇ ἡπείρῳ, παρακείμεναι ταῖς Κάναις. Ἐν δὲ τῷ μετὰ Μιτυλήνης καὶ τῆς Μηθύμνης κατὰ κόμην τῆς Μηθυμναίας, καλουμένην Αἰγερὸν, σενωτάτῃ ἐστὶν ἡ νῆσος, ὑπέρβαστον ἔχουσα εἰς τὸν Πυρραῖον Εὐρίπον σταδίων εἴκοσιν. Ἰδρυται δ' ἡ Πύρρα ἐν τῷ ἐσπερίῳ πλευρῷ τῆς Λέσβου, διέχουσα τῆς Μαλίας ἑκατόν. ἔχει δ' ἡ Μιτυλήνη λιμένας δύο· ὧν ὁ νότιος κλειστός τριήρεσι, καὶ ναυσὶ πεντήκοντα· ὁ δὲ βόρειος μέγας καὶ βαθύς, γώματι σκεπαζόμενος· πρόκειται δ' ἀμφοῖν νησίον, μέρος τῆς πόλεως ἔχον αὐτόθι συνοικούμενον.

§. 3.

Κατεσκευάσαι δὲ τοῖς πᾶσι καλῶς. Ἄνδρας δὲ ἔσχεν ἐνδόξους τὸ παλαιὸν μὲν Πιττακὸν, ἕνα τῶν ἐπτάσοφῶν, καὶ τὸν ποιητὴν Ἀλκαῖον, καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀντιμενίδαν, ὃν φησιν

Ἀλκαῖος, Βαβυλωνίοις συμμαχοῦντα, τελέσαι μέγαν ἄθλον, 617.
 καὶ ἐκ πόνων αὐτοὺς ῥύσασθαι, κτένυντα ἄνδρα μαχα-
 τάν, ὥς φησι, βασιλῆων παλαιστῶν, ἀπολιπόντα μό-
 νον ἀνίαν τ' ἀχέων ἀποπέμπων. Συνήγκασε δὲ τού-
 τοις καὶ ἡ Σαπφώ, θαυμαστὸν τι χρῆμα· οὐ γὰρ ἴσμεν ἐν τῷ
 τοσούτῳ χρόνῳ τῷ μνημονευομένῳ φανείσθαι τινα γυναῖκα ἐν-
 ἀμιλλῶν ἐκείνῃ, οὐδὲ κατὰ μικρὸν, ποιήσεως χάριν. Ἐτυραννήθη
 δὲ ἡ πόλις κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ὑπὸ πλείονων διὰ τὰς
 διχυσασίας· καὶ τὰ σασιωτικὰ καλούμενα τοῦ Ἀλκαίου ποσῆ-
 ματα περὶ τούτων ἐστίν· ἐν δὲ τοῖς τυράννοις καὶ ὁ Πιττακὸς
 ἐγένετο. Ἀλκαῖος μὲν οὖν ὁμοίως ἐλοιδορεῖτο καὶ τούτῳ, καὶ
 τοῖς ἄλλοις, Μυρσίλῳ καὶ Μεγαλχυρῳ, καὶ τοῖς Κλεανακτί-
 δαις, καὶ ἄλλοις τισίν, οὐδ' αὐτὸς καθαρῶν τῶν τοιούτων
 νεωτερισμῶν· Πιττακὸς δ' εἰς μὲν τὴν τῶν δυναστειῶν καταλύσιν
 ἐχρήσατο τῇ μοναρχίᾳ καὶ αὐτός· καταλύσας δὲ ἀπέδωκε τὴν
 αὐτονομίαν τῇ πόλει. Ὑστερον δ' ἐγένετο χρόνοις πολλοῖς Διο-
 φάνης ὁ ῥήτωρ· καὶ ἡμᾶς δὲ Ποτάμιων, καὶ Λεσβοκλήης, καὶ
 Κριναγόρας, καὶ ὁ συγγραφεὺς Θεοφάνης. Οὗτος δὲ καὶ πο-
 λιτικὸς ἀνὴρ ὑπῆρξε, καὶ Πομπηίῳ τῷ Μάγνῳ κατέστη φίλος,
 μάλιστα διὰ τὴν ἀρετὴν ταύτην, καὶ πάσας συγκατώρθωσεν
 αὐτῷ τὰς πράξεις. ἅψ' ὧν τὴν τε πατρίδα ἐκόσμητε, τὰ μὲν
 δι' ἐκείνου, τὰ δὲ δι' ἑαυτοῦ· καὶ ἑαυτὸν πάντων Ἑλλήνων ἐπι- 618.
 φανέστατον ἀνέδειξεν· υἱὸν τε ἀπέλιπε Μάρκον Πομπηῖον, ὃν
 τῆς Ἀσίας ἐπίτροπον κατέστησέ ποτε Καῖσαρ ὁ Σεβαστός· καὶ
 νῦν ἐν τοῖς πρώτοις ἐξετάζεται τῶν Τιβερίου φίλων. Ἀθηναῖοι
 δ' ἐκινδύνευσαν μὲν ἀνηκέστῳ ψόγῳ περιπεσεῖν, ψηφισάμενοι
 Μιτυληναίους ἡδηθὸν ἀποσφαγῆναι· μετέγνωσαν δὲ, καὶ ἔφθη
 μᾶ θάττον ἡμέρα τὸ ψήφισμα ἀφαιγμένον ὡς τοὺς στρατηγούς,
 πρὶν ἢ πράξαι τὸ προσαχθῆναι.

§. 4.

618. Ἡ δὲ Πύρρα κατέγραπται· τὸ δὲ προάσειον οἰκεῖται, καὶ ἔχει λιμένα, ὅθεν εἰς Μιτυλήνην ὑπέρβασις σάδιον ὁδοήκοντα. Εἴτ' Ἰρεσσός ἐστι μετὰ τὴν Πύρραν· ἰθρυται δ' ἐπὶ λόφου, καὶ ἴκει τε ἐπὶ Σαλατταν' εἴτ' ἐπὶ τὸ Σίγριον ἐντεῦθεν σάδιοι εἰκοσιοκτώ. Ἐξ Ἰρεσσοῦ δ' ἦσαν Θεόφρασός τε, καὶ Φανίας, οἱ ἐκ τῶν περιπάτων φιλόσοφοι, Ἀριστοτέλους γινώριμοι. Τύρταμος δ' ἐκαλεῖτο ἔμπροσθεν ὁ Θεόφραστος, μετωνόμασε δ' αὐτὸν ὁ Ἀριστοτέλης Θεόφραστον, ἅμα μὲν φεύγων τὴν τοῦ προτέρου ὀνόματος κακοφωμίαν, ἅμα δὲ τὸν τῆς φράσεως αὐτοῦ ζῆλον ἐπιστημαινόμενος· ἅπαντας μὲν γὰρ λογίους ἐποίησε τοῦ μαθητᾶς Ἀριστοτέλης, λογιώτατον δὲ Θεόφραστον. Ἀντίσσω δ' ἐφεξῆς ἐστὶ τῷ Σιγρίῳ πόλις, ἔχουσα λιμένα. Ἐπειτα Μήθυμνα· ἐντεῦθεν δ' ἦν Ἀρίων, ὁ ἐπὶ τῷ δελφίνι μυθευόμενος ὑπὸ τῶν περὶ Πρόδοτον εἰς Ταίναρον σπυθῆναι, καταποντωθεὶς ὑπὸ τῶν ληστῶν· οὗτος μὲν οὖν κιθαρωδός. Καὶ Τέρπανθρον δὲ τῆς αὐτῆς μουσικῆς τεχνίτην γεγονέναι φασὶ καὶ τῆς αὐτῆς νήστου, τὸν πρῶτον ἀντὶ τῆς τετραχόρδου λύρας ἐπταχόρδῳ χρητάμενον· καθάπερ καὶ ἐν τοῖς ἀναφερομένοις ἔπεσιν εἰς αὐτὸν λέγεται·

Σοὶ δ' ἡμεῖς τετράχην ἀπορέψαντες αἰοδῆν,

Ἐπτατόνῃ φόρμιγγι νέους κελυθίσσομεν ὕμνους.

Καὶ Ἑλλάνικος δὲ Λέσβιος συγγραφεὺς, καὶ Καλλίας, ὁ τὴν Σαπφῶ καὶ τὸν Ἀλκαῖον ἐξηγητάμενος.

§. 5.

Κατὰ δὲ τὸν πορθμὸν τὸν μεταξὺ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Λέσβου νητία ἐστὶ περὶ εἴκοσι, ὡς δὲ Τιμοσθένης φησὶ, τετταράκοντα· καλοῦνται δ' Ἑκατόννησοι συνθέτως, ὡς Πελοπόννησος, κατὰ

ἔθος τι τοῦ ὕ γραμματος πλεονάζοντος ἐν τοῖς τοιούτοις, ὡς 618. Μυόννησος, καὶ Προκόννητος λέγεται, καὶ Ἀλόννησος· ὥστε Ἐκατόννητοι εἰσὶν, οἷον Ἀπολλώννητοι· Ἐκατος γὰρ ὁ Ἀπόλλων. Παρὰ πάντων γὰρ δὴ τὴν παραλίαν ταύτην ὁ Ἀπόλλων ἐτετίμηται μέχρι Τενέδου, Σμινθεύς, ἢ Κιλλαῖος καλούμενος, ἢ Γρυνεύς, ἢ τινα ἄλλην ἐπωνυμίαν ἔχων, Πλησίον δὲ τούτων ἐστὶ καὶ ἡ Πορδοσελήνη, πόλιν ὁμώνυμον ἔχουσα ἐν ἐκυτῇ καὶ πρὸ τῆς πόλεως ταύτης ἄλλη νῆσος μείζων αὐτῆς, καὶ πόλις 619. ὁμώνυμος ἔρημος, ἱερὸν ἄγιον ἔχουσα Ἀπόλλωνος.

§. 6.

Τὰς δὲ θυστηρίας τῶν ὀνομάτων φεύγοντές τινες, ἐνταῦθα μὲν Πορδοσελήνην δεῖν λέγειν φασί· τὸ δ' Ἀσπόρδηνον ἕρος τὸ περὶ Πέργαμον, τραχὺ καὶ λυπρὸν ὄν, Ἀσπόρηνον· καὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐνταῦθα τῆς Μητρὸς τῶν Θεῶν, Ἀσποριηνῆς. Τί οὖν φήσωμεν τὴν Πόρδαλιν, καὶ τὸν Σαπέρδην, καὶ τὸν Περδίκκαν, καὶ τὸ Σιμωνίδου,

Σὺν πορδακοῖσιν ἐκπεσόντες ἱμάσιν,
ἀντὶ τοῦ διαβρόχοις· καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ που κωμωδίᾳ,
Πορδακὸν τὸ χωρίον,
τὸ λιμνάζον; Διέχει δ' ἡ Λέσβος τὸ ἴσον ἀπὸ τῆς Τενέδου καὶ Λήμνου καὶ Χίου, σχεδὸν τι τῶν πεντακοσίων ἐνδοτέρω σταδίῳ.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

ΤΟΙΑΥΤΗΣ δὲ τῆς πρὸς τοὺς Τρῶας οἰκειότητος ὑπαρχούσης τοῖς τε Λέλεξι καὶ τοῖς Κίλιξι, ζητοῦσιν αἰτίαν, δι' ἣν οὐ συγκαταλέγονται καὶ οὗτοι ἐν τῷ Καταλόγῳ. Εἰκὸς δὲ διὰ

619. τὴν τῶν ἡγεμόνων διαφθοράν καὶ τὴν τῶν πόλεων ἐκπόρθησιν,
ὀλέγους ὑπολειφθέντας τοὺς Κίλικας ὑπὸ τῷ Ἐκτορι τάττεσθαι.
Ὁ τε γὰρ Ἡετίων καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ λέγονται πρὸ τοῦ Κατα-
λόγου διαφθάρησαι.

Ἦτοι μὲν πατέρ' ἀμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἐκ δὲ πόλιν πύρσεν Κίλικων εὐ νευστάσσαν,
Θήβην ὑψίπυλον.
Οἱ δὲ μοι ἐπτά κασιγνητοὶ ἔσαν ἐν μεγάροισιν,
Οἱ μὲν πάντες ἰὼ κίον ἤματι Ἄϊδος εἴσω·
Πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.

Ὡς δ' αὖτως καὶ οἱ ὑπὸ Μύνητι τοὺς τε ἡγεμόνας ἀποβεδλί-
κασι, καὶ τὴν πόλιν·

Καὶ δὲ Μύνητ' ἔβαλεν καὶ Ἐπίτροπον,
Πύρσεν δὲ πόλιν θάϊοιο Μύνηςτος.

Τοὺς δὲ Λελεγας τοῖς μὲν ἀγῶσι παρόντας ποιεῖ, ὅταν τε
οὕτω λέγη,

Πρὸς μὲν αὖθις Κᾶρες καὶ Παῖονες ἀγκυλότοξοι,
Καὶ Ἀελεγες καὶ Καύωνες.

Καὶ πάλιν,

Σάτυριον οὕτως εὐρυὶ
Ἡυσιπύην, ὃν ἄρα νύμφη τέκε νηὶς ἀνύμων
Ἡνοπι βουκολιόντι παρ' ὄχθας Σατυριόεντος.

Οὐ γὰρ οὕτως ἐξελελοίπεσαν τελέως, ὥστε μὴ καὶ κατ' αὐτοὺς
ἔχειν τί σύστημα, ἅτε τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἔτι περιόντος,

Ἀλλ' ὅς τις Δελέγῃσιν φιλοπτολίμοισιν ἀνάσσει·

καὶ τῆς πόλεως οὐ τελέως ἠφανισμένες· ἐπιφέρει γὰρ,

Πήδασον αἰπήεσσιν ἔχων ἐπὶ Σατυριόεντι.

Ἐν μέντοι τῷ Καταλόγῳ παραλείπειν αὐτοὺς, οὐχ ἵκανόν
620. ἡγούμενος τὸ σύστημα, ὥς' ἐν Καταλόγῳ τάττεσθαι ἢ [τεῖς]

ὑπὸ τῷ Ἴκτορι καὶ τούτους συγκαταλέγων, οὕτως ὄντας 620.
οἰκείους, Ο γὰρ Λυκάων φησὶν, ἀδελφὸς ὢν Ἴκτορος·

μινυθάδιον δὲ με μήτηρ

Γείνατο Λαοθάη, θυγάτηρ Ἰλίου γέροντος,

Ἄλτιω, δὲ Δελίγισσι φύσπετλίμοισιν ἀνάσσει.

Ταῦτα μὲν οὖν τριαύτην τινὰ ἔχει τὴν εἰκοτολογίαν.

§ 2.

Εἰκοτολογεῖν δ' ἐστὶ, κὰν εἴ τις τὸν ἀκριβῆ ζητεῖ κατὰ τὸν
Ποιητὴν ὅρον, μέχρι τίνος οἱ Κίλικες διέτεινον καὶ οἱ Πελασγοί,
καὶ ἔτι οἱ μεταξὺ τούτων Κήτειοι λεγόμενοι, οἱ ὑπὸ τῷ Εὐρυ-
πύλῳ. Περί μὲν οὖν τῶν Κιλικῶν καὶ τῶν ὑπ' Εὐρυπύλῳ τὰ
ἐνόντα εἴρηται, καὶ διότι *τὰ* περὶ τὸν Καῖκον μάλιστ' α περα-
τοῦνται. Τοὺς δὲ Πελασγοὺς εὐλογον τούτοις ἐφεξῆς τιθέναι,
ἐκ τε τῶν ὑφ' Ὀμήρου λεγομένων, καὶ ἐκ τῆς ἄλλης ἱστορίας.
Ὁ μὲν γὰρ οὕτω φησὶν·

Ἰππόδοος δ' ἄγε φύλα Πελασγῶν ἐγχεσιμῶρων,

Τῶν, οἱ Λάρισσαν ἐριβόλακα ναυετάσσκον·

Τῶν ἦρχ' Ἰππόδοός τε, Πυλαῖός τ', ὅζος Ἄρης,

Υἱε δ' ὧ Λήδοιο Πελασγοῦ Τευταμίδεο.

Ἐξ ὧν πληθὺς τε ἐμφαίνει ἀξιόλογον τὸ τῶν Πελασγῶν (οὐ γὰρ
φύλον, ἀλλὰ φύλα ἔφη), καὶ τὴν οἴκησιν ἐν Λαρίσσει φράζει.
Πολλαὶ μὲν οὖν αἱ Λάρισσαι· δεῖ δὲ τῶν ἐγγύς τινα δέξασθαι
μάλιστ' ὃ ἂν τὴν περὶ Κύμην ὑπολάβοι τις ὁρθῶς. Τριῶν γὰρ
οὐσῶν, ἡ μὲν κατ' Ἀμαζιτὸν ἐν ὧσφι τελέως ἐστὶ τῷ Ἰλίῳ, καὶ
ἐγγὺς σφόδρα, ἐν διακισίοις που σαθίοις· ὥς' οὐκ ἂν λέγετο
πιθανῶς ὁ Ἰππόδοος πεσεῖν, ἐν τῷ ὑπὲρ Πατρόκλου ἀγῶνι,

Τῇλ' ἀπὸ Λαρίσσης,

ταύτης γε· ἀλλὰ μάλλον τῆς περὶ Κύμην· χίλιοι γὰρ που
σαθιοὶ μεταξὺ. Τρίτῃ δὲ Λάρισσα, κώμη τῆς Ἐφεσσίας ἐν τῷ

620. Καῦσρίῳ πεδίῳ, ἣν φασὶ πόλιν ὑπάρχει πρότερον, ἔχουσιν καὶ ἱερὸν Ἀπολλωνος Λαρίσσην, πλησιάζουσιν τῷ Τρωίῳ μᾶλλον, ἢ τῇ Ἐφέσῳ (ταύτης γὰρ ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα διέχει σταδίους), ὥστε ὑπὸ τοῖς Μήσοις ἂν τις τάττοι ταύτην. Ἐφέσιοι δ' αὐξηθέντες ὕψτερον πολλὴν τῆς τῶν Μήνων, οὐς νῦν Λυδοὺς φασιν, ἀπετέμεντο· ὥς' οὐδ' αὕτη ἂν ἡ τῶν Πελασγῶν Λαρίσσα εἴη· ἀλλ' ἐκείνη μᾶλλον. Καὶ γὰρ τῆς μὲν ἐν τῇ Καῦσριαστῇ Λαρίσσης οὐδὲν ἔχομεν τεκμήριον ἰσχυρὸν, ὥς ἦν ἤδη τότε· οὐδὲ γὰρ τῆς Ἐφέσου. Τῆς δὲ περὶ τὴν Κύμην μαρτύ-
 621. ρίον ἐστὶ πᾶσα ἡ Αἰολικὴ ἰσθμία, μικρὸν ὕψτερον τῶν Τρωϊκῶν γενεμένη.

§. 3.

Φασὶ γὰρ τοὺς ἐκ τοῦ Φρικίου τοῦ ὑπὲρ Θερμοπυλῶν Λοκρικοῦ ὄρους ὁρμηθέντας, κατὰραι μὲν εἰς τὸν τόπον, ὅπου νῦν ἡ Κύμη ἐστὶ καταλαβόντας δὲ τοὺς Πελασγοὺς, κεκαωμένους ὑπὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, κατέχοντας δ' ὁμῶς ἐτι τὴν Λαρίσσαν, διέχουσιν τῆς Κύμης ὅσον ἐβδομήκοντα σταδίους, ἐπιτειχίσαι αὐτοῖς τὸ νῦν ἐτι λεγόμενον Νέον τεῖχος, ἀπὸ τριάκοντα σταδίων τῆς Λαρίσσης· ἐλόντας δὲ κτίσαι τὴν Κύμην, καὶ τοὺς περιγενομένους ἀνθρώπους ἐκεῖσε ἀνοικίσαι· ἀπὸ δὲ τοῦ Λοκρικοῦ ὄρους τὴν τε Κύμην Φρικωνίδα καλοῦσιν, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν Λαρίσσαν ἐρήμη δ' ἐστὶ νῦν. Ὅτι δ' οἱ Πελασγοὶ μέγα ἦν ἔθνος, καὶ ἐκ τῆς ἄλλης ἰσθμίας τοῦτο ἐκμαρτυρεῖσθαι φασιν. Μενεκράτης γοῦν ὁ Ἐλαίτης ἐν τοῖς Περί κτίσεων φησὶ τὴν παραλίαν τὴν νῦν Ἰωνικὴν πᾶσαν, ἀπὸ Μυκαλῆς ἀρξαμένην, ὑπὸ Πελασγῶν οἰκεῖσθαι πρότερον, καὶ τὰς πλησίον νήσους. Λέσβιοι δ' ὑπὸ Πυλαίῳ τετάχθαι λέγουσι σφᾶς, τῷ ὑπὸ τοῦ Ποητοῦ λεγομένῳ τῶν Πελασγῶν ἀρχοντι· ἀφ' οὗ καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ὄρος ἐτι Πύλαιον καλεῖσθαι. Καὶ Χίοι δὲ οἰκιστᾶς

οἰκιστὰς ἐαυτῶν Πελασγούς φασι, τοὺς ἐκ τῆς Θετταλίας. 621.
Πολύπλανον δὲ καὶ ταχὺ τὸ ἔθνος πρὸς ἀπαναστάσεις, κηδεύθη
τε ἐπὶ πολὺ, καὶ Ἀθρόαν ἔλαβε τὴν ἐκλειψιν, καὶ μάλιστα κατὰ
τὴν τῶν Αἰολέων καὶ τῶν Ἰώνων περαίωσιν εἰς τὴν Ἀσίαν.

§. 4.

Ἰδιον δὲ τι τοῖς Λαρισσαίοις συνέβη, τοῖς τε Καῦςριανοῖς,
καὶ τοῖς Φρικωνεῦσι, καὶ τρίτοις τοῖς ἐν Θετταλίᾳ· ἅπαντες
γὰρ ποταμόχωσον τὴν χώραν ἔσχον· οἱ μὲν ὑπὸ τοῦ Καῦςρου,
οἱ δ' ὑπὸ τοῦ Ἑρμου, οἱ δ' ὑπὸ τοῦ Πηνειοῦ. Ἐν δὲ τῇ Φρικω-
νίδι Λαρίσση τετιμῆσθαι λέγεται Πιάσος, ὃν φασιν, ἄρχοντα
Πελασγῶν, ἐρασθῆναι τῆς θυγατρὸς Λαρίσσης· βιασάμενον
δ' αὐτὴν, τίσαι τῆς ὕβρεως δίκην. Κύψαντα γὰρ εἰς πίδαον οἴ-
νου καταμαθοῦσαν, τῶν σκελῶν λαβομένην ἐξᾶραι, καὶ καθεῖναι
αὐτὸν εἰς τὸν πίδαον. Τὰ μὲν οὖν ἀρχαῖα τοιαῦτα.

§. 5.

Ταῖς δὲ νῦν Αἰολικαῖς πόλεσιν ἔτι καὶ τὰς Αἰγὰς προσλη-
πτέον, καὶ τὴν Τῆμνον, ὃθεν ἦν Ἑρμαγόρας, ὁ τὰς ῥητορικὰς
τέχνας συγγράψας. Ἰδρυνται δ' αἱ πόλεις αὗται κατὰ τὴν ὀρεινὴν
τὴν ὑπερκειμένην τῆς τε Κυμαίας, καὶ τῆς Φωκαέων καὶ Σμυρ-
ναίων γῆς, παρ' ἣν ὁ Ἑρμος ρεῖ. Οὐκ ἄπωθεν δὲ τούτων τῶν
πόλεων οὐδ' ἡ Μαγνησία ἐστὶν ἢ ὑπὸ Σιπύλῳ, ἐλευθέρα πόλις
ὑπὸ Ῥωμαίων κεκριμένη. Καὶ ταύτην δ' ἐκάκωσαν οἱ νεωστὶ γε-
νόμενοι σεισμοί. Εἰς δὲ τάναντία τὰ ἐπὶ τὸν Κάϊκον νεύοντα, 622.
ἀπὸ Λαρίσσης μὲν διαβάντι τὸν Ἑρμον εἰς Κύμην, ἑβδομήκοντα
στάδιοι· ἐντεῦθεν δ' εἰς Μύριναν τετταράκοντα στάδιοι· τὸ δ' ἴσον
ἐντεῦθεν εἰς Γρύνιον· κακεῖθεν εἰς Ἐλαίαν. Ὡς δ' Ἀρτεμίδωρος,
ἀπὸ τῆς Κύμης εἰσὶν Ἄδαι, εἰτ' ἄρα μετὰ τετταράκοντα στα-
δίους, ἦν καλοῦσιν Ὑδραν, ἢ ποιοῦσα τὸν κόλπον τὸν Ἐλαϊτικόν,

622. πρὸς τὴν ἀπεναντίον ἄκραν Ἀρματοῦντα. Τοῦ μὲν οὖν σώματος τὸ πλάτος περὶ ὀγδοήκοντα σταδίους ἔσιν· ἐγκολπιζοντι δὲ, Μυρίνα ἐν ἐξήκοντα σταδίοις, Αἰολίς πόλις, ἔχουσα λιμένα· εἴτ' Ἀχαιῶν λιμὴν, ὅπου οἱ βωμοὶ τῶν δώδεκα θεῶν· εἴτα πολίχνην Μυριναίων, Γρύνιον, καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος, καὶ μαντεῖον ἀρχαῖον, καὶ νεὸς πολυτελὲς λίθου λευκοῦ· σταδιοὶ δ' ἐπ' αὐτὴν τετραράκοντα· εἴθ' ἐβδομήκοντα εἰς Ελαίαν, λιμένα ἔχουσαν καὶ ναύσταθμον τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων, Μενεσθέως κτίσμα, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἀθηναίων, τῶν συστρατεύσαντων ἐπὶ Ἴλιον. Τὰ δ' ἐξῆς εἴρηται τὰ περὶ Πιτάκην, καὶ Ἀταρνέα, καὶ τὰλλα τὰ ταύτη.

§. 6.

Μεγίστη δὲ ἐστὶ τῶν Αἰολικῶν καὶ ἀρίστη Κύμη, καὶ σχεδὸν μητρόπολις αὕτη τε καὶ ἡ Λέσθος τῶν ἄλλων πόλεων περὶ τριάκοντά που τὸν ἀριθμὸν, ὧν ἐκλελοίπασιν οὐκ ὀλίγαι. Σκώπεται δ' εἰς ἀναισθησίαν ἡ Κύμη κατὰ τοιαύτην τινα, ὡς φασιν ἔνιοι, δόξαν, ὅτι τριακοσίοις ἔτεσιν ὕστερον τῆς κτίσεως ἀπέδυντο τοῦ λιμένος τὰ τέλη· πρότερον δ' οὐκ ἔκαρπουτο τὴν πρόσσθον ταύτην ὁ δῆμος· κατέσχευ οὖν δόξα, ὡς ὀψὲ ἠσθημένων, ὅτι ἐπὶ θαλάττῃ πόλιν οἰκοῖεν. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λόγος, ὅτι θανεισάμενοι χρήματα δημοσίᾳ, τὰς σοὰς ὑπέθεντο· εἴτ' οὐκ ἀποδιδόντες κατὰ τὴν ὠρισμένην ἡμέραν, εἴργοντο τῶν περιπαίων· ὅτε μέντοι ὄμβρος εἴη, κατ' αἰδῶ τινα κηρύττοιεν οἱ θανεισαί, κελεύοντες ὑπὸ τὰς σοὰς ὑπέρχεσθαι· τοῦ δὲ κήρυκος οὕτω φθεγγομένου, Ὑπὸ τὰς σοὰς ὑπέλθετε, ἐκπεσεῖν λόγον, ὡς Κυμαίων οὐκ αἰσθανομένων, ὡς ἐν τοῖς ὄμβροις ὑπὸ τὰς σοὰς ὑπελευστέον, ἂν μὴ σημάνῃ τις αὐτοῖς διὰ κηρύγματος. Ἀνὴρ δ' ἄξιος μνήμης ἐκ τῆςδε τῆς πόλεως ἀνατιλέκτως μὲν ἐστὶν Ἐφορος, τῶν Ἰσοκράτους γνωρίμων, τοῦ

ρίτορος, ὁ τὴν ἱστορίαν συγγράψας· καὶ τὰ Περὶ τῶν εὐρημάτων 622.
καὶ ἔτι πρότερος τοῦτου Ἡσίοδος ὁ ποιητής· αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν,
ὅτι ὁ πατήρ αὐτοῦ Δίος μετώκησεν εἰς Βοιωτοὺς, Κύμην
Αἰολίδα, προλιπών·

Νάσσατο δ' ἄγχ' Ἐλικῶνος οἰζυρῇ ἐνὶ κόμῃ,
Ἄσκη, χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλή, οὐδέ ποτ' ἐσθλῇ.

Ὅμηρος δ' οὐχ ὁμολογουμένως· πολλοὶ γὰρ ἀμφισβητοῦσιν αὐ- 625.
τοῦ· τὸ δ' ὄνομα ἀπὸ Ἀραξίνος τῇ πόλει τεθεῖσθαι· κατὰ περ
καὶ τῇ Μυρίνῃ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Τρωϊκῷ πεδίῳ κειμένης ὑπὸ τῇ
Βατιείᾳ·

Τὴν ἤτοι ἄνθρωποι Βατίειαν κελήσκουσιν,
Ἀθάνατοι δὲ τὸ σῆμα πύλυσσάρθμοιο Μυρίνης.

Σκώπτεται δὲ καὶ ὁ Ἐφορος, διότι τῆς πατρίδος οὐκ ἔχων ἔργα
φράζειν ἐν τῇ διατριμῇ τῶν ἄλλων πράξεων, οὐ μὴν οὐδ'
ἀμνημόνευτον αὐτὴν εἶναι θέλων, οὕτως ἐπιφωνεῖ· Κατὰ δὲ
τὸν αὐτὸν καιρὸν Κυμαῖοι τὰς ἡσυχίας ἤγουν. Ἐπεὶ δὲ
διεληλύθαμεν τὴν Τρωϊκὴν ἅμα καὶ τὴν Αἰολικὴν παραλίαν,
ἐφεξῆς ἂν εἴη τὴν μεσόγαιαν ἐπιθραμεῖν μέχρι τοῦ Ταύρου,
φυλάσσοντας τὴν αὐτὴν τῆς ἐφόδου τάξιν.

Κ Ε Φ Δ.

§. Ι.

ἘΧΕΙ δὲ τινα ἡγεμονίαν πρὸς τοὺς τόπους τούτους τὸ Πέρ-
γαμον, ἐπιστρατὴς πόλις, καὶ πολὺν συνεντυχῆσασα χρόνον τοῖς
Ἀτταλικοῖς βασιλεῦσι· καὶ δὴ καὶ ἐνθεν ἀρκτέον τῆς ἐξῆς περι-
οδείας· καὶ πρῶτον περὶ τῶν βασιλέων, ὅπόθεν ὠρμήθησαν,
καὶ εἰς ἃ κατέστρεψαν, ἐν βραχέσι δηλωτέον. Ἦν μὲν δὴ τὸ
Πέργαμον Λυσιμάχου γαστροφυλάκιον τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἐνὸς

623. τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων, αὐτὴν τὴν ἀγρὰν τοῦ ὄρους συν-
οικουμένην ἔχον· ἔστι δὲ στροβιλοειδὲς τὸ ὄρος εἰς ὀξείαν κορυφὴν
ἐπολήγον. Ἐπεπίστευτο δὲ τὴν φυλακὴν τοῦ ἐρύματος τούτου
καὶ τῶν χρημάτων (ἦν δὲ ταλάντα ἑννακισχίλια) Φιλέταιρος,
ἀλλήρ Τιανεὺς, θλιβίας ἐκ παιδός· συνέβη γὰρ ἐν τινὶ ταφῇ θείας
οὔσης, καὶ πολλῶν παρόντων, ἀποληφθεῖσσαν ἐν τῷ ὄχλῳ τὴν
κομίζουσσαν τροφὸν τὸν Φιλέταιρον ἐτι νήπιον, συνθλιθῆναι
μέχρι τοσοῦδε, ὥστε πηρωθῆναι τὸν παῖδα. Ἦν μὲν δὴ εὐνοῦ-
χος, τραφεὶς δὲ καλῶς ἐράνη τῆς πίστεως ταύτης ἄξιός. Τέως
μὲν οὖν εὐνοὺς διέμενε τῷ Λυσιμάχῳ· διενεχθεὶς δὲ πρὸς
Ἀρσινόην τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, διαβάλλουσσαν αὐτὸν, ἀπέσπασε
τὸ χωρίον, καὶ πρὸς τοὺς καιροὺς ἐπολιτεύετο, ὁρῶν ἐπιτη-
δεύους πρὸς νεωτερισμόν. Ὁ τε γὰρ Λυσίμαχος κακοῖς οἰκείοις
περιπεσών, ἠναγκάσθη τὸν υἱὸν ἀνελεῖν Ἀγαθοκλέα· Σέλευ-
κός τε ἐπελθὼν ὁ Νικαίτῳ, ἐκεῖνόν τε κατέλυσε, καὶ αὐτὸς
κατελύθη δολοφονηθεὶς ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Κεραννοῦ. Τοιού-
των δὲ θορύβων ὄντων, διεγένετο μένων ἐπὶ τοῦ ἐρύματος ὁ
εὐνοῦχος, καὶ πολιτευόμενος δι' ὑποσχέσεων καὶ τῆς ἄλλης
θεραπειᾶς αἰεὶ πρὸς τὸν ἰσχύοντα καὶ ἐγγὺς παρόντα· διετέλεσε
γοῦν ἔτη ἑξοσι κύριος ὢν τοῦ φρουρίου καὶ τῶν χρημάτων.

§. 2.

624. Ἦσαν δὲ αὐτῷ δύο ἀδελφοί, πρεσβύτερος μὲν Εὐμένης,
νεώτερος δὲ Ἀτταλος. Ἐκ μὲν οὖν τοῦ Εὐμένους ἐγένετο τῷ
πατρὶ ὁμώνυμος Εὐμένης, ὅσπερ καὶ διεδέξατο τὸ Πέργαμον,
καὶ ἦν ἤδη δυνάστης τῶν κύκλῳ χωρίων ὥστε καὶ περὶ Σάρδεις
ἐνίκησε μάχῃ συμβαλὼν Ἀντίοχον τὸν Σελεύκου. οὗο δὲ καὶ
εἴκοσιν ἄρξας ἔτη, τελευτᾷ τὸν βίον. Ἐκ δὲ Ἀττάλου καὶ Ἀν-
τιοχίδος, τῆς Ἀχαιοῦ, γεγονώς Ἀτταλος διεδέξατο τὴν ἀρχήν,
καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς οὗτος πρῶτος, νικήσας Γαλάτας

μάχη μεγάλη. Οὗτος δὲ καὶ Ῥωμαίοις κατέστη φίλος, καὶ συν- 624.
επολέμησε πρὸς Φίλιππον μετὰ τοῦ Ῥοδίων ναυτικοῦ γηραιὸς
δὲ ἐτελεύτα, βασιλεύσας ἔτη τρία καὶ τετταράκοντα, κατέλιπε
δὲ τέτταρας υἱοὺς ἐξ Ἀπολλωνίδος Κυζικηνῆς γυναικὸς, Εὐ-
μένη, Ἄτταλον, Φιλέταιρον, Ἀθηναῖον. Οἱ μὲν οὖν νεώτεροι
διετέλεσαν ἰδιῶται τῶν δ' ἄλλων ὁ πρεσβύτερος Εὐμένης ἐδα-
σILEYσε· συνεπολέμησε δὲ καὶ οὗτος Ῥωμαίοις πρὸς τε Ἀντιόχον
τὸν μέγαν καὶ πρὸς Περσέα· καὶ ἔλαβε παρὰ τῶν Ῥωμαίων
ἅπασαν τὴν ὑπ' Ἀντιόχῳ τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύρου. Πρότερον δ'
ἦν τὰ περὶ Πέργαμον οὐ πολλὰ χωρία μέχρι τῆς θαλάττης
τῆς κατὰ τὸν Ἐλαίτην κόλπον καὶ τὸν Ἀδραμυττηνόν. Κα-
τεσκεύασε δ' οὗτος τὴν πόλιν, καὶ τὸ Νικηφόριον ἄλσος κατεφύ-
τευσε, καὶ ἀναθήματα, καὶ βιβλιοθήκας, καὶ τὴν ἐπὶ τοσόνδε
κατοικίαν τοῦ Περγάμου τὴν νῦν οὖσαν ἐκείνος προτεφιλοκά-
λησε· βασιλεύσας δὲ ἔτη τετταράκοντα καὶ ἐννέα, ἀπέλιπεν υἱῶ
τὴν ἀρχὴν Ἄτταλῳ, γεγονότι ἐκ Στρατονίκης τῆς Ἀριαρσίδου
Θυγατρὸς τοῦ Καππαδόκων βασιλέως. Ἐπίτροπον δὲ κατέστησε
καὶ τοῦ παιδὸς νέου τελέως ὄντος καὶ τῆς ἀρχῆς τὸν ἀδελφόν
Ἄτταλον. Ἐν δὲ καὶ εἴκοσιν ἔτη βασιλεύσας γέρων οὗτος τε-
λευτᾷ, κατορθώσας πολλά· καὶ γὰρ Δημήτριον τὸν Σελεύκου
συγκατεπολέμησεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ Ἀντιόχου· καὶ συνεμάχησε
Ῥωμαίοις ἐπὶ τὸν Ψευδοφίλιππον· ἐχειρώσατο δὲ καὶ Διήγγυλιν
τὸν Καινῶν βασιλέα στρατεύσας εἰς τὴν Θράκην· ἀνείλε δὲ
καὶ Προυσίαν, ἐπισυστήσας αὐτῷ Νικομήδῃ τὸν υἱόν· κατέλιπε
δὲ τὴν ἀρχὴν τῷ ἐπίτροπευθέντι Ἀτταλῳ. Βασιλεύσας δὲ
οὗτος ἔτη πέντε, καὶ κληθεὶς Φιλομήτωρ, ἐτελεύτα νόσῳ τὸν
βίον· κατέλιπε δὲ κληρονόμους Ῥωμαίους· οἱ δ' ἐπαρχίαν ἀπέδει-
ξαν τὴν χώραν, Ἀσίαν προσαγορεύσαντες, ὁμώνυμον τῇ ἡπείρῳ.
Παραρρεῖ δ' ὁ Καΐκος τὸ Πέργαμον διὰ τοῦ Καίκου πεδίου

624. προσαγορευομένου, σφόδρα εὐδαίμονα γῆν διεξιῶν, σχεδὸν δὲ τι καὶ τὴν ἀρίστην τῆς Μυσίας.

§. 3.

625. Ἄνδρες δ' ἐγένοντο ἐλλόγιμοι καθ' ἡμᾶς Περγαμηνοὶ Μιθριδάτης τε, ὁ Μηνυδότου υἱὸς καὶ τῆς Ἀδοβογίνωνος (ὃς τοῦ τετραρχικοῦ τῶν Γαλατῶν γένους ἦν), ἦν καὶ παλλακεῦσαι τῷ βασιλεῖ Μιθριδάτῃ φασίν· ὅθεν καὶ τοῦνομα τῷ παιδὶ θέσθαι τοὺς ἐπιτηδεῖους, προσποισαμένους ἐκ τοῦ βασιλέως αὐτὸν γεγονέναι. Οὗτος γοῦν, Καίσαρι τῷ θεῷ γενόμενος φίλος, εἰς τοσούτῃ προήλθε τιμῇ, ὥς τε τετράρχης ἀπεδείχθη ἀπὸ τοῦ μητρώου γένους, καὶ βασιλεὺς ἄλλων τε καὶ τοῦ Βοσπόρου· κατελύθη δ' ὑπὸ Ἀσάνδρου, τοῦ καὶ Φαρνάκην ἀνελόντος τὸν βασιλέα, καὶ κατασχόντος τὸν Βόσπορον. Οὗτος τε δὴ ὀνόματος ἡξιώται μεγάλου, καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ ῥήτωρ, ὁ τὰς τέχνας συγγράψας, καὶ τὴν Ἀπολλοδώρειον αἵρεσιν παρχαγῶν, ἥτις ποτ' ἐςί' πολλὰ γὰρ ἐπικρατεῖ· μείζονα δὲ ἢ καθ' ἡμᾶς ἔχοντα τὴν κρίσιν, ὧν ἐστὶ καὶ ἡ Ἀπολλοδώρειος αἵρεσις καὶ ἡ Θεοδώρειος. Μάλιστα δὲ ἐξῆρε τὸν Ἀπολλόδωρον ἡ τοῦ Καίσαρος φιλία τοῦ Σεβαστοῦ, διδάσκαλον τῶν λόγων γενόμενον· μαθητὴν δ' ἔσχεν ἀξιώλογον Διονύσιον, τὸν ἐπικληθέντα Ἀττικόν, πολίτην αὐτοῦ· καὶ γὰρ σοφιστὴς ἦν ἱκανὸς, καὶ συγγραφεὺς, καὶ λογογράφος.

§. 4.

Προΐοντι δ' ἀπὸ τοῦ πεδίου καὶ τῆς πόλεως ἐπὶ μὲν τὰ πρὸς ἑω μέρη, πόλεις ἐστὶν Ἀπολλωνία, μετεώροις ἐπικειμένη τόποις· ἐπὶ δὲ τὸν νότον ὄρευνή ράχιν ἐστὶν, ἣν ὑπερβάσι καὶ βαδίζουσιν ἐπὶ Σάρδεϊς, πόλεις ἐστὶν ἐν ἀριστοῦ θυάτειρα, κατοικία Μακεδόνων, ἣν Μυσῶν ἐσχάτην τινὲς φασιν. Ἐν δεξιᾷ δ' Ἀπολλωνίς,

διέχουσα Περγάμου τριακοσίους σταδίους, τοὺς δὲ ἴσους καὶ 625. τῶν Σάρδεων· ἐπώνυμος δ' ἐστὶ τῆς Κυζικηνῆς Ἀπολλωνίδος· εἰτ' ἐκδέχεται τὸ Ἑρμου πεῖλον καὶ Σάρδεις. Τὰ δὲ προτάρκτια τῷ Περγάμῳ τὰ πλεῖστα ὑπὸ Μυσῶν ἔχεται τὰ ἐν δεξιᾷ τῶν Ἀβλιτῶν λεγομένων, οἷς συνάπτει ἡ Ἐπικτήτος μέχρι Βιθυνίας.

§. 5.

Αἱ δὲ Σάρδεις πόλις ἐστὶ μεγάλη, νεωτέρα μὲν τῶν Τρωϊκῶν, ἀρχαία δ' ὕμῳ, ὅσῳ εὐερκῇ ἔχουσα· βαπτίλειον δ' ὑπῆρξε τῶν Λυδῶν, οὗς ὁ Ποιητὴς καλεῖ Μήονας, οἱ δ' ὕστερον Μαίονας· οἱ μὲν τοὺς αὐτοὺς τοῖς Λυδοῖς, οἱ δ' ἐτέροους ἀποφαίνοντες· τοὺς δ' αὐτοὺς ἀμεινόν ἐστι λέγειν. Ὑπέρκειται δὲ τῶν Σάρδεων ὁ Τμῶλος, εὐδαίμων ὄρος, ἐν τῇ ἀκρωρείᾳ σκοπὴν ἔχων ἐξέδραν λευκοῦ λίθου, Περσῶν ἔργον, ἀφ' οὗ κατοπτρεύεται τὰ κύκλῳ πεδία, καὶ μάλιστα τὸ Καῦςτριανόν· περιοικοῦσι δὲ Λυδοί, καὶ Μυσοί, καὶ Μακεδόνες. Ρεῖ δ' ὁ Πακτωλὸς ἀπὸ τοῦ Τμῶλου, καταφέρων τὸ παλαιὸν ψῆγμα χρυσοῦ πολὺν, ἀφ' οὗ τὸν Κροίσου λεγόμενον πλοῦτον, καὶ τῶν προγόνων 626. αὐτοῦ διονομασθῆναί φασι· νῦν δ' ἐκλείπει τὸ ψῆγμα. Καταφέρεται δ' ὁ Πακτωλὸς εἰς τὸν Ἑρμον, εἰς ὃν καὶ ὁ Ὑλλος ἐμβάλλει, Φρύγιος νυνὶ καλούμενος· συμπεσόντες δ' οἱ τρεῖς καὶ ἄλλοι ἀσημότεροι σὺν αὐτοῖς, εἰς τὴν κατὰ Φωκαίαν ἐκδιδύασι Σαλατταν, ὡς Ἡρόδοτός φησιν. Ἀρχεται δὲ ἀπὸ Μυσίας ὁ Ἑρμος, ἐξ ὄρους ἱεροῦ τῆς Διουδμήτης, καὶ διὰ τῆς Κιτακκαυμένης εἰς τὴν Σαρδιανὴν φέρεται καὶ τὰ συνεχῆ πεδία, ὡς εἴρηται, μέχρι τῆς Σαλαττης. Ὑπόκειται δὲ τῇ πόλει τὸ τε Σαρδιανὸν πεδίον καὶ τὸ τοῦ Κύρου, καὶ τὸ τοῦ Ἑρμου, καὶ τὸ Καῦςτριανόν, συνεχῆ τε ὄντα, καὶ πάντων ἀριστα πεδίων. Ἐν δὲ σταδίοις τετραράκοντα ἀπὸ τῆς πόλεως ἐστὶν ἡ Γυγαία μὲν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ λεγομένη [λίμνη], Κολών δ' ὕστερον μετ-

626. ενομασθεῖσα, ὅπου τὸ ἱερὸν τῆς Καλονηῆς Ἀρτέμιδος, μεγάλην ἀρχιεῖαν ἔχον. Φασὶ δ' ἐνταῦθα χορεύειν καλάθους κατὰ τὰς ἐορτάς· οὐκ οἶδ' ὅπως ποτὲ παραδοξολογοῦντες μάλλον, ἢ ἀληθεύοντες.

§. 6.

Κειμένων δ' οὕτω πως τῶν ἐπῶν παρ' Ὀμήρῳ,

Μῆρασι αὖ Μίσθλης τε καὶ Ἀντιφῶς ἠγησάσθην,

Υἱε Ταλαιμένιος, τῷ Γυγαίῃ τέκε λίμνη,

Οἱ καὶ Μήονας ἦγον ὑπὸ Τρώλῳ γεγαῶτας,

προσγράφουσί τινας τούτῳ τέταρτον ἔπος,

Τρώλῳ ὑπο νιφόντι, Ἰλῆς ἐν πόντι δῆμῳ.

Οὐδεμία δ' εὐρίσκεται Ἰλῆ ἐν τοῖς Λυδοῖς. Οἱ δὲ καὶ τὸν

Τυχίον ἐνθένδε ποιούσιν, ὃν φησιν ὁ Ποιητής·

Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος Ἰλῆ ἐκ.

Προστιθέασι δὲ καὶ ὅτι δρυμώδης ὁ τόπος καὶ κεραυνοβόλος,

καὶ ὅτι ἐνταῦθα οἱ Ἀρίμοι· καὶ τούτῳ γάρ,

Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφῶος ἔμμεναι εὐνάς·

ἐπεισφέρουσι,

Χῶρῳ ἐνὶ δρυόντι, Ἰλῆς ἐν πόντι δῆμῳ.

Ἄλλοι δ' ἐν Κιλικίᾳ, τινὲς δ' ἐν Συρίᾳ πλάττουσι τὸν μῦθον

τούτου· οἱ δ' ἐν Πεδηκούσσαις, οἱ καὶ τοὺς πιθήκους φασὶ

παρὰ τοῖς Τυρρῆνοις ἀρίμους καλεῖσθαι. Οἱ δὲ τὰς Σάρδεις

Ἰθην ὀνομάζουσιν, οἱ δὲ τὴν ἀκρόπολιν αὐτῆς. Πιθανωτάτους δ'

ὁ Σκήψιος ἠγεῖται τοὺς ἐν τῇ Κατακεκαυμένη τῆς Μυσίας τοὺς

Ἀρίμους τιθέντας. Πίνδαρος δὲ συνοικεῖ τοῖς ἐν τῇ Κιλικίᾳ

τὰ ἐν Πεδηκούσσαις, ἅπερ ἐςὶ πρὸ τῆς Κυμαίας, καὶ τὰ ἐν

Σκελίᾳ· καὶ γὰρ τῇ Αἰτνῇ φησὶν ὑποκείσθαι τὸν Τυφῶνα,

τὸν ποτε

Κιλικίαν θρόνον παλῶ-

νυμον ἄντρον· οὐν γε μά-

Ταί δ' ὑπὲρ Κύμας ἀλιρκίης ὄχθαι.
 Σικελία τ' αὐτοῦ πιέζει
 Στέρνα λαχναίνετα.

Καὶ πάλιν,

Κεῖνω μὲν Αἴτνα θεσμός ὑπερφιάλος,
 Ἀμφίκειται.

Καὶ πάλιν,

Ἄλλ' οἷος ἄπλατον κεράϊζες θεῶν
 Τυφῶνα πεντηκοντακέφαλον ἀνάγκη, Ζεῦ πάτερ,
 Ἐν Ἀρίμοις ποτέ.

Οἱ δὲ τοὺς Σύρους Ἀρίμους δέχονται, οὓς νῦν Ἀραμαίους
 λέγουσι· τοὺς δὲ Κιλικίας τοὺς ἐν τῇ Τροίᾳ, μεταναστάντας, εἰς
 Συρίαν ἀνωκισμένους, ἀποτεμέσθαι παρὰ τῶν Σύρων τὴν νῦν
 λεγομένην Κιλικίαν. Καλλισθένης δ' ἐγγὺς τοῦ Καλυκάδου
 καὶ τῆς Σαρπηδόνος ἄκρας, παρ' αὐτὸ τὸ Κωρύκιον ἄντρον, εἶναι
 τοὺς Ἀρίμους, ἀφ' ὧν τὰ ἐγγὺς ὄρη λέγεσθαι Ἄριμα.

§. 7.

Περίκειται δὲ τῇ λίμνῃ τῇ Κολόῃ τὰ μνημεῖα τῶν βασιλέων.
 Πρὸς δὲ ταῖς Σάρδεσιν ἔστι τὸ τοῦ Ἀλυάττου ἐπὶ κρηπίδος
 ὑψηλῆς χῶμα μέγα, ἐργασθὲν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ὑπὸ τοῦ
 πλήθους τῆς πόλεως, οὗ τὸ πλεῖστον ἔργον αἱ παιδίσκαι συν-
 ετέλεσαν· λέγει δ' ἐκεῖνος, καὶ πορνεύεσθαι πάσας· τινὲς δὲ καὶ
 πόρνης μνημα λέγουσι τὸν τάφον. Χειροποίητον δὲ τὴν λίμνην
 ἔνιοι ἰσοροῦσι τὴν Κολόην πρὸς τὰς ἐκδοχὰς τῶν πλημμυρίδων,
 αἱ συμβαίνουσι τῶν ποταμῶν πληρουμένων. Ὑπαιπα δὲ πόλις ἐστὶ
 καταβαίνουσιν ἀπὸ τοῦ Τρωῶλου πρὸς τὸ τοῦ Καῦζρου πεδίου.

§. 8.

Φησὶ δὲ Καλλισθένης ἀλῶναι τὰς Σάρδεεις ὑπὸ Κερμερίων

627. πρῶτον, εἰς' ὑπὸ Τρηρῶν καὶ Λυκίων, ὅπερ καὶ Καλλίων
 δηλοῦν, τὸν τῆς ἐλεγείας ποιητὴν ὕστατα δὲ τὴν ἐπὶ Κύρου
 καὶ Κροίσου γενέσθαι ἄλωσιν. Λέγοντος δὲ τοῦ Καλλίου τὴν
 ἔφοδον τῶν Κιμμερίων ἐπὶ τοὺς Ἡσιονῆας γεγενῆσθαι, καὶ ἦν
 αἱ Σάρδεις ἐάλωσαν, εἰπαῖχουσιν οἱ περὶ τὸν Σκῆψιον ἱασὶ λέ-
 γεσθαι Ἡσιονεῖς τοὺς Ἀσιονεῖς· τάχα γὰρ ἡ Μηονία, φησὶν,
 Ἀσία ἐλέγετο· καὶ ὁ καὶ Ὀμηρος εἶπεν,

Ἀσίῃ ἐν λειμῶνι Κκυρίου ἀμφὶ ῥέεθρα.

Ἀναληφθεῖσα δ' ἀξιολόγως ὕστερον διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας ἡ
 πόλις, καὶ οὐδεμιᾶς λειπομένη τῶν ἀσυγγετόνων, νεωστὶ ὑπὸ
 σεισμῶν ἀπέβαλε πολλὴν τῆς κατοικίας. Ἡ δὲ τοῦ Τιβερίου
 πρόνοια, τοῦ καὶ ἡμᾶς ἡγεμόνος, καὶ ταύτην καὶ τῶν ἄλλων
 συγχὰς ἀνέλαβε ταῖς εὐεργεσίαις, ὅσαι περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν
 ἐκκυκλώνησαν τοῦ αὐτοῦ πάθους.

§. 9.

Ἄνδρες δ' ἀξιολογοὶ γεγονάσι τοῦ αὐτοῦ γένους, Διόδωροι
 628. δύο οἱ ῥήτορες, ὧν ὁ πρεσβύτερος ἐκαλεῖτο Ζωνάς, ἀνὴρ πολ-
 λούς ἀγῶνας ἡγωνισμένος ὑπὲρ τῆς Ἀσίας· κατὰ δὲ τὴν Μιθρι-
 δάτου τοῦ βασιλέως ἔφεδον αἰτίαν ἐσχηκώς, ὥς ἀφιστὰς παρ'
 αὐτοῦ τὰς πόλεις, ἀπελύσατο τὰς διαβυλὰς ἀπολογησάμενος.
 Τοῦ δὲ νεωτέρου, φίλου ἡμῖν γενομένου, καὶ ἱστορικᾶ συγγράμ-
 ματὰ ἐστὶ, καὶ μέλη, καὶ ἄλλα ποιήματα, τὴν ἀρχαίαν γραφὴν
 ἐπιφανέμεντα ἱκανῶς. Ξάνθος δὲ ὁ παλαιὸς συγγραφεὺς, Λυδὸς
 μὲν λέγεται· εἰ δὲ ἐκ Σάρδεων, οὐκ ἴσμεν.

§. 10.

Μετὰ δὲ Λυδοὺς εἰσιν οἱ Μυσοὶ, καὶ πόλις Φιλαδέλφεια,
 σεισμῶν πλήρης. Οὐ γὰρ διαλείπουσιν οἱ τοῖχοι διψάμενοι,
 καὶ ἄλλοτ' ἄλλο μέρος τῆς πόλεως κακοπαθεῖν· εἰκοῦσιν οὖν

ὀλέγοι τὴν πόλιν διὰ τοῦτο· οἱ δὲ πολλοὶ καταβιοῦσιν ἐν τῇ χώρᾳ 628.
γεωργοῦντες, ἔχοντες εὐδαίμονα γῆν· ἀλλὰ καὶ τῶν ὀλίγων
θαυμάζειν ἐστίν, ὅτι οὕτω φιλοχωροῦσιν, ἐπισφαλεῖς τὰς οἰκί-
σεις ἔχοντες· ἔτι δ' ἂν τις μᾶλλον θαυμάσειε τῶν κτισάντων
αὐτήν.

§. 11.

Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἡ Κατακεκαυμένη λεγομένη χώρα,
μῆκος μὲν καὶ πεντακοσίων σταδίων, πλάτος δὲ τετρακοσίων,
εἴτε Μυσίαν χρῆ καλεῖν, εἴτε Μηονίαν· λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως·
ἅπαντα ἄδενδρος, πλὴν ἀμπέλου, τῆς τὸν Κατακεκαυμένην
φερούσης οἶνον, οὐθενὸς τῶν ἐλλογίμων ἀρετῇ λειπόμενον. Ἔστι
δὲ ἡ ἐπιφάνεια τεφρώδης τῶν πεδίων· ἡ δ' ὀρεινὴ καὶ πετρώδης,
μέλαινα, ὥς ἂν ἐξ ἐπικαύσεως. Εἰκάζουσι μὲν οὖν τινες, ἐκ
κεραυνοβολιῶν καὶ πρηγῆρων συμβῆναι τοῦτο· καὶ οὐκ ὀκνοῦσι
τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα ἐνταῦθα μυθολογεῖν. Ξάνθος δὲ καὶ Ἀρι-
μοῦν τινα λέγει τῶν τόπων βασιλέα. Οὐκ εὐλογον δὲ ὑπὸ
τοιούτων παθῶν τὴν τοσαύτην χώραν ἐμπρησθῆναι ἀθρόως,
ἀλλὰ μᾶλλον ὑπὸ γηγενοῦς πυρός· ἐκλιπεῖν δὲ νῦν τὰς πηγὰς·
δείκνυνται δὲ καὶ βόθροι τρεῖς, οὓς φύσαις καλοῦσιν, ὅσον
τετταράκοντα ἀλλήλων διεσῶτες σταδίου· ὑπέρκεινται δὲ λόφοι
τραχεῖς, οὓς εἰκὸς ἐκ τῶν ἀναφύσηθέντων σεσωρεῦσθαι μύθρων.
Τὸ δ' εὐάμπελον τὴν τοιαύτην ὑπάρχειν γῆν, λάβοι τις ἂν καὶ
ἐκ τῆς Καταναΐας τῆς χωσθείσης τῇ σποδῷ, καὶ νῦν ἀποδι-
δοῦσης οἶνον θαψιλῇ καὶ καλόν. Ἀγείζόμενοι δὲ τινες, εἰκότως
πυριγενῇ τὸν Διόνυσον λέγεσθαι φασιν, ἐκ τῶν τοιούτων χωρίων
τεκμαίρόμενοι.

§. 12.

Τὰ δ' ἐξῆς ἐπὶ τὰ νότια μέρη τοῖς τόποις τούτοις, ἐμπλοκάς

628. ἔχει μέχρι πρὸς τὸν Ταῦρον, ὥστε καὶ τὰ Φρύγια, καὶ τὰ Λύδια, καὶ τὰ Καριαῖα, καὶ ἔτι τὰ τῶν Μυσῶν, δυσδιάκριτα
629. εἶναι, παραπίπτοντα εἰς ἄλληλα· εἰς δὲ τὴν σύγχυσιν ταύτην οὐ μικρὰ συλλαμβάνει τὸ τοὺς Ῥωμαίους μὴ κατὰ φύλα διελεῖν αὐτοὺς, ἀλλὰ ἕτερον τρόπον διατάξαι τὰς διοικήσεις, ἐν αἷς τὰς ἀγοραίους ποιοῦνται καὶ τὰς διακοδοσίας. Ὁ μὲν γε Τρωῶλος ἱκανῶς συνήκται, καὶ περιγραφὴν ἔχει μετρίαν, ἐν αὐτοῖς ἀφορίζομενος τοῖς Λυδίοις μέρεσιν· ἡ δὲ Μεσσωγίς εἰς τὸ ἀντικείμενον μέρος διατείνει μέχρι Μυκαλῆς, ἀπὸ Κελαωνῶν ἀρξάμενον, ὥς φησι Θεόπομπος· ὥς τε τὰ μὲν αὐτοῦ Φρύγες κατέχουσι, τὰ πρὸς ταῖς Κελαυναῖς καὶ τῇ Ἀπαμείᾳ, τὰ δὲ Μυσοὶ καὶ Λυδοὶ, τὰ δὲ Κᾶρες καὶ Ἰωνες. Οὕτω δὲ καὶ οἱ ποταμοὶ, καὶ μάλιστα ὁ Μαίανδρος, τὰ μὲν διορίζοντες τῶν ἔθνων, δι' ὧν δὲ μέσοι φερόμενοι, δύσληπτον ποιοῦσι τὰκριβές· καὶ περὶ τῶν πεδίων δὲ τῶν ἐξ' ἐνάτερα τῆς τε ὀρεινῆς καὶ τῆς ποταμίας ὁ αὐτὸς λόγος. Οὐ δ' ἡμῖν ἴσως ἐπὶ τοσοῦτον φροντισέον, ὥς ἄρα κενὴ χωρομετροῦσιν, ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον ὑπογραπτεόν, ὅσον καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν παραδεδώκασι.

§. 13.

Τῷ δὲ Καύστριανῷ πεδίῳ, μεταξὺ πίπτουσι τῆς τε Μεσσωγίδος καὶ τοῦ Τρωῶλου, συνεχές ἐστι πρὸς ἑω τὸ Κυλβιανὸν πεδίον, πολὺ τε καὶ συνοικούμενον εἶ, καὶ χώραν ἔχον σπουδαίαν. Ἐπὶ τὸ Ὑγκάνιον πεδίον, Περσῶν ἐπωνομασάντων, καὶ ἐποίκους ἀγαγόντων ἐκεῖθεν· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ Κύρου πεδίον *δ* Πέρσαι κατωνόμασαν· εἴτα τὸ Πελτινὸν πεδίον, ἥδη Φρύγιον, καὶ τὸ Κυλλάνιον καὶ τὸ Ταβηνόν, ἔχοντα πολέχνας μισοφρυγίους, ἐχούσας τι καὶ Πισιδικόν, ἀπ' ὧν αὐτὰ κατωνομάσθη.

§. 14.

Ἵπερβαλοῦσι δὲ τὴν Μεσσωγίδα τὴν μεταξὺ Καρῶν τε καὶ 629.
 τῆς Νυσαίδος, ἥ ἐστὶ χώρα κατὰ τὰ τοῦ Μαιάνδρου πέραν μέχρι
 τῆς Καβαλίδος, πόλεις εἰσὶ πρὸς μὲν τῇ Μεσσωγίδι, καταν-
 τικρὺ Λαοδικείας, Ἱεράπολις, ὅπου τὰ θερμὰ ὕδατα καὶ τὸ
 Πλουτώνιον, ἄμφω παραδοξολογίαν τινὰ ἔχοντα. Τὸ μὲν γὰρ
 ὕδωρ εἰς πῶρον οὕτω ῥαδίως μεταβάλλει πηττόμενον, ὥστ'
 ὀχετοὺς ἐπάγοντες, φραγμοὺς ἀπεργάζονται μονολίθους. Τὸ δὲ
 Πλουτώνιον ἐπ' ὄφρυϊ μικρᾷ τῆς ὑπερκειμένης ὀρεινῆς ὁμιόν
 ἐστὶ σύμμετρον, ὅσον ἄνθρωπον δέξασθαι δυνάμενον, βεβά-
 θυται δ' ἐπὶ πολὺ· πρόκειται δὲ τούτου δρυφράκτωμα τετράγω-
 νον, ὅσον ἡμιπλέθρου τὴν περίμετρον· τοῦτο δὲ πληρὲς ἐστὶν
 ὁμιχλώδους παχείας ἀχλύος, ὥστε μόγις τοῦδαφος καθαράσθαι.
 Τοῖς μὲν οὖν κύκλῳ πλησιάζουσι πρὸς τὸν δρυφρακτον ἄλυπός
 ἐστὶν ὁ ἀήρ, καθαρῶν ἐκείνης τῆς ἀχλύος ἐν ταῖς νηνεμίαις·
 συμμένει γὰρ ἐντὸς τοῦ περιδόλου· τῷ δ' εἴσω παριόντι ζῶν
 θάνατος παραχρῆμα ἀπαντᾷ· ταῦροι γοῦν εἰσαχθέντες πίπ- 630.
 τουσι, καὶ ἐξέλκονται νεκροί· ἡμεῖς δὲ σρουδίᾳ ἐπέμψαμεν, καὶ
 ἔπεσον εὐθύς ἐκπνεύσαντα. Οἱ δ' ἀπόκοποι Γάλλοι παρίαισιν ἀπα-
 θεῖς, ὥς τε καὶ μέχρι τοῦ σομίου πλησιάζειν, καὶ ἐγκύπτειν, καὶ
 καταδύνειν μέχρι ποσοῦ, συνέχοντα· ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πνεῦμα·
 ἐωρῶμεν γὰρ ἐκ τῆς ὀψεως, ὥς ἂν πυγλώδους τινὸς πάθους ἔμ-
 φασιν, εἴτ' [ἐπὶ] πάντων τῶν οὕτω πεπηρωμένων τούτου, εἴτε
 μόνων τῶν περὶ τὸ ἱερόν, καὶ εἴτε θεῶν προνοίᾳ, καθάπερ ἐπὶ τῶν
 ἐνθουσιασμῶν εἰκός, εἴτε ἀντιδότοις τισὶ δυνάμεσιν, οὕτω συμβαί-
 νοντος. Τὸ δὲ τῆς ἀπολιθώσεως καὶ ἐπὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ ποτα-
 μῶν φασὶ συμβαίνειν, καίπερ ὄντων ποτίμων. Ἐστὶ δὲ καὶ πρὸς
 βαφρὴν ἐρίων θαυμαστῶς σύμμετρον τὸ κατὰ τὴν Ἱεράπολιν
 ὕδωρ, ὥς τε τὰ ἐκ τῶν ῥιζῶν βλαπτόμενα ἐνάμιλλα εἶναι τοῖς ἐκ τῆς

630. κόγχου καὶ τοῖς ἀλουργέσιν. Οὕτω δ' ἐστὶν ἄφθονον τὸ πλῆθος τοῦ ὕδατος, ὥστε ἡ πόλις μεσὴ τῶν αὐτομάτων βαλανείων ἐστὶ.

§. 15.

Μετὰ δὲ τὴν Ἱεράπολιν τὰ πέραν τοῦ Μαιάνθρου, τὰ μὲν περὶ Λαοδίκειαν, καὶ Ἀφροδισιάδα, καὶ τὰ μέχρι Καρούρων, εἴρηται. Τὰ δ' ἐξῆς ἐστὶ τὰ μὲν πρὸς δύσιν, ἡ τῶν Ἀντιοχέων πόλις τῶν ἐπὶ Μαιάνθρῳ, τῆς Καρίας ἤδη· τὰ δὲ πρὸς νότον ἡ Κίβυρα ἐστὶν ἡ μεγάλη, καὶ ἡ Σύνδα, καὶ ἡ Καβαλὶς, μέχρι τοῦ Ταύρου καὶ τῆς Λυκίας. Ἡ μὲν οὖν Ἀντιόχεια μετρία πόλις ἐστὶν, ἐπ' αὐτῷ κειμένη τῷ Μαιάνθρῳ κατὰ τὸ πρὸς τῇ Φρυγίᾳ μέρος· ἐπιζευκται δὲ γέφυρα· χώραν δ' ἔχει πολλὴν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ ποταμοῦ πᾶσαν εὐδαίμονα· πλείστην δὲ φέρει τὴν καλουμένην Ἀντιοχεὴν ἰσχάδα· τὴν δὲ αὐτὴν καὶ τριφυλλον ὀνομάζουσιν. Εὖσεισος δὲ καὶ οὗτός ἐστιν ὁ τόπος. Σοφιστῆς δὲ παρὰ τούτοις ἐνδοξος γεγένηται Διοτρέξης, οὗ διήκουσεν Ὑβρίας, ὁ κατ' ἡμᾶς γενόμενος μέγιστος ῥήτωρ.

§. 16.

Σολύμους δ' εἶναι φασὶ τοὺς Καβαλεῖς· τῆς γοῦν Τερμησεῶν ἄλλως ὁ ὑπερκείμενος λόφος καλεῖται Σόλυμος· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Τερμησσεῖς Σόλυμοι καλοῦνται. Πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ὁ τοῦ Βελλεροφόντου χάραξ, καὶ ὁ Ἰσάνθρου τάφος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πεσόντος ἐν τῇ πρὸς Σολύμους μάχῃ. Ταῦτα δὲ καὶ τοῖς ὑπὸ τοῦ Ποσητοῦ λεγομένοις ὁμολογεῖται· περὶ μὲν γὰρ τοῦ Βελλεροφόντου φησὶν οὕτω·

Δεύτερον αὖ Σολύμοισι μαχίστατο κυδαλίμοισι

περὶ δὲ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ·

651. Ἰσάνθρου δὲ οἱ υἱὸν Ἀρης, ἄτος πολέμοιο
Μιχράμενον Σολύμοισι κατέκτανεν.

Ἡ δὲ Τερμησσός ἐστὶ Πισιδικὴ πόλις, ἡ μάλιστα καὶ ἔγγιστα 631.
ὑπερκειμένη τῆς Κιβύρας.

§. 17.

Λέγονται δὲ ἀπόγονοι Λυδῶν οἱ Κιβυράται τῶν κατασχόντων τὴν Καδαλίδαν· ὕστερον δὲ Πισιδῶν τῶν ὁμόρων οἰκισάντων καὶ μετακτισάντων εἰς ἕτερον τόπον εὐεργέσατον ἐν κύκλῳ σταθίων περὶ ἑκατόν. Ἡὕξηθη δὲ διὰ τὴν εὐνομίαν· καὶ αἱ κῶμαι παρεξέτειναν ἀπὸ Πισιδίας καὶ τῆς ὁμόρου Μιλυάδος ἕως Λυκίας καὶ τῆς Ροδίων περαιάς· προσγενομένων δὲ τριῶν πόλεων ὁμόρων, Βουδῶνος, Βαλβούρων, Οἰνοσάνδων, τετράπολις τὸ σύστημα ἐκλήθη, μίαν ἐκάστης ψῆφον ἐχούσης, δύο δὲ τῆς Κιβύρας· ἐξέλλε γὰρ αὕτη πεζῶν μὲν τρεῖς μυριάδας, ἱππέας δὲ δισχιλίους· ἐτυραννεῖτο δ' αἰεὶ σωφρόνως δ' ὁμῶς. Ἐπὶ Μοαγέτου δ' ἡ τυραννὶς τέλος ἔσχε, καταλύσαντος αὐτὴν Μουρηναῖ, καὶ Λυκίοις προσορίσαντος τὰ Βαλβούρα καὶ τὴν Βουδῶν· οὐδὲν δ' ἦττον ἐν ταῖς μεγίσταις ἐξετάζεται διοικήσεσι τῆς Ἀσίας ἡ Κιβυρτικὴ. Τέτταρσι δὲ γλώτταις ἐχρῶντο οἱ Κιβυράται, τῇ Πισιδικῇ, τῇ Σολύμων, τῇ Ἑλληνίδι, τῇ Λυδῶν· ταύτης δὲ οὐδ' ἔχνος ἐστὶν ἐν Λυδίᾳ. Ἰδιον δ' ἐστὶν ἐν Κιβύρᾳ τὸ τὸν σίδηρον τορεύεσθαι ῥαδίως. Μιλύα δ' ἐστὶν ἡ ἀπὸ τῶν κατὰ Τερμησσὸν σενῶν, καὶ τῆς εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ Ταύρου ὑπερθέσεως δι' αὐτῶν ἐπὶ Ἰσινδα παρατείνουσα ὄρεινὴ μέχρι Σαγαλασσοῦ καὶ τῆς Ἀπαμείων χώρας.

ΠΙΝΑΞ.

BIBAION Ζ'.	{	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΣΕΛΙΔΙ	2
		Κίμβροι		6
		Γέται		10
		Χερρόδνησος (ταυρική).		27
		Ίλλυρις		34
		Βυζάντιον		43
		Ἡπειρος		46
ΧΡΗΣΤΟΝΑΘΕΙΑΙ ΕΚ ΤΟΥ Ζ ΒΙΒΑΙΟΥ.				58
BIBAION Η'.	{	ΕΛΛΑΣ.		65
		Πελοπόννησος.		69
		Ἡλεία		71
		Μεσσηνία		103
		Λακωνική		109
		Ἀργεΐα.		117
		Κορινθία.		132
		Ἀχαΐα		139
BIBAION Θ'.	{	Ἀρκαδία		146
		Ἀττική.		149
		Βοιωτία		164
		Φωκίς		188
		Λοκρίε.		200
		Θετταλία.		208

ΒΙΒΛΙΟΝ Ι.

Εὐβοία.	ΣΕΛΙΔΙ	229
Αἰτωλία καὶ Ἀκαρνανία.		238
Κεφαλληνία.		242
Ἐχινάδες.		250
Ἀκαρνανία.		252
Κούρητες.		257
Κρήτη.		275
Κυκλάδες καὶ Σποράδες νῆσοι. . .		290

Ἀσία.		299
Τάναϊς.		303
Μαιῶται.		307
Βοσπορανοί.		309
Κολχίς.		311
Ἰδηρία.		313
Ἀλβανία.		316
Ἀμυζόνες.		320
Καύκασος.		322
Κασπία Θάλαττα.		324
Ἰρκανία.		326
Σόλαι καὶ Μασσαγέται.		330
Παρθυσία.		335
Ἀρία καὶ Μαργιανή.		337
Βακτρία.		338
Βαρβάρων ἔθνη.		343
Ταῦρες.		344
Μηδία.		348
Ἀρμενία.		354

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΑ'.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΒ΄.

Καππαδοκία	ΣΕΛΙΔΙ	365
Πόντος		376
Βιθυνία		409
Γαλατία		414
Λυκαονία		417
Ίσαυρία		418
Πισιδία		420
Φρυγία.		422
Κύζικος.		428
Φρυγία (μεγάλη).		430

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΓ΄.

Τρωάς.		437
Αιολίς.		487
Λέσβος		489
Κίλικες.		493
Πελασγοί.		496
Πέργαμον.		499
Λυδία.		503
Μυσία.		506
Ιεράπολις		509
Κιβυρατική.		511

ΤΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΜΑΡΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

ΣΕΛΙΔΙ 222, στ. 28, γρ. ποταμίαν λαπίθαι, κατέσχον αὐτοί.
 — ΣΕΛ. 236, στ. 19, γρ. εἶτα. — ΣΕΛ. 300, στ. 2, γρ. πρὸς
 βορρᾶν. — ΣΕΛ. 305, στ. 17, γρ. ἔχων. — ΣΕΛ. 338, στ. 2, γρ. ἡ
 Δρία τῇ Βακτριανῇ. — ΣΕΛ. 351, στ. 7, γρ. δὲ τῇ. — ΣΕΛ. 369,
 στ. 20, γρ. καθορᾶν ἐσι. — ΣΕΛ. 374, στ. 4, γρ. Ἡρακλ. —
 ΣΕΛ. 396, στ. 14, γρ. Μάλητον. — ΣΕΛ. 456, στ. 8, γρ. ποιήσεων.
 — ΣΕΛ. 461, στ. 24, γρ. Τρωϊκόν. — ΣΕΛ. 470, στ. 13, γρ.
 ἐξήκοντα. — ΣΕΛ. 476, στ. 20, γρ. Η οὐ. — ΣΕΛ. 489, στ. 9, γρ.
 πολύ. — ΣΕΛ. 494, στ. 26, γρ. ἠφαισμένης.